

**THE TEXT IS FLY
WITHIN THE BOOK
ONLY**

**THE TEXT IS
LIGHT IN
THE BOOK**

ACTA RECTORALIA

ALMAE UNIVERSITATIS STUDII CRACOVIENSIS

Tomus secundus

continens annos 1536—1580.

EDITIONEM CURAVIT

STANISLAUS ESTREICHER.

CRACOVIAE
SUMPTIBUS ACADEMIAE LITTERARUM CRACOVIENSIS
TYPIS UNIVERSITATIS JAGELLONICAE.
1909.

W S T Ę P.

Akta sądowe rektorskie, przechowywane obecnie w archiwum uniwersytetu krakowskiego, stanowią niewątpliwie jedno z ważniejszych źródeł do dziejów naszej oświaty. Rozpoczynają się z r. 1469, a sięgają aż po rok 1795, niestety z przerwą lat 1618—1642 i 1695—1721, ponieważ dwa tomy, obejmujące te właśnie lata, nie doszły do naszych czasów. W latach 1893—96 wydał Dr Władysław Wisłocki akta najdawniejsze, tj. pochodzące z lat 1469—1536, zawarte w pierwszym z dochowanych tomów, a cały szereg prac naukowych poświęconych dziejom wszechnicy, opartych na tem wydawnictwie, świadczy o ich doniosłości. Obecnie, jako dalszy ciąg tego wydawnictwa — ogłaszam wybór zapisek z lat 1536—1580, tj. zapisek, które tworzą drugi tom aktów rektorskich*). Należy usprawiedliwić, dlaczego nie ogłaszam aktów w całości, ale tylko ich wybór.

Jak wszystkie akta sądowe, tak i akta rektorskie zawierają zapiski nie jednokowej doniosłości. Dla wieku XV i dla początkowych lat XVI stulecia pożądanem było mimo to ogłoszenie ich w całości, skoro nawet zapiski mniej ważne posiadają wobec szczupłego zapasu źródeł, jakeimi dla początkowych dziejów uniwersytetu rozporządzamy, swoje znaczenie. Natomiast dla czasów późniejszych źródła płyną coraz obficie, a akta rektorskie rosną w swojej objętości. Lata 1536—1580 obejmują w rękopisie 548 stron in folio, lata 1580—1618 stron 623, lata 1642—61 stron 1038, lata 1662—1695 stron 735, lata 1721—44 stron 1182, lata 1744—52 stron 510, lata 1752—81 stron 1102, lata 1783—1795 (roku 1782 nie ma) stron 216, 65 i 51.

Drukowanie tych tomów w całości byłoby ze względu na kosztą rzeczą bardzo trudną i uniemożliwiałoby wydanie aktów do końca, a ze względu na treść nie jest konieczne. Dlatego też postanowiłem pójść drogą przyjętą przy wydawnictwach innych aktów sądowych XVI

* Wydawnictwo Dra Wisłockiego kończy się z półroczem zimowym r. 1535/6 tj. z rektoratem Marcina z Olkusza. Nadto ogłosił Dr. Wisłocki jedną zapiską z półroczu zimowego r. 1536/7 jako nr. 3378 swego zbioru oraz jedną z półroczu letniego r. 1536/7 (nr. 3380), co tłumaczy się tem, że obie te zapiski znalazł wciągnięte do I tomu rękopisu „Aktów“. Stąd też na tytule swego wydawnictwa położył datę: od 1469 do 1537 roku, zamiast 1536. Niemiejsze wydawnictwo rozpoczyna się z półroczem letniem 1536/7 tj. z dniem 29 kwietnia 1536 roku.

i dalszych stuleci, to znaczy ograniczyć się do wyboru zapisek, ogłaszając tylko takie, które albo z powodu przedmiotu swego, albo ze względu na osoby występujące przedstawiać mogą jakikolwiek interes. Dodaję nadto, że do wyboru włączyłem w zasadzie wszystkie zapiski, pozostające w związku z przeznaczonemi do ogłoszenia, jako zawierające początek lub dalszy ciąg sprawy, choćby te zapiski same w sobie nie przedstawiały większej doniosłości.

Dokonany przezemnie wybór obejmuje mniej więcej połowę materiału zawartego w tomie II-gim oryginalnego rękopisu aktów rektorskich (lata 1536—1580). Tom ten, opisany pokrótce w „Katalogu rękopisów” Wisłockiego na str. 814 pod nr. 3805, stanowi księgę in folio ($32\frac{1}{2} \times 20\frac{1}{2}$ cm), oprawną w skórę. Oprawa jest współczesna; na skórze wyciśnięty w kilku kolumnach ornament renesansowy (arabski i drobne rysunki, przedstawiające sceny z historii świętej). U góry oprawy wyciśnięty napis: *Liber actorum*. Mosiężne klamerki, niegdys spajające księgę, dziś oberwane. Na grzbiecie nalepiona kartka z liczbą 17 (numer porządkowy archiwum uniwersyteckiego). Na wierzchu oprawy nalepiono również kartkę z napisem: „Nr. 17. Acta rectoralia ab anno 1536 ad 1580”. Obie kartki pochodzą z końca XVIII lub z początku XIX wieku. Na wewnętrznych stronach okładki współczesne próby pióra, sentencje i mało ważne wypiski.

Księga ma stron liczbowanych 548. Numeracja pochodzi z czasów późniejszych (wiek XVIII?), a jest o tyle błędna, że numerujący opuścił liczbę 37 i 317, tak że właściwie jest stron 550, oprócz karty tytułowej.

Księga, składająca się z czterdziestu kilku sexternów, była jednak i współcześnie numerowana, a mianowicie oznaczono wówczas liczby kart (nie stron). Ta dawniejsza numeracja biegła od 1—270 i dokonywana była w miarę zapisywania kart, tak że zapiski późniejsze kilkakrotnie odwołują się do numerów kart wcześniejszych (ob. np. zapiska 634 niniejszego wydawnictwa). Tę numerację współczesną wykreślono jednak później, wpisując zamiast cyfr kart cyfry oznaczające stronnice i przerabiając jedne cyfry na drugie. W dalszym ciągu odwołuję się do cyfr stronnice [p...].

Księga jest papierowa. Papier jest w całej księdze jednakowy: filigran przedstawia krzyż podwójny o ramionach rozwidlonych, z których jedno umieszczone jest u góry pionowego, a drugie u jego dołu (a więc jakby dwa krzyże podstawami złączone).

Pisana jest różnymi charakterami, zmieniającymi się często, w miarę tego, którego z notaryuszy lub uczniów uniwersytetu użyto do wpisania aktu. Nazwiska tych notaryuszy — branych zazwyczaj z pomiędzy bedeli uniwersytetu, — są nam znane, ponieważ bardzo często wymieniano je na końcu aktu (ob. w indeksie pod wyrazem: *Notarius universitatis*). Obok bedeli posługiwano się też czasem uczniami uniwersytetu, dodawanymi notaryuszom do pomocy. Wyjątkowo znajdują się też wpisy dokonane własnoręcznie przez strony, ob. np. niżej zapiskę nr. 97 (Andrzeja z Kobylina) i 442 (W. Goślickiego).

Notaryusze uniwersyteccy z małymi wyjątkami — jak np. Jakób Gwiazdowski, późniejszy profesor prawa, — nie byli ludźmi nale-

życie wykształconymi. O ich mianowaniu, obowiązkach i działalności posiadamy doskonałą monografię Jana Toryaniego („*Quaestio iuridica de notariis...*“ Cracoviae, 1768), wydaną wprawdzie w XVIII wieku, ale rzucającą światło i na czasy poprzednie. Brani przygodnie z pośród bedeli i uczniów, pisali oni (za dyktatem stron lub członków sądu) najprzód zapiski brulionowe, a następnie w razie potrzeby wciągali je do księgi aktów. Nie wszystkie sprawy, które się przed sądem toczyły i nie wszystkie czynności procesowe dostawały się wskutek tego do księgi, bo jeśli sprawę od razu i stanowczo załatwiono, wpis zazwyczaj nie następował. Wpisywano tylko to, co na przyszłość mogło przedstawiać jakąś wagę i wymagało utrwalenia.

Z niektórych półroczy (rektoratów) nie posiadamy wogóle żadnych zapisek, — widocznie niedbały rektor nie przypilnował leniwego pisarza, aby wciągnął ważniejsze sprawy do księgi. Z innych półroczy mamy tylko po jednej lub po kilka zapisek. Czasem pisarz z widocznym pośpiechem pod koniec urzędowania rektora, aby wynagrodzić półroczne zaniedbanie, wciąga jednego dnia kilkanaście zapisek z półrocza, nie dbając nawet o ich chronologiczne uporządkowanie przed skopiowaniem (ob. np. niżej str. 227).

Często kto inny spisuje notatkę brulionową, a kto inny wciąga ją do księgi. Stąd to pochodzą liczne omyłki, które w tekście zapisek spotykamy, liczne opuszczenia wyrazów, mylne odczytanie formułek i skróceń, ponieważ przepisywacze nie zawsze widocznie rozumieli tekst kopiowany. To też chociaż po wpisaniu tekst jeszcze poprawiano a nawet skrobano, mimo to liczba błędów w większości zapisek jest bardzo znaczna. Ob. np. tego rodzaju błędy jak *nos* zamiast *ius* w zapisce 473 lub *legitimis* zamiast *legitimatis* w zapisce 44, wyraźnie świadczące o niewadze czy nieumiejętności kopisty. Tu zapewne zaliczyć także wypadnie użycie w kilku miejscach tak niezwykłej formułki jak „litem legitime timendi“, powstałej prawdopodobnie z mylnego odczytania „litem legitime contestandi“. Tem się też tłumaczy ogromna dowolność w pisowni nazwisk, nazwanie np. legata Bongiovanniego: Bonicanensis (zamiast Bonioannensis), używanie obok siebie nazw Staruchowski i Starzechowski (ob. indeks), itp.

Często zamiast z brulionu korzystał przepisywacz z pism spornych lub apellacyjnych, dostarczonych przez strony, na co się zapiski niejednokrotnie powołują (np. nr. 211), ale tych nie przepisywano w całości lecz summarycznie. W każdym razie cechą charakterystyczną większości zapisek jest niedokładność redagowania i tekst niedbały. Dodajmy liczne błędy gramatyczne i stylistyczne, a zwłaszcza polonizmy jak np. *solus* w znaczeniu *ipse* (zap. nr. 100) i nierozróżnianie form takich jak *comparando* i *comparendo*, *columbarum* i *columborum*, *respondere* i *responderi* etc., a wreszcie niejednostajną ortografię.

Przygotowując zapiski do druku, trzymałem się przytem następujących zasad. Interpunkcyę i ortografię zmodernizowałem; jedynie tylko pisownię nazwisk zatrzymałem bez zmiany (dodając jednak *sic*, o ile w pisowni nazwiska dopatrywałem się wyraźnego błędu kopisty). Błędy gramatyczne pozostawiłem, jako charakterystyczne, ale dodałem znak ostrzeżenia. Błędy powstałe przez opuszczenie wyrazów poprawi-

łem w ten sposób, iż wyrazy opuszczone dodałem w klamrach prostokątnych []. Jeżeli błąd kopisty można zakwalifikować jako prosty i nieumyślny *lapsus calami*, np. opuszczenie litery lub tp. to sprostowałem go milcząco. Jeżeli to był błąd większy, dopuszczający różnych możliwych sposobów poprawienia, to poprawiłem go wprawdzie w tekście w sposób, jaki uważałem za najlepszy, ale u dołu w odsyłaczu zaznaczyłem wersję kodeksu (Cod.). Jeżeli błąd był tego rodzaju, iż bez przeprowadzenia znaczniejszych zmian tekstu nie dał się wogóle sprostować, to pozostawiłem go, kładąc tylko w miejscu mylnem ostrzegawcze *sic*. Wreszcie zapiski uporządkowałem chronologicznie, a przy cyfrze porządkowej podałem w nawiasie stronę rękopisu [p...]. W ten sposób starałem się podać czytelnikowi tekst stosunkowo poprawny, umożliwiający korzystanie.

Co do objaśnień odstąpiłem od tyle od sposobu wydania Dr Wiślickiego, iż objaśnienia dotyczące osób przeniosłem do indeksu, nie chcąc jednych i tych samych objaśnień wielokrotnie powtarzać. Jeśli więc czytelnik pragnie dowiedzieć się nazwiska osoby, podanej w tekście tylko z imieniem i godnością (np. Jacobus decretorum doctor), to znajdzie odpowiedni odsyłacz w indeksie (pod Jacobus). Daty w nagłówkach zapisek rozwiązane są wszystkie, daty zaś w tekście zapisek, o ile to do ich zrozumienia było potrzebne.

O sądownictwie rektora istnieją dwie niezależnie od siebie napisane monografie: jedna Dr. A. Winiarza w „Księdze pamiątkowej“ wydanej przez uniwersytet lwowski ku uczczeniu 500-letniego jubileuszu uniwersytetu krakowskiego (1900); druga przez wydawcę niniejszych aktów, zamieszczona w tomie IV „Rocznika krakowskiego“. Odsyłając do tych prac po bliższe szczegóły o ustroju, zakresie jurysdykcji oraz postępowaniu przed sądem rektorskim, pragnę jeszcze tylko zaznaczyć choć w krótkim zarysie, co ważniejszego niniejsze wydawnictwo nauce dziejów przynosi.

Wydane obecnie zapiski odnoszą się do epoki, która należy jeszcze do świetniejszych czasów naszego uniwersytetu. Jeżeli bowiem miarą świetności może być liczba naukowo lub literacko pracujących profesorów szkoły, to ta przedstawia się pokaźnie. Podane w indeksie przy nazwiskach występujących mistrzów odsyłacze do odnośnych miejsc „Bibliografii polskiej“ wskazują, że znaczna ich liczba pozostawiła po sobie drukowane dowody naukowej działalności. Ale i poziom prac jest jeszcze w tym okresie bardzo poważny. Są to czasy, w których działa Szymon Marycki, twórca znakomitej pracy o szkołach, Wojciech Nowopolski i Stan. Sokołowski, autorzy wybitnych prac teologicznych, ruchliwy poeta Grzegorz z Sambora, Nidecki i Jakób Górski, obaj filologowie europejskiej miary, obok nich Herbert i Grzebski, z medyków Sierpcz i Zawadzki, z astronomów Procopiades i Słowacki, z prawników Grzegorz Szamotulski. Wszystko to są uczeni dorastający ówczesnej zachodniej wiedzy, a nie są oni w uniwersytecie naszym bynajmniej odosobnieni. Trwa też jeszcze siła atrakcyjna polskiej wszechnicy na zewnątrz, aczkolwiek znacznie się już zmniejszyła w porównaniu z wiekiem XIV. Między uczniami nie brak Węgrów (np. zapiska nr. 331 lub 558), Czechów (np. nr. 176), Ślą-

zaków — Niemców (np. nr. 488), Rusinów (nr. 99). Są przybysze z Litwy (np. nr. 510) i Prus (np. nr. 235). Profesorowie utrzymują kontakt z nauką zagraniczną; obok wiadomości o częstem pozyskiwaniu stopnia doktorskiego we Włoszech czytamy liczne wzmianki o podróżach na południe, jakie podejmują „ad continuanda studia“ dojrzałym nieraz mistrzowie. Wiadomości znane pod tym względem już dotychczas (np. z „Materyałów“ Wierzbowskiego, tom II nr. 4) można obficie uzupełnić z niniejszego wydawnictwa, np. nr. 315 (nostryfikacya doktoratu ferraryjskiego), nr. 459 (doktorat rzymski) lub 427. Ale jest to już tylko epilog większej świetności, początek cofnięcia się. Szkoła niewątpliwie nie wywiera już tego wpływu, jaki posiadała w pierwszych czasach swego istnienia: stronić od niej zaczyna przedewszystkiem szlachta, przekładając studia zagraniczne.

Uniwersytet coraz więcej chłopieje i mieszczenieje. Zastanawiano się już nieraz nad przyczynami tego faktu; uderzał on współczesnych, zwracał też uwagę dzisiejszych badaczy (Wisłocki, Morawski). Akta rektorskie, wydane w niniejszym tomie, rzucając wiele światła na stan wewnętrzny wszechnicy, powinny się w niejednym przyczynić do wyjaśnienia tego faktu. Łiche uposażenie katedr, nie mogących nęcić ludzi ambitniejszych i do życia na wyższą stopę wzyczajonych, konieczna pogoń za dochodami, płynące stąd wewnętrzne kłótnie i spory, odrywające od nauk a wstrząsające co chwila życiem kolegów profesorów, — oto jedna z przyczyn upadku naszej wszechnicy, znana już wprawdzie z pism Maryckiego i Górskiego, którzy ją bezradnie przed społeczeństwem roztrząsali, ale którą dopiero na podstawie „Aktów rektorskich“ możemy konkretnie ustalić i bliżej poznać.

Sprawy o dochody zajmują w aktach rektorskich znaczną część miejsca — a są bardzo charakterystyczne. Spotykamy tu sprawy o opłaty za promocje (np. nr. 208, 245), o dochody dziekańskie (nr. 474), o *annus gratiae* (nr. 169, 533), spory o katedrę (nr. 99, 103), o specjalne fundacye (nr. 237, 245, 464, 467—8, 527, 565), o dochody z ołtarzy (nr. 284) i probostw (nr. 248, 520, 326). Nawet w dochody bedeli możemy wejrzeć (nr. 311).

Na kwestyę uposażenia uniwersytetu i jego profesorów rzucają też światło zgromadzone tu w znaczniejszej ilości umowy o dzierżawę wsi i kamienic, stanowiących własność wszechnicy lub służących do wynagradzania jej członków, jak np. dobra kapituły św. Floryana lub domy w Krakowie (por. np. nr. 114, 167, 296, 323, 352, 384, 410, 539—542, 545, 551, 555—6, 572, 580). Kontrakty te mają zresztą często i specjalny interes, jeśli np. jako architekt odnawiający gmachy uniwersyteckie występuje Mik. Castellione (ob. indeks) lub Jan Marya Padovano. Kontrakty, odnoszące się do dzierżawy wsi kollegialnych, przynoszą też wiadomości do historii ówczesnego gospodarstwa w ogóle.

Niezgody i namiętne spory (nieraz „*de lana caprina*“, jak stwierdza jedna z zapisek) między członkami wszechnicy, znane nam już z pierwszego tomu „Aktów“, uniemożliwiające działalność kollegialną i tamujące czasami zupełnie nauczanie — jak np. na wydziale prawa w latach 1577—1579, zanim go Jakób Górski choć nieco zreformo-

wał — mają donioslejszy interes dla poznania dziejów wszechnicy a zyskują w niniejszych „Aktach“ obfite źródło. Poznajemy dokładniej lekkomyślne, pijacko-rozpustne życie niejednego z magistrów. Rysują się przed nami burzliwe charaktery nawet wybitnych i dostojnych członków uniwersytetu, żeby wskazać tylko niepokoje wywoływane przez Filipa Ahera (nr. 39, 51, 319, 340—2), Andrzeja Dąbrowskiego (nr. 60—1), Marcina Bełzę (nr. 105), Grzegorza Dąbrowskiego (nr. 272, 281, 310, 328, 376—9), Marcina Krokiera (nr. 180, 186, 475), Stan. Budzińskiego (nr. 359), Kromfelta (nr. 597, 601—4, 642—5), Jakóba Molitora (nr. 596, 608, 628, 630). Nawet poważny Górski zamieszany jest — może i bez swej winy — w nieprzystojne spory (nr. 375). Możemy dokładniej poznać te walki słowne, czynne i paszkwilowe, a zwłaszcza ta ostatnia broń jest ogromnie często i dotkliwie przez przeciwników używana (np. nr. 172, 203, 216, 275, 325).

Walki wrą nie tylko między mieszkańcami tych samych kolegiów o lepsze mieszkania, o udział w ucztach, o hulaszczę życie (np. nr. 359, 371, 612—3), ale i między członkami fakultetów (np. nr. 120, 206—7, 477, 502): szczególnie ciekawe są walki odnoszące się do ustroju wszechnicy np. o wybór dziekanów (nr. 266, 342, 347), o obowiązki nauczania (np. nr. 445, 590, 610) lub o inne prace złączone z pewnymi dochodami (nr. 566), np. odbywanie kazań (nr. 134). Również i w burzliwym życiu młodzieży po bursach możemy bliżej się rozpatrzeć, zestawiając spory do burs się odnoszące, jak np. nr. 94, 102, 147, 206, 251, 340—346, 538, lub czytając wizytacje i reformacje przedsiębrane przez rektorów (np. nr. 149, 612—3). Podnieść należy, że dziwnym trafem zapiski powyższe odnoszą się w przeważnej części do stosunków wewnętrznych fakultetu prawniczego oraz do kolegium i do bursy jurystów. — co jest rzeczą cenną, jestto bowiem ten wydział, do którego dziejów posiadamy (wskutek spalenia się) najmniej źródeł i którego historia nie jest jeszcze zupełnie opracowana. Nawet do biblioteki prawniczej znalazło się tu kilka ciekawych zapisek (np. nr. 257, 453). — Ale i do dziejów medycznego fakultetu jest kilka nieznanych a ważnych szczegółów, np. nr. 557.

Obficie płyną też wiadomości do życia zakonów (np. nr. 360, 365), a zwłaszcza do trapiących miasto bezustannie tumultów studenckich, w które nawet monarcha musi powagą swoją wkraczać (nr. 107 i d., 286, 297, 366, 377, 399, 403, 405, 440—1, 584, 639). Do znanych skądinąd zająć z żydami i ewangelikami znajdują się tu nowe przyczynki (np. 528, 658). Poza tem echa nowej nauki, rozchodzącej się w tych czasach tak gwałtownie po kraju, są w „Aktach rektorskich“ nader słabe; dziwna rzecz, że nie spotykamy tutaj ani jednej sprawy na tle religijnem (z wyjątkiem może zapiski nr. 371?). Interesującymi mogą być natomiast dowody uprawiania nigromancyi (nr. 78, 613).

Ważną część zapisek stanowią wiadomości odnoszące się do absencji i negligencji profesorskich, ściganych z urzędu bezustannie i karanych surowo. Liczba profesorów nieobecnych bywa wprawdzie dość znaczna; profesorowie oddalają się bądź to w sprawach osobistych (zarząd beneficjów, studia zagraniczne), bądź to w sprawach niejako publicznych, pełniąc obowiązki sekretarskie i nauczycielskie

u biskupów i dygnitarzy (por. np. nr. 127, 202, 238, 358, 421, 422, 444, 446, 465, 579, 626, 646—7 etc). Posługują się nimi biskupi wileńscy, poznańscy, przemyscy, krakowscy — nawet król używa ich do swych usług i wyrabia dla nich pozwolenie absencji. Nieobecność bez pozwolenia rektora karana bywa bądź to pieniężnie, bądź to pozbawieniem katedry (nr. 470, 498), a udzielenie pozwolenia na wyjazd zależnem jest od ustanowienia i zapłacenia substytutu (np. nr. 462, 480, 532). I inne zaniedbania profesorów, np. nie należyte pilnowanie wykładów (nr. 70, 96, 138), stronienie od udziału w dysputach, aktach i exercytacyach (nr. 437—8, 531, 535), nie prawidłowe potwierdzanie frekwencji (nr. 53—57) itp. bywają troskliwie śledzone, — a akta są pod tym względem dowodem bądźco bądź nie rozluźnionej jeszcze dyscypliny, jako panuje około połowy XVI stulecia.

Obfity też plon przynoszą niniejsze zapiski do historii szkolnictwa poza uniwersytetem — a zwłaszcza do poznania stosunków szkół prywatnych i rywalizacyi magistrów między sobą, jaka pod tym względem panuje (np. nr. 151, 155, 183, 276, 301, 303, 396, 510, 530, 537, 548). Oryginalnym jest spór o uczenie muzyki, będący przedmiotem zapiski 163.

Ponieważ od samego początku XVI wieku podciągnięto pod jurysdykcję rektora drukarzy, księgarzy i intrologatorów, przeto spotykamy tutaj znaczną stosunkowo ilość procesów, na tle prawa wydawniczego i autorskiego (nr. 165, 179, 217, 220, 227—8, 230, 350, 356) — a nawet spory o złe opracowanie książek (nr. 231).

Do historii obyczajów i kultury XVI stulecia przynosi niemal każda zapiska nowe, chociażby drobne, szczegóły. Zyskujemy stąd wiele wiadomości o ówczesnych strojach profesorów, uczniów, mieszczan, szlachty, chłopów (np. n. 318, 593—4, 625, 651; ob. w indeksie pod *vestis*), o klejnotach i kosztownościach z ich opisem i z ich cenami (np. nr. 532, 534, 536, 544), o zdobieniu mieszkań (*tapecia, corrigia*), o ruchomościach pozostawionych po śmierci przez profesorów i uczniów (np. nr. 318, 363, 415—7, 431), o zajazdach i knajpach studenckich, w których gospodarze okradają naiwnych (np. nr. 558, 560, 570), o odgrywaniu komedii przez biednych żaków (nr. 499), o romansach studenckich i profesorskich (np. nr. 486, 512). — Słowem pod tym względem przynosi tom obecny materiał równie obfity, jak tom pierwszy niniejszego wydawnictwa, który stał się podstawą dla kilku bardzo ciekawych i ważnych studyów nad obyczajami polskiego świata szkolnego pod koniec wieków średnich (np. Dr. Ptaśnika).

Stanisław Estreicher.

Acta actorum, sententiarum, decretorum, constitutionum, pronunciacionum coram magnifico et excellentissimo viro domino Martino Belze de Cracovia, decretorum doctore, rectore almae Universitatis studii litterarii Cracoviensis generalis, monasiarcha vigilantissimo, in Luborzicza et Skrzidlna ecclesiarum praelato et parcho, novorum iurium facultatis canonicae lectore ordinario, de anno a nativitate domini millesimo quingentesimo trigesimo sexto, indictione nona, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Pauli, divina providentia papae tercii feliciter moderni, anno secundo, regnante divo Sigismundo primo, rege Poloniae, magno duce Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviaeque etc. domino et herede nostro clementissimo, ac principe cristianissimo atque victorioso, anno regni coronacionis eius vigesimo nono, tunc in ducatu Lithuaniae commorante, copias belli adversus Moskum, crucis Christi inimicum, parante et ducente, incipiunt et ordiuntur feliciter in hunc quo sequuntur modum. Et hoc commutacione aestivali canonica electio celebrata fuit capitulariter.

Dei deaque aspirate coeptis.

Inclita per titulos magnos insignia crescite,

Ut sic Musarum multiplicetur genus.

1. [p. 1]. Saturni penultima aprilis. Domini Cipsar cum Orzechowski litis contestacio.

Spectabilis et famati Stanislai Cypsar, civis et consularis Cracoviensis, ad propositiorem verbalem lacius in scriptis inferius dandam, occasione invasionis et violenciae circa portam hortus in ferali sitam illatae, ereccioneque asserum, dampnorum et aliarum iniuriarum verbalium et actualium, citro ultroque irrogatarum, ad decem marcas pecuniarum extimatarum etc. Nobiles et discreti Alexius Orzechowski et M. Sandzicz litterarum studentes per executorem Joannem a Msczonow de mandato domini rectoris pro diei hodiernae causarum audientia personaliter citati, animo et intencione litem timendi, negarunt respective narrata prout narrantur, petentes propterea petita fieri non debere. Et datur ad probandum vel defferendum infra hinc et octavam ex decreto domini, ubi interim tentabunt desuper concordiam. Prae-

sentibus venerabili et spectabili dominis, Mathia Lanczki, iuris utriusque doctore, archidiacono Pomeraniae in ecclesia cathedrali Wladislaviensi, iuris canonici lectore ordinario, Hieronimo Mathla Spiczinsky, cive Cracoviensi et alia familia domus domini iudicis, ad praemissa testibus et me notario publico, actorum et causarum scriba.

2. [p. 2]. Vicecantoris Stanislai de Clepars cum magistro Syeprecz, canonico divae Annae.

Honorabilis Stanislai arcium baccalaurii, vicecantoris et vicarii perpetui ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Klepars ad convencionalem, occasione percussionis et gravis trusionis pugno in pectus citra omnia demerita et per hoc canonis incursi aliarumque iniuriarum actualium et verbalium, levitatis ac manifestae offensae propterea obortae et passae, ad quinquaginta florenorum auri in auro, boni et iusti ponderis aestimatae, atque ideo, quod violaverit fidei sacramentum, periurum et infamem pronunciandum decerni, poenamque talionis in eum extendi etc. Et magistri Iacobi Syeprecz, canonici ecclesiae collegiatae sanctae Annae in Cracovia ad reconvecionalem nomine, venerabilis magister Matheus a Lovicz, ipsius procurator, cavendo de rathabicione, occasione similium iniuriarum verbalium et infamiarum, publice in collegio maiori artistarum ac in lectorio superiori coram litterarum studentibus gravissimi vicii vocabulis et cauteriis eius delicatissimam famam maculantibus irrogatarum et obiectarum, ad centum ducatos aestimatarum. Ambae partes, seu alterius earum procurator, altera ad alterius libellum, negarunt hinc inde narrata, prout narrantur. Et datur ad probandum vel defferendum. Praesentibus dominis Bartholomaeo, altarista ad sanctam Mariam in circulo Cracoviensi, Magistro Mathaeo a Lovicz et me.

3. [p. 3]. Mercurii X maii.

Honestorum Stanislai aurificis et eius uxoris de Cracovia ex una et magistri Georgii, moderatoris scholarum ad Omnes Sanctos Cracoviae, partibus ab altera in causa, adhuc terminus ad hodiernam diem praefixus et limitatus ex certis respectibus animum domini monentibus hinc ad diem crastinam continuatur et reicitur. Et ibidem magister Georgius ex decreto domini de mandato docebit atque ad propositionem respondebit. Praesentibus ibidem magistro Iacobo et Andrea familiaribus, ipsius testibus.

4. [p. 3]. Jovis XII maii.

Venerabilis et eximii viri domini Adami Mathla de Cracovia, decretorum doctoris, bursae iuristarum senioris, ad propositionem describendam occasione refusatae evacuacionis habitacionis doctoris Alberti Pilsno, sibi in abicione hinc de Cracovia commissae, in praefata bursa sitae, ac certorum librorum et supellectilium praefatae domus ad usum receptorum, non restitutorum aliarumque rerum describendarum, honorabilis dominus Jacobus Thuchow, sacrorum canonum bacca-

larius, ad id legitime citatus, animo et intencione litem timendi allegavit et dixit, se commode talia facere minime posse ex iustis et certis ac racionabilibus causis breviter deducendis: primum propter restaurationem clausurae seu repaguli ab huiusmodi camera, item propter insecuritates certas et id genus. Et dominus auditis partium allegationibus et deductis, terminum huiusmodi hodiernum hinc ad feriam quartam proximam distulit et continuavit. Et ibidem faciet facienda. Praesentibus dominis Joanne de Piscaria, lectore missarum ad Omnes Sanctos Cracoviae, Alberto de Scavina, testibus.

5. [p. 5]. Veneris XIII maii. Stanislaus Cemerman cum magistro Georgio.

Honestorum Stanislai Cemerman et Sophiae coniugum de Cracovia ad proposicionem describendam, occasione destructionis fenestrae in stubella et caminata ipsorum propria habitacionis, viginti septem vitreorum simplicium et non educionis seu purgacionis fimi et aliorum damnorum ac iniuriarum loco et tempore opportunis inferius specificandis. Venerabilis magister Georgius de Omnibus Sanctis purgando contumaciam animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur, petens propterea petita fieri non debere. Et datur ad probandum vel defferendum. Praesentibus quibus supra testibus.

6. [p. 4]. Mercurii XVII maii. Doctoris senioris bursae iuristarum cum baccalario eiusdem facultatis Thucow.

Venerabilis et eximii viri domini doctoris Mathla de Cracovia, senioris bursae iuristarum Cracoviensis principalis ab una et honorabilis domini Jacobi a Thuchow, iuris pontificii baccalaurei, conventi, partibus ab altera in causa, dominus iuxta exigenciam termini hodierni trutinando decrevit et mandavit, quatenus praefatus baccalarius Jacobus infra hinc et proximam diem solis habitacionem in praefata bursa, domini doctoris Pilsnensis Alberti, pridem evacuari petitam, evacuet et deoccupet. Et in defectu praemissorum, adhibito et assumpto secum notario publico, testibus fidedignis, res omnes ac universam sarcinam eius supellectilis introclusas in inventario diligenter notet et conscribat, cistasque sigillo domini rectoris specialiter obsignet, eaque senior dictae domus apud se usque ad felicem eius huc adventum diligenter habeat et servet. Praesentibus dominis magistro Jacobo de Cracovia, Alberto Scavinensi, ceterisque fidedignis.

7. [p. 4]. Annae Malarczanka cum magistro Cobilin, seniore philosophorum.

Honestae Annae Malarczanka de Cracovia ab una principalis et magistri Andreae Cobilin, seniore bursae philosophorum, partibus ab altera, rei citati in causa. Terminus hodiernus ex decreto domini et parcium consensu infra hinc et diem sabbati proximam ad id faciendum continuatur. Et interea partes inter se concordiam tentent. Praesentibus ut supra testibus.

8. [p. 6]. Sabbati XX maii, quae fuit ante dominicam Rogacionum seu letaniam maiorem Magistri Andree Cobilin cum Anna Malarczanka.

Honestae Annae Malarczanka de Cracovia ad propositionem describendam occasione quatuor scultellarum stannearum et unius pelvis aereae clandestine receptarum et, ut dicebatur, apud magistrum infrascriptum invadiatarum a tribus annis, citra vel ultra, ac restitui recusatarum, valoris unius sexagenae vel paulo plus etc. Venerabilis magister Andreas Cobilin, senior bursae philosophorum, animo et intentione litem timendi negavit narrata, prout narrantur. Et datur ad probandum vel defferendum. Et nihilominus protestatus est de reconveniendi loco et tempore congruis, petens propterea sibi salvam accionem per dominum reservari super praemissa, alias ob indebitum tractum ad causam. Et dominus reservavit, praesentibus venerabilibus dominis doctore Adamo Mathla, seniore bursae iuristarum, ac decano facultatis canonisticae Antonio Napachanye, bonarum arcium magistro, maioris domus artistarum collegiato, in Biezhadow prope Cracoviam, plebano, testibus. Quo facto et in continenti dominus decrevit praestare cautionem fideiussoriam de parendo iuri, iudicio sisti et iudicatum solvi, inquantum iure convictus fuerit, ipsi magistro Cobilin infra hinc et feriam secundam proximam pro hora XI fluente. Ibidem procuratorem ad causam constituat. Praesentibus ut supra.

9. [p. 6]. Dominorum Laski cum Orzechowski litterarum studentibus.

Nobilis et discreti Stanislai Laski ad propositionem describendam occasione cinguli argentei, ad quatuor marcas argenti valoris taxati, ipsis pro eorum usu et gravi necessitate spe amicabile mutui commodati, usque modo non restituti et damnorum inde secutorum. Honorabiles et nobiles domini Alexius Orzechowski, in Smigrod praepositus, tanquam principalis debitor, ac Nicolaus Syenyczki, litterarii ludi studens, ut pro eodem Orzechow fideiussor, rei conventi animo et intentione recognoverunt et iudicialiter confessi sunt, huiusmodi cingulum ¹⁾ spe amicabile mutui accepisse. et eam rem eis notam fuisse. Et dominus, audita reorum confessione iudiciali, decrevit, quatenus infra hinc ad decursum trium septimanarum huiusmodi cingulum huc ad acta repont et restituant ac diligencius interea omnimodas de habendo eo faciant sub censuris ecclesiasticis. Et nihilominus praefato Orzechowski principali reo, quo evincat Nicolaum Szyeniczki erga dominum Laski necnon cautionem fideiussoriam de parendo iuri, iudicio sisti et iudicatum solvi, inquantum iure sit convictus, feria secunda proxima pro hora diei fluente undecima praestandum mandavit. Praesentibus dominis Andrea Dambrowski, bonarum arcium et scholae Corporis Christi magistro, Jacobo Grumphelth de Cracovia, Martino Radliński, testibus.

10. [p. 7]. Honorabilis Martini Radlinski, arcium baccalarii, ad propositionem describendam occasione unius floreni pecuniarum

¹⁾ Cod.: cingulo.

tempore examinis sive promocionis ad gradus huiusmodi liquidi debiti sibi commodati, hactenus non restituti etc. Dominus Joannes de Hisperga, eiusdem facultatis baccalarius, legitime per Joannem bedelium universitatis citatus et diucius ultra horam solitam audiencie expectatus, instante principali pronuncietur contumax, dominusque eundem reputavit contumacem et litteras contumaciae contra ipsum extradendas in forma decrevit. Praesentibus testibus quibus supra.

11. [p. 7]. Lunae XXII Maii, quae fuit post dominicam Rogacionum. Mandatum ad causam magistri Cobilin contra A. Malarczanka.

Venerabilis magister Andreas Cobilin, senior bursae philosophorum, satisfaciendo termino hodierno ac decreto domini rectoris parendo, apud acta praesentia personaliter constitutus, contra et adversus honestam Annam Malarczanka de Cracovia, ad agendum, deferendum, litem contestandum, reconveniendum, iuramenta calumniae, maliciae et quaecunque licita praestandum cum clausulis iuris alias in forma mandati plenissima magistrum Jacobum Thuchow cum potestate substituendi in suum verum, legitimum, concordandum, litem extinguendum constituit procuratorem. Praesentibus quibus supra testibus.

12. [p. 7]. Magistri Mathiae Cantrifusoris collegiati cum muliere Barbara a Bochnia.

Honestae Barbarae Crossianka de Bochnya, uxoris Stanislai carpentarii ad propositionem describendam. occasione alimentorum prolis femininae a quinque annis, ut dicebatur, ex eo conceptae, enixae, et susceptae praestandorum retentorumque etc. Venerabilis magister Mathias Cantrifusoris de Cracovia, minoris domus artistarum collegiatus, animo et intencione litem timendi et perimendo accionem principalem ipsius Barbarae, allegavit et dixit, eandem habere legitimum maritum a multis annis, hactenus vita spirantem, ex nomine Stanislaum, lignarium fabrum, cum eoque habuisse binam et ternam prolem. Sed nihilominus paupertatis eius amore ac intuitu, eam premente atque numerosa prole pregravatam fuisse, pio et singulari motus affectu, vestibus certis in valore quinque marcarum pecuniarum et aliquot fertonibus paratis ob hoc potissimum donavisse et dedisse, aliis dimissis hinc inde pridem defalcatis. Dicta Barbara praesentialiter astante, seque maritum proprium Stanislaum fabrum lignarium, ab aliquot annis vivum et superstitem, in praesens se habere liberaliter et ingenue iudicialiter confitente, atque huiusmodi res, puta vestes, tot valoris comparatas a domino magistro praefato ut et tanquam benefactore in effectum habere recognoscente. Et eo facto dominus rector universitatis audita rei turpitudine, eiusque et proximi infamacione ac calumnia petitioneque Barbarae minus iusta ac illegitima, dictae Barbarae silentium perpetuum propter praemissa imposuit, et ne de cetero tam per se, quam summissas personas praefatum dominum magistrum quovis quaesito colore scommathis ac turpiloquis verbis infamet et insimulet, nec publice nec occulte mulier praefata, sub decem marcarum pecu-

niarum. hospitali puerorum alendorum sancti Spiritus Cracoviae applicandarum, ac carcerum civilium ad arbitrium magistri civium, ubi saltem pro tunc manere contingat eam, poenis infligendis. Ad quod se ultro summisit et se firmiter ac irrefragibiliter tenere obtulit omnemque noxam ei dimisit. Praesentibus venerabilibus dominis doctore Adamo de Cracovia, bursae iuristarum seniore, Valentino bedelio universitatis, Andrea de Luborzieza, testibus fidedignis etc.

13. [p. 9]. Mercurii VII iunii.

Honestae Margarethae de Cracovia Kovalowa ad proposicionem, occasione librorum Postillae, Gramatices Hendrichmani¹⁾. Ortulus²⁾. et alii duo vel tres libelli etc., attramentarium 24 gr. citra vel ultra valoris. Discretus Albertus, studens de ludo divi Stephani, confessus est se habere Postillam, quam recognovit se habere et se obligavit eandem restituere hinc ad quindenam, et de aliis libris ex decreto domini pro [die] dominico proximo iuxta arbitrium bonorum virorum amicabiliter componere. Quo vero ad reconventionalem ipsius Alberti Szlyvka occasione iniuriarum verbalium et famosi libelli, ut dicitur, animo et intentione litem legitime contestandi negavit narrata, prout narrantur, petens petita fieri non debere, immo non subinferens [dixit] se nihil mali scire de praefato Alberto, nisi vero de bono, et quod sit honestus et probus. Et dominus attenta huiusmodi confessione et purgacione iudiciali silencium perpetuum imposuit. Praesentibus.

14. [p. 10]. Die Mercurii XII iulii.

Felix de Sandomiria, discipulus artis pellificae, per dominum officialem Cracoviensem pro iusticia administranda remissus peciit honorabilem Petrum, arcium baccalarium, ad solvendum laborem subsuicionis duarum vestium pectoralium alias *szupycze* et pileorum valoris unius fertonis. In praesencia domini baccalarii allegantis, non debere cogi, quod huiusmodi laborem sibi debite non perfecit et sibi pro labore unum cingulum valoris duorum grossorum dederit. Et dominus auditis partibus, propositis et responsis et debite pensatis, decrevit, quod ipse baccalarius pro huiusmodi labore hinc ad quindenam solvat sex grossos. Praesentibus Bernardo, studente, baccalario Volborcz.

15. [p. 10]. Die Mercurii sexta septembris.

Ad instanciam venerabilis magistri de Cracovia, senioris bursae pauperum, occasione infamiarum verbalium, alias lacius in scripto dando proposicionis, nobilis Paulus Czyrnyeczky, studens de bursa Ierusalem, comparens una cum consiliariis bursae Ierusalem, allegaverunt rem iudicatam fuisse, et esse condemnatum praefatum Czyrnyeczky in una sexagena et ad revocandum in communitate bursae pauperum decreverunt, quam revocationem fecit realiter ac cum effectu.

¹⁾ Ob. Estreicher Bibl. tom XVII. str. 101.

²⁾ Zapewne Hortulus elegantiarum L. Corvina, tamże t. XIV. str. 421.

Et dominus rector evitans, ne do cetero talia fiant inter ipsas partes, vallavit poenam decem marcarum pro universitate applicandarum. Praesentibus egregio domino doctore Lanczky, consiliariis bursae Jerusalem. Ita vero, quod nec per se nec per alium, nec quovis alio colore huiusmodi infamias non irroget sive quovis alio colore. In praesentia huiusmodi partis acceptantis penam.

16. [p. 11]. Die Mercurii XX septembris.

Ad propositionem honestae Zuzannae, uxoris apothecarii Francisci Itali, occasione debiti Vylnae pro receptis de apotheca acceptis, famatus Valentinus chirurgicus allegabat se nihil accepisse a praefata domina de apotheca, nisi ab viro ipsius. Et dominus auditis praemissis hinc inde propositis et allegatis continuavit usque ad adventum domini Francisci huiusmodi accionem. Et nihilominus decrevit, quatinus praefatus chirurgicus statuet fideiussorem de parendo iuri et iudicato solvendo. Praesentibus Valentino, servo universitatis. familia domini.

17. [p. 12]. Famatus Valentinus, chirurgicus Germanus, parendo decreto domini rectoris statuit fideiussorem providum Mathiam, aurifabrum de platea castrensi. Qui Mathias aurifaber fideiussit pro eodem Valentino, quod parebit iuri et se iustificabit domino Francisco de debito inculpato, cum venerit Cracoviam, sub censuris ecclesiasticis. Praesentibus familia domini rectoris etc.

18. [p. 12]. Die Saturni XIV octobris.

Magister Martinus Garbarsz de collegio maiori recognovit coram me Ioanne, notario publico et servo universitatis et in praesentia partis victricis Sebastiani, gracialistae de collegio minori, quod praedicto Sebastiano tenetur novem grossos debiti mutui, decem grossos vero, quos pro re invadiata alias cantaro invadiato eidem tenetur. Ubi sub censuris ecclesiasticis pollicitus est in duabus septimanis solvere et exemere. Et ibidem est monitus. Praesentibus honorabilibus Gregorio Dambrowsky, familia domini et me notario.

19. [p. 13]. Die Saturni XXI octobris.

Honorabilis Gregorius Sznyenna, baccalarius iuris, occasione libri Clementinarum, accomodato dati et non restituti, honorabilis Albertus Bydgostia peciit continuare terminum. Et dominus decrevit usque ad feriam sextam proximam. Praesentibus doctore Lanczky, familia domini.

20. [p. 13]. Die Saturni XXI octobris.

Venerabilis ¹⁾ Andreas Dambrowsky, collegiatus minoris collegii, citatus ex officio domini et inculpatus eo, quod non accepta venia a rectore se absentabatur a lectione legenda, qui dominus magister petendo veniam promisit et obligavit amplius non discedere, stipulata

¹⁾ Dopisano współcześnie na marginesie: M. Andreas Dambrowski per se legit.

manu domino rectori. Ibidem praesente venerabili domino doctore Mathia Lanczky, lectore ordinario.

21. [p. 13]. Venerabilis magister Paulus Raczyasz, citatus eo, quod frequenter ingreditur tabernam, de cuius ingressu confessus est. Et dominus micius agendo cum eo deinceps inhibuit, tociens quociens repertus fuerit, poenam duorum grossorum reponet irremisibiliter. In praesencia praefati magistri nihil dicentis. Praesente familia domini.

In secundo rectoratu venerabilis magistri Martini Belze de Cracovia, decretorum doctoris, lectoris ordinarii novorum iurium, sequuntur acta actorum etc. ex ordine. Commutatione hiemali.

22. [p. 13]. Die Jovis secunda novembris.

Providi Joseph de platea arcensi, dicti Plathnyersz, ad propositionem, occasione comminationis nec non acceptionis mitrae dictae *myczka* de axameto in taberna apud Vaszykova die Omnium Sanctorum hora secunda noctis ad convencionalem, nec non venerabilis Nicolai Herbesh, arcium magistri, minoris collegii collegiati¹⁾ occasione acceptionis mitrae de axameto ad reconvectionalem. Confessus est se recepisse huiusmodi mitram in taberna hora secunda noctis apud Vaszykowa, quam reponet proximo die sabbato ad acta domini. Quo vero ad reconvectionalem praefatus Joseph negavit se aliquando habuisse aut recepisse, neque scire habentem mitram magistri praedicti. Cui delatum est iuramentum, quod praestabit sabbato proximo hora XVI. Insuper idem Joseph probabit testibus praefatum magistrum fuisse cum armis in taberna. Et dominus audita confessione praefati magistri, quod fuit in taberna, iuxta statuta universitatis condemnavit eum iuxta statuta in uno fertone, quem reponet proximo die sabbati hora XXII. Praesentibus familia domini et me notario publico.

23. [p. 14]. Die Veneris X novembris.

Stanislaus Budzynsky citatus pro negligentia actus in ordine suo sub poena obligacionis quatuor grossorum. Ex decreto domini, si non reponet infra diem naturalem, dominus decrevit eum denunciandum. Et ibidem in continenti monitus est.

24. [p. 14]. Die Mercurii XV novembris. Vicarii de Imbramowycze.

Magister Simon de Cracovia ex mandato domini reponet quatuor grossos infra diem naturalem a negligentia duarum leccionum. Quo vero ad visitationem tabernarum iurabit die sabbati hora 16 et ibidem specificabitur ei locus tabernae.

¹⁾ Cod.: collegiatum.

25. [str. 15]. Die Lunae XX novembris.

Honesta Barbara de Myelyecz, citato Alexio Orzechowski, in praesencia eius iuravit ad imaginem Crucifixi [valorem] colopendii¹⁾. quod extimavit ad mediam sexagenam, in praesencia Alexii principalis, nihil facientis. Concludimus. Christi nomine invocato solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes. in causa honestae Barbarae mulieris Vacca de Myelyecz, actoris ab una et discretum ac nobilem Alexium Orzechowski, studentem de bursa Ierusalem, reum ab altera partibus, occasione mutilacionis, damnorum colopendii, de iuris peritorum consensu et assensu ex his, quae in huiusmodi causa vidimus et testium attestacionibus cognovimus et intelleximus, dicimus, decernimus et pronunciamus et declaramus: anno praesenti, die dominico post Omnium Sanctorum circa quartam noctis in celario domini Stanislai Zyemyany, Barbaram praedictam vinum bibisse pacifice et quiete, demum adveniente nobili Alexio Orzechowski cum suis complicitibus ad praefatum celarium clamasse, se pecora vidisse et habere in celario, in continenti eundem Alexium contenciones provocasse, Barbaram maxillasse, ac demum duo vulnera, unum in capite, aliud per tunicam et colopendium in scapulis cum suis complicitibus intulisse ac vulnerasse inique et iniuste, sibi que talia facere minime licuisse neque licere; et ob hoc inhaerentes statutis universitatis praedictum Alexium in valore post praestitum iuramentum per Barbaram factum de colopendio mediae sexagenae necnon barbitonsoris expediendi, qui vulnera curavit, ipsique Barbarae pro iniuriis in media marca ac universitati in uno floreno condemnandum fore et condemnari debere, prout condemnamus, ut hinc ad octavam mediam sexagenam pro colopendio, barbitonsorem, curatorem vulnerum solvat et expediat sibi que Barbarae mediam marcam det, universitati vero mediam sexagenam solvat, et nihilominus eundem Alexium Orzechowski in expensis condemnamus, et in posterum [accionem] reservamus, hac nostra sententia diffinitiva mediante.

26. [p. 15]. Anno quo supra die Lunae XX novembris.

Sententia lecta per dominum rectorem iuxta continuacionem termini ad hodie in praesencia Alexii Orzechowski appellantis. Et dominus rector publicavit eidem Orzechowsky poenam statuti universitatis appellantis a rectore, et in continenti de mandato rectoris ego Valentino monui praefatum Alexium Orzechowski, ut pareat sententiae praefatae hinc ad octavam peremptorie. Praesente familia domini et me Valentino, servo universitatis, huius actus scriba.

27. [p. 16]. Die Iovis XXIII novembris.

Magister Simon de Cracovia a sancto Spiritu per me Ioannem sapientia. notarium publicum, monitus pro poena unius fertonis eo, quod confessus est intrare tabernam, ex officio domini. Et dominus huiusmodi reposicionem poenae prorogavit hinc ad octavam sub censuris ecclesiasticis, aut vadium reponet.

¹⁾ Zapewne rodzaj ozdoby lub sukni kobiecej (collum, pendere).

28. [p. 17]. Die Saturni *tercia decembris*.

Famatus Stanislaus Bedlyensky de platea *Vysina* occasione decimalis lignorum. qui proposuit contra magistros, videlicet praepositum et consiliarios minoris collegii et alios, quod ipsi ita duo anni transacti acceperant et conduxissent ad domum minoris collegii, qui audita proposicione domini Bedlyensky civis dixerunt, quod negocium agitur tocus domus. Et igitur dominus remisit ex consensu partis ad magistros domus. Et ibidem per octavam respondent parti.

29. [p. 18]. Die Saturni IX decembris.

Magister Nicolaus Herbesth probabit se integram legisse horam feria *tercia* ante festum sancti Andreae in octava.

30. [p. 18]. Magister Martinus Cerdonis, quod non legit horam integram, reponet duos grossos feria *secunda proxima*.

31. [p. 18]. Magister Paulus Raczysz pro negligencia duarum leccionum reponet in octava duos grossos. Et ibidem monitus est.

32. [p. 18]. Die Saturni XVI decembris.

Terminus hodiernus inter honorabilem dominum Gregorium de Sznyenna, et (sic) arcium quam iuris canonici baccalarium, et Albertum de Bydgoschia continuatur ad feriam quartam ad repetendum librum ferendamque sententiam¹⁾, viso (sic) prius libelli oblacione. Praesentibus egregio viro domino doctore theologiae Stanislao de Cracovia, familia domini et me notario.

33. [p. 18]. Lunae XVIII decembris.

Nicolaus de Budziszow, arcium baccalarium et Ioannes de Pyatek, in bursa philosophorum manentes, citati ad instanciam nobilis Nicolai Stawyschin Dąbrowsky occasione mutilacionis, ut dicebatur, instante praefato nobili Nicolao Dąbrowsky. Decrevit dominus, quatinus praefati Nicolaus baccalarium et Ioannes de Pyatek studens statuant fideiussores de parendo iuri et iudicato sub poena excommunicacionis pro feria 4-ta pro hora vigesima secunda. Et interim dominus remisit ad seniores domus et consiliarios et provisorem pro eadem feria quarta pro hora 20. In defectu concordiae comparebunt eadem feria quarta ad id faciendum pro hora vigesima secunda. In praesencia parcium.

34. [p. 20]. Die Iovis XI ianuarii.

Magister Ioseph, senior bursae Ierusalem, obligavit se soluturum honesto domino Ioanni Haller, bibliopoli (sic) Cracoviensi pro birro iuxta forum inter eos factum XXVI grossos hinc ad octavam. Praesentibus familia domini et me Valentino

¹⁾ Cod.: sententiam praesentibus.

35. [p. 22]. Die Saturni XXVII ianuarii.

Concludimus. Christi nomine invocato solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes, in causa famati domini Stanislai Bedlenski, civis Cracoviensis, actoris ab una, et venerabilium dominorum praepositi ac consiliariorum domus collegii minoris, reorum, partibus ab altera occasione recepcionis decimalis lignorum, in ripa Istulae locari consveti et ad minus collegium conducti et recepti, de iuris peritorum consensu et assensu, ex his quae in huiusmodi causa vidimus et testium iuratorum attestacionibus cognovimus, dicimus, decernimus et declaramus, famatum dominum Stanislaum Bedlenski a duobus annis citra vel ultra duo decimalia in rippa collegiatorum universitatis studii Cracoviensis circa Istulam locasse, unum decimale ad domum praefatam conduxisse ac recepisse, aliud vero decimale lignorum per vectorem certum ac per praepositum domus et alios litis consortes minoris collegii ad collegium minus conduxisse, recepisse ac consumpisse inique, iniuste ac temerarie, ipsisque praeposito et consiliariis domus minoris collegii talia facere minime licuisse, neque licere, et ob hoc praefatum praepositum et consiliarios domus collegii minoris praefati in huiusmodi decimali lignorum condemnandum fore debere, prout condemnamus et ad solutionem faciendam ipsi Stanislaui Bedlenszki cogendos debere, prout cogimus, dummodo praefatus Stanislaus per se iuraverit, quod huiusmodi decimale lignorum suum proprium fuit, quod ductum et acceptum est ¹⁾ ad collegium minus, insuper et valorem eiusdem decimalis mediante iuramento taxaverit, ad quod faciendum ipsas partes cogimus et compellimus. Et nihilominus praefatum praepositum et consiliarios sibi famato Stanislaui Bedlenski in litis expensis condemnamus, hac nostra sententia diffinitiva mediante Praesentibus.

36. [p. 23]. Anno quo supra et die lecta per dominum iuxta exigenciam termini, instante praeposito cum consiliariis domus minoris collegii in contumaciam Stanislai Bedlenszki non comparentis. Praesentibus familia domini et me Valentino, huius actus scriba.

37. [p. 25]. Die Saturni XVII februarii.

Reverendi domini Andreae de Yezow, artium liberalium baccalarii in bursa iuristarum, agentis, occasione mutilacionis sinistrae manus, quinque vulnere cruentorum, septem capitis lividorum et trium dextrae manus ad duo milia florenorum aestimatorum, per magistrum Simonem de Cracovia, scholae sancti Spiritus in Cracovia moderatorem, suosque complices indictarum ad propositionem laciis describendam, honorabilis dominus Iacobus, altaria ad sanctum Spiritum, pro eo interveniendo tanquam suus agnatus ac in forma iuris de ipsius ratihabicione cavendo, allegavit ipsum impedimento quodam praepeditum et negotio arduo implicatum ad actum praesentem comparere non potuisse neque posse, petens sibi aliquem terminum competentem ad personaliter comparandum praefigi, cavens ac se submittens sub

¹⁾ Cod.: et.

poena arbitrio domini rectoris aestimanda ipsum statuere. Et dominus rector poenam centum florenorum de statuendo praedicto magistro personaliter in quindenam praefixit, cuius poenae medium parti et medium universitati Cracoviensi, inquantum non comparuerit et ipsum non statuerit, applicavit. Praesentibus magistro Iacobo de Belsze de Cracovia, magistro Mathia Dilectus, arcium et Mathia Grzymala, canonum baccalaureis et aliis.

38. [p. 25]. In causa iniuriarum, auditis propositis et responsis occasione iniuriarum inter magistrum Matheum de Lovycz, arcium magistrum ex una et Andream de Urzadow, iuris pontificii baccalarium ab altera. dominus rector decrevit unam sexagenam et vallavit, ne per amplius hinc inde per se vel per alios se in vicem molestant et infament et iniurient. In praesentia utriusque partis consencientis in poenam. Praesentibus ut supra.

39. [p. 25]. Die Lunae XIX februarii.

Venerabilium dominorum Felicis Choynowski, medicinae doctoris, ad propositionem occasione iniuriarum verbalium, actualium ac violentarum manuum iniectionum, nec non aliarum iniuriarum describendarum lacius insuper, venerabilis domini doctoris Philippi Aher, actu presbiteri et altariae ad sanctam Annam et Mariam in circulo Cracoviensi, convencionalem et reconconvencionalem hinc inde occasione vocationis vespertino tempore pluribus vicibus per servum domini doctoris Noczowski de domo dominorum altaristarum in domum suam vicinam et illius per oblacionem mulsi memoriae casualiter privacione, ac cum domino doctore Felice et Andrea eius servo in profunda nocte veniente, verbis dehonestacione. in stuba sua violenta retencione, manuum violentarum in presbiterum actu iniectione, capillacione et percussione, armis evaginantis comminacione, vestium sacerdotalium et iopae seu ventilis, quibus indutus erat, ignominiosa laceracione ac destructione, ac demum de stuba eieccione, cum clamorosa et vocifera diffamacione, una cum aliis complicibus eorum ac altera die in platea publica per eosdem in civitate Cracoviensi coram providis et honestis personis ac in stuba communi maioris collegii et aliis locis, in magnum scandalum et ignominiam universitatis et studii Cracoviensis ac status doctoralis et sacerdotalis diffamacionem; et ob hoc contravenit iuramento de promovendo bono universitatis. Iniurias. percussiones, opprobria, comminaciones revocando in animum, praefatus dominus Philippus aestimat pro statu et condicione sua ad tria millia ducatorum ungaricalium in auro, et in canonem incidisse declarari. universitati committendum, tunicam vero de purpian lecorini (sic) coloris et iopam sic laceratam, seu venciali, et destructam, quam iudicialiter coram magnifico rectore exhibuit ad duodecem florenos, petens eosdem ad respondendum cogi, nihilominus caucionem de parendo iuri ac iudicato solvi quoad doctorem Felicem et Andream ejus famulum praestari et de securitate praefato doctori Philippo presbitero, ne eum verbo aut facto per se vel submissas personas infestarent, ex officio provideri. Et videlicet doctoris Felicis Choynowski ad reconconvencionalem occasione

similium verbalium et actualium iniuriarum ac violentarum manuum in clericum ordinatum iniectione laicius describenda. Praefati vero doctores Philippus et Felix, animo et intencione litem legitime contestandi, negarunt narrata prout narrantur; quo vero ad doctorem Noczkowski et Andream, qui deliberati respondebunt in octava. Insuper doctor Felix et Andreas obtulerunt se sufficienter probaturos, esse bene possessionatos ibidem in octava ex decreto domini. Et nihilominus dominus ex officio suo inter omnes praefatas personas, ne verbo, facto aut [per] submissas personas unus alterum impediret aut offenderet, centum marcas pecuniarum poenam vallavit contra partem contravenientem universitati applicandam. Praesentibus venerabilibus et discretis Mathia Łączki, decretorum doctore, et Iacobo de Cracovia, Petro de Tharnow, Ioanne sapiencia et me Valentino, huius actus scriba.

40. [p. 26]. Venerabilis domini doctoris Philippi Aher de Cracovia, actu presbiteri et altaristae ad sanctam Mariam et sanctam Annam Cracoviae, ad propositionem occasione publicae diffamacionis in primo sanctuario ecclesiae sanctae Mariae parochialis infra decantandam maturam multis sacerdotibus ad candelam illic in candelabris positam et in parte orantibus, coram notario Iacobo, ut ille dicebat, et testibus illic ad hoc inductis et aliis laicis die solis XVIII februarii anno currenti, dicens eundem dominum doctorem Philippum, excommunicatum existentem, divina celebrasse, propter hoc irregularitatem incurrisse, ac beneficiis privari debere, aliaque verba diffamatoria, eo tunc in sua devocione sacerdotali existente, alias laicius in scriptis danda, petens eum ob iniuriam doctoralis dignitatis et sacerdotalis in loco publico iam dicto factam in mille ducatis in auro ungaricalibus boni et iusti ponderis condemnari et ad respondendum cogi. In praesencia Felicis Choynowsky, qui ex decreto domini respondebit feria sexta proxima. Praesentibus quibus supra.

41. [p. 26]. Die Veneris XXIII februarii.

Venerabilis dominus Felix Choynowski, iuxta exigenciam hodierni termini purgando contumaciam, personaliter parendo, animo et intencione litem legitime contestandi negavit narrata, prout narrantur, petens petita fieri non debere, et datur ad probandum. Praesentibus ibidem familia domini rectoris et me Valentino, huius actus scriba.

42. [p. 27]. Die Lunae XXVI februarii.

Terminus hodiernus iuxta exigenciam ex decreto domini inter venerabiles Filipum Aher ab una, et Felicem Choynowski, Ioannem Noczkowski, Andream servitorem ad litem contestandam praefixus, continuatur ad feriam quartam post dominicam Reminiscere, hora XXII. Praesentibus ut supra.

43. [p. 27]. Die Mercurii ultima februarii.

Venerabilis ac eximius dominus Ioannes Noczkowski, medicinae doctor, constituit in suum verum procuratorem et legitimum, venera-

bilem dominum Felicem Choynowski, medicinae doctorem, ad omnes causas, quas habet vel habiturus est contra et adversus venerabilem ac reverendum dominum Philipum, doctorem facultatis in decretis. Praesentibus familia domini praefati Ioannis Nockowski et me Valentino de Ropczicze, servo universitatis, huius actus scriba.

44. [p. 27]. Venerabilis dominus Felix Choynowski, medicinae doctor, iuxta exigenciam termini ad probandam possessionem, instante domino doctore Philipo, qui pētebat pronunciari contumacem ob non probacionem possessionis. In praesencia domini Felicis doctoris, petentis inducias ad probandum. Et obtinuit pridie sabbati pro secundo, quo vero ad Andream ex Karkossyn, petentis continuari terminum ad deliberandum, pro die sabbati. Praesentibus prout supra.

45. [str. 27]. Officii domini rectoris ad proposicionem occasione insolenciarum et clamoris pridie in prandio Felicis Hoynowski, medicinae doctoris, alias in proposicione laciis describenda, venerabilis magister Nicolaus Lodzya de ludo sanctae Annae, negavit narrata, prout narrantur. Et datur ad probandum. Praesentibus prout supra.

46. [p. 27]. Die Iovis prima marcii.

Venerabilis ac eximius Ioannes Nockowski, medicinae doctor, iuxta exigenciam termini purgando contumaciam coram me notario Valentino, servo universitatis, animo et intencione litem legitime contestandi negavit narrata prout narrantur, petens petita fieri non debere, et datur ad probandum. Praesentibus familia praefati domini Nockowski et me Valentino, huius actus scriba.

47. [p. 27]. Die Saturni III marcii.

Reverendi Andreae de Iezow arcium baccalarii nomine, Andreas de Urzedow ipsius procurator iuxta exigenciam termini hodierni petiit cogi ad respondendum proposicioni venerabilem dominum Simonem, arcium magistrum de Cracovia et ipsum de parendo iuri et iudicato solvendo et ipsum caucionandum per dominum decerni. In praesencia magistri Simonis de Calisch, procuratoris magistri Simonis de Cracovia, qui ante omnia protestatus est de reconveniundo praefatum dominum Andream pro iniuriis realibus et actualibus, petivitque sibi praefigi terminum competentem ad respondendum, ac ipsum dominum Andream compelli ad statuendum fideiussores de parendo iuri et iudicato solvendo. Et dominus litteras (sic) inducias deliberatorias hinc inde partibus ad respondendum, nec non ad caucionandum praestandum pro feria tertia proxima praefigit. Quo facto et in continenti praefati domini uterque eorum dominus magister Simon, moderator in ludo divi s. Spiritus, magistrum Simonem Calisch, et dominus Andreas, arcium baccalarius, magistrum Andream de Urzadow in suos veros et legitimos procuratores constituerunt ad agendum, defendendum, iuramentum maliciae, calumniae praestandum. Praesentibus magistro Iacobo de Cracovia, domino Ioanne a beata Maria in circulo et me Valentino, huius actus scriba.

48. [p. 28]. Die Martis sexta marcii.

Venerabilis magistri Simonis de ludo s. Spiritus ad proposicionem reconventionalem, occasione proieccionis violentae ipsum in terram, percussionis, iugulacionis, depilacionis et inieccionis manus violentas in clericum ordinatum et personam promotam et gradatam et aliarum iniuriarum realium et verbalium, lacius inscriptarum dandis propositionibus loco opportuno, quas quidem percussiones et iniurias magister Simon praefatus ad duo millia ducatorum extimat. Quibus duobus milenis florenorum petivit dominum praefatum Andream condemnari et in sententiam excommunicationis a canone latam „si quis suadente“ incurrisse declarari in quantum facultas domini extenderit. Praesentibus¹⁾. Respondens Andreas de Iezow, arcium baccalarius, constitutus personaliter.

49. [p. 28]. Magister Simon Calisch, procurator magistri Simonis de ludo sancti Spiritus, satisfaciendo termino hodierno ad respondendum proposicioni reconventionali pridie per honorabilem dominum Andream, arcium baccalarium factae et inscriptae ad acta domini, animo et intencione litem contestandi, negat narrata prout narrantur, petens petita fieri non debere. Et in continenti magister Simon, moderator ludi sancti Spiritus, statuendo fideiussorem iuxta decretum domini, praefatum dominum Iacobum statuit. Ipseque dominus Iacobus, altaris ad sanctum Spiritum, qui est bene possessionatus tam in spiritualibus, quam in temporalibus, pro dicto magistro Simone coram domino fideiussit de parendo iuri. Quo facto et in continenti magister Simon Calisch, procurator magistri Simonis moderatoris praefati, accusavit contumaciam supramemorati domini Andreae baccalarii non respondentis proposicioni reconventionali, neque statuentis fideiussores iuxta decretum domini pridie factum, eundemque dominum Andream de Iezow petivit pronunciaci contumacem, eo attento quod uterque eorum tam dominus magister Simon moderator, tam etiam dominus Andreas baccalarius decretum domini ad statuendos fideiussores et ad respondendum proposicioni seu proposicionibus hinc inde susceperunt et a dicto decreto non appellaverunt, petens prout supra. In praesencia reverendi domini Mathiae Grzimala, iuris pontificii baccalarii ac procuratoris domini Andreae de Iezow, arcium baccalarii, [qui] tanquam novus procurator praefati Andreae, actus praesentis copias peciit et terminum licendi contra. In praesencia magistri Simonis de Calisch, praefati magistri Simonis moderatoris, excipientis, quod iste terminus et peticio termini contradiccioni sibi non veniet pro et ex eo, quia decretum est per dominum factum, quatenus uterque eorum pro hodierna hinc inde respondeant et fideiussores statuunt, praefatus itaque magister Simon moderator satisfecit decreto domini, quia litem contestatus est et statuit fideiussorem, ipse vero dominus Andreas de Iezow non satisfecit termino hodierno et cum hoc summarie et plane simpliciter proceditur coram domino, inspecta iusticia et veritate, iuxta statutum universitatis petens prout supra. In praesencia praedicti Ma-

¹⁾ Wiersz niewypełniony.

thiae Grzimala, procuratoris, decreti praetensi copias petentis contra. Et dominus proxima feria sexta hora XIX in collegio artistarum¹⁾ coram consiliariis faciet, quae sunt facienda. Praesentibus venerabilibus magistris et reverendis Philippo Aher, decretorum doctore, Felice Choynowski, medicinae doctore, Iacobo Belze de Cracovia, arcium magistro et me Valentino, servo universitatis, huius actus scriba.

50. [p. 29]. Instigatoris officii ex una et venerabilibus doctoribus Philippo decretorum et Felice medicinae, partibus ab altera, continuatur terminus ad crastinum diem pro hora XXI ad idem faciendum. Praesentibus prout supra.

51. [p. 29]. Die Mercurii VII marcii.

Instigatoris officii domini Simonis de Calisch, sindici universitatis, occasione insolenciarum, percussionum, laceracionis vestis, ac infamacionis hinc inde, depillationis, scandali ac levitatis universitati irrogatarum, venerabiles domini doctores Philippus Aher de Cracovia, iuris pontificii doctor, et Felix Choynowski, medicinae doctor ad praefatam propositionem animo et intencione litem legitime contestandi negarunt narrata prout narrantur, petentes petita fieri non debere, et datur ad probandum. Praesentibus prout supra.

52. [p. 30]. Die Veneris IX marcii.

In causa iniuriarum hinc inde inter reverendum Andream de Iezow, arcium baccalarium ab una et magistrum Simonem, moderatorem ludi s. Spiritus, partibus ab altera, iuxta exigenciam termini dominus rector cum consiliariis, interloquendo in causa, decrevit, quatenus baccalarium de Iezow proxima feria secunda ad reconventionalem magistri Simonis respondeat et canonicam praestet. Praesentibus consiliariis domini rectoris et me Valentino de Ropeczicze, notario, servitore universitatis.

53. [p. 31]. Die Veneris IX marcii. Officii rectoris.

Convocatione facta per dominum rectorem:

Venerabilis et egregie domine doctor, ac magister reverende. Sit dominacio tua hodie hora XX in stuba communi domus maioris collegii artistarum ad examinandos, corrigendos errores per magistros arcium in facultate artistica circa recogniciones pridie magistrandis indebite datas et super aliis per rectorem proponendis, tractandis, consulendis, concludendis, poenas decernendis. Detur omnibus doctoribus et magistris consiliariis rectoris, nec non reverendis dominis patribus, pridie per facultatem artisticam deputatis, Martino de Lezelsko, Gregorio de Sthawisszin, sacrae paginae doctoribus, magistris Martino de Pokrzywnyecz, Stanislaw seniori bursae pauperum, sub poena non contradicendi et prout diligitis bonum universitatis nostrae. Ex parte rectoris.

¹⁾ W tem miejscu wpisano między wierszami zbyteczne słowo: comparebunt.

54. [p. 31]. In ¹⁾ qua convocacione vocatus comparuit venerabilis magister Iacobus Szieprez, decanus arcium, qui confessus est, se dedisse recognicionem magistrandis de leccionibus lectis ante eorum intitulationem in metrica universitatis, quae lecciones non debuerunt computari iuxta statuta facultatis artisticae et ita compertum est ex metrica intitulationis ac tabula sive metrica leccionum. Ea de re condemnatus est in 15 grossis, micus cum eo agendo, facultati artisticae, quas solvet ad octavam sub poena dupli et ibi monitus est per me Valentinum.

55. [p. 31]. Magister Martinus de Cerdonia, canonicus sancti Floriani, vocatus ad iudicium, cui obiectum est, quod dedit recognicionem Arithmeticae cum Musica, quam nunquam legisse invenitur in registro decani leccionum. Item dedit recognicionem De Coelo et Mundo in continenti post intitulationem magistrandi. Insuper dedit recognicionem lecture Ethicorum et Economicorum, lectis, ut dicebatur, per eundem (sic) magistrum Mathiam de Cerdonibus defunctum, quas lecciones idem magister nunquam legit, ut apparuit in metrica. Et condemnatus est in decem octo grossis.

56. [p. 31]. Magister Sebastianus de Cleparz, qui dedit recognicionem Perspectivae, lectae anno domini 1527 uno anno ante intitulationem magistrandi, Valentino ²⁾ de Capicz. Item dedit recognicionem Euclidis eidem ea commutacione, qua intitulus erat, et alia plura, prout in registro apparebat. Qui condemnatus est in 30 grossis et seorsum in quatuor grossis eo, quod inhoneste verbis in rectorem et consiliarios insurrexit, dicendo: „istas vilissimas cartas, ego non scribo leccionum registra“.

57. [p. 31]. Magister Nicolaus Herbesth, qui dedit recognicionem Valentino de Capicz leccionis Methaeorum, quo tempore idem erat absens a Cracovia in servicio. Insuper et exercitium De Generatione et lectura et alia plura, prout in registro. Et condemnatus est in octo grossis facultati pro neglectis tractatibus librorum, quod ibi non audierat. Ibidem in consilio dominus rector pro tribunali sedens eidem magistro Nicolao inhibuit sub poena trium marcarum, ut cessaret ab ingressu tabernae, quas prius frequenter visitabat, et maxime ad domum Vesicova in platea divi Stephani. In praesentia dominorum consiliariorum, praesentibus ibidem consiliariis et deputatis per facultatem artisticam et me Valentino.

58. [p. 30]. Die Saturni X marcii.

Venerabilis magistri Iosephi de Cracovia ad propositionem ratione birri ad convencionalem et magistri Georgii occasione cusini et libri, reconvectionalem. Praefatae partes animo et intencione litem legitime contestandi, magister Ioseph negavit, se nihil scire de cusino et libello, magister vero Georgius confessus est, se habere birrum. Et

¹⁾ Na marginesie dopisano: Inordinatae recogniciones leccionum punitae.

²⁾ Cod.: Valentini.

dominus decrevit, quatenus praefatus magister Ioseph iuret, se nescire quidquam nec habentem cusinum nec libellum, quod praestabit feria quarta hora XVI. Et ibidem magister Ioseph reponet birrum et res ipsius extradentur a seniore bursae Ierusalem. Praesentibus familia domini et me Valentino.

59. [p. 30]. Constituti ¹⁾ personaliter venerabilis magister Nicolaus Crabus, praepositus ecclesiae collegiatae sanctae Annae et magister Ioannes Pyotrkovyta, decanus, magister Martinus Cyeskowytha, canonicus sanctae Annae ceterique domini magistri canonici praedictae ecclesiae sanctae Annae per amicabilem compositionem inter se composuerunt et unanimi voto et consensu capituli dederunt quinque marcas pecuniarum domino praeposito sanctae Annae pro empcone vini et cerae, duntaxat ad unum annum, si et inquantum possit esse sufficiencia ad dictam ecclesiam vini et cerae. Praesentibus eximio viro domino magistro Martino de Cracovia, decretorum doctore rectoreque universitatis pro tunc existente, Valentino sapiencia, canonicis sanctae Annae et me notario publico.

60. [p. 32]. Die Lunae XII marcii.

In convocacione facta per rectorem anno domini MDXXXVII: Venerabilis egregie domine doctor et magister reverende! Sit tua dominacio hodie hora vigesima in stuba communi domus maioris collegii artistarum ad consulendum, tractandum et finaliter concludendum de poena statuti contra venerabilem magistrum Andream Dąbrowski, qui rectorem in iudicio sedentem laesit enormiter verbis inhonestis, famam eius et honorem tangentibus. Sub debito obedienciae et poena praestiti iuramenti detur omnibus dominis consiliariis et decanis omnium facultatum, necnon patribus senioribus Stanislaw Byel de Nova Civitate, sacrae theologiae professori, Nicolao de Pokrzivnicza, iuris prudenciae doctori, canonicis ecclesiae Cracoviensis et magistro Stanislaw, seniori bursae pauperum. Ex parte rectoris.

61. [p. 32]. Concludimus recepta informacione de plano.

Christi nomine invocato et solum Deum prae oculis habentes, in causa iniuriarum officii reverendi domini rectoris et totius universitatis ex una et venerabilis magistri Andrae Dąbrowski, collegiati minoris collegii, occasione iniuriarum verbalium, honori domini rectoris detrahencium ac piarum aurium offensivarum, partibus ex altera. Ex his, quae proposita et responsa audivimus et ex attestacionibus legitimis percepimus, decernimus et pronunciamus praefatum venerabilem magistrum Andream Dąbrowski inhonesta et iniuriosa verba contra praefatum dominum rectorem protulisse illicite, inique et iniuste et in hoc totam universitatem seu in suo capite offendisse et ob id poenale statutum universitatis contra eum extradendum ac tenore eiusdem statuti in poena X marcarum condemnandum fore, prout condemnamus ac ad reponendas universitati easdem X marcas racione dictae poenae

¹⁾ Na marginesie dopisano: Obligacio sanctae Annae vini.

terminum unius mensis praefigimus et assensimus, hac nostra diffinitiva mediante.

Lecta et lata est haec sententia per reverendum dominum doctorem Gregorium Samothuli de concordii consensu et voto trium dominorum consiliariorum, decanorum et seniorum patrum. Praesentibus Ioanne de Mszczonow sapiencia, Simone Brzezyny, arcium baccalariis et me Valentino de Ropeczicze, huius actus scriba.

62. [p. 31]. Die Mercurii XIV mensis marcii.

Magister Iozeph de Cracovia parendo decreto domini pridie facto iuravit ad Sancta Dei Euangelia, se non recepisse cusinum nec scire recipientem, et praeter suam scienciam abstractum. Quo vero ad libellum, iuravit, se nullum alium libellum habere praeter librum Aelemen-torum, rubea cute obductum. Praesentibus ut supra. Et dominus rector ob non reposicionem birri iuxta exigenciam termini litteras declarationis decrevit, instante praefato magistro Iozeph.

63. [p. 34]. Die Martis XX marcii.

Reverendorum Alberti de Thworzyansky, artium baccalarii, actoris ad proposicionem occasione libri Metamorphoseos valoris viginti grossorum. Andreas de Iezow, arcium baccalarius, ex adverso fassus est, se habere librum et emisse cum aliis libris tribus fertonibus et sex grossis a magistro Simone arcium liberalium de Proszyevycze. Et dominus mandavit vocandum praedictum magistrum, ut evincat praedictum baccalarium, et in continenti praefatus Andreas baccalarius obligavit se crastina die hora XXII statuere fideiussores de restituendo libro, quem se transmissurum promisit in tribus septimanis post festum Paschae. Praesentibus familia domini et me notario.

64. [p. 34]. Die Iovis XXII marcii.

Ad acta praesencia personaliter constitutus reverendus Andreas de Iezow, dictus Ganda, de statuendo fideiussore pro libri repositione, constituit in praesencia domini rectoris fideiussorem reverendum Albertum de Syeprez, arcium baccalarium, qui fideiussit pro praedicto baccalario Andrea de Iezow, quod librum praedictum Metamorphoseos reponet hinc ad festum divi Stanislai in mayo sub censuris ecclesiasticis reverendo Alberto de Thworzyansky, arcium baccalario, uti eius proprium. Praesentibus quibus supra [Ioanne sapiencia et me notario].

65. [p. 35]. Die Mercurii XXVIII marcii.

Reverendi baccalarii arcium Stanislai de Cracovia ad instanciam magister Simon de Calisch, procurator, prout constabat ex gestis per eum factis coram domino rectore, venerabilis ac religiosi Mathiae de Opoczno, sacrae theologiae professoris, citatus ad petendum se absolvi,

quoad deposicionem librorum videlicet Priscianum ¹⁾, Tartaretum ²⁾, En-drichmanum ³⁾, Rudolphum ⁴⁾, Vallam ⁵⁾, Grammaticam Philippi Melanc-tonis ⁶⁾. Quo vero ad Quintilianum promisit et obligavit se redditurum aut soluturum de valore hinc ad festum Pentecosten sub reincidencia et gravioribus nulla premissa citacione salva taxacione processuum loco tempore suo fienda. In praesencia magistri Simonis, procuratoris domini doctoris praefati, inpedientis petitionem partis adversae, [qui] allegavit ipsum non debere esse absolvendum de iure ex eo, quia ipse per longum tempus, per unum annum et ultra, existens persona gradata, hac-calarius 7 artium. scienter et temerarie toleravit censuras ecclesiasticas, in quibus insordescebat et ad praesens tempus insordescit ⁷⁾ et existens in eisdem censuris ecclesiasticis visitabat ecclesias, divina officia et officium rectoratus scholae Miechoviensis in eisdem censuris existens suscepit, et cum suis scholaribus ad ecclesiam et ad divina officia visitabat publice; petivitque ipsum iuxta statutum provinciale condemnari et de officio baccalariatus deponi. Et dominus condempnavit eum propter eius insordescenciam, micus agendo, in unam marcam. Et dominus decrevit absolvendam et reponendam ad festum Pentecosten unam marcam. In praesencia magistri Simonis de Calisch, procuratoris praefati doctoris, qui appellavit ad dominum cancellarium et eius consiliarios. Praesentibus venerabili magistro Iacobo de Cracovia, familia domini et me Valentino, huius actus scriba ⁸⁾.

66. [p. 35]. Die Mercurii XXVIII marcii⁹⁾.

Christi nomine invocato solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes in causa et causis inter reverendos dominos Gregorium de Znina, iuris pontificii baccalarii, ad reconventionalem. actoris ab una occasione libri scripti et Clementinarum in mutuum datarum, et Alberti de Bidgostia, arcium baccalarii, ad reconventionalem occasione obsequiorum in aegritudine exhibitorum, tunicae ligatae subductae cum harasio, quatuor voluminum librorum aliarumque rerum in processu causae productarum, partibus ab altera. Illorum occasione coram nobis mota de iuris peritorum consilio et assensu ex his, quae in huiusmodi causa audivimus, decernimus, declaramus praefato Alberto de Bidgostia occasione mutui libri scripti cum Clementinis per ipsum Gregorium delatum iuramentum fuisse et esse, illudque praestare recusasse inique, iniuste et indebite, et ob hoc ad restitutionem praefati libri

¹⁾ Zapewne wydanie dzieł (Opera) Prisciana, zwane Priscianus; ob. Wisłocki Incunabula typogr. str. 400.

²⁾ Zapewne Expositio do dzieł Aristotelesa, ob. Wisłocki l. c. str. 502.

³⁾ Henrichmanni Jacobi Gramm. institutiones. Chodzi o edycję z przed r. 1537, dziś nieznana; ob. Estreicher Bibl. XVIII, str. 101.

⁴⁾ Agricola.

⁵⁾ Zapewne: Libellus de argumentandi ratione, Cracoviae, Viator 1520; ob. Estreicher Bibl. XV—XVI stolecia, str. 206.

⁶⁾ Zapewne edycya: Cracoviae, Viator 1525—35; ob. Estreicher l. c. str. 168.

⁷⁾ Cod.: insordescebat.

⁸⁾ Por. zapiskę z r. 1535, nr. 3315, w Acta rect. tom I.

⁹⁾ Cod.: XXIX novembris [1536?]. Zapiska nakreślona jest jednakże tym samym atramentem i charakterem, co poprzednia, tak że wpis widocznie równoczesny.

scripti cum Clementinis restituendum debere. in quantum extiterit, alias praestito iuramento per ipsum Albertum de non habendo libro praefatus Gregorius iurabit de valore. Quo facto ad solvendum et satisfaciendum eundem Albertum cogimus et compellimus. Quo vero ad reconventionalem ipsius domini Alberti de Bidgostia occasione praemissorum inter partes specificatorum, intencionem suam non probavisse et in probacione defecisse, qua de re praefatum Gregorium de Znina ab instancia et impetitione ipsius Alberti absolvendum fore et absolvi debere, prout absolvimus, perpetuum silentium imponimus, expensas vero in huiusmodi causa hinc inde factas causa pacis et amicitiae compensamus, hac nostra sententia definitiva mediante.

Lecta et pronunziata haec sententia per dominum rectorem instante reverendo baccalario de Znyna in contumaciam Alberti de Bidgostia per Ioannem, arcium baccalarium et notarium publicum, citatum ad ferendam in contumaciam sententiam. Praesentibus familia domini et me Valentino de Ropczicze, huius actus scriba.

67. [p. 36]. Die Saturni XIV aprilis.

Terminus hodiernus inter partes, videlicet honestam Halenam, impressoris Mathiae ¹⁾ uxorem, Sebastianum venditorem vestium et Petrum, arcium baccalarium ²⁾, continuatur hinc ad feriam quartam pro hora XX ratione vestis pectoralis alias *szwpycze* ob impignoracionem honestae Halenae et ex decreto domini rectoris, pro tunc domini Martini Ilkusz existentis, vendi, si ad tempus non emisisset. Praesentibus familia domini et me notario publico ³⁾.

68. [p. 38]. Die Mercurii XVIII aprilis.

Citati personaliter per Valentinum sapienciam Petrus de Varschovia, arcium baccalarium, Valentinus impressor ad recognoscendum se vidisse et praesencialiter esse, quod Sebastianus venditor vestium in vendeta vestem pectoralem alias *szwpyczka* panni glauci, dicti purpurian, vendidit dicto baccalario arcium Petro, ex decreto iudicialiter facto venerabilis ac egregii viri magistri Martini de Ilkusz, sacrae theologiae professoris etc., pro tunc rectoris universitatis existentis. Qui dictus Petrus baccalarium emit dictam vestem tribus florenis, cum pluribus non potuit vendi. Ubi Stanislaus baccalarium [non comparuit], qui ultra anno cum dimidio eam pro debito trium florenorum impignoraverat dominae Helenae, dictae impressatrici librorum, qui tamen non potuit citari praesencialiter ad videndum pignus distrahi. Qui in praesencia duorum virorum Valenti impressoris et Sebastiani venditoris dixit, nihil in posterum dictae Helenae et ipsius marito quicquam facere, liberando eandem cum marito ⁴⁾ ab omni iuris impetitione et facere cum veste dicta pro recuperacione suarum pecuniarum, ut satis sibi dictae dominae pro debito satisfiat. Praesentibus magistro Iacobo de Cracovia, baccalario

¹⁾ Szarfenberg.

²⁾ Cod.: uxoris, Sebastiani venditoris... Petri... baccalarium.

³⁾ Ob. Acta rect. tom I nr. 3380.

⁴⁾ Cod.: uxore.

sacrorum canonum, familia domini, Valentino sapientia et me notario. Et dominus rector, viso decreto antecessoris sui distraccionis pignoris, praefato Stanislae, arcium baccalario, impignorante citato personaliter per Valentinum sapientiam, si quid in praefata causa agere velit, in contumacia eius citati et non comparentis, dominus perpetuum silentium imposuit sub poena trium marcarum officio rectoris applicandam. Praesentibus quibus supra.

69. [p. 38]. Stanislaus de Iezow proposuit citando eximium doctorem Adamum de Brzeszyny. facultatis decanum, quod fassus est, se ei servire annum integrum. ubi dominus doctor dictus dixit, quod ei non servivit, nec eum aliquando conduxit, sed misertus eius pauper-tatis eum accepit. Lacius [tenor] proposicionis dandae in scriptis.

70. [p. 39]. Die Dominico XXII aprilis.

Facta convocacione pro hora XVII in collegio artistarum per venerabilem magistrum Thomam de Cracovia. decanum arcium. In qua convocacione et praesencia seniorum patrum dominorum. sacrae theologiae professorum ac omnium magistrorum lectorum in universitate Cracoviensi. de mandato magnifici domini doctoris Martini Belsze de Cracovia. iuris prudentiae doctoris rectorisque officium pro tunc agentis, per me Ioannem de Mszczonowo, arcium baccalarium, notarium publicum universitatis studii Cracoviensis, lecta et repetita sunt duo statuta. Primum, ut deinceps omnes lectores universitatis studii Cracoviensis ipso die innovacionis legere incipiant. Item secundum de leccionibus baccalariorum et studentibus, quomodo eisdem lecciones computari debent post intitucionem et non ante. Insuper omnes magistri moniti sunt, ut inhaerendo antiquissimis constitucionibus terna dent registra, ad quae auditores se et nomina sua inscribere debebunt manu sua et ut lectores ex eisdem leccionibus diligenter audientibus recognitiones eisdem studentibus, visa prius recognitione intitucionis, dare tenebuntur. ne retrotrahatur actus legitimus intitucionis. Insuper lectores exerciciorum more solito ex ordine registri inscriptoris uno vel duobus argumentis. determinata quaestione pro exercicio eorum, opponant auditoribus sub poena sex grossorum per rectorem exigenda. In quibus etiam consciencias eorum aggravamus. In praesencia omnium magistrorum non contradicencium.

Idem Ioannes a Mszczonowo, sacra apostolica autoritate notarius universitatis, qui omnibus praedictis praesens interfui et manu scripsi, prout actum fuit.

In tercio rectoratu venerabilis ac eximii viri magistri Martini Belsze de Cracovia, decretorum doctoris, lectoris ordinarii novorum iurium, sequuntur acta actorum etc. ex ordine, commutacione aestivali 1537.

71. [p. 41]. Die Saturni XXVIII aprilis.

Venerabiles magistri arcium Benedictus Coszymyn, maioris collegii collegiatus, magister Andreas Cobylyno, magister Iacobus Gosthyn,

magister Ioannes de Posznania, citati per Valentinum sapiencia pro eo, quod non inceperunt lecciones die innovacionis studii. Quilibet eorum in octava reponet per duos grossos sub poena dupli.

Magister Simon Scipio de Cracovia, moderator scholae sancti Spiritus, citatus per Valentinum sapienciam, quod non incept [lecciones], reponet quatuor grossos pro die sabbato.

72. [p. 41]. Die Mercurii II maii.

Venerabilis magister Georgius Thyczyn citatus per Valentinum sapienciam pro eo, quod die innovacionis, neque sequenti die non incept leccionem suam, dabit quatuor grossorum in octava sub poena dupli. Praesentibus familia domini, Valentino sapiencia et me notario publico.

73. [p. 41]. Martini de Myedzyna, scholaris ad Corpus Christi, ad propositionem occasione libri subtracti, discretus studens Ioannes Oborsky animo et intencione litem legitime contestandi negavit libellum esse actoris, sed eum publice emisit in foro emptorio in praesentia testium. Et dominus decrevit, quatenus dictus studens reponat ad sabbatum dictum libellum venditoremque statuatur, ut eum evincat.

74. [p. 41]. Dominus micus agendo cum magistro Paulo Raczysz pro eo, quod ambulat in *myczka*, pro hac vice dimisit. De cetero vero sub poena dupli, ut peramplius non ambulet.

Magister Nicolaus Herbesth, collegiatus minoris collegii, citatus pro eo, quod pro magistro Bartholomeo de Ponte Regio die innovacionis non incept leccionem, reponet duos grossos pro sabbato sub poena dupli.

75. [p. 42]. Die Saturni quinta maii.

Providi Ioannis Bank ad proposicionem occasione certi debiti octo ulnarum panni purpurian, empti per viginti 4 grossos et tres grossos, alias viginti septem grossorum ulna. Insuper pro panno alio sex ulnarum per septem grossos, alias tres fertones et sex grossos. Magister Martinus, canonicus sancti Floriani, confessus est. se recepisse octo ulnas panni purpurian viginti quatuor grossorum, necnon alium pannum sex ulnarum per sex grossos se emisit. Et dominus ex confessatis de consensu praefati actoris, mandavit solvere ad festum sanctae Trinitatis proxime futurum. Quo vero ad mediam marcā ad purpurianum per tres grossos, opponendo emptum, negavit narrata, prout narrantur. Et in continenti decretum est iuramentum Ioanni Bank. quod verum sibi tenetur insuper mediam marcā. Et in continenti monitus est praefatus magister Martinus qui supra. Praesentibus partibus, familia domini et me notario publico.

76. [p. 42]. Die Lunae septima maii.

Officii domini ad proposicionem occasione transgressionis poenae contra prohibicionem rectoris in magistros scholarium, ut prohibe-

rent scholares cum baculis ambulare in processionibus, necnon ut superintenderent, ne contenciones fiant nec percussiones, venerabilis magister Andreas de Bochnya animo et intencione litem legitime contestandi confessus est, se habuisse scholares cum baculis. Et dominus praefatum magistrum condemnavit in poena unius fertonis sub poena dupli pro die sabbato proximo. Eos vero scholares, qui cum baculis ambulaverunt, statuet in collegio maiori pro hora XVIII sub poena unius floreni.

77. [p. 43]. Die Veneris XVIII maii.

Venerabilis magister Simon de Cracovia, sancti Spiritus scholae moderator, per baccalarium Iacobum de Vyszegrad comparens. citatus pro poena eo, quod non legebat feria secunda et feria tertia post Ascensionis. Dominus decrevit poenam quatuor grossorum reponendam sub poena dupli proxima feria quarta post Penthecostes. Praesente familia domini et me notario publico.

78. [p. 44]. Die Veneris prima iunii.

Venerabilis Gregorii in causa libelli mutuo¹⁾ dati, continentis visiones [et] nigromanciam cuiusdam Nicolai Gothfycz, proprietarii libelli, citatus ad instanciam venerabilis magistri Ioannis de Poznanja ad petendum se absolvi ad horam tredecimam. Dominus rector ante omnia laxavit processum excommunicationis et ad causam decrevit absolvendum. Quo vero ad principalem, praefatus dominus Gregorius quandam scedulam protulit magistri Ioannis praefati in vim probacionis. continentem et confitentem, se versasse in nigromancia et visionibus, quam scedulam et contenta recognovit esse sua scripta. Exequendo statutum de talibus, reservavit excommunicationem sibi cum consiliariis, decanis et senioribus patribus. Insuper magister Ioannes praefatus iurabit, non habere libellum nec scire habentem. quo facto iurabit de valore proprietarii libelli videlicet Nicolaus²⁾ Kothfycz. Quo vero ad comminationes factas per Nicolaum Kothfycz, percussiones et verba³⁾ occasione praefati libelli et non restitutionis sibi illata, praefatus magister Ioannes negavit narrata [animo] litem legitime contestandi et dominus decrevit probandum. Praesentibus.

79. [p. 44]. Die Lunae IV iunii.

Venerabilis magistri Iacobi de Cracovia, ludi litterarii divi Sthephani moderatoris, ad proposicionem occasione molestacionis. inobedienciae, detraccionis, provocacionis ad⁴⁾ odia ac rebellionis concitacionisque in odium, ab una. ac reverendi Simonis de Brzeziny, arcium baccalarii, partibus ab altera, dominus propositis auditis et responsis hinc inde vallavit poenam 6 grossorum, ne de cetero praefatus baccalarius molestaciones, detracciones, rebelliones et alia ut nec per se,

¹⁾ Cod.: mutui.

²⁾ Cod.: Nicolai.

³⁾ Cod.: verba illata.

⁴⁾ Cod.: et.

nec per alium huiusmodi non exerceat, nec per submissas personas. Insuper cedit loco proxima feria sexta cum effectu sub poena excommunicationis. Et in continenti monitus est per me Valentinum, ut praemissa non faciat, alias tociens, quociens repertus fuerit etc. Praesentibus familia domini et me Valentino, servo universitatis.

80. [p. 45]. Die Mercurii XIII iunii.

Honestae Zophiae de Viszlicza occasione iniuriarum verbalium necnon percussionis ac annuli ad convencionalem aliarumque iniuriarum lacius dandarum, et nobilis Vielglowski occasione proieccionis lapidum ad ipsius habitacionem nec non damnorum illatorum. Idem Vielglowski confessus est, se verberasse flagello ac annuli recepcionem, nullaque verba iniuriosa intulisse negavit. Ipsaque Zophia animo et intencione litem legitime contestandi negavit narrata, prout narrantur, et dominus hinc inde mandavit producere testes super huiusmodi iniuriis, annulum ei restituere crastina luce. Poenam vallavit sex grossorum, ne amplius diffident neque diffamentur, quociens tociens uno teste convictus fuerit. Praesentibus.

81. [p. 45]. Honestae Annae ad convencionalem et reconvecionalem occasione iniuriarum verbalium, diffamacione ac alia lacius danda in proposicione, et nobilis praefatus Vielglowski animo et intencione litem legitime contestandi negavit narrata, prout narrantur, et dominus hinc inde auditis propositis et responsis ad probandum hinc ad octavam distulit, ac poenam sex grossorum vallavit tociens, quociens uno teste convictus fuerit. Praesentibus familia domini et me Valentino, servitore universitatis.

82. [p. 45]. Die Lunae XVIII iunii.

Honorabilis domini Bartholomaei, altariatae ad sanctam Annam, citatus est venerabilis magister Martinus de Cracovia, collegiatus maioris collegii, ad arrestandum sibi censum collegiaturae ob non paricionem obligacionis ante quatuor annos factae, eo quod certos libros: Simonis Gotschkalci Metudium et Dietam salutis [non restituit]¹⁾. Et dictus Bartholomaeus praestabit iuramentum de valore librorum sabbato proximo hora XII. Et praestito iuramento consensit in solucionem. Praesente familia domini.

83. [p. 48]. Anno, quo supra, XX mensis iunii.

Venerabilis magister Andreas Dąbrowsky, minoris collegii collegiatus, parendo sententiae diffinitivae per seniores patres, consiliarios, decanos omnium facultatum XII marcii pronunciatae, prout lacius in actis actorum supra continetur²⁾, reposuit poenam decem marcarum

¹⁾ Por. zapiszkę nr. 3215 i 3224 w I tomie (rok 1534), Chodzi tutaj o dzieło Gotschalci Holemi (ob. Jöcher Gelehrten Lex. II str. 1673) i Św. Bonawentury Diaeta salutis (Wiślicki Incunabula str. 85).

²⁾ Ob. wyżej zapiszkę 60.

iuxta statutum universitatis contra insurgentes contra rectorem in iudicio sedentem molestando; ingrossatamque poenam dominus rector numeratam accepit. Praesentibus doctore Philippo de Cracovia etc.

84. [p. 46]. Die Saturni XXIII iunii.

Honorabilis dominus Bartholomaeus, altaris ecclesiae beatae Mariae in circulo Cracoviensi, iuxta exigenciam termini hodierni taxavit libros magistro Martino canonico S. Floriani in mutuum datos, dimittens sibi alios videlicet: Praeceptorium Didae¹⁾, Caesareum De tempore²⁾, ad summam unius marcae. Et dominus inhaerendo obligationi per ipsum magistrum Martinum factae ante 4 annos, decrevit arrestandos proventus collegiaturae suae. Praesentibus familia domini et me Valentino de Ropczicze, servo universitatis.

85. [p. 48]. Anno, quo supra. XXV iunii.

Convocacione facta per rectorem universitatis in stuba communi dominorum canonistarum consiliariorum, decanorum omnium facultatum et seniorum patrum ad audiendam petitionem magistri Andreae Dambrowsky post reposicionem decem marcarum. In qua convocacione conclusum est et iniunctum, in praesencia praefati magistri Andreae Dambrowsky, quatenus in convocacione universitatis celebrata magister Dambrowsky debeat reconciliare dominum rectorem in praesencia totius universitatis. Insuper tenebitur legere extra ordinem leccionem per duos menses ad minus sub poena arbitranda per rectorem, consiliarios, decanos et patres seniores etc.

86. [p. 46]. Saturni VII iulii.

Reverendi Stanislai de Cracovia, arcium baccalarii et Petri de Praga, pedagogi circa Kropiek Petrum manentis, occasione infamiarum et libellorum famosorum. Hinc inde oblati et recogniti per ipsos principales scriptis et contentis³⁾ in scedulis, dominus rector inhaerendo statutis Petrum de Praga tamquam plus excedentem condemnavit in sex grossis, Stanislauum vero lectorem in quatuor grossis, quas poenas sub poena dupli reponent in octava.

87. [p. 46]. Die Mercurii XI iulii.

Honestae Zophiae Grumkowa de Vyelopolye ad proposicionem occasione lectisterniorum, datorum filio suo in Pylszo, magister Andreas Cobylyno animo et intencione litem legitime contestandi confessus est, sibi missa lectisternia Cracoviam non esse valoris sex grossorum, et [occasione] librorum aliquot; ad reconventionalem vero praefati

¹⁾ Dzieło tego tytułu i autora nieznanne. Może chodzi o które z pism Didaci Deza (ob. Jöcher l. c. II str. 104)?

²⁾ Może: Temporum brevium Eusebii, episcopi Caesariensis (ob. Wisłocki Incunabula str. 166), chociaż tytuł: De tempore wskazywałby raczej na jakieś kazania, np. Sermones Caesarii Cisterciensis (ob. Jöcher l. c. I. str. 1543).

³⁾ Cod.: scripta et contenta.

magistri Andreae occasione pecuniarum pro quartuali et expensarum. negavit [Zophia] expensas sibi convenisse. Quo vero ad salarium dixit. se recepisse sex grossos a predicta Zophia, eandemque allegasse Zophiam, prandium mansisse a Penthecostes usque ad festa Natalis Domini. Et dominus auditis huiusmodi propositiionibus et responsis decrevit, quatenus praefata Zophia iuret de valore lectisterniorum et magistro sex grossos dabit pro alio quartuali; quo vero ad alia negavit eundem filium fuisse circa magistrum Andream. In defectu concordiae iurabit sabbato proximo hora XII. Praesente familia domini et me notario.

88. [p. 47]. Venerabilis magister Martinus de Cerdonia, canonicus sancti Floriani, collegiatus maioris collegii, confessus est iudicialiter, se non legisse duas lecciones in artibus et se pro tunc fuisse in collacionibus, sicque neglexisse studentes. Quem dominus rector condempnavit in quatuor grossis. insuper eo, quod non fuit in mandatis multociens. prout confessus est. se non habuisse tabartum ad mandatum. Quem ¹⁾ condempnavit dominus rector in poena statuti. Cuius magistri Martini, canonici sancti Floriani, videns inopiam, eidem dimisit omnes poenas. astringens eum nihilominus, ut de cetero sit diligencior, qui promisit. Praesentibus.

89. [p. 47]. Die Lunae XXIV iulii.

Reverendi Ioannis de Jactarow, arcium baccalarii, ad propositiionem occasione abductionis et prodicionis Pauli de Byecz, discantistae ludi sanctae Mariae virginis, magister Simon de Cracovia, ludi litterarii sancti Spiritus, animo et intencione litem legitime contestandi, negavit narrata, prout narrantur, et nihilominus confessus est, se aestiva die fuisse ad Istulam extra portam novam, ibidem in obvium habuisse Paulum de Byecz, discantistam. Quem allocutus est: „tu ne es ille, qui pridie cecinit in organo“; illo respondente: „ego sum“, mox dixit: „ecce tibi do sertum, ut in capite ponderes recipiendo a suo servitore“ et mox subiunxit: ne iret ad Istulam, ne submergeretur, rogans Paulum, ut sertum deferret sub gratia eius. Petens eum in poena iuris condempnari et ad restituendum cogi. Praesentibus.

90. [p. 47]. Die Martis XXV ²⁾ iulii.

Per modum concordiae habitae inter Georgium apothecarium, ut actorem ex una et Valentinum chirurgicum, partibus ab altera, ut reum et debitorem domini Georgii. A die hodierno per duas septimanas dabit septem florenos domino Georgio praedicto, pro festo sancti Michaelis vero decem florenos solvet praedicto domino Georgio et pro die sabbati proximo hora XII statuet fideiussores pro solucione debiti, qui fideiubebunt pro solucione ipsius. Praesentibus Stanislao apothecario, familia domini et me notario. Et ibidem in continenti monitus est.

¹⁾ Cod.: Et dominus quem.

²⁾ Cod.: XXIV.

91. [p. 48]. Anno, quo supra, die Saturni XXIX iulii.

Venerabilis magister Simon de Cracovia, in ludo sancti Spiritus moderator, iuxta continuacionem termini ad hoc comparando coram domino rectore, consiliariis, decanis ac senioribus patribus universitatis Cracoviensis, citatus ad videndum pronunciari sive interloqui in causa abductionis Pauli de Byecz, petivit publicari dicta testium, parte ex adverso allegante, videlicet domino cantore ac baccalario, restare alios testes inducendos. Et dominus una cum consiliariis, pro hac vice supersidentibus, decrevit. Praesentibus testibus ibidem, magistro Iacobo de Costen, Joanne a Pyothrkow, arcium baccalario, Alberto de Varta, cantore ecclesiae sanctae Annae et me Valentino, servo universitatis.

92. [p. 48]. Interlocutoria sententia.

In causa coram nobis mota et intentata inter Ioannem de Iactarow, arcium baccalarium et Michaellem de Kyrschen, cantorem ecclesiae B. Mariae, ab una et venerabilem magistrum Simonem de Cracovia, moderatorem ludi sancti Spiritus Cracoviae, partibus ab altera, occasione abductionis pueri Pauli de Byecz, ex his, quae in huiusmodi causa vidimus, interloquendo decernimus et deputamus praefatum magistrum Simonem de Cracovia ad custodiam carceris universitatis nostrae ob defectum statuicionis fideiussorum de parendo iuri et iudicato solvendo, hac nostra sententia diffinitiva mediante.

Anno, quo supra, XXIX iulii.

Lecta et pronunciata haec sententia interlocutoria per venerabilem dominum rectorem iuxta exigenciam termini de consensu consiliariorum et decanorum ac seniorum patrum in praesencia magistri Simonis de Cracovia, audientis praefatam sententiam, nihil facientis neque dicentis. Praesentibus ibidem venerabili magistro Iacobo de Costen, seniore bursae philosophorum, Ioanne de Pyothrkow, arcium baccalario, Alberto de Varta, cantore sanctae Annae et me Valentino de Ropczicze, notario huius actus.

93. [p. 49]. Die Lunae XXX iulii.

Venerabilis magister Simon de Cracovia, ludi sancti Spiritus moderator, eliberando se de custodia, instantibus Ioanne de Iactarow, arcium baccalario et Michaelle de Kierschin, cantore beatae Mariae virginis ecclesiae in circulo Cracoviensi, actorum, ob non praesticionem caucionis de parendo iuri et iudicato solvendo, duos fideiussores videlicet honorabilem Iacobum Kyy de Cracovia, altaristam ad sanctum Spiritum ac famatum Vincencium, civem et lanium Cracoviensem, pro se statuit. Qui videlicet pro praedicto magistro scholae sancti Spiritus in eam vim fideiusserunt, quod videlicet ipsum ad requisicionem iudiciorum tocians, quociens opus fuerit personaliter usque ad definicionem causae per universitatem statuent ac sistent; et de securitate vitae, bonorum venerabilis domini rectoris, decanorum, consiliariorum, seniorum patrum, testium, actorum in hac causa ac de idempnitate bonorum

et securitate vitae [fideiusserunt], quod videlicet nec per se nec per alium quidquam attemptabit, quilibet in solidum unus pro alio cavendo et se principalem ponendo sub poena ducentorum florenorum, per mediam sexagenam pro praefata universitate applicandorum, quam in se quilibet et desuper ¹⁾ se acceptarunt; et se praedictas condiciones adimplere sub poenis praemissis ac censuris ecclesiasticis, omnibus excepcionibus iuris et facti, doli mali, vis, metus et fraudis, in factum alienum appellacionibus quibusvis, quibus se erga praemissa tueri possint, per expressum renunciando, inscripserunt et obligarunt ac eorum quilibet manu solenniter in manibus mei, notarii infrascripti, stipulariter obligarunt. Acta sunt haec in collegio maiori in praesencia venerabilium dominorum Martini de Ilkusch, praepositi sancti Nicolai, vices rectoris agentis, pro tunc absentis, Gregorio de Stavyschin, sacrae theologiae professoribus, magistris Thomae de Cracovia arcium decano, et Nicolao a Schadek, sacrae theologiae baccalario, canonico sancti Floriani, procuratore universitatis generali, ibidem testibus vocatis et rogatis, venerabili magistro Martino Crokier de Cerdonia, decretorum doctore, Sthephano Lipezki a Calisch, Ioanne a Pyotrkow et Nicolao Dabek de Ilkusch, et me Valentino de Ropezieze, huius actus scriba, servo publico universitatis praefatae.

**Sub rectoratu praeclari ac eximii viri domini Gregorii de Shamatuli, arcium et iuris pontificii doctoris, archidiaconi Posnanien-
sis, ecclesiae parochialis in Nyedwyecz praepositi collegiique
dominorum canonistarum collegiati, commutatione hiemali, cano-
nice electi die Martis sedecima mensis octobris anno domini
millesimo quingentesimo tricesimo septimo.**

94. [p. 52]. Die Mercurii tertia octobris.

Officii domini providus Valentinus, servus universitatis, recognovit, se citasse ex officio reverendum Sthephanum Szdrowsky, arcium baccalarium, inhabitatorem bursae Jerusalem pro die hodierna pro hora XVIII, qui comparuit personaliter. Contra quem in continenti propositum erat et in gravi quaerela deductum, quomodo ipse pridie post prandia ad mensam sedentibus studentibus et baccalariis recipiebat stipulationem ab eisdem incolis, conspirando contra religiosos fratres ibidem inhabitantes. Ex qua conspiracione timetur de tumultu, insidiis ac contencione domestica faciens, contraveniens iuramento rectoris domus bursae Jerusalem, petentis ipsum puniri. Qui baccalarium in continenti Sthefanus animo et intencione litem legitime contestandi confessus est, se recepisse stipulationes ab inhabitantibus in eam vim, ut pro studentibus ageret non requisito rectore, provisoro aut seniore. Et dominus rector, audita huiusmodi confessione libera, condemnavit ipsum baccalarium Sthephanum in una sexagena et in continenti

¹⁾ Cod.: de per.

monitus per Valentinum, servum universitatis, ut realiter et cum effectu per quindenam reponat. Praesentibus seniore ibidem de bursa Jerusalem. Valentino servo et me Joanne, notario publico, actus praesentis scriba.

95. [p. 52]. Venerabilis magistri Andreae de Cracovia, canonici sancti Floriani, ad proposicionem occasione diffidacionis praefato magistro factae, ut dicitur, necnon offerentis se occidi, venerabilis magister Martinus de Cerdonia, canonicus sancti Floriani, animo et intentione litem legitime contestandi, negavit, se aliquid diffidasse in vitam magistri Andreae nec comminasse. insuper nec dixisse, se velle suspendere aut occidere. Et dominus (sic) petens magister Andreas caucionem praestari manualementem de securitate vitae, in quantum de iure petens eum puniri. Et dominus rector decrevit probandum. Interim vallavit poenam de securitate vitae centum marcarum, alias in defectu poenae, poenam carcerum. quod nec per se nec per alium quibuscunque coloribus, verbis, factis machinaverit magistro Andreae praefato. Praesentibus Ioanne sapiencia, familia domini et me Valentino, huius actus scriba etc.

96. [p. 52]. Die nona octobris.

Ego Andreas de Cobylyn, arcium magister. praepositus domus minoris, ad acta praesentia recognosco, me recepisse de venerabili domino Martino Belze de Cracovia, rectore universitatis, poenas XXIX grossorum, quas poenas donavit pro minori collegio mensa emenda, eo respectu, quod videlicet magistri, quorum poenae receptae sunt, [et videlicet] Nicolaus Herbest minoris collegii incorrigibilis sit; maxime permotus dominus rector, quod pridie nocte ante tactum secundae recognovit, ad acta se fuisse praesentem circa mutilacionem et obscissionem trium digitorum cuiusdam Venceslai a Poznaniam. Insuper poenas magistri Simonis Scipionis de Cracovia, qui lecturam Veteris Artis continuare noluit et negligentissimus fuit in leccionibus, aliquando non legendo. tarde veniendo et perfumetorie legendo. Ego magister, qui supra, manu propria subscripsi ¹⁾.

97. [p. 53]. Die Saturni III mensis novembris.

Discreti Iacobi de Cracovia, arcium liberalium baccalarii, discretus Valentinus de Ropczicze, servus universitatis Cracoviensis, retulit, se de mandato domini rectoris venerabilem dominum doctorem Gregorium de Sthawyschin, custodem ecclesiae sancti Floriani, personaliter ad tribunal pro hodierna die citasse, quo facto magister Laurencius Volboriensis, nomine praedicti sui principalis Iacobi baccalarii, proposuit adversus praefatum dominum doctorem Gregorium, quod ipse animo iniuriandi suum principalem coram certis personis fide dignis ac in ecclesiastico et seculari iudiciis eundem Iacobum furem appellavit, asserens ipsum Iacobum quandam certam summam pecu-

¹⁾ Zapiska napisana w całości ręką Andrzeja z Kobylina.

niarum subtraxisse, procuraveratque ¹⁾ idem dominus doctor per suas litteras eundem Iacobum baccalarium Posnaniae per personas privatas detineri; quas infamias criminis furti suo principali, uti praefertur, irrogati et detenciones idem procurator revocando in animum, ad mille ducatos ungaricales extimavit peciitque eundem dominum doctorem Sthawyschin in eisdem condemnari et condemnatum viis iuris ad solvendum cogi. In praesencia venerabilis domini doctoris Sthawyschin et reverendi domini Mathiae Grzimala, sacrorum canonum baccalarii, reverendissimi domini episcopi Cracoviensis notarii, qui nomine suae reverendissimae paternitatis, ut dicebat, missus, peciit eandem causam ad suam reverendissimam paternitatem remitti. Et dominus rector auditis propositis et responsis talem interlocutoriam tulit, cuius tenor sequitur et est talis: In causa studiosi Iacobi baccalaurei, filii providi Gregier de Cracovia, ex una et egregii domini doctoris Gregorii a Sthawyschin, ecclesiae collegiatae divi Floriani in Kleparz custodis, partibus ex altera, occasione affectarum iniuriarum et damnorum interlocuentes, dicimus et pronunciamus, quod etsi non ambigamus, nos habere auctoritatem nostri rectoratus ex privilegiis sedis apostolicae nostrae praeclarae litterarum universitati iam pridem concessis et datis, necnon tenore ²⁾ Authentica Habita „Cur filius pro patre“ nobis iure competere, utpote coram quibus causa per citacionem de consensu rei et propositionem exinde secutam est occupata, per opcionem et electionem ipsius praefati studiosi Iacobi, baccalaurei de Cracovia, actoris. Et proinde nos non teneri de iure ad aliquos iudices inferiores sede apostolica causam ipsam remittere, neque eos nobis inhibere posse. Quia tamen reverendissimus dominus pontifex Cracoviensis non solum sit regni, sed et eiusdem litterarum universitatis cancellarius vigilantissimus, praefataque Authentica Habita reverendissimum episcopum loci dat studiosis iudicem competentem, ad quem praefatus egregius dominus doctor Gregorius se petit remitti, proinde mandato suae reverendissimae paternitatis, per legalem Mathiam Grzimala, suae reverendissimae paternitatis curiae notarium autenticum, nobis verbaliter intimato, morem gerentes, ad eiusdem suae reverendissimae paternitatis audienciam eandem causam remittendam duximus, prout praesentibus remittimus arbitrio suo discuciendam, hac nostra interlocutoria mediante. Lecta et pronunziata est haec interlocutoria per me doctorem Schamotuliensem, praefati studii rectorem. Praesentibus discretis Mathia Grzimala de Sandomiria, Valentino de Ropczicze et Gregorio de Posnania, et me Nicolao de Bodzaczin, sacra apostolica auctoritate notario publico.

98. [p. 55]. Die Iovis penultima novembris.

Honorabilis domini Ioannis, in Thussonicze plebani et famuli magnifici domini palatini Sandomiriensis, ad propositionem ratione trium florenorum numeri et monetae polonicae in mutuum datorum, in praesencia venerabilis magistri Martini de Cracovia, canonici ecclesiae divi

¹⁾ Cod.: procuraveritque.

²⁾ Cod.: tenorem.

Floriani in Cleparz, maioris collegii collegiati, ad hoc legitime citati, [qui] confessus est, se debere tres florenos in moneta et ibidem consensit in sequestrationem eorundem trium florenorum pro futuro quartali divae Luciae per venerabilem dominum magistrum Andream de Cracovia, procuratorem venerabilis capituli ecclesiae divi Floriani in Cleparz. Quam sequestrationem praefatus reverendus dominus rector approbavit ac dicto venerabili domino magistro Andreae intimandam curavit. Praesentibus familia domini et me Valentino etc.

99. [p. 57]. Die Lunae ante festum divi Thomae 1537 ¹⁾.

De mandato domini rectoris moneat bedellus venerabiles dominos Ioannem Caffman de Thuzyn et Valentinum de Rawa, magistros et collegiatis, quatenus census collegiaturae in pohetica, quo venerabilem dominum Martinum de Chrosnya, arcium et medicinae doctorem, a multis quartalibus spoliaverunt, facto cum eodem calculo, restituant, aut cum eo amicabilem componant. Verum si se gravatos per id senserint, extunc coram eodem domino rectore, decanis, consiliariis ac patribus senioribus in crastino octavae Epiphaniarum in domo seu habitatione praefati rectoris legitime compareant ad allegandas et dicendas causas rationabiles, cur praemissa minime teneantur. Sub sigillo rectoris. Execucio praedictae monicionis facta est per me Ioannem sapiencia. Qui fassi sunt, se esse monitos.

100. [p. 55]. Die Saturni XXIX decembris.

Ad instanciam honestae Zophiae de Brzezye, coctricis honestae Annae Vyskowa, de platea sancti Floriani pistricis, citati magister Simon, moderator ludi litterarii sancti Spiritus et inhabitans eandem scholam studens Iacobus de Vyssogroth, Mathias de Brzezini etc. occasione raptus puellae praefatae in via missae per hospitam suam hora quarta noctis pro marito suo, ut domum rediret, nec non occasione acceptionis et induccionis ad scholam per studentem et ibidem defloracionis et detencionis quatuor horarum ibidem in schola, deinde expoliacionis videlicet pallii nigri coloris, valoris trium fertonum, vittae alias *ranthuch*, valoris 10 grossorum, tunicae 40 grossorum, duarum marcarum pecuniarum acceptionis, vulneracionis, cruentacionis, percussionis lividarum in toto corpore in facie, ore, tum pectore, ita quod in toto corpore non erat noscere corpus, quod esset non laesum neque percussum. Quam levitatem et infamiam percussioneque aestimat sibi ad centum marcas pecuniarum. Insuper praefatus magister iussit praedictam Zophiam verberare et plagis affici adolescentibus dicens: „percuciat tunc eam, aut ego vos solus percuciam seu affligam“ etc. Et dominus vallavit poenam decem marcarum et poenam carceris uniuscuiusque citati, quod nec verbo aut quovismodo, per quae posset inter eos exoriri litigium [se infestent], sed ut in pace maneant ad istius usque negocii discussionem. Et negocium istud distulit ad adventum

¹⁾ 17 grudnia.

domini rectoris pro feria quinta proxima pro hora XXI, ut compareant omnes partes. Magister vero sancti Spiritus citatus una cum studentibus litem legitime contestando negavit narrata, prout narratur; et datur ad probandum vel deferendum. Praesentibus venerabilibus magistris Martino Belze de Cracovia, Ioanne Sanok in decretis doctoribus et baccalario Tharnow, notario domini Bidlenski et me Ioanne. servo universitatis, huius actus scriba.

101. [p. 55]. Die Iovis III ianuarii.

Honorabilis dominus Iacobus Kyy, altaris ad s. Spiritum, iuxta exigenciam hodierni termini fideiussit pro venerabili magistro Simone de Cracovia de parendo iuri et iudicato solvendo in causa violenciae, percussionis, lividorum et sanguinolentorum vulnerum honestae Zophiae de Brzezic illatorum, sub poena centum marcarum. Qui ibidem personaliter comparens, peciit sibi dari dilacionem ad attentandam concordiam cum parte offensa, famatus autem dominus Stanislaus, praefectus praetorii Cracoviensis, per consules Cracovienses ad dominum rectorem missus, peciit se et partem suam pro consilio ad spectabiles dominos consules remitti, ut experiatur, an illi consensendum huiusmodi concordiam fiendam. Et obtinuerunt ad diem Sabbati proximum terminum, ubi praedictae partes comparebunt. Praesentibus venerabilibus dominis doctoribus iuris Martino Belze, Ioanne Sanok, Martino Crokier, Valentino sapiencia et me Ioanne, servo universitatis.

102. [p. 57]. Die Saturni V ianuarii.

Venerabilis magistri Iacobi a Costen, senioris bursae philosophorum, ad propositionem, occasione camerae certae in eadem bursa per praefatum seniore certae personae assignatae locataeque et per provisorum praefatae bursae, [qui assignavit] eandem cameram eidem studenti, alias dicta praefati senioris approbavit et claves reponere mandavit. In praesentia Lucae Maluski, arcium baccalarii, in eadem bursa et praefata camera agentis, ad hoc legitime citati, contra talem mandatum, tamquam ab immediato iudice latum, nihil agentis neque facientis. Dominus rector, approbando et confirmando decreto provisoris praefatae bursae, praefato Lucae Maluski, arcium baccalario, decrevit et mandavit claves reponere et ut ipse studens per seniore ad eandem cameram locatus intromittatur et commaneat ad hoc tempus, quousque ipsi inhabitantes camerae praefatae [nunc] absentes ad eandem cameram et ad res suas redeant et adveniant; ipsumque baccalarium praefatum ob inobedienciam perpetratam et duplicatam in quindecim grossis condemnavit, ut eosdem in carbanam seu in manus praefati senioris det et reponat; in defectu vero reposicionis dominus rector praefatum Lucam baccalarium a praefata bursa philosophorum alienandum, excludendumque decrevit et mandavit. Praesentibus familia domini et me Valentino de Ropezicze, servo universitatis, huius actus scriba.

103. [p. 57]. Die Lunae in crastino Epiphaniarum 1538 ¹⁾).

Praefatus dominus rector, facta convocacione dominorum doctorum et magistrorum sub hoc tenore: Egregie domine doctor et magister venerabilis! Sitis hodie hora XXI in communi vaporario maioris collegii artistarum ad audiendam et componendam controversiam super causa et proventibus collegiaturae in poesi inter certos magistros iam dudum subortas et ad alia per rectorem proponenda et super hoc tractandum, consulendum et concludendum, prout diligitis bonum studii nostri generalis sub poena iuratae obedienciae. Detur omnibus dominis omnium facultatum decanis, consiliariis rectoris et patribus senioribus, singulariter egregiis dominis Martino Ilkussio et Gregorio Sthavyszyn, doctoribus theologiae Ex parte eiusdem rectoris.

Comparentibus tunc partibus praefatus dominus doctor Martinus actor proposuit et in gravi quaerela dixit contra praefatos Ioannem Caffman, Adam de Thuszyn et Valentinum de Rawa, magistros et collegiatus, quod illi absque aliqua causa rationabili eum censu trium marcarum a tribus annis pro sua collegiatura in poesi pertinente et dari solito de proventibus collegiaturae astronomi et collegiaturae de fundacione Dumbrowka spoliaverunt, aestimando summam ad X marcas. Quem censum antea ipsimet magistri eidem doctori solvebant, prout et antecessores alii astronomi et collegiatus de Dąbrowka ipsi poetae collegiato solveere fuere soliti, proinde petivit se tanquam spoliatus ad possessionem restitui. Ad quam propositionem venerabiles magistri Ioannes Caffman et Adam de Thuszyn litem contestando responderunt et quilibet eorum respondit: quod licet antequam ipsi doctori assertum censum solvebant, quia putabant, eum ius in eo habere. nunc autem sibi per triennium retinuerunt eo, quod ad illum ius non habet, nisi ostendat privilegii litteras. Magister vero Valentinus, tanquam novus collegiatus, respondit: „ego — inquit — sum imitatus meos antecessores, imo non solvi“. Quibus quidem propositis et responsis exauditis iussi sunt ad partem secedere per dominum rectorem.

Demum examinato negotio per dominos decanos, consiliarios et patres seniores, dum venerandi domini Martinus de Ilkusz, Gregorius a Sthavyschyn, sacrae theologiae et Martinus Belze, decretorum doctor, testificati sunt, a multis annis semper fuisse observatum et se tum, quando in minori collegio manebant, fuisse in possessione eiusdem census, respondissent, ex concordi omnium voto, excepto magistro Martino Czyeskovytha, dominus rector talem tulit sententiam:

In nomine domini Amen. Ex hiis, quae cognovimus et cognoscimus annuimus (sic) et audimus proposita et responsa inter praefatas partes, decernimus et pronunciamus praefatum doctorem Martinum de Chrosznya, poeticae collegiaturae lectorem, praefato censu trium marcarum citra a tribus annis per memoratos tres magistros successive fuisse et esse spoliatum inique, iniuste et sine ordine iuris, eisque talia minime facere licuisse. Et proinde dictum doctorem Martinum in possessionem eorum, quibus spoliatus est, restituendum fore, prout restituimus, ac

¹⁾ 7 stycznia.

praefatos magistros ex eorum confessatis sibi facto debito calculo ad solvendum et reponendum condemnamus infra hinc et quindenam sub censuris ecclesiasticis; super iure vero proprietatis eisdem accionem, si quam putant sibi competere, reservandam.

Qui quidem magistri ibidem statim obtulerunt, se dictum censum retentum in manus domini rectoris facto calculo reposituros, accionem super proprietate vel quasi sibi reservari petentes salvam. Et dominus rector reservavit, prout supra. Praesentibus Valentino bedello, Nicolao de Bodzaczyn arcium baccalario et Mathia de Nowoforo, organista ecclesiae s. Nicolai, testibus ad id vocatis.

104. [p. 58]. Sabbato in crastino conversi divi Pauli¹⁾

Praefati tres magistri reposuerunt apud dominum rectorem pecuniam, quilibet pro sorte sua retentam, nempe magister Ioannes Cauffman sex fertones, magister Adam tres marcas et 3 fertones, magister vero Valentinus tantum tres fertones. Qua pecunia per dictum dominum doctorem Martinum actorem ibidem percepta, quietavit eosdem sua manu et apud acta praesencia protestando de accione simili contra alios magistros, similem censum sibi detinentes. In praesencia venerabilium dominorum Martini Belze et Johannis Sanok, doctorum iuris et familia domini rectoris cum bedellis.

105. [p. 58]. Concordia iniuriae verbalis.

Anno Christi MD38 die Mercurii XX februarii rector fecit convocacionem sub hoc tenore: Praeclare domine doctor et magister venerabilis! Sit tua dominacio hodie hora XX in communi hypocausto collegii canonistarum ad audiendum et sopiendum controversiam inter quosdam doctores ortam et ad alia per rectorem proponenda, demum ad revidendum ordinem bursae canonistarum, prout diligitis bonum utile studii nostri, sub debito obedienciae. Detur omnibus dominis omnium facultatum decanis, consiliariis rectoris et patribus senioribus. Ex parte rectoris.

Pro hora itaque designata convenerunt seniores patres, dominus doctor Martinus Ilkussius, qui et decanus theologorum, doctor Nicolaus de Pokrzywnicza, canonicus et canonista, item dominus Iacobus Cleparz, consiliarius theologiae, dominus Erasmus, doctor iuris et decanus, dominus Ioannes a Lhowicz, medicinae doctor et decanus, Martinus Czyeszkowita, magister arcium et decanus, et magister Benedictus a Oszmyn, consiliarius ac doctor, Ioannes a Sanok, consiliarius. In quorum praesencia venerabilis et egregius dominus doctor Martinus Crockyer animo quaeruloso proposuit contra venerabilem doctorem Martinum Belze, quod eum gravibus asseruit verbis iniuriosis, appellans eum asinum, rusticum et mendacem, cupiens sibi iusticiam in talibus administrari. Doctor vero Martinus Belze animo litem contestandi negavit narrata esse vera, petivitque ad probandum ea compelli actorem. Demum dominus rector cum decanis et consiliariis supra descriptis,

¹⁾ 26 stycznia.

auditis et bene ruminatis propositis et responsis, ubi praefatus doctor Martinus Crokyer offerebat se probaturum per testes idoneos, Martinus autem doctor Belze affirmabat iure iurando, se non dixisse, eum esse asinum vel rusticum. Consideratis itaque condicionibus personarum et quia doctor Belze id negotii inceptorat, prout antea notatus est similia aliis et praefato doctori Martino Crokyer fecisse, mallentes (sic) negotium per compositionem quam per strepitum iuris finire, recepta ab utriusque praefatorum doctorum stipulatione in manibus domini rectoris, quod starent eorum decreto et poenae, talem ex concordibus suffragiis tulerunt sententiam per dominum rectorem: In nomine Iesu Amen. Ex his, quae proposita et responsa audivimus et cognovimus, dicimus, decernimus et pronunciamus, praefatum doctorem Martinum Belze reconciliandum fore verbis deprecatoriis praefato doctori Martino Crokyer, et denuo eundem e converso sibi, sub poena trium marcarum pecuniae, mandamusque eos in postea a talibus abstinere iniuriis; quod si quis eorum per se aut per subortam personam verbo, facto vel signo dictae iniuriae iniuriose meminisse tentaverit, aut aliam noxam intulerit, extunc is, qui talia tentare inceperit, ante omnia praefatam poenam trium marcarum cum effectu reponat pro utilitate collegii canonistarum convertendam et demum ad actionem super nova iniuria admittantur, pari vel maiori poena emendanda. — Quam sententiam ambo praefati doctores emulgaverunt et pro rata susceperunt.

Demum ad secundum articulum eiusdem convocacionis, praefatus dominus rector cum supradescriptis decanis et consiliariis ad bursam iuristarum descenderunt et auditis propositis et responsis tam ipsius venerabilis Adae Metelli, doctoris et senioris bursae, quam ipsorum studencium, decreverunt et mandaverunt, ne aliquis studencium deferat clavem a bursa, instar aliarum bursarum. Et ibidem mandaverunt venerabili domino Nicolao Szadek, magistro et procuratori universitatis, ut seram clausurae eiusdem bursae ferream per ferrifabrum immutari quantocius faciat, praefato vero doctori Adae seniori mandaverunt sub censuris ecclesiasticis, ut septem marcas cum media de camera libus eiusdem bursae, per eum pro transacta aestivali commutatione collectas et hactenus retentas, infra hinc et unius mensis decursum reponat, facta debita ratione et calculo procuratori universitatis praefato, de pecunia vero introitalium eiusdem bursae repetat rationem tam coram praefato procuratore, quam doctoribus collegii canonistarum protunc deputandis, an illa sufficiens fuerit pro solutione lignorum unius decimalis. Quo facto dominus rector cum doctoribus servata aequitate faciet facienda.

106. [p. 60]. Item Sabbato in vigilia Mathiae apostoli¹⁾. Magister Andreas Dambrowsky, minoris collegii collegiatus, pro Valentino Ponikowski, Luca Podoski et Petro a Wyszegroth coram tota universitate fideiussit de parendo iuri, iudicato solvendo, ac laeso satisfaciendo. Magister Valentinus de Rava similiter fideiussit pro Laurencio de Lubochnya. Magister Thomas Paulinus de Cracovia

¹⁾ 23 Iutego.

et Mathias baccalaureus de Mogylnicza in festo divi Mathiae apostoli pro Hieronymo de Moghylnicza fideiusserunt. Item praefatus magister Valentinus de Rawa pro Stanislao de Byecz. Item Valentinus bidellus, Adam de Chanczyna baccalaureus et senior bursae novae, Iacobus de eadem Chanczini et Simon de Klodawa fideiusserunt pro Andrea de Chanczini, locato scholae Sanctae Annae, similiter. Item Ioannes pannitonsor, in pannitonsoria versus vendetam gallorum manens, et Andreas Zayglicz, pelliparius et civis de castrensi platea, fideiusserunt pro Bartholomaeo Pyathka de parendo iuri, iudicato solvendo et laeso satisfaciendo. Et praefati omnes et singuli fideiussores fideiusserunt sub poena viginti marcarum in moneta communi, quilibet pro suo principali, ne aliquam vindictam et violenciam per se vel subortam personam praefato magistro Nicolao, suo rectori, inferre audeant. Praesente familia domini rectoris.

107. [p. 59]. Die Mercurii antepenultima februarii

Ad propositionem Ruperti ex Francia contra Sebastianum Vyeloglowsky, personaliter per sapienciam citatum¹⁾, qui proposuit, quod die dominico nunc transacto [ille] veniens ad tabernam dictam *szwornyeczka pywnyeczka* nocte, hora quarta noctis citra vel ultra, cum aliis, quorum ipse noticiam habuit, fecerunt violenciam, primum in hospitem, qui propinat cerevisiam, eundem maxillando; qui posthac discessit sive auffugit de taberna. Ubi posthac dictus Vyeloglowsky cum aliis exiverunt ad palacium dictae tabernae, ubi dictus Rupertus ibidem manens aperiebat sibi ad cameram. Et interim percuciebant in eum Vyeloglowsky et alii, vidit enim eundem cum gladio evaginato. Et ibidem laesus est enormiter ad manum et ad caput. Ubi tandem dictus Sebastianus litem legitime contestando negavit se eum laesisse, tamen fassus est, se cum Stanislao dicto Eustachio illic venisse, sed eum non laesisse, aliorum tamen, qui cum eo erant, noticiam non habuisse et eum exivisse, quando erat contencio. Tamen istud dixit, quod dictus Rupertus Eustachio praedicto pecuniam unius marcae, quam ei mutuo dederat ante, eam tunc ex eo exposcebat et interim contencio inter eos exorta est. Ubi tamen Sebastianus praedictus, existens tunc in procinctu viae, peciit sibi differri terminum hinc ad duas septimanas, dominus tamen rector de consensu partis prorogavit. Praesentibus eximiis viris doctore Nicolao, canonico Cracoviensi, doctore Szanok et aliis.

108. [p. 59]. Eximius dominus rector una cum consiliariis et decanis facultatum examinando et bene trutinando negocium, quod agitur inter studentes divae Annae ex una et magistrum ludi litterarii ibidem parte ab altera, vallavit poenam inter studentes specialiter in quemlibet eorum viginti marcarum, quod nec per se nec per alium quempiam vel intermediam personam usque ad decisionem causae molestent aut infestentur dictum magistrum. sed ut in quiete et pace et modeste atque composite vivant. Praesentibus, quibus supra et me notario publico, actus praesentis scriba.

¹⁾ Cod.: citati.

109. [p. 60]. Die Veneris prima marcii.

Decretum et sententia, de qua mox supra fit mencio, fuit talis.

Christi nomine invocato pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, in causa iniuriarum verbalium et realium venerabilis magistri Nicolai, ludi litterarii divae Annae moderatoris, ex una et scholarium seu studentium eius infra nominatim descriptorum partibus ex altera, ex his quae coram nobis proposita et responsa audivimus ac ex attestacionibus didicimus, vidimus et cognoscimus, dicimus, decernimus et declaramus, discretos Valentinum de Ponyekyew, Lucam Podoski et Laurencium de Lubochen, studentes scholae divae Annae in Cracovia, se legitime coram nobis medio iuramento corporali expurgavisse ex delacione praefati magistri Nicolai, quod in eum manus violentas non iniecissent, nec verbalibus iniuriis affecissent et ob id ab instantia praefati magistri super crimine iniuriarum verbalium et realium eis obiecto absolvendos fore, prout absolvimus; discretos vero Bartholomaeum Pyathka a Ploczka, Petrum a Wyssegrot, Stanislaum a Byecz, Andream de Chanczyni et Hieronimum de Moghyl-nicza, scholae divae Annae studentes et praefati magistri Nicolai discipulos, praefato magistro iniuriam verbalem et realem post horam quartam noctis intulisse illicite, inique et iniuste ac violenter; super eo tunicam lunensem in tres partes lacerasse et discerpisse, sibi quae talia minime facere licuisse nec licere, et ob praedicta praefatos quinque studentes dicto magistro reconciliandos humilibus ac deprecatoriis verbis esse, pro tunc sibi iniuriose et per vim lacerata sex florenos in moneta communiter exsolvendos, quam dicti studentes in suum commodum possunt convertere. Et nihilominus pro tanta violencia et iniuria verbali et reali suo praefato magistro et praefecto taliter illata, quemlibet ex eis singulariter in una sexagena pecuniarum rectori et universitati infra hinc et XV dies realiter et cum effectu persolvenda condemnandos fore, prout condemnamus, sub poena contra eorum singulos fideiussores tempore fideiussoriae per eos factae¹⁾ interposita et vallata, hac nostra diffinitiva mediante.

Lata et lecta est suprascripta sententia per me doctorem Gregorium rectorem, de consilio et assensu venerabilium et egregiorum dominorum Iohannis a Sanok, Adae Metelli et Martini Krokier de Cracovia, iuris pontificii doctorum, die Veneris prima marcii. Attestaciones suprascriptae causae reservantur in cista rectoratus.

110. [p. 61]. Die Lunae XVIII marcii.

Ad acta praesentia personaliter constituti ad satisfaciendum venerabili magistro Nicolao de Lodzya pro poena ex decreto domini rectoris et doctorum in convocacione universitatis facto, primus eorum Stanislaus Byecz unum florenum, secundus Jeronimus de Mogyl-nicza unum florenum, tercius Petrus a Vyschegroth unum florenum, quartus Andreas de Chęczyny, locatum pro tunc agens divae Annae, unum florenum, quintus Bartholomaeus Pyathka medium florenum; residuum

¹⁾ Ob. wyżej zapiskę 106.

floreni solvet. De quibus omnibus satisfaciendo decreto et magistro praefato Nicolao quietavit eos ad acta praesencia. Praesentibus utrisque partibus, familia domini, doctore Joanne Szanok, Erasmo de Cracovia, Martino Belsze, iuris pontificii doctoribus.

Hii tamen praedicti condemnati in poena universitatis, quilibet eorum in una sexagena. Primus eorum Petrus a Vyschegrath reposuit subductam regulinam. Albertus Byecz septem libros reposuit in vadium: in primo Praecepta Cathonis ¹⁾ cum aliis contentis in asseribus, secundus liber in quo Modus Epistolandi Gvilhelmi ²⁾ etc., tercius in copertura, in quo Georgica Hesiodi. quartus, in quo Buccolica Mantuani, quintus, in quo Salustius, sextus in quo Methodus Donati ³⁾, septimus liber, in quo Grammatica Perrotti ⁴⁾. Tercius Ieronimus Mogylncyza subductam leporinam flaveam alias *kotthryschowa*. Praesentibus quibus supra.

111. [p. 61]. Anno, quo supra, prima aprilis, quae fuit dies Lunae post dominicam Laetare.

Convocacio facta fuit per reverendum dominum rectorem sub hoc tenore: Praeclare domine doctor et magister eruditissime! Sit tua dominacio hodie hora XX in communi vaporario collegii dominorum canonistarum ad audiendum, discuciendum et diffiniendum super iniuria publice et notorie per venerabilem doctorem Gregorium a Stawyszin etc. irrogata, prout diligitis bonum universitatis, sub poena et debito iuratae obedienciae. Detur omnibus dominis omnium facultatum decanis, consiliariis rectoris ac patribus senioribus, et specialiter venerabili doctori Gregorio a Stawyszin. Ex parte rectoris.

In qua convocacione, dum dominus rector unacum omnibus dominis decanis, consiliariis et patribus senioribus consedisset, expectando praefatum venerabilem doctorem Gregorium a Stawyszin, ut compareret, qui misit quandam privatam scedulam, manu alterius scriptam, cui nec ipsemet se subscripsit manu sua. petens se ab hoc termino absolvi eo, quod esset, ut dicebat, valetudinarius, paciens tussim et maximam rancitatem vocis. Super qua scedula dominis consulentibus, decrevit eorum maior et sanior pars cum domino rectore, ut ipse doctor Gregorius a Stawyszin praestaret iuramentum maliciae, nempe quod non maliciose se excusaret ab huiusmodi termino et allegaret illam aegritudinem. Ad quem deputaverunt Valentinum, bedellum iuratum, ut ab eo idem iuramentum exigeret Praesentibus studiosis Nicolao Dambek de Ilkusz etc.

Et demum reverendus dominus rector in contumaciam legitime citati et non comparentis obtulit libellum summarium, petens illius copiam, si eam ille habere cuperet, praefato doctori Gregorio a Stawyszin mitti. Et domini concorditer exceptis duobus decreverunt copiam

¹⁾ Ob. Estreicher Bibl. tom XIV, str. 100.

²⁾ *Może Vilhelmi Tardivi? Z tym tytułem były u nas rozpowszechnione dziełka Filipa Beroalda (1512) i Franc. Nigra (1508).*

³⁾ Ob. Estreicher Bibl. tom XV, str. 286.

⁴⁾ Ob. *Wiśłocki Incunabula*. str. 371.

dandum, inquantum eam habere vellet, ut deliberatus responderet in termino primae convocacionis ad hoc fiendae.

112. [p. 61]. Die Jovis quarta aprilis.

Quietacio et eviccio pro lignis.

Famati domini Andreae seu Andris Foghyelweder, civis Cracoviensis, ad proposicionem, venerabiles magistri Iohannes Kauffman, praepositus domus maioris collegii artistarum et Michael a Vislicia, eiusdem domus collegiatus, nomine tocus collegii, responderunt, se [rescivisse]¹⁾ a dispensatore suo, quod decimale lignorum idem recepit et advehere fecit in collegium eo, quod putabat suum esse, quia stabat in ripa collegiatorum. Praefatus vero dominus Andris excipiendo dixit, quod legitime illic idem decimale locaverat eo, quod fuit litteris a doctore Adam physico datis munitus. Et post nonnullas controversias, cum dominus rector ex confessatis praefatorum dominorum magistrorum cognovisset, idem decimale esse ipsius Andris, decrevit, quam per composicionem inter partes, ut sibi pro eo solverent septem florenos in moneta infra diem naturalem. Quos in crastino praefatus dominus Andris accepit in mensa domini rectoris et praefatos magistros cum toto collegio quietavit ac quietos dixit, obligans se praesentibus de eviccione contra quemlibet, si quis fuerit ausus impetere dictos dominos collegiatus super eodem decimali. Praesente familia domini rectoris.

113. [p. 62]. Octava aprilis die Lunae post dominicam Iudica²⁾.

Facta convocacione per dominum rectorem sub hoc tenore: Excellentissime domine doctor et magister eruditissime! Sit tua dominacio hodie hora XX in communi vaporario maioris collegii artistarum ad audiendum, discuciendum et diffiniendum super iniuria notoria per venerabilem dominum doctorem Gregorium Stavyssin domino rectori publice irrogata, prout diligitis bonum, honestatem et dignitatem huius studii generalis, et super his tractandum, consulendum et sopiendum, sub debito iuratae obedienciae. Detur omnibus dominis omnium facultatum doctoribus et magistris duntaxat salariatis. Ex parte rectoris.

In qua convocacione auditis propositis et responsis unanimiter conclusum est, consciente eciam domino rectore, quod venerabilis doctor Gregorius Stavissius, custos ecclesiae divi Floriani, debeat humilibus verbis deprecari praefato domino rectori pro indulgentia tali sibi irrogata, et nihilominus ad poenam X marcarum iuxta statuta condemnari. Quam sententiam seu conclusionem egregius dominus doctor Martinus Ilkussius, ecclesiae divi Nicolai praepositus, praesente praefato doctore Gregorio, pronunciavit, ad quam ille se summisit et mox precibus domino rectori est reconciliatus; demum petente tota

¹⁾ Wyraz wytarty.

²⁾ Na marginesie współcześnie dopisano: Vide Acta actorum antiqua anno domini 1500 die 22 novembris. (Acta rect. I. str. 430).

universitate poena X marcarum, ex statutis debita, est sibi dimissa, domino rectore ad id eciam consenciente.

114. [p. 67]. Privilegium ortulaniae parochi in villa Livborszycza. [Die XV aprilis].

Magister Gregorius a Schamotuli, utriusque iuris doctor, archidiaconus Posnaniensis, praepositus Ursensis, ac rector universitatis studii generalis Cracoviensis. Significamus tenore praesencium. quod ad postulacionem venerabilis domini Martini Belze de Cracovia, arcium et iurisprudenciae doctoris, parochi in Luborzyeza, anno domini 1538, die vero XV mensis aprilis in vaporario communi domus canonistarum facta est convocacio dominorum doctorum et magistrorum sub hoc tenore verborum: Venerabilis et egregie domine doctor et magister reverende! Sit tua dominacio die hodierna hora XIX in communi vaporario collegii canonistarum ad audiendam postulacionem venerabilis et egregii domini Martini Belze de Cracovia, iurisprudenciae doctoris, parochi in Luborzyeza, doctoris ordinarii novorum iurium, de locacione hortulaniae in villa Luborzyeza de collacione universitatis studii Cracoviensis provido Laurencio Laskosz in meliorem condicionem locandam et alia per rectorem proponenda tractandum, sub poena non contradicendi. Detur omnibus dominis doctoribus, senioribus patribus, consiliariis rectoris et decanis omnium facultatum. Ex parte rectoris.

Ad quam convocacionem convenere domini doctores et magistri, videlicet venerabilis Martinus de Ilkusz, decanus theologiae, praepositus sancti Nicolai extra muros Cracoviae, Iacobus de Clieparz, decanus sancti Floriani in Cleparz. consiliarius, theologiae doctores, Nicolaus de Comprovincia, canonicus Cracoviensis, decretorum doctor, senior pater Martinus Belze de Cracovia, iurisprudenciae doctor, Stanislaus a Lowycz, medicinae doctor, magister Ioannes de Mstow, arcium decani, Ioannes a Sanok, decretorum doctor, magister Benedictus de Cozymyn, consiliarius rectoris, totam universitatem repraesentantes. Ibi dem praefatus dominus doctor Martinus, parochus in Luborzyeza, exposuit, quo modo providus Laurencius Laskosz barbitonsor petebat sibi conduci ortulanium plebanalem, sub monte ecclesiae ex una et tabernam plebanalem partibus ab altera sitam. bonis modis et condicionibus. In qua quidem convocacione facta consiliariorum, decanorum omnium facultatum et seniorum patrum, totam universitatem repraesentantium, conclusum est et commissum praefatis, reverendo domino rectori et parocho in Luborzyeza, locare. conducere et arendare ac privilegium super huiusmodi hortulania dandum Laurencio Laskosz barbitonsori cum omnibus attinenciis et pertinenciis. Qui praefati domini, rector praedictus universitatis studii generalis Cracoviensis et parochus in Luborzyeza, habita prius mutua collacione et matura deliberacione, eandam ortulanium provido Laurencio Laskosz, uxori Catherinae, Paulo et Iacobo germanis ac filiis, filiabus eorum locamus, concedimus ad vitam ipsorum habitandam, possidendam, per se utifruendam. In qua ortulania praefatus Laurencius aedificabit infra hinc et duos annos domum, stabulum, balneum, fontem, celarium et alia pro commodo suo opportuna. Quam ortulanium possessores et inhabitantes tenebuntur re-

ficere, ruinas prohibere sub poena privacionis. Et quia eiusdem ortulaniae huiusmodi aedificiis locus ortulaniae sive ortus angustabitur, damus et concedimus eidem Laurencio in vinea nuncupata plebanali eradicandum, extirpandum virgulta suis sumptibus pro orto sive pro caulibus locandis. ita tamen, quod post lapsum quinquenii solvet de tali orto quatuor gallos dicto parcho in Luborzycza. Qui Laurencius Laskosz et sui successores, inhabitantes, possessores tenebuntur pro quolibet anno pensare unam sexagenam, pro festo sancti Martini sex capones, tres dies in vere et aestate et tres in autumno et hieme praefato parcho pro tempore existenti laborare et vocati ad curiam plebanalem comparere astricti erunt. Post mortem vero superius expressorum saepedicta ortulania cum omnibus aedificiis, impensis ad ecclesiam in Luborzycza et directorem eius divolvetur sine quovis impedimento. Praesentibus, quibus supra. In cuius maiorem evidenciam et firmitatem sigillum maius rectoratus et parochi in Luborzycza sunt appensa. Datum Cracoviae in collegio dominorum canonistarum anno. mense, die. quibus supra.

115. [p. 62]. Die Saturni XVIII maii.

Ad providi Gregorii Thasznyk de Cerdonia proposicionem contra venerabilem doctorem sacrae theologiae Gregorium a Sthavyschyn factam, qua quaerebatur litteras clausas et privatas a studioso Iacobo, arcium baccalario, filio suo sibi missas, per doctorem dictum Gregorium fuisse interceptas et violatas coramque amicis et inimicis dicti Gregorii publicatas in grave praeiudicium eiusdem et iniuriam, cum sic nemini liceat alienum hortum, alienam cameram et alienam cistam invito domino aperire, ita nec alienas litteras occultas intercipere et violare, petens eundem dominum doctorem Gregorium compelli ad reponendum et restituendum tanquam proprias et sibi intitulas eumque condemnandum fore pro tali crimine. In praesencia honorandi magistri Simonis de Kalysz, procuratoris dicti domini doctoris Gregorii, qui habita copia dictae proposicionis faciet facienda ad primam iuris. Praesentibus venerabilibus domino Ioanne Szanok, decretorum doctore, Nicolao de Bodzaczyn, arcium baccalario, familia domini etc.

116. [p. 63]. Die Saturni XXV maii.

Famatus Gregorius Thasznyk de Cerdonia petivit venerabilem doctorem Gregorium de Sthavyschyn, custodem sancti Floriani, compelli ad respondendum proposicioni pridie coram domino rectore factae, in praesencia praefati domini doctoris Gregorii, qui impediendo petitionem partis adversae allegavit, causam esse occupatam coram dominis iudicibus comissariis et petivit eam remitti. Et dominus mandavit probandam allegacionem hinc ad octavam. Praesentibus magistro Simone Calyseh, familia domini et me notario publico.

117. [p. 63]. Die Saturni I iunii.

Venerabilis dominus doctor Gregorius a Sthavyschyn, satisfaciendo de termino hodierno de occupacione causae coram dominis

commissariis pro ipsis litteris, ut dicitur, habitae, loco doccionis petivit ante omnia providum dominum Gregorium Thasznyk compelli ad obligandum ipsum ad poenam talionis eo attento, quod est propositio criminalis. In praesentia praefati domini Gregorii Thasznyk, qui petivit, per dominum sibi dari inducias deliberatorias. Et dominus praefixit ad primam iuris. Praesentibus Simone Kalysch, procuratore, familia domini et me notario.

118. [p. 63]. Die Mercurii quinta iunii.

Famatus Gregorius Nagorsky Thasznyk, satisfaciendo termino, per dominum sibi ad deliberandum limitato, allegavit, se non debere cogi ad obligandum poenam talionis ex ea causa, quia ipse non intendit criminaliter, sed civiliter causam domino doctori Gregorio de Sthavyschyn et citra infamiam illius, petens ipsum cogi ad respondendum huiusmodi propositioni verbis in praesenti actu qualificatae. In praesentia venerabilis doctoris Gregorii a Sthavyschyn et Simonis Kalysz, procuratoris ipsius, qui replicando allegavit, propositionem praefati domini Gregorii Thasznyk fuisse et esse mere criminalem, quam ipse dominus Gregorius Thasznyk non potest corrigere, ex quo dominus doctor Gregorius habet copias ipsius propositionis auscultatas. Et in eadem propositione iam ipse stetit per multos dies, ipsamque approbavit esse talem, qualem posuit et proposuit contra eum et ad acta domini scripsit et inscribi procuravit et propterea ipse dominus doctor petivit ipsum compelli ad obligandum poenam talionis. Gregorius Nagorsky contradicendo¹⁾ adversus praemissa negavit utrumque, videlicet causam criminaliter se intentalisse et quod propositionem suam nemo potest corrigere, antequam ei responsum fuerit, petens cogi respondere propositioni suae. Et praefato domino doctore Gregorio de Sthavyschyn referente se ad propositionem partis adversae, quam ipse non potest negare, quae est inscripta ad acta domini; ipsamque propositionem partis adversae pro verificatione replicacionis suae per [eum] prius factae, inquantum fecit pro parte sua et contra ipsum dominum Gregorium Thasznyk, verificando ipsam repetit et reproducit petivitque, prout supra. Et dominus rector visis videndis interloquenter...²⁾ Praesentibus, quibus supra.

119. [p. 64]. Die Martis decima octava iunii sequens convocacio facta.

Eximie domine doctor et magister venerabilis! Sit tua dominacio hodie hora vigesima in communi hypocausto collegii dominorum canonistarum ad tractandum, consulendum et concludendum super tenore cuiusdam appellacionis ad dominum rectorem, consiliarios, decanos et seniores patres, per venerabilem magistrum Martinum de Cerdonia interpositae et super aliis per rectorem proponendis. prout diligitis bonum publicum et maxime pacem et honestatatem inter personas universitatis, sub debito obedienciae. Detur omnibus dominis omnium facul-

¹⁾ Cod.: qui contradicendo. ²⁾ Błak końca.

tatum decanis, consiliariis rectoris et patribus senioribus et speciatim magistris Martino de Cerdonia, Martino Czieszkovitae et praeposito domus maioris collegii artistarum. Ex parte rectoris.

In qua quidem convocacione, senioribus patribus, decanis et consiliariis infrascriptis mature tractantibus et consulentibus, concorditer in sententiam infrascriptam omnes convenerunt: In causa appellacionis venerabilis magistri Martini de Cerdonia ex una et magistri Martini de Czieszkovicze. domus maioris artistarum collegiatorum, super opzione mansionis seu habitacionis post mortem olim doctoris Andreae de Cracovia in maiori collegio artistarum vacantis, partibus ex altera, ex his, quae coram nobis proposita et responsa audivimus, intelleximus et perpendimus, decernimus, dicimus et declaramus, praefatos ambos magistros deliquisse. Primum magistrum de Cerdonia eo, quod sua auctoritate ausus est dictam habitacionem sua sera seu truncello claudere sine iuris ordine, magistrum vero Martinum de Czieszkovicze eo, quod postquam a domino praeposito domus rescivit fuisse per dominum rectorem hanc causam occupatam, tunc quando feria quinta dominus rector descendit ad domum maiorem artistarum et mandavit praefato praeposito domus, ut cum statutis et rationibus per dominos domus maioris legitimatis ¹⁾, hoc negocium tangentibus compareret, ipse magister Czieszkovitha rediens feria sexta tunc immediate sequente de villa Tradnovicze, nec requirens super hoc negocium dominum rectorem sua auctoritate immo temeritate contra mandatum rectoris, qui hanc causam discuciendam susceperat, eandem habitacionem intrando, quaedam innovavit et innovata attentavit temere, illicite et inique in contemptum auctoritatis praefati domini rectoris. Iccirco omnia attentata et innovata per eundem magistrum Martinum Cyeskovitam cassamus, revocamus et annullamus, ac ipsum ad evacuandam eandem habitacionem et in manus magistri praepositi domus liberam dimittendam, restituendam et reintegrandam ducimus infra hinc et diem naturalem sub censuris ecclesiasticis, prout restituimus et reintegramus; accionem super iuris proprietatem ac possessionem vel quasi coram praefato domino rectore, decanis, consiliariis ac senioribus patribus utrique praefatorum magistrorum salvam reservando, hac nostra diffinitiva mediante.

Lecta et lata est haec sententia die Martis XVIII iunii per dominum rectorem de unanimi consilio et consensu venerabilium dominorum doctorum Martini de Ilkusz, praepositi ecclesiae sancti Nicolai, theologiae decani, Iacobi de Cleparz, decani ecclesiae collegiatae sancti Floriani, Nicolai de Comprovincia, canonici Cracoviensis, Martini Belze de Cracovia, Ioannis a Sanok, iuris pontificii, Stanislai de Lovicz, physicae doctoris et eiusdem decani et magistri Ioannis de Mstow, decani arcium, consiliariis, decanis et patribus senioribus respective, ac studiosis Joanne baccalaureo, bidello universitatis, Nicolao Bodzancyn, notario publico et²⁾, testibus ad praemissa rogatis et vocatis.

120. [p. 65]. Deinde die Veneris XX prima iunii citacio emanavit talis: De mandato rectoris citet bidellus venerabilem

¹⁾ Cod.: legitimis.

²⁾ Opuszczony wyraz.

Martinum de Czieskovicze, arcium magistrum et collegiatum, quatenus hodie hora tertia decima compareat ad docendum, se paruisse decreto pridie per dominum rectorem, decanos, consiliarios et patres seniores lato, alioquin in defectu paricionis ad audiendum et videndum eundem contumacem et excommunicatum pronuncciari, alias ad faciendum ea, quae iuris fuerint, non obstantibus quibusvis appellacionibus, si quae forte palam vel clam sunt interpositae, quas praesentibus refutamus. Datum ex aedibus nostris die Veneris in crastino divinissimi Corporis Christi, anno domini 1538, rectoratus sub sigillo.

Execucio huius citacionis fuit talis: Anno et die, quo mox supra, hora circiter nona, ego Ioannes, servitor universitatis, executus sum praesens mandatum, citando personaliter intracontentum, qui copias huius citacionis sibi perscripsit et accepit.

121. [p. 65]. Interlocutoria. Anno et die, quibus mox supra, hora quasi quinta decima magister Martinus Czieskovytha, legitime citatus et ultra horam sibi praefixam diucius expectatus, non comparuit, nec decreto contra eum lato parere curavit. Iccirco pro tribunali sedentes ante omnia omnes appellaciones, si quae pendent interpositae, refutamus ac decretum in suo robore confirmamus eiusque contumacia exigente, Christi nomine invocato, eundem in his scriptis excommunicamus ac litteras in forma dandas decernimus. Praesentibus egregiis dominis Martino Belze et Joanne Sanok, decretorum doctoribus, consiliariis rectoris, honorabili Jacobo, ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz vicario, et Casparo de Smygrod, studente, testibus, ac me Nicolao Joannis de Bodzancyn, praesentis actus scriba.

122. [p. 66]. Poena contra appellantem. Die Solis I iulii.

In totius universitatis congregatione per rectorem facta sub debito obedienciae domini doctores et magistri, auditis privilegiis tam conservatoris quam rectoris tunc publice lectis, concorditer concluserunt, semper ab inicio fundatae universitatis auctoritatem et iurisdictionem rectoris esse supremam et primam in universitate, conservatoris vero subsidiariam, ad defendendum iura et privilegia bonorum universitatis mobilium et immobilium datam. Nec unquam fuisse appellatum a sententia rectoris ad conservatorem, prout his diebus magister Martinus de Czeszkovice appellavit contra statuta universitatis et cum tota universitas mandavit poenam X marcarum dicto magistro reponendam in manus domini rectoris, nec absolvendam, donec paruerit decreto per rectorem, decanos, consiliarios et patres seniores legitime lato, ne vilescat rectoris et patrum auctoritas, alioqui die Veneris proximo in publica convocacione procedetur contra dictum magistrum Martinum ad poenam exclusionis de collegio vel suspensionis a proventibus, iuxta consultationem doctorum et magistrorum totius universitatis futuram.

123. [p. 66]. Die Saturni VI iulii.

Honorabilis dominus Stanislaus Thatharka, arcium baccalarius, citatus per Ioannem sapiencia ad instanciam magistri Sebastiani, col-

legiati minoris collegii, uti procuratoris magistri Bartholomaei, qui nunc moratur in partibus Italiae et ultra horam solitam expectatus, pronuntiatus est contumax. Praesentibus, quibus supra.

124. [p. 66]. Reposicio poenae in parte. Die Mercurii X iulii.

Magister Martinus de Czyezskovice parendo in parte decreto rectoris et tocius universitatis, reposuit septem florenos in moneta et duo coeclearia argentea, nomine poenae loco X marcarum, petivitque se a censuris absolvi. Sed dominus rector renuit absolvendum, donec paruerit decreto super innovata et attentata contra eum lato, quia ob id multis censuris tam rectoris, quam domini administratoris ob sui contumaciam est innodatus.

125. [p. 69]. Die Mercurii quarta septembris.

Providi P.[etri], pellionis de platea sancti Spiritus Cracoviae, ad propositionem, occasione duodecim florenorum in moneta pro pellicea vulpinea per honorabilem olim dominum Bartholomaeum, altaristam ad sanctam Mariam, recepta et non soluta, magister Martinus de Cerdonia, canonicus sancti Floriani, executor et consanguineus praefati Bartholomaei et legitimus successor, animo et intencione litem legitime contestandi allegavit, se nec bona nec aliquas res cuiuscunque boni et speciei nec pecunias nec debita recepisse, ex quibus posset fieri solucio praedicto pellioni pro pellicea recepta. Et dominus decrevit, quatenus praefatus Petrus pellio probet, aliquas certas res post mortem olim defuncti tanquam executor se recepisse sive in pecuniis, rebus domesticis ac suppellectili, quod probabit hinc ad octavam. Praesentibus familia domini et me notario.

126. [p. 70]. Anno, quo supra, die Saturni II mensis octobris.

Venerabilis dominus magister Martinus de Cerdonia, canonicus sancti Floriani, ad acta domini praesencialiter constitutus, sponte, libere et per expressum fassus est et recognovit, inhaerendo priori obligationi ad acta spiritualia Cracoviae factae, se teneri et debere certi debiti septem florenos in moneta, numeri et monetae polonialis; quos quidem septem florenos ex fertonibus hebdomadatim et reliquum ex censu quomodocunque canonicatus sui sancti Floriani in Cleparz ad eum spectantis et pertinentis, famato domino Georgio Strusz, civi Cracoviensi, ante festum Natalis Domini soluturum sub censuris ecclesiasticis [se] obligavit. Nihilominus huiusmodi fertones et census ad eum spectantes, usque ad solucionem praefatorum septem florenorum, procuratori venerabilis capituli sancti Floriani, dicto domino Georgio Strusz, extradendum ac dandum praedictus magister Martinus canonicus facultatem dedit atque commisit. Praesentibus venerabili ac di-

secreto Philippo Aher, decretorum doctore, Simone de Lwowki et Ioanne baccalario. servo universitatis ¹⁾).

127. [p. 69]. Anno domini 1538 4 mensis octobris, in praesencia venerabilis magistri Mathiae de Cracovia, praepositi domus maioris, missi per dominos maiores, ego magister Andreas de Bochnya, collegiatus maioris collegii, obligo me in medio anno reversurum ad collegiaturam meam ad residendum et per se legendum. ex speciali gracia patronorum (sic) domus maioris; ita tamen, quod leccionem per alium legam actusque in ordine meo substitutus visitabit aliaque onera debita ratione collegiaturae exequetur; casu vero, quo infra hinc ad medium annum non rediero infra tempus praefixum, extunc constituo procuratorem egregium dominum doctorem Gregorium de Stawischin ad recedendum de eadem collegiatura irrevocabiliter. Et in continenti dominus vicerector admisit huiusmodi discessum mihi magistro praefato Andreae Bochnensi.

Sub rectoratu reverendi patris et domini Gregorii a Sthawischin, sacrae paginae professoris, ecclesiae collegiatae sancti Floriani custodis, collegiati maioris domus artistarum, commutatione hiemali, die sancti Galli ²⁾ canonice electi, anno domini MDXXXVIII die Veneris vicesima quinta octobris.

128. [p. 71]. Die Iovis XIV novembris.

Honestae dominae Agnetis Pernuszowa viduae ad proposicionem, occasione trium florenorum in moneta et septem cum medio grosso pro pecia telae per olim honorabilem Batholomaeum, altaristam ad sanctam Annam, debitorum. Magister Martinus, collegiatus maioris collegii et canonicus sancti Floriani, ut executor, recognovit, debitum esse in testamento descriptum et dixit, se, si posset aliquid ex Iudaeis debitorum percipere, ei primum solvere debitum. Praesente familia domini et me notario.

129. [p. 71]. Die Iovis XXVIII mensis novembris.

Venerabilis magistri Thomae de Cracovia, senioris bursae pauperum, ad proposicionem, occasione thabarti per eum concrediti ³⁾, in praesencia venerabilis magistri Adae Tharnovita, minoris collegii collegiati, ad hoc legitime citati, allegantis et confitentis, thabartum a praefato magistro Thoma concredutum esse; et allegavit, praefatum thabar-

¹⁾ Na marginesie dopisano: Anno 1538 die Mercurii XVIII mensis decembris dominus Georgius Strusz, intracontentus, receptis de florenis septem quietat magistrum Martinum, canonicum sancti Floriani et procuratorem capituli. Praesentibus familia domini, reverendo domino Philippo, decretorum doctore et me Valentino, servo universitatis.

²⁾ 16 października.

³⁾ Cod.: concredutum.

tum esse domus minoris collegii ex defectu earum praefatae domus. Magistro autem Thoma praefato replicante et dicente, eundem ab antecessore ipsius, magistro Stanislao Cesio de Cracovia, datum esse. Et dominus rector, auditis hinc inde propositis et responsis, remisit ad praepositum domus minoris collegii et ad statuta domus praefati, circa thabarta concernencia, in defectu vero concordiae et iusticiae dominus in his superintendebit. Praesentibus discretis Simone de Lwówek, famulo domini et me Valentino, huius actus scriba.

130. [p. 71]. Eodem die.

Eximii viri magistri Iacobi a Cleparz, sacrae theologiae professoris, ecclesiae sancti Floriani decani, instante ex una, ratione unius marcae, quondam mulieri viduae et orphanae a duobus annis citra vel ultra retentae, et venerabilis magistri Nicolai de Cobylyno, parte ab altera, ad hoc legitime citati. Et constitutus ¹⁾ personaliter recognovit et obligavit se soluturum praefatam marcā numeri et monetae polonialis currentis successive, pro futuro quartali Luciae mediam marcā, alteram vero medietatem pro quartali Cinerum, quartalia sic se immediate sequencia, sub censuris ecclesiasticis. Praesentibus quibus supra ²⁾.

131. [p. 71]. Providi Petri, pellionis de platea sancti Spiritus, ad propositionem in causa diu tenta et mota coram praedecessoribus nostris ³⁾, ratione duodecim florenorum, ut asseritur, pro pellicea vulpineā, cum venerabili magistro Martino de Cerdonia, canonico sancti Floriani et executore olim domini Bartholomaei, altariatae ad sanctam Annam, legitime ad hodie citati. Qui allegavit, libros triginta citra vel ultra valoris triginta florenorum apud dominum plebanum beatae Mariae Virginis per olim dominum Bartholomaeum in duodecim florenis invadiatos [esse], super quos consentit et admittit praefatum pellionem, ut praefatos libros venderet, ac praefato plebano duodecim florenos successive, sex pro tempore futuro solennis Paschae, [solveret]. Parte actorea non acceptante neque consenciente, tum iusticiam a domino petente. Dominus auditis hinc inde propositis et responsis continuavit ad primam iuris. Praesentibus, quibus supra.

132. [p. 72]. Die Saturni VII mensis decembris.

Venerabilis dominus magister Martinus de Cerdonia, collegiatus maioris collegii, canonicus ecclesiae sancti Floriani, eliberando se de censuris ecclesiasticis et parendo decreto domini, fassus est et recognovit, inhaerendo et approbando priorem confessionem, tres florenos et septem cum medio grosso teneri et debere honestae dominae Agnetae Pernuszowa, viduae de Cracovia, quorum unum consensit ut hodie magister Nicolaus Sadek florenum solvat ex fertonibus et quibuscun-

¹⁾ Cod.: constituitur.

²⁾ Dopisano później na końcu zapiski czerwonym atramentem: Solvit dimidiam marcā pro quartali S. Luciae, adhuc tenetur dimidiam pro quartali Cinerum.

³⁾ Ob. wyżej zapiskę 125.

que censibus ad eum spectantibus et residuos duos florenos cum septem grossis et medio, quam primo evererint, solvendum consensit ac [se] obligavit sub reincidencia et gravioribus; et in hanc vim honesta Agnes Pernuszowa consensit in absolucionem praefato magistro Martino. Praesentibus domino Philippo, decretorum doctore, Ioanne baccalaro, servo universitatis et me Valentino de Ropezicze, servo universitatis.

133. [p. 72]. Die Lunae IX decembris.

Honorabilis dominus Paulus, vicarius ecclesiae parochialis ad beatam Mariam in circulo Cracoviensi, citatus ad instanciam honorabilis domini Ioannis, vicesacrystae sanctae Annae, in praesentia domini rectoris fassus est, se esse possessorem altaris ad sanctam Annam et investitum pro festo sancti Stanislai in maio anno 1538. Et ibidem reposuisse magistro Martino Garbasz, canonico sancti Floriani, ratione anni gratiae defuncti domini Bartholomaei, praedecessoris altaris praedicti, unam sexagenam, de qua debuit solvere domino Joanni fertonem pro lectis, mediam vero marcam, quae continetur in testamento, idem magister debuit solvere etc.

134. [str. 73]. Die Lunae XXIII mensis decembris.

Officii domini et venerabilium dominorum Stanislai a Cracovia, sacrae paginae doctoris et Joannis a Sanok, decretorum doctoris, poenitenciaris in arce Cracoviensi ex una, ac honorabilis magistri Andreae Dąmbrowski, altariae tituli Omnium Sanctorum in arce Cracoviensi, de et super praedicatione die Natalium Domini ex altera partibus. Dominus rector, auditis parcium propositis et responsis, decrevit, ut magister Andreas praedicet ipso die Natalium Domini in ecclesia cathedrali Cracoviensi, qui actus praefato magistro Andreae in posterum non debet praeiudicio esse. In praesentia magistri Andreae praefati, suscipientis onus huiusmodi praedicationis pro die Natalitatis Domini, id tamen protestando solenniter, quod talis actus per eum factus suo iuri non debet praeiudicari et submittentis se, quidquid dominus rector cum tota universitate in convocacione proxime fienda de oneribus ad altare suum spectantibus determinaverit. Praesentibus venerabilibus Jacobo de Cleparz, sacrae paginae doctore, decano sancti Floriani, Philippo Aher, decretorum doctore et me Valentino, servo universitatis, huius actus scriba.

135. [p. 73]. Die Jovis XVI mensis ianuarii.

Laboriosorum Ioannis et Mathiae de Ogrodniki, laboratorum circa aquarum ductus, ad convencionalem, occasione proieccionis lapidum in eos, tunc ipsis in reformatione aquaeductus circa bursam Jerusalem laborantibus, ac tandem Sebastiano Pleczki, Ioannem evaginato ense a labore insequente et in caput percuciente; et discretorum Sebastiani Pleczki, Laurencii Vychorowski, studencium bursam Jerusalem inhabitancium, ad reconvectionalem, occasione aspersionis terrae in vestimenta eorum, quam de pala circa aqueductum fodebant ac verbis in-

honestis atque iniuriosis eis palam exprobratis (sic) dictis. Joannes et Mathias litem contestantes fassi sunt, reis praetereuntibus terram de fovea pala eiecisse, ut labor eorum exposcebat, non autem eos animo dehonestandi, verba autem inhonesta negant. Sebastianus autem et Laurencius, studentes, ad convencionalem fassi sunt, ex causis in reconvecionali expressis eos impetiisse lapillis et tandem armis in terrorem invasisse ac Sebastianus Pleczki gladio inverso Ioannem adversarium in caput, non tamen animo vulnerandi percussisse, vindicando iniuriam ipsi Sebastiano et Laurencio per partem adversam illatam. Et dominus, auditis parciū propositis et confessione hincinde, decretum distulit ad crastinam diem post horam XI terminum partibus assignando. Praesentibus familia domini et me Valentino de R.[opezicze] s.[apiencia], s.[ervc] u.[niversitatis], huius actus scriba.

136. [p. 74]. Die Lunae XXI ianuarii.

In causa laboriosorum Ioannis et Mathiae de Ogrodnyky, laboratorum circa aquarum ductum civitatis Cracoviensis, et discretorum Sebastiani Pleczski et Laurencii Wycharowski, studencium bursam Jerusalem inhabitantium, dominus iuxta hodierni termini exigenciam et continuacionem praefatos Sebastianum et Laurencium condemnavit iuxta statuta in poena decem grossorum. Quam uterque sigillatim reponet feria sexta proxima; et ibidem reponent et probabunt aliena arma fuisse, quibus invaserunt praefatos laboratores. Praesentibus doctore Philippo et Ioanne ac Nicolao, bedellis.

137. [p. 76]. Die Lunae X februarii.

Martinus Lithwanus, Georius Lithwanus et Adam eciam Litwanus de schola Omnium Sanctorum, citati ad instanciam dominae Hedvigis Jurcowa, negantes allegata per eandem. Et dominus decrevit eisdem purgacionem canonicam proxima feria quarta faciendam ante prandia; et eadem die debent ad propositiōnem contra eosdem factam responderi et debent esse in pace sub poena unius floreni et sessione carcerum.

138. [p. 76]. Anno domini 1539¹⁾, decima mensis februarii.

Dominus rector advocatis in praesenciam suam magistro Antonio Nabachanie, decano facultatis artisticae et item ceteris magistris senioribus eiusdem facultatis artisticae et consiliariis, videlicet magistro Martino de Comprivnicia, magistro Stanislao Czyesla, maioris collegii collegiatis et magistro Adam de Tarnow, bonorum²⁾ collegii collegiatio et consiliario decani facultatis artisticae. In praesencia supradictorum

¹⁾ Cod.: 1538.

²⁾ Zapewne należy uzupełnić: bonorum collegii minoris procuratore et collegiatio... Adam Tarnowita (Tuszyński) był członkiem collegium mniejszego od r. 1534 aż do swej śmierci w r. 1546 Obacz Acta rect. tom I. nr. 3252 i 3264 oraz Liber diligentiarum (wydał Wisłocki 1886) r. 1534—1546.

pronunciavit dominum magistrum Martinum Cerdonis poenandum pro delicto commisso in celebratione actus ordinarii die sabbativo in poena 6 grossorum, irremisibiliter facultati artisticae persolvendorum. Praeterea dominus rector in eodem termino decrevit poenas omnes pro negligenciis quibuscunque magistrorum, qui negligebant legere lectiones suas suis horis per commutationem [hiemale] anni Christi supradicti, ut unusquisque eorum solvat facultati duos grossos pro sua negligencia admissa.

139. [p. 76]. Nomina autem magistrorum, qui commiserunt negligencias haec sunt, quae sequuntur, manu decani pro tunc annotata.

Magister Michael de Vyslyca habet III puncta.

Orator ¹⁾ 2.

Doctor Lowicz unum.

Magister Martinus de Comprovincia in vigilia vigiliae Nativitatis Domini non legit.

Magister Thomas de Cracovia habet unum punctum et post examen per alium legit.

Magister Martinus Cerdonis habet 2 puncta in exercicio [Posteriorum]. in Epistolis unum, non cito venire solet et aliquando ante tactum exire.

Magister Benedictus in exercicio [Veteris Artis] unum, in Oracione ²⁾ 2.

Magister Nicolaus pro Herbesth inceptit feria sexta ante Martini et habet 4 puncta.

Magister Ioannes Thurobin unum.

Magister Michael Glowno unum.

Magister Bądorski 5.

Magister Iacobus de Gostinyn unum.

Magister Lodza tria.

Magister Posnaniensis unum.

Magister Dobrossielski unum.

Magister Andreas Dzyalessice unum.

Magister Ioannes Kochman 3.

In exercicio De generatione magister Ioannes Mstow habet 2, in Meteororum 1.

Magister Andreas Kobilino 2 in exercicio Parvorum Loycalium.

Magister Mstow in De generatione unum.

Ultra istos praenominatos magister Benedictus a Cosmyn et magister Stanislaus Czyesla non legerunt lectiones suas tempore examinis magistrandorum per convencionem decani facultatis artisticae magistri Anthonii de Nabachanie ³⁾.

¹⁾ W Liber diligentiarum na str. 238 i 241 podano, iż Cyceron Retorykę czytał w r. 1539 (półr. letnie i zimowe) Jan Turobinus. Tytuł „Orator“ do niego się tutaj zapewne odnosi. W półroczu zimowym 1538/9 wykład taki nie jest zanotowany.

²⁾ Wykładu takiego Liber diligentiarum str. 235 nie wymienia pod nazwiskiem Benedykta z Koźmina.

³⁾ Tu odsyłać do następnej strony, gdzie zanotowano dalsze negligencie. Ze względu na związek wydrukowano je tutaj w bezpośrednim ciągu z poprzednimi, aczkolwiek ta druga zapiska została widocznie wpisana 23 marca (a uzupełniona po 19 kwietnia).

140. [p. 78]. Magister Benedictus non legit infra examen, Sermones Horartii (sic) una septimana legit magis minusve et postea cessat. Item exercitium Veteris Artis finivit feria sexta ante dominicam Iudica¹⁾, et similiter non legit infra examen. legitque per alium una septimana magis minusve, atque per alium finivit, post datasque negligencias feria quarta post Invocavit²⁾ non legit, finivit feria VII ante Georgii³⁾.

Magister Stanislaus Czyesla exercitium Meta; hisicae una septimana, ut scire possum, infra examen per alium legit, post datas negligencias feria quarta post Invocavit⁴⁾ non legit. Item feria tertia post Reminiscere⁵⁾ similiter, cum esset promocio magistrandorum, ante horam cessavit, feria VI ante Alberti⁶⁾ finivit⁷⁾.

Item magister Thomas infra examen non legit, post examen per alios legit et finivit, finit autem feria sexta ante dominicam Laetare⁸⁾.

141. [p. 77]. Feria quinta XII mensis marcii.

Ad propositionem domini Gabrielis, arcium liberalium baccalarii, Idzykowski. Omnia quaecunque proposuit, per adversam partem confessata sunt, utpote levitas, quae facta est praedicto baccalario in schola Ilcusensi per Andream Ząbek de Brzezek, Ioannem Mąka de Cleparz et Stanislaum de Szochaczow. Quae fecerunt et patnaverunt contra omnem honestatem ac probitatem in eum temerarie irruendo, per crines traxerunt, baculis et virgis. in trunco rodebant, omnibus scholasticis ad id spectantibus, cruentis ac lividis vulneribus affecerunt. Aestimatum est ad centum marcarum in moneta. Ubi peccit dominus Gabriel, arcium baccalarius, ut deputarentur carceribus. Dominus ad octavam prorogavit pro maiori consilio assequendo et sub censuris ad octavam termino parere et fideiussores statuere debent.

142. [p. 77]. Feria quinta post Laetare XXI marcii.

Terminus hodiernus inter honorabilem Gabrielem, arcium liberalium baccalarium, actorem ex una et Andream Ząbek, reum, parte ex altera, ex decreto domini continuatur pro crastino die ad idem faciendum. Reliqui vero duo Ioannes Mąka et Stanislaus pronunciantur contumaces.

143 [p. 77]. Andreas Ząbek propter non paricionem termini sibi per dominum assignati pronunciatu est contumax, die et mense, quo supra.

144. [p. 77]. Sabbato die ante Iudica, quae fuit XXII marcii.

Studentes ex Hierusalem bursa, Orzechowsky et Dedynsky, reposerunt vadium pro poena libros duos; tercius eorum Myaskowsky

¹⁾ 21 marca.

²⁾ 26 lutego.

³⁾ 19 kwietnia.

⁴⁾ 26 lutego.

⁵⁾ 4 marca.

⁶⁾ 8 kwietnia.

⁷⁾ Tu wykreślono: Item in vigilia Annunciationis [25 marca] non legit.

⁸⁾ 16 marca.

monitus per rectorem sub eodem tempore et in eorundem praesencia dixit, se nolle ponere poenam. Cui sub poena dupli rector praefixit eundem terminum occasione poenae eiusdem die, et quia non reposuit, ideo meruit poenam quatuor florenorum, pro qua debet moneri.

145. [p. 77]. Idem Myaskowsky rectori verba dixit pro tribunali sedenti minime licita, ex quibus arguendus videtur deliquisse in statutum illud, cuius titulus est „De poena insurgentis contra rectorem“, et est poena marcarum X.

146. [p. 78]. Feria secunda post Iudica XXIII marcii.

Discretus Andreas de Brzezek, quamvis erat excommunicatus ratione contumaciae, ad instanciam Gabrielis baccalarii Idzikowski propter solennitatem festi Annunciacionis beatae Mariae Virginis est absolutus, cum praefixione termini pro feria sexta proxima ad comparandum et respondendum ac procedendum in causa et poena in eundem decreta ad instanciam praefati Gabrielis baccalarii.

147. [p. 78]. Anno Christi 1539, die Lunae 31 mensis marcii.

Personaliter constituti coram nobis nobiles Rochus Orzechowski et Stanislaus Dedenski, studentes almae universitatis Cracoviensis, quatenus eis exhiberemus gratiam nostram in restituenda poena, quam reposuerunt ad acta nostra diebus proxime elapsis, occasione sedicionis et discordiae, quae facta est in bursa Iheruzalem inter religiosos ordinis Cisterciensis ex una, et communitatem bursae Iheruzalem partibus ex altera, cuius sedicionis praedictae domini fuerunt praecipui auctores et fautores. Promiseruntque dicti domini Rochus Orzechowski et Stanislaus Dedenski, quilibet illorum specialiter sub poena duarum sexagenarum et sub poena excommunicacionis, quod peramplius nolunt esse fautores huius, nec aliquid attentare in eo negotio per se nec per quemcumque alium eciam, neque communitati bursae Iheruzalem in eo negotio adhaerendo. Immo promiserunt omnino esse alienos a dicto negotio, prout se praesentibus submittunt et obligant sub poenis praedictis. Nos itaque accepta ab eisdem huiusmodi obligatione restituimus unicuique illorum per unam sexagenam, quam reposuerunt ad acta nostra. Acta sunt haec anno, die, mense, quibus supra. Praesentibus venerabili et discreto Joanne Chochman, arcium magistro et Stanislaw de Cracovia etc., clericis dioecesis Cracoviensis.

148. [p. 79]. Die Martis prima aprilis.

Discreti¹⁾ Andreas de Brzezek et Stanislaus de Szochaczew, in contumaciam partis non comparentis, iuxta hodierni termini exigenciam pecierunt se ad causam absolvi, in quantum essent excommunicati. Et dominus absolvit et litteras absolucionis dandas decrevit. Et nihi-

¹⁾ Cod.: Discretorum.

lominus mandavit praefatis Andreae et Stanislae feria quarta post conductum Paschae proxima personaliter comparandum. Praesente familia domini.

149. [p. 79]. Feria tertia Rogacionum¹⁾ anno Christi 1539.

Facta est per rectorem visitatio bursae Canonistarum, in qua visitatione aderant doctores theologiae Martinus de Ilkusz, Jacobus Cleparz, Stanislaus Cracovita, iuris autem canonici doctores Ioannes Sanak, Philippus Haer, Martinus Krokier, ex magistris arcium erant magister Nicolaus Schadek, procurator universitatis, magister Thomas, senior bursae pauperum. Coram quibus ipse senior bursae canonistarum, doctor Adam Mathla, requisitus a rectore ad instanciam communitatis illius bursae, fecit rationem, in qua, post calculum, iudicio praedictorum assessorum rectoris inventus est obligari communitati unam marcam et grossos viginti unum. Praeterea unus florenus apud eundem mansit, quem accepit a familiaribus domini archiepiscopi Gnesnensis, qui tempore conventionis in eadem bursa manebant. Unde loco cameralium iste florenus videtur esse seniori datus. Et ibidem conclusum est per rectorem, ut quoquina eiusdem domus sit liber usus ipsis inhabitantibus, et quod carbana habeatur, quam servare debet senior, claves vero habebunt ipsi consiliarii domus. De lignis determinatio suspensa est ad convocationem futuram, ita tamen, quod senior non debet movere eadem ligna usque post decisionem futuram etc.

150. [p. 80]. Die Mercurii 4 iunii.

Venerabilis magister Ioannes Pyothrkowytha, sacrae theologiae baccalarius, collegiatus maioris collegii et decanus ecclesiae sanctae Annae, requisitus a capitulo sanctae Annae ob reposicionem pecuniarum in deposito eidem datarum, videlicet 30 et duorum florenorum in moneta numeri et monetae polonicae. Idem magister Ioannes Pyothrkowytha, qui supra, ad acta praesentia veniens reposuit 30 et duos florenos in uno saculo, in alio vero septem florenos et decem octo grossos, ad alia vero respondebit feria sexta post octavas Corporis Christi. Praesentibus ibidem magistro Michaeli de Vyslycza, magistro Ioanne de Msthow, canonicis sanctae Annae, familia domini et me notario.

151. [p. 80]. Anno Christi 1539, XXX iulii die vero Mercurii.

Venientes in praesentiam domini rectoris discreti Meczslaus Brudowski et Thomas Konarski proposuerunt querelam contra reverendum dominum baccalarium Albinum, rectorem scholae Sandomiriensis ecclesiae collegiatae beatae Virginis, quomodo praefatus baccalarius abduxisset eisdem ex scholis Omnium Sanctorum Cracoviae puerum quendam scholasticum, appellatum Szykorka, asserentes eundem puerum sic

¹⁾ 13 maja.

clandestine abductum et subtractum et esse in scholis Sandomiriae apud praefatum baccalarium. Illo vero ex adverso negante et asserente, fuisse quidem in sua schola, sed praeter suum velle et scitum puerum esse receptum ad curiam reverendissimi domini Cracoviensis episcopi, nec de cetero de eo quidquam scire. Et dominus controversiam praedictam simpliciter et de plano volens componere, permisit praedicto baccalario per se vel per suum procuratorem, ad sua acta ad hoc negotium definiendum constitutum, probare intencionem istam. Et post adventum reverendissimi in Cracoviam die sequenti tenebuntur probare ita esse, hoc est praefatum puerum fore apud reverendissimum, nec esse amplius in scholis Sandomiriae, ubi vero secus repertum fuerit de hoc puero, praefatus baccalarius, tanquam reus, condemnabitur de crimine sibi obiecto pueri praefati clandestine et furtim pro se usurpati et accepti. Praesente familia domini.

152. [p. 81]. Constitucio procuratorum die XXXI iulii.

Honorandus dominus baccalarius Ioannes Albinus, hymnasiarcha Sandomiriensis, in solidum constituit venerabilem dominum magistrum Iacobum, moderatorem ludi beatae Virginis et honorandum dominum Franciscum, baccalarium hyppodidascalum Polonum eiusdem ludi, in suos prolocutores contra discretum Meslaum Brudowski ad constitutionem pueri post ingressum reverendi patris episcopi Cracoviensis Cracoviam, alias in defectu eliberandi, se ipsos eorumque principalem tanquam reum ex decreto domini condemnari. Praesentibus magistro Joanne Pyotrkwytza et familia domini et me notario publico.

153. [p. 81]. Feria sexta ante festum sancti Laurentii¹⁾.

Honorabilis Joannis baccalaurei, hymnasiarchae in Sandomiria, iuxta exigenciam termini hodierni, magister Iacobus, moderator ludi beatae Virginis Mariae Cracoviae et Franciscus, baccalaureus polonicus eiusdem ludi beatae Virginis Cracoviae, eius procuratores, statuerunt puerum, qui libere non coactus non compulsus sponte recognovit, se non abductum fore, immo consulens fortunae suae meliori ad curiam reverendissimi domini et domini Petri, Dei gracia episcopi Cracoviensis, se aplicavit. Et dominus eundem absolvit partemque adversam in litis²⁾ expensis condemnavit; occasione vero furti et infamiae et seduccionis pueri extimatae [sunt] ad centum florenos. Taxacionem eiusdem infamiae ob spem concordiae suspendit. Praesentibus Stanislao, concentore eiusdem reverendissimi et Stanislao Byelski, familia domini et me notario publico.

154. [p. 85]. Die Veneris XII septembris.

Ad acta praesencia coram domino rectore praesencialiter constituti venerabiles magistri Benedictus de Koszmyn et magister Stani-

¹⁾ 8 sierpnia.

²⁾ Cod.: litis et.

slaus Czyesla de Cracovia ceterique venerabiles magistri canonici ecclesiae sanctae Annae, recognoverunt et fassi sunt, se accepisse a magistro Iacobo a Szyeprecz, sacrae theologiae baccalaureo et canonico sancti Floriani in Klyeparsz, quadraginta florenos in moneta, praestito iuramento, nescio pro quo et quare ¹⁾. Praesentibus canonicis praedictis, familia domini et me notario etc.

155. [p. 82]. Die Lunae XX octobris ²⁾.

Martinus de Leopoli, arcium baccalarius. proponit contra venerabilem magistrum Iacobum Cracoviensem etc., quod ei tenetur quinque florenos in moneta ratione salarii, quod dominus baccalarius intendit probare ad primam iuris. Et in defectu probationis magister praefatus peciit se absolvi a termino, reconveniendo eundem baccalarium pro solutione precii a pueris secum abductis ad scholam sancti Spiritus, taxando ad quindecim grossos. Quoad proposicionem vero respondit, se non promeruisse praefatum salarium, nec publicam leccionem legisse infra hoc tempus a festo Paschae ad festum Penthecosten. Praeterea peciit vallari poenam de comminatione et de securitate vitae. Dominus vero vallavit poenam decem marcarum. Negante eum introductum, ut asserit, refferendo se ad consuetudinem domus scholarum, nec [sciente] de resignatione officii locaturae Vincencii baccalarii a tempore suprascripto. Praesente familia domini etc.

156. [p. 83]. Anno domini 1539, die Mercurii XXII octobris.

Citatus est venerabilis magister Ioannes Pyothrkowytha ad instantiam venerabilis Nicolai Schadek, procuratoris universitatis, ad arrestandum apud praedictum dominum Ioannem Pyothrkowita pecuniam octo marcarum, per eum acceptarum a domino praeposito Troyano in Lasko. Quae octo marcae debebantur olim magistro Bartholomeo Crabusz, quondam praeposito ecclesiae sanctae Annae. Et dominus decrevit praefatam pecuniam fieri in arrestum.

157. [p. 83]. Anno domini 1539, XXIII mensis octobris.

Providi domini Martini, pellionis de Cracovia, ad proposicionem occasione octo florenorum et quindecim grossorum pro pellicea ab eo empta, et super hoc cirographo in pergameno manu propria scripto dato, magister Martinus de Cracovia, collegiatus maioris collegii et canonicus sancti Floriani, recognovit manum in chirographo per eum scripto esse suam, atque contenta vera. Et huiusmodi octo cum medio florenos debere praefato Martino pellioni. Et dominus ex confessatis mandavit solutionem realiter faciendam hinc ad feriam quintam post festum sanctorum Simonis et Iudae apostolorum proximam, sub poena excommunicacionis et arrestacionis proventuum suae canonicae. Praesentibus familia domini et me Nicolao bedello universitatis.

¹⁾ Dopisano na marginesie: a Tharlo.

²⁾ Tu się zaczyna trzecie półrocze (zimowe 1539/40) rektorstwa Grzegorza ze Stawiszyna.

158. [p. 84]. Anno domini 1539, die quo supra, XXIX octobris.

Honorabilis dominus Ioannes, ecclesiae sanctae Annae zacristianus, produxit litteras monitorii contra se facti per capitulum ecclesiae sanctae Annae [et] per dominum officialem Cracoviensem, ac tandem remissionem factam in causa ad dominum rectorem. Et dominus audita proposicione inter partes, hoc est inter dominum zacristianum praefatum et dominum magistrum Ioannem Pythrkowytam, nullo existente actore ex parte capituli contra praedictos ambos reos, suspendit terminum per octavam, ubi aliquis de capitulo sanctae Annae debet esse huius negotii sollicitator. Nam magister Ioannes Pythrkowita vult esse evictor domini zacristiani; non enim negat. se ab ipso calicem accipisse, sed asserit, se id fecisse certa et legitima causa.

159. [p. 84]. Die Mercurii quinta novembris.

Venerabilis Adam de Checzyn, arcium magister et senior bursae novae, ad acta praesencia personaliter constitutus, obligavit se censum debitum videlicet septem marcarum solvere pro festo sancti Martini nuper venturum sub poena excommunicationis. Praesentibus venerabili et eximio Philippo Haher, decretorum doctore de Cracovia, familia domini et me notario publico¹⁾.

160. [p. 84]. Die et mense, quo supra.

Honorabilis magister Ioannes a Pythrkow, decanus ecclesiae collegiatae sanctae Annae, iuxta termini exigenciam posuit se evictorem erga venerabile capitulum sanctae Annae pro honorabili Joanne, vicesacristiano praefatae ecclesiae. In praesencia magistri Joannis a Mstow, canonici procuratorisque praefati capituli, ad hoc citati, qui pceiit terminum pro deliberacione ad feriam sextam prorogari.

161. [p. 85]. Die Veneris VII novembris.

Venerabilis magister Iacobus de Szyeprecz, sacrae theologiae baccalarius et canonicus ecclesiae sancti Floriani, ad acta domini obligacioni in die Veneris XII septembris per eum factae satisfaciendo in decem florenis venerabili capitulo sanctae Annae, quos demonstravit arrestatos per dominum rectorem ad instanciam praefati capituli sanctae Annae apud dominum fiscarium domus maioris pro eo spectantes. Quos quidem X florenos extradere consensit in vim huiusmodi solucionis praefato capitulo sanctae Annae et in hanc vim dominus huiusmodi arrestum de consensu utriusque partis relaxavit, nihilominusque praefatus magister Iacobus etc. communitatem domus maioris collegii de huiusmodi decem florenis, receptis ad exterminacionem sui debiti contracti in sua fiscaria, [et] praedictum dominum fiscarium domus maioris modernum quietat. Et in continenti idem capitulum sanctae Annae ac

¹⁾ Na marginesie dopisano: Anno 1539 die 24 decembris solvit quatuor marcas, residuum.

magister Ioannes a Pyotrkow, decanus eiusdem ecclesiae, receptis decem florenis, eundem magistrum Iacobum Szyeprecz, canonicum sancti Floriani, quietavit ac de huiusmodi obligacione perpetue liberum faciunt. Praesentibus venerabili doctore Philippo Haher, familia domini et me notario publico, praesentis actus scriba.

162. [p. 86]. Die eadem.

Venerabilis magister Ioannes de Pyotrkow, collegiatus maioris domus et decanus ecclesiae sanctae Annae, iuxta hodierni termini exigenciam peciit evincionem per eum pro honorabili Ioanne, vicesacristiano ecclesiae collegiatae sanctae Annae, occasione calicis et ampullarum argenteorum erga magistrum Ioannem de Msthof, procuratorem venerabilis capituli sanctae Annae, pridie ad acta domini factam, admitti et compelli; in praesencia praedicti magistri Ioannis Msthof et aliorum quatuor canonicorum, capitulum ecclesiae sanctae Annae repraesentancium, non consenciencium in huiusmodi evincionem, immo iurisdiccionem domini quoad istam causam declinancium. Et dominus attento eo, quod praefatum capitulum, ut magistri et collegiati, pertinent ad iurisdiccionem domini rectoris, paratusque est eis administrare iusticiam iuxta contenta in privilegiis universitatis, nolensque ipsos per diversa tribunalia negligendo lecciones suas vagari et impensas facere, huiusmodi evincionem magistri Ioannis de Pyotrkow, decani sanctae Annae, admisit; et ibidem ex confessatis praefati magistri Ioannis, decani sanctae Annae, praedictos calicem et ampulas argenteas ex officio suo ad acta infra octo dies sub censuris ecclesiasticis reponere mandavit, ad quod faciendum praefatus decanus consensit et se submitit. Et nihilominus dominus sub poena decem marcarum praefato capitulo et procuratori eorum, ne [contra] praedictum Ioannem vicesacristianum evinctum ac magistrum Ioannem decanum in vilipendium iurisdiccionis ¹⁾ coram quibusvis iudiciis usque ad decisionem causae quidquam attentarent, inhibuit. Praesentibus doctore sacrorum canonum Philippo Haher, familia domini et me notario, praesentis actus scriba.

163. [p. 86]. Anno, quo supra, feria sexta post festum sancti Martini XXI novembris.

Venerabilis domini doctoris Martini de Crosno ad proposicionem, occasione contractus docendi Musicam Ornitoparchi ²⁾, a qua debuerunt solvere per viginti sex grossos. Quorum iam medietatem, videlicet tredecim grossos persolverunt, residuos vero peciit per dominum ad solvendum compelli. Discreti Albertus, arcium baccalarius, de Bochnya ac Georgius de Oppatowyecz, agentes in schola sanctae Annae, animo et intencione litem contestandi negaverunt contractum sic initum, et adhuc per tredecim grossos sibi retinere ex ea causa, quia non perfecte eos composicionem et exempla docuit. Et dominus auditis parti-

¹⁾ Cod.: iurisdiccionem.

²⁾ Ornitoparchus Andreas: Musicae activae micrologus (1517).

bus adhuc praefixit ad octavam, ut visitarent ad doctorem et ut eis necessaria demonstraret et ut ibidem componerent; in defectu [concordiae] alias in octava comparebunt.

164. [p. 86]. Die Iovis XXX novembris.

Ego Ioannes a Piotrkow, arcium liberalium magister, baccalaureus sacrae theologiae, collegiatus maioris domus collegii, decanus ecclesiae collegiatae sanctae Annae etc. recognosco, me tenere domino Nicolao Pszonka, plebano in Gnoynyk triginta quatuor marcas monetae antiquae et viginti duos aureos iusti et boni ponderis. Quas solvere promitto pro festo Purificationis anni domini 1540. Et si dominus Deus infra hoc tempus super me permiserit puta mortem, extunc domino Nicolao praedicto do potestatem super debito meo, quod habeo super domo olim Ioannae Barbarae Valtherothowa, ex opposito bursae novae, prius ei exigendo et solvendo, super quo sunt ducenti floreni mihi obligati per eandem defunctam. Praesente familia domini et me notario, actus praesentis scribe.

165. [p. 88]. Die Mercurii XIII decembris.

Honestorum dominorum Marci, Michaelis, Ioannis et Hieronimi¹⁾, impressorum et bibliopolarum ex una, et dominae B. Florianowa, impressoris Cracoviensis, partibus ex altera, occasione impressionis Rubricellarum annualium dioecesis Cracoviensis ad futurum annum²⁾. Dominus auditis propositis et responsis decrevit, quod praefata B. Florianowa potest in officina sua medietatem Rubricellarum futuri anni impensa sua imprimere, aut cum praefatis bibliopolis componere potest. Praesentibus venerabilibus domino Philippo Haer, decretorum doctore, Iacobo Iacobello, physico reverendissimi episcopi Cracoviensis, Ioanne Noskowski, medicinae doctoribus et familia domini.

166. [p. 88]. Die Lunae XXIII decembris.

Venerabilis dominus magister Ioannes a Pyotrkow, collegiatus maioris collegii ac ordinarius lector theologiae, decanus sanctae Annae, cupiens se a censuris ecclesiasticis eliberari, peciit dominum, beneficia sua, census ac proventus omnes, quos habet et percipit, sequestrari et sequestratorem deputari. Et illic in continenti nominavit venerabilem dominum doctorem Philippum Aher de Cracovia, altaristam ad sanctam Mariam Cracoviae, in sequestratorem huiusmodi suorum beneficiorum et proventuum. Et dominus rector eo attento, quod praefatus magister Ioannes indigeat huiusmodi sequestro et sequestratore, praefatum venerabilem dominum doctorem Philippum supra nominatum in sequestratorem deputavit ac proventus collegiaturae praefatae magistri Ioannis a Pyotrkow lecturae „ordinariae“ nuncupatae, ac se mentorum anni currentis villae Thrudnowycze ad eum spectancium et

¹⁾ Szarfenberg.

²⁾ Ob. Estreicher Bibliografia XV—XVI stólecia, str. 188.

pertinencium sequestravit ac sibi per venerabilem magistrum Nicolaum Schadek, procuratorem universitatis et venerabilis capituli sancti Floriani, ac in eodem officio successores, pro singulis quartalibus anni per sex marcas cum media, ratione praefatae „ordinariae“ dicto magistro Ioanni concernentes. ipso facto apud eundem procuratorem arrestatos [decrevit]. Quod arrestum praefatus magister Nicolaus procurator ultro suscepit et se ac successores, in quantum in eo est, praefato venerabili domino doctori Philippo, sequestratori. et nemini alteri. sine aliqua contradiccione solvere tenebitur, ut ¹⁾ promisit et obligavit. Tum eciam seminata praefatae villae Thrudnowycze, ad praefatum Ioannem magistrum spectancia, valoris triginta florenorum in moneta solvi debent, usque ad solutionem totalem sexaginta florenorum per praefatum magistrum Ioannem a Pyothrkow, [quos] venerabili domino Mathiae de Jezow, ecclesiae sancti Stephani Cracoviae paroco, ratione certi et liquidi debiti, tenetur et obligatur, [cui] ante omnes quoscunque debitores solvi debent realiter et cum effectu; apud quem quidem dominum Mathiam de Jezow idem magister Ioannes de Pyothrkow dixit. se habere calicem deauratum et ampulas argenteas, quas post solutionem huiusmodi sexaginta florenorum apud dominum rectorem reponere debet. Praesentibus ibidem Nicolao de Pabyanycze et Mathia de Magna Opathow et alia familia domini, testibus tunc praesentibus.

167. [p. 89]. Contractus de domo in Ilkusch „pro poəsi“ collegiaturae minoris collegii.

Anno domini 1539, die Solis XXVIII decembris.

Venerabilis magister Ioannes Dobroszelsky, collegiatus minoris collegii collegiaturae „poëticae“ nominatae ac possessör domus lapideae, Rynczkowsky seu Trzebka nuncupatae. in circulo civitatis Ilkusyensis sitae, et famatus dominus Stanislaus Przedborsz, consul eiusdem civitatis, vivae vocis oraculo recognoverunt et quilibet eorum recognovit, certum contractum et locacionem eiusdem domus lapideae Rynczkowska seu Trzebka, mediante eximio viro domino Martino de Ilkusch, sacrae paginae professore ac praeposito sancti Nicolai, ad id per reverendum dominum doctorem Gregorium a Sthavyschin, custodem sancti Floriani, pro tunc almae universitatis rectorem, deputati, hoc modo inter se iniisse et fecisse, quod ipse dominus Stanislaus, consul praefatus et Anna coniunx ac successores eius legitimi domum praefatam inhabitare debet, potest, seu possunt libere, sine alicuius contradiccione et eorum amocione per integrum decennium, quod incipiet currere a festo sancti Stanislai in maio anno domini 1540, usque ad annum 1550 inclusive; sic quod praefato magistro Ioanni Dobroszelsky collegiato et suis in praefata collegiatura successoribus legitimis singulis annis pro festo sancti Stanislai in maio, incipiendo huiusmodi solutionem anno 1541, solvere debet seu debent omnes et quilibet eorum in solidum unam marcā et viginti quatuor grossos numeri et monetae iusti polonialis; et omnia aedificia necessaria, eciam cannalia nova et tigna

¹⁾ Cod.: ac.

domus, ubi necessarium fuerit, propriis sumptibus et labore restauret seu restaurent et reficient praefati Stanislaus Przedborsz consul, Anna coniunx ac successores eius per integrum decennium. Ad quod praefati magister Ioannes collegiatus se et suos successores ac Stanislaus Przedborsz una cum Anna coniuge et legitimis successoribus et quilibet eorum in solidum sub censuris ecclesiasticis per dominum rectorem contra partem non tenentem huiusmodi contractum fulminantem¹⁾ hinc inde se submiserunt et obligaverunt, petentes per dominum huiusmodi contractum approbari. Et dominus suo et tocius universitatis nominibus considerans, quod huiusmodi contractus tendit in utilitatem praefati collegiati, consensit, ratificavit et approbavit. Praesentibus ibidem venerabili Philippo de Cracovia, decretorum doctore ac Nicolao de Pabyanyce, testibus ad hoc vocatis et alia familia domini.

168. [p. 89]. Die secunda ianuarii.

Venerabilis magister Ioannes de Pyothrkovya, sacrae theologiae baccalaureus, maioris collegii collegiatus et decanus ecclesiae sanctae Annae Cracoviae, coram magnifico domino Gregorio a Sthavyschin, sacrae theologiae professore, custode ecclesiae collegiatae sancti Floriani et universitatis Cracoviensis rectore, personaliter constitutus, ad instanciam venerabilis capituli sanctae Annae Cracoviae. monitus occasione calicis valoris sexaginta florenorum et duarum ampularum valoris viginti florenorum, ex ecclesia sanctae Annae per eundem monitum suprascriptum receptarum et hactenus non restitutarum, parendo contentis monitorii et decreto magnifici domini rectoris, feliciter moderni. ad reponendum calicem praefatum cum ampulis aut eorum verum valorem et aestimationem infra tempus sibi per dominum prefixum, de omnibus suis proventibus collegiaturae ad presens per eundem dominum Ioannem de Pyothrkovia possessae, „ordinaria in theologia“ nuncupatae, in zuppis Bochnensibus fundatae et erectae, census annuales 26 marcarum venerabili capitulo sanctae Annae cessit et eosdem proventus suos in sequestrum tenendum, habendum et possidendum tam dudum, donec praefatum venerabile capitulum summam capitalem pro praefata calice et ampulis octuaginta florenorum totaliter et plenarie percepit, nihil pro se et victu suo quotidiano relinquendo. Quod si infra tempus non perceptionis summae capitalis octuaginta florenorum per capitulum sanctae Annae idem venerabilis dominus Ioannes de Pyothrkovia aliud beneficium universitatis Cracoviensis per ascensum aut aliquam commutationem assecutus fuerit, extunc eodem modo de praefato beneficio universitatis Cracoviensis quovis colore consequendo cedit et in sequestrum concedit cum omnibus clausulis et particulis supra descriptis. Idem venerabilis dominus Ioannes pro celeriori solutione praefatorum 80 florenos in moneta polonicali cessit et in sequestrum dedit seminata ex agris villae Trądnovicze pro anno currenti 1541 ad se spectancia, pertinencia et proveniencia, dans venerabili capitulo sanctae Annae plenariam potestatem de sua collegiatura nunc

¹⁾ Cod.: fulminans.

habita, superius descripta aut in posterum quavis alia habenda et de praefatis seminatis villae Trudnovicze omnimodam et plenam potestatem fructus omnes et proventus censuales tollendi, percipiendi, vendendi cum omni et plenaria potestate, nil iuris et proprietatis ad eodem pro se relinquendo tam diu, donec totalis solucio venerabilis capituli sanctae Annae, racione summae 80 florenorum, ex suis proventibus facta fuerit. renunciando omnibus defensionibus, excepcionibus et quibuscumque iudiciis adminiculis pro se facere expresse vel implicite videntibus. Quod si seminata praefatae villae Trudnovicze aliquo casu fortuito in campis vel in horreo ut igne, grandine, naufragio, vermium corrosione destructa fuerint, hoc totum damnum ad dominum Ioannem de Pyotrkovia pertinebit et pertinere debebit, neque in hoc praefatum venerabile capitulum sanctae Annae damnum aut interest quicquam ex post facto a venerabili domino Ioanne debet habere; sed citra omnem controversiam idem venerabile capitulum sanctae Annae ad titulum summae capitalis 80 florenorum pro praefata calice et ampulis collegiaturam suprascriptam, nunc habitam aut habendam, in sequestro habebit facultatem, potestatem et iurisdiccione[m] retinere cum resumptione ex eodem beneficio omnium expensarum in colligendo censu et in toto expositarum. Submittens se idem venerabilis dominus Ioannes de Pyotrkovia eundem sequestrum sub poena quingentorum ducatorum et censuris ecclesiasticis tenere et inviolabiliter servare. Et huiusmodi proventus praefatae collegiaturae annualis procurator venerabilis capituli sanctae Annae, pro tempore existens, debet colligere et exigere per se et non [per] procuratorem universitatis. Ad quam exactionem praefati census annui et proventuum procurator universitatis, eiusdem census collegiaturae „in [teologia] ordinaria“ exactor, libere et sine quavis contradiccione praesens personaliter consensit et se singulis quartualibus anni ratas eius census per se exactas in manus procuratoris capituli dandum realiter et cum effectu submitit, ad plenariam solucionem usque octuaginta florenos; per praefatum capitulum ecclesiae sanctae Annae autoritate domini rectoris universitatis [recognita] super eodem domini magistri Ioannis de Pyotrkovya facto.

169. [p. 91]. Die ultima ianuarii.

Magnificus dominus magister Gregorius a Sthavyschin, sacrae theologiae professor etc. rector almae universitatis Cracoviensis, recedendo ab arresto per se prius facto super octo marcis pecuniarum numeri et monetae polonicae, post mortem venerabilis domini Nicolai Crabusz, olim praepositi sanctae Annae, ex anno gratiae relictarum et per venerabilem magistrum Ioannem de Pyotrkovia, decanum sanctae Annae, pro eadem ecclesia sanctae Annae in colligendam summam centum florenorum eiusdem ecclesiae per praefatum dominum Nicolaum praepositum olim distractarum, ex anno gratiae a domino Troiano receptarum, praefatum arrestum pro universitate antea factum tollit, annihilat et nullum reddit, nec quicquam in eis habere decrevit, et praefatas octo marcas ecclesiae sanctae Annae nomine capituli eiusdem receptas libere dimittit et pro ecclesia locandas permisit.

170. [p. 93]. Anno domini 1540, die vero Martis tercia mensis februarii.

De mandato speciali reverendi domini Gregorii a Sthawyssyn, custodis sancti Floriani, Ioannes bedellus citavit venerabiles ac egregios dominos Sigismundum de Steszycza et Mathiam Łączski, decretorum doctores, collegiatis canonistarum, ad instanciam venerabilis doctoris Philippi Aher. canonici Vratislawyensis, ad ferendum testimonium de tempore et diligenciis suis in facultate canonica et promotione baccalariatus, licenciaturae ac doctoratus ac aliis articulis, ad satisfaciendum statutis insignis ecclesiae Wratislaviensis, pro feria quarta proxima. Quo termino adveniente praefatus dominus doctor Philippus canonicus peciit pro examine praefatorum dominorum Sigismundi de Staszycze et Mathiae Łączski, doctorum, notarium deputari, et dominus attendens, esse egregias personas. honorabilem dominum Gregorium Cristini, canonicum Scarmiriensem, notarium publicum, deputavit. Qui domini testes de mandato domini rectoris die Iovis quinta mensis februarii, ante omnia tactis sacrosanctis evangeliiis scripturis, iuraverunt dicere veritatem. Et illic quo ad primum articulum quilibet eorum seorsum deposuit, praefatum dominum doctorem Philippum Aher canonicum ante annum 1522 studium suum in facultate canonica pro posse et vigilanter incubuisse et lecciones dominorum doctorum et baccalaureorum in eadem facultate diligenter audivisse et frequentasse, repetisse et disputasse, optimi et diligentis studentis more, usque ad annum 1529, nec medio tempore huiusmodi studium suum intermisisse, causam assignantes iidem domini, Sigismundus et Mathias testes, quia cum praetato Philippo canonico lecciones dominorum doctorum audiebant, disputabant etc. Idem vero dominus Philippus, canonicus Wratislawiensis, in baccalarium, licenciatum et doctorem facultatis canonicae cum praedicto domino doctore Mathia Łączski, archidiacono Pomeraniae in ecclesia Vladislaviensi et cancellario reverendissimi archiepiscopi Gneznensis, est promotus. Hoc idem dominus doctor Sigismundus testis testatur, quod presens fuit in omnibus dominorum Mathiae Łączski et Philippi Aher promocionibus. De anno autem, die et loco referant se ad metricam decanatus canonicae facultatis. Et in hanc vim dominus decrevit litteras significatorias sub sigillo maiori extradendas. Praesentibus ibidem familia domini et me notario publico etc.

171. [p. 94]. Die XIV mensis februarii.

Magnificus dominus magister Gregorius a Sthawischin, sacrae theologiae professor, custos ecclesiae collegiatae sancti Floriani, ac rector almae universitatis studii generalis Cracoviensis, et reverendus pater magister Erasmus de Cracovia, abbas Clarae Tumbae, executores olim venerabilis magistri Martini de Czyżskowycze, maioris collegii collegiati et canonici ecclesiae collegiatae sanctae Annae, quietant de anno gratiae currente, ad quartuale sanctae Crucis usque anni domini 1539, census annui canonicatus sanctae Annae magistrum Ioannem Kaffman, ad eundem canonicatum successorem, necnon et totum capitulum. De quo quidem anno gratiae praefati executores perceperunt

marcam cum media, reliquum, quicquid est de eodem anno graciae, praefato capitulo sanctae Annae dant et concedunt exigendum ac dispensandum pro solutione certorum debitorum per defunctum in sua procuracione contractorum. videlicet ad praetorium unam marcam cum media, pro lapide sepi medium marcae, residuum pro contentacione eius, qui diligenciam adhibuerit in exigendo censu, quem defunctus in sua procuracione exigere neglexit. Praesente familia domini et me notario publico.

172. [p. 94]. Anno domini 1540, feria quinta post Invocavit¹⁾).

Instigatoris officii domini ad proposicionem, occasione libellorum famosorum, nuper in publicum proditorum. famam et decus universitatis et patrum ac lectorum publicorum laedencium, domini Joannes Thurobyn et Adam Chaczyny negaverunt narrata. prout narrantur, in praesencia instigatoris officii domini, petentis eisdem decerni purgacionem canonicam. Et dominus auditis hincinde propositis et responsis decrevit iuramentum per se corporaliter praestandum, quod neque ipsi libellos famosos scripserunt, neque scribere fecerunt, neque scriptorem eorum libellorum ex fama, praesumpcione aut ex certa sciencia sciunt. Quod iuramentum praestabunt feria sexta proxima hora terciarum. Praesentibus familia domini etc.

173. [p. 95]. Anno domini 1540, die vero Iovis quinta mensis marcii.

In stuba maiori communitatis collegii dominorum theologorum et artistarum, hora terciarum vel quasi, coram me notario publico et testibus infrascriptis constituti personaliter reverendi ac venerabiles domini Gregorius a Sthawyssyn. rector et custos ecclesiae collegiatae sancti Floriani ac patres seniores et decani omnium facultatum, totam universitatem repraesentantes, ad hoc speciali convocacione congregati, deliberacione praemissa, nomine suo et tocius universitatis honorabilem dominum Adam Porąbski. plebanum in Wovakowo, cum plena potestate alium vel alios procuratores substituendi et revocandi, quociens opus fuerit, ad repetendum omnia debita olim venerabilis domini Ioannis Szurczeczski, custodis Woynicensis, intestati, hucusque non dimissa aut quietata, agendi, repetendi, exigendi, componendi, levandi et quietandi, coram quibuscunque iudicibus ordinariis vel extraordinariis. in suum procuratorem et negotiorum gestorem constituunt. Praesentibus venerabili et discretis viris magistro Mathia de Sthachlowo. Valentino de Rawa et Stanislawo de Lucow. testibus ad id specialiter rogatis et vocatis ac me Nicolao de Borkowycze, notario publico, huius actus scriba.

¹⁾ 19 lutego.

174. [p. 95]. Anno et die, quibus supra.

Venerabilis dominus doctor Philippus Aher de Cracovia, praemissa per nos convocacione de facienda racione de debitis olim venerabilis domini Ioannis Zvrzecski, custodis Woynicensis, intestati, per eum repetitis ex ulteriori ordinatione dominorum patrum seniorum et omnium facultatum decanorum, in perceptis posuit tredecim florenos et quatuor grossos, de quibus quietatur per nos et praefatos dominos patres seniores et decanos, ac de registris, cyrographis et aliis litteris, in teca oblatis per praefatum doctorem Philippum et per nos honorabili domino Adam Porąbski, plebano in Woyakow, in huiusmodi negotio et causa nostro procuratori et negociorum gestori, ut supra in praecedentibus actibus patet, effectualiter tradidimus (sic). Quo facto praefatum dominum doctorem Philippum ex onere, exactione et debitorum huiusmodi repetitione liberum dimisimus et absolvimus. Praesentibus venerabilibus Martino a Ilkusch, praeposito sancti Nicolai, Iacobo, decano sancti Floriani, ac me Nicolao, notario publico etc.

175. [p. 97]. Anno et die, mense, quibus supra.

Reverendus pater dominus rector cum senioribus patribus et decanis omnium facultatum, totam universitatem repraesentantibus, satisfaciendo promissioni factae venerabili domino Adae Porąbski de centum florenis pro fatigis et diligenciis, quas habuit in repetendis debitis olim venerabilis Ioannis, custodis Woyniciensis, pro universitate collectis... Et ut commodius promissis nostris satisfaceremus, dedimus ei mandatum ut supra plenum ad repetendum etc. iudicialiter huiusmodi debita et soluta levanda, quietanda, propriis tamen eius impensis, fatigis et sumptibus. Nihilominus tamen quod ultra praefatos centum florenos sibi sic promissos recuperaverit, levaverit seu repetiverit, omnia illa sine quibusvis excepcionibus ipse, ut sui legitimi successores, tenebitur et tenebuntur integre domino rectori et procuratori universitatis pro tunc existentibus dare et reddere, ad quod se praefatus dominus Adam Porąbski, in Woyakowo plebanus, ultro et sponte ac suos successores legitimos obligavit et obligat sub poenis et censuris ecclesiasticis. Et illic ad rationem accepit praefatus honorabilis dominus Adam Porąbski, plebanus in Woyakowo, sex florenos in moneta de paratis pecuniis per dominum doctorem Philippum Aher post rationem factam ad acta nostra repositos, de quibus quietatur. Praesentibus dominis doctoribus Martino a Ilkysz, praeposito sancti Nicolai, Iacobo a Cleparz, decano sancti Floriani, theologiae [doctore] et Philippo Aher.

176. [p. 97]. Lunae quintadecima marcii.

Discretus Georgius Bohemus de Gławyecz, in ludo litterario divae Virginis Mariae in circulo Cracoviensi, ad instanciam venerabilis domini magistri Iacobi de Cracovia, in eadem palestra moderatoris, ultra horam expectatus per se, pronunziatur contumax.

177. [p. 92]. Die Mercurii ultima marcii 1540.

Venerabilis magister Stanislaus de Cracovia, maioris collegii collegiatus, canonicus et procurator capituli sanctae Annae, ad acta prae-

sencia praesencialiter constitutus, recognovit, se accepisse a venerabili magistro Nicolao a Schadek, canonico sancti Floriani et procuratore universitatis, sex marcas cum media numeri et monetae polonicae de censu annuo lectoris ordinarii in theologia, magistri Ioannis a Pyothrkow, decani Sanctae Annae, [tamquam] primam ratam ad summam octuaginta florenorum pro ecclesia sanctae Annae debitorum titulo sequestri ad acta domini rectoris facti. Praesente procuratore universitatis eodem et me Stanislao canonico, procuratore sanctae Annae.

178. [p. 92]. Die Lunae XX aprilis.

Laboriosus Ioannes Modzel de villa Szydzyny, ad acta praesencia personaliter constitutus, obligavit se soluturum octo marcas pecuniarum numeri in regno Poloniae currentis hinc ad festum sancti Stanislai in maio venerabili ac eximio viro magistro Stanislao a Lovycz, medicinae doctori, domino suo haereditario, ratione damnorum haeredi suo ex eodem Model perceptorum. In praesencia venerabilis magistri Ioannis Pyothrkovytae, decani sanctae Annae, familia domini etc.

I. N. R. I. Sub rectoratu reverendi patris, eximii viri domini Ioannis a Sanok, arcium et decretorum doctoris, ecclesiae cathedralis Cracoviensis poenitenciarum ac collegii dominorum canonistarum collegiati, commutatione aestivali ipso die sancti Georgii XXIV aprilis anno domini 1540 canonice electi.

179. [p. 99]. Die Veneris XI iunii.

Honesta Helena, Floriani olim impressoris Cracoviensis relicta¹⁾, proposuit coram domino rectore universitatis suorumque consiliariorum ac decanorum coetu, tanquam coram iudice competenti, totalem habenti iurisdictionem in omnes bibliopolas et calcographos regni Poloniae, contra Mathiam Scharfenberg et Jeronimum Vietorem, impressores Cracovienses, quod ipsi contra monicionem rectoris a reverendissimo episcopo Cracoviensi emanatam, ausi sunt imprimere exemplar Psalterii polonici²⁾, quod dicta Florianova magnis impensis emptum non minori sumptu impresserat. Praefati impressores dictum Psalterium impresserunt contra edictum Regiae Maiestatis et contra inhibitionem reverendissimi episcopi Cracoviensis, tum eciam contra ordinem charitatis cristianae et in praeiudicium ipsius Helenae, impressatricis, in quo ipsam damnificaverunt in summa quingentorum florenorum; petens illos condemnari in poenis contentis in privilegiis universitatis et compelli ad resarciendum damnum sibi illatum. In continenti Jeronimus Victor impressor, personaliter comparens, animo et intencione litem contestandi negavit, se fecisse aliquod damnum dictae Helenae. Et dominus rector

¹⁾ Unglerowa.

²⁾ Zoktarz Dawidów przez Wal. Wróbla wyłożony, ob. Estreicher Bibliogr. tom XV str. 68—9.

auditis allegatis et responsis admisit ad probandum. Praesentibus ibidem dominis consiliariis rectoris et decanis facultatum in convocacione publica tunc existentibus et Jeronimo Vietore et uxore Mathiae Scharfenberg cum socio artis seniore et me notario, scriba huius actus.

180. [p. 99]. Die Saturni XII iunii.

Honestae Nethae de Sthradomia ad proposicionem, occasione incbriacionis vino, demum violentae oppressionis in habitacione doctoris Krokier, venientis tanquam ad procuratorem causarum pro patrocinio ferendo suae consanguineae, ac tandem proles femineae ex eo susceptae, ab anno medio progenitae; protestando sollemniter non animo iniuriandi aut dehonestandi, civiliter tantum agendo pro supradicta oppressione ac pro alimentis et prole sustentanda, ne in vita periclitaretur, proposuit. Ad cuius quidem proposicionem magister Albertus Bydgostiensis, de cuius mandato constabat, ut procurator dicti doctoris Martini Krokier, personaliter constitutus coram domino rectore studii Cracoviensis etc., allegavit coram reverendissimo episcopo Cracoviensi litis pendenciam, de qua quidem allegacione et litis pendencia ex decreto domini rectoris docebit prima iuris. Praesentibus doctore Stanislaw Sudolsky, decano facultatis canonicae, magistro Sthrambosz, canonum baccalario Nicolao sapientia et me Joanne, notario actus.

181. [p. 99]. Eadem die.

Alberti de Szamkyszevicze ad proposicionem contra magistrum Lazarum Iedvath, quod ei fecit magnam negligenciam in execucione negociorum domini Szieliensky, quod eum dedit incarcerare in praetorio Cracoviensi sub campanam per tres dies, eidem nihil dans pro victu, accipiens tamen primum litteras a praedicto magistro Lazaro, quas debet deferre in Lublyn et apud eundem magistrum Lazarum fertonem mutuo accipiens pecuniarum. Ubi eam levitatem et negligenciam aestimat sibi quadraginta florenorum in moneta. Dominus tamen rector ob spem concordiae praefixit terminum trium dierum, ut positis arbitris inter se ineant concordiam. In defectu tamen [concordiae] habebunt terminum in octava. Praesentibus quibus supra.

182. [p. 100]. Die Mercurii XVI iunii.

Honesta Netha de Sthradomia iuxta termini hodierni exigenciam, ad hodie per dominum rectorem studii universitatis Cracoviensis decreti, protestando sollemniter et per expressum, quod non animo iniuriandi contra doctorem Martinum Krokier iudicialiter proposuerit, eum petens pronunciari contumacem, qui per suum procuratorem Albertum Bydgostiensem pridie allegabat litis pendenciam ad tribunal reverendissimi episcopi Cracoviensis, occasione violentae oppressionis et vino ingurgitacionis ac alimentorum proles ex eo susceptae, de qua non docuit. Et insuper petens ipsum ad respondendum cogi, compelli, iusticia sancta mediante. Et dominus mandat eundem citari ad primam iuris. Praesentibus quibus supra.

183. [p. 100]. Die Saturni XIX iunii.

Georgii. arcium baccalaurei, ad proposicionem, quod puerum dictum Sapia ex partibus Lithuaniac, suae fidei per parentem eius sibi commissum, ut eum in sermone latino et germanico erudiat fideliter, tum et diligenter, eum habens iam in cura octo aut novem septimanis. eum puerum quatuordecim annorum abduxit Stanislaus baccalarius Cracoviensis et eum solus in cura habet. Ubi in continenti honesta Ursula Galezina cum eo puero veniens, in cuius domo pater eius veniens Cracoviam ibidem manebat; eidem puerum hunc pater praedicti pueri tanquam matri commendavit in suo discessu, [ut] eumque (sic) victu et omniibus necessariis providet; eumque baccalario Georgio¹⁾ eidem ad erudiendum in praesencia patris commendaverat, quem nunquam [pater] novit nisi ex praedicta domina eo tempore. Sed postquam frigide et minus erudite eum docuit, alium ei praeceptorem subordinavit, dictum Stanislaum baccalarium. Dominus tamen rector eum puerum in diligencia et cura dominae Galezina commisit et dominus Georgius baccalarius debet scribere litteras ad parentem pueri, ubi si quid litterae pro eo facient a parente pueri missae, dominus faciet id, quod iuris est. Praesentibus doctore Szudolsky, Nicolao sapiencia.

184. [p. 100]. Die Saturni XIX iunii.

Venerabilis domini Adam de Cracovia, decretorum doctoris, senioris bursae iuristarum, ad proposicionem occasione dehonestacionis domus eiusdem bursae iuristarum per apportacionem cuiusdam pueri per quamdam mulierem die et tempore certis venerabili doctori Martino Krokier, decretorum doctori et ad limen eiusdem habitacionis positi²⁾, necnon iuramenti praesticionis iniustae, unius marcae peccuniarum occasione, protestando solenniter, accionem velle prosequi civiliter et non criminaliter, proposuit. In qua quidem proposicione peciit praefatum doctorem Martinum Krokier, tanquam scandalosum inquilinum, per decretum domini rectoris ex bursa alienandum et excludendum. Ad quam quidem proposicionem praefatus doctor Martinus Krokier animo et intencione litem contestandi respondit in haec verba: „Reverende pater! Ad proposicionem doctoris Adae, senioris bursae iuristarum, negando narrata, prout narrantur, ante omnia protestor de infamia mihi per dominum seniore irrogata et eum ad poenam talionis cogi et compelli obligandum et obligatum fieri“. Et dominus propositis et responsis auditis nolens ut eis audire, quae vergebant in dedecus tocius universitatis, qui se mutuis conviciis adoriebantur, inquires: „non relacione criminum sed innocencia reus purgandus est“; conviciebatur enim doctor Martinus seniore praefatae bursae inquires: „quotquot tibi pueri portati sunt et in brevi tres simul portabuntur“. Quae quidem convicia dominus audire nolens, decrevit, praesentem terminum differendo ad primam iuris, inter partes amicabilem concordiam ineun-

¹⁾ Cod.: baccalarium Georgium.

²⁾ Cod.: positum.

dam. Praesentibus doctore Szudolsky, decano facultatis canonicae, magistro Andrea Sthrambosch, Simone de Varschovia, Nicolao sapiencia, et me notario, actus scriba.

185. [p. 101]. Die Saturni XXVI iunii.

Dominus rector ad proposicionem Alberti de Szamknyszevicze ante unam septimanam aut ultra factam et propositam, decrevit, quod dictus Albertus debet probare, quod sine consensu proconsulis est de-tentus in praetorio per quatuor dies, sed sola temeritate magistri La-zari absque scitu proconsulis; alterum, quod per eum est damnificatus in quadraginta florenis. Ubi tandem dominus ad concordiam remisit partes et in defectu terminum habebunt in octava. Praesentibus, qui-bus supra.

186. [p. 101]. Die Lunae XXVIII iunii.

Venerabilis doctor Adam, decretorum doctor, bursae iuristarum senior, citatus ad instanciam doctoris Martini Krokier ad procedendum ulterius in causa, repetita sua proposicione XIX iunii iudicialiter pro-posita, ut ibidem laciis continetur, protestacione praemissa, nihil velle criminaliter intentare, verum civiliter contra dominum doctorem Krokier occasione dehonestacionis domus et scandali manifesti, petens eundem doctorem Martinum Krokier auctoritate et officio rectoris ac provisoris eiusdem bursae, petens eum decerni excludendum. Ad quam quidem proposicionem doctor Martinus Krokier, ex adverso principalis, protestatus est, causam huiusmodi esse criminalem, cum agitur de poena corporali infligenda cum nota infamiae, id est ad poenam exclusionis. Et ante omnia peciit praefatum dominum seniore bursae iuristarum obligare et obligatum fieri ad poenam talionis. Et dominus attento eo, quod praefatus dominus doctor Adam non agit contra doctorem Martinum Krokier criminaliter sed tantum civiliter, allegans rectoris aucto-ritatem dumtaxat in causis civilibus et non criminalibus consistere, decrevit¹⁾ iuxta responsa et litis contestacionem, seniori intencionem suam per testes probandam. A quo quidem decreto in praesencia do-ctoris Martini facto appellavit et appellatum esse solenniter et per ex-pressum voluit ad reverendos et venerabiles viros seniores patres, con-siliarios, decanos et ad totam universitatem, omnes et singulos dominos magistros, doctores maioris et minoris collegii, nec huiusmodi decretum per suam reverendam paternitatem factum acceptat, offerens se prae-fatam appellationem laciis in scriptis loco et tempore daturum. Prae-sentibus venerabili et discretis viris et dominis doctore Stanislao Szu-dolsky, decano facultatis canonicae, Nicolao sapiencia, Simone de Var-schovia et me Ioanne Msczonow, actus huius scriba.

187. [p. 103]. Eodem die, hora ferme XXIII.

Venerabilis doctor Martinus Krokier, publico notario et teste unico comitatus, cum quadam scedula in locum solitarium et habita-

¹⁾ Cod.: decrevitque.

cionem domini rectoris sese ingessit, petens instanter. instancius et instantissime super praedicta appellacione respondere. Et dominus infra orandum pro apostolis dedit: „non sentimus te gravatum, ideo tuam appellacionem refutamus“.

188. [p. 103]. Die Mercurii ultima iunii.

Honesta Netha de Sthradomia, citata ad praesenciam domini rectoris, comparens, recognovit, se sine consilio alicuius sed sponte et ob defectum, quem passa est propter puerum, se allaturam puerum ad bursam iuristarum et posuisse in limine hostii habitacionis doctoris Martini Krokier ita fere duae septimanae. Praesentibus doctore Szudolsky, doctore Adam, magistro Sthrambosz etc.

189. [p. 103]. Die Saturni III iulii.

Dominus rector audita et cognita litis pendencia praefatas partes, videlicet Netham de Sthradomia et doctorem Martinum Krokier, remisit ad tribunal reverendissimi domini episcopi Cracoviensis et ibidem a punctis dimissis causam proseguendam. Praesentibus doctore Szudolsky, magistro Thoma, decano arcium, magistro Sthrambosz etc.

190. [p. 103]. Eadem die.

Honorabilis dominus Joannes de Krobya, sacrificus, proposuit contra Stanislaum de Poznania, arcium baccalarium, quod ei vendidit tunicam valoris unius floreni in moneta. Item mutuo ei dedit medium quartum grossum. Et cum hoc fovit eum in expensis septem septimanis et qualibet septimana debuit illi solvere grossum cum medio. Ubi dictus baccalarium in continenti dixit, quod ei dedit pro tunica unum fertonem, allegans eam non valere maiori precio, cum erat iam vetusta. Postea, quod pro commestione septem septimanarum dederat ei medium tertium grossum, allegans, quod eius pueros, quos habuit in cura, docuit ultra unum quartuale, ubi ei nihil ab eis concessit pecuniarum, et sic in recompensam ea fieri opinatus est. Tertium, quod ei mutuo dedit tres grossos cum medio, quod fassus est pro calicis. Et dominus iussit probare intencionem suam domino Ioanni, ubi postquam non habuerit probationem baccalarium praedictus, eundem admisit ad iuramentum pro valore vestis. Dominus tamen remisit partes, ut tentent inter se compositionem, cum sint sibi terrigenae, ubi in defectu in octava praestabit iuramentum. Praesentibus doctore Szudolsky, Nicolao sapiencia, familia domini et me notario.

191. [p. 103]. Die eadem.

Dominus magistrum Lazarum ad tempus praefixum comparentem et ultra horam solitam expectando, absolvit a termino et impetitione Alberti de Szamknycevicze hodie et per amplius, illi tanquam vago per amplius silencium in hac causa imponendo. Praesentibus, quibus supra.

192. [p. 104]. Die Saturni X iulii.

Dominus doctorem Martinum Krokier decrevit puniendum sub poena dupli ad feriam secundam proximam pro non abrasione crinium barbae. Praesentibus doctore Szudolsky, familia domini et me notario.

193. [p. 104]. Die Lunae XII iulii.

Constitutus personaliter famatus Sthramer de Nuremberg in suum procuratorem et negocium gestorem honorabilem dominum Ioannem a Msczonow etc. contra quaslibet personas specialiter tamen contra venerabilem magistrum Lazarum de Cracovia, modo, forma, quibus melius potuit, sollemniter constituit. Praesentibus Casparo de Szmygrod, arcium baccalario et Seraphino de Roszan, testibus ad praemissa vocatis etc.

194. [p. 104]. Mercurii quarta augusti.

Alberti de Szamknyszevicze ad proposicionem, occasione indebitae incarcerationis sine autoritate et scitu proconsulis, instante magistro Lazaro factae. In praesencia praefati magistri Lazari, qui loco responsionis allegavit, quod praedictus Albertus est incarceratus autoritate et ex mandato domini proconsulis Ioannis Morsthyn, mediante relacione facta verbali domini proconsulis Ioannis per Ioannem Thusz sagittarium et¹⁾ Iosephum cechmagistrum, tunc in officio suo existentem. Verum tamen postulavit idem magister, ut iuxta iuris divini et humani observanciam praestaret sibi caucionem fideiussoriam, quod sibi minatur et diffidat, praeterea ut praestet fideiussores, ex quo est homo non possessionatus, de iuri sistendo eodemque proseguendo et iudicato solvendo. Itaque non discedendo a precedenti eximii domini rectoris in hac causa pro parte sua decisione et limitatione, decretali libro acticata, obtulit sese necessitate exigente probaturum testimonio duorum, videlicet sagittarii et cechmagistri, civitatis famulorum huiusmodi incarcerationem esse factam cum voluntate et scitu praefati domini proconsulis. Et dominus auditis propositis et responsis hinc inde factis decrevit, quod magister Lazarus probet hinc ad octavam suam allegativam insinuacionem. Praesentibus Simonc Calysch, Seraphin de Roszan, familia domini.

195. [p. 105]. Die Mercurii XXV augusti.

Honesta Elizabeth Grossewna una cum marito suo Stanisla, ad tribunal reverendi patris domini rectoris personaliter et per se constituti, contra et adversus dominum doctorem Symonem de Schamothuli iudicialiter proposuerunt et conquesti sunt, petentes sibi iusticiam per eundem dominum rectorem administrari in haec vel similia verba: quod videlicet domo suae coniugis in unum annum conducta, ante decursum eiusdem anni quatuor septimanis in sua conduccione perturbati sint, nec eos libere morari in eadem passi sunt. Proposuit denique, quod praefatus dominus doctor Symon ira percitus et excandescens manus violentas in eandem Elizabeth marito suo absente iniecit, pedibus etc. eandem conculcans et pugnos ori suae impegit. Quam quidem iniuriam ad triginta florenos existimat. Ibidem personaliter constituta proposuit et querulose deduxit, quod vestem undulatam cum tredecim

¹⁾ Cod.: ad.

fibulis argenteis et inauratis, valoris novem florenorum, exemptam a iudaeo, apud se retinet, nec vult restituere. Praeterea praetextam seu ornamentum muliebre ex gemmis, quod in fronte fertur a mulieribus, valoris quatuor florenorum. Item cingulum cum fibula argentea, alias zona deaurata, valoris unius sexagenae. Item duos annos¹⁾ argenteos et inauratos, dependentes a peplo, valoris quadraginta grossorum. Item duae plumaticae, cervical et lectum, valoris octo florenorum. Item anulum aureum cum duabus gemmis, valoris 4 florenorum. Item pectorale argenteum inauratum, valoris unius sexagenae. Haec iudicialiter proposita sunt contra dominum Symonem doctorem a Schamothuli, in quibus actor petit illum condemnari. Et dominus doctor Simon a Schamothuly ad haec omnia superius descripta et allegata iuxta iuris formam pectit per quindenam responderi.

196. [p. 106]. Die Lunae XXX mensis augusti.

Personaliter constituti discreti J. Cantor et Albertus studens, ambo a ludo sancti Spiritus, gravi in querela suam violentam et enormem laesionem coram domino rectore proposuerunt contra Laurencium etc. ab eadem schola studentem, qui ausu temerario evaginando gladio intrantibus illis scholam pacifice. primum Alberto studenti dedit gladio alapam per caput, quod supinus in terram cecidit, et postea cantorem, quem non bonum, immo *wafrum*, Mazovitam, synkophantam et id genus verbis inhonestis in taberna apud Blazek, propinatorem cervisiae, secum bibens appellavit, eundemque cantorem petentem iam scholae gracia quietis et requiendi, ubi praenominatus Laurencius cum suis complicitibus ex nulla causa merita cantorem tanquam seniore chorus gladio, pugnis, capillationibus illum verberavit, [et] vulnera livida illius faciei infixit ita, quod vix ad cameram suam evasit, postea fores seu hostium ad cameram praedicti cantoris fregere voluit, volens satisfacere suae propriae voluntati. Ubi rector scholae vix tantam mitigavit et composuit insolenciam. Quam enormem laesionem et violentam invasionem tempore nocturno ipsius camerae existimat sibi actor ad triginta florenos.

197. [p. 107]. Ad praecedens attinet.

Dominus tamen praedictus partibus terminum distulit ad octavam ob spem concordiae fiendae, vallavitque poenam decem marcarum inter partes, ita quod neuter illorum verbo vel facto nec per se nec per alium audeat unus alterum infestare seu impedire, sed in pace et quiete ad decisionem causae secum commanere. Praesente familia domini et me, huius actus scriba.

198. [p. 107]. Die Jovis IX septembris.

Iuxta exigenciam termini hodierni dominus doctor Simon a Schamothuli ad proposicionem honestae Elizabeth Groszowna de Cracovia ita duae septimanae factam respondendo, litem legitime contestando,

¹⁾ Cod.: annus.

negavit narrata, prout narrantur et in continenti produxit libellum reconventionalem sive articulatam, eundem coram domino rectore et parte adversa in vulgari interpretando. Ubi etiam pars actorea in libello reconventionali contenta, litem legitime contestando, negavit narrata in libello, prout narrantur. Et dominus praefixit partibus terminum ad probandum vel defferendum hinc ad octavam. Praesentibus magistro Iacobo de Clyeparsch, sacrarum litterarum professore, decano sancti Floriani in Clyeparsch, doctore Stanislao de Cracovia, custode divi Floriani etc., doctore Martino Belza, doctore Szudolsky ac decano facultatis canonicae, magistro Michaela a Vyslycza et me notario.

199. [p. 109]. FERIA sexta post festum S. Michaelis proxima¹⁾. Contractus bursae Ungarorum.

Joannes a Szanok, rector, doctores, seniores patres, consiliarii ac decani universitatis generalis studii Cracoviensis, sedulo ac continue in animo suo revolventes ac diligenter perspicientes iacturam, damnum, detrimentum ac ruinam ac casum domus hereditariae universitatis bursae nuncupatae in platea fratrum. mature insuper ac exacte per multos et frequentes tractatus et de instauracione ac reaedificacione eiusdem domus confecta multociens per universitatem statuta perpendendo, quibus consultum erat de provisione ruinosae praefatae domus, animadvertentes quomodo ad praesens nullos adesse in studio Ungaros, quibus illam ipsam domum universitas graciose praestare et locare ad inhabitandum eisdem solita fuerat, propter quod ipsa domus continue desolabatur et in aedificacionibus necessariis labefactari et negligi in dies cernitur. Ea propter in evidencius emolumentum et utilitatem maiorem ac commodum, unanimi voto, consilio, et matura voluntate ac deliberacione permoti eandem domum, sic prout ex antiquo et ad praesens in suis metis, limitibus, confinibus et graniciebus est distincta et oblimitata, locaverunt et locant famato Nicolao Castellione, architecto murorum castri Cracoviensis, unacum Hedvige ipsius legitima consorte ac liberis eorundem, a festo sancti Michaelis Archangeli anni millesimi quingentesimi quadragiesimi ad decursum et spacium duodecim annorum sese continue et immediate sequencium, alias ad annum domini millesimum quingentesimum quinquagesimum secundum inclusive; condicionibus hiis adiectis, quod videlicet ratione huiusmodi arendae locacionis praefatae domus ipse idem magister Nicolaus Castellione, Hedvigis consors et posteritas ipsius quotannis marcas quindecim ratione census cum scitu, voluntate et consensu rectoris vel ipsius universitatis generalis procuratoris, pro tempore existentibus, ad domus aedificia necessaria et utilia solveere et exponere obligabitur. Et si praefatus magister Nicolaus primo, secundo vel tercio anno praefatam totam et integram summam uno anno exponere voluerit in praefatae domus utilia et necessaria aedificia. id ipsa universitas pro grato et rato totum est habitura. Insuper praefatus Nicolaus uxorque ipsius ac liberi et successores legitimi huiusmodi inquilinos tenere, fovere et servare in praefata

¹⁾ 1 października.

fata domo tenebitur et tenebuntur, ex quibus decor ac honestas conservaretur. Et quia sub sole nihil est stabile et firmum, immo quod oritur moritur, pro tanto, si ex permissione Dei praefatus Nicolaus intra decursum praefatorum duodecim annorum moreretur, uxor nihilominus ipsius una cum liberis suis in ius praefatae locacionis ipsius domus succedet, eaque omnia superius expressa implere realiter et cum effectu tenebitur. Ipse insuper rector et universitas praefatos Nicolaum, uxorem insuper ipsius ac successores ab omni damno impedimentoque emergente securos et indemnes reddere tenebuntur, in eaque libertate, qua domus ipsa semper gaudebat et gaudet, conservare obligabuntur. Si vero, quod absit, praefata domus ex divina permissione intra duodecim spacium annorum aliquod damnum, ruinam aut aliquod detrimentum ab igne pateretur, id totum proborum hominum arbitrio committetur et ipsi quidquid invenerint ac decreverint, quaeque parciū firmiter et inviolabiliter tenere obligabitur. Post tandem duodecim annorum expirationem et decursum, praefatus Nicolaus magister, uxor ac posterī ipsius de ea ipsa domo constructa et reaedificata libere ac sine omni contradiccione et renitencia cedere tenebitur, tenebunturque et obligabuntur. Nec quidpiam ita constructum demolire aut auferre permittentur et praesertim clavo parieti affixum, quo domus redderetur deterior; aut (sic) de ulteriori conductu et locacione invigilare tenebitur et tenebuntur. Quamquidem domum ipsa universitas iuxta suum velle et arbitrium locabit, prout ei utilius et expedicius videbitur. Et quia non expressa solent delargi, ideo ut praefatus contractus et ipsa locacio sit firmior et stabilior, praefatae partes, universitas videlicet ipsa et ipse Nicolaus unacum posteritate sua, mutuo et ultro inter se poenam ducentorum florenorum interposuerunt et interponunt, per partem videlicet non tenentem fidem et contractum irremisibiliter applicandorum et sine omni recusacione solvendorum. Actum Cracoviae in domo universitatis maioris collegii, feria sexta post festum sancti Michaelis Archangeli proxima. Anno domini millesimo quingentesimo quadragesimo. Anno, die, quibus supra.

200. [p. 110]. Die Veneris XVII decembris.

Honorabilis dominus Thomas, vicarius et confessor ecclesiae cathedralis Cracoviensis, ad acta praesencia personaliter constitutus cum muliere quadam, dicta Anna, eam videns paupertate maxima detineri, condolens eius miseriae et paupertate, magis gracia Dei et ob spem concordiae perpetuae habendam dedit ei et concessit pro quartuali proximo nunc sanctae Luciae unam marcam pecuniarum et sequentibus quartualibus anni per unum fertonem usque ad solutionem trium marcarum. Quod mulier praedicta grate suscepit, sopiendo omnes altercationes, quae fuerunt inter praedictum dominum Thomam sacerdotem et Annam sub poena vallata decem marcarum, ad quam utrique eorum consenserunt. Praesentibus Seraphin de Rozan, Nicolao sapiencia, familia domini et me notario.

201. [p. 118]. Die Lunae quarta mensis aprilis.

Discretus Albertus, a ludo beatae virginis Mariae in circulo Cracoviensi, citatus erat per servum universitatis ad instanciam honestae Dorotheae dictae Kotheczka, allegantis contra praefatum Albertum, quosdam libros ab ea dolo sibi vendicari. Ubi de hoc praenominatus Albertus voluit praefatae Dorotheae ex decreto domini rectoris sese medio corporali iuramento purgare, quod eos non accepit, nec vidit, nec dolo neque aliqua astucia, quod absit, sibi libros ipsius appropriaverat, nec eorum usum habuit. Praefata Dorothea videns eum velle iurari et bona intencione iuramentum praestare, a iuramento dimisit eum securum. Dominus itaque praefatum Albertum ab impetitione praefatae mulieris dimisit liberum et immunem. Praesentibus etc.

Sub rectoratu reverendi patris, eximii viri domini Ioannis a Sannok, arcium et decretorum doctoris, ecclesiae cathedralis Cracoviensis poenitenciarum, ac collegii dominorum canonistarum collegiati, commutatione aestivali in rectoratu tercio ipsa die sancti Georgii, quae fuit XXVII aprilis ab ecclesia anno domini MDXLI celebrata, canonice electi.

202. [p. 116]. Feria sexta infra octavas Nativitatis beatae Mariae virginis ¹⁾).

Honesta Elisabeth Grossewna, civis Cracoviensis, citato per Nicolaum, servitorem universitatis, doctore Simone in medicinis, petiit in causa post induccionem testium concludi et sententiam diffinitivam ferri; in praesencia praefati domini Symonis doctoris, impediens conclusionem. Petiitque dilacionem unius mensis ad probandam intencionem suam libelli reconventionalis ex eo, quia unus testis, videlicet doctor Philippus Haer, qui erat procurator doctoris Simonis, est absens, qui speratur futurus pro festo sancti Michaelis archangeli. In praesencia praefatae Elisabeth Grossewna, excipiente et petitionem partis adversae explodente ac allegante, praefatum Symonem doctorem Schamothulianum dilacionem primam per unius anni spacium habuisse et ita sibi de iure secundam non venire. Nihilominus petente ipsum ante omnia ad praestandum iuramentum maliciae, quod non in diffugium litis secundam dilacionem petit, cogi et compelli.

Ex adverso doctor Symon dicit et negat, se habere dilacionem unius anni, immo petit, quod adversa pars probet, et istam dilacionem, quam facit, primam facit. Dicta Elisabeth duplicando et allegante, dilacionem primam dictum Symonem unius anni decursu habuisse, et propterea se ad dominum iudicem et acta ipsius referente ²⁾ petentemque nihilominus, ut supra. Et dominus attento eo, quod dilacionem primam longam habuerit, secundam dilacionem eidem ad probandum reconven-

¹⁾ 9 września.²⁾ Ob. wyżej zapiskę 195 i 198.

cionalem suum per decursum unius mensis peremptorie amputatis omnibus dilacionibus praefixit, locumque ad citandum dictum Symonem ad omnes et singulos actus usque ad prolacionem sententiae diffinitivae valvas ecclesiae cathedralis Cracoviensis ad hoc per Nicolaum sapienciam citatum deputavit. Praesentibus familia domini et me huius actus scriba.

Sub rectoratu reverendi patris, eximii viri domini Erasmi a Cracovia, sacrae theologiae et iuris pontificii doctoris, praepositi ecclesiae collegiatae sanctae Annae, commutatione hiemali in crastino sancti Galli canonice electi, anno domini millesimo quingentesimo quadragesimo primo ¹⁾.

203. [p. 119]. Die Iovis XVI iunii anno domini 1542. Paulus Ravensis, arcium baccalaureus, Ioannes Vyackowski magister.

Egregius dominus Erasmus a Cracovia, theologiae atque iuris pontificii doctor, praeassertus rector almae universitatis. inter venerabilem dominum magistrum Ioannem Vyackowski, actorem et reverendum Paulum Ravensem, arcium baccalaureum, partem citatam, occasione cuiusdam certi stropholi, sibi Ioanni Vyackowski magistro per ipsam Paulum Ravensem baccalaureum non restituti, per quindenam abhinc restitutionem eius sibi magistro Vyackowski effectualiter fiendam decrevit; occasione vero cuiusdam intimacionis, sibi magistro Ioanni Vyackowski in levitatem, uti asseruit, in sua querela factae, qua ipsum eundem Paulum Ravensem, arcium baccalaureum, inculpavit, astruente eodem magistro, [per] eundem Paulum baccalaureum irrisorie suo sub titulo et nomine intimacionem illam applicatam fuisse in valva collegii maioris super lecciones certas verbis, ut querulatum est, per eum irrisoriis. Negante id ipsum baccalaureo praefato, utpote nec intimasse illa nec se in talibus conscium extitisse, iudex praeassertus inducias dedit ad concordiam inter partes illas ineundam; in cuius concordiae defectu ipsis assignando terminum a die eadem per quindenam ad audiendum decretum et sententiam inter ipsos promulgari.

204. [p. 120]. Eadem die, qua superius. Barbara ex platea Sławkoviensi, Andreas cantor divi Stephani.

Quemadmodum advocatus iuris theutonicus honestum Andream, cantorem divi Stephani, actorem et honestam Barbaram, civem iurisdiccioni suae de platea Sławkoviensi, ad venerabilem et egregium dominum rectorem almae universitatis Cracoviensis, tanquam iudicem illius cantoris competentem, remisit cum toto progressu causae et con-

¹⁾ Z pōrocza zimowego 1541/2 sã tylko dwie zapiski bez znaczenia.

troversiae inter praefatas partes, occasione cuiusdam pilei coram se ventilatae. Ipse dominus rector propter meliorem in causa informacionem distulit partibus praefatis terminum hodiernum in vigore suo ad quintam feriam proximam subsequentem, ubi et pileus ille, pro quo lis et accio per cantorem Barbarae praefatae intentatur, et cum documentis causae in iudicio civili factis praesentari et produci debent et exinde quoque sententia inter eas partes per iudicem ferri.

205. [p. 120]. Actum die Iovis XXX usuali iunii anno, quo supra.

Honesta Barbara ex platea Slawkoviensi cum honesto Andrea, cantore ecclesiae divi Stephani, terminum hodie iuxta dilacionem habentibus, cum ipsa Barbara praecasserta per suum tutorem Iacobum civem Cracoviensem allegaverat, se hodierno eodem pro termino, ut pileum, pro quo controversia agitur, [praesentaret], sed neque [eum neque] documenta ex actis scabinalibus assequi non potuisse, advocati civilis propter occupationem circa funus consortis sibi pro nunc mortuae, de consensu ipsius Andreae, cantoris praefati, terminum eundem dominus rector cum assessoribus suis, venerabilibus videlicet viris Adamo Mathla, decretorum doctore et magistro Thoma, canonico ecclesiae collegiatae sanctae Annae ad idem, ceu in priori dilacione expressum est, faciendum distulerint, ad feriam secundam immediate post proxime affuturam.

206. [p. 121]. Actum die Mercurii secunda mensis augusti anno, quo supra.

Coram venerabili domino rectore universitatis praesente cum suo venerabili domino Benedicto Cozminio, arcium magistro sacraeque theologiae baccalaureo, uno ex consiliariis universitatis eiusdem, praesentibus quoque ibidem circumspectis ac discretis Nicolao bedello et Alberto de Malogosz Walkanowski, testibus fidedignis.

Quemadmodum venerabilis et egregius dominus Andreas Strembosz¹⁾, iuris canonici doctor, senior bursae iuristarum, contra et adversus honorabilem dominum Mathiam Grzymala, iuris canonici baccalaureum, plebanum in Dobrzechow, inhabitatorem bursae eiusdem iuristarum, pro occupatione habitationis seu camerae alterius ibidem in bursa per ipsum facta, causam agere et intentare ceperat, iuxtaque venerabilis et egregii ipsius domini rectoris informacionem, postquam nec iudicium domesticum bursae illius curabat, ad reseracionem et evacuacionem praefatae habitationis alterius per ipsum, uti visum est, citra condignum occupatae deventum fuerat, quae reseracio et evacuacio die Lunae proxime praeterlapso de consensu et admissione atque mandato domini rectoris praefati per venerabilem et egregium dominum doctorem Strzembosz, seniore bursae praefatae, facta et executi extitit. Ubi reserata habitacione illa, veluti acciderat, per famulum praefati honorabilis domini Mathiae Grzymala, senior ille cum consiliariis et be-

¹⁾ Tak tu, jak i dalej, pisarz oznacza końcówkę nazwiska sz przez ś.

dellis universitatis ingressus, litteras privilegiorum, actorum diversas, librosque certos cum rebus aliis in eadem habitacione servata (sic) cernens, eis omnibus debite conscriptis, exploratis, tandem et debite servatis, ipsam habitacionem evacuvit. Quoniam quidem autem honorabilis dominus Mathias Grzymala id ipsum in levitatem et gravitatem sui iniuriose factum aestimans, illico die eadem post evacuationem talem bursam metsecundus cum notario videlicet publico certo adveniens, in praesencia eiusdem notarii et certorum testium personaliter seniore praefatum habere et convenire nequiens, protestatus de levitate et gravitate violenti, ceu asseruit reseracionem habitacionis illius suae alterius, depraedacione¹⁾ ac spoliacione eiusdem litterarumque praeassertarum et rerum omnium suarum in ea contentarum violente cieccione, cum aestimacione ibidem iniuriae suae ad mille florenos pecuniarum, a notario praefato affectavit, ipsi domino seniori terminum coram reverendo domino cancellario reverendissimi domini episcopi vigore litterarum monitorii ostensarum ibidem praefigi et assignari. Qui quidem notarius exequens haec iuxta requisicionem sui, designavit ipsi domino doctori Strzebosz seniori terminum coram reverenda paternitate sua die illa eadem pro hora vesperarum. Ubi ipse dominus doctor Strzebosz comparens, per bedellumque universitatis, Nicolaum nomine, venerabilis et egregii domini rectoris voto²⁾ secum illuc destinatum [comitatus], peciit se cum toto effectu causae ad ipsum dominum rectorem remitti. Sua reverenda paternitas, ipse dominus cancellarius reverendissimi, per absenciam honorabilis ipsius Mathiae Grzymala, notarii actuum, in causa actoris praasserti, in negociis reverendissimi tunc existentis, distulerat negocium illud in crastinum, quo die tunc subsequenti pro ipsa remissione partium reverenda paternitas sua affectata, videlicet ipse dominus cancellarius, remisit partes easdem ad dominum rectorem universitatis, assignans pro die hodierna eisdem praesentem pro hora duodecima terminum, in defectu autem iusticiae in praesencia sui nihilominus pro feria sexta proxima. Iuxta quam quidem remissionem, partibus coram domino rectore comparentibus, honorabilis ipse Mathias Grzymala, actor in causa, levitatem et gravitatem suam, uti praetendebat, violentem habitacionis illius praefatae reseracionem, litterarum variarum, actuum, utpote privilegiorum et rerum suarum omnium inde eieccionem, spoliacionemque ac depraedacionem et sui exclusionem inde minus iustam, inofficioseque et citra ordinem iuris factam, animo litem contestandi, contra et adversus ipsum venerabilem ac egregium dominum Andream Strzebosz, seniore bursae iuristarum, deposuit, petendo sibi dictam habitacionem cum rebus praefatis omnibus integre restitui et hanc iniuriam et levitatem sibi illatam sarciri et emendam condignam sibi fieri. Ex adverso autem venerabilis dominus Andreas Strzebosz peciit sibi ad primam iuris proximam cum praefato actore ad respondendum in causa inducias dari, inquires in praemissis officiose processisse. Venerabilis vero dominus rector bene deliberatus, causa utique ea non levis utique importanciae cognita, eo quod sit res universitatis et domus illius, indi-

¹⁾ Cod.: depraedacionisque... spoliacionis... eieccionis...

²⁾ Dopisane u góry.

gentemque [eam] cerciore agnitione et discussione exacta per consiliarios universitatis, qui consiliarii quia hoc tempore congregari non potuerunt tam repente, totum negocium causae eiusdem in vigore suo reservans, terminum praesentem prorogavit ad primam iuris proxime subsequentem, et spe concordiae signanter inter partes habendae et constituendae id faciens, iure parcium salvo.

207. [p. 123]. Die Iovis III usuali augusti, anno eodem, quo supra.

Composicio amicabile inter venerabilem dominum Andream Strzambosch, seniore bursae iuristarum et honorabilem dominum Mathiam Grzimala, iuris canonici baccalaureum, plebanum in Dobrichow, inhabitatorem bursae eiusdem.

Quemadmodum die praeterita questus est honorabilis dominus Grzimala contra venerabilem dominum doctorem Andream Strzambosch, seniore bursae iuristarum, quomodo idem senior vi eiecit litteras, instrumenta, prothocula et aliam suppellectilem ipsius de habitatione secunda, quam dictus Grzimala contra statuta et consuetudinem bursae eiusdem pro servitore suo occupaverat, dominus quoque senior questus erat, quomodo ab eodem domino Grzimala verbis pungitivis, calumniosis et opprobriosis affectus erat coram multis inhabitantibus domus eiusdem iuristarum, ideo venerabiles et egregii domini Erasmus de Cracovia, sacrae theologiae et iuris canonici doctor, praepositus sanctae Annae ac rector studii generalis Cracoviensis, Stanislaus Sudolski, iuris canonici doctor, decanus Lascensis et collegii iuristarum collega, Gregorius Dambrowski de Znena, decretorum doctor, magister Benedictus Cozminensis, decanus sanctae Annae et maioris collegii collega, tanquam arbitri, nolentes partibus praedictis dare ansam licium et controversiarum in dedecus et maiorem ignominiam totius universitatis praedictae, ita partes praenominatas composuerunt et concordaverunt eo, qui sequitur modo. In primis dominus senior debet concedere domino Grzymala eandem habitationem, e qua res eius sunt eiectae, qua utitur dominus Grzimala tamdiu, donec honorabilis dominus Albertus Skorek, in Wyeliczka plebanus, huc redierit et in eadem habitatione manere voluerit, et quam primum adveniet, dominus Grzymala obligavit se sub censuris domini rectoris cedere de habitatione hac, quamprimum fuerit avisatus et monitus per dominum seniore, dicto domino Skorek, cuius domini Skorek adventus expectabitur ad maximum ad unum mensem. Casu vero, quo dominus Skorek non advenerit, vel in praefata habitatione manere noluerit, vel per dominum seniore propter aliquam legitimam causam susceptus non fuerit, extunc dominus senior ab hinc et duos menses habebit potestatem conferendi dictam habitationem alicui alteri, cui voluerit et dominus Grzimala per intercessionem seu promociones aliquas laborare non debet pro hac habitatione, sed eam libere et sine omni . . . senioris et molestia resignare ac dimittere. Quantum vero ad privatam iniuriam domini senioris, dominus Grzimala debet satisfacere domino seniori pro ista calumnia sibi illata verbis deprecatoriis, primum hic coram dominis arbitris

supramemoratis, demum et domi, hoc est in contubernio iuristarum in iudicio proxime celebrando coram dominis inhabitantibus, coram quibus eum diffamavit. Quod arbitramentum seu composicionem utraque pars praefata ultro accepit et suscepit, manu stipulata illam firmiter tenere et servare promittendo. In praesencia discretorum Adami de Schamothuli, arcium liberalium baccalarii, inscriptoris et infectoris (sic) praesencium, Nicolai de [Borkovice], bedellorum universitatis studii generalis Cracoviensis, nobilis Stanislai Radzanowski et aliorum multorum fidedignorum testium, ad haec specialiter vocatorum et rogatorum.

208. [p. 124]. Die Veneris XVI mensis septembris.

Coram venerabili et egregio domino Erasmo a Cracovia, theologiae et iuris canonum doctore, praeposito ecclesiae collegiatae sanctae Annae, rectore almae universitatis studii generalis Cracoviensis, venerabilium quoque et eximiorum dominorum Mathei de Costen, sacrae theologiae professoris, Nicolai Schadek, decani ecclesiae collegiatae sancti Floriani, theologiae doctoris Iohannis a Sanok, praepositi sancti Nicolai, Adami Mathla, iuris pontificii doctorum et Nicolai Vyelyezka, medicinae doctoris, coassessorum in praesencia.

Venerabilis Felix Baudorski, arcium ingenuarum magister, sacraeque theologiae baccalarius, tanquam executor legitimus testamenti et extremae voluntatis reverendi et solertis olim piaae memoriae Ioannis de [Mszczonow], arcium baccalaurei, bedelli universitatis nuper defuncti, in causa exigendorum debitorum, iuxta normam testamentaliter expressam a certis debitoribus testatoris illius, personaliter constitutus, cum discreto ac circumspecto Nicolao, eiusdem universitatis bedello, suo et providi Alberti, pellionis de Stradomya, coexecutoris sui nomine, occasione certi debiti causam et controversiam habens. Ubi quantum truncatur (sic) testatori ipse Nicolaus et ille rursum testator Nicolaus, collegae suo, pridem coram ostensum est; secundum id ipsum dominus ipse rector cum coassessoribus suis praeeassertis, attendens ipsius Nicolai summam, retentam sibi a defuncto praeeasserto, sua [summa], quam coram calculotenus monstravit, minorem, de consensu ambarum parcium litem et controversiam inter eos exortam diminuendo et complanando invenerunt, ipsum Nicolaum iuxta praemissa calculotenus in medium coram se producta et ostensa, occasione eorum quae iuxta testamentum praefati defuncti Ioannis bedelli requirebantur ab eo, ab instantia executorum testamenti eiusdem occasione debiti in eo expressi exnunc perpetuo esse liberum, immo et quod a piaae memoriae ipso Joanne bedello videretur ipsi Nicolao iuxta assercionem ipsius insuper retentum, quod id ipsum sibi resarciatur. Ex restanti apud venerabilem et egregium dominum doctorem Ioannem Pyotrkovitam praefati defuncti pecunia, sibi a doctorali eius promocione retenta, media marca sibi provenire Nicolao praefato debet. Ex ea vero pecunia, quae apud venerabilem et egregium dominum doctorem Iacobum Belzik praefato defuncto retenta habetur, praeeasserto discreto Alberto pellioni, executori et fautori defuncti illius, 15 grossi provenire debent, praeeassertorum dominorum doctorum determinacione. Ad quae partes ambae mu-

tuo compromisso consenserunt, omni lite et controversia in posterum adeptis, ea se firmiter et inviolabiliter tenere et in eo contentari subicientes et praesentibus sese ultra obligantes. Praesentibus ibidem venerabilibus dominis Alberto Dambrowski, Nicolao Lodzya, arcium magistro et me Adamo de Schamotuli, arcium baccalario, bedello universitatis. scriba praesencium, testibus ad praesencia sistentibus.

209. [p. 125]. Actum die eadem, qua supra.

Coram venerabili ac egregio domino Erasmo a Cracovia. sacrae teologiae et iuris pontificii doctore, praeposito ecclesiae collegiatae sanctae Annae Cracoviae, rectoreque almae universitatis studii generalis Cracoviensis, discretus Nicolaus. bedellus universitatis eiusdem. recognovit, se citavisse mandato domini rectoris ad instanciam venerabilis capituli ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz venerabilem magistrum Martinum de Cerdonia, maioris collegii artistarum collegam, canonicum eiusdem ecclesiae praefatae sancti Floriani, terminumque peremptorium sibi coram domino rectore legitime pro hora XXI diei hodiernae praexpressae assignavisse.

210. [p. 126]. Actum die eadem.

Coram magnifico domino rectore praexpresso venerabilis dominus Martinus a Cerdonia, arcium liberalium magister, canonicus ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz, pro termino et loco audientiae sibi designatis comparendo, discretum Stanislaum Krabus. notarium publicum. ad latus suum in promptu habendo, repente, congregatione patrum et dominorum doctorum cum ipso domino rectore in iudicio residere debencium. hic in actis expressorum, minime expectata, accionemque ipsam. quam coram habere debuit praeveniendo et priusquam aliquid in causa inchoatum fuerat, apellationem suam occasione inordinatae (ecu in ipsa apellatione satis expressum habetur) citacionis sui et gravaminum quorundam speratorum interposuerat, post cuius apellationis admissam et exauditam leccionem, apostolos affectatos magnificus ipse dominus rector sibi infra tempus a iure institutum et praefinitum dandos annuit et promisit deliberatus.

211. [p. 126]. Actum die Veneris XXII mensis septembris, anno eodem, quo supra.

Coram egregio domino rectore Erasmo a Cracovia, praeposito ecclesiae collegiatae sanctae Annae. rectoreque almae universitatis studii generalis Cracoviensis et coram egregio domino Ioanne a Sanok, iuris pontificii doctore, praeposito ecclesiae sancti Nicolai extra muros Cracoviae, consiliario ipsius domini rectoris. discretus Nicolaus bedellus universitatis [recognovit] citacionem contra et adversus venerabilem dominum magistrum Martinum de Cerdonia. canonicum sancti Floriani, ad respondendum cuidam praeusae apellationi, per ipsum interpositae, apostolosque dari et alia quae iuris sunt peti, fieri et decerni, legitime executam. Ibidemque egregius dominus rector universitatis praefatus cernens egregium dominum doctorem Nicolaum Schadek, decanum ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz, ex parte capituli eius-

dem ecclesiae praesentem, tum et venerabilem magistrum de Cerdonia, canonicum eiusdem ecclesiae collegiatae sancti Floriani pro termino comparuisse, defectu tamen aliorum consiliariorum certorum suorum. quos pro tempore eo habere non poterat, terminum hunc distulerat in crastinum. Sed tali dilacione minime attempta neque curata venerabilis dominus ille magister Martinus Cerdonis a Cracovia, canonicus sancti Floriani, pars citata, aliam suam interposuit appellacionem a citacione sui, pendente appellacione priori pro termino hodierno, sic quemadmodum ipsa appellacio lacius in se continet, post cuius quidem appellacionis admissam leccionem egregius ipse dominus doctor Erasmus a Cracovia, rector universitatis memoratae, vice apostolorum hic et antea affectatorum, illam appellacionem primam et hanc quoque alteram hoc praesenti pro termino interpositas, tanquam a nullo gravamine. nondum incepta causa et in derogacionem statutorum et privilegiorum universitatis factas et interpositas verbo refutavit. Ipsamque eandem partem appellantem, magistrum videlicet Martinum, ad reponendam poenam decem marcarum iuxta statuti illius universitatis exigenciam post lapsum unius octavae a die eodem praesentis termini [condemnavit], bedelloque Nicolao coram orctenus monendum mandavit. Cuius mandati et monitorii execucio ibidem in continenti facta est.

212. [p. 127]. Actum die Veneris antepenultima septembris anno eodem, quo supra.

Coram magnifico domino rectore praememoratus venerabilis dominus magister Martinus a Cerdonia cum discreto Stanislao Crabus. notario publico. constitutus, a decreto eiusdem domini rectoris occasione poenae decem marcarum in se latae et promulgatae appellacionem terciam interposuit. sic quemadmodum eadem appellacio lacius in se continet.

213. [p. 127]. Actum die Martis III usuali octobris, anno eodem, quo supra 1542.

Prout die Solis proxime transacto vesperi per nobilem Nicodemum a Poznaniam, zuppae Bochnensis familiarem. patrata quaedam insolencia fuerat. qui ab eventu et non studiose, uti relatum est. via eundo ad portam sanctae Annae civilem. qua exire a civitate accelerabat, bursam Jherusalem praeteriens studiosorum. cum his studentibus. qui tunc ante bursam — adhuc non oclusa domo — stabant, litigare incipiens, educto ense suo, furore nescitur quo excitatus exagitatusque. inermes illos ad domum usque bursae illius introrsum insectatus fuerat, ibidemque uni ex illis studentibus. nobili videlicet Martino Bromyrski, vulnus in caput cruentum infixerat; proptereaque idem Nicodemus, mandato domini senioris bursae illius apprehensus, protestacione coram domino rectore universitatis studii generalis Cracoviensis praevia, per noctem illam in bursa servatus, in crastino deinde tanquam violator pacis communis domus illius et ad instanciam signanter nobilis Martini Bromyrski vulnerati ad arcem duci et ex officio castrensi servari ad carcerem datus fuerat. Et eo quidem in casu Nicodemi huius,

sui sororini, venerabilis et egregius dominus doctor Iacobus, praepositus ecclesiae parochialis Posnaniensis. sua commiseracione inflexus, praecustodiens. ne quid deterius illi eveniat, sollicitari et cum confratre suo, egregio ac famato domino Petro, in medicinis doctore, Sacrae Maiestatis Regiae phisico ac consule Cracoviensi. et cum certis amicis suis dignatus, quo haec causa et negotium eiusmodi per compositionem amicabilem sederetur suumque sororinum praefatum sic implicatum et incarcerationum liberare posset, sua cum dictis amicis intercessione et interposicione obtinuit. quod nobilis ille Martinus Bromyrski dominorum arbitrorum invento ultro benivoleque acquiescendo, non racione effusi sanguinis sui. sed doloris suscepti gracia et occasione negligenciae sui in studio signanter. et chyrurgico a medela dandae pecuniae, in toto decem marcas pecuniarum suscepturum se ab ipso Nicodemo consensit palamque promisit. sessionemque. quam ab eo affectabat, ipsis intercessoribus et arbitris condonando. His tamen condicionibus salvis, ut crastina die in primis dominum rectorem universitatis, seniore deinde bursae Iherusalem et incolas eius omnes verbis humilibus et deprecatoriis pro violacione pacis communis domus illius et habitancium in ea et ipsum quoque nobilem Martinum Bromyrski, simili modo pro vulnere inflicto reconciliaret, sibi benivolos efficeret. Decem marcas vero pecuniarum sibi, nobili videlicet Martino Bromyrski, provenire debentes ipse egregius dominus doctor Iacobus, praepositus Posnaniensis. cum spectabili ac egregio viro. domino doctore Petro confratre suo praecasserto, die dominico proximo domino seniori bursae Iherusalem in manus reddere et reponere tenebuntur, ad quod et ad quaevis alia superius expressa effectualiter implenda se manu stipulata in manus meas Adae videlicet a Schamotuli. actuum praesencium domini rectoris notarii, unanimiter submiserunt submittuntque inscripcione praesenti.

214. [p. 129]. Anno eodem, quo supra 1542, rector almae universitatis studii generalis Cracoviensis praememoratus controversiam inter venerabile capitulum ecclesiae collegiatae sancti Floriani ex una et venerabilem magistrum Martinum de Cerdonia, maioris domus artistarum collegum. ecclesiae eiusdem sancti Floriani canonicum, ex altera partibus, pro senio in capitulo et stallo in choro dictae ecclesiae exortam. per compositionem charitativam et benivolam consopiens, intradendam ad eos patres, doctores et magistros, quos secum in causa illa arbitros esse voluerat, convocacionem suam miserat in haec verba. ut sequitur, scriptam.

Egregie domine doctor et magister venerabilis! Sit tua dominacio hodie in stuba communi collegii maioris artistarum in medio horae vigesimae ad consulendam et componendam differenciam, quae est inter magistrum Martinum Cerdonis et capitulum sancti Floriani, quia in isto negotio iam interposuit tres appellaciones, quid finaliter faciendum, ut consilio dominacionum vestrarum possit ista differencia bono fine determinari. Detur omnibus dominiis decanis omnium facultatum et omnibus consiliariis domini rectoris et signanter senioribus patribus domino doctori Iacobo a Cleparz, canonico Cracoviensi et domino doctori Nicolao Schadek. decano ecclesiae sancti Floriani, domino doctori Adamo

Mathla, lectori ordinario Sexti. Prout diligitis bonum universitatis et praecipue pacem inter personas universitatis nostrae.

Per resistenciam vero quorundam, praemissis nullatenus assencien-
cium, convocacione cuiusmodi in nihilum versa, rector ille persuasus
iuridice adversus praefatum magistrum Martinum procedens, ipsum ad
docendum, se paruisse mandato monitorio ipsius domini rectoris occa-
sione poenae per eum transgressae, citari mandavit.

215. [p. 130]. Actum die Veneris VI usuali octobris.

Venerabilis dominus magister Martinus de Cerdonia, canonicus
sancti Floriani in Cleparz, iuxta citacionem sui, ad instanciam domini
rectoris almae universitatis studii generalis Cracoviensis legitime ci-
tatus ad docendum, se paruisse monitorio ipsius domini rectoris occa-
sione poenae per eum transgressae, personaliter comparens, ipsis Sta-
nislao Crabus, notario publico et certis testibus coram ibidem astantibus,
protestatus est, sese vi appellacionum suarum antea interpositarum cen-
suris ecclesiasticis quibuscumque contra se decreto domini rectoris ful-
minandis nolle subicere, non obstantibusque eisdem censuris nihilominus
et sacrificare et sacris interesse velle, de consilio certorum id sibi
persuadencium protestatus est. Magnificus autem ipse dominus rector
tandem officio suo satisfaciens et tanquam in transgressorem privile-
giorum statutorumque almae universitatis animadvertens, iuxta quorum
statutorum informacionem et tenorem, si quid ipse magister Martinus
praeiudicii a domino rectore se habere praetenderet, ad consiliarios
ipsius potius provocare debuerat, quia ad instanciam instigatoris officii
suae D[ominacionis] poenam illam decem marcarum reponere minime
curavit nec reposuit, ipsum contumacem et exigente id contumacia
ipsius, Christi invocato nomine, excommunicatum sententia sua mediante
declaravit, processum excommunicacionis in eum fulminandae extra-
dendo et ad exequendum certas ad ecclesias destinando.

In causa autem principali, occasione senii in capitulo et stalli
in choro, inter venerabile capitulum sancti Floriani et magistrum
Martinum de Cerdonia, eiusdem ecclesiae canonicum praefatum, illis
appellacionibus tribus interpositis et per inhibicionem deinde reve-
rendissimi in Christo patris, domini et domini Petri, Dei gracia
archiepiscopi Gnesnensis episcopique Cracoviensis, legati nati et pri-
matis regni, cum absolucione sibi magistro Martino data et cum prae-
fixione termini coram sua reverendissima paternitate ad fundandam
iurisdiccione in causa praefata principali subsecuta, obstantibus et
impedientibus, coram ipso magnifico domino rectore praeasserto nihil
ceptum est agi, sed nec poena illa decem marcarum ob privilegiorum
et statutorum universitatis transgressionem ex praefato magistro Mar-
tino de Cerdonia est exacta.

Acta actorum coram venerabili ac egregio viro domino Nicolao a Wyeliczka, arcium et medicinae doctore, scholastico Kyelcensi ac rectore almae universitatis studii generalis Cracoviensis, in rectoratu eius tercio, anno domini millesimo quingentesimo quadregesimo secundo, commutatione hiemali.

216. [p. 133]. Die Veneris X novembris.

Honorabilis dominus Laurencius, mansionarius ecclesiae divae Barbarae, proposuit contra nobilem et discretum Gothardum Paluczki, studentem bursae Jerusalem, quod diffamavit eum, non esse verum tractatorem verbi divini et esse surreptorem eius in emendis quibusdam libris, secumque dolose egisse et fraudulenter et non tantum ei hoc fecisse, sed etiam cuidam alteri; item et contra eum litteras diffamatorias scripsisse, quas coram domino rectore iudicialiter exhibuit. Item quod his non contentus et in curia reverendissimi domini archiepiscopi Gnesnensis et episcopi Cracoviensis eum similiter diffamavit.

Ex adverso praefatus Gothardus Paluczki negavit narrata, prout narratur, fassus est tamen litteras quasdam manu sua propria scriptas, praefato actori misisse. Dominus rector decrevit, ut dominus Laurencius probet intencionem suam hinc ad octavam. Ceterum, quia praefatus Gothardus studens proposuit contra praefatum honorabilem dominum Laurencium mansionarium, quod libros pro se per bibliopolam adductos exemit per se vel per alium in praeiudicium ipsius Gotardi, dominus rector admisit similiter ad probandum hinc ad octavam.

217. [p. 134]. Die Lunae XIII novembris.

Venerabilis dominus magister Andreas de Kobilino, canonicus ecclesiae collegiatae sanctae Annae et astrologus ordinarius universitatis Cracoviensis, proposuit contra honorabilem Albertum de Buk, arcium baccalarium, quod edidit et ad imprimendum dedit Iudicium astrologicum anni sequentis 1543 ¹⁾ in levitatem et ignominiam universitatis, non habita licencia domini rectoris, atque in praeiudicium et dampnum praefati domini magistri Andreae. Dominus rector ex confessatis praefati Alberti condemnavit eundem in decem florenis, quos praefatus magister ab impressoribus Cracoviensibus pro Iudicio anni sequentis per eum facto recepturus erat; et mandavit, ut huiusmodi decem florenos reponeret apud dominum rectorem in decursu unius hebdomadae sub censuris ecclesiasticis. Et in continenti monitus est per honorabilem dominum Laurencium, mansionarium ecclesiae sanctae Barbarae, ut pareat decreto.

Item idem dominus magister Andreas proposuit contra praefatum Albertum baccalarium, occasione quorundam quinternionum in facultate astrologica in habitatione sua perditorum. Negante eo dominus rector

¹⁾ Ob. Estreicher Bibliogr. polsku, tom XIV, str. 53.

decrevit probationem actori. Actor autem detulit iuramentum expurgatorium reo. A quo decreto praefatus Albertus baccalaureus frivole et temere nullo habito gravamine ad dominos consiliarios rectoris verbo appellavit. Propter quam appellacionem dominus rector iuxta privilegia universitatis condemnavit eundem Albertum in decem marcis pecuniarum. Praesentibus honorabili domino Laurencio, mansionario ecclesiae sanctae Barbarae, familia domini et me Nicolao de Borkowycze, notario publico.

218. [p. 136]. Die Veneris XVII novembris.

Honorabilis dominus Laurencius, mansionarius ecclesiae sanctae Barbarae, proposuit contra venerabilem dominum magistrum Michaellem a Wyslica, canonicum ecclesiae sancti Floriani, quod anno currenti die septima novembris in lectione ordinaria, lecta per venerabilem ac egregium virum dominum Anthonium a Napachanie, sacrae theologiae professorem, in praesentia venerabilium dominorum magistrorum arcium et sacrae theologiae baccalaureorum ac aliorum studiorum, exscreante ex necessitate praefato domino Laurencio actore, magister Michael praefatus cum furia ex scampno surrexit, acceptisque clavibus in manus, percussit eisdem clavibus in scampnum; et signa percussione ostendit. Insuper in eundem Laurencium exscreabat et spuebat in signum vituperacionis et dehonestacionis. dicendo haec verba: vilissime latro; et alia similiter faciebat exeundo de lectorio. Quam iniuriam et infamiam sibi illatam extimavit idem Laurencius ad ducentas marcas. Ex adverso praefatus magister Michael petiit sibi assignari terminum ad respondendum proposicioni contra ipsum factae. Et dominus rector assignavit feriam quartam proximam post festum sanctae Elizabeth. Praesente familia domini et me Nicolao, notario superscripto.

219. [p. 136]. Die Saturni XVIII novembris.

Venerabilis dominus magister Sigismundus Obrabski, citatus ex officio domini rectoris, comparuit. requisitus per dominum rectorem. ut satisfaceret statuto universitatis, disponenti. nullum collegiatum debere esse rectorem scholae particularis, [et ut] proinde dimissis scholis resideret in collegio minori, ut collegiatus. Excusanti autem se dominus rector mandavit, ut dimissis scholis collegium minus intraret, et statuto universitatis satisfaceret hinc ad festum sanctae Luciae proximum sub poena privacionis collegiaturae suae.

220. [p. 137]. Die Lunae XX novembris.

Instante venerabili domino magistro Andrea de Kobylino, astrologo universitatis, apud dominum rectorem, ut decretum factum contra honorabilem Albertum de Buk, arcium baccalarium, demandaretur executioni, proinde ob non reposicionem decem florenorum praefato domino magistro, dominus rector eundem baccalarium pronunciavit excommunicatum.

Item quo ad poenam decem marcarum, quam iuxta privilegia universitatis incidit praefatus Albertus baccalaureus, appellando frivole a decreto domini rectoris ad consiliarios nullo habito gravamine, dominus rector iussit eum monere pro huiusmodi poena decem marcarum. Et in continenti monitus est per Nicolaum, famulum universitatis, ut infra sex dies huiusmodi poenam reponat realiter et cum effectu sub poena excommunicacionis.

221. [p. 139]. Die Lunae IV decembris.

Constituti personaliter coram domino rectore venerabiles domini magistri Stanislaus Budzynski, vicepraepositus, Adam de Tarnow, Ioannes Turobinus, consiliarius, collegiati minoris collegii, recognoverunt, se numerasse et levasse triginta aureos ungaricales auri puri, legatos testamentaliter communitati praefati collegii minoris per honorabilem olim Albertum de Pokrzywnyca, arcium baccalarium, curatum in Czelacz, pro defendendo censu octo marcarum, emptarum pro ducentis marcis monetae et numeri polonialis apud nobilem dominum Georgium Nyemstha in et super villa sua Sezythnyky, de quibus triginta aureis executores testamenti venerabilis olim magistri Martini de Pokrzywnyca, collegiati maioris collegii artistarum, videlicet reverendum patrem dominum magistrum Nicolaum a Schadek, sacrae theologiae professorem, decanum et venerabilem dominum magistrum Ioannem Kauffman, canonicum ecclesiae collegiatae sancti Floriani, quietaverunt. Qui triginta aurei secundum voluntatem testatoris repositi sunt in thesaurum collegii maioris cum cistula.

222. [p. 142]. Die XI decembris.

Famatus Hieronimus Vietor, impressor librorum Cracoviensis, citatus legitime ad instantiam venerabilis domini magistri Andreae de Kobylin, canonici ecclesiae collegiatae sanctae Annae et astrologi universitatis ordinarii, non comparens, ultra horam audienciae solitam expectatus, pronuntiatus est per dominum rectorem contumax.

223. [p. 142]. Die Mercurii XIII decembris.

Honesta Hedvigis, vidua de Kleparz, constituta personaliter ad acta domini rectoris, sponte recognovit, se habuisse maritum Thomam barbitonsorem, quem dixit mortuum esse die Circumcisionis Domini in principio anni 1542, post cuius mortem dixit se peperisse filiam die Sanctissimae Trinitatis. Insuper recognovit, quod post actum carnalem habitum cum magistro Bartholomeo de Ponte Regali maritus suus in una hebdomada mortuus est.

Item dominus rector terminum hodiernum inter partes praefatas continuavit ad feriam secundam proximam.

224. [p. 144]. Die Lunae XVIII decembris.

Laboriosus Franciscus, pastor pecorum et caprarum in dote plebanali villae Lyski, occasione salarii deserviti et sibi retenti per vo-

nerabilem dominum Martinum Krokyer, decretorum doctorem, in praefata villa Lyszki plebanum, petens praedictum dominum doctorem compelli ad solutionem salarii deserviti seu tunicae loco salarii praefati. In praesentia praedicti domini doctoris. reconvenientis praedictum Franciscum, pastorem pecorum et caprarum, occasione porci per eum et reliquam familiam occisi seu interempti, nec non duarum caprarum praedicto pastori in custodiam et ad pascendum cum reliquis capris et pecudibus sibi commissarum et per eum deperditarum, valoris quatuor florenorum, petente eundem Franciscum cogi ad restitutionem seu eorum solutionem. In praesentia praedicti pastoris allegantis, casu praedictas capras raptas et laniatas per lupum in praesentia aliorum pastorum, pecora una cum eo pascencium; propterea petentis absolvi ab instantia et impetitione earum. In praesentia doctoris Martini Krokyer, petentis cogi ad probandum huiusmodi allegacionem per pastorem factam, attento eo, quod ea res accidit in praesentia aliorum pastorum, ut supra. In defectu probationis peccit praefatus doctor praedictum pastorem cogi et compelli ad resarciendum damna per eum illata praefato domino doctori. Dominus rector ante omnia decrevit allegacionem factam per praedictum pastorem probandam hinc ad unam quindenam.

225. [p. 145]. Die Mercurii XX decembris.

Perfidus Michael Iudeus occasione iniuriarum actualium necnon recepcionis pilei de axameto, valoris decem grossorum, proposuit contra honorabilem Paulum Racensem, baccalaureum in bursa pauperum manentem; quas omnes iniurias aestimando ad triginta grossos peccit cogi eundem baccalarium ad restitutionem pilei praefati et reformacionem iniuriarum valoris praefati. Ex adverso praefatus Paulus baccalarium negavit narrata, prout narrantur. Dominus rector decrevit Iudaeo probandam intencionem suam hinc per quindenam.

226. [p. 146]. Die Veneris XXII decembris.

Honorabilis Iacobus de Rzekzkow, praebendarius in Szlomnyki, suo et aliorum coexecutorum testamenti honorabilis olim Stanislai Rudnyczki, plebani in Schlomnyki et in Gyebultow, [nomine], videlicet honorabilium Andreae, vicarii in Schlomnyki et Valentini, lectoris missarum litteratarum ibidem et Stanislai Rudnyczki, clerici altaris sancti Bartholomaei in ecclesia cathedrali Cracoviensi siti, proposuit contra discretum Valentinum Lypski, studentem in bursa philosophorum manentem, civiliter tamen et non criminaliter, quod post mortem praefati Stanislai Rudnyczki, plebani in Schlomnyki, accepit vestes et alia in duobus scriniis contenta atque specificanda, item centum florenos in moneta et quinquaginta aureos in auro et alia in libello articulado specificanda. Ex adverso Valentinus Lypski recognovit, se ea tantummodo accepisse, quae per eum sunt praefato Stanislao Rudnyczki, coexecutori testamenti ut supra, restituta, de pecuniis autem centum florenorum et quinquaginta aureorum negavit, se aliquid accepisse. Dominus

rector mandavit partibus, ut concordent hinc ad quindenam, alias in defectu concordiae prosequatur ius coeptum.

227. [p. 146]. Die eadem.

Famatus Mathias Schaffemberg, civis et typographus Cracoviensis, citatus legitime ad instanciam venerabilis domini magistri Andreae de Kobilino, canonici ecclesiae collegiatae sanctae Annae et astrologi universitatis ordinarii, ultra horam audienciae solitam expectatus, non comparens, pronunciatum est per dominum rectorem contumax. In praesentia venerabilis domini magistri Stanislai de Pynyczow, senioris bursae philosophorum et discreti Valentini Lypski studentis.

228. [p. 146]. Die Martis XXVI decembris.

Spectabiles domini proconsul et consules civitatis Cracoviensis optaverunt a domino rectore per Valentinum, syndicum suum, ut causam motam coram domino rectore inter venerabilem dominum magistrum Andream a Kobilyn, astrologum universitatis Cracoviensis ordinarium et famatum Hieronimum Vietorem, impressorem librorum Cracoviensem, occasione impressionis Iudiciorum astrologicorum, remitteret ad eosdem, et quod dominus rector daret absolucionem a censuris praefato Hieronimo Vietori, quibus innodatus est propter contumaciam, promittentes se iusticiam administraturos praefato magistro Andreae a Kobilin. Dominus rector de consensu actoris remisit causam et absolucionem reo dedit, ea tamen condicione, ut infra decem dies per dominos consules administraretur iusticia magistro Andreae Kobilino, sub poena reimposicionis in sententiam excommunicacionis in defectu iusticiae.

229. [p. 147]. Acta anno domini 1543. Die Lunae IX ianuarii.

Adam de Schamotuli, famatus universitatis. suo et Nicolai de Borkovyce. alterius famuli universitatis nomine, proposuit contra inhabitantes bursam philosophorum, quod non solverent eis quartalia ad instar aliorum studencium alias bursas inhabitancium contra statuta universitatis. Dominus rector volens statutum conservari in suo robore, decrevit et mandavit praefatis inhabitantibus bursae philosophorum, ut deinceps solvant huiusmodi quartalia instar bursae pauperum sub penis arbitrio domini rectoris infligendis.

230. [p. 148]. Die Iovis XIV ianuarii.

Venerabilis dominus magister Andreas de Kobylino, astrologus universitatis ordinarius, consensit in absolucionem dandam honorabili Alberto de Buk, arcium baccalario, ea condicione, ut se obligaret, quod deinceps non faciet Iudicia astrologica, nec publicabit ea, neque ad imprimendum dabit, sine speciali licencia et admissione domini rectoris, pro tempore existentis, sub poena decem marcarum et quod solvet praefato magistro Andreae impensas litis. Et in continenti idem Albertus baccalaureus obligavit se ad suprascripta sub poena, ut supra.

231. [p. 149]. Die Lunae XXII ianuarii.

Famatus Iacobus de Nossale, introligator librorum et civis in Cleparz. proposuit contra honorabilem dominum Laurencium, mansionarium ecclesiae sanctae Barbarae et praedicatorem in ecclesia sancti Stephani, quod introligavit ei tres libros, videlicet Missale Romanum, Breviarium novum Romanum ¹⁾ et Missale Cracoviense ²⁾, a quorum labore denegat ei solutionem. Item quod in habitacione sua praefatus Laurencius praedicator iniecit in eum manus violentas et strangulabat eum. Ex adverso Laurencius praedicator respondit, quod propterea non solvit ei laborem, quia Missale Romanum ei variavit et alios duos libros supradictos male ligavit. Quo autem ad strangulacionem confessus est Laurencius praedicator, quod cum introligator praefatus cum libris acceptis abire vellet de habitacione, arripuit eum per collum et libris ereptis eiecit de habitacione sua. Dominus rector viso Missali Romano variato decrevit. ut introligator praefatus denuo debite religet et Laurencius praedicator solvat ei a labore. Quo ad strangulacionem dominus rector deliberatus faciet facienda. Praesentibus venerabilibus dominis Martino Krokier, decretorum doctore et magistro Joanne Turbino, minoris collegii collegiato et familia domini.

232. [p. 151]. Die Veneris XXVI ianuarii.

Honorabilis dominus Ioannes de Cracovia, senior domus ecclesiae sancti Ioannis, nomine honestae Zophiae Lorinczowa, cavens de rati-habicione eius, proposuit contra venerabilem dominum magistrum Ioannem a Pyotrkow, sacrae theologiae professorem, canonicum ecclesiae sancti Floriani, occasione tredecim florenorum monetae et numeri polonialis, in et super domo Barbarae olim Walthenroto (sic) sutoris, cuius domus possessor est praefatus dominus doctor Joannes, obligatorum. Ex adverso dominus doctor Joannes praefatus recognovit quidem, se teneri huiusmodi tredecim florenos praefatae Zophiae Lorinczowa, dixit tamen, quod in praedudicium eius et damnum praefata Zophia intromisit in *hyndergmach* domus praefatae ipsumque locavit cuidam nobili Smygyelski, infirmo ex morbo gallico. Et propterea dominus doctor Joannes in recompensam huiusmodi damni et praedudicii retinuit praefatos tredecim florenos. Dominus rector decrevit, ut partes concordent inter se amicabiliter hinc ad unam quindenam.

233. [p. 152]. Die Iovis octava februaryi.

Nicolaus de Borkovyce, bedellus universitatis, ad acta domini rectoris personaliter constitutus; recognovit sponte, se recepisse in mutuum florenos decem monetae et numeri polonialis a venerabilibus dominis Stanislao Borek, decano Cracoviensi, Nicolao a Vyeliczka, arcium et medicinae doctore, et Iacobo Gromfelth de Cracovia. decretorum doctore, executoribus testamenti venerabilis olim Martini Belza

¹⁾ Zapewne wydane wówczas świeżo (1538) przez Scharfenberga: Breviarium... noviter emendatum; ob. Estreicher Bibl. polska, tom XIII str. 337.

²⁾ Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI str. 169.

de Cracovia, decretorum doctoris, canonici Cracoviensis, quos praefatis dominis executoribus reddere et sine contradiccione solvere pro festo Paschae proximae sub censuris ecclesiasticis sese obligavit.

234. [p. 152]. Die Solis XI februarii.

Venerabili domino magistro Iacobo Vyrzikowski, collegiato minoris collegii, concessa est licencia absentiae per dominum rectorem hinc ad festum Pascae proximum, ea tamen condicione, ut onera domus seu collegii minoris, si quae ei incumbunt, per alium suppleantur in eius absentia.

235. [p. 154]. Die Solis XI marcii.

Mathias de Crosno, sartor, in praesentia domini rectoris personaliter constitutus, consensit in absolucionem Bartholomaei Helbingensis, Pruteni, arcium baccalaurei, ea condicione, quod reponet et restituet ei libellum suum, occasione cuius lis mota est, pro festo sancti Ioannis Baptistae proximo, sub reincidencia et reimposicione in censuras ecclesiasticas.

236. [p. 154]. Die Lunae XII marcii.

Mathias de Odrzywol, studens de schola Omnium Sanctorum, ob vulnera novem discreti Felicis a Przassycz studentis, decreto domini doctoris Nicolai a Schadek vicerectoris, condemnatus est in poena unius sexagenae domino rectori per quindenam unam solvendae et parti laesae in alia sexagena hinc ad octavam solvenda. Et amplius propter securitatem utriusque partis vallata est poena decem marcarum inter partes, ut quiete et pacifice vivant, per partem contravenientem irremisibiliter solvenda, media parte poenae parti et alia medietate domino rectori. Andreas Ploczki et Ioannes Vassowycz fidem dederunt pro satisfaciendo apud dominum rectorem. Praesentibus venerabili domino magistro Ioanne Kauchman, canonico ecclesiae sancti Floriani et honorabili Laurencio, mansionario ad sanctam Barbaram et bedellis universitatis.

237. [p. 155]. Die Mercurii III mensis aprilis.

Venerabiles domini magistri praepositus et communitas minoris collegii artistarum intentaverunt accionem dominis executoribus testamenti magistri olim Martini de Pokrzywnyca, collegiati maioris collegii artistarum, occasione census annui quattuor marcarum rathae festi sancti Iohannis Baptistae anni domini millesimi quingentesimi quadragesimi secundi, fundati per praefatum magistrum Martinum a Pokrzywnyca ac empti apud nobilem dominum Georgium Nyemstha; allegantes dicti domini minores collegiati praefatam pecuniam ratae suprascriptae eis debere ad eosque pertinere. Ex adverso domini executores supranominati negaverunt, praefatos dominos minores collegiatos habere aliquid iuris ad huiusmodi pecuniam rathae praefatae. Do-

minus vicerector auditis propositis et responsis assignavit actoribus terminum ad probandum hinc per octavam. Terminum autem huiusmodi adveniente, dominis executoribus comparentibus, actoribus vero non probantibus, dominus vicerector in defectu probacionis dominos executores dicti testamenti ab huiusmodi impetitione dominorum collegiatorum minoris collegii absolvit et liberos in perpetuum pronunciavit eisdemque silentium imposuit.

Acta actorum coram venerabili ac egregio viro, domino Nicolao a Vieliczka, arcium et medicinae doctore, scholastico Kielcensi ac rectore almae universitatis studii generalis Cracoviensis, in rectoratu eius quarto, anno domini millesimo quingentesimo quadragésimo tercio, commutacione aestivali.

238. [p. 157]. Die XI iulii.

Magistro Stanislaw Budzinski, collegiato minoris collegii, data est licencia absenciae hinc ad festum Bartholomaei proximum ¹⁾).

239. [p. 158]. Die XIII iulii.

Domino doctore Andreae Strzembosch, seniori bursae canonistarum, data est licencia absenciae, ea tamen condicione, ut substituat loco sui idoneum, qui bursam praefatam bene regat et onera, ad quae senior obligatur, suppleat.

240. [p. 158]. Die XVIII iulii.

Domino magistro Ioanni Virzikovski, seniori bursae Ierusalem, data est licencia absenciae hinc ad festum Assumpcionis Mariae ²⁾) ea condicione, ut fratrem suum substituat regimini bursae praefatae in sua absencia.

241. [p. 158]. Die XXI iulii.

Magister Albertus a Novopole, collega minoris collegii, obtinuit licenciam absenciae hinc ad festum Assumpcionis Mariae ²⁾).

Acta actorum coram venerabili ac egregio viro domino Ioanne a Pyotrkow, arcium magistro sacraeque theologiae doctore, canonico ecclesiae collegiatae sancti Floriani, in rectoratu eius primo anno domini millesimo quingentesimo quadragésimo tercio, commutacione hiemali.

242. [p. 161]. Actum die XXVI octobris anno 1543.

Constitutus personaliter Adam a Schamotuli, servus universitatis, pariter cum Katherina, uxore sua, ad acta praesencia recognovit, se

¹⁾ 24 sierpnia.

²⁾ 15 sierpnia.

accepisse mutuo pro sua necessitate decem marcas monetae communis in regno currentis ab honesta Anna, virgine de Schidlow, dicta Radoczanka, quas quidem decem marcas promittit et obligat se soluturum pro feriis Paschae, quod si contigerit eandem Annam morituram, praedictas decem marcas dat et assignat pro tricesimis in ecclesia sanctae Annae legendas; et eiusdem pecuniae constituit executorem dominum rectorem pro tempore existentem. Praesentibus domino doctore Matheo a Costin et magistro Petro Posnaniensi, testibus ad hoc vocatis.

243. [p. 159]. Anno domini 1543 in vigilia Simonis et Iudae.¹⁾

Ego magister Mathias Cracoviensis, canonicus ecclesiae collegiatae sanctae Annae et plebanus in Zyelonki, recognosco hoc scripto manus meae, me debere communitati maioris collegii liquidi debiti decem marcas monetae, ad quarum exsolutionem committo et resigno eidem communitati omnes decimas mei plebanatus in Zyelonki vendere, nec non alios census ad eundem plebanatum pertinentes, ubi decimae ad talem exsolutionem non sufficerent, accipere.

Ego magister Mathias Cracoviensis, qui supra, fide integra promitto et praesentibus actis obligo, me nunquam nec per se nec per alium quemquam petiturum aut repetiturum decem marcas monetae a communitate domus maioris collegii, quas anno 1543 in vigilia Simonis et Iudae eidem communitati libenter in decimis meis, ut supra, consignavi, redimendo pro magna eius in me benignitate poenam carceris in me decretam, quam factis quibusdam meis iustissime merueram; nec tantum non petere aut repetere me obligo sed etiam nullam mentionem de eis repositis facere, aut coram aliquo conqueri, sub poena dupli per praepositum domus autoritate domini rectoris a me exigenda.

Idem ego, qui supra, magister Mathias Cracoviensis mente optime sanus, non metu aut aliqua re coactus, sed ut me ipsum in officio continerem et recte factis semper studerem, obligo me quoque praesentibus actis domini rectoris, trium dierum deliberacione super hoc faciendo praehabita, si aliquando mei similis in malefactis, quae tum designaveram, esse percepero et honestati domus ac universitatis aliquid ea re detraxero, ut tam multum detraxeram, convictusque recto testimonio fuero, me sponte et sine omni iuris deffensa e collegio maiori beneficiisque ex eo mihi collatis cessurum, tanquam omni iure de hoc faciendo fuerim convictus, sub poenis excommunicationis autoritate domini rectoris in me ferendis. Acta sunt haec anno 1543 in vigilia Simonis Iudae. Praesentibus magistro Michaelae Vislicza, Sebastiano de Cleparz, canonicis sancti Floriani et Petro Poznaniensi, facultatis artisticae decano, ad haec vocatis, rogatis.

244. [p. 161]. Actum die Iovis VII februarii anno domini 1544.

Eximii ac egregii viri domini doctores medicinae, Adam de Brzezini, decanus facultatis phisicae et Simon de Schamothuli convenienter

¹⁾ 27 października.

tes proposuerunt, quomodo doctor Gregorius Znena, non existens in arte medica promotus, ausu temerario in vilipendium universitatis Cracoviensis dedecusque et ignominiam ipsorum dominorum doctorum phisicorum audet se intromittere ad practicam eiusdem facultatis et medicinas aegrotantibus ministrare, per quas medicinas et earum ministracionem multi aegrotantes nedum non sanantur, verum eciam in maiores aegritudines incidunt, et propterea ipsi domini doctores phisici ab hominibus maledicuntur et depraedatores vocantur, quam iniuriam ipsi domini doctores sibi pensant ad centum ducatos. petentes ipsum eundem doctorem Gregorium in centum ducatos condemnari et practicam huiusmodi sibi sub aliis centum ducatis inhiberi. Et dominus rector auditis praemissis et confessatis ipsius doctoris Gregorii, viso statuto universitatis contra intromittentes se in facultatem medicam edito, de speciali assensu et consilio venerabilium dominorum doctorum divini eloquii Nicolai Schadek decani et Anthonii de Napachanye, canonici sancti Floriani, inhibuit, ne ipse doctor Gregorius amplius se intromittat ad practicam facultatis medicae sub poenis excommunicacionis et decem marcarum pecuniarum. In praesencia domini doctoris Gregorii eiusdem, ad idem decretum consencientis, praedictis vero dominis doctoribus Adamo, eiusdem facultatis decano et Simone de Schamotuli, ordinariis lectoribus, suo et tocius facultatis medicinae [nomine] ad universitatem a decreto praesenti verbo appellantibus.

245. [p. 161]. Die Lunae XVII marcii.

Venerabilis dominus magister Benedictus a Cozmyń, collegiatus maioris collegii etc., proposuit contra magistrum Adamum de Chaczini, quod ei teneretur duas marcas et quindecim grossos, ratione census ex locacione bursae novae. Et quia idem magister Adamus accipere debuit tres marcas a promocione cuiusdam magistrandi, petiitque magister Benedictus, ut eadem pecunia arrestaretur autoritate domini rectoris. Et repositi sunt iidem aurei ad acta domini rectoris, de quibus absolutus est magister Benedictus de consensu magistri praefati Adami. Ibidemque magister Adam, reconveniendo dictum magistrum Benedictum, proposuit, quod ei teneatur marcam unam cum media et decem grossos. Et dominus magister Benedictus litem legitime contestando, negavit narrata, prout narrantur. Et datum est ei ad probandum et deferendum hinc ad octavam, si fuerit iuridica. Praesentibus doctore Nicolao Schadek et Nicolao bedello.

246. [p. 161]. Die Martis XVIII marcii.

In praesencia domini rectoris venerabilis dominus magister Benedictus, sacrae theologiae baccalaureus, decanus ecclesiae collegiatae sanctae Annae. facto calculo, recognovit palam, sibi iam satisfactum fuisse ab universitate de quadraginta marcis et viginti duobus grossis pecuniarum, quam pecuniam praefatus magister Benedictus ostendit liquide se imposuisse et impendisse super structuram et aedificia bursae novae Germanorum, de quibus pecuniis, quadraginta marcarum et vi-

ginti grossorum praeassertorum, ipsam universitatem quietavit et quietat inscriptione praesenti.

247. [p. 162]. Die eadem, qua supra.

Procurator universitatis convenit domum bursae novae discreto Nicollao, bedello universitatis, quinque marcis annatim, incipiendo annum a festo Pascae proximo per annos continue se sequentes; excepta stubella superius illic in domo existente, quam pro aliquo praelato et pro Germanis, si qui advenerint, dominus procurator praefatus reservavit; donecque id non contigerit, et ea ipsa stubella uti ipse Nicolaus poterit.

248. [p. 162]. Die Iovis XXVII marci.

Venerabilis et egregius dominus Iohannes a Sanok, doctor iuris canonici, praepositus ecclesiae sancti Nicolai, vigore monitorii sui affectavit sibi responderi de sorte sua plebanatus villae Luborzicza, in quod successor factus, venerabilis ac egregius doctor Adam Mathla, poenitenciarum ecclesiae cathedralis Cracoviensis, pro tempore parochialis illius villae Luborzicza possessor et parochus, respondeat restitutione et solucione sortis illius se attinentis competenti et plenaria. Et ibidem iuxta affectacionem domini doctoris Adae ex decreto domini rectoris egregius ipse dominus doctor Iohannes a Sanok exhibere et reponere [debet] coram ipso domino rectore litteras suae investiturae, quas olim habuit obtentas super plebanatum illum villae Luborzicza, a se pridem possessum, die Saturni proximo hora vigesima.

249. [p. 163]. Die Martis VI maii anno eodem, quo supra.

Honesta Dorotea Balthazaris, civis Cracoviensis, cuiusdam ¹⁾ tutoris uxor, occasione pignoris sui, subductae videlicet vulpineae apud dominum rectorem ad acta praesencia per egregium dominum doctorem Gregorium Znena, praepositum ecclesiae collegiatae sanctae Annae Cracoviensis, repositae, pecuniam decem florenorum ibidem reposuit cum sex grossis, affectans, ut dominus ipse doctor Gregorius pecuniam hanc decreto domini rectoris suscipiat et pignus illud sibi restituatur. Ex adverso autem doctor Gregorius undecim florenos cum sex grossis inquiens et respondens sibi teneri affectavit, adhuc unum florenum restantem sibi ab ipsa Dorotea insuper reddi. Dorothea autem per suum tutorem legitimum maritum praeassertum respondit, non plus pecuniarum super pignus illud recepissee, nisi decem praefatos florenos cum sex grossis. Reconveniendoque ibidem eundem dominum doctorem Gregorium Znena, per dictum tutorem suum proposuit dicta Dorotea, quod sibi census pro focaria sua olim apud se manentem retentum, mediam marcam videlicet, non solverit. Ad id autem replicata vice doctor Gregorius, pro focaria sua sed iam defuncta se interponens, questus est, quod etiam ipsa Dorotea focariae illi unam sexagenam pecunia-

¹⁾ Cod.: eiusdem.

rum sibi mutuo olim concessam hactenus retinuerit, petens ipsam ad solutionem sibi mecti, tanquam tutori, dictae sexagenae cogi atque compelli. Dorotea autem hanc sexagenam [se debere negavit], dum respondit, se illi focariae solvisse. Dominus rector ex controversia hac parciū, quantum ad primam propositionem, decreto suo mediante detulit ipsi Doroteae iuramentum proxima die iuridica, quod pignus illud non nisi in decem florenis et sex grossis domino doctori Gregorio invadaverat. Quantum autem ad secundam propositionem, dominus ipse rector ex confessatis sua sententia mediante censum dimidiaē unius marcae per praefatum doctorem Gregorium Znena, tanquam legitimū focariae suae defunctae tutorem et patronum, ipsi Doroteae solvendum decrevit et mandavit. Quantum etiam ad terciā ipsius domini Gregorii, iuris canonici doctoris etc., propositionem ex parte focariae illius defunctae factam, pro debito unius sexagenae eidem focariae, nomine Margarethae, sic ut propositum est, retento, eiusdem domini rectoris decreto parti respondententi [delata est] probatio de solutione a se facta et iam impleta testimonio, ad quod se refert et revocat, die Martis XIII maii proxime futura.

250. [p. 163]. Die Martis XIII mai.

Causa inter egregios viros dominos doctores iuris canonici, Ioanem a Sanok, praepositum ecclesiae sancti Nicolai extra muros Cracovienses, ex una et Adamum Mathla a Cracovia, parochum in Luborzyca etc., antea cepta et hactenus continuata pro sorte proventuum de dicto plebanatu Luborzyziensi, quam sibi ipse doctor Ioannes a Sanok apud dominum doctorem Adamum iuxta propositionem suam in actis superius contentam ¹⁾ adiudicari affectavit et instanter petiit, ipse dominus rector suis cum assessoribus, almae universitatis consiliariis, dominis sacrae theologiae doctoribus, Matheo videlicet a Costen, Antonio de Napachanye ceterisque pro tempore existentibus, revisis litterariis testimoniis ad causam eandem pertinentibus, hinc inde productis, in spem mutuae compositionis et concordiae praesentem terminum de consensu parciū continuari decreverunt ad feriam secundam intra octavas festi Ascensionis Domini proximam. Praesentibus dominis magistro Ioanne Turobinio, iuris canonici licenciato, magistro Michaeli Glowno decano arcium et me Adamo de Schamotuli, arcium baccalario, bedello universitatis, testibus ad praemissa.

251. [p. 164]. Die eodem Martis XIII maii.

Dominus rector voto omnium consiliariorum suorum secum in iudicio assidencium, egregiorum videlicet Mathei a Costen, Antonii de Napachanye, Leonardi a Wisnka, sacrae theologiae, Sigismundi, canonici cathedralis ecclesiae Cracoviensis, Adami Mathla, Gregorii de Znena, iuris canonici doctorum, mandavit magistro Michaeli Glowno evacuare cameram seu habitationem suam in bursa pauperum magistro Iacobo Virzikowski, seniori eiusdem bursae, successori suo, et trans-

¹⁾ Ob. wyżaj zapiskę 248.

ferre se cum rebus suis ad minus collegium artistarum, assignans eidem unam ex duabus cameris, quae inferius sunt, in atrio videlicet ante aestuarium existentem et alteram e stuba introitum habentem, pro mansione eius competentem. Monitusque ibidem est per bedellum universitatis, me Adamum, magister Michael praefatus, quo hinc ad decursum octo dierum ibidem se ad aliquam camerarum praefatarum transferat, habitaturus in aliqua earum, donec magister Ioannes a Turubin, iuris canonici licenciatus, nacta in bursa iuristarum habitatione competentem, eam, quam inhabitat in collegio minori, sibi eidem magistro Michaeli evacuaverit. Et ibidem in instanti idem magister Michael Glowno id ipsum sibi in levipendium et iniuriam decretum aggravando ad universitatem verbo appellavit.

252. [p. 164]. Die eadem anno quoque, quibus supra.

Honesta Anna Radoczanka de Schidlow. sub arce Cracoviensi manens, stans personaliter ad acta praesentia domini rectoris, ipsi circumspetto Adamo Schamotuliano, bedello gymnasii Cracoviensis, debitori suo faciendo gratiam, citra obligationem eius priorem hic in actis contentam ¹⁾, praesenti inscriptione cassatam, solutioni debiti sui decem marcarum, in paratis pecuniis mutuo olim concessarum, sibi Adamo eidem terminos alios seu ratas distinxit et assignavit assignatque inscriptione praesenti, consensu ipsius Adami ad id accedente, pro festo videlicet divi Michaelis anni instantis proxime duas marcas, pro festo Nativitatis Christi mox ibidem subsequenti marcas tres, residuum autem, hoc est marcas quinque, pro festo Paschae proxime subsequenti anni videlicet 1545 reponendas coram domino rectore et solvendas. Quam quidem pecuniam ipsa Anna vivens, seu donec vixerit, potens erit convertere, ubi sibi placitum videbitur, post obitum vero suum eandem totam pro tricesimis seu missis in salutem animae suae celebrandis ad ecclesiam sanctae Annae collegiatam Cracoviae convertendam assignavit et assignat inscriptione praesenti, per dominum rectorem universitatis studii litterarii Cracoviensis dispensandam. Praesente familia domini.

253. [p. 165]. Die Iovis XV maii.

Decretum domini rectoris de mansione magistro Michaeli Glowno in domo collegii minoris assignata, pridie latum, ceu in actis superius expressum habetur, tota universitas doctorum et magistrorum in convocacione generali in toto approbavit et confirmavit.

254. [p. 165]. Die Veneris XXVII maii.

Causa mota et intentata accione magistro Martino Cerdonis, canonico sancti Floriani, per egregium dominum doctorem Leonardum Wisnka, decanum ecclesiae eiusdem, pro debito unius aurei iuxta confessionem liberam ipsius magistri Martini Cerdonis, dictum aureum se esse debitum domino doctori Leonardo, ultro fatente et recognoscente.

¹⁾ Ob. zapiskę 242.

Dominus rector solucionem eius fieri sua sententia mediante mandavit hinc per quindenam et ad id ipsum se ipse magister Martinus ultro perficiendum subdidit. sub censuris ecclesiasticis. Qui in instanti ibidem per bedellum Nicolaum universitatis monitus est. Praesente familia domini.

255. [p. 165]. Die eadem.

Venerabilis dominus Gregorius a Znena, doctor iuris canonici, praepositus sanctae Annae. proposuit contra egregium dominum doctorem Jacobum Belza, facultatis eiusdem, quod sibi a leccionibus in iure canonico pro eo lectis tenetur aliquid pecuniarum. petendo eum ad solucionem compelli; doctore Jacobo affectante (sic), dominus rector distulit inter partes eas terminum in spem concordiae hinc ad quindenam.

256. [p. 166]. Die Mercurii XV octobris.

Egregius dominus Iacobus Belza, decretorum doctor, lector ordinarius eiusdem facultatis, reposuit ad acta praesentia domini rectoris domino doctori Gregorio Znena, praeposito ecclesiae collegiatae sanctae Annae, occasione leccionum, anno transacto post pestem pro se per eundem doctorem Gregorium Znena lectarum, quindecim grossos pecuniarum, de quibus eundem et de aliis decem septem grossis domino rectori oblati et redditus dictus dominus doctor Gregorius quietavit et quietat inscriptione praesenti. Praesentibus tunc egregio domino doctore Gregorio a Schamotuli, medico familiae domini.

257. [p. 166]. Die eodem, quo supra.

Egregius dominus doctor Iacobus Belza de Cracovia, venerabilium dominorum praepositi domus et doctorum collegii canonici iuris nominibus, petiit cogi et compelli egregium dominum doctorem Gregorium Znena, praepositum ecclesiae collegiatae sanctae Annae, ad restitutionem certorum voluminum ex praefato collegio ad suum usum ad se receptorum iuxta registrum eorundem librorum, petens ibidem et duo praecipue volumina Speculatoris ¹⁾ poluta et lacerata ab eodem doctore Gregorio refici et reformari, sintque sic reformati tales, quales sunt ab eo recepti. Itemque et ad reformationem concinnacionemque seu introligacionem denuo voluminis Dominici de sancto Geminiano ²⁾ in dicto registro contenti, triumque et aliorum voluminum a dicto doctore Iacobo Belza per eundem dominum Gregorium receptorum, iuxta pactum de praefata restauracione eorum librorum in recepcione eorundem factum et promissum petens compelli. Itemque et ad restitutionem clavium eiusdem domus collegii praefati, ab hostio videlicet versus plateam, a lectorio et ceterorum. In praesentia domini doctoris eiusdem Gregorii a Znena, praepositi ecclesiae collegiatae sanctae Annae, ad praemissa se responsurum hinc per quindenam promittentis.

¹⁾ Vincencii Bellovacensis.

²⁾ Zapewne: Commentaria in libros Sexti, ob. Wisłocki Katalog rękopisów Bibl. Jag. nr. 349.

258. [p. 167]. Die Iovis XXIII ianuarii.

Venerabilis magister Martinus de Cerdonia, ad acta praesencia domini rectoris personaliter constitutus, ultronee subdidit et submitit se tres fertones pecuniarum solvere honestae Annae. Martini ¹⁾ olim bibliopolae ac civis Cracoviensis uxori, debiti sui pro libris Dionisii ²⁾ a se apud dictum Martinum emptis, Anna eadem ad id ultro consentiente, pro quartali Cinerum proxime affuturo sub censuris ecclesiasticis. Praesentibus egregio domino doctore Gregorio Znena, praeposito ecclesiae collegiatae sanctae Annae et familia domini.

259. [p. 168]. Die Veneris XIII februarii.

Reverendus pater dominus rector universitatis studii litterarii praefatus, exauditis parcium infrascriptarum proposicione et responsis, decrevit mandando, ut magister Michael a Vislicia, canonicus sancti Floriani, ad dominicam Oculi proxime futuram sub censuris ecclesiasticis famatos viros Adamum sartorem et Martinum Marchewka, cives Vislicienses, executores testamenti honestae olim Doroteae Mayowa, coram officio consulari Visliciensi eliberaret, evinceret ac indemnes redderet per se vel per suum legitimum procuratorem, ne praefati Adam et Martinus amplius aliquas difficultates ac damna sustinerent a Tobia cive Opoczensi et coniuge ipsius pro rebus olim Simonis May, civis Visliciensis, quae sunt circa praefatum magistrum Michaellem. Quod decretum utraque pars suscepit. Praesente familia domini.

260. [p. 168]. Famatus Sebastianus, notarius civilis Visliciensis, plenipotens Adami et Martini civium Visliciensium praeinsertorum, executorum Doroteae Mayowa, protestatus est domino rectori, se imposuisse hac via et priori hic Cracoviae florenos quatuor citra vel ultra in causa praeinsertorum executorum cum magistro Michaelle habita.

261. [p. 171]. Actum die Veneris XII marcii, quo supra.

Constitutus ad acta praesencia domini rectoris gymnasii Cracoviensis personaliter laboriosus Mathias Nazarkowyc de Villa Nova alias *z Novego Syota* a Lubaczow, subditus nobilis Stanislaw Turpyn, non coactus nec compulsus, libere autem ac benivole recedendo a quovis iure et signanter ab inscripcione obligacionis et ab ipsamet obligacione honorabilis Adae de Schamothuli, arcium baccalaurei, servitoris ad praesens gymnasii Cracoviensis, occasione debiti triginta marcarum in pecuniis monetae et numeri polonialis, sibi Mathiae olim in actis scabinalibus coramque iudicio bannito civili Leopoli per ipsum Adamum facta, hinc eidem Adamo Mathias, creditor praeassertus, per novam hanc obligacionem, illa Leopoliensi in toto cassata, perque composi-

¹⁾ Siebeneycher?

²⁾ Różne dzieła z tem imieniem, znajdujące się w ówczesnych księgarniach krakowskich, ob. Benis Materiały (w Archiwum do dziejów lit. VII) I, str. 60.

cionem secum denuo initam solucioni dicti sui triginta marcarum debiti terminos seu rathas libere et benivole limitavit et assignavit: pro dominica videlicet Laetare mediae quadragesimae annorum hinc continue et immediate se sequencium, a dominica eadem nunc instanti incipiendo, singulis annis per tres marcas solvendo (sic) esse, et hoc si tandiu ipse Adam in servicio universitatis studii litterarii Cracoviensis et sub iurisdiccione eiusdem perstiterit atque perseveraverit; alioquin, si se a servicio eodem ac iurisdiccione eiusce gymnasii alienaverit, liceat Mathiae, creditori suo praeasserto, ipsum tanquam debitorem suum iure quocumque ubilibet convenire. Si vero eundem Adamum non adimpleta solucione dicti debiti sui interea mori contingat, idem Mathias debitum suum in bonis eius mobilibus et immobilibus a successoribus ipsius repetere possit; ad quae omnia ipse Adam sese ultronee submitiendo, pro rato et grato acceptando et vi inscriptionis seu obligationis suae praesentis immutabiliter haec adimplere promittendo, coram actis eisdem in praesencia domini rectoris venerabilis, utpote ac agregii domini Ioannis a Pyotrcovia, arcium et sacrae theologiae doctoris etc. pro tempore existentis, solucionem debiti sui eiusdem facere incipiens et ratam primam expediens, ipsi Mathiae Nazarkovye Ruteno, creditori suo, tres marcas reposuit. Quam pecuniam idem Mathias creditor de consensu etiam generosi Nicolai Tarlo, tutoris et patroni sui pro tempore, nobilis etiam Stanislai Turpin praefati, Novae Villae circa Lubaczow haeredis, domini ipsius Mathiae creditoris haereditarii, per ipsum generosum Nicolaum Tarlo insinuat, accepit realiterque et cum effectu levavit, promittens ipsum Adamum deinceps pro debito praefato suo nullo alio iure tam spirituali quam saeculari, praeterquam domini rectoris universitatis praefatae Cracoviensis pro tempore existentis officio, condicionibus tamen superius expressis salvis in toto manentibus, insectaturum, inquietaturum nec impetiturum, vi inscriptionis praesentis. Cuius contenta utraque parcium praefatarum pro rato et grato suscepit firmiterque et inviolabiliter in toto tenere et observare promisit et se praesentibus inscripsit et obligavit, usque ad plenariam dicti debiti per ipsum Adamum perficiendam solucionem ipsiusque Adae per creditorem illum Mathiam quietacionem totalem et integram. Praesentibus venerabili ac egregio iuris pontificii doctore Joanne Turobino et familia domini.

262. [p. 170]. Die Veneris ante Palmarum XX marcii.

Venerabilis ac egregius dominus doctor Nicolaus a Schadek, decanus ecclesiae collegiatae sancti Floriani, contra egregium dominum doctorem Gregorium a Znena, praepositum ecclesiae collegiatae sanctae Annae. legitime citatum, coram domino rectore comparentem, proposuit, quomodo ad intercessionem sui affectatam ad famatum dominum Nicolaum Italum doctor Gregorius Znena accepit pro usu et necessitate sua propria aliquot millia laterum et cementi aliquid, quorum non obtenta solucione ab ipso doctore Gregorio Znena in valore, prout post specificabitur, dictus dominus Nicolaus Italus expetit ab ipso domino doctore Nicolao Schadek solucionem, quapropter idem ipse dominus

doctor Nicolaus Schadek, intercessor pro ipso doctore Gregorio Znena existens, petiit sic impetratus ipsum doctorem Gregorium Znena, pro quo intercesserat, cogi ad solutionem praefato Nicolao Italo pro dictis lateribus atque cemento faciendam, alias ad evincendum se sententia domini rectoris mediante. Ex adverso autem dominus doctor Gregorius Znena petiit sibi terminum ad respondendum prorogari et limitari. Et dominus rector de consensu partis actoreae prorogavit terminum eundem ad respondendum deliberacius hinc ad primam iuris post dominicam Conductus Pascae proximam. Praesente familia domini.

263. [p. 172]. Lunae XX aprilis, quae fuit post dominicam Misericordia.

Famati Nicolai Muratoris, gente Itali, de Cracovia, ad propositionem per se factam, occasione undecim millium laterum successive ad praestam reo infrascripto datorum et viginti duarum cistarum cementi hactenus non solutorum, petentis propterea debitorem ad solvendum cogi. Venerabilis dominus Gregorius Dambrowski, decretorum doctor, praepositus ecclesiae collegiatae sanctae Annae in Cracovia, per discretum Adamum servitorem universitatis citatus, personaliter comparens, petiit inducias iuris deliberatorias. Et dominus decrevit, quatenus per totum hodie propositioni contra ipsum factae sub censuris ecclesiasticis respondeat. In praesentia dicti doctoris Gregorii ab huiusmodi decreto verbo hac vice appellantis. Praesentibus reverendis et egregiis viris dominis Nicolao Schadek, ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Kleparz decano, Antonio Napachanye, Leonhardo Visnka, cantore, sacrae paginae professoribus, Ioanne Thurobinensi, arcium et iuris doctore et ordinario iuris civilis in universitate lectore, Simone Schamotuliensi, medicae facultatis doctore, testibus et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, apostolica auctoritate et officii rectoratus notario.

264. [p. 172]. Martis XXI aprilis.

Venerabilis dominus doctor Gregorius Dambrowski, sanctae Annae praepositus, coram me praesentis causae et officii rectoratus notario publico, hora terciarum in bursa iuristarum personaliter comparens, decreto domini parendo et ab appellatione verbali recedendo, ad propositionem famati domini Nicolai, hesternae die contra se factam respondendo, metu censurarum, animo et intencione litem legitime contestandi negavit narrata, prout narrantur, petens petita fieri non debere. Et datur ad probandum vel defferendum. Praesentibus, alias iuxta formam iuris.

265. [p. 173]. Mercurii XXII aprilis, quae fuit in vigilia divi Adalberti proxima.

Honorabilis dominus Laurencius Volboriensis, in ecclesia divi Iacobi Casimiriae praebendarius et causarum consistorii Cracoviensis magister, citato reo infrascripto per Adamum universitatis servum, con-

veniendo proposuit, quod feria secunda proxime praeterita post occasum solis [reus] primum contra (sic) nobilem Stanislaum Rzeczkowski, reverendissimi domini Ioannis Dziaduski, Dei gracia episcopi Chelmen-sis et postulati Praemisiensis, sororum ac suum notarium, ad domum suam a praefato reverendissimo domino redeuntem, verbis inhonestis et obscoenis affecit, deinde lapidibus contra eum iaciebat et tandem evaginato gladio eundem percutere conabatur et fugiente praedicto Stanislao ac in domum domini Laurencii ingresso, extunc praedictus Simon Chabielski lapidibus in domum domini Laurencii iaciebat, hostice et alias partes domus percuciendo et verbis inhonestis et turpiloquiis increpabat. Memoratoque domino Laurencio praemissa considerante et ad querendum de ipso Chabelski ad seniore bursae Iherusalem pacifice proficiscente, extunc praedictus Chabelski, ipsi domino Laurencio viam accersitis sibi in auxilium aliis adolescentibus obsederat, illique verba turpiloqua dicebat: „vade, inquit, et veni vilissime laice ad querendum de me“; ipsumque Laurencium pacificum in itinere trudebat inter alios suos complices ac eundem ad scapulas gladio percussit, et postea praedicto domino Laurencio a seniore bursae Iherusalem in domum suam ingrediente, eciam pacifice sedente, extunc praedictus Chabelski verbis clamabat contra dominum Laurencium: „eggrederere nunc de domo vilissime laice, si bonus es“, et inclamando similiter lapidibus ut prius in domum ipsius domini Laurencii iaciebat; extimans sibi praedictam iniuriam ad centum ducatos. Et propterea petivit eum poena carcerum puniri, ne aliis praebeat sequelam et schandalum talia faciendo, ac sibi inhiberi sub poena pecuniaria, ne familiam ipsius domini Laurencii quovis modo turbet et molestat. Ad quamquidem propositionem praedictus Simon Chabelski dixit, se esse immunem, alias animo et intencione litem legitime contestandi negavit narrata, prout narratur. Cui delatum est iuramentum, quod ex decreto domini rectoris prima iuris proxima deliberatus parabit. Et ultra haec dominus rector de huiusmodi pace et vitae securitate habenda ipsi domino Laurencio et familiae suae ab ipso Chabelski poenam centum marcarum pecuniarum interposuit et vallavit. Quod quidem mandatum et decretum inhibicionis suae sibi ibidem comparenti intimavit. Praesentibus reverendis et egregiis viris dominis Nicolao Shadek, decano sancti Floriani, sacrae theologiae professore, Ioanne Thurobinensi, iurium doctore et ordinario iuris civilis in universitate Cracoviensi lectore, ad praemissa testibus, et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, apostolica auctoritate et officii rectoratus praesentisque actus notario publico, quondam actorum consistorii Cracoviensis scriba.

266. [p. 174]. Venerabilis et egregius vir dominus Iacobus Grvmphelth de Cracovia, decretorum doctor, lector ordinarius ac decanus facultatis eiusdem studii generalis Cracoviensis, coram reverendo et eximio viro domino Ioanne a Piotrow, sacrae theologiae professore ac universitatis studii generalis Cracoviensis monarcha et rectore, personaliter comparsens citra delacionem deposuit narravitque, innitendo et inhaerendo statuto facultatis eiusdem canonicae, quo cavetur, ut videlicet pro commutatione aestivali in profesto divi Adalberti novus eli-

gatur decanus, se convocacionem dominorum doctorum dictae facultatis, ut moris est, fecisse et in scriptis per internuncium universitatis ad noticiam eorundem dominorum doctorum huc in loco loci existencium, puta eximiis viris dominis doctoribus Sigismundo, canonico Cracoviensi, Ioanni Sanok, praeposito divi Nicolai extra muros Cracoviae, Adamo Mathla, Gregorio Dambrowski, Ioanni Strzambosh, Ioanni Thurobin, intimavit et deduxit sub clausula non contradicendi pro hora XIX eiusdem diei. Item sequenti die pro hora XVII: „prout bonum universitatis diligitis“ etc. Quibus quidem convocacionibus sic insinuatibus non nisi dominus doctor Strzambosh praesens interfuit. In aliorum autem contumaciam non comparencium peciit se ab huiusmodi decanatus officio exonerari et liberum fieri et ad eleccionem alterius novi procedendum mandari decerni. Protestans hoc tempore, eciam diebus canicularibus affuturis, perinde ac leccionibus baccaliorum atque eleccioni decani hiemali commutacione amplius commode ex causis infrascriptis superintendi non valere nec posse, quandoquidem ius habeat revocandi dotem plebanalem illicque rem familiarem corrandi (sic) et decimas decimandi et alia id generis faciendi. Et dominus rector praesentem actum protestacionis et diligenciae ad praesencia acta mihi notario ingrossandum decrevit. Praesentibus servitoribus domini rectoris et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, quondam consistorii Cracoviensis actorum et officii rectoratus apostolica auctoritate notario publico.

267. [p. 174]. Veneris XXIII aprilis.

Hic venerabilis doctor Piotrcovita post eleccionem novi rectoris desiit esse rector seu monarcha universitatis anni proxime praeteriti.

Sub rectoratu reverendi patris et eximii viri domini Ioannis a Sanok, arcium et decretorum doctoris, praepositi ecclesiae parochialis sancti Nicolai episcopi et confessoris extra muros Cracoviae, commutacione aestivall, in rectoratu quarto ipso die sancti Georgii, quae fuit XXIV aprilis, de anno domini 1545 canonice electi. Acta actorum coram paternitate sua reverenda habita ordine infrascripto feliciter incipiunt et ordiuntur.

268. [p. 176]. Martis XII maii, quae fuit festum Rogacionum.

Honesta Sophia Tendlarca de Cracovia proposuit contra venerabilem magistrum Stanislaum Pinczoviensem, ad hoc legitime citatum, quomodo ipse veniens ad tendetam Sabati ante dominicam Rogacionum forizavit, alias per medium fori emit, vestem muliebrem sericeam viridi coloris novem florenis pecuniarum, quam post se ferri iussit in domum, qua quidem sic non persoluta, eandem per triduum apud se nescitur qua causa retinuerit. Peciit propterea per dominum eundem ad solvendum compelli et cogi. In praesencia magistri praefati, qu

animo et intencione confessus est, se huiusmodi vestem, occasione cuius iudicialiter impetitur, emere velle et in domum habitacionis suae post se ferre illucque pro eadem nonnisi septem florenos pecuniarum numerare velle, qua veste cognita fuisse et esse debitriceis suae, ob hoc eam ipsam apud famatum dominum Georgium Morsthin, civem et advocatum Cracoviensem, in tutum et firmum arrestum posuit. Quo facto dominus, auditis parcium hincinde propositis et responsis, decrevit Sophiae Tendlarca, cuius fidei praedicta vestis ad vendendum credita et commissa erat, infra diem naturalem per praefatum magistrum sub decem marcarum poena omnino restituendam. Quae poena per executorem in continenti est sibi intimata, reservata nihilominus ipsi magistro cum Catherina debitrice sua salva accione. Praesentibus dominis Nicolao, bedello universitatis, Mathia Mathusch, famulo domini rectoris et me baccalaureo Iacobo Gwiasdowski, notario publico, actorum scriba.

269. [p. 176]. Officii instigatoris domini ad instanciam venerabilis magister Stanislaus Pinczoviensis. collega minoris collegii, ad statim per executorem Nicolaum, almae universitatis bedellum, citatus legitime alias monitus pro eo, quod videlicet barbam protensam contra dignitatem et titulum suae promocionis, quo gaudet, ignominiuse nutriverit gestiveritque, et quatinus eam amplius deponat et penitus abradat, dominus infra hinc et tres dies unius sexagenae pecuniarum poenam omnino reponendam statuit et iniunxit eamque per executorem intimavit. Praesentibus, quibus supra.

270. [p. 176]. Lunae XVIII maii, quae fuit post festum Ascensionis Domini. Hac die audiencia tenta.

Honorabilis Iacobi Vischograd, in Droginya plebani, ad propositionem, occasione unius sexagenae pecuniarum pro missis in certa ecclesia lectis alias oneribus ad collegiaturam fundatis solvi debitas, hactenus retentae, venerabilis magister Stanislaus Pinczow, collega minoris collegii artistarum. animo et intencione iudicialiter confessus est, se huiusmodi debitum eidem teneri. Et dominus ex suis confessatis decrevit, quatenus infra hinc et quindenam sexagenam eidem solvat, aut alias huc ad acta facto reponat. Praesente familia domus domini rectoris et Adamo Schamothuli, bedello universitatis.

271. [p. 176]. Iovis XXVIII maii, quae fuit ante festum Trinitatis benedictae.

Officii instigatoris domini ad instanciam venerabilis magister Adamus Chanczinensis, collega minoris collegii artistarum et sacrorum canonum baccalaureus, pro audiencia diei praesentis hodiernae per legalem Adamum Schamotuliensem legitime monitus et iudicialiter comparens, de hispida barba ceu umbratili forma, contra omne ius phasque dignitatis suae gestata, iudicio delatus sit. Dominus, ne de cetero eam ferat, sed deponat atque abradat infra hinc et tres dies, sub poena unius sexagenae pecuniarum omnino decrevit. Quam poenam intimandam eidem mandavit. Praesentibus testibus, quibus supra.

272. [p. 177]. Officii rectoratus domini ex una et venerabilis doctoris Gregorii Dambrowski, praepositi ecclesiae collegiatae sanctae Annae in Cracovia, partibus ex altera in causa, ad hoc legitime citati et comparentis, dominus ex infrascriptis et aliis respectibus animum suum permoventibus, tum propter contemptum suae iurisdiccioni, quae hac vice praestata [fuit] Summo Pontifice delegante, perinde ac mandati hodierna die in ecclesia divi Nicolai habiti, toti gremio almae universitatis, suppositis et incorporatis, de consuetudine patriae publicati, ne aliis in futurum in consequenciam et sequelam cedat, tum etiam propter absenciam et personalem praesenciam (sic) alias citum forsitan illius inde digressum, non expectata negotii seu rei divinae consummatione, quandoquidem sit persona notabilis et egregia, etiam attento eo, quod de pia matre alma universitate, alitrici nostra, parum sit benemeritus, attamen glorioso titulo seu dulcis vitae praesidio provisos ac remuneratus extat, propterea mandavit et decrevit eidem, quatenus poenam unius sexagenae pecuniarum infra hinc et tres dies alias proximum sabati facto huc reponat. Super quo in continenti per executorem Adamum Schamutuliensem est monitus et ad declarandum citatus, quatenus decreto domini pareat. Praesentibus, quibus supra, testibus.

273. [p. 177]. Rectoratus officii domini ex una et venerabilis magistri Martini, ludi litterarii Omnium Sanctorum Cracoviae moderatoris, partibus ex altera in causa, dominus propter absenciam et non comparicionem in uno atque altero mandato, successivis temporibus paulo ante habito et publicato, ut moris est, mandavit et decrevit ipsi magistro Martino praefato, ut infra hinc et tres dies poenam dupli ratione vilipensionis iurisdiccioni nostrae modo inobedienciae transgressam irremisibiliter reponat. Qui quatinus pareat, in continenti per executorem Adamum Shamotuliensem monitus est et ad declarandum citatus. Praesentibus, ut supra.

274. [p. 177]. Eiusdem officii domini ex una, et memorati magistri Martini, moderatoris scholarium Omnium Sanctorum Cracoviae, partibus ex altera in causa, dominus ex certis respectibus animum suum moventibus decrevit, quatenus infra tres dies barbam nutritam oblongam truncatam faciat et penitus deponat sub poena unius sexagenae et ut decreto domini pareat. In continenti per executorem Adamum est monitus et ad declarandum citatus. Praesente familia domus domini rectoris.

275. [p. 178]. Lunae prima iunii, quae fuit post festum Trinitatis benedictae etc.

Hac die audiencia causarum tenta fuit.

Venerabilis magister Ioannes Vieczkowski, ludi castri Cracoviensis moderator, proposuit (civiliter agendo) contra discretum Ioannem Piorunovski, infrascriptum reum conventum, quomodo ipse existens suus discipulus sub ferula quondam militans, eundem magistrum praecceptorem suum citra condignum iniuriis lacescebat, tam privatim quam publice infamabat et parum bonum rumorem spargebat ac illius bonam

et splendidam famam opinionemque apud bonos gravatam commaculaverit per haec vel eis in effectu similia verba: „nulla grandia praecepta nos erudit nec tradit. duntaxat solam grammaticam“; famosasque intimaciones et schedas pro foribus eiusmodi ludi in dedecus et ignominiam affigebat. Quam quidem iniuriam ad animum sibi revocat et ad ducentos florenos pecuniarum extimat, malens tantum vel plus de propriis, inquantum sibi adessent, ammittere, quam talem iniuriam et infamiam ab eo pati et in futurum sustinere velle. Peciitque propterea eundem in eisdem condemnari alias debita animadversione dignum ex officio suo puniri. Discretus Ioannes Piorunowski, litterarum studens, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narratur. Et datur ad probandum vel defferendum. Et nihilominus volens et cupiens dominus partes ipsas vicissim ad solidam charitatem et pacem componere et inducere, ipsasque diferencias et questiones, quae nihili sunt, dirimere. decrevit et iniunxit, quatenus infra hinc et feriam sextam proximam cum aliquot probis viris Ioannes reus sub poena carcerum pro huiusmodi exorbitantiis dominum magistrum omnino deprecetur. Praesentibus dominis magistro Martino, scholae Omnium Sanctorum Cracoviae moderatore, magistro Valentino Ravensi, maioris collegii collega. canonico ecclesiae collegiatae sanctae Annae, baccalaureo Adamo Shamotuliensi. testibus circa praemissa et me baccalaureo Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

276. [p. 178]. Eiusdem venerabilis Ioannis Vieczkowski, ludi literarii castri Cracoviensis moderatoris, ad convencionalem per se factam. occasione iniuriarum verbalium publice citro ultroque irrogatarum et infamacionis per schedas publice scriptas turpiloquas, pro foribus eiusdem ludi affixas scholariumque suorum de eodem ludo abductionis, scholaeque privatae sub castro contra bonum universitatis habitae, ad mille florenos extimatarum. Et honorabilis Stanislai a Leopolim, arcium baccalaurei. quondam sui padidascoli seu locati ad reconconvencionalem hincinde proponentis, occasione similium iniuriarum verbalium ac infamiarum citra eius demerita passim obiectarum, ad centum marcas moderacione praevia extimatarum. Ambae partes altera ad alterius libellum animo et intencione litem timendi negarunt narrata, prout narratur. Quo facto propter confusam et ineptam Stanislai baccalarii propositiorem dominus, quatenus infra hinc et octavam intencionem suam in scriptis laciis producendam (sic), decrevit et ut in praeiudicium et iacturam universitatis scholas privatas amplius non habeat, infraque quindenam penitus deserat easque destituat, sub excommunicationis et carcerum poenis mandavit. Praesentibus, quibus supra, testibus.

277. [p. 179]. Praemencionati magistri Ioannis Vieczkowski ad propositiorem verbalem per se factam, occasione viginti grossorum pecuniarum citra vel ultra ratione precii pro erudicione litterarum piarum conventi, per duo anni quartalia hactenus habitum. discretus Albertus, tabernatoris a Bochnya, studiosus, animo et intencione litem timendi allegavit, se discipulum suum duntaxat per unum quartale anni extitisse et solucionem eidem sibi imnensasse et nosse ab eodem

sese auctorasse et alio transtulisse; et amplius discipulum eius se negavisse. Et dominus ipsi magistro intencionem suam, inquantum alterum et sequens quartale praeceptorem eius egit, infra hinc et octavam pro bandum mandavit. Praesentibus, ut supra, testibus.

278. [p. 181]. Lunae XV iunii.

Discreti Ioannis de Cuthno, baccalariandi iam in limine et puncto promovendi, ad proposicionem. occasione praepedientis praesentacionis sui seu promocionis ad gradum baccalaureatus proxime fiendae iniuriarumque et infamiarum verbalium ac conviciorum publice coram probis studiosis citro ultroque praeter condignum irrogatarum et obiectarum. bonam eius famam ac opinionem commaculancium, ad centum florenorum extimatorum. Eciam libri Dialectices Caesarii ¹⁾ cum certis opusculis in eodem contentis, ad usum eius de sciencia quamvis sua acceptis. hactenus non restitutis, valoris octo citra vel ultra grosorum. Honorabilis Mathias Odrziwol, arcium baccalaureus, in ludo Omnium Sanctorum agens, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur. Et eo facto datur ad probandum vel defferendum. Praesentibus, ut supra, testibus.

279. [p. 182]. Lunae XXII mensis iunii, quae fuit ante festum nativitatis sancti Johannis Baptisti.

Honestae dominae Hedvigis Wlochova, relictæ olim Nicolai lapicidae. novissime demortui civis Cracoviensis, in bursa Hungarorum agentis, ad proposicionem per dominum Stanislaum Maruschowski, generum et ipsius legitimum procuratorem, factam, eciam cumulative inhaerendo priori proposicioni, quae superius ²⁾ habet, occasione undecim millium laterum, in praesenciarum vero occasione mille adhuc laterum ad prestam paulo ante receptorum, hactenus non solutorum, petentem etc. Venerabilis doctor Gregorius Dambrowski, praepositus sanctae Annae Cracoviae, ad hoc citatus, comparens, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur. Et eo facto datur ad probandum hinc ad octavam. Praesentibus, quibus supra, testibus.

280. [p. 183]. Actus constitucionis procuratoris dominae Wlochova contra doctorem Gregorium.

Honesta domina Hedvigis Wlochova, civis Cracoviensis, coram me legali notario et testibus infrascriptis, in habitacione domus suae personaliter constituta, omnibus modis melioribus, via. iure, causa, stylo et forma, quibus de iure efficacius potuit et debuit, contra et adversus venerabilem doctorem Gregorium Dambrowski a Snena, praepositum ecclesiae sanctae Annae in Cracovia, magistros Stanislaum Marushowski, suum generum. Laurencium Volbors et Stanislaum Rzeckowski, cum potestate substituendi et revocandi clam, inquantum opus fuerit, omnes in

¹⁾ Obacz Estreicher Bibl. polska, tom XIV, str. 4.

²⁾ Ob. wyżej zapiskę nr. 263.

solidum et per se ad agendum, conveniendum, defendendum, iuramenta quaecunque calumniae, maliciae licita et honesta praestandum et ea ex adverso praestari videndum et audiendum ac deferendum, debita contracta pro lateribus exigenda, tollenda, levanda et de perceptis quietandum, alias in forma mandati plenissima, suos fecit plenipotentes et legitimos procuratores. Praesentibus dominis Mauricio Italo, Nicolao, bedello universitatis, Joanne Janussek, famulo dominae Wlochova et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus adhibitis, rogatis et assumptis.

281. [p. 183]. Jovis XXV mensis iunii post festum sancti Ioannis Baptistae.

Hac die iuridica audiencia per dominum tenta, doctore Snena eximio [comparente].

Venerabilis dominus doctor Gregorius Dambrowski a Snena, praepositus ecclesiae collegiatae sanctae Annae in Cracovia, principalis, coram domino iudicialiter comparens, palam et publice ante omnia protestatus est, solenniter et expresse. non contemnendo personam egregiam reverendissimi et eximii viri domini rectoris universalis studii Cracoviensis, sed eam modis omnibus cumulatissime venerando et in reverencia habendo, ut decet, citra tamen iurisdicionem illius comparando, nec per hoc eam approbando, ex ea ratione potissimum et causa, quia praefatus doctor Gregorius sit et est ac pro tali reputatur persona notabilis et egregia summa dignitate doctoratus, in quantum praeterea et titulo glorioso praepositi gaudeat et praefulgeat et ita ex privilegio singulari et ecclesiae, cui praest et praelaturae seu eminenctiae, qua praeulget et ob hoc iurisdiccio domini nullatenus extendere suas in eum vires potest, verum iudicem suum immediatum nempe dominum reverendissimum Cracoviensem esse allegat, illiusque iurisdiccioni legitime subiacet. A praetenso itaque domini iudicio, salva illius gracia et honore, propter praemissa forum declinat nec in iurisdicionem eius consentit exempcionemque huiusmodi ex hoc pendere dicit Quinimo a quovis gravamine illato aut contra se inferendo hac vice verbo appellat. Praesentibus dominis Stanislao Oziemblowski, altaria Pisdrensi, Gregorio, substituto sanctae Barbarae in Cracovia, Mathia Mathusch, testibus et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

282. [p. 184]. Veneris XXVI iunii. Relacio vim citationis habens.

Honestae dominae Hedvigis Wlochova Mikolaieva, civis Cracoviensis, ad instanciam discretus Nicolaus, bedellus universitatis et executor, retulit, se de mandato domini venerabilem et providum dominos (sic) doctorem Nicolaum Shadek, decanum sancti Floriani et Iacobum, muratorem de Biskupie, testes, ad perhibendum testimonium veritatis in causa, occasione duodecim millium laterum et viginti duarum ci-starum cementi solvi debitorum, eciam venerabilem doctorem Gregorium Snena, praepositum sanctae Annae Cracoviae, ex adverso princi-

palem, ad dandum interrogatoria, si qua dare volet, personaliter citavisse et terminum eisdem ad feriam sextam praesentis diei hodiernae peremptorium assignavisse. Qui quidem domini testes sic citati comparentes, tactis ob hoc in continenti scripturis sacrosanctis ac imagine Crucifixi Domini, singillatim iuraverunt in forma, dicere quam sciverint veritatem. Ex adverso doctore Gregorio comparente et de dandis interrogatoriis per totum hodie protestante, modo libelli sive propositionis copias petitas et affectatas habuerit. Praesentibus dominis Stanislao Maruschewski, legali baccalario Adamo Shamotuliensi et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, actorum notario publico, testibus.

283. [p. 185]. Iovis IX mensis iulii. Audiencia per dominum tenta.

Nobilium dominorum Iacobi et Gregorii Modzielewscy de Sokolanka, Cracoviae tempore comiciorum hospitancium, ad propositionem per honorabilem Bartholomaeum Trossinski, litterarum studentem, ipsorum legitimum procuratorem factam, occasione sex florenorum pecuniarum, pro expediendis litteris confirmationis certorum privilegiorum sive alias bonorum possessorum in cancellaria sacrae Maiestatis Regiae obtinendis modo praemisso datorum, hactenus non expeditis nec obtentis; petentem propterea vice versa ad restituendum cogi. Discretus alias honorabilis Stanislaus Ozharowski, studiosus et iam munere diaconi fungens, animo et intencione litem timendi allegavit, se huiusmodi litteras, pro quibus iudicialiter convenitur, suis debitis operis adhibitis, eciam privatis studiis suis postpositis, obtinuisse et expedivisse, non tamen illas de cancellaria exemisse et tulisse. Sex autem florenos pro onere subeundo et fatiga datos fuisse. Et dominus huiusmodi allegacionem infra hinc ad octavam probandam mandavit, ibidemque caucionem fideiussoriam, quod videlicet non discedet de civitate et dioecesi Cracoviensi, nisi se prius iustificato ac iudicato parito, praestabit petitam et in defectu non habicionis fideiussorum possessionatorum iuratoriam praestandam decrevit. Praesentibus venerabilibus dominis magistro Iacobo Virzichowski, bursae pauperum seniore, magistro Stanislao Pinczoviensi, collega minoris collegii, Adamo Shamotulhi et me baccalario Iacobo Gwiasdoski.

284. [p. 185]. Venerabilis magistri Iacobi Virzichowski, bursae pauperum senioris, ad propositionem, occasione duarum marcarum pecuniarum residui census ad collegiaturam sancti Leonhardi adhuc de anno proxime praeterito, ad ratam divi Ioannis quotannis solvi soliti et iam exacti, hactenus retentorum, petentis ad solvendum cogi. Venerabilis magister Stanislaus Pinczoviensis, collega minoris collegii, animo et intencione exposuit et allegavit, se huiusmodi censum adhuc non accepisse, nec per censitos dominos Jordanovie solutum fuisse, imo in solvendo remissos et neglectos plurimum esse. Et dominus eo attento, quod in possessione huiusmodi collegiaturae et census percepcionis sit, ipsi magistro Stanislao operis adhibitis infra hinc et quindenam proximam, eciam non obstantibus feriis messis proxime instantibus, solvendum aut amicabiliter secum componendum decrevit. Praesentibus, ut supra.

285. [p. 186]. Famati domini Jacobi Glacz, civis Cracoviensis, ad propositionem per Martinum ipsius notarium factam, occasione certorum librorum, filio ipsius cum cista oclusa novissime de domo sua furtive et clandestine (civiliter agendo et de rehabendis protestando) receptorum et per hoc damni subsecuti ad viginti florenos pecuniarum extimati, hactenus non restituti, venerabilis inagister Martinus, ludi in Cleparz moderator, citatus. iudicialiter comparens, citra tamen indemnitate infamiamque, ne opinio ipsius apud bonos per hoc et notetur et gravetur. Quos certos libros, et additamentum alienos (sic), apud se habitos et cuius extant cognitos, apud quendam per viam fori seu titulo empcionis emptos, huc ad acta domini reposuit et de incommodo, si quod in praemissis sustinuerit, per suum internuncium et servitorem ipsi domino rei proprietario, purgando suam innocentiam, intelligere dedit. Quo facto dominus evictorem nihilominus ipsi domino magistro adhibitis operis, in quantum cognicionem illius habeat, quaerendum et statuendum infra hinc et quindenam decrevit. Praesentibus, quibus supra, testibus.

286. [p. 186]. Lunae XX mensis iulii, quae fuit ante festum sanctae Mariae Magdalenae.

Audiencia per dominum tenta et hic studiosi de bursis obligati fide militari pro certaminis (sic) vulneracione per dominum, de mandato sacrae Maiestatis Regiae.

287. [p. 186]. Honestorum baccalaurei Adami Shamotuliensis et Nicolai, bedellium almae universitatis studii generalis Cracoviensis, occasione salarii deserviti ac laboris impensi et praestiti in negociis obeundis, per magistros communiter solvi soliti ad singula anni quartalia, ab uno anno hactenus retenti. Venerabilis magister Stanislaus Pinczoviensis, collega minoris collegii artistarum, legitime citatus, animo et intencione litem timendi negavit, se non amplius, quam duos grossos eis teneri et debere pro uno duntaxat quartali. Quos se paratum solvere ad occasum solis diei naturalis hodiernae obtulit. Et dominus attento eo. quod sunt servitores communes universitatis ac legales personae, septem grossos pecuniarum ad ipsorum relacionem hinc ad primam iuris utilem proximam solvendum decrevit. Quo vero ad cortheas per alterum eorum, puta Nicolaum, ipsi magistro laboratas, interea similiter componendum amicabiliter omnino mandavit. Praesentibus Mathia Mathush, famulo domini, Stanislae Oziemblowski et me baccalario Jacobo Gwiasdoski.

288. [p. 187]. Jovis XXIII iulii, quae fuit ante festum divi Jacobi apostoli.

Pronunciacio.

Venerabilis magister Martinus. moderator ludi ad sanctum Florianum in Cleparz, ob non statuicionem evictoris erga se, iuxta termini exigenciam ad hodie limitati, ad instanciam famati domini Jodoci Glacz, civis Cracoviensis, instante Martino, ipsius notario, [pronunciatur contumax]. Praesentibus, quibus supra, testibus.

289. [p. 190]. Constitucio procuratoris dominae Wlochova. Anno domini 1545, die Veneris XXV mensis iulii, quae alias fuit vigilia divi Iacobi apostoli

Honesta domina Hedvigis Wlochova vidua, civis Cracoviensis, apud acta personaliter constituta, contra venerabilem doctorem Gregorium Snena, praepositum sanctae Annae. omnibus modis de iure, quibus potuit et melius debuit, magistros Laurencium Volbors, Stanislaum Rzeczkowski, ambos in solidum et per se cum potestate substituendi ad agendum, defendendum, concludi et sententiam ferri petendum, debitum exigendum, levandum et de perceptis et levatis quietandum, cum clausulis iuris opportunis alias in plenissima forma mandati, suos constituit procuratores. Praesentibus dominis Mathia Mathusch et Mathaeo Italo, Joanne de Cracovia et me baccalario Jacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

290. [p. 188]. Martis XXVIII iulii, in profesto sancti Pantaleonis martyris.

Venerabilis magister Martinus, moderator ludi litterarii ad sanctum Florianum in Cleparz, principalis, coram domino personaliter comparens, pronunceiacionemque contra se superius obtentam arrestavit. Et propter aegram valetudinem ad terminum statutum et limitatum venire nullatenus potuit, ubi purgando contumaciam metu censurarum allegavit, se debitas diligencias, quas maiores potuit, de acquirendo evictore et habendo impendisse et inquisivisse, modo eum habere non potuisse nec invenisse et, si necessum fuerit, dictum suum iuramento firmare voluisse et paratum esse, testes nihilominus habuisse paratos desuper, per quos innocentiam suam. quodque libros huc depositos, pro quibus minus iuste impetitur et trahitur, emerit, purgare [se] summittit et offert. Quo facto et in continenti dominus hinc ad octavam huiusmodi testes inducendum, libros autem domino proprietario, cui spectant, ab actis tollendum et quietandum mandavit. Quos ibidem tulit et recepit Martinus notarius cum eius filio, notariumque actorum cum officina domini quietavit et indemnes reddidit. Praesentibus, quibus supra, testibus.

291. [p. 188]. Jovis XXX iulii.

Venerabilis magister Martinus, moderator litterarii ludi ad sanctum Florianum in Cleparz, principalis, praeveniendo termini praefixionem et ad inducendum testes per dominum admissionem, hodierna die tres studiosos de praedicto suo ludo, cui praeficitur, idoneos testes statuit coram domino et induxit. Qui sic citati, parati erant singillatim mediis eorum corporalibus iuramentis deponere in causa, occasione et praetextu librorum certorum per dominum principalem titulo empcionis emptorum, quod in veritate palam ita esse affirmabant. In praesencia domini Martini, famati Jodoci Glacz de Cracovia notarii, ad praemissa specialiter vocati et ipsius filii comparentis et personas testium inducitur videntis. Ubi praefatus notarius Martinus ex adverso principalis, visa et perspecta innocentia ac indemnitate ipsius magistri, sumptibus propterea et laboribus gravibus in futurum parcendo litemque huius-

modi motam perimendo et extinguendo. ob hoc maxime, quod dominus magister diligencias in facto isto fecerit, eundem propterea una cum suis testibus a termino et ulteriori impetitione iudicialiter liberum dimiserit, prout dimisit. Et dominus eo attento similiter expensas litis propterea factas hinc inde causa pacis compensat eumque a termino et ulteriori impetitione eciam, salvo interesse, pronunciavit et perpetuo absolvit. Praesentibus dominis Mathia Mathusch, Stanislao architecto, Stanislao Oziembowski, testibus, et me baccalario Jacobo Gwiasdowski, notario publico.

292. [p. 188]. Martis quinta mensis augusti, quae fuit ipso die sanctae Mariae Nivis proxima.

Famati domini Lucas et Martinus, cives et chirurgici Cracovienses, coram reverendo domino rectore comparentes. conveniendo proposuerunt, quod anno praesenti feria secunda post festum divi Iacobi hora vespere, dum eos contigit ivisse ad medendum quendam puerum in Casimiria, eorum curae commissum, venerabilis dominus Ioannes Leopoliensis. arcium et scholarium in Casimiria scholae magister, nullis exigentibus demeritis ipsorum proponencium. congestis suis scholaribus et discipulis de praedicta schola. contra ipsos proponentes violenter invasit eosdemque verbis increpatoriis, infamatoriis et ignominiosis affectit et deinde lapidibus proiectis ambos proponentes percussit vulneraque livida utrique proponencium et unum cruentum in caput ipsi Martino eciam lapide infixit; et ultra praemissa idem magister Ioannes comminatus fuit de acrius percuciendo et ulciscendo super eisdem proponentibus per fratrem suum, ad id subordinandum, inquantum secum occasione praedictae percussione et iniuriae iure contenderint aut contendere voluerint. Quas quidem iniurias quilibet proponencium pro parte sua et pro se ad centum ducatos seorsive extimavit petivitque, eundem dominum magistrum de parendo iuri et iudicato solvendo caucionari, nec non de securitate vitae eorum per dominum provideri propter tales comminationes et in petitis 200 florenis condemnari et condemnatum ad solvendum cogi. In praesencia praedicti magistri allegantis et petentis, se velle gaudere feriis messis in favorem hominum concessis. Et dominus memoratus hinc ad octavam non obstantibus feriis respondendum et interea concordiam tentandum mandavit. Praesentibus dominis Iodoco Justglacz, cive et mercatore Cracoviensi, Iacobo Pabianowski, reverendissimi domini archiepiscopi Gnesnensis et episcopi Cracoviensis curiae cancellariae notario. Ioanne Rudnyczki, litterarum studente et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, notario publico. testibus. Et ibidem suprascripti principales magistros Laurencium Volbors et Stanislaum Rzeczkowski cum potestate substituendi procuratores constituerunt.

293. [p. 189]. Jovis XXI mensis augusti, quae fuit ante festum sancti Bartholomaei.

Famatorum dominorum Lucae et Martini, civium et chirurgicorum Cracoviensium, principalium nomine, magister Stanislaus Rzeczkowski,

ipsorum legitimus procurator, accusata contumacia ex adverso principalis infrascripti. speciali citacione debite executā. ut apparuit, citati et in eius contumaciam. peccit ipsum per dominum contumacem pronunciari ob non responsionem proposicioni ad acta praesencia die Martis quinta augusti factae. In praesencia venerabilis Ioannis Leopoliensis, scholae et scholarium Corporis Christi Casimiriae magistri, frivolum et ineptam adversae partis petitionem perimentis per hoc, quia videlicet ipse nullam penitus occasionem invasionis et percussionis ac iniuriam directe dederit, quinimo permotum fuisse iniuria scholarium suorum. qui pro tunc per ipsos adversarios percuciebantur, occurrisse et litem omnem sua praesencia omnino dimirisse. Alioquin satisfaciendo termino hodierno et contumaciam purgando ad proposicionem animo et intentione litem timendi negavit narrata, prout narrantur. petentis (sic) propterea petita fieri non debere. Et eo facto datur ad probandum vel deferendum. Praesentibus, ut supra, testibus.

294. [p. 190]. Lunae ultima augusti, quae fuit post festum sancti Bartholomaei, alias Decolacionis sancti Joannis Baptistae.

Honestae dominae Hedvigis Wlochova, relictæ olim Nicolai lapicidae, civis Cracoviensis, principalis nomine, magister Stanislaus Rzeczkowski, ipsius legitimus procurator, accusata contumacia infrascripti ex adverso principalis, speciali citacione citati et in eius contumaciam, petivit in causa concludi post induccionem testium et voluntatem domini pronunciari. In praesencia venerabilis doctori Gregorii a Snena, praepositi sanctae Annae in Cracovia, petitionem adversae partis impediens, dicta testium publicari, copias decerni et terminum dandum contra competentem petentis. Et dominus dicta testium publicavit, copias fieri decrevit et terminum [in] octavam praefixit. Praesentibus dominis Stanislao domificatore, Mathia Matusch, servitore domini et me baccalario, Jacobo Gwiasdowski, notario.

295. [p. 190]. Suprascripta die Lunae ultima augusti.

Famatorum dominorum Lucae et Martini, chirurgicorum, civium Cracoviensium, principalium nomine, magister Stanislaus Rzeczkowski, ipsorum legitimus procurator, accusando contumaciam infrascripti ex adverso principalis, ad praemissa specialiter citati, detulit iuramento ipsius super proposicione die Martis quinta augusti superius facta. In praesencia venerabilis magistri Ioannis a Leopoli, terminum huiusmodi delacionis acceptantis. Praesentibus dominis Stanislao, vicario divi Nicolai, Bartholomaeo pellione, cive Cracoviensi de platea sancti Ioannis et me baccalario Jacobo Gwiasdowski.

De hinc quinto rectoratu fungente eodem reverendo et eximio viro domino Ioanne a Sanok, arcium et decretorum doctore, praeposito sancti Nicolai, ecclesiae iuncta Cracoviae, ad quem canonice extitit et est reelectus die sancti Galli Veneris XVI octobris, anno quoque MDXLV, commutatione hiemali.

296. [p. 193]. Locacio triennalis bonorum celebris capituli ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Oleparz nobili domino Matheo Carnyczki, eorundem dominorum capitularium notario.

Anno domini millesimo quingentesimo quadragesimo quinto, die vero Sabbati vigesima prima mensis novembris.

Venerabiles et egregii viri domini Nicolaus a Shadek decanus, Antonius Napachanye, sacrae theologiae professores et magister Sebastianus de Oleparz, canonici ecclesiae collegiatae sancti Floriani, principales, suo et totius celebris capituli sancti Floriani praedicti respective nominibus, cavendo de ratihabitione illius, totum capitulum repraesentantes, coram me notario publico et testibus infrascriptis in habitatione superiore domini doctoris Shadek, in maiori collegio artistarum Cracoviae sito, ad hoc vocatis et assumptis, personaliter constituti, non compulsi nec dolo malo aut sinistra machinatione circumventi, sed sponte et libere de unanimi consensu, ut dicebant, salubrique suo freti consilio ac matura intra se deliberacione praehabita, fassi sunt et singillatim recognoverunt, se suo et totius capituli praedicti sancti Floriani nominibus locasse seu arendasse nobili Matheo Carniczki, ipsorum dominorum capitularium notario, propter illius praestita fidelia servicia et merita infra hinc ad decursum trium annorum sese continue et immediate sequencium duo videlicet praedia sua, quorum unum in Krempa, aliud vero in Czapple, cum omnibus et singulis ad ea quomodolibet spectantibus et pertinentibus, ut puta silvis, agris, pratis, piscinis, laboribus emetonum, pecoribus, pecudibus, instrumentis, utensilibus in hunc, qui sequitur inferius, modum. In primis, quod videlicet huiusmodi praediis seu praestimonialibus villis uti, frui incipiat a proximo festo solennis Paschae anni currentis 1546, hoc est a kalendis ianuarii (sic), et progressive eum usum arendae constanter continuabit usque ad simile festum Paschae anni 1549 exclusive, hoc est etiam ad kalendas ianuarii (sic), alias ad expirationem arendae. Racione cuiusquidem arendae tencionis, sibi modo praemissae locatae et arendatae, memoratus dominus Carlinski (sic) eidem celebri capitulo dare et solvere debet et tenebitur, prout se soluturum de praesenti obligat, submittit et inscribit, videlicet pro festo Natalis Domini singulorum annorum per quadraginta marcas pecuniarum numeri et monetae polonicalis in regno Poloniae communiter receptibilis. Ex Krempa videlicet per viginti marcas, ubi etiam universos census alias quoslibet a emethonibus quotannis solvi solitos ipsemet arendatarius dominus Carlinski (sic) pro se et pro suo usu libere con-

vertet et tollet. Deinde vero ex Czaple eciam similes viginti marcas pecuniarum proveniencium, ubi huiusmodi census annales a cmethonibus dari et contribui solitos iam non ipse arendatarius Carlinski (sic), sed memoratum capitulum per procuratorem suum libere et integre percipiet, exiget et tollet. Quo autem ad singulares stationes dominorum, procurari ex antiqua consuetudine, ibi dari et observari solitas, nullum penitus interesse habebit. Et insuper iidem domini capitulares fassi sunt et in veritate recognoverunt, se eidem nobili Matheo Carniczki notario similiter locasse et arendasse villam vulgo nuncupatam Lubienko cum omnibus et singulis ad eandem communiter spectantibus et pertinentibus, adiectis in eam ipsam arendam et locacionem puta omnibus decimis manipularibus circumquaque de agriculturis ex crescencia, adiectis quoque seu adiunctis decimis in Smrokow ad Przedsławicze, necnon aliis decimis circa Opoczno et Volborz ad ipsorum celebre capitulum similiter ex crescencia quomodolibet spectantibus et pertinentibus, antiquitus dari solitis, ad tres continuos annos, videlicet a festo sanctae festivitatis Paschae anni 1546 inclusive usque ad simile festum Paschae anni 1549 exclusive. Racione cuiusquidem arendae dare et solvere debebit et tenebitur, ac se praesentibus sub censuris ecclesiasticis soluturum obligat, ducentas marcas numeri et monetae polonicae in regno currentis, ubi medietatem pecuniarum pro festo Purificationis sanctae Mariae singulorum annorum se continue et immediate sequencium, alteram vero et similem medietatem infra hinc ad festum sanctorum Philippi et Iacobi apostolorum sese proxime et immediate sequens. Casu vero quo interim Deus omnipotens in segetibus et decimis damnum aliquod notabile (quod absit) vel per grandinem vel locustas aut per stipendarios milites, belli causa euntes, ferre quomodo contigerit seu permiserit, extunc eiusmodi damni racionem pro aequitate et iuxta prudentum et proborum virorum revisionem et aestimacionem memoratum celebre capitulum habere debebit et indulgenter feret ac tolerabit. Postquam autem praedicta arenda huiusmodi trium successive annorum exspirare et rescindi debebit ipsi domino Matheo Carniczki nobili, extunc omnia et singula in registro conscripta et suae bonae fidei credita integre et totaliter sine diminucione et quavis excepcione vice versa dare, restituere et relinquere tenebitur, prout se de praesenti modo praemisso. bona mente et deliberacione obligat et inseribit. Finaliter eciam sese summittit et obligat cmethones seu colonos nullis prorsus laboribus et oneribus intolerabilibus quotidianis et insuetis, aut, quod absit, verberibus tyrannicis ac poenis afficere opprimereque quovismodo perinde, ac non audebit eos decorticare; habebit autem facultatem et potestatem in eos, qui sunt in Czaple inducendi, vel eciam auxilio capitanei urgendi et cogendi in et ad labores praediales, iuxta statuta regni in rucolas edita.

Praeterea idem arendatarius obligat et inseribit se praesentibus sepes sepire, acervos quoque, allodia, aggeres piscinarum reficere, aedificia pituitosa praediorum quaecunque non negligere. nec stillicidiis destruere aut quibusvis aliis modis [destrui] permittere, sed tempestive, ubi quid damni tali negocio immineret, ex data opera occurrere et providere

et parvo sumptu reformare; quod si res ipsa maiores sumptus deponat, extunc domino procuratori celebris capituli denunciare. Domos eciam praediales in omni regimine et honestate, ut par est. illibate servare, nihilque in eis fieri permittat, quod dominorum principalium dedecori nasci possit. Factores praeterea et servitores suos tales et sobrios se habere obtulit, qui praeter caetera praediorum quaevis commoda hoc maxime curabunt, ne eciam per eorum vel familiae iniuriam et negligenciam aut somnolenciam ignis alicubi erumpat et damnum voragine faciat. Silvas quoque non excidere nec distrahere aut vendere vel robora et ligna pro aedificiis apta vicinis nobilibus eciam laicis quibusvis se obtulit, sed ad usus tantum necessarios ac aedificia praediorum sibi arendatorum convertere tenebitur. Agros insuper, prata, campos optime curabit et infronabit, vigilabitque diligenter adhibitis operis, ne quidpiam eiusmodi agrorum, pratorum a praediis memorati celebris capituli ad alienos vicinos quoscunque adimatur seu transferatur. Piscinas similiter non evacuabit, sed ita pro necessitate utifrui debebit, ut non pauciores pisces aut viliores in illis relinquere curabit, quemadmodum in forma accepit, equos deinde, pecora maiora et minuciora, puta anseres, areales, gallinas, gallos et id generis similia in eodem numero et qualitate, sicut accepit circa locacionem arendae, ita secundum registrum domini procuratoris eiusdem capituli reddere tenebitur et erit astrictus. Circa cuiusquidem arendae expiracionem, resignacionem et dimissionem omnem ac universam suppellectilem domesticam a maiore usque ad minimam, nec non utensilia ac paraphernalia omnia, item instrumenta ad culturam agri spectancia, puta currus, rastra et alia sibi ad usum communiter concredita et curae commissa in eadem specie et numero, alias iuxta inventarium domini procuratoris capituli vice versa restituere, reintegrare — et si interea quid destructum aut perditum fuerit, secundum iustam aestimacionem solvere — debebit et tenebitur. Quod autem reliquum est, si videlicet censum ad ratas conductum iam supra descriptas solvere neglexerit, vel pro damno aliquo in rebus praediorum facto sponte satisfacere noluerit, sentenciis excommunicacionis a quovis iudice ordinario Cracoviae in eum ipso facto ferendis (nulla sua excusacione et tergiversacione — aliisque coloribus, ingeniis quaesitis ac iuris cautelis renunciando — locum habente) omnino subiacebit, prout se subiacere ultro praesentibus obligat, summittit et inscribit. Quem quidem locacionis et obligacionis arendae contractum utraque partes hinc inde respective vice et nomine omnium mihi notario publico infrascripto manu stipulantes sese firmiter tenere ac inviolabiliter observare, nec ei in ullo unquam quovismodo contravenire aut ipsum refricare omnino verbo humanitatis promiserunt. Praesentibus venerabilibus dominis magistro Felice Bendorski, canonico collegiatae ecclesiae sanctae Annae in Cracovia et maioris domus collegae, Ioanne Dobrzankowski, altaria sanctae Annae, dispensatore minoris collegii, Ioanne a Leopoli, litterarum studioso, testibus et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, sacra apostolica autoritate et universitatis notario publico.

297. [p. 195]. Iovis XIX novembris, quae fuit ipso die sanctae Elizabeth.

Nobilis domini Ioannis Piotrowski, reverendi domini Iacobi Uchan-ski, canonici Cracoviensis et sacrae Maiestatis Regiae secretarii. familiaris. ad proposicionem verbalem, occasione dehonestacionis invasionisque domus seu hospicii dominae Lorinczova a bursa Iherusalem in proximo distante (sic) et per hoc iacturae ex impetu tumultuoso vesperi feria quarta die sancti Martini praeterito factae. ubi cum familiaribus reverendissimi domini Cracoviensis episcopi moderni electi quiete, honeste et laudabiliter collacionaliter sedentibus. videlicet domino Podlodowski. Andrea item Ciesselski, Paulo Lassowski. Ioanne Strakowski. Stanislaw Smolenski. Felice Krzessim et aliis quampluribus circiter XX numero, iactus praeterea lapidum instar sagittarum et ita percussione lapide in os suum vulnerisque inflicti et contusi pene ad unius atque alterius dentis evacuationem evulsionemque et sanguinosacionem (sic), aliarumque iniuriarum ad animum iuxta statutum regni aestimatarum. Item ingenui Nicolai Dambek, notarii publici, memorati domini secretarii ac clerici in minoribus constituti, similiter ad proposicionem, occasione atrocis vulneris eruenti in caput tunc ad dictum hospiciam Lorinczova eodem tempore vesperi quiete eunti praeter spem miserabiliter retro inflicti ed aliarum iniuriarum ad quingentos florenos aestimatarum. Nobiles et discreti Joannes Nyeberski. quem ob hoc dominus fide militari obstrinxit, potissimum quod eundem Dambek facti noxium esse notavit, Stanislaus Gorski, quem dominus Piotrowski. authorem huiusmodi turbae explicavit, Bartholomaeus Troszczinski. Ioannes Zhelawski et Iacobus Pienyzek, studiosi contubernii Iherusalem, legitime per executorem Adamum citati, iudicialiter comparentes, seseque iustificare cupientes, pecierunt inducias iuris deliberatorias et obtinuerunt ad secundam, alias ad octavam spe concordiae tentandae ex decreto domini. Ubi in continenti pecierunt etiam eosdem ad caucionem fideiussoriam et in defectu iuratorium de parendo iuri. iudicio sisti et iudicatum solvi, inquantum convicti fuerint. praestandam cogi, loco cuius sacramento militari tanquam virtute praedicti per dominum sunt obligati. Praesentibus dominis. magistro Michaeli, collega minoris collegii artistarum, Ioanne de Cracovia, seniore domus presbiterorum ad sanctum Ioannem. testibus et me baccalaureo Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

Honestae dominae Sophiae Lorinczeva, viduae de Cracovia, ad proposicionem, occasione violenciae et impetus insultusque in domum suam vesperi die sancti Martini praeter omnem culpam, hostique effractionis ac fenestrarum scissionis factae et per hoc iniuriarum et damni ad centum marcas irrogatarum et aestimatarum. Discreti Bartholomaeus Troszczinski, Ioannes Nyeberski. Stanislaus Zelawski et Ioannes Pienyzek, studiosi de bursa Iherusalem, similiter pecierunt inducias iuris deliberatorias in vim compositionis amicabilem fiendae. Et obtinuerunt infra hinc ad quindenam ex decreto domini, alias ad feriam quintam post festum Concepcionis sanctae Mariae proximam. Praesentibus, quibus supra, testibus.

298. [p. 196]. Lunae XXIII novembris die sancti Clementis.

Venerabilis magistri Nicolai Schadek. sacrae paginae professoris decani ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Kleparz et generalis procuratoris celebris universitatis Cracoviensis, ad propositionem, occasione certorum librorum communium ad librariam maioris collegii pertinentium, Summae videlicet angelicae ¹⁾, libellique Processus iuris ²⁾ intitulati et aliorum specificandorum, per reum infrascriptum ad usum titulo mutui commodatorum, receptorum, vice versa hactenus non restitutorum, medio tempore taxandorum, petentis propterea ad restituendum cogi. Eciam ratione poenae transgressae decem marcarum pecuniarum eo, quod eum traxerit ad alienum iudicem, proprio et immediato tribunali spreto etc. Venerabilis magister Martinus Cerdonia, legitime ac iudicialiter comparens, petiit inducias iuris deliberatorias. Et obtinuit ex decreto domini hinc ad octavam. Praesentibus dominis doctore Ioanne a Piotrcow, magistro Michaelae Glowno, testibus et me baccalarario Iacobo Gwiasdowski.

Et ibidem in continenti memoratus dominus doctor Shadek contra praefatum magistrum Martinum magistrum Adamum Shamotuliensem ad agendum, defendendum, iuramenta deferendum et alia quaecunque licita et honesta praestandum, libros repetendum. tollendum et de eis quitandum, cum clausulis iuris oportunis, alias in forma mandati plenissima, omnibus viis iuris, suum cum potestate substituendi constituit procuratorem, praesentem et onus huiusmodi suscipientem. Praesentibus, ut supra.

299. [p. 197]. Venerabilis magistri Michaelis Glowno, collegae minoris domus artistarum ad propositionem, occasione duodecim florenorum pecuniarum census annui ad collegiaturam suam spectantis, in absentia sua a loco et civitate Cracoviensi tunc acceptorum, non restitutorum, nec huc ad acta officii rectoratus repositorum. Venerabilis dominus doctor Ioannes Piotrcovita, canonicus sancti Floriani in Kleparz. iudicialiter comparens allegavit et dixit se (loco rationum dandarum huiusmodi pecuniam tempore rectoratus et magistratus sui propter non habitam licenciam a superiore in digressu hinc suo. negligenciasque commissas, quia videlicet personaliter et per se lecciones in collegio debitas non legerit, iuxta constitutiones celebris universitatis sanctitas et editas, pro se militantes, quas in continenti produxit, quibus gaudere vult, in auxiliumque assumit) recepissee, non animo tamen illas usurpasse. Petente propterea se ab ulteriori impetitione ipsius absolutum et liberum pronunciarum. Magistro Michaelae praemencionato petente et replicante, prout supra, pecuniam huc ad acta reponendum cogi. Et dominus auditis hinc inde parcium altercacionibus incomponibilibus,

¹⁾ Jestto: Clavisii Angeli Summa angelica, której egzemplarz, pochodzący z biblioteki collegium większego (a więc zapewne ten, o który tutaj spór się toczy), dochował się do dziś dnia w Bibl. Jag. (ob. Wisłocki Incun. str. 123).

²⁾ Zapewne Processus iuris Ioannis Andreae (wydał Szamotulski); w r. 1587 ukazała się trzecia edycja tej książki (ob. Estreicher Bibliogr. XV—XVI w. str. 201).

huiusmodi negocium et terminum hinc ad quindenam ad praesenciam dominorum consiliariorum celebris universitatis tractandum et discutiendum remisit. Praesentibus, quibus supra. testibus.

300. [p. 197]. Jovis XXVI novembris in crastino divae Catharinae studiorum praesidis.

Venerabilis magister Martinus de Cerdonia, canonicus ecclesiae collegiatae sancti Floriani et decanus facultatis artistarum, satisfaciendo termino hodierno, ad proposicionem contra se ad instanciam venerabilis domini doctoris Nicolai Shadek, decani sancti Floriani, perendie alias Lunae XXIII novembris factam. occasione librorum. per dominum limitato, qui animo et intencione litem timendi allegavit, occasione praedictorum librorum a se petitorum vel forsitan petendorum cum dominis doctoribus et praeposito maioris domus communitatem repraesentantibus. pro tunc ad hoc interesse habentibus, concordiam et transactionem fecisse et unam sexagenam pecuniarum praedictis dominis doctoribus dedisse et solvisse facultatemque per eosdem reservatam sibi fuisse et restitui eandem promisisse, in quantum praedictos libros casu ammissos invenisset, offerens et petens eandem allegacionem per dominum admitti. In praesencia domini Adami, venerabilis doctoris Shadek ex adverso procuratoris, allegantis praedictam sexagenam per magistrum Martinum non pro libris sed pro poena non restitutionis praedictorum librorum receptam fuisse. petens eundem, ut supra, ad restitutionem cogi, aut [ad] exsolucionem certi valoris. Et dominus pro animi sui informacione allegaciones hincinde probandas decrevit. Praesentibus dominis magistro Laurencio Volbors, causarum consistorii Cracoviensis iuriconsulto, Stanislao Rzekzkowski, Joanne a Lelow, organista sancti Floriani, testibus et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

301. [p. 198]. Sabati V decembris, quae fuit in vigilia sancti Nicolai episcopi.

Venerabilis domini Ioannis Vieczkowski, optimarum arcium et scholae castrensis magistri. ad proposicionem describendam, occasione suillacionis subordinacionisque certi adolescentis ex nomine Stanislai, de Crassnisthaw oriundi, gentilis et coetanei infrascripti rei, sub ferula eius in castro Cracoviensi militantis in seque, racione puniti excessus, irruppentis, capillantis et insultus nequiter facientis, levitatemque et ignominiam in spem forsitan proteccionis et animacionis illius et per huiusmodi occasionem de servicio et officio scholae castrensis supplantare et amoliri conantis, iamque ad certos praelatos Cracovienses eum citra omnem noxam de indiligenciis defferentis aliarumque iniuriarum et infamiarum delicatissimam famam denigrantium, ad quingentos florenos in auro aestimatarum. Venerabilis Thomas Crassnisthaw, similitum arcium ingenuarum magister. incola bursae pauperum, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur. Et datur ad probandum vel defferendum alias dominus interea concordiam tentandam

et partibus amicabiliter componendam mandavit. Praesentibus Bartholomaeo Zadrowski, Ioanne Vierzenski, testibus, et me baccalario Iacobo Gwiasdowski.

302. [p. 198]. Jovis X decembris, quae fuit ante festum sanctae Luciae.

Venerabilis domini doctoris Nicolai Shadek, decani Cracoviensis alias sancti Floriani, dominus Adam Shamotuliensis procurator peciit per dominum reum infrascriptum ob non probationem suae allegacionis in petitis condemnari. In praesencia venerabilis magistri Martini de Cerdonia. canonici sancti Floriani etc. ad hoc legitime citati, adhuc secundam et competentem dilacionem sibi praefigi petentem. Et dominus propter negotii connexitatem huiusmodi causam et accionem ad convocacionem generalem celebris universitatis fiendam et tractandam distulit et reiecit. Praesentibus, ut supra.

303. [p. 199]. Discreti Stanislai a Crassnithaw, quondam in schola castri Cracoviensis agentis, in minoribus clerici, ad convencionalem occasione capillationis et cussini ex eo detraccionis, excessivaeque correccionis, demum in camera clausionis per diemque detencionis ac noctem, famae maceracionis, dicendo: „tu — inquam — nebulo, *Rvsku, nyedzwiednyku*, turbam moves et excitas contra me praeceptorem suum“; postmodum item similis capillationis, tractus usque per scholam, trium etiam cicatricum et stigmatum in faciem inflictarum, cruentarum, protestatarum, necnon funiculis ad scamnum ligacionis, caligarum lateracionis, itemque miserabilis (flagro per se ad nudum et per pueros virgis. sub responsorio alta voce sub respectu vociferacionis cantato), iudicialiter confessatae percussionis, rursus in camera oclusionis, debachataeque detencionis, postmodum brachii saecularis per apparatus castrenses a domino loci vicecapitaneo invitacionis, ac ad praelatos dominosque capitulares Cracovienses ex odio delacionis citra eius innocentiam et per hoc canonis incursi aliarumque iniuriarum praeter condignum illatarum, praeceptoris enim nimia saevicia culpa assignatur, ad trecentos florenos aestimatarum, damni praeterea in sarcinula sua passi, puta librorum, tunicae pectoralis, lectisterniorum de habitatione illius retro ipsum foras eieccionis, ad ultimum sui ipsius expulsionis et a loco amolicionis, ad tres sexagenas pecuniarum ad animum revocati aestimati, mallentis (sic) in virtute tantum et facultatibus, si ei extarent, propriis amittere, quam huiusmodi ignominiosam et detestabilem iniuriam pati vel in futurum sustinere velle. Et venerabilis domini Ioannis Wieczkowski. optimarum arcium et ludi litterarum castrensium magistri. in sacris diaconi, ad reconvencionalem respective proponentis, occasione similis diffamacionis et insimulacionis, ad terram per crines noxiae et publicae prostracionis praeceptoris sui, sub ferula ipsius tum militantis, sicque ad invicem tractatae vicissitudinis, ac per hoc canonis incursi, aliarum quoque iniuriarum publice et occulte irrogatarum, ad tria millia florenorum in auro tanquam in genere nobilem aestimatarum, ad id per executorem Adamum citati etc. Ambae partes altera ad alterius libellum animo et intencione litem timendi

negarunt hinc inde narrata, prout narrantur etc. Et datur ad probandum vel deferendum iuxta formam iuris. Quo facto et in continenti dominus interea de pace et vitae securitate inter partes tenenda, ne videlicet alter alterum quovis modo directo vel indirecto infamet aut schomatis irrorat, hinc ad decisionem litis poenam triginta ducatorum vallavit et intimavit, neve de cetero quis eorum ad memoratos praelatos maioris ecclesiae in contemptum iurisdiccioni nostrae confugere se audeat.

Post cuius causae huc coram domino introduccionem et factam litis contestacionem pars adversa, peiora malis aemulando, in crastino non attenta poenae interposicione principalem, forsam per quempiam animatus, pro suo meliori traxerit et evocaverit ad dominum modernum vacante sede Cracoviensi administratorem et oeconomum. Dominus vero hoc viso negocio adversam partem, quatenus huiusmodi poenam de facto transgressam infra tres dies irremisibiliter reponat, monendam procuravit et decrevit. A quo decreto seu gravamine aliisque inde secutis hac vice verbo appellavit, salvo postea facto et in scriptis, ac protestatus est coram me notario publico. Interim autem pro ingenuo Stanislao Crassnostaviensi, litterarum studioso, principali, caucionem praestandam petito iuridico magister Thomas venerabilis de praefata Crasnisthaw, incola contubernii pauperum, in eum effectum cavit, quod videlicet nusquam sine licencia domini hinc de civitate et diocesi Cracoviensi discedet, iudicio sistet et iudicatum solvet, in quantum iure convictus fuerit. Praesentibus dominis Bartholomaeo Zadrowski, Stanislao Wieczowski, testibus et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

304. [p. 200]. Lunae XIII decembris.

Honestae dominae Annae Iurkova, chirurgicae et incolae Cracoviensis, ad proposicionem per se factam, occasione unius sexagenae et decem octo grossorum pecuniarum pro medela et curacione vulneris in capite et pedis fractae sive genu inficti praestita, hactenus debitaе. Ingenuus dominus Bartholomaeus Throssinski, litterarum studiosus, de contubernio Ierusalem, ad hoc legitime citatus, comparens iudicialiter, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur, petens petita fieri non debere. Et datur ad probandum vel deferendum. Praesentibus Adamo Shamotuli, Bartholomaeo Zadrowski, testibus et me Iacobo Gwiasdowski.

305. [p. 202]. Lunae XI ianuarii. Relacio praetextu citacionis.

Famatorum dominorum Lucae et Martini, civium et chirurgicorum Cracoviensium, ad instanciam, ingenuus et discretus Stanislaus Rzeckowski, notarius publicus, retulit, se de mandato domini honestos Stanislaum Czudzilo ollicicem et Barbaram, coniuges de Casimiria, testes dudum — ob non perhibicionem testimonii veritatis in causa, quam sciverint adversus venerabilem magistrum scholae a Corpore Christi Casimiriae ad videndum, et audiendum, peti, ipsos sententiam excom-

municacionis incidisse declarari ac litteras declaratorias in forma dandas decerni et extradi mandari, — pro die crastina personaliter citasse et terminum legitime assignasse. Praesentibus dominis Abrahamo Gorski, Iacobo Rabianowski, Alberto Makolski et Casparo a Shmigrod, notario publico.

306. [p. 202]. Lunae XVIII ianuarii, ipso die sanctae Priscaae.

Honestae dominae Annae Zhabezina. civis et institutricis de *smatruss* Cracoviensi, ad proposicionem per se factam, occasione sex florenorum pecuniarum residui debiti ad rationem novem florenorum pro tela texta et *barchan* ad praestam seu fidem creditivam, a tribus annis citra vel [ultra] receptis iuxta chirographum et apodicham de manu illius propria exhibitam, per ipsum iudicialiter palam verificatam. Venerabilis dominus Laurencius Cula, praepositus in Krczanczice. citatus, obediens animo etc. confessus est, se huiusmodi residuum debitum teneri, dum modo hac vice non esse in habendo, petens propterea per dominum sibi competentem dilacionem ad solvendum praefigi. Et dominus ex suis confessatis decrevit, quatinus infra hinc et quindenam proximam eidem solvat. Praesentibus dominis baccalario Adamo Shmotuli, universitatis bedello, Bartholomaeo, famulo domini rectoris et me baccalario Iacobo Gwiasdowski. notario publico.

307. [p. 203]. Iovis XI februarii, quae fuit ante festum divi Valentini martyris.

Honesta et famata domina Hedvigis Wlochova, relicta olim Nicolai, lapicidae, Itali et civis Cracoviensis. principalis et magister Stanislaus Maruschowski, coniunctim ipsius legitimus procurator. reproductis coram domino litteris citacionis contra venerabilem doctorem Gregorium a Skena. ex adverso principalem, praepositum divae Annae Cracoviae, debite, ut prima facie apparuit, executis. pecierunt post observationem diuturnam terminorum in causa debiti concludi et sententiam diffinitivam ferri, accusata nihilominus contumacia ex adverso principalis citati et non comparentis. Et dominus visa contumacia ex adverso principalis diucius expectati. ante omnia dilaciones omnes, si quae pendeant, revocavit, appellaciones vero, si quae interpositae sint, refutavit et ex superabundanti in causa conclusit et pro concluso omnia habere voluit.

Sentencia diffinitiva dominae Wlochova contra dominum doctorem Gregorium Dambroski, praepositum livae Annae in Cracovia.

Concludimus.

Christi nomine invocato et solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes, per hanc nostram sententiam diffinitivam et iurisrdinacionem, quam in his ferimus scriptis, ex his, quae in huiusmodi ausa inter honestam dominam Hedvigim Wlochova, civem Cracovien-

sem, relictam olim Nicolai Itali ex una et egregium dominum doctorem Gregorium a Skena, praepositum ecclesiae sanctae Annae, occasione certi debiti pro lateribus et cemento contracti, coram nobis vertente et mota, partibus ex altera, dicimus, pronunciamus, decernimus et declaramus praefatum dominum doctorem Gregorium, praepositum memoratum sanctae Annae, ex testiumque attestacionibus et deposicionibus cognovimus et intelleximus, facto debito computo pro dictis materiis videlicet duodecim millium laterum et cementi viginti quatuor curruum seu cistarum, hactenus teneri et debere triginta duos florenos pecuniarum ac obligatum remansisse, monitumque propterea ac requisitum saepius ac saepius charitative solvere recusasse illicite, indebite, inique et iniuste, sibi quoque domino doctori talia facere minime licuisse, neque licere, et ob hoc ipsum dominum doctorem et praepositum sanctae Annae ad dandum et solvendum dictos triginta duos florenos pecuniae ipsi dominae Hedvigi Wlochova, relictae famati olim Nicolai, gente Itali, cogendum et compellendum fore ac compelli debere, prout cogimus et compellimus hac nostra sententia diffinitiva, una cum litis expensis, earum taxacione nobis in posterum reservata, mediante.

308. [p. 204]. Lunae quinta decima mensis februarii. Constitutio procuratorum per dominum doctorem Philipum.

Ego Valentinus Brzostowski, diocesis Praemisiensis clericus, sacra apostolica et imperiali autoritatibus publicus notarius, reverendo et excellenti domino Ioanni a Sanok, decretorum doctori, sancti Nicolai extra muros Cracovienses praeposito almaeque universitatis studii generalis Cracoviensis rectori retuli, ad hoc missus: quod egregius dominus doctor Philipus Aher, canonicus Wratislaviensis, certis loco et tempore ad resignandum certum altare in aede divae Annae in Cracovia, collacionis dominorum canonistarum ac inhabitancium collegium iuristarum, reverendos et excellentes dominos Stanislaum Borek, decanum ac Stanislaum Hosium, canonicum, Cracovienses, iuris utriusque doctores, constituit procuratores suos irrevocabiles; petiitque ipsius domini doctoris Aher nomine ipsum reverendum dominum rectorem supradictum pro praesentacione ad altare senioratus bursae iuristarum. Et reverendus praedictus dominus rector, petitioni praefatae annuendo, protestatus est, non alio modo se daturum praesentacionem, quam ut ad primam ipsius requisicionem ipsi domini procuratores praefati constituti altare praedictum sanctae Annae resignent, de eodemque cedant quam primum. Ad cuius quidem requisicionem ego notarius, qui supra, obtuli me et offero praesenti manu mea daturum instrumentum constitutionis huiusmodi, de qua supra. Idem Valentinus Brzostowski, qui supra.

309. [p. 204]. Iovis XXV februarii, quae fuit in crastino festi sancti Mathiae apostoli.

Honorabilis domini Mathiae Zawadzki, ecclesiae parrochialis in Busco Ruthenica vicarii nomine, circumspectus dominus Paulus Mil-

kowski, notarius praedictae civitatis, ut dicebat, Busko, ac plenipotens, vigore et praetextu mandati de persona sua sub titulo et sigillo consulatus eiusdem in apertum exhibiti coram domino et apud acta producti. conveniendo iudicialiter proposuit contra ingenuum Adamum Schamotuli, optimarum arcium baccalaureum, celebris universitatis modernum bedellum Cracoviensem, quod cum ipse a certo tempore dudum iam transacto, alias cum agebat moderatorem ludi litterarii in Camienyecz Podoliae. duos florenos pecuniarum titulo amicabilem mutui alias spe restitutionis fiendae commodatos tenetur, hactenusque debitus remansit; peccit propterea tanquam adventicius et passivus hospes, ne mora aliquantisper retrahatur, eundem ad solvendum compelli et cogi tempusque competens limitari, implorato ad praemissa humiliter reverendae paternitatis vestrae benigno officio. In praesentia memorati Adami, rei, comparentis et huiusmodi debitum duorum florenorum. pro quo convenitur, iudicialiter confitentis, in veritate eidem teneri, verum rem angustam fore domi et ob hoc nullatenus posse solvi allegantis, quoadusque pinguior arriserit fortuna, cum nudo vestimenta vix detrahi possunt. Et dominus ex suis confessatis eundem in petitis condemnavit, quatenus autem infra hinc et quindenam solvat aut amicabilem componat. decrevit. Ubi praefatus dominus Milkowski ob eum hinc ad propria digressum, virtute clausulae mandati procuracionis, ad agendum, tollendum et levandum huiusmodi debitum deque perceptis et levatis quietandum, numerandum, nobilem dominum Stanislaum Osski alias in forma pleniore substituit. Praesentibus dominis Bartholomaeo Cedrowski, Theodolo, studiosis de Cracovia. testibus et me Jacobo Gwiasdowski, notario publico.

310. [p. 205]. Veneris quinta marcii, quae fuit ante dominicam quinquagesimae.

Officii domini instigatoris, magistri Adami Shamothuli, quem dominus existens in convocacione maioris collegii artistarum a prandiis cum venerabilibus patribus, dominis videlicet Iacobo Kleparz, canonico Cracoviensi, Nicolao Schadek, decano. Anthonio Napachanye. Ioanne Piotrcovita, maioris ecclesiae poenitenciario Cracoviae, sacrarum litterarum doctoribus et canonicis ecclesiae collegiatae sancti Floriani, Nicolaoque Vieliczka, medicae sacrae facultatis doctore, de laudabili consuetudine congregatis habita, in instigatorem officii deputavit, conveniendo gravi in querela palam et publice proposuit contra venerabilem doctorem Gregorium a Snena, praepositum sanctae Annae ecclesiae collegiatae, pro eo. quod ipse, licet notabili gaudeat promocione suae alae, sitque membrum celebris universitatis, spretoque proprio immediatoque suo iudice, sub praetextu forsitan contemptus et magni dispendii atque perniciosissimi odii tocius almae universitatis perinde ac iurisdiccioni illius, ad alienum tandem tribunal extraordinarium, ut puta domini administratoris vacante sede ecclesiae cathedralis Cracoviensis, illicite et minus iuste pro auxilio implorando se confugit, limitavit et desumpsit ommissis et destitutis suis immediatis iudicibus, ut pote consiliariis, contra omne ius fasque ac iusiurandum piae matri universitati alitrici suae,

ex qua prodiit et hactenus laudabiliter crevit. necnon contra libertatem et immunitatem privilegiorum et statutorum ac poenas per serenissimos huius incliti regni principes interpositas, concessorum, eciam per sedem apostolicam approbatorum, in perniciemque et iacturam, consequentiam periuriae ac sequelam posteritati talia introducendo, domini quoque rectoris iurisdictionem plane inturbando et enervando etc. Peciit propterea eundem, ut talem contumacem pronuncciari, poenasque nihilominus contentas contra ipsum extendi et in eisdem condemnari, ne postea facilitas veniae cedat aliis in contemptum. Quo facto et in continenti dominus celebris universitatis rector, cum memoratis patribus semoto reo ad partem initoque et facto digesto consilio, arbitramento et scrutinio, vicissim demum ad sui praesentiam accersito, de consensu omnium assessorum et consiliariorum, praefatum doctorem Gregorium propter transgressionem huiusmodi poenae, privilegiorumque et statutorum violationem in decem marcis pecuniarum pragensium iuxta dispositionem statutorum condemnavit. Quas ut infra tres dies reponat. fisco universitatis interea applicandas, per executorem Adamum monitus est et ad declarandum citatus, quatenus decreto domini pareat. Praesentibus venerabili et ingenuis dominis doctore Ioanne Thurobino, lectore ordinario iuris civilis in celebri universitate Cracoviensi. Nicolao bedello, testibus et me Iacobo Gwiasdowski, actorum et huius actus notario publico.

311. [p 206]. Veneris XII marcii ipso die divi Gregorii, alias quae fuit ante dominicam Invocavit in quadagesima.

Ingenui Adami Schamothuli, bedelli celebris universitatis studii generalis Cracoviensis, ad propositionem describendam, occasione plumaticae, plumis olorinis copiose repletae. huc coram domino exhibitae in apertum, reo infrascripto in septem florenis pecuniarum pro se fideiussorum a festo sancti Ioannis Baptistae praeterito hactenus invadiatae et oppignoratae. verum, ut videre licet. admodum in plumis minoratae, distractae et quasi (civiliter agendo et protestando) ademptae, valoris decem florenorum pecuniarum, petentis propterea ad respondendum et restituendum eandem viis iuris cogi solvique. Providus Bartholomaeus Miklasch, acupictor et civis Casimiriensis, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur. petens¹⁾ petita fieri non debere. Et datur ad probandum vel defferendum iuxta formam iuris. Quo facto et in continenti praedictus Bartholomaeus, ipsius Adami quondam pater familias ac fideiussor, receptis et effectualiter levatis tribus marcis pecuniarum ipsi Adamo pro stipendio suo a dominis novellis doctoribus, novissime ad apicem promotis, huc ad acta domini per Nicolaum bedellum facto repositis ac demum per eundem Bartholomaeum ex decreto dominorum universitatis consiliariorum arrestatis, sibi debitis, easdem modo infrascripto tulit et numeravit et tribunal domini ipsiusque notarium officinae perpetuo quietavit. Et nihilominus memoratus Bartholomaeus praesentibus se obligavit et de praesenti li-

¹⁾ Cod.: petentis.

bere obligat et inscribit, se parere iuri, iudicio sisti et iudicatum solvi, inquantum convictus iure fuerit coram domino et a proprio foro seu iudicio saeculari, cui legitime subiacet, recedit et se enervavit ac in iurisdicionem domini consensit et subiecit. Praesentibus venerabilibus dominis doctore Iovanne Thurobino, iuris civilis lectore ordinario, magistro Stanislao Budzinski, collegis minoris collegii, Laurencio Cizowski. consistorii Cracoviensis causarum oratore, testibus et baccalario Iacobo Gwiasdowski, notario publico, huius actus scriba.

312. [p. 207]. Jovis VIII mensis aprilis, quae fuit ante dominicam Iudica.

Venerabilis et egregius vir dominus Martinus a Crossno penes et in proximo Strzelno, arcium et sacrae facultatis medicae doctor, civis Cracoviensis, coram domino celebris universitatis rectore domino Iovanne Sanok et apud acta personaliter constitutus praesencia, non vi, dolo, fraude compulsus nec coactus, aut altero quovis modo circumventus, verum sua genuina probitate, liberalitate et spontanea voluntate palam et publice, ingenue et pure recognovit et per expressum fassus est, se centum florenos pecuniarum. ratione nupciarum alias dotalicii tempore contractus sponsaliorum de consuetudine patriae petitos, nobili dominae Hedvigi Rogulska de magno et potenti genere ortae. coniugi suae charissimae, dedisse, contulisse, donavisse et inscripsisse et non aliter nec alio modo fieri voluit et peccit [quam] donacione perpetua valida et inter vivos fieri solita maxime in eventum periculi cuiuscunque seu mortis omnibus obnoxiae, alias loco et praetextu testamenti conficiendi. propter perfectam charitatem vinculumque amicitiae thori coniugalis, tum demum prolis educandae, fidelia item obsequia et merita interim, dum vivit, adhuc praestanda, praesertim quod sese strenue graciosam, proinde morigeram ac diligentem erga eum gerit. Quamquidem donacionem dominus in quantum de iure admisit et in robore conservavit, et pro pociori cautela et securitate praefata domina Hedvigis processu temporis huc ad acta adveniens huiusmodi actum videre curabit, emolagabit et confirmabit. Praesentibus honorabilibus dominis Iacobo a Piotrcow, ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Kleparz, Albertho a Varth, sancti Nicolai iuxta Cracoviam respective vicariis et me baccalario Iacobo Gwiasdowski, notario publico, ad praemissa testibus adhibitis.

313. [p. 208]. Sabbati ultima aprilis, quae fuit ante dominicam Conductus Paschae.

Ingenuus Adamus a Shamothuli, bonarum arcium baccalarius et celebris universitatis studii generalis bedellus. coram domino et apud acta personaliter constitutus praesencia, sponte et libere recognovit et per expressum fassus est, se quatuordecim florenos pecuniarum certi liquidi debiti pro piscibus salitis a duobus annis citra vel ultra ad prestam emptis et concreditis famato domino Gregorio Schimkovicz, Armeno, civi Camenecensi terrarum Podoliae, teneri et debere. Quas

se eidem (aut in absencia famatis dominis Joanni Crupek, civi et scabino iuris teuthonici Maideburgensis Cracoviensis et Iodoco Justh, haeredibus olim spectabilis domini Stanislai Crupek, ipsius plenipotentibus, mandatum sufficiens ad tollendum, levandum et de perceptis et levatis quietandum habentibus ac producentibus in effectum) ad rathas infra-scriptas successive. videlicet duos florenos a proximo et immediate sequenti quartali Penthecosten 1546, similes vero duos florenos pecuniarum pro quartali sanctae Crucis, pro quartali item subsequenti sanctae Luciae quatuor florenos, deinde pro quartali festi Penthecostes per annum affuturum similes tres florenos usque ad exterminacionem et solucionem quatuordecim florenorum pecuniarum debitorum, eidem ad singula anni quartalia obligatorum, una cum uxore sua legitima Catherina in eventum mortis manu coniuncta et indivisa, unus pro alio cavendo et se principalem debitorem in solvendo ponendo se et suam uxorem sub censuris ecclesiasticis, renunciando quibusvis excepcionibus, dilacionibus, cautelis, iuris et facti remediis, soluturum omnino summisit, inscripsit et obligavit. Casu vero, quo primam ratham perinde et reliquas pro tempore praefinito solvere ex quacunque causa et occasione neglexerit, extunc ad alias rathas suprascriptas nullam amplius dilacionem habere debet, verum totam summam huiusmodi in instanti, nulla prorsus excepcione utens, tanquam omni iure victus solucionem (sic) impendere libere debet. Praesentibus dominis Mathia Carniczki. Adamo de Schadek, litterarum studente et Jacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus ad praemissa.

Sub rectoratu reverendi patris et eximii viri domini Ioannis a Sano-
nok, arcium et decretorum doctoris, praepositi ecclesiae parochialis
divi Nicolai iuncta Cracoviae, commutacione aestivali ipso die
sancti Georgii, alias in crastino festi sancti Adalberti facta, quae
fuit sexta maii, iam sexta vice rectoratu feliciter fungentis, ad
quem canonice fuit reelectus, anno quoque eodem MDXLVI,
acta actorum, sentenciarum, obligacionum, pronuncciacionum,
relacionum et absolutoriarum, coram sua reverenda paternitate
gesta, in hunc qui sequuntur modum continuantur.

314. [p. 210]. Martis XI mensis maii, quae fuit in octava sancti Floriani, patroni gloriosi.

Providi Prandotae Olbierzowski, civis Sandecensis, ad proposicionem describendam lacius, occasione percussionis gladio in dorsum, aliquot ictorum et unius vulneris lividi in cubitum manus sinistrae, bedello palam obductae et in apertum exhibitae, praeter condignum in bursa Iherusalem factae, eo potissimum, quod executori citare eundem procuranti demonstraverit, aliarumque iniuriarum verbalium citro ultroque sibi irrogatarum connisatarumque (sic), ad centum marcas pecuniarum aestimatarum etc. Nobilis et discretus Stanislaus Zalassowski.

studiosus de bursa Iherusalem, iudicialiter comparens animo et intentione litem timendi recognovit, se eum percussisse, verum per eum lacesitus et provocatus verbis iniuriosis et turpiloquis, toleratu indignis. Et dominus ex confessatis suis eundem in petitis condemnandum adhuc distulit. Sed interea eisdem partibus terminum ad tentandam concordiam hinc ad feriam sextam proximam limitavit et praefixit. Quo facto poenam de pace et vitae securitate habenda centum florenorum interposuit et vallavit Praesentibus dominis Mathia Jachimovicz de Cracovia, Nicolao bedello et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

315. [p. 213]. Veneris X septembris, quae fuit ante festum Nativitatis sanctae Mariae.

Venerabilis et religiosus vir, dominus Vitus a Biala, sacrarum litterarum professor, in partibus. prout asserebat, promotus, priorque conventus fratrum ordinis Praedicatorum sanctae Trinitatis in Cracovia, in mei notarii publici, ad infrascripta per dominum rectorem specialiter deputati et missi, ac testium infrascriptorum ad hoc adhibitorum et rogatorum praesencia, in vaporario aestivali eiusdem conventus personae hora terciarum constitutus. ut et tanquam testis per certum executorem de mandato domini ad verificandum sigillum infrascriptum praegnanti negotio admodum necessarium citatus et compulsus. qui sic ut praefertur citatus comparens, metu censurarum. deliberatus [videns] sigillum oblongum litteris pergameneis exhibitis. ad manus receptis. debite inspectis et revisis, in capsella ferrea. rubea cera, sericea zona, more illius patriae perinde ac Romanae curiae subappensum, sigillitas sanas. siquidem salvas et integras. non viciatas, non abrasas, sed omni prorsus vicio et suspicionis nota, prout prima sui facie apparebant, omnino carentes. nempe fasces et insignia promocionis doctoratus personae venerabilis doctoris Simonis Pilsno in ipsis partibus susceptae adeptaeque repraesentantes et in se continentes, ad effectum incorporandi se facultati canonicae pro loquo legitime respondendi. petentis in hac celebri achademia nostra, ubi in continenti, tactis ob hoc scripturis sacrosanctis, medio corporali iuramento in forma praestito verificavit, deposuit et recognovit, in veritate dicens et credens illud omnia illius, cuius dicitur, esse videlicet florentissimi studii generalis Ferrariensis. Subsequenter vero memoratus doctor Simon Pilsnensis, maioris domus artistarum collega, coram domino iudicialiter comparens et ad mentem domini (negocium suum, quod constanter prosequi intendit. ne aliquanto protrahi aut quopiam altero modo intercipi videatur) reducens, sigillum negotii sui cepti per unum duntaxat testem verificatum et recognitum iam fuisse et esse, petens propterea ob defectum alterius testis a loco loci hac vice absentis, modo reverendae paternitati vestrae per gratiam visum fuerit non incommodum, se ad iusiurandum in complementum alias vice alterius testis praestandum corporaliter de iure admitti, absolutumque pronunciari. Quo facto dominus ex paterna pietate benigne secum agens et ad animum ipsius solitum iuramentum diu antehac, tum cum se (sic) primum albo celebris universitatis nostrae inscriptus et transplantatus fuerit piasque litteras laudabiliter hactenus continua-

verit, reducens, perinde, acsi iam pro praestito solito iniuncto iuramento raturum habet de illiusque praestitione amplius liberum dimittet, de sigilloque litteris appenso deque promociione facta plenarie et indubie credit. Praesentibus dominis Nicolao Mysthal, consule et chirurgico Cracoviensi, Stanislaio Modlischewski, litterarum studioso Cracoviensi et me Iacobo Gwiasdowski, apostolica auctoritate notario publico.

316. [p. 214]. Iovis XIV octobris, ipso profesto divi Calixti.

Venerabilis et egregius vir doctor Philippus, canonicus Wratislaviensis, bursae iuristarum senior Cracoviae, ad instanciam venerabilis domini decani facultatis canonicae, ut dicebat, ad hodie citatus, personaliter comparens, in mei notarii publici et testium infrascriptorum ad hoc adhibitorum et rogatorum praesencia, protestatus est de absencia a domo domini rectoris. narrans et offerens se velle cuilibet iustificasse de obiectis, modo sit, qui accuset. Et propterea ad vicesimam secundam tantisper expectans, peciit se a termino huiusmodi inquantum sit absolvi. Alioqui protestans, quod nihil agatur. nisi eo praesente alias vocato Praesentibus dominis Laurencio Cristini, canonico Scarbimiriensis, doctore Diogene et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, actorum scriba, testibus.

317. [p. 215]. Venerabilium dominorum doctoris Nicolai Schadek, decani ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Kleparz, maioris collegii artistarum collegae ex una et magistri Martini de Cerdonia, canonici eiusdem ecclesiae, partibus ex altera in causa, occasione quorundam controversiarum hinc inde quomodolibet exortarum, dominus — ante omnia volens partes ad pacem et concordiam inducere, attentaque ipsius magistri Martini temeritate, quam dudum dicitur tam adversus dominum doctorem Nicolaum Schadek. quam maiores dominos collegas ac celebre capitulum sancti Floriani per negligencias, item diversas insolencias commisisse et temere exhibuisse, ubi propter praemissa puniunt debita animadversione esse. hactenusque nihil prorsus se emendari curavisse, sed in dies magis ac magis negligencias ex incuria in officiis ecclesiasticis, item in leccionibus praelegendis se praestitisse reddidissequae in vilipendium et contemptum privilegiorum celebris universitatis nostrae, praeterea [quia] ad alienos extraneosve sprete iurisdicione legitimi iudicis ac proprii sese confugit etc., — decrevit et mandavit ipsi magistro Martino. quatenus iurat perpetuum amicabilem pacem cum memorato doctore Nicolao Schadek. sub poena centum ducatorum auri puri in auro. inquantum quid sinistri adversus eundem moliri aut intentare ausus et convictus fuerit. Praeterea eidem iniunxit, quatenus tam cum dominis maioribus collegis, quam cum celebri capitulo sancti Floriani infra hinc ad quindenam omnino et penitus occasione differenceciarum odio conceptarum finaliter componat sub irrefragabili poena decem marcarum. Praesentibus dominis Sthephano, arcium baccalario, Theodolo de Cracovia, studioso et Adamo Schamotulhi, universitatis bedello, testibus.

Hactenus.

Hic desiit magistratus domini doctoris Sanok.

Acta actorum, obligationum, sententiarum, pronunnciationum, constitutionum, absolutoriarum coram magnifico et eximio viro domino Sigismundo a Sthazhicza, iuris utriusque doctore, praeposito Sandecensi, canonico ecclesiae cathedralis Cracoviensis etc. rectoreque celebris universitatis studii generalis eiusdem, sub anno a nativitate Domini millesimo quingentesimo quadragesimo sexto, indicione quarta, pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Pauli, divina providencia papae tercii, anno duodecimo, in rectoratu primo, Sabbati in profesto sancti Galli, XVI octobris, commutatione hiemali proxime instanti, canonicе electo eo ferme tempore, quo sacra Caesarea Maiestas copias belli adversus communitatem Germanorum, suorum subditorum rebellantium paravit et movit, incipiunt feliciter modo infrascripto.

318. [p. 217]. Martis XXIII novembris, quae fuit ipso die sancti Clementis.

Honestae Annae Capuscyanka a Rava, Cracoviae agentis ante portam novam, alio vocabulo nuncupatae Iendrzejewa, ad propositionem describendam, sororis. proximitate sanguinis olim Stanislao a Rava, studioso in ludo litterario sancti Spiritus, dum viveret, attinentis, occasione subductae vulpineae de nigro panno Bohemicali, item tunicae *dzika* de purpurian, item pectoralis *makova*, et alterius similis coloris iam attritae et quasi demolitae, item duarum parium caligarum de *zamesch* ac etiam alterius tunicae vetustae, item tredecim ulnarum alias *sqzhen* rethe, breviiarii scripti, quatuor interularum, duarum *miczki*, quarum una *kythanczana*, et alia de czamaletto, tertia adhuc *miczka* de panno, item lectisterniorum, duorum cussinorum et unius plumaticae, item thaystri de corrigio, cisticulae unius cum rebus introclisis aliarumque rerum ad omne minus ad quadraginta florenorum aestimatarum, iure propinquitatis ad se devolutarum et per reum infrascriptum nequiter et indebite et occupatarum et usurpatarum, petentis propterea ipsum ad restitutionem cogi etc. Venerabilis Thomas Crasnosthaviensis, optimarum arcium magister, ludi litterarii sancti Spiritus in Cracovia moderator, iudicialiter comparens loco responsionis allegavit, se huiusmodi morticiniorum, morte praedicti testamenti testatoris relictorum, legitimum executorem ac fideicommissarium esse atque testamentum per ipsum conditum fuisse, offerentem nihilominus se illud lucidis intervallis velle verificare et per testes instrumentarios probare etc. Et dominus infra hinc ad primam, alias feriam sextam proximam, testes recipiendum et examinandum decrevit. Praesente familia domus.

319. [p. 218] Mercurii prima decembris, quae fuit in crastino festi divi Andreae apostoli.

Venerabilis et egregius dominus doctor Philippus, canonicus ecclesiae cathedralis Wratislaviensis et senior bursae iuristarum in Cra-

covia, coram reverendo domino rectore personaliter comparens, citra omnem delacionem, civiliter non noxie agens, testatumque hoc palam fieri cupiens, nec quempiam illorum temere insimulans, modo ad rehabicionem et restitutionem rerum suarum fortuito casu sibi ablatarum, exposuit et in veritate per modum querelae convencionalis dixit, praestito tamen prius in forma calumniae corporali iuramento, quod novissime alias sub hoc tempore notabile damnum videlicet in argento inaurato certo, ad triginta marcas auri eciam simili sacramento firmato aestimatum specificatumque, cum cisticula eius propria de sua habitacione, non satis sibi constat per quem malivolum — dicit — esse illatum et ob hoc graviter dampnificatum. Suspiciatur tamen ex levitate cordis, ut hoc modo pare loquendo, non de aliquo extraneo verum de quodam ex inhabitantibus eiusdem contubernii ex praesumpeionibus, certis quoque coniecturis, nempe per praedictae cistulae cum clausura violatae et effractae etiam [cum] litteris, nonnullis privilegiis in summo usque atrio, hoc est sub tecto eiusdem contubernii, triduo post dampnum factum reposicionem invencionemque; non autem huiusmodi argenti ac dampni nulla ex parte, teste consciencia, hactenus [re]habicionem restitutionemve. Peciit propterea per dominum eciam simile iuramentum ab omnibus generaliter dominis inhabitantibus exigi singillatim, recipi ac decerni, quo facilius quisque suam innocenciam per praemissa canonice et publice purget seque iustificet. Et dominus iuste, iure et rationabiliter petita decernenda decrevit et fieri mandavit. Quo facto et in continenti, eo tum praesente et audiente, imprimis honorabiles et nobiles domini Iacobus Gwiasdowski, in decretis licenciatus, Albertus Bidgotiensis, Stephanus Sdzarowski, Laurencius, Ioannes et Stanislaus Czyzhewscy fratres, Caspar Smigrodensis, arcium et sacrorum canonum respective baccalaurei et altaristae, Albertus Makolski, Martinus Brendis, Martinus Sandomiriensis, notarii et plebani, postea vero et successive Laurencius Kula, praepositus in Krczanczin, praesentes in propriis personis, tactis ob hoc scripturis sacrosanctis, quilibet eorum mediis corporalibus iuramentis in forma praestitis, iurarunt damnum in huiusmodi asserto argento ex data forsitan opera sublato omnino eidem non fecisse, non intulisse, occasionemque ne utiquam dedisse, neque subtrahentem scivisse. Et propter notam infamiae maculamque publice sic nequiter eis obiectam et insimulatam, tum demum propter detestabile periurii crimen, per ipsum modo praemisso commissum, dicti domini inhabitantes solenniter protestati sunt, huiusmodique infamias et iniurias ad centena millia florenorum ad animum revocando aestimarunt, cupientes et offerentes sese singillatim eidem in futurum propter praemissa salvam velle omnino intentare accionem, hoc est quaelibet iuris remedia exquirere, stat sententia; et nihilominus hac vice praefata communitas contra eundem doctorem seniore iudicialiter et amarulenter proposuit summarie, quod ille quadam prava consuetudine et simulata religione ab hominibus parum laudata inhabitantes eiusdem domus verbis probrosis, turpiloquis et iniuriosis, gravissimis quoque vicii vocabulis palam invadit, insimulat, interturbat, cauteriis inurit et perniciosius profusissimisque moribus vivere dicit, ullam rationem suae professionis eciam ministerii sacri characteris, ordinis, perinde ac mo-

rum gravitatis habet¹⁾, iniustis reprehensionum censuris increpat, molestat, in odium provocat, lites movet et excitat, necnon contemptibiliter apud se omnes fere inhabitantes habet, ut et tanquam famae suae prodigus et sui honoris persecutor, bestias praeterea, domesticos fures, latrones, compotatores licenciose appellat, sic inquit: „hey, furite amici, noverim potius ipse, quam vos“, „non est verum“ — aliquocies geminando, „vos — inquam — auscultate me, nam vester dominus sum, locupletior vobis, pecuniam copiosam et lapideam amplam Wratislaviae Dei munere habeo.“ Et alia id generis ad dedecus et ignominiam suam, quae ut indigna, ita gravia sunt et acerba auditu. Probatorum dominorum doctorum potius mores ac vestigia facilitate sua sequi eum cogat, ne de cetero huiusmodi insolencias, clamores, turbacionesve eidem communitati quovis quaesito colore ingerat faciatque. Praeterea cameras seraculis suis ne claudat, fores domus repagulo praeter solitum eciam ne²⁾ claudat. Nec dum tempestive aperit, raro pacifice intrare inhabitantes permittit, clamores insuper excessivos vesperi studiose parat, ructus crepitusque ventris, pulsus scipione importune per domum exercet. Lecciones item dominicis et festis diebus eciam sabativis, actus ordinarios seu publicas disputationes negligenter adimplet, pacem et concordiam habitantium hincinde firmatam dirimit ac refricat. Supplicat igitur reverendam paternitatem vestram dominum gymnasiarcham vigilantissimum memorata communitas (tametsi ille vix desiturus ab insolita suae praesumptionis maioris audaciae licencia) velit solita patrocinii dexteritate singularique benignitate hoc ipsum quasi indiscrecionis probrum benigne interpretari iustisque rationibus prosequi atque contra eundem dominum doctorem seniore gravem poenam et severam animadversionem extendere. Et dominus auditis hincinde huiusmodi alterationibus, differentiis et iniuriis ac damnis, cupiensque easdem ad tranquillam pacem reducere partes, decrevit et mandavit, quatenus pacem laudatam vicissim habeant et secum communicent, seque sibi ipsis faciles et opportunos praestent, plausibilia quoque ac amabilia loquantur, delicatam famam, instar oculi, ne diminuunt, seniore deinde, qualis sit, venerentur et observent. Ille autem pari effectui accomodare se eisdem sciat et neminem infamet, bursam eciam hora XIII hieme aperiat, demum tertia noctis aut paulo post quarta obtrudat et claudat. Et nihilominus ex superabundanti pro maiori subsistencia actusque validitate centum ducatorum ac carcerum poenas interposuit et vallavit. Praesente familia domus domini rectoris et me Iacobo Gwiasdowski.

320. [p. 220]. Eadem suprascripta die.

Venerabilis et egregii viri domini doctoris Philippi Aher de Cracovia, canonici ecclesiae cathedralis Wratislaviensis et senioris bursae iuristarum Cracoviae ad propositionem lacius describendam per se factam, occasione habitacionis caminatae in superiore atrio palatii eiusdem contubernii sitae, quam olim baccalaureus Mathias Grzimala, dum viveret, inhabitabat, per reum infrascriptum adhibita opera repercussae

¹⁾ Cod.: gravitate habita.

²⁾ Cod.: non.

et de facto occupatae. ad sui dispositionem iurisdiccione[m]que tanquam ad patrem familias communiter pertinentis, certaeque suppellectilis ac sarcinae ibi locatae et relictas (et per hoc damni subsecuti aliarumque iniuriarum verbalium ac infamiarum citro utroque praeter condignum irrogatarum, ad centum marcas pecuniarum aestimatarum) ocellusaeque hactenus in diversum distractae et aliquanto processu temporis sub sua tunc eo loco loci absencia et sine eius sciencia, eciam sine superioris regentis licencia effractae, violatae et ad suum usum usurpatae, eciam non servata personae gravitate, maxime in contemptum authoritatis ac iurisdiccione[s] suae et ita spoli commissi; et petentis propterea per benignum domini officium iurisque ordinacionem ut et tanquam spoliatum, amarulentum, ante omnia restituendum decerni ac se restitui et super praemissis iusticiam cum examinatione principali sibi fieri et administrari, eundemque debita animadversione puniri, in eventum aliis consequenciae et sequelae trahendae etc. Honorabilis ac nobilis dominus Albertus Makolski, in Brzikow plebanus, pias litteras iurispudenciae in praedicta bursa laudabiliter colens, obtemperans legibus, qui animo et intencione litem timendi, occasione similium infamiarum, iniuriarum et dampnorum, ante omnia solenniter testatum esse voluit et peciit, laciis in scriptis de libello reconventionali dando, simulque accione[m] super praemissis loco et tempore opportunis intentando, obiter tamen hac vice per modum reconventionalis propositionis proposuit alias ingenue confessus est. se id non temere nec ex data opera fecisse, verum de speciali admissione scienciaque et noticia egregi domini doctoris Ioannis Thurobini, lectoris ordinarii Institucionum in universitate Cracoviensi, cui praedicta habitacio, occasione cuius agitur negocium, paulo ante per celebrem universitatem Cracoviensem ad restaurandum et deinde inhabitandum data et consignata certo esse dicitur, tum eciam ex favorabili cessione senii studiosorum. quod eis hac vice compete[n]t. in personam ipsius facta, huiusmodi habitacionem iustis rationibus occupasse ad eamque ius quaesitum habuisse. Ad quam tamen nonnisi adhibitis testibus sole meridiana clariore fidedignis, praemissa solenni protestacione medio serrificis instrumenti, limen hostii praedictae habitacionis palam adiit ingressusque est, cuius legitimus possessor in praesentiarum existit, in qua quidem, teste consciencia, duntaxat lectum vacuum cum baiulo seu pondere nempe plumatica satis abiecta repleto, dixit se prima facie conspexisse, reperisseque ac urinale, illaque sic apprehensa integre in et ad contiguam vicinamque habitacionem domini Kula. praepositi Krzeslaviensis, sub testimonio intulisse et servavisse et nihil penitus de praemissis reculis in propositione deductis sustulisse, nihilque ademptum aut deperditum fuisse; et propterea praefatus Makolski inhabitans peciit se circa eandem habitacionem, modo id per gratiam fiat, praesertim cum ad meliorem frugem et commodum universitatis cedat, cumque statuto cavetur, quod senior bursae ultra vicem suam plures habitaciones ne occupet, propter consequenciam et sequelam propterea benigne conservari et adiudicari. Et nihilominus reconveniendo non proposuit, se per reum de pacifica et iibera huiusmodi vi amolitum et expulsum habitacione deque illius possessione spoliatum fuisse et esse, sarraculamque [sic] ipsius concussam et penitus eciam

praeter condignum destructam, furemque et publicum spoliatores et id generis cetera pervocatum esse satisque inhumaniter tractatum. Quas iniurias et infamias atque delicatissimam eius famam notatam ad mille florenos aestimavit etc. cum interesse ac damnis. Et reverendus dominus celebris universitatis rector, auditis hincinde propositis, querelis et responsis materiamineque facti primum cum certis dominis doctoribus iureconsultis, ad sui praesentiam adhibitis, bene digesto decrevit, maxime inquantum quid de praedictis rebus ad partem casu ademptum sit, vel adhuc ultra desideraretur, secundum iustam aestimationem ipsi doctori seniori omnino solvendum, Albertum vero Makolski, habitacionis possessorem, circa eandem pacifice et secure conservavit. Et nihilominus propter huiusmodi inofficiosum in praedictam habitacionem ingressum, sine sciencia senioris vel superioris nempe praedictae universitatis provisoris, in poena unius sexagenae pecuniarum ipsum condemnavit. Quam eidem infra hinc et quindenam proximam huc ad acta reponendam mandavit. Interim autem de pace et vitae securitate habenda inter partes poenam mille ducatorum interposuit et vallavit. Quo vero ad repagulum ferreum hostii eiusdem domus nequiter ex data opera effectum per doctorem seniore propositum, atque duabus serraculis eiusdem medio tempore penitus destructis, tam doctor senior quam inhabitantes vicissim hinc ad feriam sextam proximam alioqui ad octavam deliberabunt et inducias iuris deliberatorias ad respondendum habebunt. Et eo facto ibidem omnibus generaliter et singulariter bursam inhabitantibus principalibus et eorum servitoribus comparandum legitime in propriis personis, nec non camerales hactenus retinendum, spacium infra hinc et proximum Sabati iniunxit et mandavit. Praesentibus dominis Laurencio Cizowski, Stephano Sdzarowski et aliis quam pluribus fidedignis testibus, ac me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

321. [p. 222]. Veneris tercia decembris. Continuatio termini.

Venerabilis domini doctoris Philippi, canonici Wratislaviensis et bursae iuristarum Cracoviensis senioris, ex una et universitatis studiosorum, commorancium in eadem, partibus ex altera in causa, occasione damnorum illatorum, iniuriarum necnon repaguli hostii effracti, adhuc iuramenti praestandi, maxime propter absenciam baccalarii Stanislai Proschewiensis itemque aliorum servitorum, terminus hodiernus infra hinc ad quindenam proximam ad idem fieri continuatur ex decreto domini. Ubi dominus generaliter omnibus personaliter comparandum mandavit, cameralesque solvendum omnino iniunxit. Praesente familia domini rectoris.

322. [p. 223]. Martis XII mensis ianuarii, quae fuit ante octavam Epiphaniarum domini 1547.

Venerabilis magister Thomas Crassnosthaviensis, ludi litterarii sancti Spiritus in Cracovia moderator, citata legitime honesta Anna Jendrzejowa a Rava, ante novam portam Cracoviae agente, accusataque eius contumacia peccit in causa testamentaria post induccionem testium

et examen necnon illius verificationem concludi voluntatemque suam pronunciari. In praesentia dictae Annae a Rava, mulieris, pro interesse venientis, iudicialiterque comparentis, ad praemissa, modo quod iustum fuerit Deumque non offenderit, consencientis. Et dominus attenta et perspecta ultima olim testatoris officiosa voluntate ac ordinatione, videlicet Stanislai a Rava studiosi, praesenti suo decreto vim diffinitivae sententiae habente, praetensum testatoris testamentum in omnibus clausulis confirmavit, ratificavit et in suo valore tanquam efficax et validum conservavit ac ad executionem illius procedendum executori iuxta vim et continenciam mandavit. Praesente familia domus domini rectoris et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

323. [p. 223]. Contractus locacionis praediorum videlicet in Xiassnycze et Igolomia respective villis, per venerabiles dominos capitulares sancti Floriani in Kleparz nobili Matheo Carniczki, eorum arendatario, susceptus et factus.

Martis quindecima marcii, quae fuit ante dominicam Laetare.

Anno domini millesimo quingentesimo quadragésimo septimo, die vero Martis quintadecima mensis marcii, venerabiles et eximii viri domini Nicolaus a Schadek, decanus, Leonhardus Visnka, custos, Martinus Cracoviensis, Ioannes Piotrcoviensis etc. canonici ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Kleparz, sacrae paginae professores, totam communitatem celebris capituli repraesentantes et de ratihabitione illorum caventes, coram me notario publico et testibus infrascriptis, ad hoc adhibitis et assumptis, in habitatione ipsius domini doctoris Nicolai Schadek, eorum procuratoris, hinc inde personaliter constituti, sponte et libere recognoverunt de unanimi consensu et voluntate, se suo et reliquorum dominorum suorum fratrum capituli praedictae ecclesiae sancti Floriani respective nominibus locasse seu arendasse nobili Matheo Carniczki, notario suo, propter illius in se merita, duo legitima sua praedia, unum videlicet in villa Xiassnycze et aliud in villa Igolomia iacencia et sita, cum omnibus et singulis ad ea communiter pertinentibus, silvis videlicet, agris, pratis, piscinis, laboribus emetonum et hortulanorum, pectoribus, decima item a laicis suis in Igolomia proveniente, necnon instrumentis, paraphernalibus, utensilibusque domesticis, anseribus, gallinis et aliis, quibuscunque vocentur nominibus, demptis et exceptis tantumdem nudis censibus a emetonibus, hortulanis, tabernatoribus et moleniatoribus dari solitis, exceptis item ovis gallinaceis, caseis, gallis et quibusvis aliis daciis a praedictis hominibus celebri capitulo antiquitus dari solitis et obligatis. Quae omnia utpote census, ova, gallos et id generis cetera a subditis iure communi spectancia et proveniencia, dominus universitatis procurator praedictae libere exigere et colligere debebit et fratribus suis de illis respondere. Dixerunt autem et recognoverunt adhuc sese praedicta duo praedia iam memorato Matheo Carniczki suo notario in arendam locasse ad decursum et spacium sex annorum, incipiendo a festo videlicet Natalis Domini anni 1546 proxime

praeteriti progressive usque ad simile festum Nativitatis Domini, qui scribitur 1552 continuando exclusive, ratione cuius quidem locacionis praediorum seu arendae per eum modo praemisso susceptae sibi factae praedictus Matheus Carniczki arendatarius solvere debebit singulis annis continue se et immediate sequentibus, prout se soluturum fide bona et humanitate christiana obtulit, promisit et obligavit. octoginta marcas pecuniarum numeri et monetae in regno Poloniae currentis et receptibilis, incipiendo huiusmodi solucionem ab ipso festo Nativitatis Domini anni 1547. Quod si forte eo tempore in solvendo esse non poterit, extunc expectare ab eodem huiusmodi solucionem memoratum capitulum celebre cum gracia ferreque indulgenter debebit ac tenebitur ad festum sancti Ioannis Baptistae proxime sequens. Praeterea ultra praedictas octoginta marcas praefatus Matheus Carnyczki singulis annis dominis praedicti celebris capituli canonicis pro tempore existentibus dare haec debebit, prout se daturum obligavit, videlicet sedecim ollas butiri elegantis, quarum quaelibet valeat et capax sit unius vel unum florenum, ita ut quilibet dominus canonicus accipiat duas, item quadraginta octo capones bonos et pabulatos, sic ut ex illis singuli domini canonici accipiant sex pro singulari refeccione, item octo sexagenas formellarum bonarum iustae quantitatis lactis ovilis, ita ut quilibet dominus canonicus accipiat unam. Dabit quoque haec infrascripta istis distinctis temporibus et rathis: octo ollas butiri pro feriis Penthecostes, similes octo ad festum sancti Michaelis, capones deinde viginti quatuor pro festo Nativitatis Domini, alias vero viginti quatuor pro dominica septuagesimae, formellas autem omnes pro feriis Penthecostes citra vel ultra, ova eciam pro feriis Paschae. Insuper debebit praedictus Carniczki ac se praesentibus obligat quotannis bis domino procuratori capituli et canonico secum venienti stacionem honestam in victu et opera quotidiana dare in utroque praedio sibi locato et arendato, pro quo quidem procuratore et domino canonico equos suos et aurigam huc transmittere debebit ac tenebitur, tum cum illi significatum fuerit. Item debebit eciam et se in praesenciarum obligavit praedictus Carniczki universa pecora tam maiora, quam minuciora, puta anseres, gallinas, omnemque suppellectilem domesticam, instrumenta quaeque, frumenta, item et alia id generis adiacencia universa, quibuscunque vocentur nominibus, quae sibi ad usum sint praestita et concessa et quae a praedicto capitulo accepit, circa expirationem huiusmodi arendae in manus domini procuratoris capituli integre et totaliter reddere in simili specie, numero et qualitate, alias iuxta registrum seu inventarium capituli, quod ab illo accepit, atque suum, quod illi vicissim dedit. Quod si quid praedictorum ad partem distraxerit, aut forsitan casu perdiderit, secundum iustam aestimacionem ac valorem solvere illud erit obligatus et astrictus. Item agros omnes eosdem, quos seminatos in usum accepit, aequae bene excultos et superseminatos circa expirationem arendae reddere debebit, curareque pro virili diligenter, ne hii et alii sub tempore ipsius arendae quacunque occasione vel iniuria sterilescent. Tum denique, ne quid eorum aut eciam pratorum aut quarumlibet aliarum rerum, ad praedicta praedia pertinencium, ad vicinos seu usus alienos quoscunque transeat et transferatur. Piscinas quoque tot et tantis piscibus refertas,

secundum quod accepit in usum suum, reddere erit obligatus. Silvas eciam non excidet et nec dissecabit nec alienabit, ut vendat aut donet, ligna praeterea seu robora vicinis nobilibus aut eciam laicis quibusvis, sed tantum ad usus necessarios et aedificia praediorum sibi arendatorum, nullatenus vendere curabit. Item emetones praedictos, colonos et hortulanos laboribus intolerabilibus aut verberibus thirannicis et poenis insolitis impie praeter condignum non opprimet, non angariabit. Sepesque, acervos, allodia, aggeres piscinarum, aedificia quaeque praediorum providebit diligenter, nec destrui, dirimi stillicidiis aut quibusvis aliis modis permittet, sed tempestive, ubi quid dampni immineret, suo sumptu reficiet. Alioqui, si res fuerit maioris sumptus, extunc ipsi capitulo denunciabit. Quod si quid novi insoliti interim, quod ante non fuit, ad suam utilitatem aedificare voluerit et sumptum ad id factum tandem a capitulo poposcere, nequaquam id faciat, nisi capitulo requisito et consensu ipsius desuper habito. Domus item praediorum in omni honestate, civilitate omnino servabit, nihilque in eis fieri admittat, quod dedecori suorum dominorum esse possit. Item factores tales habebit, qui praeter cetera praediorum commoda curabunt, hoc maxime, ne per eorum vel familiae negligenciam et insolenciam ignis, quod absit, alicubi erumpat, et damna aliqua voragine sua inferat aut depopulet. Quod si praedicto Matheo Carnyczki in praediis praedictis dampnum aliquod notabile a casu, quod absit, emergerit, per grandinem nempe, locustas, inundaciones, pestem hominum vel mercennarios milites, rationem huiusmodi damni praefatum capitulum pro aequitate et iuxta prudentum proborumque virorum aestimacionem habere debet, in hunc tamen effectum, si praedictus Matheus Carnyczki huiusmodi damnis dedisse aut tum, cum potuisset, non propulsasse, non fuerit inventus. Expensas eciam illi nullas dare, nec ipsius famulis dominus procurator capituli tenebitur, saltem habebit ab ipso vetus suum salarium. Si vero vel censum conductum praedictus Matheus ad ratham suprascriptam solvere neglexerit, vel pro damno aliquo in rebus praediorum facto sponte satisfacere, ut vir bonus, noluerit, sentenciis excommunicacionis a quovis iudice ordinario in se propterea ferendis, nulla penitus sua excusacione locum habente, libere subiacebit, ac se subiaccere obligavit et in nullo horum contravenire. Praesentibus venerabilibus dominis magistro Felice Bendorski, ecclesiae collegiatae sanctae Annae Cracoviae canonico et maiore collega, Francisco Bangk, patricio Cracoviensi, arcium liberalium baccalaureo, testibus vocatis et rogatis, et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, praesentis contractus scriba.

Acta actorum, obligacionum, sentenciarum, pronunciacionum, constitucionum et a termino absolutoriarum coram eximio viro domino Sigismundo a Sthazhicza, iuris utriusque doctore, praeposito Sandecensi, canonicoque, necnon rectore celebris universitatis studii generalis Cracoviensis, sub anno Nativitatis Domini millesimo quingentesimo quadragesimo septimo, commutatione aestivali feria tertia post festum sancti Georgii die dominico celebrati alias in crastino divi Marci, festorum mobilium, quae fuit XXVI aprilis, eo usque subducta, secunda vice iam rectoratu fungente, ad quem canonice fuit reelectus, feliciter incipiunt.

324. [p. 228]. Hoc loci ceperat iam pedetentim debachare et disgrassari Cracoviae permittente divina potencia lues ac contagio pestilentica, ubi a die sancto Veneris alias Parasceve praeterito ¹⁾ progressive usque ad dominicam post festum Exaltacionis sanctae Crucis ²⁾ in autumnno, dempta et extrusa Casimiria et Ponte Regia, promiscui sexus homines vita defuncti sunt terrisque excesserunt, numero sexingenita videlicet et quinque homines. Quos insignis pietas, quos deinde ingenii vitaeque integritas [ornabant], reliquerunt nunquam intermoritura virtutis suae monumenta, nunc exempti malis fruuntur coelo. Quibus excelsus Deus donet requiem et vitam sempiternam! Amen.

325. [p. 229]. Sabati XIII maii, quae fuit ante dominicam Rogacionum alias Maioris Laetaniae proxima.

Venerabilis magister Joannes Msthow, cantor ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Kleparz et in Ilkusch plebanus, ex remissione per dominum in spiritualibus vicarium Cracoviensem modernum huc facta, tanquam ad immediatum iudicem delegantem (sic) nempe apostolicum, cui subsunt, conveniendo proposuit iudicialiter: quod licet ipsemet dominus magister sit et semper ab ineunte aetate usque in praesens fuerit semper bonorum nominis et famae, vitae laudabilis et conversacionis honestae, perinde status ac dignitatis non vulgaris, quin potius eminentis et pro tali, ut talis, sit habitus, honoratus et reputatus. Nihilominus tamen nescitur, quo spiritu et quam maligno suggestus, reus infrascriptus forsitan passionatus, furiisque agitatus novissime [in] eundem dominum principalem absque illius quibusvis demeritis palam et publice pro foribus ecclesiae ac in stallis chori et civitatis Ilkusch male et satis temere libellos famosos ac deformes manu propria imprudenter scriptos publicavit, applicuit, scripsit et extendit, insinulatque, cauteriisque inurit, sic quod integram et notabilem opinionem suam apud graves et communes homines aestimatam per praemissa multipliciter contaminavit, inflexit, nequiter inturbavit, detulit et iniuriatus est, modo

¹⁾ 8 kwietnia.

²⁾ 14 września. Notatka powyższa została wpisana widocznie dopiero z końcem półroczna letniego.

praemisso infamando. Quam quidem iniuriam et infamiam atque cavillum, toties iactos, anxie ad mille florenos taxavit, mallens plus de propriis ammittere, quam talia pati et in futurum sustinere velle; peccit propterea dominum gravem poenam ac severam animadversionem in eum extendi, carceribusque deputari etc. Ingenuus Petrus a Cyechanow, arcium bonarum baccalaureus, qui animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur, eciam et dominum petens petita fieri non debere. Et dominus auditis hincinde parcium perniciosius conviciis et alteracionibus, cupiensque ad pacis et charitatis unionem easdem partes reducere, sibiue ad invicem, ut par est, affici, ante omnia decrevit, quatinus baccalaureus reconciliet dominum cantorem, de ceteroque quivis quaesito colore et ingenio tam per se, quam summissam personam, occulte vel indirecte publiceque sub poena carcerum eum ne infamet. Quod si interea duobus testibus occasione praemissorum convictus fuerit, extunc ob omni praesidio et patrocinio celebris universitatis nostrae iuxta privilegium in favorem studiosorum editum omnino et penitus tanquam lignum putridum ac tortuosum relegabitur, atque inhabilis perpetuo pronunciabitur. Praesentibus dominis Alberto Modrzewski, causarum consistorii Cracoviensis procuratore, Andrea Spelka de Posnan ac me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, ad praemissa testibus adhibitis.

326. [p. 230]. Mercurii VI iunii, quae fuit post festa Penthecostes.

Providi Stanislai Miechownyk de platea castrensi ad propcsicionem describendam, occasione ducentarum parium chyrotecarum pro gradu doctoratus sui adipiscendo precio conventarum, elaboratarum a tribus et ultra annis aut circiter, solvi retentarum, ad viginti florenos pecuniarum aestimatarum etc. petentis propterea ad solucionem cogi. Venerabilis et egregius magister Ioannes Thurobinus, decretorum doctor, Institutionum lector ordinarius in universitate Cracoviensi, animo et intencione litem timendi negavit, se quidpiam eidem unquam debere ad rationem huiusmodi perfecti laboris, immo ingenue palam dixit, mala et perversa opera easdem perfecisse adeo, quod coactus sit graviori sumptu, amarulenter, cum imprecacionibus, in mercimoniis alias institis eleganciores denuo comparasse multasque ob hoc a nonnullis dominis collegis simultates et perplexitates sustinere, praetextu quarum domino rectori doctori Ioanni Piotrcovithae, tunc in officio praecessori dignissimo, per quosdam dominos doctores in odium se delatum fuisse ex querela. Quo facto et in continenti dominus auditis hincinde allegatis et iudicialiter deductis pro animi sui meliori declaratione terminum hodiernum hinc ad primam iuris reiecit et distulit informacionemque summariam super praemissis a venerabili doctore Ioanne Piotrcovita mihi notario infrascripto publico repiciendam mandavit. Ubi, ut quam primum super huiusmodi negotio interrogatus et examinatus est, ingenue ilico in manibus mei notarii publici ad hoc deputati confessus est et ita fieri meminit certo cercius, per quosdam dominos et doctores et magistros negocium occasione malarum chyrotecarum labore miserabili, quasi ex industria consumatarum, nihili

penitus valere, tactum et motum non per modum strepiti iudicarii, verum simpliciter fuisse et esse. Qui quidem memoratus dominus rector haec vel eis in effectu similia verba respondit: „deponendum esset ex querela meo iudicio, aut prout expedicius visum fuerit, modis exquisitis contra ipsum artificem coram plebiscitis vulgo *w czechu* agendum, et ita labor taxandus publiceque exhibendus, sicque iusta esset moderacionis solutio“; et hoc modo deposuit. Praesentibus servitoribus domus domini doctoris Piotrcovitae, ac me Iacobo Gwiasdowski, actus praesentis scriba.

327. [p. 230]. Venerabilium dominorum magistrorum de sancta Anna et sancto Sthephano Cracoviae disgladiacio.

Venerabilis domini Casparis a Sochaczew, bonarum arcium et ludi litterarii divae Annae in Cracovia moderatoris et magistri. ad propositionem describendam, occasione invalidi et importuni tractus ad causam, dimisso et nequiter spreto tribunali iudiceque proprio, in contemptum et vilipendium iurisdiccioni domini nempe fori spiritualis et ecclesiastici, necnon censurarum maliciose in tergum contra ipsum obtentorum, extortorum, fulminatarum ac pro foribus ecclesiae extensarum, applicatarum et publicatarum ac per hoc iniuriarum et infamiarum praeter condignum passarum, ad triginta ducatos aestimatarum, petentis propterea gravem poenam et dignam debitamque animadversionem in ipsum extendi, in consequenciam ac sequelam reproborum. Venerabilis Franciscus Bodzanczin de sancto Sthephano animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur, nec eum citavisse unquam ad dominum officialem, nec contra eum famosos libellos aut carthas obscenas extendisse. Quo facto dominus tollendo et perimendo inter partes ortam quomodolibet questionem litisque accionem. eosque in amicabilem et parem gratiam vicissim reducendo, poenam centum florenorum interposuit et vallavit et ne de cetero pertinacia sua occasionem et ansam habeat in et ad peregrina iudicia queritandi aut confugiendi, eundem magistrum Franciscum in una sexagena pecuniarum condemnavit. Quam infra hinc et octavam proximam irremisibiliter huc ad sua acta facto reponendum mandavit, eamque per executorem in continenti intimavit ac ad veram noticiam deduxit. Praesente familia domini rectoris curiae et me Iacobo Gwiasdowski, publico notario.

328. [p. 231]. Venerabilium dominorum Gregorii Dambrowski et Iacobi Crumphelth, patricii Cracovien-sis, iuris prudentiae doctorum, colluctacio.

Venerabilis domini doctoris Gregorii Dambrowski, ecclesiae collegiatae divae Annae in Cracovia praepositi, ad propositionem describendam, occasione turbae peregrinae inter eos novissime natae, furtique obiecti et miserabiliter praeter condignum insimulati, aliarumque iniuriarum verbalium ac conviciorum citro ultroque irrogatarum, ad centum ducatos vel paulo plus aestimatarum. Venerabilis doctor Iacobus Crum-

phelcius, collega dominorum canonistarum, iudicialiter comparens, citatusque, obediens, animo et intencione litem timendi negavit, se non data omnino opera, verum calore irae dixisse, nihil tamen mali publice de eo unquam scivisse, nisi omne bonum, praeclarum atque delicatissimum, petens in futurum propter praemissa talia sibi noxie spe temerae confidenciae ex adverso principalis quovismodo non praeiudicari, nec ad culpam trahi; quandoquidem praecipitante (ut solet) lingua, membro alioqui lubrico, contrarium effutire contingit, humanae fragilitati deputandum veniet, nec ad consequentiam pertrahendum. Idque protestatus est. Et dominus redigendo partes in gratiam, concordiamque reducendo, decrevit, ut pacem inter se componant ac verbis deprecativis sese inde iudicialiter reconcilient et nihilominus poenam securitatis ducentarum marcarum omnino vallavit. Praesente familia curiae domini.

329. [p. 232]. Mercurii sexta mensis iulii, quae fuit intra octavas Visitacionis sanctae Mariae, alias octava sanctorum Petri et Pauli apostolorum. Ubi iam tum schola universalis turbaque studiosorum hinc in diversum propter validam pestem grassatam penitus dispersa fuit, perinde ac studium intermissum.

Honorabilis dominus Stephanus, actu presbyter et lector missarum xenodochii sancti Spiritus in Cracovia, coram domino iudicialiter comparens et, ut dicebatur, sententiae diffinitivae domini seu alias rei iudicatae in spiritualibus vicarii generalis Cracoviensis parendo, metu censurarum in eum fulminandarum, facto et in numerata pecunia reposuit decem florenos in moneta, in quibus extat condemnatus. Nempe ob id, quod discretum Anthonium a Lovicz et ipsius complice apud semetipsum temeraria quadam fiducia occultabat ac detinebat, ad effectum nullatenus apprehendendi posse copiam illorum per citacionem pro vulneribus inflictis attriocique laesione per memoratum studiosum a Lovicz Anthonium cum complice seu collega alias patratu sceleris socio atque medela cuidam Hungaro, litterarum studioso. Quos quidem sic repositos ingenui domini Michael et Lucas, studiosi gentilesque et chari ipsius socii, similiter personaliter comparentes et de ratihabicione clausulae caventes, tulerunt et manualiter levaverunt cum effectu, ipsumque dominum Sthephanum de eisdem quietaverunt, de rem habitam ulterius non petendo. Quo facto et in continenti praefatus honorabilis d. Stephanus, ne in hoc grave dispendium videatur sustinuisse, citato per executorem certum praedicto Anthonio, commodè apprehenso, petiit eundem caucionari et ad statuendum fideiussores possessionatos ad effectum solvendi similes decem florenos cogi, necnon ad statuendum procuratorem ad causam, qui onus huiusmodi suscipiat in absencia iudicio sisti ac iudicatum solvi, inquantum iure convictus fuerit, alioqui contumacem pronunciari dignaque et debita animadversione eum puniri. Et dominus eo attento, quod hac vice iam sit intermissum negotium licium, infra hinc ad tempus salubrioris aurae pacandum, fideiussores interea statuendos, diligenciasque faciendas decrevit. Quo vero ad res sarcinulae dicti Anthonii, apud honorabilem Stephanum depositas, creditas et arrestatas, ut facilius liberas securasque apud se ha-

beat et evincat, nisi prius eciam hoc egerit aut cum parte amicabiliter composuerit, fieri mandavit. Praesentibus dominis Laurencio Cizowski, Nicolao bedello et aliis quam pluribus testibus fidedignis. Partibus hinc inde notario actorum factum huiusmodi per absentiam sic refferentibus.

Hactenus strepitus causarum iudiciarius propter imminentem ac horrendam pestem exagitata conticuit Cracoviae.

Sub rectoratu reverendi patris et eximii viri domini Sigismundi a Stążhicz, iuris utriusque doctoris, praepositi Sandecensis et canonici ecclesiae cathedralis Cracoviensis, commutatione hiemali feria secunda in crastino sancti Galli, quae fuit XVII mensis octobris celebrata, terna iam vice in rectoratus officio fungentis, ad quod canonice est reelectus.

330. [p. 233]. Ubi tum non admodum crudeliter efferbuerat pestilens virus ac formidabilis contagio. perinde atque haec vis mali, verum pedetentim et successive depopulabatur usque ad dominicam terciam Adventus Domini, hoc est ad festum sanctae Lucia¹⁾ et hucusque, Deo volente, purgata penitus desiit. Sit igitur nomen Domini perpetuo benedictum, qui nos salvos fecit.

Vacuo cursu atque a strepitu iudiciario propter subsequentes ferias Natalicias hactenus.

331. [p. 234]. Lunae IX mensis ianuarii, quae fuit prima iuridica tenta post festum sanctorum Trium Regum proxima.

Ingenuus et circumspectus Nicolaus, celebris universitatis studii generalis Cracoviensis bedellus et discreti olim Lucae Hungari, studiosi apud ipsum tempore pestilenciae huc Cracoviae tum grassatae et exagitantis manentis, demortui executor ac fidei commissarius, coram reverendo domino universitatis rectore doctoreque Sigismundo, canonico Cracoviense, legitime et iudicialiter comparens, iuxta limitationem termini et praefixionem, ut prima sui facie apparebat, ad praestandum iuramentum de expositis eiusdem defuncti ad hodie factam (ex concordia seu amicabili compositione in scriptis redacta ac in apertum exhibita, ut puta inter discretum dominum Fabianum Hungarum, litterarum studiosum, nomine et vice memorati defuncti pro interesse et morticiniis temere venientem ac turbulenter et impetuose sese de facto ingerentem, ut dicebatur, ex una et praefatum Nicolaum bedellum, ex compromisso hincinde libere facto, negotium licium perinde impensas pacis causa perimere cupientem²⁾, partibus ex altera, per venerabiles et famatos dominos doctorem Gregorium Dambrowski, praepositum sanctae

¹⁾ 13 grudnia.

²⁾ Cod.: cupientis.

Annae, Petrum a Proboszevicze, optimarum arcium magistrum, minoris domus artistarum collegam, Leonhardum Rymer et Servacium Pernuss, arbitros, arbitratores sive amicales compositores, laudata et digeste celebrata eidemque in toto et per omnia, ut par est, parendo, ac regestrum expositorum una cum concordia exhibendo et reproduciendo), solenniter viva voce protestatus est contra eundem Fabianum, ex adverso principalem, nequiter ipsum propter praemissa impetentem, tanquam inobedientem, non comparentem, verbis probrosis et turpilquis, ut dicebat, palam insultantem invadereque et oppugnare cupientem, minasque parantem et ob hoc ultra horam solitam expectatum, contumacem reputari petentem, et nihilominus dictae concordiae in nullo contravenire nec refricare, verum pocius iuxta illius tenorem stare ac parere se offerentem. In cuius quidem contumaciam ex superabundanti peciit se per dominum a termino hodierno, inquantum sit, quemadmodum omnimodas diligencias egit, eciam ab ulteriori importuna impetitione et inturbacione perpetuo absolvendum decerni ac in expensis condemnari. Et dominus instante principali in contumaciam partis absolvit. pronuncciavit et in expensis petitis condemnavit. Praesente familia domus domini ac me Iacobo Gwiasdowski, publico notario.

332. [p. 225]. Mercurii XVIII ianuarii. Magister Felix Syeprecz contra doctorem Gregorium Dambrowski.

Venerabilis domini Felicis Syeprecz, bonarum arcium et quondam litterarii ludi divae Annae in Cracovia magistri, nunc vero moderatoris scholarium in Miechow, ad propositionem describendam, occasione quatuor marcarum pecuniarum salarii annalis deserviti, praecessoribus ipsius solvi et dari soliti, hactenus temeritate quadam et incivilitate retentorum, aliorumque damnorum subsecutorum iniuriarumque passarum. Exinius vir doctor Gregorius Dambrowski, praepositus sanctae Annae Cracoviae, citatus. obediens, animo et intencione litem timendi negavit, se non amplius, quam tres fertones pecuniarum eidem teneri et debere. Quos ex confessatis iudicialiter factis in continenti solvit. At ille numeratos sustulit et ipsum de eis quietavit. Quo autem de residuo ex decreto domini datur ad probandum et defferendum iuxta formam et ordinem iuris. Quo facto et in continenti contra eundem dominum praepositum sanctae Annae specialim et quascunque personas utriusque sexus generales (sic) ad agendum, defendendum, iuramenta licita et honesta praestandum, ac ex adverso defferendum, debita quaecunque exigenda et levanda ac de levatis et perceptis quietandum, coram memorato domino iudice et alias quocunque ecclesiastico loci ordinario conveniendum, alias in forma plenissima mandati, ingenuum dominum Stanislaum Slaveczki, arcium baccalarium et ludi sancti Spiritus praefectum, cum simili ac limitata potestate constituit procuratorem. Praesente familia domus domini et Iacobo Gwiasdowski ¹⁾.

¹⁾ Na marginesie tej zapiski zanotowano:

Anno domini 1549 die vero XIX novembris venerabilis magister Felix principalis, in corpore obligacionis a latere contentus, numeratis receptis et effectualiter

333. [p. 235]. Veneris secunda marcii, quae fuit ante dominicam Oculi proxima in Quadragesima.

Pronuncciatio.

Discretus N. gente Hungarus, litterarum studiosus, per Nicolaum, celebris universitatis bedellum, ex mandato domini ad hodie quibusvis obiciendis legitime citatus, iudicialiter non comparens, ad instantiam honorabilis domini Stephani, praepositi xenodochii sancti Sebastiani in vallo seu insula aggeris, instante principali, pronuncciatur contumax. Praesente familia domus domini.

334. [p. 236]. Iovis octava mensis marcii ante dominicam Laetare.

Honorabilis domini Martini, capellani reverendissimi domini suffraganei Cracoviensis ad propositionem verbalem, occasione libri Epistolarum Ovidii, ad usum sibi amicaliter commodati, hactenus non restituti, valoris quindecim grossorum pecuniarum, ad restitutionem illius cogi petentis. Ingenuus Mathias Piotrcow, arcium baccalarius, confessus est iudicialiter, huiusmodi librum titulo amicalis mutui accepisse, verum eundem penes se in praesens non habuisse. Et dominus ex confessatis suis infra hinc et quindenam proximam restituendum bona gracia decrevit. Praesentibus, ut supra.

335. [p. 237]. Mercurii XIII marcii, quae fuit ante dominicam Judica.

Ingenuus Anthonius a Lovicz, studiosus, in ludo litterario sancti Spiritus Cracoviae agens, coram domino celebris universitatis rectore et apud acta praesentia personaliter constitutus, metu censurarum fulminandarum accionem superius paulo ante per honorabilem dominum Stephanum, xenodochii novi ad sanctum Sebastianum praepositum, intentatam, pacis causa et amiciciae conservandae penitus elidendo et perimendo, sponte et libere, ingenue et ultro recognovit et in veritate fassus est, se quinque florenos pecuniarum titulo certi debiti, alias ratione decem florenorum in moneta cuidam studioso Hungaro pro vulneribus inflictis¹⁾ pro ipsi exsolutorum, eidem praeposito xenodochii novi teneri et debere. Quarum medietatem, duos cum medio florenos, pro divi Adalberti et similem medietatem pro feriis Penthecostes, temporibus et rathis sese proxime et immediate sequentibus et affuturis, memorato domino Sthephano creditori soluturum sub censuris ecclē-

levatis pecuniis nempe marca cum dimidia pecuniarum per manus reverendi et eximii doctoris Iacobi a Kleparz, canonici Cracoviensis et celebris universitatis studii Cracoviensis rectoris, ratione salarii tam sibi quam cantori chori hactenus per triennium interea, quo munus Iudi obibat, hoc est tribus [annis] postremis (et scilicet anni quartalibus 1545 et successive demum duobus postremis videlicet anni 1546 necnon 1547), non soluti et retenti a venerabili viro doctore Dambrowski a Zvena, praeposito ecclesiae collegiatae sanctae Annae Cracoviae, de quibus eundem quietat, de rem amplius habitam non petendo. Praesente familia domus domini Mathia et Stanislao et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

¹⁾ Cod.: inflictorum.

siasticis summisit et obligavit. Tunicam autem dicti Anthonii propriam panni Italici, nigri coloris, septem florenis pecuniarum aestimatam et valentem, apud praefatum honorabilem Stephanum habitam, ex officio in eisdem decem florenis pecuniarum arrestatam et oppignoratam, memoratus dominus iudex ipsi domino Stephano, sciencia tamen et praesencia specialique voluntate accedente ad hoc praedicti Anthonii, ac eciam Nicolai bedelli superintendencia (sic) testimonioque coniunctim, ut potius res valeat integra, quam pereat, ad effectum persolvendi alios quinque florenos ad rationem decem, eo facto vendendam et distrahendam precio, quo meliori poterint, quamtocius decrevit et mandavit. Ad quod ipse Anthonius obligans consensit. Et in continenti propter maiorem securitatem, quatinus pareat, obligatus per executorem Nicolaum bedellum est monitus et ad declarandum in defectu solucionis citatus. Praesentibus venerabilibus dominis Ioanne Voynarowski, praeposito sancti Iacobi Casimiriae, magistro Stanislao Pinczow, collega minoris domus artistarum et me Iacobo Gwiasdowski.

336. [p. 238]. Iovis XXII marcii, quae fuit ante proximam dominicam Ramis palmarum. Ubi serenissimus et inclitus rex Sigismundus aevo maturus Cracoviae in octava sacra hora V obiit alias mortuus Sabbati magni Paschatis¹⁾ cum magno planctu hominum morte naturali.

Ingenuorum dominorum Stanislai, familiaris reverendissimi episcopi Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii, Gabrielis de Sandomiria, civis et smigmatoris, fratrum germanorum, tam suo, quam eciam Nicolai, ipsorum fratris, hincinde respective a regno inclito absentis et, ut dicebatur, in aula serenissimae Maiestatis reginalis Hungariae hac vice existentis, de ratihabicione illius cavendo, ad proposicionem cautionalem, occasione trecentorum florenorum pecuniarum atque universae suppellectilis sarcinae, nempe tam librorum, quam vestium ac superpellicii, morte et decessu venerabilis olim magistri Francisci, eorundem fratris germani, ludi sancti Stephani Cracoviae moderatoris, tempore pestis novissime tum exagitatae metu mortis hinc egressi et in quadam silva Sandomiriae vicina gravi morbo correpti. et per Dominum visitati, — ceu miserabile agens — respirando ac decumbendo pro angustia et calamitate fato demortui, relictarum et apud sese habitatum aliarumque paraphernalium suae custodiae et dexteritati concreditarum etc. Et ingenui Stanislai Dzieciałowiez de Cracovia, litterarum studiosi, in musaeo philosophorum commorantis, olim domini magistri Francisci discipuli fidelisque servitoris, per executorem domini citati, comparentis et se purgare et iustificare volentis, ad reconventionalem, occasione serviciorum, in administrando sibi tempore aegrae valitudinis conflictatae studiose cum iactura salutis impensorum, noxiam contagionem eciam non formidante, ubi videre et coniecturari licet cuiquam et ubi agebatur de optimo periculo facultatis²⁾ et vitae, ita ut parentes liberos

¹⁾ 31 marca. (Notatka powyższa o śmierci królewskiej została, jak widać, później dopisana).

²⁾ Cod.: facultate.

suos fugiebant atque reformidabant, gravisque calamitatis, inediae et famis maceracionis (ad extremum limpha incorrupta duntaxat et aggressi polenta victitasse), necnon damnorum ac negligenciarum propterea pas-sorum et id generis ceterorum, ad mille florenos aestimatorum etc. Ambae partes altera ad alterius libellum animo et intencione litem timendi negarunt hincinde narrata, prout narrantur. Cui quidem Stanis-lao in continenti delatum est iuramentum. Quod deliberatus et recol-lectus ex decreto domini, tacta ob hoc imagine Crucifixi Dei, duobus digitis positis genuflexo in forma ad hunc effectum praestitit, quod nullas plane pecunias sine tergiversacione nec res illius defuncti re-ceperit praeter superpilicium. Quod offert se ultro restitutum tum cum primum debitas operas impensasque demortuo praestitas solverint et de damnis ac negligenciis ei responderint. Quo facto dominus cu-piens partes ad viam pacis et securitatis, ut par est, reducere, decrevit et dignum apud semetipsum reputavit, quod amicabile composicione iidem fratres demortui consolentur aliquantisper honestis mediis praefa-tum studiosum pro operis adhibitis atque curis. puta libris: Quintiliano, Adagiis Erasmi ¹⁾, Lynacro ²⁾, Laurencii Valla grammatica ³⁾ et uno volumine Ovidii. Quod se facturos irrecuse et missuros de Sandomiria illique daturos obtulerunt. Et superpilicium confessatum post factam sibi consolacionem libere tollent. Praesentibus dominis Ioanne Dziecie-lovicz, patre dicti studiosi et cive Cracoviensi, Alberto Shamotuliensi, bedello et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus adhibitis.

Hactenus de molestis laboribus monarchatus domini doctoris Si-gismundi.

Acta actorum seu causarum, obligacionum, constitucionum, pro-nunciacionum et absolutoriarum coram reverendo et eximio viro domino Nicolao a Schadek, sacrarum litterarum doctore, decano ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz necnon celebris universitatis studii generalis Cracoviensis rectore, de anno Do-mini currenti MDXLVIII, commutatione aestivali, feria quinta in crastino sancti Marci, capitulariter congregata [universitate] cano-nice prima vice electo, divo Sigismundo primo, rege Poloniae, ma-gno duce Lithvaniae, Russiae, Prussiae Mazoviaeque domino et haerede nostro clementissimo ac principe, aevo maturo victorioso ex morbo naturali morte cum magno hominum planctu paulo ante, nempe die sanctae festivitatis Paschatis ⁴⁾ et Resurreccionis de no-cte mortuo, hactenus nondum sepulto, cuius Deus habeat animam; [cum] eius quoque Maiestatis, Inclitae filius, Sigismundus Augustus,

¹⁾ Roterodami.

²⁾ Zapewne: In Procli Diadochi sphaeram praefacio 1512. Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI stół. str. 164.

³⁾ Zapewne: Eleganciae de lingua latina.

⁴⁾ 1 kwietnia.

rex Poloniae etc. ex ducatu Lithvanico ad gubernanda regni scepra, ut coronatus, die Iovis XXIV maii cum plausu, commendacione et alacritate hominum huc feliciter venit, incipiunt et ordiuntur.

337. [p. 241]. Veneris XI mensis maii, quae fuit in crastino solennis festivitatis Ascensionis Domini.

Venerabilis et egregius vir dominus doctor Philippus Aher de Cracovia, canonicus ecclesiae cathedralis Wratislaviensis et senior bursae iuristarum in Cracovia, principalis, coram domino celebris universitatis rectore comparens, peciit iuxta actum per ipsum superius¹⁾ adhuc de anno domini 1546 coram reverendo domino doctore Sigismundo a Sthazicza in officio praecessore immediato, occasione et pretextu spoliū certi in camera olim baccalarīi Grzimala temere et de facto per honorabilem Albertum Makolski, causarum procuratorem, commissi, in odium ipsius senioris facti²⁾ (cum omnes leges tam ecclesiasticae, quam saeculares praecipiant omnia ante ingressum litis restitui et quod spoliatus non cogitur in iudicio suo spoliatori actionem contra se instituendam respondere, nec se erga eum defendere, antequam plene in possessionem eorum, quibus spoliatus est, restituatur, quia nec nudi contendere nec inermes debemus nos inimicis opponere, habet enim spoliatus privilegium, ut non posset exui iam indutus), poenam propterea condemnatam verificari et ad acta praesentia reponi, huiusmodique decretum, — cum lege cautum habetur, quod edicta praetorum delusoria esse non debent, — in suo robore conservari. Et dominus, omnium primum audita actus lectione, deinde propositis querelis et responsis, decrevit et mandavit inhaerendo priori decreto, quatenus infra hinc ad octavam de poena condemnata doceat et nihilominus pareat et satisfiat, reculas quoque in diversum distractas eidem restituat, aut interea amicabilem concordiam secum ineat. Praesente familia domus domini iudicis, venerabilique magistro Joanne, collega maioris domus, oriundo de Treyana, Alberto Tharnow studioso et me Iacobo Gwiasdowski, publico notario, actus praesentis et actorum scriba, testibus.

338. [p. 241]. Ingenuus Ioannes Cizowski, studiosus et Mathias Slavienski, de contubernio iuristarum, legitime per executorem domini mandato citati et non comparentes iudicialiter, ad instanciam venerabilis et egregii doctoris Philippi Aher, senioris bursae praedictae, contumaces pronunciantur, instante domino principali. Praesentibus, [ut] supra, testibus.

339. [p. 241]. Eiusdem domini doctoris Philippi Aher, senioris contubernii praedicti, ad propositionem, occasione spoliū iuris sui meri, ad se pertinentis atque immissionis falcis in messem alterius, propria temeritate in officiumque, auctoritatem et iurisdictionem sui senioratus, non adhibita eius sciencia et opera per commodiorem habitacionis re-

¹⁾ Ob. zapiskę 320.

²⁾ Cođ.: factum.

ceptionem et possessionem in gravem ipsius perniciem et iacturam, petentis propterea contra eum severam poenam extendi aut alias ab eadem amoliri et exturbari in sequelam aliorum, honorabilis dominus baccalaureus Caspar Smigrodensis, altaris ecclesiae sanctae Annae collegiatae in Cracovia, confessus est. se iudicialiter de speciali illius voluntate non temere quidem, sed ad promocionem et intercessionem venerabilis domini Andreae Czarnkowski, regii secretarii scholasticique Cracoviensis, eam possedisse. Et dominus auditis hincinde sermonibus, parum ad negocium concernentibus, eundem in poena unius fertonis condemnavit. Quem in octava solvendam hucque reponendam mandavit. Praesentibus, quibus supra, testibus.

340. [p. 242]. Memorati domini doctoris Philippi senioris ad proposicionem, occasione adempcionis et truncacionis suae iurisdiccionis atque contemptus per occupationem et receptionem habitacionis tam pro sua, quam fratris gentilis parte, patriaeque consortis sui. Joannis Bierzanyenski respective persona, arroganter factam invito domino, nobilis Joannes Amoncius, de Lithuania studiosus, ingenue palam dixit, se non temere sed legitime ac iuridice ad specialem intercessionem et promocionem venerabilis et egregii domini doctoris Sigismundi a Sthazicza, in officio praecessoris immediati, tum in absencia a loco loci et dioecesis Cracoviensis domini senioris ac de consensu doctoris Gwiasdowski, vicesgerentis bursae, ianuam recepisse, hactenus autem iucundum liminis ingressum, eciam propinam non solvisse. Quo facto dominus ex suis confessatis [mandavit, ut] die crastina alias in octava fertonem et propinam solvat iuramentumque domus de more obligatum et servatum praestet; arma quoque publice iuxta statuta ne deferant, strepitus quoque pedibus, clamores excessivos in atrio superiore tam per se, quam servitores, scoffas, immundicias ne faciant nec alios interturbent verum pauciens gressibus eos ire cogant. Praesentibus, quibus supra, testibus et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

341. [p. 242]. Veneris XV maii, quae fuit post octavas Ascensionis Domini.

Venerabilis dominus doctor Philippus Aher, canonicus Wratislaviensis et senior bursae iuristarum Cracoviae, principalis, coram domino comparens, accusata contumacia ex adverso principalis, peciit iuxta exigenciam termini hodierni honorabilem Albertum Makolski, studiosum, [cogi], quatinus decreto domini pareat, alioqui in defectu paricionis contumacem peciit reputari. In praesencia ipsius Makolski, dicentis et allegantis, dudum ante iam paritum fuisse et esse. Et negocium huiusmodi sopitum et peremtum tempore esse nec, ut tritum sermone est proverbium, de ovo (ut aiunt) contendendam refricandamque causam pusillam parumque noxiam cum iactura temporis debere. Et dominus auditis cum animi molestia sui parcium controversiis, reducere ad pacem cupiens, decrevit, quatinus doctor senior infra hinc ad primam iuris specificet ac nominet spoliū. Praesente familia domus.

342. [p. 242]. Sabbati XVI mensis maii, doctoris Philippi cum domino doctore Joanne Sanok.

Venerabilis dominus doctor Philippus Aher de Cracovia, canonicus Wratislaviensis et senior bursae iuristarum, citato per executorem venerabili et egregio viro domino doctore Ioanne Sanok. praeposito sancti Nicolai iuxta Cracoviam, iudicialiter conveniendo contra eundem proposuit libere. sed amarulenter, quod cum ipse sciens paulo ante ipsum morigerum et obsequentem sibi semper tanquam maiori patri fuisse et esse, nec illi unquam in aliquo contraire, pertinaciter immo detulisse (sic), nescitur tamen quo suggestus spiritu quave arroganti praesumpcione, creditur tamen. ut suspicari licet, propria autoritate et iurisdiccione, qua fungebatur tunc et incorrupte obibat in magistratu litterario generali de anno domini millesimo quingentesimo quadragésimo sexto proxime praeterito, in et ad electionem decani facultatis canonicae, quam ad se ex senio et privilegio iure pertinere et gaudere dicebat, nulliter et de facto sine operis aliorum adhibitis, inofficiose et praeter condignum, ad ipsius doctoris Philippi gravem ignominiam atque iniuriam, personae rebusque illius forsitan male favendo, processerit funcctioneque huiusmodi illum ex odio privaverit, subduxerit, et in alterum, cui bene favit. facultatem transfuderit graciose, cuius utique non fuit dignus, tam gravi et pernicioso odio. Qui sic praemissis non contentus, sed mala malis cumulando, ex illius data opera ad extraneum forum et iudicem, nempe domini administratoris tribunal, ex facili causa nequiter tractum et citatum fuisse allegavit, cum sit notabilis et egregia persona, non decereque, quod deberet per subsellia iudiciorum ac iudicum aliorum, cum proprio gaudeat, iactari. Quas quidem iniurias et despectum ad animum sibi revocat et ad mille florenos hungaricales aestimat. Venerabilis dominus doctor Ioannes Sanok, praepositus sancti Nicolai, stupefactus, dixit esse satis admodum historicarum ex confuso acervo emanatarum. Qui animo et intencione litem legitime contestandi, perimendo frivolum et plane nullam accionem, maliciose sibi intentatam, protestatus est, nihil unquam noxie contra ipsum egisse neque agere tranquillitateque pacis atque contemplacione, cum tempus senii monet, gaudere velle et nihilominus ad ineptam et confusam proposicionem, contra se factam, negavit narrata, prout narrantur. petens per dominum petita, ut importuna, fieri non debere. Quo facto et in continenti dominus inter partes, ut par est, cupiens dirimere et abrogare amputareque lites iuriumque amphractus causa pacis ac mutuae bonae voluntatis penitus tollere, eosque ad pristinam amicitiam reducere, animare et solidare, principio decrevit, quatinus alter alterum vicissim verbis deprecativis sibi reconciliet ac deprecetur cum osculo pacis firmandae, omnemque noxiam et inimicam causam hincinde eis (sic) iam dimittant sopiantque, religionem et professionem suam colant custodiantve, opprobriis de cetero ne sese saturent, nec huiusmodi utcunque coeptas lites ac questiones ad consequenciam et sequelam malivolorum verbo humanitatis ne refricent. Ubi illico decreto domini paruerunt et more christiano ex infestis amici reconciliati sunt. Praesente familia domus domini iudicis etc.

343. [p. 243]. Veneris XXIII mai, quae fuit post ferias sanctae festivitatis Penthecostes.

Venerabilis doctoris Philippi Aber, de Cracovia, senioris bursae iuristarum ad proposicionem, occasione quatuor marcarum pecuniarum adhuc ante duos annos proxime lapsos pro empcone disposicioneque lignorum vaporarii, bursae praedictae totique communitati inhabitancium per dominos collegas eiusdem facultatis quotannis dari solitarum, et per dominum infrascriptum reum receptarum, studiosis quoque praefatae bursae praeter mentem senioris nec adhibita eius praesencia in praeiudicium iurisdiccioni suae, quandoquidem praetendat, se ad id habuisse interesse. datarum. petentis sibi honorem non diminui nec aestimacionem tolli. Venerabilis et egregius dominus doctor Adamus Mathla, patricius Cracoviensis, collega domus dominorum canonistarum, primarius ecclesiae maioris Cracoviensis et in Luboricza plebanus, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur. Et datur iuxta formam iuris ad probandum vel deferendum non autem legibus certandum, sed pace mutua gaudendum. Praesente familia domus domini iudicis.

344. [p. 246]. Martis secunda mensis octobris, quae fuit post festum sancti Michaelis archangeli.

Honorabilis baccalaureus Stephanus Sdzarowski, praepositus xenodochii sanctae Barbarae Posnaniae et actorum consistorii illius loci notarius. metu pestis latissime exagitantis hinc egressus et post formidabilem contagionem purgatam huc accurrens atque in praecinctu itineris existens et coram domino iudice apostolico delegato immediato personaliter constitutus, obligavit se et inscripsit marcam et viginti quatuor grossos pecuniarum ratione cameralium, in bursa iuristarum pro tribus commutationibus hactenus contractorum, infra hinc ad proximas ferias Natalicias Domini sub censuris ecclesiasticis soluturum¹⁾, quibusvis excepcionibus et dilacionibus ac cautelis remotis. Et in continenti per legalem celebris universitatis bedellum Albertum Schamotuli est monitus, ad declarandum citatus, quatinus pareat obligatis. Quo facto praefatus baccalaureus Sdzarowski de habitacione sua hac vice cessit et renunciavit venerabili doctori seniori, ubi claves ab eadem apud honorabilem Nicolaum Volski, praepositum Pilcensem, absentem, illi traditas spe solutionis fiendae, tantisper in odium forsan retentas, — alioquin per quoscunque alios extraneos, inquantum ex eo fuit, fuisse et esse demonstravit et dixit, — ac in potestatem ipsius contulit recipiendas. Et nihilominus interim, cum erat praesens huc, ad aperiendum viis iuris operisque adhibitis dominum urgebat et sollicitabat, universas quoque res et sarcinulas alienas in eadem praeter eius mentem ac scienciam. forsan in contemptum doctoris senioris iurisdiccione (sic) clam importatas et contentas, autoritate domini arrestari peciit et in firmo arresto poni apud eundem doctorem seniore tantisper, usque ad debitam exsclusionem memorati debiti per illius occupatorem. Et

¹⁾ Na marginesie dopisano: Solvit et quietatus est.

facto dominus per instrumentum serrificis adhibitum huiusmodi habitationem petitam aperiendam, res quoque in ea conclusas arrestandas et in fidele depositum dandas mandavit et decrevit. Et sub finem ibidem memoratus dominus Sdzarowski venerabilem doctorem Stanislaum Budzinski cum potestate substituendi, specialiter contra dominum Albertum Makolski, ad agendum, defendendum, iuramenta quoque praestandum et ea ex adverso defferendum et audiendum delegavit alias cum clausulis iuris necessariis in forma plenissima mandati in suum constituit procuratorem. Praesentibus dominis Adamo Brzezini, medicae facultatis doctore, cive Cracoviensi, Georgio avvocato, Zacharia Schffnynicz et Paulo Kamieniecz, testibus, doctore Philippo Aer, seniore bursae iuristarum.

De hinc secundo rectoratu fungente eodem reverendo et eximio viro domino Nicolao a Schadek, sacrarum litterarum doctore, decano ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Kleparz, ad quem canonice et legitime extitit reelectus die sancti Galli, quae fuit Martis XVI octobris, commutatione hiemali, acta actorum felici omine coepti anni nempe 1548 continuantur.

345. [p. 249]. Martis XX octobris in profesto Praesentacionis sanctae Mariae.

Nobilis dominus Franciscus, gente Hungarus, sacrae Maiestatis Regiae aulicus, principalis, coram domino iudicialiter comparens et civiliter agens, conveniendo proposuit contra reum infrascriptum, quod ille novissime de anno praesenti currenti certis die et mense, post tacitam et simulatam hinc fugam servitoris sui Ioannis, qui ut dicitur ac praesumitur, eidem occasionem dampni dedisse ac non mediocre damnum nequiter in certis rebus in processu causae postea specificandum et taxandum intulisse. Ubi tunc temporis reus infrascriptus ad petita cuiusdam Gregorii litterati suscepit in et super se provisionem rerum ac duorum equorum [Francisci Hungari et eorum] curam libere egit, in hospicio famati domini Alberti, aromatarii Cracoviensis, relictarum. Successu interea temporis venerat eciam quidam Lucas Hungarus, qui se allegabat fuisse et esse fratrem ipsius Francisci, in hospicium Schindler, civis Cracoviensis, tandem praefatus reus, accepto utroque equo de priori hospicio, traduxit in aliud, nempe ipsius Schindler ad ipsum Lucam simulque cum ipso Luca mansit et convixit et alias res in priori hospicio derelictas in necessitatem ipsius Lucae et in suam accepit. Sicque equus ipsius Francisci casu deperditus est de huiusmodi hospicio. Quem quidem aestimat cum certis rebus ad centum florenos etc. Ingenuus et genere spectabilis Blasius, gentilis suus et patriae consors, pias litteras in bursa Iherusalem studiose continuans, legibus obtemperans, omnium primum copias praesentis propositioonis contra se prodigiose utcumque factae induciasque iuris deliberatorias per dominum sibi fieri et decerni [petivit]. Et obtinuit ex decreto do-

mini infra hinc ad primam iuris utilem, ibidemque respondebit, aut in scriptis lacius dabit. Quo facto et in continenti dominus principalis peciit eundem, ut et tanquam inpossessionatum ac sterilem. ad caucionem praestandam fideiussoriam, alioqui in defectu iuratoriam de stando iuri iudicioque sisti et iudicatum solvi, inquantum convictus iure fuerit, propterea cogi, quam similiter ibidem praestabit. Praesentibus dominis magistro Adamo Brzezini, medicae facultatis doctore, cive Cracoviensi, Alberto Schamotulhi, magistro Paulino de Cracovia, Thoma, canonico collegiatae sanctae Annae, testibus et me Iacobo Gwiasdowski, actorum notario publico.

346. [p. 249]. Lunae XXII octobris post festum sanctorum undecim millium virginum proxima.

Honorabiles domini Stanislaus Chanczinensis, in Busko Ruthenica praepositus, cum servitore, baccalaureus Caspar Shmigrodensis cum servitore, Martinus Brandis, Martinus Sandomiriensis, Iacobus a Jaroslaw et ceteri studiosi et incolae bursae iuristarum, legibus obtemperando et monitorio ab auditorio domini emanato occasione fracturae repaguli hostii eiusdem domus parendo, obtulerunt et promiserunt se iuraturos, ad instanciam doctoris Philippi, senioris bursae praefatae, tum cum avisati fuerint. Praesente familia domus domini.

347. [p. 248]. Mercurii VII novembris intra octavas Omnium Sanctorum.

Venerabilium dominorum facultatis canonicae doctorum et collegarum eiusdem domus ab una et venerabilis doctoris Stanislai Budzinski, ex adverso principalis, partibus ab altera in causa, occasione et praetextu decani electi per patrem seniore faculatis, ob negligenciam seu incuriam eiusdem decani in officio praecessoris, ad futuram currentem hiemalem commutationem hactenus factam, insigniorum (sic) quoque ex pertinacia hactenus non restitutorum, necnon inhibitionis maliciose contra iusiurandum extortae. Dominus auditis parciū hincinde allegatis et deductis, omnium primum statutis officii innixus, inhibitionem in odium novi decani electi factam relaxavit et ad processum negociorum decanatus legitime procedere mandavit, ipsumque electum confirmavit et nihilominus eidem salvam accionem, inquantum habeat, in futurum reservavit. A quo decreto hac vice verbo appellat. Praesente familia domini et baccalaureo Stanislao a Proschevicze.

348. [p. 250]. Sabbati prima decembris, quae fuit in crastino divi Andreae apostoli.

Nobilis dominus Franciscus Hungarus principalis, post litem contestatam in scriptis productam postque induccionem testium factam, peciit in causa concludi et voluntatem domini pronunciari. In praesentia ex adverso Blasii studiosi, petitionem ipsius impediens et publicari dicta testium inductorum, copias attestacionum decerni et terminum dandi contra praefigi petentis. Et dominus deposiciones publi-

cavit, copias dandas decrevit et terminum dandi contra secundam iuris praefixit. Praesentibus, [ut] supra, testibus.

349. [p. 251]. Die Mercurii IX ianuarii.

Dilaciones, si quae sint, restringimus et amputamus, appellatorem refutamus et in causa concludimus.

Christi nomine invocato et solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes, matura omnium praesentium intra nos deliberatione praehabita, communicatoque iuris peritorum consilio et assensu, in causa coram nobis in prima instancia inter honestos Franciscum Bornemissa, actorem ex una et Blasium, scholarem nostrae universitatis, Hungaros, partibus ex altera, occasione cuiusdam equi per quendam Lucam Hungarum, ut deductum est, [ablati], indecisa, vertente et mota, ex hiis quae in huiusmodi causa vidimus, audivimus, legimus et ex deposicionibus testium intelleximus, dicimus, pronunciamus, decernimus et declaramus, praedictum Blasium Hungarum eo, quod sine consensu et commisso permiserit traducere equum de hospicio illi consignato tradiditque eum homini ignoto, cui, eciamsi notus esset, tam cito tradere non debuit nec dare equos, sed (sic) si esset verus frater dicti Francisci Bornemissa, ex quo idem dominus Franciscus id neque commisit neque consensit, sentenciamus propterea ipsum esse reum et conscium facti istius ac dampni, reservamus nihilominus tamen illi salvam actionem cum Gregorio litterato, cuius prosvasione dictum Lucam abductorem equi sibi adiunxit, dum modo ante omnia super valore equi iuraverit dictus principalis atque medio iuramento eum taxaverit, expensas in lite factas ad finem reservando, hac nostra sententia diffinitiva mediante.

Anno domini 1549 die Mercurii IX mensis ianuarii alias intra octavas Epiphaniarum Domini lecta, lata et in scriptis pronunciata praesens sententia diffinitiva per dominum iudicem delegatum apostolicum, instante et urgente principali Francisco, in praesentia ex adverso ingenui Blasii ad praemissa specialiter citati, legitime comparentis et a gravamine huiusmodi verbo hac vice salvo postea facto appellantis ac de illius prosecutione protestantis. Praesentibus dominis Stanislao Chanczinensi, in Busko Ruthenica praeposito, inhabitatore bursae iuristarum, Alberto Modrzewski, testibus, et me Jacobo Gwiasdowski, notario publico.

350. [p. 252]. Anno Domini 1549 die XX ianuarii.

Honestae viduae Helena Florianova Vngleri et Barbara Hieronimi Vitoris de Cracovia, coram domino personaliter constitutae, inierunt et fecerunt hanc concordiam inter se, sopiendo et extinguendo inter se omnem controversiam de Rubricellis Cracoviensibus ¹⁾, quod anno praesenti, ut supra, summisit se et obtulit Helena soluturam salarium Rubricellae vicedecano Cracoviensis ecclesiae, ubi dimisit libere Barbaram Vitoris a sorte eiusdem salarii, quam tenebatur eo, quod quadringen-

¹⁾ Ob. Estreicher Bibliogr. XV—XVI stół, str. 188.

tas Rubricellas contra tenorem privilegii impresserat in praeiudicium dictae Helenae; anno autem sequenti videlicet 1550 eadem Barbara non debet imprimere Rubricellam eandem, sed sola Helena, sequenti autem anno nempe 1541, si volet, eadem Barbara poterit soluto salario domini vicedecani imprimere et de eadem partem similem vendere Helenae, prout illa ab eadem emebat, et sic consequenter sub poena arbitrandi per dominum rectorem; ea denique ratione et modo, quod haec concordia non deroget nec noceat ipsi Helenae et in alios non refundatur. Praesentibus venerabilibus dominis Anthonio de Napachanye, Michaeli Visliciensis, sacrae theologiae doctoribus, canonicis ecclesiae collegiatae sancti Floriani, ad praemissa testibus adhibitis.

De hinc tercio rectoratu fungente, ad quem canonice idem dominus Schadek legitimeque extitit reelectus die sancti Georgii, quae fuit dies 30 aprilis per transposicionem festi, pro commutatione aestiva anni Domini 1549, acta actorum felici omine coepta infra-scripto ordine continuantur.

351. [p. 253]. Dissipacio Academiae Czarnkoviciana.¹⁾

Sub hac commutatione aestivali nempe feria tertia post dominicam Iubilae²⁾ prima noctis miserabilis caedes studiosorum in ludo Omnium Sanctorum Cracoviae facta est per familiares domini Czarnkowski, praepositi Omnium Sanctorum, propter quam caedem et non administratam iusticiam, quia sceleribus malorum oppressa est libertas bonorum, ob hoc totus fere numerosus studiosorum splendidus coetus tam de bursis, quam de universis scholis eciam [cum] pueris mendicis, a festo Ascensionis Domini³⁾ hinc de Cracovia foras cathervatim egressi sunt cum gravi iactura ita, quod duntaxat presbyteri solimet per aetatem decantabant processiones et missas, funesti et deplorati. Quorum abiccionem omnes indolebant et moleste ferebant non modo propter intercepta laudabilia studia, verum ignominiam ipsis obortam. Ubi cantata missa in ecclesia sancti Floriani in Kleparz de Spiritu sancto, post hoc occinendo responsum illud laudabile, nempe: Ite in orbem, ilico cathervatim foras omnes plorantes abierunt.

352. [p. 254]. Anno domini millesimo quingentesimo quadragesimo nono die maii vigesima septima.

Reverendi et venerabiles domini Leonardus Vysnka, custos, Antonius Napachanye, Michael Vyslicza, Sebastianus a Clepars, canonici, totam communitatem capituli ecclesiae collegiatae sancti Floriani representantes et de ratificatione omnium reliquorum fratrum suorum

¹⁾ Ob. Muczkowski Statuta nec non liber prom. (1849) str. 192; Karbowiak Rozprószenie młodzieży szkolnej w r. 1549 (Bibl. krak. nr. 14, 1900); oraz Codex dipl. Uniw., tom V (1900) str. 1—3.

²⁾ 14 maja.

³⁾ 30 maja.

caventes, ex parte una, et nobilis Matheus Karnyczky, notarius praedicti capituli ex altera, coram officio nostro rectoratus Achademiae Cracoviensis constituti, fassi sunt libereque recognoverunt, hunc contractum inter se fecisse, statuisset et bona fide servandum firmasse eunque ad acta haec officii nostri inscribi optaverunt et obtinuerunt. Videlicet quod iam nominatum capitulum ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Clepars locavit seu arendavit ipsi nobili Matheo Karniczky, notario suo, ad decursum trium annorum tria praedia sua, unum in Krepa, aliud in Czaple, tertium in Lubyenko, villis suis haereditariis, cum omnibus et singulis rebus ad ipsa pertinentibus, hortis scilicet, silvis, agris, pratis, piscinis, laboribus cmetonum et hortulanorum, equis, pecoribus, anseribus, anatibus, gallinis, instrumentis ad agriculturam et usum domesticum pertinentibus aliisque. Insuper quod locavit et arendavit eidem decimas manipulares omnes cancellariae Biēcensis et cancellariae Łącziciensis, exceptis tribus: una in Rzeciczka, altera in Lubochnya maiore et tertia in Lubochnia minore, ita ut praedictus Matheus Karniczky utatur istis omnibus a festo Paschae anni praesentis millesimi quingentesimi quadagesimi noni usque ad simile festum anni millesimi quingentesimi quinquagesimi secundi exclusive. A quo quidem usu sibi locato et arendato dare et solvere debet et se soluturum in actis praesentibus obligat et inscribit: ex parte quidem villarum Krepa et Czaple singulis annis se continue sequentibus quinquaginta marcas numeri et monetae polonicae, idque pro festo natiuitatis Domini nostri eiusdem anni; ex parte autem villae Lubyenko et decimarum manipularium cancellariae Byēcensis et Lanciciensis ducentas marcas singulis annis numeri et monetae polonicae, centum videlicet marcas pro festo Purificationis Mariae eiusdem anni et alias centum marcas pro festo Philippi et Jacobi. In hac autem arenda ad censum a kmethonibus, hortulanis, tabernatoribus et quibuslibet aliis incolis villae Czaple provenientiem, similiter ad ova, caseos, gallos et alia dari per eos capitulo et domino procuratori eius solita, nullum interesse habebit, sed ea omnia capitulum per dominum procuratorem suum percipiet. At censum, simul et ova, gallos et alia ex veteri consuetudine ab incolis omnibus villarum Lubienko et Krepa proveniencia ipsemet dominus Karniczky tollet et ad bene placitum suum convertet. Quod si eum damnum aliquod insigne (quod absit) in praedictis decimis et frugibus, foeno praediorum vel per grāndinem, aquas vel locustas aut milites belli causa istuc euntes ferre contigerit et huiusmodi damnum verum esse testimonio duorum vel trium proborum virorum locis illis vicinorum declaraverit, tum huiusmodi damni rationem pro aequitate et iuxta prudentum virorum aestimationem praefatum capitulum habere debebit et nonnihil illi ex summa arendae condonare et dimittere. Ita tamen, si ipse eiusmodi damnis occasionem dedisse, aut cum potuisset non evitasse, non fuerit inventus. Praeterea in hac arenda supradictorum praediorum idem dominus Matheus Karniczsky ad articulos omnes et singulos infrascriptos servandos sub rescissione arendae, ubi aliquem eorum non servaverit, se obligat, inscribit, ac obligatum esse et inscriptum vult, principio quod domino procuratori capituli et fratri cum eo venienti bis in anno, per diem

unum aut ad summum duos, stacionem honestam in victu dabit in singulis praediis sibi collocatis, praescriptis et arendatis, pro quo domino procuratore et canonico equos suos aut aurigam mittet, cum illi significatum fuerit et per eosdem reducet. Deinde quod cmethones et incolas praedictarum villarum laboribus novis insuetis et intolerabilibus aut verberibus aliquibus tyrannicis et poenis indignis non opprimet. Sepes quoque, acervos, allodia, aggeres piscinarum, aedificia praediorum quaecumque providebit diligenter, nec destrui permittet stillicidiis aut quibusvis aliis modis, sed tempestive, ubi quid damni immineret, suo sumptu et impensa reficiet. Quod si res fuerit maioris sumptus et impensae, ut si excesserit florenum, tum talem impensam ad rationem arendae faciet et supputabit. Si autem aliquid novi, quod ante non fuit, ad suam utilitatem aedificare voluerit, non faciet id, nisi consensu capituli et domini procuratoris illius habito. Item quod domus praediorum in omni honestate servabit nihilque in eis per suos factores fieri admittet, nec ipse faciet, quod dedecori capituli esse poterit. Quod [apud] ipsum, ut eciam apud omnes cmethones et incolas villarum fiat, diligenter curabit, factores etiam suos tales habebit, qui praeter caetera praediorum damna in hoc ut maxime advigilent, ne per eorum vel familiae negligenciam ignis alicubi erumpat et obvia absumat. Item quod silvas non excidet neque dissecabit, ut vendat aut donet ligna sive trabes vicinis nobilibus, aut laicis quibuscunque, sed tantum ad usus necessarios praediorum sibi arendatorum et braseatorii. Agros eciam omnes, quos seminatos in usum accepit, aequae bene excultos et seminatos circa exspiracionem arendae capitulo reddet curabitque diligenter, ne sub tempore arendae ipsius sterilescent. Denique ne quid eorum, aut pratorum aut quarumlibet aliarum possessionum ad iam dicta praedia pertinencium ad vicinos seu usus alienos transeat et transferatur. Piscinas ita providebit, ut pisces semper habeant, quibus ita utetur, ut non pauciores nec viliores in exspiracione arendae capitulo relinquat, quam ab illo acceperit. Item omnia et singula sibi in praedictis praediis ad usum concessa, ut equos, pecora maiora et minora, anseres, gallos, gallinas, omnem suppellectilem domesticam, instrumenta ad agriculturam pertinencia, frumenta et alia quibuscunque vocentur nominibus, circa exspiracionem arendae domino procuratori capituli integre, in simili specie, numero et qualitate reddet iuxta inventarium, quod manu sua scriptum capitulo dedit. Si quod autem talium perderit vel usu continuo destruxerit et attriverit, solvere illud iuxta iustam aestimacionem erit obligatus et astrictus. Quod si vel censum conditum ad rathas descriptas solvere neglexerit et non curaverit, vel pro damno aliquo in rebus praediorum sibi concessis sponte satisfacere, ut virum bonum decet, noluerit, extunc sentenciis excommunicacionis, a quocunque iudice spiritali et loci ordinario per praefatum capitulum accipiendis, ex ipso facto subiacebit et se velle subiacere (omnibus et singulis excusacionibus, tergiversacionibus, coloribus, ingeniis quae sitis et iuris cautelis penitus renunciando) obligat, submitit et inscribit. Praesentibus venerabilibus viris dominis Sebastiano Vanzan, Alberto Vędrogowski, Stanislaο Pilsnensi, arcium liberalium magistris, Nicolao et Alberto, bedellis universitatis, testibus assumptis et vocatis.

353. [p. 257]. Die XVII iunii, quae fuit feria secunda in crastino Trinitatis.

Providus Petrus, ligator librorum, ultra testimonia trium testium confirmavit decreto sibi iuramento, quod honorabilis magister Iacobus Virzikovsky, senior bursae pauperum, debitos sibi septem florenos monetae non solvit. Et dominus executoribus testamenti eius, videlicet magistri Felici Bendorski, Nicolao Grochowsky et Felici a Sieprez decrevit solvendos dictos septem florenos. Et in continenti satisfactum est dicto Petro ligatori librorum in solucione dicti debiti et ipse eosdem quietavit dictos executores. In praesencia testium honorabilis domini Stanislai de Choczow, Johannis Skarzinovsky, sacerdotum et nobilis Mathei Carnyczsky una cum Caspere, servitore defuncti.

354. [p. 257]. Die XXVIII iunii facta est per compromissi exhibicionem concordia et amicabilis compositio inter magistros Albertum Vandrogowsky, praefectum domus Jerosolimitanae, actorem et inter Nicolaum Odakowsky, baccalarium, subdiaconum et plebanum, reum, pro verbis ignominiosis publice profusis contra magistrum Albertum et item ab eodem magistro eidem Nicolao Odakowsky eciam in iudicio obiectis et verbis non satis honestis. Deprecati igitur sunt mutuo in praesencia doctorum et magistrorum et civium atque nobilium aliquorum, dimittentes sibi offensam verbalem. Et dominus autem sub poena viginti marcarum iudicio et parti laesae applicandarum inhibuit utrique, ut neque praesentes neque absentes coram aliis scilicet quibusvis verbis, oblocucionibus, derisionibus, infamacionibus sese laederent et iurgiis vel litibus viam praeberent, sed uti in pace et benevolencia viverent in perpetuum. Praesentibus doctoribus Nicolao a Schadek rectore, Antonio Napacanie canonico, magistris autem Johanne Silvio, Nicolao Bodzaczin, Johanne Morstyn, Gieraltowsky et Matheo Carnyczky, testibus.

355. [p. 258]. Die XVIII octobris venerabiles domini magistri Albertus Dambrovsky, Johannes Trezanensis, Albertus Novopolitanus et Simon Pilsno tulerunt decem marcas [pecuniarum], minus grossos 4, a reverendo domino Sigismundo Stussyca, iuris pontificii doctore et canonico Cracoviensi, nomine poenae eis retentorum et quietant eundem dominum Sigismundum de eisdem etc. Praesentibus etc.

Anni coepti prosecutio, ut puta 1549.

Acta acticata tam actorum quam causarum, obligacionum, sententiarum et quorumvis negociorum coram reverendo et eximio patre domino Jacobo a Kleparz, arcium et sacrarum litterarum doctore, canonico Cracoviensi, ac celebris universitatis studii generalis eiusdem rectore clarissimo, de anno praesenti currenti

1549, commutacione hiemali, feria quarta ipso festo sancti Galli canonice ad sonum campanae, ut moris est, hac prima vice electi, quod utinam cedat eius sempiternae laudi, incipiunt infrascripto modo strepitu iudicii pertractatorum.

356. [p. 260]. Actus calchographorum Cracoviensium cum venerabili magistro Petro Probosczovice, professore astrologiae ordinario celebris universitatis eiusdem ¹⁾).

Honesta domina Helena Florianova, vidua et civis Cracoviensis artisque impressoriae procuratrix, coram reverendo domino rectore generalis studii Cracoviensis moderno, personaliter comparens conveniendo, magna animi sui anxietate, verbo palam et publice proposuit contra et adversus venerabilem dominum magistrum Petrum a Probosczovice, minoris domus collegam et astrologum ab universitate praedicta designatum, quod ipse datis Ephemeribus ad imprimendum omnibus calchographis Cracoviensibus pro modo et consuetudine per sacram Maiestatem Regiam et dominos doctores studii Cracoviensis ab antiquo ordinata, retraxerit et renuerit viduae praedictae Florianova Iudicium 1550 ²⁾ ad imprimendum, uni duntaxat obtulerit, nempe Hyeronimo Schemferbergo, hocce fecisse eundem dominum magistrum Petrum in grave damnum, iacturam et dispendium suum, ut illa asserebat. Ex adverso in continenti magistro Petro, astrologo Cracoviensi, respondente, fecisse quidem hoc viduae praedictae Florianova et non dedisse illi Iudicium imprimendum 1550, sed iuste ac legitime propter causas certas et rationabiles, quia praedicta vidua Florianova imprimere curavit temerarie, prout et impressit, Iudicium alterius magistri contra dispositionem et ordinationem antiquam ³⁾, quo labore et pressura Iudicii alterius magistri aestimabat per hoc magister Petrus ⁴⁾ contemptum factum fuisse et esse dominorum doctorum studii Cracoviensis et suo [Iudicio] postremo, unde dicebat se illi propter hanc potissimum causam non dedisse neque amplius dare velle annis subsequentibus duraturis etc. Et dominus iudex memoratus pariter cum dominis certis doctoribus, ante omnia habita prius super premissis matura deliberacione, auditisque parcium hincinde querelis, propositis ac responsis diligentissime et gracie aequaque lance libratis et discussis, decrevit, per expressum mandavit, perpetuisque temporibus futuris duraturis pro firmo tenendum constituit, ac omnino habere voluit: Imprimis, ut nullus calchographorum Cracoviensium audeat imprimere propria temeritate Ephemerides et Iudicium annuum aliquorum magistrorum ante edicionem et publicacionem Iudicii et Ephemeridis ab astrologo Cracoviensi. Et hoc vetuit ac fieri prohibuit sub debita poena, arbitrio

¹⁾ Data zapiski bliżej nieoznaczona.

²⁾ Ani „Ephemerides“ ani „Judicia“ żadne z tego roku do nas nie doszły. Ob. *Estreicher Bibliogr. polska* tom XVI str. 67 i XVIII str. 658.

³⁾ Ob. *Muczkowski Mieszkania i postępowanie uczniów* (1842) str. 145 (ordynacja z r. 1525) oraz *Morawski Hist. uniw.* II 300—301.

⁴⁾ Cod.: magistrum Petrum.

ipsius domini iudicis litterarii partibus aestimanda seu interponenda. Decevit praeterea, ut astrologus pro tempore existens extradat calchographis exemplar Ephemeridis et Iudicii annui correctum, revisum et emendatum, salvo ipsius iusto salario, pro festo Exaltacionis sanctae Crucis in autumn¹⁾; hoc eciam statuit specialiter, ut post Iudicium in apertum editum ab astrologo Cracoviensi nullus de caetero calchographorum audeat imprimere Iudicia aliorum magistrorum, eciam extraneorum, donec et quousque omnium primum oblata, exhibita et praesentata fuerint ipsi domino iudici aut alteri pro tempore existenti ad revidendum, [hoc est] suae reverendae dominacioni aut illi, cui sua dominacio reverenda iusserit huiusmodi negocium attemptandum, utpote senioribus astrologis, et hoc similiter sub simili poena arbitrio domini iudicis imponenda aut aestimanda. Postremo vero, quod si et in quantum praefatus astrologus in extradendis Ephemeridibus et Iudicio annuo aliquatenus negligencior, remissior, tardiorve fuerit, extunc debet ac tenebitur vocari seu citari ad eundem dominum iudicem, cui imputari et incusari sibimet debet ipsius negligencia, et eo facto dominus cum suis consiliariis mandabit et iniunget, quid pro tunc erit opus facto, quidve calchographos in futurum facere oporteat. Sub finem autem modis omnibus autoritate sua inhibuit et praecepit, quatenus iidem calchographi Cracovienses nullos eciam libellos haereticos imprimere audeant et de quibus illis parum constat super integritate fidei ac religionis sacrosanctae ecclesiae catholicae, sub gravi animadversione et privacione laborum. Quod quidem decretum omnibus in universum calchographis tam praesentibus quam futuris, ne quispiam illorum aliqua ignorancia praetexetur seu quovis quaesito colore excusetur, manifestum et publicatum fieri voluit, et pro expresso et rato omnino haberi, teneri et observari mandavit. Praesentibus duobus calchographis Helena Florianova et Hyeronimova Viethorova, viduis, artem calchographicam per familiam suam procurantibus, ac Hieronimo Scharfembergo. Ad quae omnia et singula praemissa per dominum iudicem palam pronunciata ac promulgata tam astrologiae professor, quam calchographi, tanquam praesentes, astantes, se facturos promiserunt iurisdiccioni suae reverendae dominacionis parituros perpetuo obtulerunt. Iacobo Gwiasdowski, notario publico, eciam praemissa audiente, testibus.

357. [p. 263]. Iovis XIX decembris, quae fuit ante festum sancti Thomae apostoli.

Instigatoris officii domini nomine circumspectus magister causarum Nicolaus, celebris universitatis bedellus, cum sufficienti onere ad id deputatus, iudicialiter comparens, omnium primum iuxta termini hodierni exigenciam certas litteras monicionum ab auditorio domini emanatas reproduxit et in apertum exhibuit, debite, ut prima sui facie apparebat, executas, accusataque contumacia magistri Michaelis a Voynicz, maioris domus collegae, hac vice absentis, ex adverso principalis et in eius contumaciam, petiit contra eundem robor praesentis moni-

¹⁾ 14 września.

torii decerni, alias iuxta contenta monitorii publice in facie ecclesiae declarari mandari, alioqui a beneficio seu officio loci viis iuris destitui et amoliri, huiusmodique collegiatura iuxta statuta ac privilegia concessa, quando quidem personali praesencia atque residencia indigeat, privari etc. In praesencia venerabilis magistri Joannis Treyana, procuratoris nomine ipsius intervenientis, petitionemque principalis instigatoris impediens, iustisque rationibus elidentis et allegantis, suum principalem propterea legitimis incommodis, cum adversa valetudine tum insecurity viae et eius generis caeteris, irretitum et implicatum fuisse et esse, et ob hoc petentis, per dominum huiusmodi terminum hodiernum ad tempus competens ad idem fieri prorogari et differi, ut interim forsitan personaliter ipsemet huc comparebit. Quo facto dominus, communicato consilio dominorum doctorum ac consiliariorum suorum lateri assidencium, terminum hodiernum ac dilacionem illius infra hinc ad primam iuris post festum Epiphaniarum Domini proximam utilem distulit ac reiecit, ad hunc potissimum effectum, quatinus idem principalis pro die dicta huc personaliter modis omnibus compareat et resideat, aut isti muneri omnino renunciaret, innitendo statutis ac decreto totius universitatis haud ita pridem facto et ad librum conclusionum inscripto. Et ibidem faciet facienda. Praesentibus venerabilibus dominis Ioanne Piotrcovita, Joanne Thurobino, respective doctoribus et publicis celebris universitatis professoribus, Nicolao bedello et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

358. [p. 264]. Martis septima ianuarii, quae fuit prima et proxima iuridica in crastino festi sanctorum Trium regum.

Venerabilis magister Michael a Voynicz principalis, per medium sui procuratoris avisatus, metu censurarum, legibus obtemperando et strepitum seu vexam iuris perniciosam prorsus evitando, terminoque monicionis statuto et praefixo, personaliter comparens coram domino, omnium primum materiamine facti intra se, ut dicebat, bene digesto, suorum item amicorum consilio communicato, eo attento, quod sit naturae suae admodum debilis molestisque ac continuis laboribus attritus, illudque perpendens et animo revolvens, quod non multo (sic) opus nec diu, quodque bene vivitur parvo constituit (sic), Deo volente in patrio humili solo dulci et amoena vivere pace vitaeque tranquilla Deoque exaccius famulari, atque ideo libere, simpliciter et ingenue collegiaturam regalem maioris domus in manibus reverendi domini et ad acta praesencia resignavit ac de eadem penitus cessit, nihil penitus iuris sibi in futurum in eadem sibi reservando, statutisque et privilegiis in nullo detrahendo seu contraveniendo. Praesente familia domus domini rectoris, testibus fidedignis.

Quo vero ad caeteros absentes, ut puta doctorem Philippum, seniore bursae canonistarum, canonicum Wratislaviensem, qui dicitur esse absens a diebus Carnisprivii praeteriti anni per annum et ultra usque ad XXVI novembris anni 1549, contra quem monitorium per edictum publicum in loco beneficii sui, ut ad eius noticiam facilius

deveniat ipsumque termini citatio arceat decreta et executā, ubi non expectato termino, nec habita superioris licencia, undecima ianuarii dicitur profectus esse urbem Romam [per] pedes, sicque terminus illius expiravit, cum cautum sit iure Romipetas miliciā peregrinancium sese expositos nullatenus posse turbare hac vice.

Praeterea quoad venerabilem doctorem Andreā Dambrowski, canonicum Posnaniensem, similiter litteris specialibus monitum, cui ad intercessionem venerabilis capituli eiusdem Posnaniensis ex certis respectibus terminus hinc ad ferias divi Stanislai in maio prorogatus est, quem ab anno 1540 citra vel ultra in hactenus dicunt fuisse absentem.

[Quoad] doctorem autem Mathiam Lanczki, canonicum Gnesnensem et Cracoviensem, reverendissimi domini archipraesulis Gnesnensis curiae cancellarium, interim cum debebat moneri, similiter profectus est post Michaelis Romam. Verum cum doctore Bartholomaeo Sabinka, custode sancti Egidii Cracoviae, a multis annis absente, adhuc terminus pendet monicionis seu petitae concordiae, ratione et praetextu reformationis bonorum, quae bona in aedificiis extruxit et amplificavit. Praesentibus testibus, universitatis bedellis.

359. [p. 265]. Iovis IX ianuarii.

Venerabiles domini Nicolaus Bodzanczin, domus praepositus, Stanislaus Pinczow et Ioannes a Leopoli, ingenuarum arcium magistri, suo et tocius communitalis magistrorum ac collegarum minoris domus artistarum Cracoviensium consiliariorumque hincinde respective nominibus, de ratihabicione ipsorum caventes, coram domino personaliter constituti citra delacionem, modo libere sed amarulenter per viam querelae contra venerabilem doctorem Stanislaum Budzinski, collegam suum, deposuerunt, quomodo ipse non attenta ratione seu qualificatione suae aestimacionis atque dignitatis doctoralis, sicut et alius inhabitans ac collega, quadam prava sua consuetudine perinde ac temeritate cathervam dominorum magistrorum praedictam, benedictam domum inhabitancium, apud semet ipsum contemptibiliter habet observatque. Item praeter omnium scienciam irrequisito eciam domus praeposito plures servitores et gracialistas, quam par est, insolentes, contenciosos et parum rectis moribus compositos adolescentes apud se fovet, caeteros optimae spei pueros vesperi continue in aciem certaminis armis et verberibus provocantes et dyglacientes, a quibus penum diurnum sive opera quotidiana communitalis, qua aluntur, in grave eorum dispendium ac ignominiam iuxta memoratae domus statuta non solvit, nec ea manutenet, praeterea ad expensas communes tabulae; idem¹⁾ ad iudicia atque consilia domus venire recusat. eiusque generis caetera non obit; quinimo macula infamiae illos aspergendo iudicialiter, in eo nempe, quasi domum eandem prostituerent et contaminatam inofficiose servarent, ex odio concepto etc. Petierunt propterea ipsum de benigno suae reverendae paternitatis officio praemissa adimpleri et solvi et ut de caetero et amplius a talibus odio,

¹⁾ Cod : neque.

impetu et vehementia sibi temperaret moderaretque, cogi viis iuris opportunis. Memoratus autem doctor Stanislaus Budzinski, ex adverso principalis, animo et intencione reconveniendi, plane, non sine afflictione cordis, omnium primum palam protestatus est contra eosdem, asserens similia et gravia convicia probrosaue ab eis inique sustinuisse multumque ei iniuriasse detraxisseque, contumeliis affecisse et eum in zelum amarum praeter condignum sermonibus provocasse et cauteriis inurisse, huiusmodique proposita per eos maliciose omnino obiecissee, nullam sane probabilem rationem obiectorum criminum seu inculpatorum atque dignitatum suarum habuisse et ob hoc ad animum huiusmodi ignominiam et iniuriam sibi revocasse, extimasseque etc. Et dominus ea omnia publice relata, si vera sunt, ut indigna, ita gravia et acerba auditu, quae dominus pro debito ac officio suo ferre nolens, sed ut eos hincinde vicissim ab hac mala consuetudine ista et litigio abducat, abusus et corruptelas huiusmodi de domo tollat et adimat, enervetque pestem maledictam, decrevit alioqui, ut in omnibus compositi sint in dulci et amoena pace, vitaeque tranquilla vivant, ad invicem sese honorent, timorem Domini semper in cordibus habeant ac religionem, hominum probatorum mores sectentur et in melius corrigant. Modo enim nisi resipuerint et mandata haec salutaria observaverint, gravem omnino poenam et severam animadversionem in eos extendet. Quo vero ad doctorem Budzinski decrevit ut sit a solutione primi servitoris, a quatuor septimanis citra vel ultra habiti, liber et immunis et uno duntaxat servitore iuxta privilegium gaudeat. Quo vero ad alios mandavit mediam marcam pecuniarum domui solvendam irrefragabiliter, deinde ut pareat et intersit iudicio celebrando. Dehinc ut temperent sibi a qualibet molestia inferenda; quodque unusquisque suscipiendum (sic), ante omnia domus praeposito seu alias communitati praesentet. Praeterea doctorem Budzinski liberum mensa communi fieri permisit, praesentem dum voluerit. Item mulierem quandam suspectam, a domo eadem superius alienatam, non paciantur limen eiusdem domus ingredi de caetero, ad quemcunque venire insidiantem ceu virus maledictum contingat. Ne autem simposia vesperi tempore suspecto cum mulieribus quibuscunque condicionis sub poena sexagenae pecuniarum omnino habeant, inhibuit. Sub finem honestatem domus amplectentur et inconcusse servant. Praesentibus venerabilibus dominis doctore Nicolao a Schadek, decano sancti Floriani, Joanne Thurobino, decretorum doctore, canonico Crassnosthaviensi, testibus, et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

360. [p. 267]. Jovis XXX ianuarii.

Spectabilium dominorum praeconsulis et consulum Cracoviensium ad querelam occasione sedicionis ac turbae vesperi per mendicos scholarum in civitate novissime vicissim quomodolibet suscitatae et exortae. Reverendus dominus iudex obviando de tempore isti periculo seu malo, adhibitis praesenciis omnium dominorum magistrorum scholarum, atque seniorum bursarum, illisque examinatis de authore huiusmodi contencionis tumultuosae. pluribus ex causis maxime curiens ne libertas

honorum sceleribus et improbitate malorum quovismodo in futurum opprimatur, decrevit et sub poena unius sexagenae pecuniarum (facto tamen omnium primum diligenti scrutinio talium reorum malivolorum) na iam de caetero mendicantes et male esurientes alter ad alterius parrochiam vicinam seu alienam amore pacis sectandae intrare ac mendicare audeat, diffidacionem quoque, controversias, noxias et inimicas sibi ipsis et caeteris ne faciant, nec inturbent, modo sua quisque parrochia limitibus distincta, sub qua degit et moratur. gaudeat sitque contentus, alioqui in tale et tales gravem poenam et severam animadversionem omnino extendet. Praesentibus Alberto Schamotuliensi et Nicolao, bedellis celebris universitatis et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

361. [p. 273]. Lunae X februarii post dominicam Sexagesimae. Domini Nicolai Goreczki.

Venerabilis domini Nicolai Goreczki, custodis Vielunensis et canonici Unieioviensis, principalis nomine circumspectus dominus Vitus Lorkoviez Zathoriensis, procurator, iudicialiter comparens, ex remissione a venerabili domino Petro Miskowski, Gnesnensis et Cracoviensis ecclesiarum canonico et in spiritualibus vicario generali Cracoviensi, specialiter huc facta. contra infrascriptum reum per modum conventionalem proposuit, quomodo ipse accepta veste italica brunatici coloris, valoris octo florenorum pecuniarum, ad effectum salarii deservendi ac servicii suscepti continuandi, hactenus tamen nondum deserviti, ab eodem domino principali incivilitate et temeritate quadam, forsan propter dissidium acre natum, sine sciencia ac voluntate ipsius, dato haud ita pridem serviciis et obsequiis illius nomine, quod eum anxie habet, tacite foras hinc discessit et discedendo in pariete domus vicarialis in Skorkovicze famosa verba et turpiloqua scripsit, ea nempe in effectum: „Goreczki latro, nebulo et nullius famae homo“, quam infamiam et insimulacionem nequiter factam idem procurator ad animum revocavit, eamque ad centum florenorum auri in auro extimavit et extimat. Praeterea idem dominus principalis ad rationem servicii eidem adversario de anno domini 1547 propriis pecuniis certum pannum comparavit et emit, pro quo adhuc tenetur septuaginta citra vel ultra grossos. Petivitque eundem propter praemissa ad respondendum viis iuris cogi. alioqui in summa praedictorum 500 (sic) florenorum ratione infamiarum ac iniuriarum, necnon in octo florenis pecuniarum pro veste non deservita, ac eciam in septuaginta grossis pro panno empto debitis condempnari, gravemque poenam et severam animadversionem in eum extendi. In praesencia ingenui Nicolai Zardeczki, litterarum studiosi et scholae sancti Spiritus Cracoviae hac vice cantoris, ex adverso principalis, qui animo et intencione litem legitime contestandi, quoad vestem praetensam italicam respondit et in veritate dixit, praedictum dominum principalem de sua liberalitate ac benignitate sibi dedisse, se denique per illum proprio motu a servicio huiusmodi scholae ammotum omnino et alienatum praeter spem extitisse ac cum sarcina illico efferre evacuareque mandavisse. Quo vero ad infamiam per scripturam nota-

tam, negavit narrata, prout narrantur. Sed quo ad pannum emptum, illud se offert et exhibet solvere paratum, dummodo dictus dominus principalis ante omnia super valore iuramentum praestiterit, videlicet quantum ei teneatur et debeat, quantumve exposuerit, vel si totum et integrum sic emptum eidem dederit. Quo facto dominus, auditis hincinde parcium allegatis et deductis, decrevit in universum tam quoad vestem italicam donatam, quam quoad discessum mandato domini principalis factum, eciam ad verba ignominiter scripta manu eiusdem rei, ut dicebatur, testibus sufficienter probandum. Et nihilominus iuramentum super residuitate debiti dati tantum, quantum exigit et repetit, ipsi domino principali bene deliberato praestandum in forma mandavit. Praesente familia domini rectoris.

362. [p. 269]. Sabbato prima marcii.

Decretum apercionis camerarum in bursa iuristarum propter absenciam et solucionis negligenciam inhabitancium. Ante dominicam Reminiscere proximam

Venerabilis magister Jozephus Conarzewski, quondam moderator ludi litterarii Omnium Sanctorum Cracoviae et sacrorum canonum baccalaureus, musaeum iuristarum inhabitans, coram domino personalliter comparens, deposuitque (sic) et in veritate fassus ingenue est cum modestia, pro sui aestimacione ac dignitate, ad capessanda apciora et privata cameraria studia se non habuisse commodam illic habitacionem, seque nimio strepitu et incivilitate per servitores ingredientes et per atrium currentes, par loquendo, vehementer urgeri et interturbari, infastasque orbitates eiusque generis cetera perferri, allegavit quoque, quosdam absentes non qualificados ac de bonis litteris parum curantes nobiliores praeter condignum possedissee et occupasse habitaciones, notanter tamen honorabilem Stanislaum a Chanczini, in Busko Ruthenica praepositum, ab uno anno citra vel ultra. Petiit propterea ac iustis rationibus benignum domini officium humiliter imploravit, si per gratiam commodè fieri potest, cum statuta domus pro se militancia habeat et obvoluta in obscuro veritas lateat, de illius habitacione provideri et aperiendam decerni mandari, si dignum videbitur, non incommodum. Et dominus super huiusmodi negotio, communicato iurisperitorum consilio materiamineque facti bene consideravit. Deo nomine eidem domino magistro Conarzewski de eadem gratiosè provisit. Rebusque illic existentibus atque universa sarcina bene et sagaciter per notarium publicum Stephanum Sdzarowski collectis, conscriptis, ac in tutum locum depositis, tam ipsius honorabilis Stanislai, quam eciam alterius plebani Bobowski, longo tempore eciam absentati, doctori Iacobo Gwiasdowski, vicesgerenti eiusdem bursae, adhibitis simul bedellis iuratis celebris universitatis, ipso facto, ne detrimentum et iactura sit universitati, aperiendas decrevit et mandavit. Praesentibus dominis Alberto Makolski, Ioanne, notario consistorii officialatus Cracoviensis, Nicolao et Alberto, bedellis ac servitoribus universitatis, Marco, terciario domus praedictae et me Iacobo Gwiasdowski, actorum notario publico, testibus.

363. [p. 270]. Martis XVIII marcii, quae fuit post dominicam Laetare.

Ingenui ac spectabilis viri, olim baccalaurei Laurencii Carnvlth sive Kazala, dispensatoris regis Poloniae, novissime vita defuncti, nomine, spectabilis ac nobilis dominus Petrus Czeyszik, iudex Tachoviensis, et ut dicebatur, orator et plenipotens a consanguineis et ecclesiae sanctae Crucis Thachoviensis et Plaue civitatis, huc ad tollendum ac recipiendum sortes certas testamento legatas specialiter destinatus et deputatus, coram magnifico et egregio viro domino Iacobo a Kleparz, arcium et sacrarum litterarum doctore, canonico et gymnasiarcha generali vigilantissimo vicecancellarioque celebris universitatis studii Cracoviensis et apud acta suae reverendae paternitatis personaliter constitutus, non compulsus, non coactus, nec aliqua sinistra machinatione circumventus, sed sponte, libere et ingenue ac ultro palam et publice recognovit ac in veritate fassus est, se legata morticina infrascripta omnium primum quadraginta octo florenos et tredecim grossos numeratos pecuniarum monetae et numeri polonialis, nempe pro residuo argenti accepti ad monetariam regni per generosum ac nobilem Jodocum Ludovici, aulicum regium, datos, item viginti quinque florenos pecuniarum similis monetae, pro exemptis coclearibus per famatum Laurencium Rambieski, consulem Cracoviensem, depositos, item quinque tapecia, singula eorum quinque talaris empta et sextam auleam imaginis Philippi et Cristinae, ducum Hessiae, pro ecclesia sanctae Crucis in patria eiusdem demortui olim Laurencii Kazala legata et donata, item duo tapecia maiora Lithuanici artificii, unum maius in forma seu ad instar auleae, emptum talaris quatuordecim, secundum autem minus in forma tapecii. septem talaris solutum, pro ecclesia Bernhardinorum in Thachow legata; item pro fratribus et sororibus ipsius defuncti consolandis et inter eos dividendas res infrascriptas accepisse, tulisse et in effectum levavisse: primum vestem nigri panni dicti *galeth*, marduribus superinductam et axameto fimbriatam, valoris quinquaginta aut amplius talarorum; item tunicam instar coloris et panni Brucensis, sed melioris, similiter axameto fimbriatam, moreque germanico factam, valoris duodecim talaris; item pellicium de ventribus lupinis bonum valoris viginti talaris; item pelliciola duo vetera pellium Novogrodiorum et tres fuderis novas, necdum perfectas ad usum eciarum Novogrodiorum pellium, omnes valent sedecim talaros; item duos pileos, unum ex marduribus et alium ex sobellis simplicibus tamen; et iterum quatuor mardureas, praeterea quatuor sobellinas, exiguas tamen pelles, ad omne minus valent levi taxa haec omnia octo vel novem talaros; item octo camisias tenuis admodum telae et elegantis, possunt autem singulae taxari et aestimari uno talaro vel amplius; item mensalia quatuor nova artis Lithuanicae et unum simplex; item quatuor manutergia, indusia plumaticarum duo, linteamina lecti duo, praeter id et absque eo, quod etiam data est pars aequalis Marcellae, uxori olim defuncti, puta vestium linearium et lectisterniorum iuxta tenorem testamenti per ipsum, dum viveret, confecti, aliter enim ab impetitione non potuit evadere. Item pulvinar plumis repletum ex corrigiis Lithuanicis factum;

item vestem ex czamaletto nigro. marduribus praeter manicas subductam, [dedit] filiolo Joanni eiusdem Marcellae uxoris ipsius, [qui] habuit ius recipiendi illam; attamen consensu matris et tutorum eiusdem filioli minorennis redempta est triginta florenis pecuniarum per dominum Petrum Czayszik et soluta, ut etiam cederet in sortem fratrum olim defuncti Laurencii uti heredum; ubi iudicio hominum valebat maius precium, videlicet quadraginta quinque citra vel ultra talaris. Haec universa praedicta a venerabili et eximio viro magistro Nicolao a Schadek, sacrae theologiae doctore decanoque ecclesiae sancti Floriani Cracoviae, ut et tanquam creditore ac fidei depositario recepissee et effectualiter manualiterque levavisse [recognovit], qui talium omnium sic actorum, ut nemini, dat testimonium modo praemisso. De quibus sic in universum perceptis ac levatis eundem dominum doctorem Schadek tam suo, quam omnium amicorum nomine procuratorio, de ipsorum ratihabitione in futurum cavendo, viis iuris in praesentiarum quietat, liberum ac indemnem per praemissa reddit et facit, a qualibet persona eundem impetere ac inturbare praemissorum occasione et praetextu volente, de rem habitam et receptam ulterius non petendo. Quamvis autem praedictus nobilis dominus Petrus Czeyszik, iudex Tachoviensis sit et fuerit fidei probatae, nihilominus tamen petiit ex memorato domino creditore sibi dari chirographam, sigillo consignatam, in maiorem efficaciam testimonii. Ubi fatetur aureos et cyphos nullos omnino comperisse apud Ioannem Czokier, apud quem testamento scripto ostendit fuisse depositos. Pro cuius rei veritate etiam iuramentum corporale in forma praestitit coram sacrae Maiestatis Regiae commissariis; itaque frustrati et defraudati propterea censentur omnes spe expectata deludi. An item ita sit, nec ne Deus omnipotens ex suo abdito sacrarii spem novit et ille. De istis autem aureis legati dicuntur esse duabus ecclesiis et civitati Plaue, singulis per centum aureos ad necessitates et usus pauperum. Hii simul cum aliis aureis legatis Plaue non dicuntur reperti, sed iuramento negati. Praesentibus dominis magistro Iacobo Slavek, Alberto Schamotuli et Nicolao, bedellis celeberrimae universitatis nostrae et me Iacobo Gwiasdowski, huiusmodi quietacionis et actorum notario publico.

364. [p. 272]. Mercurii XXVII martis ante dominicam Ramis Palmarum.

Honorabiles domini Laurencius Rzeschow et Andreas a Klphow, quondam vicarii, coniunctim etiam mansionarii ecclesiae sancti Nicolai iuncta Cracoviae, ex remissione parcium et negotii reverendissimi domini episcopi moderni Cracoviensis et regni Poloniae cancellarii specialiter huc facta, coram domino personaliter constituti, gravi in querela tametsi libere, tamen amarulenter deposuerunt per viam et modum convencionalis sui libellumque articulatum in apertum exhibuerunt contra venerabilem et eximium virum dominum doctorem Ioannem a Sanok, praepositum sancti Nicolai, quod ille, nescitur quo spiritu ductus, creditur tamen odio quorundam in eos novissime concepto, pare loquendo, aestimacionemque et dignitatem suae reverendae dominacionis

non minuendo, quatuor marcas pecuniarum minus quinque grossis et ternario, ratione salarii deserviti quartalis Cinerum proxime praeteriti, hactenus eisdem retinet cum eorum dispendio et damno, quarum mediam alteram marcā ratione officii vicariae, duas vero marcas cum media ratione onerum mansionariae annexorum. Praeterea et duas marcas per olim doctorem Martinum Ilkusch pro sustentacione et suffragio vicariorum quotannis fundatas, necnon florenum pecuniarum pro psalterio circa divinissimum sacramentum decantando antiquitus provenientem, ollam quoque butiri medium florenum capacem, similiter eius generis cetera dare eis denegat, sed alterum eorum publice diffamat et insimulat, quam infamiam et ignominiam sibi ad animum revocat ac ad mille ducatos aestimat. Petentes propterea eundem ad solucionem viis iuris compelli et cogi, sibi que a talibus temperari. Memoratus vero dominus doctor Sanok reconveniendo similiter proposuit, occasione contemptus ac inobedienciae proterviaeque, insignitae et clamorose debachatae in ecclesia insolenciae, impacienciae ad aram sacrificandam euntes, negligenciarum quoque commissarum inhonoracionisque suae, ut incorrigibiles et parum compositi seque de male actis publice in consequenciam ac sequelam aliorum praesbyterorum gloriassent ac iactassent. Quique super reconventionali suo narrata negarunt. Dominus autem doctor Sanok praepositus super convencionali confessus est, se uni duntaxat eorum litis consortium quatuor marcas minus quinque grossos pecuniarum, insuper atque duas marcas eisdem teneri. Et dominus, auditis hincinde parciū propositis ac responsis, reducendo eosdem ad dulcem et amoenam pacem, mutuam perinde charitatem ante omnia decrevit et iniunxit iisdem presbyteris, ut haec salutaria observent, cumque quicquid noxii gesserint, humiliter deprecantur reconcilienturque; deinde suae dominacioni reverendae die crastina sex marcas minus quinque grossos confessatas, hactenus non solutas, eisdem solvendum et facto calculo de expositis, quod superfuisset, ad acta praesentia reponendum mandavit. Praesentibus dominis doctore Nicolao Schadek, magistro Thoma de Cracovia, canonico sanctae Annae et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

De hinc secundo rectoratu fungente eodem reverendo et eximio viro domino Iacobo a Kleparz, arcium et sacrarum litterarum professore, canonico Cracoviensi, ad quem canonice et legitime extat reelectus die sancti Georgii, quae fuit XXIV aprilis, commutatione aestivalli, unde acta actorum seu quorumvis negotiorum coepti anni ordine proseguuntur et continuantur.

365. [p. 275]. Veneris secunda maii, alias post re-electionem in sanctum et incorruptum magistratum, quo posteritati quoque virtutis et industriae suae monumenta immortalī memoria relinqueret sempiternae.

Spectabilium virorum dominorum Bartholomaei Cromer, praeconsulis magistratusque civium et tocius reipublicae civitatis Cracoviensis ad querelam, qui dotibus naturae temperantes sunt et modesti, occasione et praetextu improbitatis, pravae item noxiae et imbutae consuetudinis, dissensionis ac insolenciarum scholarium mendicorum, mendicato vivencium, parum prorsus decori in moderando vita sua, si triste vel laetum obtigisset, meminencium, hesterno vesperi in circulo Cracoviensi cum contumelia ac iniuria civium, quorum quotidiana aluntur opera — qui eciam paulo ante de tam multis et insignibus viciis et insolenciis erant accusati, mala peioribus accumulando, non habitis diversis vitae suae rationibus, tumultuario et catervato congressu cum suimet ordinis suique questus aequalibus facto, ex ea ratione, quod alter ad alterius parrochiam temere et turbulenter sese ingerit victimque detrahit, usurpat — probrose et schandalose. inique commissarum et factarum, quae ut indigna, ita gravia et acerba auditu erant Et dominus pro debito et officio suo ferre huiusmodi insolencias nolens, sed ut ab hac mala peste eos abducat, ut abiecto tumultu laudatam potius vitam agant ac hominum probatorum mores sectentur, litterarum studia amplectentur, honeste se gerant, mores pravae tollant, abiiciant et in melius corrigant, ante omnia adhibitis ac vocatis ad sui praesentiam tam magistris seu praefectis scholarum quam bursarum senioribus, — publicando et ad noticiam deducendo litteras sacrae Regiae Maiestatis sub titulo et sigillo a sartoribus ¹⁾ civitatis praedictae obtentas, patentes, in apertum productas, tenorem huiusmodi in se continentes, ne de cetero quispiam fovere, servare et detinere in privato artifices sarctores et eius generis ceteros audeat apud semetipsos sub poena et irrefragibili mandato regis, — decrevit et mandavit, quatinus ipsi magistri scholarum in universum. non attento nec servato decreto domini superius promulgato, quasi nihili habendo, nec mendicos suos piis ac debitis praeceptis hactenus cohercendo per sexagenam pecuniarum unam poenae transgressae infra hinc ad octavam omnino irremisibiler factohuc reponant. Interim autem autores negotii [et] auxiliores prodant ac specificent, ut deinceps a talibus concertacionibus et litigiis sibi temperent. Praesentibus venerabilibus dominis Nicolao Schadek, decano sancti Floriani, Joanne Thurobino, altaria ecclesiarum Cracoviensis et sanctae Mariae in circulo, respective doctoribus et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

366. [p. 276]. Mercurii VIII maii, quae fuit in vigilia sancti Stanislai pontificis, patroni nostri gloriosi.

Orta fuit et est prima alias die maii contencio et litigium in platea fratrum circiter horam XXIII inter scholares mendicantes e scholis sanctae Annae et Omnium Sanctorum, occasione mendicatorum victusve parandi, advenientibus deinde multis tam ex praedictis scholis, quam ex aliis, utpote sancti Stephani, beatae Virginis etc. ac nonnullis etiam laicis, factus dicebatur esse magnus tumultus et pugna.

¹⁾ Cod.: et sarctores. — Dekret dziś nie znany.

vicissim ad duas ferme horas in circulo et plateis Cracoviae. Ubi hoc negotio viso et audito dominus praeconsul eo vesperi statim significavit et denunciavit domino rectori huiusmodi exortum tumultum, querelam ponens pro eadem insolentia. Et quoniam tempus non sinebat ea in re quidquam praecipitanter agere, dilatum erat negotium per eundem usque in diem crastinum. Mane igitur facto citra horam decimam iussit auctoritate sua convocare omnium scholarum rectores ac bursarum seniores (quoniam nonnulli ex bursis visi sunt illic affuisse spectandi gracia). Interim dominus proconsul, priori non contentus querela, eandem repetiit coram domino rectore. Contigit interim eadem die sacram Maiestatem Regiam egredi hinc et proficisci ad comicias Piotrcoviae celebrandas. Dominus praefatus proconsul cum consulibus conducendo illius Maiestatem, [retulit] nonnulla ut vana ita indigna parumque necessaria inter valedicendum, quae et quanta acciderint praecedenti vesperi per scholares. Ubi Regia Maiestas commota graviter ob hoc dicebatur fuisse; advocatoque ibidem ad suae Maiestatis tronum reverendissimo domino suffraganeo Cracoviensi commisit admonendum dominum rectorem, quatenus curaret tales sediciosos et excessivos pro eorum demeritis punire et in futurum prospicere ne, quod absit, quid simile contingeret. Postquam autem dominus rector fecisset ad postulationem domini proconsulis sequenti die facta, rursus advocavit praedictos praefectos scholarum ac seniores ad praesentiam praefati domini suffraganei, ut et tanquam nuntii regii, domini item in spiritualibus vicarii generalis Cracoviensis, Petri Miskowski, ex parte reverendissimi domini episcopi Cracoviensis, celeberrimae universitatis cancellarii et privilegiorum conservatoris (qui eo in negotio dederit mandatum in et ad rectores ecclesiarum et scholarum, ut quisque suos artaret et compesceret coerceretve) ac etiam praefatorum domini proconsulis et consulum. Quo facto et in continenti dominus rector praedictus dixit dominis consulibus, ut enarrent causam huiusmodi congregationis; quae proposita per dominum proconsulem, subiunxit e vestigio excusationem sui, id prorsus ab illa depositione tumultus coram Regia Maiestate, quasi ea merito facere ex officio debuisset; tandem cum ad noticiam regis negotium istud devenisset, allegabat se iam per occasionem non licuisse illud silencio praeterire. Domino rectore replicante et allegante, quod illa delacione facta ad ipsum una atque altera vice, supervacaneum erat hoc ipsum ad sacram Regiam Maiestatem deferre, imo et nociturum et domino rectori, tanquam negligenti in officio et universitati, quae etsi indirecte moderabatur per talem delacionem; et quoniam quod factum erat, infectum esse nequivit, operae praecium erat, aequo ferre animo huiusmodi delacionem. Mutuo deinde omnium praedictorum consilio decreta sunt, quae inferius sequuntur, per dominum rectorem. Primum, ut omnes scolares, qui fuerunt auctores huiusmodi contentionis et tumultus, severe castigarentur per eorum praefectos in praesentia servitorum universitatis. Post hoc ut amoveantur, quod ad ¹⁾ futurum est, occasiones huiusmodi rixarum, quoniam [talis occasio] et antea tertia vice admissa fuerit, hoc decretum est, ut qualibet schola,

sit contenta sua parrochia et nullatenus ingerat se ad aliam mendicandi gracia, sub gravi animadversione in tales transgressores eius decreti. Ac eciam rectores scholarum puniendos in una sexagena pecuniarum, quod huic rei diligenter non intenderent. Praeterea, ut si quem praeceptorem scholarium mendicatio vivencium contigat opponere se aut maliciose prohibere talem correccionem rectori scholae, is ut talis eiciatur cum suis mendicantibus e schola, et a nullo alterius scholae rectore suscipiatur, sub eadem poena sexagena, dummodo alienans talem praeceptorem scholaris mendici illi rectori notificaret et publicaret. Ad haec, ut quilibet scholae rector numerum suorum habeat conscriptum apud se et eum rectori offerat et id propter nonnullos vagos et discolos, qui proprio viventes voto aliorum praecripiunt elemosinam studiosorum, ut ita tales pellantur, dum ad noticiam devenirent, ex illo numero praescripto. Sic quoque iniunctum est magistris scholarum, ut diebus Rogationum, proxime tunc futuris, quilibet adsit cum cantore et aliis collaboratoribus circa suos. ne quid contencionis suboriat inter suos et alterius cuiuscunque scholae scholares. Si autem contingat de una parrochia scholaros casu sive ex industria in aliena mendicare, ut tales notentur et defferantur rectori illius alterius scholae, quatenus pro huiusmodi vicio castigarentur per eum et nunquam propriam ulciscantur iniuriam. Quod si voluerit, ut tandem domino rectori universitatis hoc negocium denunciaretur. Postremo, post talium decreto, petiti sunt domini consules, ut diligenciam factam pro castiganda praefata insolencia sacrae Regiae Maiestati declararent testarenturque satisfactum eius mandato, quo sic placaretur et rectorem a negligencia excusatum habere dignaretur. Praesentibus spectabilibus dominis Bartholomaeo Cromer, proconsule, M. Cregel, Hannus Bang, Bartholomaeo Rimer et Bartholomaeo Passnik, consulibus Cracoviensibus et aliis quampluribus fidedignis testibus et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

367. [p. 277]. Martis XIII maii, quae fuit ante festum Ascensionis Domini.

Providi Martini Zhak, servitoris praetorialis Cracoviensis, ad convencionalem [occasione] percussione et atroci vulneris tam per se, quam aequales suos, circa curiam regalem tunc servientes, anno proxime praeterito certo tempore anni ex improvviso in caput inflicti, medelaeque ad octo florenos praestitae, diffidacionisque in mortem ac aliarum iniuriarum et damnorum ultro citroque illatorum et passorum violenciaeque strepitu armorum et pixide in certo hospicio toti civitati probrose illatae etc.; et ingenui Andreae Strikowski, litterarum studiosi, de bursa pauperum studiosi, ad reconvecionalem, occasione famosae detencionis sui, traccionis stupidae et illicitae. vestium laceracionis duccionisque publicae in praetorium per lictores civitatis minus iustae, cum gravi iactura et ignominia factae, ad mille florenos aestimatae. Ambae partes altera ad alterius libellum animo et intencione litem timendi negarunt hincinde narrata, prout narrantur. Quo facto dominus, providendo ad querelam domini proconsulis, partibus de pace et vitae securitate poenam decem marcarum pecuniarum interposuit et vallavit.

Et datur ad probandum vel defferendum iuxta formam iuris. Praesentibus dominis Nicolao Czarnovoyska, Stanislae, heythman praetorii et me Iacobo Gwiasdowski.

368. [p. 278]. Mercurii XXVIII maii, post ferias Pentecostes.

Pronunciatio.

Ingenuus Andreas Strikowski, de bursa pauperum quondam studiosus, per Nicolaum executorem nostrum in loco mansionis ad hodie citatus, non comparens, ad instantiam generosi Domini Horradi (sic) Rąbowski, sacrae Regiae Maiestatis aulici et Joannis, ipsius famuli a Bidgostia, enormiter vulnerati, contumax pronunciatur per se. Et litterae contumaciae extraditae.

369. [p. 278]. Jovis XXIX maii.

Spectabilis et famatorum dominorum proconsulis et consulum civitatis Cracoviensis nomine circumspectus Joannes Czarnovoyska, internuncius, veniens ad nostram praesenciam, nobis graviter conquerendo, monstravit, quod quidam Andreas Strikowski, nobilis et litterarum studiosus de bursa pauperum, propria autoritate, non attenta probitate morum ac generis et sanguinis sui exaltacione, contra Deum omneque ius phasque, ut alter Pharae, in hospicio cuiusdam Iosephi, tabernatoris in platea vulgo *Golambia* vesperi, quasi XXIII hora citra vel ultra fluente, feria secunda Penthecosten, ibidem violenciam et impetum percuciendo et armis strictis vulnerando quendam civitati toti probrose et schandalose intulit. Quam violenciam citatus allegavit laciis in actis castrensibus Cracoviensibus scriptam contineri, idque huc eciam mandato dominorum civitatis praetorum fieri petiit in testimonium. Praesentibus Nicolao bedello, Alberto Schamotuli et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

370. [p. 278]. Veneris antepenultima maii ante festum benedictae Trinitatis.

Venerabilis magister Joannes Vieczkowski, minoris domus collega, conveniendo proposuit contra magistrum Nicolaum Bodzanczin, quomodo ille ausus sit et fuerit dicere et appellare eum mechum, furem, peculatusque eum accusaverit, dicens, quod ille ex corbona communitalis eiusdem domus dederit cuidam mulieri laridum alias *gizha* pro quadam turpitudine; hac eciam in re accusabat magistrum Joannem Leopoltanum, quod eadem et similia verba contra eundem dixerit; atque magistrum Nicolaum Leopoltanum, quasi applaudentem eorum dictis accusabat. Ex adverso magister Nicolaus Bodzanczin, collega praefatae domus, animo et intencione litem timendi negavit principaliter, quod eundem non appellaverit mechum neque furem, aut peculatus aliquando accusaverit, allegavitque se audivisse esse verum ex quadam muliere Anna Czaczkowa, quod praefatus dominus principalis eidem Annae pro turpitudine manicas et laridum alias *gizha* dederit,

idque esse verum testabatur, quod ab eadem Anna eius generis dicta esse audiverit in praesentia aliorum hominum. Et dominus auditis hincinde parciū propositis et responsis. negociū huiusmodi spe futurae amicabile concordiae ac melioris deliberacionis gratia in aliud tempus distulit et reiecit. Praesentibus, quibus supra, testibus.

371. [p. 279]. Sabbato VII iunii, quae fuit post festum Corporis Christi.

Venerabilium dominorum magistrorum seniorum minoris collegii in causa, occasione iniuriarum verbalium, inimiciciarum, insolenciarum et controversiarum, per iuniores eiusdem ordinis homines et magistros ignominiose et contemptibiliter ex industria ipsis factarum et illatarum, haud ita pridem et frequenter iudicio ac discussioni domini ad arbitrium delatarum, post quarum crebras admoniciones ullae earum optato fine hactenus non sunt subsecutae. Ubi dominus propter animi meliorem informacionem sui convocacionem suorum consiliariorum fieri fecit. Ibique de pretensis iniuriis tam privatim quam publice iidem seniores magistri contra eosdem gravi in querela deposuerunt, dicentes et allegantes, se ab eis indigne et inciviliter praeter condignum tractari ac in apertum discrimen coniici distrahive. Omnium primum apud mensam communem, nulla ratione non modo aetatis et condicionis, verum nec loci habita, assiduis enim schommatis et conviciis ab eis miserabiliter impetuntur. In commune insuper omnium periculum nullus ordo hominum eciam summorum intactus relinquitur, quin ab eis taxaretur et proscinderetur, frequenter eciam sanctiones ecclesiae Dei ab omnibus piis religiose observari solitae damnantur. Quae dum iam ferre amoena pace non possent, mensam communem propter praemissa eciam relinquere et se privatis partibus continere certos esse. Sed neque sic quicquies ac tuciores factos propter eorum insolitos clamores, strepitus, cantus, pulsus et saltus, in conviviis, quae in aliquot noctis horas, quandoque eciam in profundam noctem cum suis thalami sociis ac mulierculis, parum forte pudicitiae soliti, plus agitare consueverunt; addentes insuper in eorum et totius domus incommodum, eos pro arbitrio suo, neglectis illis, omnia statuere, quin etiam porciones eorum in suo ordine absentibus denegare. Huiusmodique querela facta, petunt humiliter benignum domini officium, se a tantis iniuriis, oppressionibus et illibetatibus vindicari. Et dominus auditis hinc inde parciū propositis et responsis, diligenterque ac debite per vota ruminatis et discussis, decrevit, quatenus a modo et deinceps, iuxta ordinacionem et disposicionem statutorum, praedicti magistri ad mensam omnino honeste, ut par est, in decenti habitu, generososque et excelsos animos spectat (sic) venientes, benedictione mensae reverenter praemissa, assideant. leccionique sacrae scripturae pro more veteri superintendant. Qua sic finita non cavillationes, irrisiones et scommata in alios iaciant aut contenciones et iurgia quovismodo excitent; non famam cuiusquam delicatissimam lacerent, non sanctiones ecclesiae invadant, sed cum modestia et reverencia in seniores totum illud tempus transigant. Deinde, quod cuiusque est ex ordine tollant, relicto eciam absenti in eius loco et ordine, quod suum

fuerit, ne sic alter alteri quicquam praecipiat, unde contenciones et iurgia nascantur. De cetero autem clamores, strepitus, pulsus, cantus et eius generis cetera, convivia quoque immodesta, maxime cum mulieribus, penitus nulla fiant quovis tempore, excepta matre aut sorore, sub poena praetacta; cum quibus etiam non longo tamen tempore, quae ad utilitatem et honestatem publicam spectant, ut ab omnibus statuuntur et custodiantur, quae omnia praedicta plurimum consilio melius curari et provideri possint, super quibus praepositus domus pro tempore existens, a consiliariis vel senioribus requisitus et avisatus, convocacionem facere tenebitur, nisi forsitan velit incommodum domus sibi imputari. Nam si ille neglexerit, poterint consilarii vel seniores consencientes convocacionem facere et de rebus necessariis nonnihil statuere. Quae omnia, ut firmiter a partibus observentur, dominus poenam in transgressores pro levioribus commissis unius fertonis, pro maioribus vero unius floreni pecuniarum interposuit et vallavit, quam praepositus, negotio prius cum consiliariis vel etiam tota communitate bene cognito et explorato, exigere tenebitur. Si autem ille negligens fuerit, dominus [exigebit], incuria praepositi per consiliarios aut magistrum seniore[m] illi exposita. Si quis autem a sententia dictae communitatis magistrorum legitime facta alibi a gravamine appellaverit, extunc appellans iuxta statuta fertonem eodem tempore facto reponat, qui tam diu in pixide et scrinio communitatis asservetur, donec huiusmodi negotium terminatum fuerit per eum, ad quem sit appellatum. Quod si sententia communitatis fuerit approbata, ferto huiusmodi in usum domus libere convertatur, ne ceteri in futurum temere, pertinaciter et turbulenter a sententia communitatis provocent; si vero retractata fuerit, viceversa sibi restituatur.

Tandem vero et subsequenter sub finem die Veneris XII mensis iunii venerabiles domini magistri, nempe Nicolaus Bodzanczin, Hilarius Visliciensis, Stanislaus et Nicolaus a Leopoli, collegae domus praedictae, ex quibus videbatur quasi oriri et nasci huiusmodi faccio occasioque, coram domino et consiliariis, coram quibus dicitur coeptum esse negotium, in aestuario communi maioris collegii artistarum personaliter constituti, iuxta medii invencionem venerabilium dominorum Sigismundi a Stazhicz, canonici Cracoviensis, Andreae Strambosch et aliorum decretorum doctorum, ut et tanquam ex aequo arbitratorum amicabilemque compositorum, ad meliorem frugem factam publice his in effectu verbis deprecati sunt ad invicem: „Domine mi magister, hoc quod loquebamur, loquebamur id, quod dici audivimus a muliere, etsi vos isto (indiscrecionis probro) laesimus, rogamus nobis dimitti alias benigne interpretare, aut ius condonare“. Deinde magister Ioannes Wieczkowski viceversa ad eos dixit: „Domini magistri, quod omnem occasionem, si quam (data opera) vobis praestiti, precor dimittatis (alias ferte indulgenter)“. Sicque ex infestis facti boni amici dextram dextri iungendo. Quo facto et in continenti dominus propter maiorem efficaciam actusque valetudinem, ne de cetero alter alterum quovis quae-sito colore et ingenio impetat tam publice quam occulte, huiusmodique concordiam refricare, quod absit, praesumat, poenam decem marcarum ex superabundanti interposuit irremissibiliter omnino per partem con-

travientem solvendam. Quam eis intimavit et in noticiam deduxit. Quam quidem approbaverunt libere eique stare et parere se obtulerunt. Praesentibus venerabilibus dominis Nicolao Schadek, decano sancti Floriani, Antonio Napachanije, canonico eiusdem ecclesiae, sacrarum litterarum doctoribus, magistro Thoma Paulini, canonico sanctae Annae Cracoviae et aliis quam plurimis testibus et me Iacobo Gwiasdowski a Pobiedziski, notario publico, praesentis actus scriba.

372. [p. 281]. Lunae ultima iunii, quae fuit ante festum Visitationis sanctae Mariae.

Honorabiles dominos Adamum, praefectum scholae Omnium Sanctorum Cracoviae et Stephanum Bendorski, arcium baccalaureos, ad instanciam providi Valentini Pholtin, sellificis Cracoviensis, per medium Martini Zegarmistrz, hospitis sui, iudicialiter agentis. occasione uxoris ipsius fugitivae cum certis rebus, ad triginta florenos pecuniarum citra vel ultra taxatis et aestimatis, ut dicebatur, percussionis metu, tum ad dictam scholam vesperi ingressae declinataeque, paulisper ibidem remoratae, publice visae, [rebus] praeter scienciam ipsius clandestine e domo ablatis et receptis, propterea citatos noxique ad iniuriam in-simulatos et conventos, [liberos dimisit]; accionem quoque ipsi coram domino propter praemissa motam et intentam nulliter et de facto praefatus Folthin [declaravit]. civiliter agendo deque non infamando protestando eo, quod non habuerit sufficiencia probacionis documenta. Eosdem de huiusmodi accione liberos dimisit ad hunc effectum, ut in dulci et amoena pace mutuaque charitate in futurum vicissim vivant permaneantque. Etsi fortasse amicia uti noluerint, vexareque ipsum interim decreverint, hostesque suae saluti habere, remedia quaelibet exquirere stat sententia. alioquin de prosecutione suae causae protestatus est. Praesentibus venerabili et discretis dominis Nicolao a Schadek, sacrarum litterarum professore, decano ecclesiae sancti Floriani, Alberto Schamotuli, Iacobo introligatore Cracoviae, testibus et me Iacobo Gwiasdowski.

373. [p. 282]. Sabbato quinta iulii, post festum Visitationis sanctae Mariae.

Ingenuus Simon, subsignator scholae Omnium Sanctorum Cracoviae, similiter ad instanciam Valentini Folthin, sellificis Cracoviensis, citatus et iudicialiter conventus, principio hoc testatum fieri voluit, Deum prae oculis ac timorem habendo et innocenciam suam purgando, quod semel duntaxat cum Folthinova in obvio habendo locutus est, deinde semel etiam cum ipsa apud Jedlenski sedebat et bibebat, amplius nihil; ubi inhaerendo et satisfaciendo decreto domini, paulo ante vivae vocis oraculo facto, tacta ob hoc passione Crucifixi Dei, bene deliberatus, extensis duobus digitis geniculando iuravit in forma, quod videlicet Folthinova, apud se in schola non habuit, nec res ablatas retinuit aut usurpavit, nec tam de illa, quam de rebus ex domo distractis scit: „Sic me deus adiuvet et haec sancta passio Domini“! In praesencia

praefati Folthin actoris, praemissa audientis et pro rato suscipientis. Quo facto dominus expensas hincinde in lite factas amore pacis compensavit. Praesentibus dominis Adamo et Stephano Bendorski, baccalaureis et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, iuramenti rotam suscipiente.

374. [p. 283]. Anno Domini 1550, die adhuc XVI iulii. Dominorum magistrorum Stanislai Pinczow cum Ioanne Wieczkowski.

Venerabilium dominorum Stanislai a Pinczow et Ioannis Wieczkowski, arcium magistrorum et minoris domus collegarum in causa, occasione certarum iniuriarum, infamiarum ac contencionum hincinde vicissim quomodolibet exortarum. Venerabiles et egregii domini doctor Nicolaus Schadek, decanus ecclesiae sancti Floriani et doctor Stanislaus Budzinski, minoris domus collega, specialiter ex commissione reverendi domini iudicis, tunc aliis arduis occupati negociis, deputatus, auditis parcium praedictarum propositis et responsis, videlicet magistrorum praedictorum, de lana, ut aiunt, caprina altercancium, compererunt ac invenerunt contenciones illorum secundum iniquitatem temporum omnes esse aequales, maxime tamen inter eius generis cetera magistrum Stanislauum Pinczow dedisse occasionem. Et propterea domini iuris arbitri tale decretum promulgarunt, quatenus magister Stanislaus, ut et tanquam is, qui occasionem praestiterit praemissorum, principio deprecaretur verbis amicabilibus seu componibilibus magistrum Ioannem Wieczkowski. demum et ipsemet eundem. Quod illico in praesentia dominorum fecerunt, ubi ex infestis benivoli et amici facti sunt. Quibus quidem iniunxerunt sub poena domini rectoris arbitraria, ne de cetero alter alterum quovis quaesito colore aut ingenio publice et occulte insimulet, aut cauteriis inurat, nec praeterita facta in posterum refricare audeant, verum in amoena ac dulci pace commaneant, ut par est. Memorato autem magistro Stanislao Pinczow decreverunt, quatenus mulier Dorothea, pestis maledicta, inhonesta ac suspecta, quae, ut dicebatur, schandala praebebat habitantibus collegii et studiosis, nunquam deinceps intrare audeat illud collegium sub poena decem marcarum pecuniarum, vel tantorum, uti visum fuerit. Cui quidem se opposuit et a gravamine verbo appellavit praefatus magister Stanislaus. Cui est dictum, quod non esset arbitrii eius suam suscipere poenam, sed domini rectoris insinuare. Praesente familia domini decani.

Subsequenter vero in tercio rectoratu venerabilis et eximii viri domini doctoris Iacobi Klepars, canonici cathedralis Cracoviensis, ad quem die sancti Galli, alias Iovis XVI octobris, canonice fuit reelectus, commutatione hiemali, acta causarum coram sua reverenda paternitate continuantur.

Dies subsequentes iuridici subducti propter modestiam hominum et temporum tranquillitatem.

375. [p. 284]. Jovis XII mensis februarii, quae fuit post festum Cinerum.

Venerabilis magistri Jacobi Gorski ex una et ingenui Pauli a Mogilnycza, litterarum studiosi, in contubernio philosophorum pias litteras laudabiliter continuantis, partibus ex altera in causa, occasione iniuriarum verbalium certarumque infamiarum, eius bonam famam apud graves homines denigrancium, quae illaesae dignitatis non temere dicitur esse status, quaeque nec patitur aliquam sui diminucionem, palam et publice in praesentia studiosorum eiusdem domus calore irae per praedictum magistrum ipsi studioso paulo citro ultroque uterque obiectarum et irrogatarum, ad mille millia florenorum extimatarum, mallentis tantum vel plus. inquantum in bonis extaret, amisisse, quam certam iacturam et nominis celebris sui ignominiam sustinuisse ac in futurum sustinere velle. Quo facto dominus, auditis parcium hincinde propositis et responsis, principio, condonato eis huiusmodi probro, ne amplius hoc malum serpat flammaque in altum se erumpat protendatque, amoenae pacis maxime atque vicissitudinis amiciciaeve in futurum conservandae gracia, anfractus licium perimendo ac disteminando, huiusmodi viam et legem adiuvavit decretoque suo roboravit, quatinus memoratus dominus magister Gorski pro conviciis probrosis et punitivis eundem Paulum Sabbato proximo ante dominicam Invocavit sub iudicio illius domus tunc celebrando palam sonoraque voce coram seniore et studiosis, ubi id genus mali prodierit, verbis aliquot honestis puris deprecatur, ita ut ex infestis sint amici ac benivoli. Et in continenti praedictus Paulus peciit res suppellectilis ac sarcinulae suae, ibidem in habitacione ingressus habitas, autoritate domini — occasione praetensae vulneracionis ac enormis laesionis, nescitur per quempiam. cuidam studioso nobili Stanislao Bromirz, tempore Carnisprivii nequiter factae — arrestatas, dearrestari ac liberas fieri. Quandoquidem ingenue paratus erit pro viribus, inquantum noxie inculpatus fuerit, occasione praemissorum se iustificasse ac purgasse. Dominus interea ad convalescenciam praedicti studiosi Bromirz arrestum ex certis respectibus, animum suum inclinantibus, praedictum relaxandum duxit et dearrestavit, modo ut bona militarique fide christiana obstricta praedictus Paulus nusquam hinc atque de diocesi Cracoviensi sine sciencia ac voluntate ipsius domini rectoris omnino discedat. Ad quod se ultro summisit et obtulit. Praesentibus familia curiae domini rectoris Nicolaoque et Alberto, bedellis celebris universitatis Cracoviensis et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

376. [p. 285]. Sabbato ultima februarii, quae fuit ante dominicam Oculi.

Honesta Anna mulier a Varschovia, coram domino personaliter comparens, iudicialiter conveniendo proposuit contra venerabilem dominum doctorem Gregorium Dambrowski, praepositum ecclesiae colle-

giatae sanctae Annae Cracoviae, quomodo ipsa passa sit ac sustinuerit graves et magnas iniurias, molestaciones, infamias et damna eidem serviendo. Ubi inter eius generis cetera a limine domus suae eandem aliquociens ammovebat et expellebat, tunicam et sarcinulam eius apud semetipsum retrahebat salariumque desertum tantisper retinet. Aliaque privata humanitatis officia illi per aliquot annos praestabat, qui universa ei conviciis nequiter et imprudenter solvebat et respondebat. Quaequidem praemissa ad animum revocat et ad viginti marcas pecuniarum extimat. Pars vero ex adverso venerabilis dominus praepositus praemissa audita tametsi negabat; tamen metu periculi ac conscientiae nonnulla vera dici — salva conscientia, quae mille testes est — omnino esse affirmabat. Et eo facto dominus volens partes ad meliorem frugem deducere illasque per medium virorum jurisperitorum amicabiliter ut par est componere, ad sui propterea praesentiam adhibitorum, ut puta venerabilium dominorum Nicolai Schadek, sancti Floriani decani, Anthonii Napachanye, sacrarum litterarum doctorum et magistri Sebastiani Kleparz, eiusdem ecclesiae canonici, lateri ipsius assistentium, materiamine ac negotio huiusmodi facti intra se bene digesto reque ipsa diligenter expensa, in eam tandem sententiam omnes discesserunt taleque medium invenerunt, sopitis et extinctis omnibus in contrarium militantibus idque suo decreto firmaverunt: ut dominus praepositus propter praemissa paci maxime et dulci quieti consulendo gaudentoque ad ratas infrascriptas isti mulieri focariae Annae sedecim marcas pecuniarum ratione mercedis et obsequiorum impensorum praedictorum effectu det et solvat, et iam a modo et deinceps ne eam quavis tergiversacione apud se in domo fovere audeat, sed eam modis omnibus ceu pestilens virus pestemque maledictam a se declinet, abigat et studiose amoliat etc. Quarum quidem pecuniarum sex marcas pro feria quarta post dominicam Oculi, similes vero sex marcas pro Penthecostes et reliquas quatuor marcas pro Michaelis, temporibus et festis se proxime et immediate sequentibus et affuturis, ex decreto dominorum suprascriptorum laudato sub sentenciis et censuris huc ad acta nostra realiter reponat nullis viis iuris, exceptionibus, dilacionibus, coloribus et cautelisolucionem evadendo, ne sit amplius lapis offensionis ac petra schandali. Si autem interim dictam Annam Deo volente contingat iungi et locari matrimonio, ex tunc sine quavis contradiccione ac renitencia tenebitur et debebit eidem simul et coniunctim dominus memoratus praepositus huiusmodi sedecim marcas pecuniarum extradere vestesque et lectisternia, alioqui quidquid suarum rerum habuerit, libere ei licebit inde secum exportare et tollere. Puellam autem minorem mater tenebitur ipsa fovere, duos vero pueros reliquos masculos ipse dominus praepositus pro Dei cultu tenebitur pie fovere, educare alimentoque sustinere et non ad xenodochium miserabiliter dare. Quo vero ad decem marcas sibi ad fidele depositum haud ita pridem, ut dicitur, creditas, salvam eidem domino reservant accionem. Quodque dicta Anna perpeiciens vitae temporibus duraturis iam sit contenta praedictis sedecim marcis nec ipsum dominum praepositum de cetero quovis modo eciam coram submissis personis infamet, accuset et insimulet; et in quantum super

praemissis uno teste convicta fuerit, decem marcas pecuniarum et carcerum penam propterea incurreret, alias iudicii arbitrio. Ad quae omnia et singula praemissa utraeque partes hincinde consenserunt libere dictamque concordiam amicabilemque compositionem se firmiter tenere nec eam refricare promiserunt, sed eam in toto emologaverunt et approbarunt. Praesentibus dominis Alberto Leopoliensi, Joanne Bieccensi, litterarum studiosis, Alberto Schamotuli, bedello universitatis et Nicolao, bedello similiter universitatis et notario publico, testibus, praesenti actu interessentibus.

377. [p. 288]. Martis XIV aprilis ipso die sanctorum Tiburcii et Valeriani martyrum.

Spectabilis et magnifici domini Valeriani Crupski, palatinidis Zavichostensis et sacrae Maiestatis Regiae aulici, seu alias ipsius servitorum et familiae in ducali lapidea tunc hospitantis Cracoviae ex una ac studiosorum coetus, bursam pauperum inhabitancium, partibus ex altera in causa, occasione et praetextu miserabilis et deploratae contencionis tumultuariarumque percussione, enormis laesionis ac vulnere noxiae inflexionis aliarumque iniuriarum, damnorum et violenciae strepitu armorum domui et bursae praedictae praeter condignum circiter terciam horam noctis temere et nequiter, importune, contra libertatem et immunitatem ecclesiae irrogatarum et commissarum factarumque, ad mille florenos extimatarum. Dominus itaque rector cum suis consiliariis et iuris peritis, cui irrevocabilis magistratus, potestas et censura data est et tributa perpetua pro decore et amplitudine, partis utriusque hincinde iuribus auditis et allegatis, re inter ipsas accuracius inspecta considerataque, quoniam grandis est haec difficultas et inter partes contencio, ut huius quoque discussionis materiam tolleret, inter facta dictaque pacem poneret atque concordiam, si praemissa oblivioni tradi nequeant, saltem silencio tegenda utcunque possint, ante omnia decrevit et statuit, quatenus praedictus dominus Crupski, aut ipsius servitores, dicant palam ac nominent huiusmodi negotii authores et litis consortes, ut cercius et exploracius quivis debitum sorciatur successum, quamvis plures et saniores de studiosis atrociter vulnerati, manci ac debiles fuisse dicuntur, sic, quod absit, [ut] agitur de optimo ipsorum periculo facultatis et vitae. Nihilominus facilem et opportunum de studiosis administranda iusticia eidem domino Crupski se praestitit et exhibuit. Ad hoc ille ira vehemenciore excandescens, cupiens modo pro animi sui libidine suorum, in perniciem studiosorum, rem integram habere et [protestans] omnia prius consilio quam armis experiri oportere, — audita quoque venerabilis magistri Valentini Ravensis, maioris domus collegae (nomine cuiusdam notabilis studiosi prostrati, satis aegre habentis, hactenus intervenientis atque protestantis contra eundem de agendo secum et prosequendo, ubi dignum videbitur, iure), nova et inexplorata querimonia — id quod quasi pro probro ferre amplius nolens, impacienter haec vel similia protulit: „Iam me, inquit, ecclesiae proceres vultis mancipare et fide militari obstringere! Agatis sicut vultis, modo ego confectam pacem habeam“. — Et demum non ex-

ectata determinacione quaestionis coeptae, illico foras ex aula collegii iscessit metsecundus. Et paulo ante tentabant aliquocies cum numerosa turba curialium veniencium illuc concordiam et nulla subsecuta. praesentibus venerabilibus dominis doctore Ioanne Sanok, provitore ursae pauperum, praeposito sancti Nicolai, Nicolao Schadek, decano sancti Floriani, magistro Nicolao Bodzanczin, magistro M. Ravensi, seniore bursae pauperum et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, uius scriba.

cta actorum et negotiorum acticata coram eximio patre domino Ianne a Sanok, arcium et decretorum doctore, praeposito sancti Nicolai, commutatione aestivali, ipso die sancti Georgii alias XIV aprilis iam septima vice feliciter rectoratu incorrupto funente, ad quem canonice et successive fuit electus, indiccione romana IX, pontificatus sanctissimi domini nostri papae eius nomine Julii tercii, anno suae coronacionis secundo 1551 incipiunt.

378. [p. 289]. Martis XIII maii, quae fuit post festum sancti Stanislai, patroni gloriosi.

Reverendus pater dominus, celebris universitatis studii generalis dex et rector modernus, cum grandis orta sit difficultas et maxima ter partes contencio, ut hoc ipsum ex hominum fabulis, quas passim ilgo iactant, deprehenditur, quae eo magis reprehendi possunt, quam irrigi, studiose considerans, potissimum extra inquietas fori acciones importunas clientum querelas, adhibito ad sui praesenciam venerabili doctore Gregorio Skena Dambrowski, praeposito ecclesiae collegatae sanctae Annae Cracoviae, occasione praetensi viciosi rumoris et mulieres schandalosas, moribus parum placidis subinde ac non modum abunde dotatas, probrose et nequiter sparsi, vulgatissimi, quae si oblivioni tradi nequeant, saltem silencio tegenda, comiter, paterne, civatim et benigne hortatus est eum, quatinus velit iam iam sibi a tatus imposturis temperasse, carni silencia imposuisse et immoderatam miliaritatem amplius cum eis non tenere. Et nihilominus inhaerendo iori decreto domini in officio praecessoris sui, superius huc ad acta cto¹⁾, mandavit et decrevit, ut cum dicta muliere Anna omnino et rititudinaliter finaliterve amicablem per honestas matronas componat, stisque rationibus ante discussionem et cognicionem huiusmodi cauae placare satagat hinc ad feriam sextam ante ferias Pethecostas proximam. Alioqui dominus, ut huius quoque dissensionis materiam lleret penitus, decrevit inter facta dictaque pacem ponere. Quae enim cis sunt, enixius cogitanda; meliusque regredi, quam male apta sequi. praesente familia domus domini et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

¹⁾ Ob. zapiskę 376.

379. [p. 290]. Veneris sexta mensis iunii, quae fuit post octavas Corporis Christi, ubi eadem die magistri Msthow sepultura facta erat.

Instigatoris officii domini nomine circumspectus magister Nicolaus, bedellus, per reverendum dominum rectorem, consumatissimum ingenio ac iudicio praestantem, ad dicendum, explicandum et in campo excurrendum specialiter datus et deputatus, iudicialiter, ut sentit, — citra omnem delacionem ad tribunal domini, [cum] per idoneam vulgi commoditatem delatum est, — conveniendo verbaliter proposuit contra et adversus venerabilem doctorem Gregorium Dambrowski, praepositum ecclesiae collegiatae sanctae Annae in Cracovia. Quod quamvis ipse sit, prout et est, honorum nominis et famae apud graves homines, nihilominus novo servitutis genere omnium incautissimus antehac inaudito, qui pravo ac pernicioso, non boni pastoris vitae sanctae exemplo, sed malo quidem supra modum contractus schandalo, oves dominicas suae dexteritati et conscienciae concreditas primum verbi Dei pabulo, proximum prudenti adhortacione, ultimum salutiferi auxilii oracione in Dei timore non reficit nec pascit, modo tonsam duntaxat lanam miserabiliter et funeste deglubet. Ubi praemissis malis non contentus, maiora criminibus peioribus propriis, quibus calamitose ac misere premitur, accumulando, Deum spectatorem suum non cogitando, homines non venerando, gravitatem atque illibatam auctoritatem non conservando, bonam aestimacionem hominum diminuendo, erga maiores suos et cathervam studiosorum contemptibiliter se habendo, nec, quae ab eis acceperit commoda, mente reputando, qui sicut libertate, ita dignitate pares sunt. Novissime autem, alias haud ita pridem, prodigiose forsan mutatus, in alias formas spe mali suggestus, non sine magno schandalo, piaculo, reprehensionis infamia et exicali malo palam et publice, perinde ac solis luce¹⁾ ineptis, inimicis et noxiis verbis profusissimisque vicii vocabulis cum quadam muliere focaria sua, quasi foedere et societate immoderataque familiaritate ei iuncta,²⁾ in platea publica et ante limen domus ipsius domini praepositi, — [qui] pro sua prudencia nec se suis terminis continuerit aut temperaverit, seu quovis modo effugere nequiverit, — irritatis animis effrenataque animi libidine probrose litigabant et conviciabantur diglaciabanturque ac mutuis hincinde dissidiis verberabantur. Cuiusquidem sic importunam alias imposturam affectatamque contumeliam plurimi homines insignes astantes et admirantes censebant illius fuisse propriam, stupidam, tanquam naturae monstruosa et vana, quae ut indigna, ita gravia et acerba auditu, magis quoque reprehendi possunt, quam corrigi, etsi oblivioni tradi nequeant, at saltem silencio tegenda. Celebrique universitati et doctae civitati, cuius larga manus arcium nutrit multorum ingenium, haec omnia praemissa totique illius parochiae ac viciniae omnino testata sunt atque nota, oculis ac auribus subiecta et alia eius generis mala sparsa. Peciit propterea memoratus instigator praedictum praepositum, ut et tanquam prodigiose delinquentem et scandalosum universitatique praedictae, sublimium inge-

¹⁾ Cod.: lucis.

²⁾ Cod.: iunctae.

niorum fecundae parenti, propter praemissa valide onerosum, de benignitate officii domini, prout hoc haecenus petit, iuxta statuta celebris universitatis nostrae coherceri, severaque ac debita animadversione puniri extendique, ut ceteri exemplo illius arceant in eo maxime, cum non paruerit obligationi de se factae nec eandem purgaverit, de solvenda nempe hac muliere. Quodque pueros apud se contra decretum in officio praecessoris immediati foveat, praeter condignum. Item dominus praepositus praedictus iustis rationibus non potest, si volet etiam, aliqua legitima causa et praegnante accedente, sine tergiversacione iurisdiccione domini declinare, immo nec a iusta correccionem, quam merito incurrit, quovis quesito colore provocare et appellare, nisi forsitan iudex modum huiusmodi correccionis extra terminos iuris excesserit. Et praesertim, cum sit suppositum membrum universitatis fideique sacramentum de obediendo monasiarchae in magistratu incorrupto suo in licitis et honestis, pro tempore existenti, in forma praestiterit ac se obstrinxerit, nec praeterea agitur hic de et super aliquo beneficio ecclesiastico, sed duntaxat occasione et praetextu obiectorum criminum, ne maneant posteritati impunita, aliqui propter schandala nequiter et impudenter patrata, a loco beneficii ipsum viis iuris amoliri et exturbari, huiusmodique beneficio privari, aut alias commutandum decerni. compelli atque defferri, ad tribunal loci ordinarii, ut incorrigibilem ac cauteriis inustum remitti. Et dominus iudex praemencionatus, tolerancium licium causa constitutus, principio adhibitis consiliariis caris fratribus suis communicatoque illorum et iurisperitorum consilio, pariter et assensu, ut huius quoque dissensionis perinde ac turbae utcumque motae materiam penitus tolleret, conservatam deinde dulcem ac amoenam pacem plus quam satis et concordiam poneret, pro debito ac officio suo et pro iure in eum habito huiusmodi facta amplius ferre nollens, id quod eum misere conficit et inquietum reddit, sedulo ipsum ab hac maledicta peste, ne diu serpat, abducat eumque Domino servet, mollissimeque, indulgenter et charitative hortatur ac monet; quem admodum paulo ante privatim benigne monuerat, quatenus abiecta prava consuetudine laudatim potius ac hominum probatorum morem sectetur, timorem Dei ob oculis habeat, honestatem colat, viciis adversetur ac in rectum corporis statum se componat sibi iam a talibus temperet et in melius se corrigat, aliqui nisi resipuerit et mandata haec salutaria observaverit, gravem omnino poenam et severam correccionis censuram extendet. Et nihilominus re ipsa diligenter expensa digestaque, decrevit, ut proposicioni contra se iudicialiter factae deliberatus dominus reus infra hinc et primam iuris affirmative vel negative sub censuris ecclesiasticis respondeat. Quo facto viso et audito, quasi animo suspensio ut liberius ita amarulencius hoc ipsum anxie ferens, nullam maiorum suorum gratiam, auctoritatem facilitatemque et comitatem, nullam etiam existimacionem, generis insuper splendorem, quod tam claris imaginibus ortum traxerint, [respectans et] parvi apud se reputans, tribunal domini temere et maliciose inturbaverit, dehonestaverit et contempserit, pallidaque caperata et contracta facie odioque inflammato arroganter, incivilter atque insolenter manu in altum protensa et erecta, quando quidem loquentem manum admovere lex prohibeat,

Rhoma comminando, foras abiit ac discessit. Praesentibus magistris minoris collegii in convocacione in maiori collegio artistarum existentibus, Mathia, servitore doctoris Sigismundi, canonici Cracoviensis, Alberto Shamotuli, ceterisque dominis, doctore Iacobo Kleparz, simul canonico Cracoviensi, doctore Nicolao Shadek, decano, doctore Ioanne Thurobino et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

380. [p. 293]. Mercurii XVII iunii.

Pronunciatio simul et relatio.

Venerabilis magister Mathias Gadek a Plocia, in coenobio divi Marci Cracoviae paedagogum agens, per circumspectum Albertum, bellum universitatis ad hodie citatus, ad instantiam ingenuorum Martini a Plocia praefata et Ioannis Gambin, studiosorum in ludo sanctae Annae, pias litteras laudabiliter continuancium, termino non comparens pronuntiatur contumax, ultra horam solitam expectatus, instantibus eisdem principalibus; ac litterae contumaciae decretae. Praesente familia domini et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

381. [p. 293]. Sabbati XVII iunii.

Honorabilis dominus Ioannes Hyntius a Vorezon, arcium Lipsensis studii ad ultimum baccalaureus, ut dicebatur, clericus diocesis Missnensis, actu presbyter, in Gorha canonicus et plebanus, huc tum per biennium bonis ac honestis disciplinis ac moribus christianis insigni diligencia institutus, laudabilem et perseveranter debitam operam impendens et sub praeceptore insigni ac venerabili magistro Alberto Novicampiano illiusque ferula militans, albo deinde celebris universitatis nostrae sub magistratu incorrupto eximii domini doctoris Nicolao Schadec, decani, nomen suum dedit ac nuncupavit. Ubi novissime per quendam lentulum gentilem suum et patriae consortem, Ioannem, falso crimine atque homicidii reatu de persona cuiusdam baccalaurei Laurencii Crowsnensis, quasi hic Cracoviae nequiter patrati, isthic coram reverendissimo domino illius loci archiepiscopo publice dicitur esse infamatus, notatus, accusatus et macula infamiae aspersus, cui vehementer dolet. Huius causa propterea se hic appulit et contulit, cupientis se de obiectis canonice expurgare. Unde petiit debita cum instantia dominum, recepto primitus per testes idoneos iuratos sufficienti documento litteras testimoniales et conservatorias sibi ad primam decerni, extradi mandari. Et dominus iusta petenti decernendo petita decrevit, in forma danda. Praesentibus venerabilibus dominis magistris arcium Nicolao Leopolitano, minoris domus collega. Sebastiano Vazan, moderatore scholae sanctae Mariae et me Iacobo Gwiasdowski.

Deinde vero et successive octava vice in rectoratu reverendi et eximii viri domini doctoris Joannis a Sanok, praepositi sancti Nicolai, fungentis, ad quem die sancti Galli, quae fuit Veneris XVI

octobris, canonice reelectus est, commutacione hiemali, acta actorum coram sua reverenda paternitate felicibus auspiciis continuantur ad eundem annum coeptum nempe 1551.

382. [p. 296]. Sabbato IX ianuarii.

Honestae Catherinae Vassowna. mulieris de Cracovia, ad propositionem ac remissionem reverendi domini officialis moderni Cracoviae legitime huc factam, occasione duorum faciei tergiorum et coronae aureae, infrascripto domino reo citra vel ultra triginta annos quinque florenis pecuniarum venditae, hactenus debitae. Venerabilis dominus doctor Nicolaus Vieliczka, vir ingenio ac iudicio praestans, scholasticus Kelcensis et altaria castris Cracoviensis, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur, petentis propterea petita fieri non debere. Et dominus infra hinc ad octavam intencionem suam actrici probandam mandavit. Praesentibus dominis baccalaris Stanislao Proschovitha, Theodolo et Martino de Cracovia, testibus et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

383. [p. 297]. Sabbati XVI ianuarii ante festum sancti Anthonii.

Venerabilem ex eximium dominum doctorem Nicolaum Vieliczka, virum pietate et doctrina insignem, scholasticum Kelcensem, iuxta exigentiam termini ad hodie praefixi ac limitati iudicialiter legibus comparantem, ad instanciam honestae Catherinae Vassowna de Cracovia citatum, conviciisque probrosis ac simultatibus impugnatum, dominus eundem ab ulteriori impetitione et importuna instancia ipsius, eo potissimum, quod succubuerit et defecerit in probacione intencionis diligenciasque in acquirendis testibus debitas non fecerit, propterea absolvit, litem peremit et in expensis condemnavit. In praesentia eiusdem mulieris loci ordinario cominante ac cum conviciis abeuntis. Praesentibus venerabili domino doctore Nicolao Schadek, decano sancti Floriani, Alberto Schamotuli et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

384. [p. 299]. Sabbato XIII februarii ante dominicam Septuagesimae. Contractus locacionis arendae bonorum capitularium S. Floriani.

Anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo secundo, die vero Sabbati tredecima mensis februarii, reverendi patres ac venerabiles domini Nicolaus a Schadek, decanus, Leonhardus a Visnka, custos, Ioannes a Piotrow, Antonius Napachanye, Martinus de Cracovia, Michael a Vislicza, sacrarum litterarum professores, necnon arcium magistri Sebastianus a Kleparz, Valentinus Ravensis, praelati et canonici ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Kleparz, totum capitulum repraesentantes, ex una, et nobilis Matheus Carniczki, universitati suppositus, studiosus, partibus ex altera, non vi, dolo, metu, fraude seducti, aut devio errore circumventi, sed sponte et libere, maturaque deliberacione animi intra se bene praehabita, coram domino et apud

acta praesencia personaliter constituti, cupientes in futurum mutuis commodis consulere, hunc contractum inter se fecerunt, locaverunt, scilicet seu arendaverunt. Praedicti domini praelati et canonici memorato domino Matheo Carniczki tria villarum ad se haereditatis iure pertinencium, Lubienko, Czaple et Krempa, hincinde respective praedia, cum omnibus et singulis, ut nunc sunt, ad ipsa pertinentibus hortis, silvis, agris, pratis, piscinis, molendinis, braseatoriis, emethonibus, hortulanis, laboribusque eorum, equis, item suis peccoribus, anseribus, gallis, gallinis, schrophis, instrumentis eciam ad agriculturam usumque domesticum spectantibus et aliis in regestris et inventariis; invicem sibi datis, conscriptis locaverunt, praeterea eidem seu arendaverunt decimas manipulares, ut nunc sunt, ad ecclesiam suam sancti Floriani et capituli pertinentes, cancellariae Bieczensis et Lenciciensis circa Sulejow, exceptis in Rzeczciza, Lubochnya maiore et minore, Zawichosth et Damboviecz. Cuius locacionis seu arendae utriusque praediorum scilicet et decimarum initium esse debet a festo Paschae anni praesentis, currentis. millesimi quingentesimi quinquagesimi secundi et finis in festo Paschae anni millesimi quingentesimi sexagesimi quarti. Precium autem per praedictum dominum Matheum Carniczki pro hac arenda capitulo supradicto singulis annis solvendum erit trecentae marcae numeri et monetae polonicalis ad tempora seu rathas istas: pro festo Nativitatis Domini eiusdem anni quadraginta marcae, pro festo Purificacionis Mariae proxime sequenti centum marcae, pro festo Philippi et Iacobi eiusdem anni centum marcae et pro festo Laurencii immediate sequenti sexaginta marcae. Condiciones etiam infrascriptas in hac arenda servandas inter se statuerunt. Imprimis. ut Matheus Carniczki census, ova, gallos et alia ex veteri consvetudine a emethonibus, hortulanis et aliis incolis villarum Lubienko et Krempa proveniencia tollat. Ad census autem et alia omnia a emethonibus, tabernatoribus et quibuslibet incolis villae Czaple dari antiquitus solita, vel noviter adaucta, nullum interesse habeat, sed ea capitulum per dominum procuratorem suum temporibus designatis percipiat, praeter census duobus hortulanis noviter impositum propter agrum praedialem illis impartitum. Hunc census ab eis dominus Carniczki habebit. Deinde dominus Carniczki decimas omnes sibi locatas seu arendatas suo sumptu et opera exigere debet, nomine tamen et autoritate capituli. Non exactas autem ab aliquo eidem capitulo nunquam imputabit. Item, si per aliquos casus fortuitos, ut grandinem. diluvia, locustas, milites et ad bellum euntes, aliqua damna (quod absit) in praedictis decimis vel agris praediorum anno aliquo evenerint, dominus Carniczki semper debet subesse mediis et capitulum mediis, ubi testimonio proborum virorum fuerint declarata et si dominus Carniczki ipsis occasionem dedisse, aut, cum potuisset, ea non effugisse, non fuerit inventus. Item dominus Matheus Carniczki domino procuratori capituli et fratri cum eo venienti bis in anno per duos dies stacionem honestam in victu et obsequiis domesticis in singulis praedictis praediis dare debebit, pro quo domino procuratori equos suos et aurigam, cum illi significatum fuerit, mittet et per eosdem reducet. Item emethones et incolas praedictarum villarum sibi arendatarum laboribus novis, insvetis et

intolerabilibus, aut verberibus et poenis indignis neque per se neque per factores suos opprimet neque gravabit. Sepes, acervos, allodia, aggeres piscinarum, aedificia praediorum, omnia providere diligenter tenebitur, nec stillicidiis aut aliis quibusvis modis destrui permittet, sed tempestive, ubi quid damni illis immineret, suo sumptu et impensa reficiet. Quod si res fuerit maioris sumptus et impensae, ut si excesserit florenum, tunc talem impensam ad rationem arendae faciet et supputabit. Si etiam aliquid novi ad suam utilitatem aedificare vel facere voluerit, id non nisi cum consensu capituli faciet. Item domus praediorum in omni honestate servabit et factores tales habebit, qui ad evitanda omnia praediorum dampna invigilent, maxime autem, ne ignis alicubi erumpat et aedificia absumat. Item silvas, borras non excidet neque dissecabit, ut vendat aut donet alicui ligna vel trabes, sed tantum ad usus necessarios praediorum et braseatorii in Czaple. Item cmethones et hortulanos in villis praedictis tot numero, ut nunc sunt, in fine arendae capitulo statuet nec illis ullam occasionem debitorum, egestatis et fugae dabit. Agros etiam, quos seminatos in usum accepit, in expiratione arendae aequè bene seminatos capitulo reddet curabitque diligenter, ne sub tempore huius arendae aliquid eorum aut pratorum aut quarumlibet aliarum possessionum ad nominata praedia pertinencium ad vicinos vel usus alienos transeat et transferatur. Piscinas etiam ita providebit, ut in fine arendae pisces non pauciores nec viliores habeant, quam ipse a capitulo recepit. Item omnia sibi in praedictis praediis et villis ad usum relicta circa expirationem huiusmodi arendae capitulo integre in simili specie et numero qualitateque reddet iuxta inventarium, quod manu sua scriptum domino procuratori capituli, Nicolao a Schadek, dedit. Si quid autem talium perdidit, vel usu longo destruxerit et attriverit, solvere illud iuxta iustam aestimationem obligatus et strictus erit. Quae omnia et singula praemissa partes praedictae rata, grata atque firma servare, habere et adimplere et in nullo eorum contravenire in manibus mei, notarii publici infrascripti, vice omnium solenniter stipulati, quorum interest, intererit aut interesse poterit quomodolibet in futurum, sub excommunicacionis censuris et rescindendae arendae poena promiserunt et sese obtulerunt ipso facto. Praesentibus venerabilibus dominis Adamo Brzezini, medicae facultatis doctore, Alberto Dambrowski, sacrae theologiae baccalario, collega maioris domus et praedicatore verbi Dei ad sanctam Mariam in circulo Cracoviensi, magistris arcium Petro Varschcuvia, praeposito eiusdem domus, Sebastiano Vazan, moderatore ludi sanctae Mariae, Felice a Lovicz, campanatore sanctae Annae, ad praemissa testibus vocatis et adhibitis et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, praesentis actus scriba.

385. [p. 302]. Mercurii IX marcii, quae fuit ante dominicam Reminiscere.

Venerabilem doctorem Gregorium Dambrowski, praepositum ecclesiae collegiatae sanctae Annae Cracoviae, ad instantiam providi Nicolai Gawron de Crupnyki, in causa occasione et praetextu viginti

trium marcarum pecuniarum, ut dicebatur, pro bonis haereditariis eliberatis et purgatis dari sibi verbo humanitatis eciam manu stipulata promissarum, hactenus temere recusatarum, ad audienciam diei hodiernae per executores citatum, diucius ultra horam solitam, quam par erat, expectatum, dominus in contumaciam ipsius, re huiusmodi debite expensa, eo attento, quod agitur super negotio mere saeculari, idque ad se iurisdiccione[m]que suam minime pertinere, nec valere posse, partes propterea praedictas ad forum competens, cui immediate subesse dinoscitur, cum toto effectu remisit. Praesentibus dominis Stanislao a Chanczini, praeposito Buscensi, Martino, substituto castri Cracoviensis, Matheo, baccalario Cracoviensi et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico. testibus.

386. [p. 303]. Mercurii XXX mensis marcii ante dominicam Iudica.

Ingenui Hieronimi Ossyeczki Sczirbicz, domicelli et litterarum studiosi Cracoviensis, ad proposicionem convencionalem verbalem describendam, occasione percussione[m] atrocisque vulneracionis praeter condignum, in domo parentum suorum in caput inflictas, medelaeque praestitae, ad mille florenos extimatae aliarumque iniuriarum citro ultroque irrogatarum, subinde ac dolorum cum optimo periculo facultatis et vitae anxie perpessorum etc. Et honorabilis Thomae Curowski, similiter litterarum quondam studiosi, in Sandzischow plebani, illustris et magnifici domini Ioannis, comitis a Tharnow, castellani Cracoviensis famuli, ad reconvectionalem hincinde proposicionem, occasione eciam miserabilis et atrocis vulneracionis in faciem inflictas etc., petentis propterea per dominum hactenus in huiusmodi negotio supersederi ad felicem reditum ex comiciis Piotrcoviensibus huc suae illustris dominationis. Et dominus infra hinc ad primam iuris post dominicam Conductus Paschae¹⁾, spe amicabile[m] concordiae inter partes infestas, gratiae ineundae et pro hac sancta ac celebri festivitate Christi reconciliandae more catholico, continuavit. Ubi interim poenam centum florenorum in auro auri hungaricalis de pace habenda atque securitate vitae hincinde vallavit et firmavit. Praesentibus nobilibus dominis M. Botherzinski, N. Wroblowski, Alberto Schamotuli et me Iacobo Gwiasdowski.

387. [p. 303]. Sabbati XXIII aprilis, quae fuit ante dominicam Conductus solennis Paschae.

Ingenui Pauli a Mogilnyeza, notarii consistorii vicariatus generalis in spiritualibus Cracoviensis, ad proposicionem verbalem, occasione tusionis et temerae percussione[m] pugno ac trusionis comminationisque securcula in loco securo bursae philosophorum et in praesentia senioris illius, tunc cum negotium ac famulatum domini sui in ferendo certo processu litterisque opportunis agebat et obibat (in huiusmodique itineris prosecutione) ad dominum priorem in Arena

¹⁾ 24 kwietnia.

nil tale unquam suspicante, ultraque praemissa duris sibi pungitivisque verbis comminando, demum paulo post inala malis cumulando in ecclesia conventuali sancti Francisci viam publicam obsidendo, strepitu armorum cum aequalibus suis rursus eum invadendo et nisi fuga in curiam illustris et magnifici domini palatini Cracoviensis salutarem meditasset, procul dubio de optimo periculo facultatis et vitae actum esset. Quam quidem iniuriam ac violenciam ad trecentos florenos extimavit. Nobilis Stanislaus Bronysch, studiosus de bursa philosophorum, legibus parendo, animo et intencione litem timendi negavit narrata, prout narrantur, petens propterea petita fieri non debere. Et dominus rem diligenter expendens ante omnia decrevit, quatinus aliquo istorum dierum praesenciam omnino adeat memorati domini vicarii praelati suamque dignacionem verbis quam humilioribus et honorificentissimis, ut par est, deprecetur, quatinus calore irae hoc probrosum admissum graciose condonet ac benigne interpretetur. Ubi interim infra hinc ad octavam cum parte laesa sub poena decem marcarum pecuniarum componere satagat. Praesentibus dominis Stanislao, dispensatore venerabilis domini Bartholomaei Ganthcowski, in spiritualibus vicarii generalis Cracoviensis, Nicolao Staruchowski, incola bursae Ierusalem et me Iacobo Gwiasdowski.

Deinde autem sub rectoratu clarissimi pietate et doctrina viri Joannis a Sanok, arcium et decretorum doctoris, praepositi sancti Nicolai, Mercurii XXVII aprilis iam nona vice canonice reelecti, commutacione aestivali, alias in profesto sancti Georgii, acta actorum anni 1552 continuantur.

388. [p. 306]. Mercurii XI mensis maii, quae fuit octava sancti Floriani, militis et martyris.

Discretus Andreas Lomzanus, incola bursae Ierusalem, citatus seu officio domini delatus eo, quod hactenus toleraverit censuras, ad instanciam circumspecti Nicolai, bedelli universitatis, quodque se temere divinis audiendis in contemptum clavium sanctae matris ecclesiae ac schandalum Christi fidelium ingesserit, octo grossos pecuniarum poenae in statuto specificatae ex decreto domini infra hinc ad octavam omnino reponet et interea de censuris, quibus delitescit, se evolvere ac eliberare modis omnibus procuret, utque ad gremium sanctae matris ecclesiae redeat eique reconcilietur. Praesentibus, quibus supra, testibus.

389. [p. 308]. Sabbato XXI maii in profesto sanctae Helenae, reginae christianissimae, alias ante dominicam Supplicationum Rogacionum.

Ingenuus Paulus a Mogelnicza, consistorii vicariatus in spiritualibus Cracoviensis notarius, coram domino personaliter et iudicialiter

comparens, cupiens primum, ut par est, fieri liber et a quovis obstaculo immunis, omnibus viis ac iuris suffragiis opportunis per dominum petiit actum superius, nempe de anno domini 1551 die Iovis duodecima februarii, per praecessorem in officio immediatum factum, in actis praesentibus ingrossatum¹⁾, et quasi eum aliquatenus pundentem et prementem, eo maxime respectu, ut sit ingenuus et integer nulloque compede clementi detentus, relaxandum, solvendum ac demolendum decerni mandari. Et dominus, ante omnia viso et praelecto tenore huiusmodi actus, eundem iustis rationibus ipsum inclinantis auctoritate sua [demolivit].

390. [p. 310]. Veneris tercia mensis iunii, quae fuit ante ferias Penthecostes Domini.

Generosi domini M. Trecieski, sacrae Maiestatis Regiae aulici, ad proposicionem. occasione inopinati, improbi noxiique ingressus, invasionis interturbacionisque²⁾ stricto ac nudo ense, quasi vesperi declinante se iam die, in hospicium ipsius certum Cracoviae et per hoc levitatis et ignominiae probrose et temere factae, ad gravem iniuriam extimatae, atque ad animum revocatae, ex una, et nobilis Stanisłai Brzeski, litterarum studiosi ac suorum litis consortium, partibus ex altera, dominus terminum huiusmodi hodiernum in causa occasione praemissorum utrinque patratorem, data principio domini actoris benigna venia simul et gracia, spe interim tentandae amicabile (causa dulcis et amoenae pacis, quae ad pietatem et erudicionem multum plerumque confert, quam ad rixas et sedicionem) concordiae, infra hinc ad diem Sabbati ante festum sanctae Trinitatis proximum continuavit et sustulit. Praesentibus dominis venerabili magistro Sigismundo Obramski, collega maioris domus, Joanne, organista, magnifici domini palatini (sic) Osswiaczinensis et sacrae Maiestatis Regiae supremi factoris, et me Iacobo Gwiasdowski, huius actus scriba.

391. [p. 314]. Mercurii sexta iulii, quae fuit in octava sanctorum Petri et Pauli apostolorum.

Providi Simonis, cauponis vini de Kleparz, ad convencionalem, occasione quatuor vasorum vini, curae et dexteritati suae in absencia ad propinandum, dum profectus fuit ad comicias praeteritas Piotrcovienses, relictorum et commissorum, ad quadringentos florenos extimatorum, hactenus non restitutorum etc. Et discreti Simonis a Gliviez, litterarum studiosi de ludo sanctae Mariae in circulo, in minoribus constituti, ad reconvencionalem hincinde, respective proposicionem, occasione notabilis infamiae, ipsius bonam opinionem apud graves homines denigrantis³⁾, per duccionem apparitorum civilium detencionemque ignominiosam ac iniuriam, ad sexcentos florenos extimatam. Ambae partes altera ad alterius libellum negarunt narrata. Caupo dixit,

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 375.

²⁾ U góry wpisanę później: ac stulticiae rusticae.

³⁾ Cod. denigrantem.

se eum tanquam debitorem et servitorem suum, cui crediderat rem suam, domi non inventum nec legitime apprehensum propter damnum et *carvathcam* cum securculo invito domino receptam in loco non invenisse, propterea quaesivisse. Glivicz vero [animo] litem legitime contestandi palam, ingenue dixit simpliciter, eo renitente, non sub certo proborum testimonio, nec sub mensura capacitatis vasorum — et non modo illi, verum simul et coniunctim mulieri famulae ipsius claves ferenti eciam propinanti praedicta vasa commisisse. Ad quorum vasorum propinatorum, ut par est, rationem centum et triginta citra vel ultra florenorum facto sibi dedisse, ac fideliter rem obstrusam non visam administrasse et laudabilia coepta sua studia cum proventu sane non modico neglexisse. Ubi in continenti delatum est iuramentum ipsi Glivicz super residuo. Quod deliberatus ieiunusque hora terciarum, parendo decreto domini, postero die, tactis ob hoc scripturis ewangelii sacrosanctis in forma corporaliter in contumaciam partis praestitit, quod non amplius ex vino propinato habuerit, quam hoc, quod illi dederit, nec aliquid de praemissis ad privatum usum nequiter converterit, nec occasionem damni et negligenciae dederit, petens propterea partem tunc praesentem, novissime venientem, in expensis condemnari. Et dominus condemnavit. Praesentibus dominis Martino et Theodulo de Cracovia et me Iacobo Gwiasdowski.

392. [p. 315]. Sabbati IX iulii, quae fuit in octava Visitationis gloriosissimae virginis Mariae.

Executores testamenti venerabilis olim doctoris Stanislai Budzinski, prospicientes in futurum sibi rebusque suis et videntes in omnem inopinatum rei eventum, debita ipsius vita defuncti maiora esse, quam ut hiis possint solvi, quae ille, dum viveret, ea solvenda consignaverat, caventes propterea sibi de indemnitate et securitate ab omnibus in universum amicis ac benivolis illius, citatis itaque atque compulsis per executorem legitime nobiles, videlicet Felice Roviczki et Thoma Makowieczki, studii generalis Cracoviensis scholaribus, petieruntque iudicialiter viis iuris opportunis decerni, idque ad acta praesentia dignum notari ab eis testimonium de summa et numero pecuniae, per praedictum testatorem praedictis executoribus morte relictae, quam ille in testamento quidem non expresserat, sed paulo ante in praesentia praedictorum iuvenum, ad obsequia illius tunc ibi praesentium, executoribus praedictis ostenderat. Et dominus principio, ut huiusmodi negocium uticunque agitatum bonis iniciis procederet, felici tandem ac perhenni prosperaretur successu, iustamque et rationi consonam perpendens eciam eorum petitionem, praedictos iuvenes bona fide et iuramento, quod olim domino rectori pro tempore in magistratu existenti praestiterunt, obstrictos, testimonium veritatis perhibere in forma atque inviolabili decreto subiungere omnino decrevit. Qui sic sacramento obstricti singillatim in veritate recognoverunt ingenue, praedictum olim testatorem, eis praesentibus, tradidisse executoribus pecuniae in auro sex florenos, in thaleris duodecim et quinque florenos in moneta, insuper viginti quinque grossi pecuniarum, item minutorum tres vel qua-

tuor grossi, non amplius. Quod verum testimonium praedicti executores metu periculi aut dampni ab eorum amicis et quibuscunque personis, sicut communiter Dyonisium dicere solitum ferunt, ab amicis eciam cavendum esse ei, qui praesit, quando ignarus non sit, eos imperare malle, quam servire, ad acta inseri et ingrossari petierunt. Et dominus ingrossandum mandavit. Praesentibus dominis Alberto Shamotuli, Theodolo de Cracovia, studioso et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

Alii dies subsequentes subducti propter ferias necessarias messis, propter licium importunas querelas clientum.

393. [p. 315]. Sabbati, secunda mensis octobris, quae fuit post festum sancti Michaelis Archangeli.

Nobilis Stanislaus Budzinski, de zuppa fodinarum salis Bochnensis, coram domino et apud acta personaliter constitutus, sponte et libere recognovit et ingenue per expressum fassus est, se subductam de harrasio nigro, pellibus vulpinis superductam, in valore decem septem florenorum, item lectisternia, cum Processu iudiciario Alciati ¹⁾ in quinque florenis, insuper superpilicium, valoris similiter quinque florenorum, super toto debito viginti septem florenorum pecuniarum a dominis executoribus fideique commissariis venerabilis olim doctoris Stanislai Budzinski recepissee et in effectum levasse, de quibus eisdem in praesentiarum perpetuo quietat, de rem habitam ulterius non petendo, alias nihil amplius fatetur se apud eos habuisse. Praesentibus nobilibus dominis Valentino Budzinski, fratre germano olim demortui, Nicolao Golanowski, Michaelae Makow, incola bursae philosophorum, testibus et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

394. [p. 316]. Honorabilis domini Nicolai a Sloschova, actu presbyteri, studiosi nomine venerabilis magister Iosephus Conarzewski, procurator ipsius legitimus, iuxta termini, ut dicebatur, hodierni exigentiam coram domino comparens, petiit sibi per dominos executores venerabilis olim doctoris Stanislai Budzinski florenos in moneta quatuor, in auro tres, iuxta decretum domini haud ita pridem factum, ad solutionem huiusmodi cogi, alias in defectu persolvi; in praesentia dictorum dominorum executorum, allegantium nullam penitus eis extare pecuniarum hac vice, solum libros et vestes, aliosque depositarios partim eciam vestes, partim libros loco et in vim pecuniae praevia taxatione accepisse, petentes eundem dominum magistrum Conarzewski similiter ad recipiendum libros viis iuris compelli. Et eo facto dominus libros coram se iudicialiter oblatos, videlicet duo volumina Repertorii Joannis Berthachini ²⁾, novem florenos et sex grossos capaces, in praedicta summa depositi accipiendum secundum taxationem bibliopolarum ipsi magistro Conarzewski recipiendum decrevit. Quo facto et in continenti receptis huiusmodi libris ab actis, praedictos executores parendo

¹⁾ Alciati Andr. († 1550) *Processus Juris*, druk. 1530 i częściiej.

²⁾ Bertachini *Johannis Repertorium juris utriusque* (Druk. 1481 i częściiej); ob. Hain *Repert. bibliogr.* nr. 2981, oraz *Wiśłocki Incun.* str. 69.

domini decreto quietavit, nihilque de cetero apud eos se habere palam testatus est. Praesentibus, ut supra, testibus.

395. [p. 318]. Lunae X octobris.

Venerabilis domini Andreae Pobieg, ecclesiae collegiatae praepositi, Pulthoviensium mansionariorum nomine, magister Iosephus Conarzewski legitimus per literas missiles vim mandati continentes, exhibitas iudicialiter in apertum, procurator, citatis dominis executoribus venerabilis olim doctoris Stanislai Budzinski, doctoque de sufficienti procuratorio mandato cum clausulis necessariis in eo contentis, in plenissima forma eciam ad levandum facto et in scriptis, produxit litteras chyrographi manu olim doctoris defuncti, ut prima sui facie apparebat, scriptas et eius sigillo communitas, petiit [que] nomine sui principalis, ut in chyrographo continetur, alias ad restituendum et solvendum viginti florenos in moneta dominos executores compelli viis iuris et cogi, salva tamen verificatione sigilli et manus in litteris mandati, inquantum opus fuerit etc. In praesencia venerabilis domini magistri Sigismundi Obrampski, suo et suorum coexecutorum nominibus, sub ratihabicione illorum comparentis, impugnantis et allegantis. olim testatorem ad solutionem ex causa maxime hac non teneri, quia huiusmodi pecuniam in chyrographo contentam ratione elemosinae, dum viveret, acceperat, ut ipsum chyrographum testatur. Praeterea quod incertum sit, an tam longo tempore illi in toto vel in parte non solverit, quodque iam res pene omnes sint omnino distractae ab aliis creditoribus, ita ut de reliquo non sit facile solvi, petentis propterea se liberos fieri ab huiusmodi solutione et principali impetitori silentium super praemissis imponi. Ex adverso venerabili magistro Iosepho Conarzewski per modum replicationum verbo ad praesens excipiente, salvo facto loco et tempore opportuno, petente nihilominus per dominum res omnes apud executores existentes in forma iuris arrestari et ipsum arrestum in suo robore conservari hinc ad decisionem causae occasione praetensi debiti porro viginti florenorum. Et dominus inhaerendo priori decreto, ut res certo sub tempore distrahantur, conservavit in robore, prioribus creditoribus priorem solutionem demandans; si quid autem rerum olim defuncti relictum fuerit ultra res priores iam ad distrahendum consignatas, super huiusmodi rebus arrestum fieri decrevit. In praesencia praedicti magistri Iosephi Conarzewski ab huiusmodi decreto verbo appellantis et, ut iuris est, ad interponendam eam in scriptis solemniter protestantis, cum executores cuiuslibet testamenti omnibus ex aequo creditoribus ac debitoribus, nulla attenta ratione prioritatis temporis, satisfacere iuxta sancita sacrorum canonum et legum omnino teneantur. Praesentibus dominis Joanne de Opathovice, Nicolao bedello, Theodolo a Cracovia et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

Hucusque de farina praedicti postremi.

Acta actorum, negociorum, constitutionum, pronunciacionum etc. coram illustri et magnifico, fascibusque conspicuo, domino Anthonio a Napachanye, philosophiae et sacrarum litterarum professore celeberrimo iuxta et pio, doctrina ac erudicione viro praestanti, canonico ecclesiae collegiatae sancti Floriani, collega maioris et inclitae domus artistarum, gymnasiarchaque achademiae vigilantissimo, prima vice Lunae XVII octobris de more in aula superiore serenissimi Domini Domini principis ac regis nostri celebrata, commutacione hiemali per splendidissimum coetum ac cathervam studiosorum coadunatam canonice electo, praesentis currentis anni feliciter incipiunt.

Faxit Deus optimus maximus, omnium rerum parens, quod ex animo optamus, ut iste tribunatus suae reverendae dominacionis sit sempiternae laudi splendorique et iuxta proverbium vulgo usurpatum non citra magnum felicitatis et sapienciae commodum cedat. Habebunt namque docti, quae facile agnoscant, indocti autem, quae condiscant et admirentur. Trahimur omnes laudis studio et optimus quisque maxime gloria saginatus.

396. [p. 320]. Lunae VII mensis novembris, quae fuit ante ferias divi Martini episcopi.

Venerabilis magister Martinus a Leopoli, moderator scholae castris Cracoviensis, iuxta exigenciam termini, ad hodie ex continuacione haud ita pridem facta limitati et praefixi, coram domino et apud acta praesentia personaliter comparens, perimendo accionem occasione expensarum victus pro discipulo sibi per parentes de Camienyecz commendato, hactenus debitarum, litemque causa amoenae pacis penitus mortificando et extinguendo, sponte et libere, animo intra se prius digesto atque deliberato et non aliquo metu aut dolo malo compulsus, recognovit per expressum vivo sermonis oraculo ac in veritate fassus est, octo marcas cum media pecuniarum ratione expensarum tabulae seu victus pro discipulo, in erudicionem suae dexteritati per famatum Mathiam Haliczanum, civem et consularem Camenecensem, patrem vero eiusdem pueri, commissio traditoque, se teneri et debere provido Alberto, sarctori de Ponte Regio. Quas se eidem sub censuris ecclesiasticis renunciando excepcionibus, dilacionibus, cautelis iuris et facti remediis soluturum summisit, cavit et interea diligencias omnimodas per litteras missiles ad eum perferendas de solvendo huiusmodi debito facturum obligavit infra hinc et feriam secundam post dominicam Conductus solennis Paschae proxime affuturam¹⁾. Praesentibus dominis Nicolao bedello, Iacobo Miska, cive de Stradomya, testibus et me Iacobo Gwiasdowski, notario.

¹⁾ 26 kwietnia.

397. [p. 321]. Iovis X novembris, quae fuit in vigilia divi Martini.

Providus Petrus Racyborski, civis et cantrifusor Cracoviensis, apud acta personaliter constitutus, libere recognovit, satisfactum sibi esse per dominos executores testamenti venerabilis olim doctoris Stanislai Budzinski pro debito quatuor florenorum in moneta et decem grossorum, quos illi praefatus doctor, dum vivebat, tenebatur pro quatuor candelabris stanneis ad parrochiam in Jelenye ad praestam emptis; solutum autem huiusmodi debitum sibi dixit decem octo libris stanni in duabus patinis mediocribus alias *polmiski*, duabus item paulo minoribus, terciis quoque duabus minoribus aliis, vulgo *przystawki*, et satine contentis — et una marca pecuniarum polonicalium, de quibus dominos executores praedictos quietat, de rem amplius habitam non petendo. Praesentibus dominis Alberto bedello, Christophero a Cracovia, ad praemissa testibus.

398. [p. 322]. Lunae quinta decembris.

Generosi domini Stephanus Nyeborski et Iacobus Rakowski, scholares studii generalis Cracoviensis, ad acta praesentia personaliter consituti recognoverunt, sibi satisfactum esse ab executoribus olim doctoris Stanislai Budzinski de reliquo depositi, quod apud praefatum doctorem Stanislauum, dum viveret, habuerunt. Stephanus Nyeborski recognovit, se ab eis [reliquum] accepisse, ultra tres florenos et viginti sex grossos prius tredecima marcii eiusdem anni acceptos. Alios autem tres accepit florenos pecuniarum et viginti unum grossum, insuper scrinium nigrum pro viginti grossis et libellum oracionum episcopi Macieio-wski, Cromeri et Orichovii¹⁾, item aliud Marsilii Ficini²⁾ utrumque pro viginti grossis, quae omnia posterius accepta et in unum collecta faciunt quinque florenos et undecim grossos in moneta, de quibus omnibus tam ante quam nunc acceptis praefatos executores quietavit et nihil amplius se apud illos habere dixit. Iacobus autem Rakowski ultra octo florenos ante ab eisdem tredecima marcii acceptos recognovit, se accepisse septem florenos in moneta et quatuor grossos. Insuper Novum Testamentum graeco latinum cum vulgata et Erasmi versione³⁾ in valore unius floreni pecuniarum, item Viridarium poetarum⁴⁾ pro duodecim grossis, ita quod posterius ab eis accepit alios octo florenos et sedecim grossos. De quibus eos itidem quietavit, nihil de cetero se apud illos habere palam recognoscens. Praesentibus dominis Alberto bedello, Christofero a Cracovia et me Iacobo notario.

Hic itaque iam annus mutatur et revolvitur nempe 1553, utinam sit auspiciatus, laetus ineat, laecioribus

¹⁾ Zapewne razem oprawne mowy Maciejowskiego, Kromera i Orzechowskiego, miane na pogrzebie Zygmunta I., które w tym czasie kilkakrotnie były przedrukowane; obacz Estreicher Bibl. XV—XVI stół. str. 161, 166 i 176.

²⁾ Dwa dziełka Marsilii Ficini były drukowane w Krakowie (Estreicher Bibl. polska, t. XXII str. 190); inne prace ob. Grässe Trésor I str. 576.

³⁾ Liczne wydania ob. Grässe Trésor VI, cz. 2, str. 73.

⁴⁾ Zapewne druk z r. 1507, ob. Grässe tom VI. cz. 2, str. 369.

procedat et felicior semper recurrat ad splendorem ac incrementum Achademiae nostrae. Fortuna res pro arbitrio flectit et versat, quae etiam desides plerumque coronat, faxit Deus, ut nostram ignaviam pingvioribus exuviis decorare velit. Acta coepta continuantur.

399. [p. 324]. Sabbato VII mensis ianuarii, quae fuit post festum sanctorum Trium Regum.

Honorabilis Stanislaus Conopnyeczki, arcium baccalaureus et notarius, ut asseruit, publicus, ex officio domini citatus, legibus parendo, purgando et iustificando innocentiam suam medio corporali iuramento in forma superius praestito alias sub consciencia, quae dicitur „mille testes“, dixit, se in veritate tempore tumultus et motae turbae studiosorum, in platea sanctae Annae Cracoviae pauloante factae, in generosum dominum Borathinski, vicecapitaneum castris Cracoviensis, ibi praesentem non extendisse manum nec illi aliquatenus comminasse, modo sibi bona intentione haec vel eis in effectu similia verba. si succurrit suae memoriae, dixisse: „non cum monachis hoc erit“, vulgo: *nye z mnichi tho panye bandzie*, et non amplius; deinde in continenti certos ibidem produxit testes pro causae cognitione et sui iustificatione, studiosos videlicet Ioannem a Pilsno et Ioannem Nagorka de contubernio philosophorum, qui sub consciencia testati sunt ac deposuerunt, eum non vidisse manum suam in altum erigisse neque extendisse. Et dominus super huiusmodi negotio hac vice supersedit, donec plenius et uberius informatus sit. Praesentibus dominis Alberto Shamotuli, Malchiore de Cracovia et me Iacobo Gwiasdowski.

400. [p. 325]. Nobilis et discretus Ludovicus Iarachowski, de bursis pauperum studiosus, similiter ex officio domini citatus, purgando innocentiam suam verbo humanitatis ac militari dixit. se tempore sedicionis, in festo sanctorum Innocentium¹⁾ ortae, se licet sub clamide habuisse alienum archum et sagittas retro seu a tergo colli palam gestasse, non tandem eum in contumeliam ac iacturam domini Borathinski, vicecapitanei castris Cracoviensis, extendisse, nisi atroci iniuria laceratus sit. Et in continenti nobiles et ingenui domini Mathias Kleczinski de bursa Jerusalem, Bartholomaeus Kozierowski, Ioannes Makowski et ceteri de contubernio pauperum studiosi, purgando innocentiam illius testati sunt, eum non ferre archum extensum. sed sub pallio absconsum; verum id plane palam et ingenue recognoverunt, generosum dominum Borathinski, ut primum intuitus sit ac vidit Ludovicum Iarachowski sagittas et iacula palam post tergum habere et ferre, protinus ira accensus, expresso sermone, publice dixit: „haec — inquam — sagittae iaculabant, feriebant apud monachos paulo ante ac volabant in me“ et extemplo ait familiae castrensi: „Nu — inquit — mei! tenete, captivate et caute ducite istos“ et ex hoc prolato sermone fremebant studiosi ad arma; ipsumque dominum Borathinski propter hoc dedisse occasionem et maxime fuisse et esse auctorem huiusmodi

¹⁾ 28 grudnia.

turbae. Quo facto dominus ad sufficientem probationem hac vice supersedit. Praesentibus testibus, quibus immediate supra.

401. [p. 325]. Iovis XII ianuarii.

Instigatoris officii domini ab una et ingenui Stanislai Conopnyeczki, arcium baccalaurei, pedagogi iuvenum conventus in Arena extra muros Cracoviae, partibus ab altera in causa, occasione conviciorum sparsaeque famae, notabili personae noxie obiectae. Dominus locato suorum consiliariorum iudicio communicatoque illorum consilio et assensu, decrevit ipsi baccalaureo pro eo, quod utique temere ausus sit et fuerit, prout auditus est tempore tumultus ac turbae studiosorum motae nequiter et schandalose in dominum Borathinski parum modeste loqui cum tanta praesumptionis licentia, quasi insultando eidem hisce vel similibus verbis: „tum — inquit — procer non cum monachis hoc erit“, quatinus igitur infra tres dies sexagenam pecuniarum ratione poenae statuti propter praemissa transgressam huc ad acta in effectu reponat et interea debite intra se recollectus atque praeceptorum amicorumque suorum sano consilio usus persuasusque cum aliquot idoneis et aptis personis sibi conciliatis suae dominacionis praesenciam adeat, verbisque humilioribus eum deprecetur, ut hoc indiscrecionis admissum noxiumque probrum benigne interpretetur, perinde ac indulgenter ferre dignaretur, cum sit paratus condigna gratitudinis vicissitudine omnibus deinde officiis et obsequiorum viis in futurum illud emendare etc. Praesentibus Nicolao et Alberto bedellis et me Iacobo Gwiasdowski.

402. [p. 326]. Eiusdem officii domini ex una et Ludovici Iarschewski, de bursa pauperum incolae ac suorum litis consortum partibus ex altera in causa. Dominus de consilio suorum consiliariorum a latere assidencium et trutina decrevit, eo quod sagittas archus retro quasi ad conflictum et certamen palam ferebat et habebat contra inhibitionem superius factam, quodque arma quaecunque studiosis prohibita sunt ferre, propterea eundem eciam in simili poena sexagenae pecuniarum condemnat. Quam infra triduum huc reponendam mandavit. Praesentibus, quibus supra, testibus.

403. [p. 326]. Veneris XIII ianuarii.

Venerabilis magister Stephanus Bendorski, moderator scholae sanctae Annae Cracoviae, principio legibus ac decreto domini parendo, tactis ob hoc scripturis evangelii sacrosanctis, corporaliter iuravit in forma, se nulla penitus dedisse arma discreto Georgio Pisarski, incolae bursae philosophorum, tempore tumultus viciosi ad se confugienti et vesperi iam ad habitationem ipsius eo tunc cubante advenienti peitentique aliqua arma in auxilium sibi praestari et concedi propter fractum ipsius gladium. At ille haec vel similia in effectu verba ei respondit: „Perge — inquit — in malam crucem hinc a me, quando in quiete sum“. Ille autem huiusmodi responso accepto, baculoque retro hostium habitationis ipsius viso ac recepto, foras statim abivit. Et per praemissa dominus magister innocentiam suam canonice purgavit, quia nullum auxilium ei tulit. Praesente familia domini.

404. [p. 326]. Veneris XX ianuarii in vigilia sanctae Agnetis.

Discreti adolescentes Georgius barbitonsoris et Mathias Haliczanin de Camyenyecz Podoliae, discipuli ac militantes ¹⁾ venerabilis magistri Martini a Leopoli, praeceptoris et moderatoris litterarii ludi castrici cracoviensis, non compulsi nec coacti, sed sponte libere et ultro mutuo ac coniunctim [recognoverunt]. se decem octo cum dimidiata marcas pecuniarum praefato venerabili domino magistro Leopoliensi Martino, per ipsum provido domino Alberto Strey, civi et sartori de Ponte regio, ratione expensarum tabulae per annum cum medio citra vel ultra habitarum ²⁾ pro eis seu eorum altero, superius sibi obligatas ³⁾, hactenus debitas, necnon sex florenos pecuniarum pro litteraria eruditione conventos darique promissos teneri et debere. Quas se eidem infra hinc et festum Michaelis archangeli ⁴⁾ proxime sequens et affuturum eidem manu coniuncta et indivisa soluturos summiserunt et obligaverunt, nullas exceptiones, tergiversaciones et colores evadendo et excipiendo; eciam nec sine sciencia sui praeceptoris atque speciali licencia domini rectoris generalis, pro tempore existentis, foras hinc ad propria migraturos aut discessuros, sub censuris ecclesiasticis (ut et tanquam studiosi suppositi universitati et albo inscripti facultati litterariae) se subiciendo. Praesentibus dominis Nicolao et Alberto, bedellis, Stanislae Staffiowski et Malchiaro de Cracovia, in et ad praemissa praesencia constituto, consencientibus et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus.

405. [p. 327]. Veneris X februarii ante dominicam Quinquagesimae.

Ioannis lictoris seu apparitoris praetorii civitatisque cracoviensis atque ipsius gravidae uxoris nomine, famatus dominus Valentinus Arnoldus, capitaneus praetorii cracoviensis, de mandato domini praeconsulis Nicolai Baranowski sapientissimi et incliti senatus praedictae doctae civitatis specialiter huc missus, conveniendo proposuit iudicialiter coram domino libere sed amarulenter contra et adversus discretos Albertum Cozłowski, Lucam de Manyovice, Iosephum Graboschice et Mathiam a Colo, litterarum studiosos de ludo sanctae Annae Cracoviae, quomodo ipsi quasi circa horam quartam noctis certa die in platea sanctae Annae certatim et coniunctim stantes et deinde inopinate ex acie plateae irruentes exilientesque strictis gladiis terruerunt et mulierem quandam cum uxore lictoris praedicti euntem trahere et trudere coeperunt, sique tracta ac trusa praedictam uxorem gravidam lictoris post se traxit et humi prostravit, ubi in aliquot diebus gemens interea abortivit mortuaeque est etc. Unde benignum officium domini humiliter imploravit, quatenus de praedictis studiosis iusticiam indilatam administraret seque facilem illi propter praemissa praeberet. Qui quidem studiosi in continenti citati et compulsi, legibus parendo, ad propositionem contra se factam animo et intencione litem legitime contestandi

¹⁾ Cod.: limitantes.

²⁾ Cod.: habitas.

³⁾ Ob. wyżej zapiskę nr. 396.

⁴⁾ 29 września.

negarunt omnes in universum narrata, prout narrantur, petentes petita fieri non debere. Et dominus re huiusmodi diligenter expensa de facienda iusticia opportunum se exhibuit, illis quoque canonicam purgacionem per fidei sacramentum feria secunda proxima hora terciarum iniunxit et indixit. Quique dicta et statuta eis die personaliter iudicio ac decreto domini parentes seque paratos offerentes. Adversa pars, hoc viso, petiit huiusmodi actum in robore conservari et nihilominus terminum praedictum propter meliorem adhuc illorum deliberacionem et compuncionem ad feriam quartam proximam prorogari et defferri ex iustis causis Quo facto dominus prorogavit ac distulit et adversa pars hactenus comparere contempsit. Praesentibus Alberto Schamotuli, Melchiaro de Cracovia, ad praemissa testibus.

406. [p. 328]. Sabbato XI februarii.

Venerabilis domini Andreae Pobieg, praepositi mansionariorum ecclesiae collegiatae Pulthoviensis, nomine magister Iosephus Conarzewski, procurator ipsius, de quo apud acta plena fides constat, recognovit, satisfactum esse per praefatos dominos executores olim doctoris Stanislai Budzinski pro certo debito viginti florenorum ad quorum rationem dixit se accepisse octo florenos in moneta. Praeterea Speculatorem¹⁾ pro sex florenis. Item Corpus iuris canonici in medio papiro et Decisiones rothae²⁾ in simili papiro pro aliis sex florenis, ita quod libros receperit in valore duodecim florenorum, quibus additi octo in moneta integra summa evasit, de quibus praemissis quietantur. Praesentibus dominis Nicolao bedello. Iacobo Rothkowsky et discreto Bartholomaeo Warschoviensi, testibus ad praemissa.

Item commutacione aestivali, unde acta actorum seu quorumvis negociorum coepti anni ordine prosequuntur et continuantur, anni 1553.

407. [p. 331]. Die V mensis maii.

Revocamus ante omnia omnes dilaciones, si quae in huiusmodi causa concessae sint et appellaciones, si quae interpositae sint, refutamus et si non est conclusum, in ea causa concludimus. Christi nomine invocato pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, in causa inter nobilem Michaellem, servum reverendi patris abbatis Czirvinicensis ex una et Nicolaum Srothmistrez filium, studiosum de Cracovia, de et super percussione equi et oculi eiusdem excussione ex inflicto vulnere cultro offensioneque rebusque aliis in processu causae laciis deductis, partibus ex altera coram nobis mota

¹⁾ Zapewne któreś Speculum Vinc. Bellovacensis.

²⁾ Liczne edycye wszystkich trzech dzieł tutaj wspomnianych ob. Hain Repert. oraz Grässe Trésor, tom I i II.

et vertente, per hanc sententiam diffinitivam, quam de iuris peritorum consilio et assensu, ex his, quae in huiusmodi causa ac actis nostris, sicuti primae instantiae, vidimus et audivimus et ex deposicionibus testium cognovimus et intelleximus, ferimus in scriptis, dicimus, discernimus, pronunciamus et declaramus praefatum nobilem Michaellem ipsi Nicolao causam indebite super praedicto equo intemptasse, seque ex suscepto onere probacionis nihil probavisse, itaque succubuisse et praedictum Nicolaum frustra defatigasse et propterea ipsum Nicolaum ab instantia et impetitione eius absolvisse silentiumque sibi imperpetuum in huiusmodi causa inposuisse, prout imponimus. Nichilominus tamen praedictum nobilem Michaellem supradictum eidem Nicolao in litis et expensis coram nobis factis condemnamus, quarum taxationem nobis in posterum reservamus. Ne vero una pars alteram verbis, factis aut quovis altero colore audeat infestare, impugnare, poenam inter eos sub centum marcis, iudici partem mediam, vallamus incurrisse, hac nostra sententia diffinitiva mediante. Ego Antonius a Napachanye, sacrae theologiae professor, decanus ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz ac doctor universitatis studii generalis Cracoviensis, manu propria ita significo. Ego Albertus a Szchamotuli, almae universitatis Cracoviensis bedellus ad eam sententiam supradictam ad auscultandam deputatus et per partem petitus pro notario praesentis sententiae, recognosco praesenti scriptura mea propria manu conscripta, omnibus et singulisque in noticiam deduco, eam sententiam per venerabilem dominum Antonium a Napachanye, supradictum rectorem, circa quam — in mea praesentia — fui, quam [est] in scriptis, ita audiviesse pronunciatam, in contumaciam partis adversae factam, videlicet, nobilis domini Michaelis, supradicti domini abbatis servitoris, ad hanc personaliter citati, tanquam per certum executorem Nicolaum bedellum citati (sic) et alias iuxta continuacionem termini ad hoc factam. Quae omnia et singula indubitata sed vera cuilibet vestrum, quibus plena fides adhibeatur, esse notifico fidemque facio. Acta sunt haec anno domini 1553 die quinta mensis maii in habitacione propria praedicti venerabilis domini rectoris, hora terciarum. Praesentibus ibidem eximiis ac venerabilibus dominis Gregorio Dambrowski, iuris decretorum doctore ecclesiae collegiatae sanctae Annae praeposito et magistro arcium liberalium Sebastiano, protunc rectore scholae beatae Mariae virginis in circulo et Gregorio, arcium liberalium baccalaureo, Novicampiano et Cristophero, servitore praedicti venerabilis domini rectoris et Nicolao bedello ac aliis fidedignis testibus, ad praemissa vocatis et rogatis et me Alberto, ut supradicto huiusmodi causae notario.

408. [p. 332]. Anno domini 1553 quinta iulii.

Causam, quae vertebatur coram domino inter venerabiles dominos magistros Ioannem Dobroszielsky, sacrae theologiae baccalaureum, canonicum sanctae Annae ex una et Ioannem Viączkowsky, cantorem ecclesiae sancti Floriani in Cleparz et plebanum in Ilkusz, partibus ex altera, ratione quartae partis proventuum plebanatus in Ilkusz, de qua magister Ioannes Dobroszielsky magistro Ioanne Viączkowsky iuxta decretum communitatis domus collegii maioris respondere non

curat et de leguminibus, quae sibi hactenus non extradidit, de consensu parcium dominus distulit ad adventum magistri Wiączkowski Cracoviam. in spem concordiae inter eos fiendae, ipsis ad id temporis in defectu concordiae terminum continuando. Praesentibus Nicolao bedello, Ioanne a Nova Civitate et me Christophero Sthorzzych, praesentis actus scribe.

409. [p. 333]. Anno domini 1553 die Saturni IX mensis septembris.

Venerabilis et eximius vir dominus Nicolaus a Schadek, canonicus Cracoviensis, procurator universitatis et contubernii Germanorum provisor, obviare quotidianae ruinae domus contubernii illius volens, locavit domum contubernii eiusdem cum omnibus eius habitacionibus inferioribus et superioribus totaque area famato domino Ioanni Mariae Italo de Padwa, lapicidi regio, ex viginti florenis monetae et numeri polonialis annuatim, incipiendo annum a festo sancti Michaelis proximo per annos continue se sequentes, pro libitu tamen provisoris. si pulsu incisionis lapidum collegiis impedimento non fuerit. Quod si pulsu incisionis lapidum impedimento collegiis fuerit, extunc praedictus dominus Ioannes Maria uno anno elapso ab alio scilicet festo sancti Michaelis libere et absque quavis iuris ad domum illam praetensione de domo exire et exportari debebit et tenebitur. Solvet autem censum praedictum viginti florenorum in moneta ad ratas infrascriptas, videlicet decem florenos pro festo Paschae et alios decem florenos pro festo sancti Michaelis. Illa quoque, quae parvo sumptu, utpote uno, duobus aut tribus florenis in domo reparari possint, reparabit, ut ipsemet se ad hoc submisit. Praesentibus venerabili magistro Stanislao a Pinczow, collegii maioris collega, nobili Valentino Dersznak et honesto Nicolao bedello, testibus vocatis et rogatis, et me Christophero Sthorzich, notario publico, praesentis locacionis scribe.

Sub tercio denique rectoratu eximii domini doctoris Antonii a Napachanye, decani sancti Floriani in Cleparz, haec acta sunt.

410. [p. 334]. Anno domini 1553 die Mercurii XIII decembris.

Venerabilis dominus magister Thomas de Cracovia, canonicus et procurator capituli ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz, suo et dominorum praelatorum ac canonicorum seu totius capituli praefatae ecclesiae, de eorum ratihabicione cavendo, nominibus, ad acta praesentia personaliter constitutus recognovit se de voluntate praefati capituli post expiracionem prioris arendae, duo praedia duarum villarum, videlicet Kszianzyce et Igolomia, ad praefatum capitulum spectantia cum omnibus agris, pratis, piscinis, pecoribus, laboribus consuetis incolarum, exceptis censibus et contribucionibus seu daciis

per eosdem incolas de iure et consuetudine ipsi capitulo dare solitis, alias iuxta omnes et singulas condiciones in priori contractu arendae eorundem praediorum anno domini 1547 die Martis XV mensis marcii in actis praesentibus¹⁾ ingrossatae contentas ac specificatas, ad decursum trium annorum ipsi nobili Matheo Carnyczky, notario nostri capituli arendasse et in arendam locasse, incipiendo huiusmodi arendam a die et festo Circumcisionis Domini²⁾ anni currentis 1553 proxime praeteriti usque ad simile festum anni domini 1556 exclusive; ratione cuiusquidem arendae praefatus Matheus Carnyczky singulis annis praefato capitulo vel eius procuratori pro tempore existenti nonaginta marcas pecuniarum pro rata festi Circumcisionis Domini integro anno lapso, aut si gravaretur de gracia pro rata festi sancti Ioannis Baptistae³⁾ anni sequentis currentis cum butiro, ovis, caseis, caponibus et omnibus aliis daciis in priori contractu arendae expressis, dare et solvere tenebitur ac omnes ac singulas condiciones in priori contractu arendae contentas cum moderna auccione census adimplere erit astrictus; ad quae quidem omnia praefatus Matheus Carnyczky personaliter astans sponte et libere consensit et sub poenis et censuris ecclesiasticis per dominum rectorem universitatis studii generalis Cracoviensis fulminandis et rescissione huiusmodi arendae, se omnia praemissa servaturum et impleturum obligavit. Praesentibus eximio viro domino doctore Nicolao a Schadek, canonico Cracoviensi et nobili Stanislao Carnyczky et me Christophero, notario publico.

411. [p. 335]. Anno domini 1554 die mercurii XXIV ianuarii.

Honorabilis dominus Laurencius de Cleparz, electus in altaristam altaris tituli Annunciacionis Mariae in ecclesia sancti Floriani in Cleparz a venerabili capitulo sancti Floriani, prius quam est praesentatus ad praedictum altare, ad acta praesencia personaliter constitutus, obligavit se sub censuris ecclesiasticis et privacione praedicti altaris semper residere circa ecclesias sancti Floriani in Cleparz et ad nullum servicium aut officium alicuius alterius ecclesiae ab eadem recedere, sed in eadem ecclesia servire altari, quo est provisus. Praesentibus magistro Ioanne a Treziana, canonico sanctae Annae et Nicolao a Budziszow, arcium magistro, honorabili domino Thoma, vicario in Cleparz et me Christophero, notario publico.

412. [p. 336]. Anno domini 1554 I marcii.

Citata est honesta Apolonia, uxor Nicolai bedelli, per doctorem Martinum Crosno pro certis iniuriis verbalibus sibi per ipsam factis et certo cognomine sibi ab ipsa indito; reconciliatique sunt in praesencia domini fassaque est praedicta domina Apolonia, ex commocione et relacione aliorum se illa dixisse et fecisse, tamen eam facti poenitere et illud pro non dicto habere nec unquam deinceps sub poena excommunicationis in eam ferendae promisit se ista dicturam, nec

¹⁾ Ob. zapiszkę nr. 323.

²⁾ 1 stycznia.

³⁾ 24 czerwca.

verbo aut facto per se nec subordinatam personam ipsum laedere et hoc idem filio suo et familiae suae strictae inhibere, sed se erga eum sola et eius filii et filiae et familia honeste habere, ac ipsum eo, quo decet, honore semper praevenire. Praesentibus Alberto bedello et me Christophero notario.

413. [p. 337]. Anno domini 1554 XV marcii.

Magister Albertus Vendrogowsky reconciliatus est coram tota universitate cum magistris minoris collegii pro omnibus iniuriis quolibuscunque mutuo sibi factis et interposita est inter eos poena privacionis ascensionis et triginta marcae pecuniarum, ut ad invicem amicaliter et concorditer vivant. Ibidem eciam reconciliatus est praedictus magister Vendrogowsky cum magistro Ioanne a Leopole pro iniuria speciali sibi ab ipso facta, quam ad animum revocare non debent sub praedicta poena. Praesentibus bedellis universitatis et me Christophero notario.

Acta actorum, sententiarum, decretorum, obligacionum etc. coram reverendo domino Sigismundo a Stężica, decretorum doctore, canonico Cracoviensi, rectore universitatis studii Cracoviensis, pro commutatione aestivali ad annum M.D.LIV continuatur.

414. [p. 339]. Die septima mai.

Delatus erat venerabilis dominus magister Stanislaus a Pynczow, maioris collegii collega, tanquam ille [qui] quendam libellum famosum in reverendum dominum Petrum Myskowski, scholasticum Cracoviensem, scripsisset et ad domum eius affigere mandasset ac occasionem eius rei dedisset. Quod cum dictus magister Stanislaus negavit, dominus rector purgacionem canonicam mettercio cum sui ordinis personis faciendam indixit et mandavit. Parendo itaque decreto domini rectoris praefatus magister Stanislaus Pinczoviensis iuramentum in haec verba, quod libellum famosum in personam reverendi domini Petri Myszkowski, scholastici Cracoviensis, non scripsit nec affigere ad domum eius mandavit neque scribentem scit nec occasionem scribendi scienter praestitit, tactis scripturis sacrosancti ewangelii, praestitit. Ibidemque eciam in continenti notabiles viri Nicolaus a Lodzia, arcium magister, custos thesauri et Ioannes a Zator, vicarius ecclesiae collegiatae sanctae Annae in Cracovia, compurgatores sui, tactis scripturis sacrosancti ewangelii, iuramentum in haec verba, quod credunt praefatum magistrum Stanislaum Pinczoviensem verum iurasse, praestiterunt et eorum quilibet praestitit. Post cuius purgacionis canonicae praestacionem dominus rector dictum magistrum Stanislaum Pinczoviensem liberum a delacione fecit et pronunciavit. Praesentibus venerabili et nobilibus viris Nicolao Dambrowski, plebano in Zarnowiecz,

Petro Regulski, Felice Kurski et Stanislaw de Zathor, testibus et me Martino de Sandomiria, actus praesentis notario.

Acta actorum, sententiarum, decretorum, obligacionum etc. coram reverendo domino Mathia Lanczki, iurisprudenciae doctore, archidiacono Gnesnensi, canonico Cracoviensi etc. rectore universitatis studii Cracoviensis pro commutatione hiemali anni domini M.D.LVI continuantur¹⁾.

415. [p. 342]. Jovis XXIII ianuarii.

Venerabilis dominus Felix a Dębno, arcium liberalium baccalaureus, executor testamenti nobilis olim Nicolai Starzechowski, ab una et honesta Anna Pernvschowa, civis Cracoviensis. partibus ab altera, de et super certis differentiis occasione debiti pro expensis tabulae et vino per praefatum olim Nicolaum Starzechowski contracti, se concordiam et amicabilem compositionem per medium proborum virorum inivisse et fecisse recognoverunt Racione cuius concordiae memoratus venerabilis dominus Felix, executor testamenti praefati Nicolai Starzechowski, septem florenos in moneta hinc ad unam octavam, necnon pulvinar ex cutibus rubeis ipsi honestae Annae dare et solvere debebit et tenebitur, ad quod sese ibidem idem dominus Felix a Dębno submitit et obligavit. Praefata vero Anna eundem ab omni accione liberum dimisit idque sub censuris ecclesiasticis. Praesentibus nobilibus dominis Laurencio Jedliński, Nicolao et Alberto, bedellis universitatis studii litterarii Cracoviensis meque Vito Zathoriensi, publico et causae praesentisque actus notario.

416. [p. 343]. Mercurii XIX februarii.

Honesta Caterina Turkowa de Cracovia recognovit et fassa est, se unum cum medio floreno pecuniarum in moneta, cistam ligneam, tunicam nigram longam panni simplicis, tunicam pectoralem ex undulato regulinis pellibus suffultam, aliam pectoralem alias *szerdak* ex panno rubeo, racione expensarum tabulae nobili olim Nicolao Starzechowski praestitarum, idque a venerabili domino Felice a Dębno, arcium liberalium baccalaureo, executore testamenti praefati olim Nicolai Starzechowski, tulisse et in effectu levasse, de quibus dictum dominum Felicem baccalaureum et alios omnes praefati olim Nicolai Starzechowski successores quietavit, ab omni debito et accione praefati olim Nicolai Starzechowski liberos dimisit. Praesentibus nobilibus dominis Martino Sandomiriensi, Stanislaw Mrowiczki, Stanislaw Koscieski, notariis publicis, meque Vito Zathoriensi, notario actus praesentis.

¹⁾ Z obu półroczy roku 1554/5 jest tylko jedna zapiska, bez znaczenia.

417. [p. 345]. Martis XXI aprilis.

Nobilis dominus Petrus Starzechowski de Starzechowicze, frater germanus nobilis olim Nicolai Starzechowski, studentis Cracoviensis, apud acta praesentia personaliter constitutus. recognovit, se res infra-scriptas post mortem eiusdem Stanislai Starzechowski relictas, nempe tunicam nigri coloris, tunicam pectoralem alias *delia* ex serico villosa, duas patinas et duos orbes stanneos, gladium, cultrum alias *thessak*, tres libellos, cistam cum litteris a venerabili domino Felice a Debno. in eadem Debno plebano, executore testamenti praefati olim Nicolai Starzechowski, fratris sui, realiter et in effectu accepisse, de quibus rebus supraspecificatis eundem venerabilem dominum Felicem baccalaureum, suo et omnium consanguineorum suorum nominibus, de illorum ratihabicione in forma iuris cavendo, quietavit. Et nihilominus idem Petrus Starzechowski tres cum medio florenos pecuniarum numeri et monetae polonice, post calculum factum in funebres et alias necessitates expositos, se eidem venerabili domino Felici debere fassus est et recognovit ac in se assumpsit. quos pro festo sancti Joannis Baptistae ¹⁾ proxime venturo sub censuris ecclesiasticis per quemcunque iudicem ecclesiasticum fulminandis se soluturum submitit. inscripsit et obligavit. Praesentibus venerabili et nobilibus viris dominis Nicolao Michalowski. in Michow plebano, Stanislao Koszcziezcki meque Vito Zatoriensi, notario ²⁾.

Acta in rectoratu domini Nicolai a Schadek, canonici Cracoviensis, anno domini M.D.L.VII commutatione aestivali.

418. [p. 347]. In primis facta est concordia universitatis cum parcho in Prossowicze, magistro Stanislao Slednyeczky, ibidem praesentato, iuris utriusque doctore etc. haec videlicet, quod idem plebanus emit mediam partem decimarum post agros civitatis Prossowicze, post agros predii regalis ibidem et post agros molendini dicti *gorzi*, quae dismembrata est pro lectoribus in collegio artistarum etc. Marcis triginta quinque pro festo Paschae primum anno domini 1558 solvendis, dando videlicet lectoribus viginti marcae, et medio pensionis pro parte lectorum quindecim marcae, — nam tantum ex parte sua solvere tenentur, ut complerentur marcae triginta pensionis obligatae Alexandro Italo etc. Dum autem haec pensio abolebitur, tunc integras triginta quinque tenebitur in vita sua solvere universitati et eius lectoribus. Vide inscriptionem huius vendicionis in actis officialatus Cracoviensis anno 1557 in maio factam. Facta 18 die vel circa, praesidente officiali reverendo domino Petro Poremsky, cancellario capituli.

419. [p. 347]. Item die 29 maii citatus magister Nicolaus Budzisow ad instantiam procuratoris magistri Nicolai Leopolitani, pro

¹⁾ 24 czerwca.

²⁾ Z półroczu letniego r. 1555/6 i zimowego r. 1556/7 jest tylko po jednej zapisce, bez znaczenia.

quatuor marcis et 8 grossis quartalis collegiaturae regalis anni 1550, recognovit, se accepisse et habere dictas 4 marcas. Et dominus decrevit reddendas esse procuratoribus dicti magistri Nicolai, scilicet Valentino Ravensi et Iohanni Leopolitano. magistris arcium et collegiatis, ex gracia quidem domini rectoris per unam marcem ad quartalia sese immediate sequencia.

420. [p. 347]. Item die 30 iulii venerabilis dominus magister Stanislaus Punikiewsky, citatus per Nicolaum Marci, bibliopolae Cracoviensis¹⁾, procuratorem Iohannis patruī, bibliopolae Poznanienis, recognovit, se teneri (ultra soluta) viginti tres florenos cum sex grossis certi et liquidi debiti, in chirographo eius recogniti. petiitque, ut haec gracia in solvendo hoc debito praestaretur, ut ad certa tempora solvere posset. Ubi dominus Nicolaus Marci supradictus concessit [hoc] eidem magistro Stanislao Punikiewsky, quam grate excipiens obligavit se ad acta praesencia primum pro festo Natalis Domini proxime instanti soluturum quinque florenos, item pro festo Paschae proximo videlicet anni 1558 alios quinque florenos, item pro festo Michaelis²⁾ eiusdem anni tercios quinque florenos et tandem pro Natali Domini proximo anno eiusdem residuum summae. sub poena excommunicacionis contra eum fulminandae, ut lacius in protocollo habetur. Testibus bedellis et familia rectoris.

421. [p. 348]. Tenor litterarum regiae Maiestatis, oblatarum pro parte doctoris iurispericiae Martini Krokier, absentantis se ab officio collegiaturae suae.

Sigismundus Augustus, Dei gracia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae etc. dominus et haeres.

Significamus praesentibus litteris, quorum interest universis. Cum venerabilis Martinus Kroker de Cracovia, decretorum doctor. in collegio canonistarum sacrorum canonum professor, reverendo in Christo patri domino Valeriano, episcopo Vilmensi, commaneat officio cancellarii defungens, ubi non minus profectus facere poterit, quam si hic publice profiteatur, adducti precibus ipsius in Christo reverendi patris domini episcopi, quem propter praeclaras illius virtutes et magna in nos merita charum imprimis habemus, fecimus potestatem ipsi venerabili Martino Kroker, ut a collegio ipso per totum sexennium a data praesencium computando abesse, interea vero omnes fructus ex collegiatura ipsius ad eum pertinentes percipere possit, dummodo onera collegiaturae, quam obtinet, incumbencia per alium doctorem idoneum suppleat, totoque eo sexennio in servicio ipsius reverendi in Christo patris domini Valeriani, episcopi Vilmensis, perseveret. Nam si prius, quam sexennium exierit, discedere ab eo voluerit, nos quoque tum, cum discesserit, facultatem istam nostram cessare volumus. In cuius rei fidem sigillum nostrum praesentibus est appressum. Datum Vilnae XIV iunii anno domini MDLVII, regni nostri XXVIII. Ioannes Przerepski, Regni Poloniae vicecancellarius, significat.

1) Szarfenberg.

2) 29 września.

422. [p. 348]. Anno, quo supra, scilicet 1557 die 10 septembris, comparens personaliter eruditus Stanislaus de Bialaczow, iuris baccalaureus, nomine principalis sui uti procurator destinatus. vigore litterarum, allegavit aegritudinem ut causam legitimam non posse redeundi venerabilem doctorem Andream Stremboss ad officium legendi in iure canonico leccionem ordinariam, nec posse comparere in termino vigore monicionis contra absentes emanato, petitque sibi dari dilacionem ad redeundum vel resignandum ad principium commutationis futurae. Dominus autem rector. audita et pensata allegata causa ut legitima et efficaci, contulit doctori Andreae nominato tempus unius mensis, principium scilicet commutationis, quo adveniente aut resignare aut redire tenebitur et officium suum agere, ut tenetur ex debito. alias procedetur contra illum iuxta formam processus et monicionis emanatae contra absentantes se ab universitate et officiis eorum. Praesentibus Alberto bedello. Andrea Rakowski et Gabriele de Schadek, testibus ad praesencia vocatis et requisitis et me Gregorio Gostinin, sacra auctoritate apostolica notario publico.

423. [p. 350]. Recognicio acceptarum rerum dominorum Hungarorum [Die 17 octobris].

Nos Nicolaus Thelegdinus, arcium liberalium et philosophiae baccalaureus, bursae olim Germanorum nunc autem novae dictae, a dominis collegiatis ac proceribus huius academiae celebratissimae reverendis nobis sive nostrae gentis studiosis concessae, senior ceterique fratres studiosi ex Hungaria oriundi. pro tempore eiusdem bursae incolae, fatemur et recognoscimus. res communitatis Hungarorum in hac alma academia litteris operam navantium anno domini 1541 a studiosis nostrae gentis. tunc temporis in hac academia militantibus, Christophoro videlicet Beyey, Ioanne Rinvlino, Francisco Baionhazi, Gregorio Wyzkulety, reverendi domini Antonini, doctoris medicinae solertissimi, fidei ea lege commissas et commendatas, ut si aliquando numerus nostracium in hac academia excedat octonarum, praeterea si fuerit animus symbolum conferendi seu bursalia componendi, sine ulla controversia ac contencione qualicunque eas recipiendi omnimodam haberent potestatem. anno domini 1557 die 17 octobris ex consensu reverendi patris ac egregii viri domini domini Nicolai a Shadek, sacrae theologiae doctoris, canonici cathedralis ecclesiae Cracoviensis ac universitatis nostrae rectoris vigilantissimi, in usum communitatis nostrae posterorumque nostrorum nos integre ac sine omni defectu vel detrimento in nostras manus a famata ac honesta domina Anna, uxore eiusdem domini Antonini iam mortui vidua, recepisse, super quo eandem dominam quietavimus ac liberam reddidimus, prout quietamus ac reddimus liberam harumstrarum litterarum sive chirographi nostri vigore et testimonio mediante. Datum ex bursa nova anno et die eodem, senioris sub sigillo.

Olla aenea una, frixoria duo, scutellae stanneae octo, cantari stannei duo, salina stannea, mortarium aeneum, securis una, mensale unum, corbana, serae duae, liber statutorum, litterae donati salis, Diale-

ctica¹⁾ P. H., Priorum Aristotelis²⁾, Petrum Heliae³⁾, liber Bibliorum, liber De anima⁴⁾, scutellae duae lignae, tabula magna geographica iam inveterata et denigrata, teca lavatorii, mensa una. Ita factum esse, ego Nicolaus a Shadek, professor sacrae theologiae, canonicus Cracoviensis et rector studii generalis, testor manu propria.

424. [p. 351]. Sentencia contra absentes magistros Nicolaum Leopoliensem et Stanislaum Pinczow. Anno domini 1557 die decima decembris, termino peremptorio monicionis ex officio rectoratus contra absentes veniente et instigatore officii rectoratus accusante contumaciam magistrorum Nicolai a Leopoli et Stanislai a Pynczow, regaliū lectorum in studio generali Cracoviensi, tandem ex adverso procuratore magistri Nicolai Leopoliensis petente dilacionem duorum mensium ad ostendendum litteras regiae Maiestatis concessae veniae absentandi. Rector una cum consiliariis in gratiam regiae Maiestatis et intercessionem magnifici domini Joannis Oczieski, cancellarii regni etc., consenserunt petitionem procuratoris memorati magistri Nicolai Leopoliensis. Deinde comparente magistro Alberto Sieciechoviensi, asserto procuratore magistri Stanislai Pynczow, et petente quidem similem dilacionem, quia non docuit de constitutione procuracionis et litteris eius declaravit voluntatem, eum non posse, aut potius nolle, etiam futura hieme redire ad officium collegiaturae suae, a qua plus quam triennio temere et contemptibiliter se absentat, ideo rector cum consiliariis, reiterata deliberacione facta, praedictum magistrum nihil aliquando meritum de universitate ab officio alienaverunt privaveruntque et actu privant et alienant, alterique conferri et dari hoc ipsum officium collegiaturae et lectoris regii decreverunt et decernunt ipso facto. Praesentibus me Gregorio Gostinin, publico notario, et testibus ad hoc vocatis, Sbigneo a Bochnia, arcium baccalaureo, Thoma Cracoviensi, Nicolao et Alberto, bedellis rectoris et universitatis.

425. [p. 352]. Anno quo supra, die 13 decembris, quae erat dies festus sanctae Luciae. Constitutus praesencialiter providus Stanislaus Wolski, nacione a Thencin, civis et tabernarius Cracoviensis, una cum uxore sua legitima Margaritha Cracoviensi, fassus est et recognovit, se et suam uxorem accepisse (et ibidem realiter accepit) quadraginta marcas monetae numeri poloni, denique cingulum argenteum bene inauratum planarum fibularum, valoris viginti et duorum florenorum monetae. Item quatuor scutellas mediocres, octo orbes, lagenam capacem unius olivi vini, omnia stannea, in aestimacione trium marcarum monetae. Item duos nodos argenteos incrispatos et deauratos. Item monile cum octo perlis et quatuor lapillis erubinis in argento deaurato infixis. Finaliter cistam quercinam veterem, in qua haec omnia servabantur. Ibidem consistens nomine tutorio uxoris suae quietavit tutores et commissarios servandi easdem res pro Margaritha. no-

¹⁾ Zapewne: Petri Hispani (istniał druk krakowski z r. 1519).

²⁾ Priorum analeticorum Aristotelis libri duo (są druki krak. z lat 1510 i 1518) ob. Estreicher Bibl. pol. tom XII str. 213.

³⁾ Prawdopodobnie jego Grammatica, ob. Wiśłocki Incunab. str. 220.

⁴⁾ Może De anima Aristotelis ob. Estreicher Bibl. pol. tom XII str. 212.

minata iam eius legitima uxorē, videlicet Nicolaum a Schadek, canonicum Cracoviensem et Anthonium Napachanium, decanum ecclesiae sancti Floriani in Kleparss, doctores sacrae theologiae. Et in recompensam huius pecuniae aliarumque rerum supra nominatarum consignavit eidem uxori suae Margaritae pro dotalicio centum florenos in moneta, quod etiam prius fecit circa contractum matrimonii coram his, qui tunc congregati fuerant et vocati, videlicet Nicodemo, smigmatore Cracoviensi, Petro, sartore et aliis fidedignis utriusque sexus testibus. Nunc autem circa praesentem recognitionem et quietacionem coram me Gregorio Gostinensi, publico notario, ac venerabilibus dominis magistro Felice Bendorski, sacrae theologiae licenciato, canonico ecclesiae sancti Floriani et Petro a Proboszczowice, sacrae theologiae baccalaureo, decano ecclesiae sanctae Annae et Gabriele Eutropio a Schadek, studente Cracoviensi, testibus ad hoc vocatis et requisitis etc.

426. [p. 354]. Sentencia definitiva contra magistrum Stanislaum Punikiewski et coquinistam collegii maioris. [Die 8 marcii].

Concludimus¹⁾ Christi nomine invocato et solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes, per hanc nostram sententiam diffinitivam et iuris ordinationem, quam ferimus in his scriptis ex his, quae [cognovimus] in causa inter venerabilem praepositum, doctores et magistros collegii maioris ex una et magistrum Stanislaum Punikiewski, rectorem scholae ecclesiae Corporis Domini in Cazimiria, parte ex altera, occasione violenciae publicae, illatae praedictae domui privilegiatae, piaae et ecclesiasticae libertati annexae, coram nobis vertente et mota, dicimus itaque, pronunciamus, decernimus et declaramus: praefatum magistrum Stanislaum Punikiewski non modo ex testium trium attestacionibus et deposicionibus, verum etiam ex ipsius rei magistri Stanislai aperta conflictus sui confessione cum terciario disgladiacionis[que] cognovimus eum violenciam domui collegii maioris fecisse, violasse libertatem et dehonestasse religiositatem una cum eodem vulnerato. Pensita autem persona eius et operae indecencia, quia accinctus gladio inaccessit, rustico habitu vestitus, gladio evaginato iurgatus est contra honestatem suae condicionis et domus nostrae libertatem cum servitore coquinario, vibratoque gladio cum eodem congressus est et vulnus capiti eius infixit, ideo condemnamus eum iuxta formam iuris et legum inhabilem officiis et beneficiis in universitate consistentibus; eum autem servitorem coquinae deputamus carceribus domus pro arbitrio communitalis nostrae etc. Hac nostra sententia interlocutoria mediante. Actum anno Domini 1558 die 8 marcii.

427. [p. 355]. Anno supra notato die vero 14 marcii congregati domini doctores et magistri, auditaque petitione nuncii magnifici domini Johannis Ociesky, capitanei Cracoviensis, Osswieczmiensis et Zathoriensis atque cancellarii regni atque magistri Alberti

¹⁾ Zanotowano współcześnie na marginesie: Magistri Stanislai Punikiewski privacio beneficii cassata est post satisfaccionem, ut in sequenti folio etc.

Siecechoviensis, collegii minoris collegii et participis officii, ut possit absentari a loco et officio suo, domini praesentes consenserunt et admiserunt, posse eum abire cum nepotibus suae magnificenciae ad biennium ad studia Italica etc.

428. [p. 355]. Anno, quo supra, die 17 marcii alias feria 5 post dominicam Oculi, venerabilis dominus Adam Cracoviensis, parochus Luboricza, quietat et quietavit apud acta praesentia reverendum dominum Andream Strembosz. doctorem iuris pontificii, lectorem novorum iurium, de decem marcis monetae alias de novem aureis ungaris et duodecem grossis, quos sibi tenebatur iuxta chirographum proprium super hoc debitum, datum anno domini 1546, hodie solutis in praesentia Nicolai Samson. bedelli et civis Cracoviensis, Joannis de Zacliczin et Gabrielis Eutropii a Shadek, testibus circa haec acta existentibus et ibidem dominus doctor Adam restituit chirographum domino doctori Andreae Strembosz. Ibidemque dominus doctor Adam fatebatur et protestatus est, has decem marcas fuisse proprias iuxta dispositionem chirographi, cuius tenor talis est: Ego Andreas Strzembosz, decretorum doctor, recognosco per praesentes, quia a venerabili ac egregio viro domino Adamo Mettello Cracoviano, iuris pontificii doctore, poenitenciaro ecclesiae cathedralis Cracoviensis, recepi in mutuum decem marcas pecuniae numeri et monetae polonicae, quas suae dominacioni permitto accipiendas apud reverendum patrem dominum doctorem Nicolaum Shadek, decanum sancti Floriani et procuratorem universitatis Cracoviensis. pro isto quartuali transacto scilicet Penthecosten anni vero currentis 1546-ti. In cuius rei testimonium sigillum meum praesentibus est subimpressum. Anno, quo supra, die vero Lunae 21 iunii. Idem, qui supra, doctor Andreas Strembosz. manu sua.

429. [p. 356]. Die 26 marcii.

Joannes Kolakowskij praesencialiter coram officio rectoris constitutus recognovit. sibi satisfactum esse a magistro Stanislao Ponikiewskij, rectore scholae Corporis Christi in Casimiria, pro vulnere sibi in capite inflicto et quietat eum pro omni satisfaccione. In praesentia venerabilis ac egregii domini doctoris Antonii a Napachanie, decani in Cleparz, Stanislai Richwalski, Joannis a Zacliczin. Anno domini 1558 mense et die 26 marcii.

430. [p. 356]. Anno, quo supra, die 1 Aprilis. Quamvis ante certos dies ¹⁾ venerabilis dominus magister Stanislaus Punikiewsky, rector scholae Corporis Domini in Casimiria, ob violenciam fractae libertatis collegio maiori ex privilegio regis concessae, quam visus est intulisse die 7 [marcii] per vibrationem gladii et vulneracionem servitoris communitatis, ipso tamen servitore dictum magistrum insequente et inquietante, fuerat inculpatus et condemnatus atque per hoc inhabilis ad beneficia et officia domus declaratus. Attamen quia non

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 426 i 429.

contumacem se gessit, nec in perpetuum huiusmodi inhabilitas fuerat pronunciata, sed potius in cautelam aliorum lata, ideo cum is magister Stanislaus Punikiewsky humiliter deprecatus est communitatem collegii et invenit pacem et gratiam in oculis dominorum doctorum et magistrorum, eo tempore praesentium, denique paulo ante famulo laeso, quamvis simili sententia damnato ac occasionem huic casui praebente, condignam fecerat satisfaccionem, ideo praefatum magistrum Stanislaum, sic ut praefertur, humiliatum et parti laesae satisficientem ad communionis nostrae consorcium restituimus et magistratibus, officiis et beneficiis idoneum et habilem pronunciamus et admittimus, hac nostra sententia diffinitiva mediantem. Praesentibus bedellis Nicolao et Alberto. Johanne Zakliczin et Gabriele Eutropio a Shadek, scholaribus studii nostri Cracoviensis. Rector manu sua subscripsit.

431. [p. 356]. Die 11 Maii¹⁾ honorabiles sacerdotes Stanislaus Virzbicki, plebanus in Cocina et Joannes Naclo, vicarius ad sanctam Annam, executores magistri Nicolai Cobilino, personaliter constituti coram officio rectoris, recognoverunt, se accepisse ibidem sex aureos ab executoribus doctoris Valentini Ravensis per manus doctoris Sebastiani a Clieparz, canonici sancti Floriani, quos quidem sex aureos praedictus doctor Valentinus Ravensis apud se habuit exactos de censibus altaris, a domino Morski censito solutos. Et quietaverunt ibidem dominos executores praedicti doctoris Valentini. In praesentia testium doctoris Antonii, decani sancti Floriani, Joannis a Zachliczin et Joannis, servitoris doctoris, ad hoc requisitis.

Providus Martinus Orlik, maritus Annae, sororinae olim doctoris Valentini Ravensis, canonici sancti Floriani, habito mandato sufficienti nomine uxoris suae, deinde personaliter constituta Hedvigis, sororina dicti doctoris et uxor Joannis Barwierz, recognoverunt et fassi sunt, accepisse legata testamentaliter per avunculum suum, nominatum supra doctorem Valentinum, videlicet Martinus Orlik pro uxore sua viginti florenos monetae, cochlear argenteum cum signo V. R., deinde decem florenos monetae pro studio filiorum eius simul cum libris in artibus pro eisdem legatos. Item pro Anna uxore sua aestivale czamoleti nigri. Deinde Hedvigis personaliter constituta fassa est, accepisse viginti florenos monetae cum cochleari argenteo simili priori et aestivale harassii nigri. De quibus omnibus et singulis quietaverunt coram officio rectoris venerabiles dominos doctores sacrae theologiae et Benedictum a Cosmin et Sebastianum a Clieparz, canonicos, una cum magistro Sigismundo Obrempski, sacrae theologiae baccalaureo, canonico sancti Floriani in Clieparz. Idem Martinus et Hedvigis manu coniuncta recognoverunt, se accepisse stannea vasa, ponderancia quatuor lapides et viginti duas libras, dividenda aequaliter inter quatuor sororinum et sororinas, videlicet: Felicem, Annam, Hedvigim et Orsulam, cives in Rawa, de quibus quietaverunt etc.

Item honorabilis sacerdos dominus Martinus, vicarius Ravensis, ibidem accepit ex manibus eorundem executorum legatos decem flore-

¹⁾ Odtąd rozpoczyna się półrocze letnie r. 1557/8 tj. szóste półrocze rektorstwa Mikołaja z Szadka.

nos monetæ, scilicet pro N. Malonkowa, uxore Mathiæ Malonek, sex florenos et quatuor pro filiabus eius. Idem dominus Martinus fassus est, se accepisse opera omnia Augustini¹⁾ in decem partibus seu tomis, similiter omnia opera Gregorii²⁾ in duobus voluminibus magnis contenta, ea condicione, ut prædicti libri dentur in custodiam consulum Ravensium et victricorum ecclesiæ, qui custodient eos, ne pereant, cum dati fuerint in usum sacerdotibus; scilicet ut qui acceperint eos, caveant de indemnitate illorum scripto manus suæ. De quibus omnibus quietant prædictos executores testamenti. In præsentia Stanislai a Rawa, Alberti de Lubochien Magna, arcium liberalium baccalaureorum, olim servitorum defuncti et Theophili Kwiathkowski, aulici generosi domini Lassocki, ad hæc vocatis et requisitis et me Gabriele Elitropio a Shadek, huius actus scriba.

Item Felix dictus Commendarz, civis Ravensis, ex Dorothea doctoris Valentini Ravensis sororius, recognovit. se accepisse vestem griseam vulpibus subductam, florenos in moneta viginti, cochlear argenteum cum signo defuncti V. R., stanni quartam partem de toto pondere iam acceptam per Martinum et Hedvigim, cognatos defuncti, de quibus sibi legatis et acceptis quietat executores supra memoratos prædicti defuncti. Coram testibus Stanislao Ravensi, baccalaureo et Ioanne Zacliczin, studente et me Gabriele Elitropio Shadkovie etc.

Deinde 17 iunii honorabilis dominus Martinus, vicarius in Rawa, allato et exhibito mandato plenipotenciæ Ursulae, coniugis Mathiæ Nagorka, sororinae doctoris Valentini Ravensis, ex officio consulari accepto, recognovit, se accepisse pro ea et nomine ipsius decem marcas in dotem legatas, denique ultra hoc viginti florenos monetæ in testamento superadditos. Item vestem czamoletli nigri ventribus cismarum subductam et cochlear argenteum cum signo defuncti V. R., de quibus quietavit circa acta præsentia dominos executores supra nominatos. In præsentia testium Stanislai Rawa, baccalaurei arcium et Ioannis a Zacliczin, præsentibus etc.

432. [p. 359]. Anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo octavo, die Veneris III iunii. Articuli propositi a facultate artistica coram magnifico ac excellentissimo viro domino Nicolao a Schadek, sacrae theologiae professore, canonico Cracoviensi etc. per venerabilem dominum magistrum Martinum Pylzno, decanum facultatis prædictæ, qui sequuntur.

1. Quod non expunxit.
2. Nec scit, quis expunxerit.
3. Nec occasionem aliquam dedit.
4. Nec diligencias adscripsit.

Speciatim vero magistro Ioanni a Wyeliczka propositus est articulus, an tradidit metricam alicui, quoniam apud eum erat longo tempore. Primus itaque testis magister Martinus Racziass, senior contu-

¹⁾ Wydanie Erazma Roterdamczyka w 10 tomach z r. 1528—9, ob. Graesse Trésor I. str. 253.

²⁾ Graesse (l. c. III. str. 146) zna tylko jedno wydanie dwutomowe dzieł Grzegorza Nazjanzeńskiego z przed r. 1558, a mianowicie bazylejskie z r. 1550 (tekst grecki).

bernii Hierusalem, praestitit iuramentum requisitum a facultate artistica per dominum magistrum supra nominatum: quod non expunxit, nec scit quis, nec occasionem aliquam dedit, nec diligencias adscripsit.

2. Magister Albertus Wendrogowski, collega minoris collegii, praestitit iuramentum super articulis per facultatem artisticam propositis. Hoc tamen recognovit praedictus magister, quod audivit in convivio magistrandorum in vaporario domus maioris collegii a magistro Benedicto Kotharski, collega minoris collegii, haec verba: aetatem domini doctoris Schadek et domini Napachanye se cognovisse ex metrica diligenciarum facultatis artisticae, quam fatebatur se recepissee a famula Katherina magistri Budzissow, interim decani.

3. Magister Benedictus Kotharski praestitit iuramentum requisitum a facultate artistica super articulis propositis et allegavit, se nosse aetatem domini doctoris Schadek et domini Napachanie ex maioribus et non ex metrica.

433. [p. 359]. Die Saturni IV iunii.

4. Magister Ioannes Wielicius praestitit iuramentum, se vera dixisse ad omnes articulos, super quibus interrogatus fuerit. Imprimis tamen post praestitum iuramentum deposuit, se acceperisse metricam facultatis artisticae a magistro Budzissow, interim decano, non in gratiam alicuius, sed causa describendorum nominum magistrorum, leccionum pro gradu magisterii praelegencium.

Item deposuit, quod nulli tradidit de domo, nisi quod in eandem domum aliqui magistrandorum accedentes propria magistrorum nomina describebant. videlicet Stanislaus Spoth, Martinus Zadorowski et ceteri, vix non omnes.

Item deposuit, quod interim, dum erat apud eum metrica, accessit eum magister Kotharski unius rei ob causam, ipse tandem propter negotia e habitacione discessit, magistro Kotharski ibi existente; qui non intellexit, si Kotharski tunc temporis metricam vidisset vel expunxisset.

Item recognovit, quod nec expunxit, nec scit, quis expunxerit, confessus tamen est, se potuisse dare occasionem alicui expungendi, vel per absenciam vel per indiligenciam, quando apud eum erant praedictae personae.

Item deposuit, quod diligencias non adscripsit.

5. Item magister Martinus Radomskie praestitit iuramentum, omnia vere et fideliter narrasse, quaecunque audivit ex magistro Ioanne Wyelicio.

Imprimis itaque deposuit, se audivisse mente sobria a Ioanne Wyelicio, quod habuisset metricam praedictus Ioannes facultatis artisticae apud se eandemque magistro Kotharski concessit.

Super articulis vero propositis a facultate artistica nihil scit.

434. [p. 360]. Die Martis VII iunii.

Magister Ioannes Wielicius deliberatus deposuit his verbis: Cum audivi diversam esse deposicionem magistri Martini Radomskye a mea, senciens, quantum sit crimen periurii, coepi diligenter mecum expen-

dere, quae nam praetermisserim, aut obscure atque oblique dixerim; cuius quidem est causa, quod mihi non datum est ad deliberacionem, quem ad modum pecii. Sub articulo ergo tercio, qui erat, quod dederim occasionem, reliqua dicenda brevitati studens comprehenderam. Sed quoniam video propter istam meam obscuriorem deposicionem venerabilem dominum magistrum Nicolaum Budzissow nihilominus aduc versari in periculo et a damno non esse immunem, propterea nunc bene deliberatus vigore eiusdem praestiti iuramenti recognosco ordine rem totam gestam de metrica facultatis artisticae; contemptisque omnibus persuasionibus, adhortacionibus atque comminacionibus (illi enim magis obtemperandum, qui, postquam corpus occiderit, potest animam mittere in Gehennam) recognosco, quem ad modum prius, ita et nunc, me accepisse metricam a domino magistro Nicolao Budzissow, interim decano facultatis artisticae, non in gratiam alicuius aut favorem, sed ad describenda nomina magistrorum in chartam diligenciarum, sub quibus audiui lecciones pro gradu magisterii. Quibus descriptis cum reliquis magistrandis acceperam eandem, ut referrem praedicto domino decano, prius quoque descenderam ad magistrum Benedictum Kotharski, eandem metricam habens sub ala cum alio libro. quod cum idem magister Kotharski conspexisset, interrogavit, quid nam habeam? Dixi, me habere librum decani; quid enim haec metrica sibi volebat, omnino ignorabam. Postquam ostendi, respondit ille, se scire, qui sit liber, petiitque, ut vel saltem illo tempore apud se relinquerem, donec redirem a decano praedicto magistro Budzissow. Relinqui ergo illi, postridie tandem recepi et retuli domino decano. Die tandem eleccionis decani, cum repertae sint liturae atque expunciones in eadem metrica, sub vesperum idem magister Kotharski venit ad me petiitque, ne quidquam revellarem de metrica, exponens multa, quae hinc sequuntur, pericula. Ego, cum usum metricae ignorarem, pollicitus sum, me non revellaturum, sed cum tandem in convocacione publica, quae erat pro horis et lectoriis accipiendis, vidi ortam esse controversiam de libro facultatis, praeculsit (sic) illico animum ac non de levi re esse controversiam animadverti; hanc causam statim concedivi magistro Martino Radomskie, quem etiam non minus reverentem magister Kotharski, ne quidquam revellaret eorum, quae ex me audivit. Postea, cum videret magister Kotharski me tergiversantem in ea causa et verentem, si vocer ad iudicium periurium multis exemplis periurorum, persuadebat, ut starem illi promissis. Hoc addens: „aliud cogites, aliud iura, ibimus ad unum sacerdotem, qui nos facile absolvat“.

Quibus examinatis testibus hanc tulit sententiam praedictus iudex:

Quoniam hominum facta ex intencione facientis meciuntur et iudicantur, quamvis ergo magister Nicolaus Budzissow dederit metricam diligenciarum lectorum in manus magistri Ioannis Wielicii iunioris nullam suspicatus occasionem mali eventus, sed intencione commodi et usus dicti magistri, nihilominus evenit expuncio diligenciarum et negligenciarum quorundam magistrorum; non obstante tamen eo eventu, qui praeter spem et intencionem evenit, liber pronunciatur magister Nicolaus Budzissow a culpa damnabili et poenali; sed iuxta deposiciones testium, iuramento adductorum ad dicendum veritatem, ille magi-

ster, ut pote Benedictus Kotharski, committitur iudicio facultatis artisticae, in quam peccavit, ut subiaceat sententiae in eum ferendae, tanquam reus malefacti in rempublicam artisticam, donec satisfaccione debita sufficientique reconcilietur et gratiam invenit apud regentes facultatem, humile namque caput gladius non ferit.

435. [p. 363]. Anno, quo supra, die 11 augusti¹⁾ constituti praesencialiter venerabiles magister Thomas Paulinus Cracoviensis, praepositus ecclesiae parochialis sancti Nicolai circa Cracoviam, Ioannes Maczka, sacerdos et sacrista ecclesiae predictae et Clemens Lanczkoronski. victricus eiusdem ecclesiae, cavens pro socio, recognoverunt, se recepissee legatos quinquaginta aureos pro filaris turris ecclesiae roborandis et viginti aureos hungaricales pro reparando organo, legatos testamentaliter per reverendum dominum Ioannem a Szanok. iuris pontificii doctorem et praefatae ecclesiae olim praepositum etc., ex manibus doctoris Nicolai a Schadek, canonici Cracoviensis, nomine suo et coexecutorum suorum nominibus, de quibus quietaverunt eosdem de praedictis septuaginta aureis hungaricalibus, ad supra dicta legatis, in praesencia testium ad hoc vocatorum et patronorum dictae ecclesiae, reverendorum Sebastiani a Klyeparsz, Felicis Bendorski, doctorum et magistri Alberti Dambrowski. sacrae theologiae baccalaurei et canonicorum ecclesiae sancti Floriani in Klyeparsz. Et me Gregorio Gostinensi, sacra auctoritate apostolica notario publico, praesenti quietacioni et recepcioni adhibito teste et scriba.

436. [p. 363]. Anno domini 1558 die Jovis XI augusti reverendus pater dominus doctor Nicolaus a Schadek, ecclesiae cathedralis Cracoviensis canonicus et almae universitatis studii generalis Cracoviensis rector, ut et tanquam executor testamenti venerabilis olim doctoris Ioannis a Szanok, ecclesiae sancti Nicolai extra muros Cracoviae praepositi, suo et aliorum dominorum coexecutorum nominibus, satisfaciendo ultimae voluntati praefati domini olim doctoris Ioannis Szanok, reposuit et dedit ecclesiae sancti Nicolai pro campanili reformando, vel de novo construendo, florenos in auro per grossos 52 computatos quinquaginta et pro organis in eadem ecclesia reformandis florenos in auro viginti. In quibus quidem viginti aureis per grossos 52 computatis debent includi quindecim marcae pecuniarum, cuidam Catherinae de Cracovia, olim doctoris Ioannis Szanok coctrici seu hospitae domus, per suam paternitatem antea datae, quas magister Thomas de Cracovia. modernus praefatae ecclesiae sancti Nicolai praepositus, ex anno gratiae pro olim doctore Ioanne spectantes dictae Catherinae solvere debuerat. In praesencia venerabilis magistri Thomae, praefatae ecclesiae praepositi et Ioannis Mąka, sacristiani ac Clementis Lanczkorvnski. textoris et Gregorii Lamch, pileatoris, eiusdem ecclesiae victricorum, qui nomine praefatae ecclesiae, acceptis praefatis quinquaginta aureis florenis pro campanili construendo vel reformando depu-

¹⁾ Zanotowano wspólcześnie na marginesie: Quietacio de 70 aureis decani Iohannis Sanok pro ecclesia sancti Nicolai vide sequentem pleniorum. Cassata est et meliorata in sequenti. — Zarazem przekreślono tę zapiskę.

tatis et viginti florenis aureis per grossos 52 computatis, inclusis quindecim marcis pecuniarum ipsi Catherinae ut supra datis, quae ex anno gratiae solvi et dari debuerant. eundem reverendum patrem doctorem Nicolaum a Schadek, tanquam executorem testamenti olim doctoris Ioannis a Szanok, cum eius coexecutoribus quietaverunt et liberos dimiserunt. Et in continenti praefatus magister Thomas praepositus huiusmodi quindecim marcas pecuniarum ipsi ecclesiae pro reformatione ~~gratiae~~ se soluturum et expositurum obligavit hac lege et ratione, ut iam per reverendum patrem doctorem Nicolaum a Schadek, tanquam executorem testamenti olim doctoris Ioannis a Szanok, suo et aliorum coexecutorum nominibus, de anno gratiae quietaretur. Et ibidem reverendus pater dominus doctor Nicolaus a Schadek, suo et suorum coexecutorum nominibus, de eorum rathabicatione cavendo, praefatum magistrum Thomam, modernum praepositum, de anno gratiae pro olim doctore Ioanne a Szanok spectante quietavit et liberum dimisit, ea tamen ratione, ut magister Thomas praedictus, praepositus ecclesiae et ceteri victrici ecclesiae amplius non repetant aliqua debita vel ecclesiae vel ministrorum eius, quae prius obieiebant doctori Ioanni Szanok, praeposito olim dictae ecclesiae, sed satisfaciat idem dominus praepositus modernus, prout ipse se satisfecisse omnibus offerebat et obligavit etc. In praesencia venerabilium dominorum magistrorum Sebastiani a Klyeparss, Felicis Bendorski, sacrae theologiae doctorum, Alberti Dambrowski, theologiae facultatis baccalaurei, ecclesiae sancti Floriani in Klieparsz canonicorum, et me Gregorio Gostinin, sacra auctoritate apostolica notario publico, praesenti quietationi et pecuniarum receptioni adhibito teste et scriba.

Acta actorum coram reverendo domino Martino Crokier de Cracovia, philosophiae et iurisprudenciae doctore, canonico ecclesiae cathedralis Luceoriensis et almae universitatis studii generalis Cracoviensis rectore, anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo octavo commutatione hiemali feliciter incipiunt.

437. [p. 367]. Lunae quinta decembris.

Instigator officii reverendi domini rectoris Nicolaus sapiencia contra reum infrascriptum verbo proposuit, quod ipse actui sabbato proxime praeterito in superiori lectorio celebrato, cui iuxta statuta et mandatum domini rectoris omnes magistri salariati et baccalaurei theologiae tenentur interesse. non interfuit, petens ipsum in poena duodecim grossorum iuxta statuta universitatis puniri et condemnari ac ad solutionem cogi. In praesencia venerabilis domini magistri Sigismundi Obrebski, sacrae theologiae baccalaurei, collegae maioris collegii, qui suo et aliorum dominorum baccalaureorum suae professionis, de illorum rathabicatione cavendo, nominibus, nonnullas exceptiones, quod celebrationi actuum non tenentur interesse nec ad id cogi possunt, facto

realiter et in scriptis obtulit, petens se nihilominus circa suas huiusmodi excepciones conservari et se ab instancia et ulteriori impetitione praedicti instigatoris absolutum pronunciari. Ex adverso praedictus instigator officii contra huiusmodi excepciones verbo generalia contra replicavit, offerens se nihilominus facto realiter et in scriptis, in quantum opus fuerit, lacius replicari loco et tempore congruis, et petens, ut supra. Et dominus non obstantibus excepcionibus huiusmodi, immo ad partem reiectis, ipsum dominum magistrum Sigismundum Obreḡski in poena duodecim grossorum pecuniae propter absenciam actui celebrato condemnavit et solvere in continenti sub poena excommunicationis mandavit. Qui ab huiusmodi decreto ad dominos consiliarios totius universitatis verbo appellavit et nihilominus metu censurarum et non alias, de quo protestatus est, poenam huiusmodi in manus domini reposuit, de qua quietatus est. Praesentibus Alberto bedello et Petro Psarski, testibus.

438. [p. 367]. Lunae XII Decembris.

Instigator officii domini Nicolaus bedellus contra reum infrascriptum, occasione absenciae actui sabbato proxime praeterito in superiori lectorio celebrato verbo proposuit, petens ipsum in poena duodecim grossorum pecuniae iuxta statuta puniri et condemnari ac ad solutionem cogi. In praesentia venerabilis domini Petri a Proboscowicze, arcium magistri, collegae maioris collegii. Qui una cum venerabili domino Sigismundo Obreḡski, suo et aliorum dominorum baccaliorum theologiae, de illorum ratihabicione in forma iuris cavendo, nominibus excepciones per ipsum dominum magistrum S. . . . Obreḡski anno praesenti die quinta decembris oblatas, verbo repetiit et se circa illarum tenorem conservari petiit. Et dominus inhaerendo priori suo decreto ipsum dominum Petrum a Proboscowicze propter absenciam actui, ut praemittitur celebrato, in poena duodecim grossorum condemnavit et solvere in continenti sub excommunicationis poena mandavit. A quo decreto praefatus dominus Petrus a Proboscowicze appellationem facto et in scriptis domino interposuit et super ea responderi petiit. Et dominus respondendo dixit: „non sentimus hanc responsionem illi pro apostolis dandam“. Et nihilominus praefatus magister Petrus a Proboscowicze metu censurarum et non alias, de quo protestatus est, poenam huiusmodi duodecim grossorum in manus domini reposuit, de qua quietatus est. Praesentibus Alberto bedello et Petro Psarski, testibus.

439. [p. 369]. Veneris tertia Februarii [1559].

Discretus Joannes Janussowski de Cracovia, organista ecclesiae collegiatae sanctae Annae in Cracovia, coram domino in mei notarii publici et testium infrascriptorum praesentia personaliter constitutus, satisfaciendo concordiae inter ipsum et honestum Stanislaum Casprowicz de Cracovia, occasione abscisionis dextrae manus ipsi Stanislaowi Casprowicz per dictum Joannem Janussowski casu fortuito factae, per nonnullos dominos arbitros, per partes hincinde electos et assumptos, initae et consummatae, decem marcas pecuniae numeri et monetae po-

lonicalis, anticipando ratas per ipsos dominos arbitros constitutas, ipsi Stanislaus Casprowicz ratione abscissionis huiusmodi manus ex concordia praedicta reposuit, quas quidem decem marcas pecuniae praedictus Stanislaus Casprowicz tulit, numeravit et in effectu levavit ipsumque de eisdem decem marcis pecuniae ac de omnibus et singulis iniuriis, controversiis, litibus et accionibus, occasione huiusmodi manus abscissae in quocunque foro et iudicio motis et inceptis seu movendis et incipiendis, quietavit et liberum ac indemnem perpetuo et in aevum dimisit et dimittit praesenti inscriptione; residuas vero quatuor marcas pecuniae, quas ipse Joannes Janussowski ex concordia praedicta minorum arbitrorum dare et solvere tenebatur, attento eo, quod sibi huiusmodi summam in parata pecunia ad praesens anticipando ratas reposuerit, eidem Joanni Janussowski dimisit, ipsumque a solutione huiusmodi quatuor marcarum pecuniae liberum esse voluit, salva solutione integra pro medella eiusdem manus chirulico seu barbitonsori per ipsum Joannem Janussow impendenda, cui ipse Joannes se submitit et libere consensit. Et nihilominus praedictus Stanislaus Casprowicz promisit et praesenti obligatione se obligavit dictum Joannem Janussowski occasione eiusdem manus abscissae in nullo foro iudicii molestare, nec ei per se seu suos amicos, consanguineos ac alias quascunque submissas personas in discrimen et periculum vitae machinari et diffidare, sed omnes lites, controversias et inimicicias iam ex nunc mortificavit et extinxit. Et insuper pro maiori firmitate praemissorum omnium dominus poenam de securitate vitae inter partes praedictas quinquaginta marcas pecuniae hincinde vallavit et interposuit, quam poenam vallatam partes praedictae hincinde acceptaverunt et in eam consenserunt. Praesentibus venerabili et honestis viris Thoma Paulino, arcium magistro, praeposito sancti Nicolai extra muros Cracoviae, Joanne Szienko, praedicti Stanislaus Casprowicz patruo, Nicolao et Alberto, bedellis universitatis et Petro Psarski, domini rectoris servitore, circa praemissa testibus et me Ioanne Nicolai de Poremba, publico et actus praesentis notario.

Anno 1560, commutatione aestiva. Acta in rectoratu septimo reverendissimi domini Nicolai a Shadek, canonici cracoviensis ¹⁾.

440. [p. 370]. Die Martis 21 maii.

Constituti personaliter coram reverendis dominis Nicolao a Schadek, rectore, Ioanne Korczbok, canonicis Cracoviensibus, Felice Bendorski, canonico Kleparciensi etc. tanquam coram iurisdiccione ex officio suo competenti, cui iurisdiccioni subsunt, nobiles Stanislaus Czeluzinski et Christopherus Borkowski, ex contubernio pauperum studiosi, pro se et suis amicis et sanguine iunctis — et seniores Iudaeorum Cracoviensium, suo et totius communitatis nomine, pro quorum rati-

¹⁾ Z półrocza letniego r. 1558/9 i z półrocza zimowego 1559/60 brak zapisek.

habicione praesentibus caverunt, eciam recedendo a quovis iure et iurisdictione et se quo ad actum praesentem iurisdictioni huic incorporando, recognoverunt, quod sponte et libere suscipiunt in iudices compromissarios praefatos reverendos dominos seque submitunt, quod quicquid illi in negotio praefatorum nobilium Stanislai Czeluzinski et Christophori Borkowski, occasione vulnerum ac aliarum iniuriarum, quibus se inter Iudaeos affectos queruntur et Iudaeorum Cracoviensium statuerint et decreverint, id omne utramque partem inviolabiliter servaturam idque sub vadio centum marcarum numeri et monetae polonicae. Primum itaque et in continenti praefati domini iudices compromissarii solenniter sunt protestati, se auctoritatem magistri domini capitanei Cracoviensis eiusque officii per omnia integram et illaesam esse volentes, hanc vero concordiam praesentem se ad preces Iudaeorum ob id tantum constituere, ut pacem et securitatem ipsis Iudaeis compararent, quae ut illis sit firmior, praefati Stanislaus Czieluzinski et Christopherus Borkowski pro se et sanguine iunctis aliisque studiosis cautionem fideiussoriam praestare debent pro pace et securitate Iudaeis praestanda; deinde ut fideiussores statuant, si eciamsi extra contubernium quodvis extiterint, vulnera et iniurias, quas sibi illatas queruntur, neque per se neque per alias quasvis submissas personas se ulturos, sed in pace et tranquillitate se conservaturos, idque sub poena centum marcarum vadii numeri et monetae polonicae irremissibiliter tocies, quociens pro eadem citati aut vocati fuerint. Similiter eciam senior Iudaeorum Cracoviensium nomine suo et communitatis illorum, ut dictis nobilibus pro vulneribus et iniuriis illatis fiat recompensacio, tenebuntur proxima feria sexta in crastino scilicet Ascensionis Domini¹⁾ apud reverendum dominum rectorem deponere florenos monetae triginta quinque usuales, sub poena ut praefertur centum marcarum, ex quibus quidem pecuniis Stanislaus Czieluzinski viginti, Christopherus vero Borkowski quindecim florenos pro se tollent, non prius tamen, quam condiciones praeinsertas compleverint et quietacionem suo et suorum sanguine iunctorum nominibus plenariam fecerint idque sub vadio superius recensito; pro quo quidem vadio ad iudicium domini rectoris, pro tempore existentis, sive ad iudicium reverendissimi in Christo patris domini episcopi Cracoviensis aut saae paternitatis reverendissimae in spiritualibus vicarii et officialis Cracoviensis, sive eciam ad iudicium castrense Cracoviense citati in primo termino citationis satisfacere non recedendo a iudicio tenebuntur, nullis iuris remediis cautellisque aut quovis colore exquisito sese tuendo, quibus omnibus per expressum renunciant, non secus ac si iure victi essent.

441. [p. 371]. Die Martis 28 maii. Quietacio.

Nobiles Ioannes Czieluzinski et Christopherus Borkowski, de contubernio pauperum studiosi, coram domino in mei notarii publici et testium infrascriptorum praesentia personaliter constituti, satisfaciendo concordiae inter ipsos Iudaeos Cracovienses, occasione vulne-

¹⁾ 24 maja.

rum ipsis praefatis nobilibus apud dictos Iudaeos casu fortuito illatorum, per reverendos dominos supranominatos arbitros per partes hinc inde electos et assumptos initae et consummatae. Primum fideiussores statuerunt praedicti nobiles, videlicet venerabilem magistrum Ioannem a Vieliczka, seniore contubernii pauperum et honorandum Ioannem Kayska. vicarium ad beatam Virginem in circulo Cracoviensi, qui coram domino pro omni tranquillitate et quiete Iudaeis dum sponderunt, dominus triginta quinque florenos pecuniae numeri et monetae polonicae, anticipando ratas per ipsos dominos arbitros constitutas, ipsis nobilibus Stanislaŉ Czieluzinski et Christophero Borkowski ratione vulnerum ex concordia praedicta reposuit. quos quidem triginta quinque florenos pecuniae praedicti nobiles tulerunt, numeraverunt et in effectu levaverunt ipsosque Iudaeos de eisdem triginta quinque florenis pecuniae ac de omnibus et singulis iniuriis, controversiis, litibus. inquietacionibus et accionibus occasione vulnerum in quocunque foro et iudicio motis et inceptis seu movendis et incipiendis quietaverunt et liberos ac indemnes perpetuo et in aevum dimiserunt et dimittunt. Praesentibus discretis adolescentibus Ioanne Wrocziriss. Mathia Pilznensi aliisque plurimis fidedignis, circa praemissa testibus et me Gregorio Nicolai de Gostinin, publico et actus praesentis notario.

Anno 1560 commutatione hiemali in rectoratu octavo reverendissimi domini Nicolai a Schadek.

442. [p. 374]. Anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo, 2 die mensis ianuarii [1561].

Ego Laurencius Goszliczky praesenti manus meae inscripcione recognosco, me recepisse septem libros a reverendo domino Felice Bendorŉki, sacrae theologiae doctore, canonico sancti Floriani. quos dederam eidem oppignorandos Alexandro Wozykowsky, meos proprios. Quod si vero aliquis vel ipse Wozykowsky meam hanc accepcionem ad iniuriam acciperet, spondeo me ad omnia responsurum. Praesentibus Stanislaŉ Czosnowski, Ioanne Byedrzyckij; in praesencia reverendi domini rectoris Nicolai a Shadek, canonici Cracoviensis.

443. [p. 375]. Anno, quo supra, die Veneris 16 mensis Mai¹⁾ Albertus, bedellus officii. coram domino rectore iudicialiter comparens, accusata contumacia legitime monitorum, in termino hodierno non comparencium, petiit eosdem privari collegiaturis eorundem. Et dominus ex certis respectibus animum eius inclinantibus, praecipue cum non habeantur idonei ac habiles, qui in eorum loca procedant, terminum hodiernum dominis doctoribus Andreae Streboss et Josepho Konarzewski ab hinc ad finem commutationis praesentis distulit et prorogavit. Quo vero de magistro Alberto Secechoviccio absente, post ela-

¹⁾ Odtąd rozpoczyna się półrocze letnie r. 1560/1.

psum biennium uno anno et tribus mensibus frivole absentante et negligencias comittente, ut pote nec per alium legente, collegiatura minoris collegii privavit. ut officio requirente et laborem et presenciam. Magistro Ioanne Leopoliense post lapsum terminum adveniente, procuratore eiusdem, ab huiusmodi decreto dominorum verbo tantum apellante. Consencientibus et praesentibus consiliariis doctoribus et magistris Antonio Nabachanio, decano sancti Floriani, Felice Bendorski, canonico sancti Floriani et decano facultatis theologicae, magistro Ioanne Kuzeloviensi, seniore bursae pauperum et decano arcium et consiliariis officii universitatis. testibus vero ad hoc vocatis Jacobo Wroblowski, Joanne Radwanski et me Jacobo Gwiazdowski. notario publico¹⁾.

444. [p. 377]. Anno, quo supra, die vero iunii 16 in plena convocacione universitatis, lectis litteris reverendissimi praesulis Cracoviensis Philippi Padnievii, vicecancellarii, ad petitionem eiusdem reverendi domini data est venia absentandi a collegio per biennium a die exitus eius a Cracovia magistro Benedicto Cotarsky de Ploczka in gratiam non modo episcopi sed eciam magnifici domini castellani Sandomiriensis Maczieiowsky, cuius filius cum eodem magistro Vienne profectus est ad curiam caesareae Maiestatis. Nihilominus idem magister Cotarski debet providere de omnibus officiis eius collegiaturam spectantibus, ut pote de lectore competenti et diligenti.

445. [p. 377]. In eadem convocacione doctorum et magistrorum omnium facultatum post longam annorum transactorum dubietatem conclusum est, per amplius magistros baccalarios sacrae theologiae, laborantes in legendo cursu et sentenciis, liberos esse ab ingressu disputationum artisticarum diebus sabativis, secundum consuetudinem ab annis multis tentam et a nostris antecessoribus statutam et observatam. Non enim conveniens est, ut apposita manu ad aratrum sacrae scripturae retrocedat quis ad prophanas professiones et gentilium concertaciones, quinimo pueriles artes, nec urget aliqua necessitas, cum sufficiunt hi, qui ad haec tenentur ex officiis suae professionis. Denique quia cautum est privilegio promotorum ad theologiam, ut in ea professione laborent, ad quam vocati et promoti fuerint, itaque si quod contrarium fuerat servatum vel ordinatum, cassarunt illa, ut temporibus mutatis et necessitate mutarentur eciam leges et mentes mutarentur in meliora etc. Adiectum est tamen ibidem, ut disputationes theologiae frequentius fierent secundum statuta eorum facultatis et observarentur antiquae consuetudines, ut scilicet cursores et sententiarum in loco et ordine facerent disputationes et debitas et solitas abs-

¹⁾ Na marginesie tej zapiski zanotowano współcześnie: Magister Albertus Secechow rediit interim et interruptit vacanciam. Si tamen non legerit, privetur collegiatura. — Zaś na końcu jako dalszy ciąg tej zapiski wpisano współcześnie (ale odmiennem pismem) następującą notatkę, którą potem starano się wyskrobać i wykreślić, tak, że dziś parę wyrazów jest już nieczytelnych: Et dominus quidem doctor Strebosz, anticipando terminum talem ad privandum illum collegiaturae novorum iurium, per litteras suas [praesent]atas [per] praeratorem collegiaturae renunciavit ipsamque resignavit. Et dominus rector eandem collegiaturam vacuum decrevit et...

que omni excusacione. ad quod faciendum domini doctores maiores eorum superintendant, ut satis fiat eorum debito.

446. [p. 377]. Anno, quo supra, die vero 17 iunii facta est per litteras peticio per reverendissimum dominum Valentinum Herbornth, nominatum episcopum Praemisliensem, ut quem ad modum data est venia absenciae ad unum annum magistro Valentino Vrzedovio, collegae maioris collegii, a 17 augusti ad similem diem. ita quoque ardua necessitate exigente daretur alter annus liber a collegio. Et domini congregati concesserunt iterum anni unius libertatem absentandi a collegio, salvo tamen officio eius legendi per alium utramque leccionem regiae institucionis et disputacionis etc. Interim autem, etsi gaudebit censu. non tamen ad beneficia ascensu et habitatione et alia consuetudine observata veteri etc.

447. [p. 378]. Anno, quo supra, die vero ultima Junii, facta convocacione doctorum et magistrorum omnium facultatum, obtulit magister Albertus Leopoliensis, collega maioris collegii, litteras regiae Maiestatis, quibus eidem collata est venia absentandi a collegio per quatuor integros annos, salvis officiis debitis et eius proventibus. Ubi domini obtemperantes regiae voluntati. concesserunt eidem magistro Alberto biennium liberum a collegio, non neglectis tamen per eundem officiis debitis. Nihilominus ille protestatus est coram officio rectoris, se habere veniam absenciae per quadriennium, cupiens se conservari in gracia regiae Maiestatis, cum eius esset salariatus et lector, protestando se nolle discedere a concessione regiae Maiestatis. Adductis eciam ad hoc testibus.

448. [p. 378]. Anno domini 1561 die 20 septembris providi cmetones de Biezanow Capitulari Mathias Blazek et Stanislaus Nouak, advocatus, victrici ecclesiae eiusdem parochiae Biezanow, personaliter constituti coram officio rectoris recognoverunt, se levasse et accepisse de manibus reverendorum Nicolai a Shadek et Sebastiani a Cleparz, sacrae theologiae professorum, illius canonici Cracoviensis, huius vero decani ecclesiae sancti Floriani, executorum olim reverendi domini Antonii a Napachanie, sacrae theologiae professoris etc., tres florenos monetae, tres scutellas mediae quantitatis et tres discos seu tria talaria stannea, omnia servanda pro plebano paupere, tres vero florenos convertendos pro necessitate templi, lodicem quoque antiquam griseo colore pro stubella plebani vel pavimento altaris, alias prout congruencius videbitur illis vel plebano futuro; de quibus quietaverunt supranominatos executores. Praesente nobili Francisco Gorsky, eius villae villico seu praefecto et Iohanne Manco, succentore illius templi, testibus etc.

449. [p. 378]. Anno, quo supra, die vero XV Octobris, quae fuit finis commutacionis hiemalis.

Iuxta exigenciam termini hodierni discretus Albertus bedellus, instigator officii deputatus. accusata contumacia doctoris Josephi Conarzewsky, senioris contubernii canonistarum, nihil per se vel procura-

tores suos facientis, immo vero se ab officio senioratus temere circiter octo annos absentantis, officiumque praedictum et leccionem, ad quam obligatus est, nec per se nec per alium publice legere curantis, petiit ipsum dicto officio contubernii senioratus et beneficio, quod eidem senioratui est annexum, privari ac facultatem universitati doctorum et magistrorum alium ad tale officium senioratus eligendi concedi. Et dominus rector, attenta summa negligencia et diuturna doctoris Josephi praefati, illum officio senioratus et beneficio, quod eidem officio annexum est, secundum statuta universitatis et praeiudicata in simili absentia privavit officiumque, sine tamen beneficio (sic), vacare decrevit facultatemque dominis doctoribus et magistris universitatis alium eligendi dedit et concessit. Praesentibus bedellis et servitoribus etc.

Acta actorum coram reverendo domino Ioanne Turobino, arcium et iurisprudenciae doctore, decano Crusficensi et canonico ecclesiae cathedralis Chelmensis, rectore gymnasii Cracoviensis, anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo, commutatione hiemali.

450. [p. 379]. Mercurii XXVI Novembris.

Albertus bedellus, servitor publicus almae universitatis Cracoviensis, mihi Petro Gaulowski, notario publico, ad actum praesentem vocato per reverendum dominum rectorem, retulit, se inhibuisse domino magistro Andreae Gostenio, ne aliquam iniciacionem faciat, donec illum omnes domini doctores facultatis iuridicae ad illam faciendam admittant, sub poena excommunicationis ac trium marcarum. Et in effectu non paricionis illi terminum pro die hodierna assignasse, dixit.

Itaque in termino hodierno magister Vitus Zatoriensis, instigator officii, per reverendum ac excellentissimum virum dominum rectorem ad infrascripta deputatus, repetita ante omnia suprascripta relatione execucionis inhibicionis, petiit venerabilem dominum magistrum Andream Gostenium ob contravencionem inhibicioni praetactae, alias propter iniciacionem in iurisprudencia in sacris canonibus contra inhibitionem factam, poenam excommunicationis incidisse declarari ac in tribus marcis pecuniae condemnari ac ad solvendum cogi et litteras necessarias decerni et extradi mandari. In praesencia magistri Andreae Gostenii, confitentis, se quidem iniciacionem fecisse, sed eam se asseruit egisse iuxta statutorum canonicae facultatis dispositionem, offerens se daturum rationes suas fusius in scriptis. Et dominus reverendus rector audita ipsius confessione illum in petitis condemnavit, litterasque desuper necessarias dandas decrevit. A quo decreto dictus dominus magister verbo appellavit, offerens se etc. Et nihilominus petiit super eadem appellacione sibi responderi. Reverendus dominus in termino iuris vel intra respondebit. Ibidemque praefatus Albertus bedellus ex mandato domini rectoris eidem magistro Andreae, ne se intro-

mitteret ad legendam aliquam leccionem in iure canonico, sub poena inhabilitatis ad facultatem canonicam inhibuit cathedramque illi et auditorium iurisconsultorum, ubi publice habiles docent, interdixit.

451. [p. 381]. Eadem die.

Supradictus Albertus bedellus retulit mihi notario publico, prae-fatum magistrum Andream monuisse. quatinus hinc in octava decreto domini pareret, alias poenam trium marcarum, in qua est condemnatus. solveret. sub poena excommunicacionis.

452. [p. 381]. Mercurii III Decembris.

Venerabilem magistrum Andream Receptam Albertus, bedellus universitatis, retulit se monuisse ex mandato domini rectoris his verbis: „Domine magister Andrea Recepta! ad convincendam vestram maliciam moneo vos autoritate domini rectoris, ne se amplius intromittere audeatis ad vetitum et interdictum vobis munus legendi Rubricam in iure canonico, quod magna contumacia eciam tum facere pergitis. idque sub exclusionis poena a participacione bonorum et privilegiorum universitatis nostrae Cracoviensis“. Praesentibus Leonardo de Radowicze, Francisco de Cracovia et Nicolao, bedello universitatis.

453. [p. 381]. Mercurii III Decembris.

Venerabilis Iacobus Belzik, decretorum doctor, de mandato reverendi domini rectoris monitus est per Nicolaum bedellum, ut infra octavam sub poena excommunicacionis et poena unius sexagenae responderet ad acta domini rectoris omnes quaterniones scriptos, continentes in se repeticiones, ut vocant, in totum ferme Corpus Juris, quaestiones et recomendaciones (sic) varias, quos partim ex bibliotheca communi iuristarum partim ex domo dominorum canonici iuris consultorum accepit et pro se usurpavit. Hii quaterniones, qui erant magna occasio non discendi ac nihil studendi praefato domino Belzik, illis enim in suis leccionibus publicis utebatur ex illisque non intellecta cum dedecore universitatis semper legebat. Hodierno itaque termino praefatus bedellus retulit, se dictum dominum Belzik eo, quo supra, modo monuisse. Illo vero tota die hodierna nihil faciente et mandata domini rectoris contemnente, bedellus universitatis accusata eius contumacia petiit illum in sententiam excommunicacionis et poenam sexagenae incidisse declarari et litteras dari decerni. Et dominus rector ipsum in petitis condemnavit et litteras etc.

454. [p. 381] Jovis IV Decembris.

Albertus bedellus retulit, se monuisse dominum Iacobum Gvasdawski de Pobyedziska pro poena decem florenorum in moneta, quam incurrit et incidit, volens promovere in iure inabilem nec qualificatum iuxta facultatis canonicae statuta, eamque voluntatem in exteriorum actum quandam deduxit, eandemque poenam, ut hinc ad octavam poneret, eidem domino iniunxisse.

Idem dominus Jacobus Gwasdowski per eundem bedellum monitus est ex mandato domini rectoris, ne auderet aliquam convocacionem, existens decanus facultatis iuridicae, facere in negotio magistri Andreae Recepta de Cracovia. in facultate canonica inhabilis nec qualificati, idque sub poena exclusionis ex contubernio iuristarum.

455. [p. 382]. Anno, quo supra, die vero quarta decembris Nicolaus bedellus universitatis, instigator officii domini rectoris, proponens accusavit ausum temerarium Jacobi Gwasdowski, decretorum doctoris. decani facultatis iuridicae. Qui dolo malo agens, convocacionem unam dedit ac fecit domino rectori ac domino Sigismundo de Stezicza, decretorum doctoribus, quae convocacio ut retineretur et in aliud tempus deferretur. idem voluit decanus et domino rectori consensit et acquievit. Deinde mutato consilio in fraudem et contemptum domini rectoris et domini Sigismundi aliam dedit dolo malo et clandestine convocacionem Martino Crokiero, Jacobo Belzik et Adamo Matlae, doctoribus, exclusis ab ea et non data illa praedictis domino rectori et domino Sigismundo. In hac tandem convocacione, in quam et doctor Adamus Matla praesens non consensit, solus praedictus decanus cum domino Crokiero et Jacobo Belzik quendam magistrum Andream Receptam de Cracovia, assertum Oratorem universitatis, vix duarum septimanarum studiosum iuris, inabilem et minime qualificatum, ad principiacionem, ut dicitur, iuris et ad legendam Rubricam contra statuta universitatis et iuridicae facultatis admisit. Quia vero statuto universitatis cautum est, ne inabiles et modo praescripto non qualificati promoverentur. sub poena decem florenorum. praedictus autem dominus decanus contra statutum nixus est et voluntatem suam ad quendam actum exteriorum (ut in statuto dicitur) reduxit, petiit ergo idem instigator officii ipsum decanum in decem florenis statuto comprehensis condemnari et eundem ad eosdem solvendos cogi. Praefato decano in praesenciarum non negante, sed facinus suum in alios transferente. Quare dominus rector, audiens illum illa non difitere manifestaue esse et notoria, dictum doctorem Gwasdowski decanum in petitis per instigatorem condemnavit, a qua condemnatione idem decanus in continenti verbo appellavit. Dominus vero rector appellacionem suam refutando statuta et iura universitatis illi pro apostolis dedit.

456. [p. 382]. Veneris V decembris.

Appellacionem a quodam decreto superius descripto¹⁾, pro parte instigatoris officii reverendi domini rectoris lato, magister Andreas Recepta eidem reverendo domino rectori in scriptis interposuit et sibi super eadem responderi et apostolos dari petiit. Et dominus respondendo his verbis vel similibus dixit: „Refutando tuam appellacionem frivolum et temerarium, damus tibi pro apostolis statuta et iura universitatis Cracoviensis et ut memineris poenae decem marcarum praegensium contra appellantes a rectore sancitae et constitutae“. Et in continenti idem magister Recepta petiit a domino rectore, ut sibi do-

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 462.

ctorum ac magistrorum convocacionem ad prosequendam suam appellacionem faceret. Dominus autem obtulit se facturum, quam primum idem appellans poenam decem marcarum pragensium reponeret.

457. [p. 383]. Die Martis IX decembris 1561.

In convocacione dominorum theologicæ, iuridicæ et medicæ facultatis doctorum ac earum facultatum decanorum ad eligendum ordinarium lectorem in iure canonico facta, electus est magister Jacobus Molitor, iuris licenciatus, in ordinarium lectorem iuris canonici, ita tamen, ut hinc ad dominicam Septuagesimæ proximam ¹⁾ in doctorem promoveatur sub poena privacionis ordinarii officio, utque curaret quam maxime, ut et auditores (quos non solet habere) habeat. Ex illoque vel eius leccione schola proficiat — sub eadem poena privacionis. Ibidemque illi ex dispensacione domini rectoris ac dominorum doctorum concessa est cathedra doctoralis — ad hoc tempus, quod doctoratui præfixum est, duntaxat. Praesentibus dominis doctoribus facultatum prædictarum.

458. [p. 384]. Anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo secundo. Die Jovis XXIX ianuarii.

Venerabilis dominus Gregorius Novicampianus, arcium liberalium magister, collega minoris collegii et præbendarius sancti Adalberti in circulo Cracoviensi, ad acta praesencia personaliter constitutus, sponte et libere recognovit et fassus est, se quatuordecem marcas pecuniae monetæ et numeri polonicalis pro decima manipulari in Manyaczkowicze, ad præbendam sancti Adalberti in circulo Cracoviensi siti ex antiquo spectante et pertinente, pro duobus annis proxime præteritis videlicet 1560 et 1561 sibi et antecessoribus suis debita ac retenta et pro festo sancti Martini episcopi et confessoris ²⁾ dari solita, a generoso domino Stanislaŏ Wrzessinski per manus generosi domini Procopii Wrzessinski, fratris sui germani, accepisse et cum effectu levasse. De quibus quatuor decem marcis pecuniae præfatus dominus Gregorius præbendarius ipsum dominum Stanislaŏm Wrzessinski quietavit et liberum perpetuo dimisit. Praesentibus venerabili et discretis viris Andrea Troper, arcium liberalium magistro, collega maioris collegii, Vitto Zathoriensi. in Vissoczicze plebano et me Simone Swyeykowski, publico et actus praesentis notario.

459. [p. 385]. Lunæ XVI februarii.

Excellentissimus ac eximius vir dominus Felix Syepcius, arcium et medicinae doctor, coram reverendo domino Joanne Turobino, arcium et iurisprudenctiae doctore, decano Crussviciensi et canonico ecclesiae cathedralis Chelmensis. rectore gymnasii Cracoviensis, personaliter constitutus, reproductis litteris creacionis suae in doctorem in medicinis a reverendo domino Pannucio Syllano de urbe Roma, arcium et medicinae doctore collegii almae urbis Romae ac omnium urbium,

¹⁾ 25 stycznia 1562.

²⁾ 11 listopada.

civitatum, terrarum, locorumque mediate ac immediate sedi apostolicæ subiectorum prothomedico generali, emanatis, sigilloque eiusdem domini Pannucii Syllani prothomedici in cordula canabea more Romanæ curiæ communitis, petiit sibi aliquem notarium publicum ad reverendissimum dominum Berardum Bonicanensem (sic), episcopum Cameriensem (sic), nuncium et legatum apostolicum, ad recognoscendum manum et sigillum eiusdem reverendi domini Pannucii Syllani prothomedici per dominum rectorem deputari. Et reverendus dominus Joannes Turobin, rector universitatis, me notarium publicum infrascriptum, deputavit et ad reverendissimum dominum legatum supradictum misit. Qui quidem reverendissimus dominus Berardus Bonicanensis, episcopus Camerienensis, medio corporali iuramento coram me notario publico infrascripto recognovit et fassus est, se praefatum dominum Pannucium Syllanum a puericia novisse et una secum studuisse, hoc eciam certo scire dixit, quod interim anno, quo litterae praefatae scriptae sunt, ageret protomedicum collegii arcium et medicinae doctorum in urbe Roma, cuius officium est doctores arcium et medicinae non bullatos, ut vocant, nec per commissionem aliquam specialem, sed legitime et secundum formam illius collegii, praemisso prius examine, solenniter creare. Necnon eciam dixit, bene novisse manum et sigillum eius et credit, easdem litteras promocionis non dolo aut fraude sed legitime per praefatum egregium doctorem Felicem Syepreium esse obtentas, pro moreque illius scholae scriptas. Similiter eciam nobilis dominus Benedictus Gauellus, clericus diocesis Pisauriensis, secretarius supranominati reverendissimi domini legati ecclesiae, medio corporali iuramento confessus est et recognovit manum et sigillum eius, cuius dicitur, videlicet dicti domini Pannucii Syllani, prothomedici suprascripti, in eisdem litteris promocionis contentum. Acta sunt haec in monasterio sancti Francisci Cracoviae. Anno et die, quibus supra, indictione quinta pontificatus sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Pii, divina providencia papae quarti, anno eius tercio. Praesentibus tunc venerabilibus dominis Alberto Vendrogowski, Alberto Sathkovienzi, Petro Borszinski, arcium liberalium magistris, Josepho Zamoyksi, reverendissimi domini legati notario, Alberto Miechovita, arcium liberalium baccalaurio, Stanislae Radomskie, studioso, testibus circa praemissa et me Simone Swieykowski, clerico diocesis Possnaniensis, sacra auctoritate apostolica publico et actus praesentis notario.

460. [p. 387]. Jovis XVI Aprilis.

Honestus Lucas Breyter de villa Vilkowa, prope civitatem Prussie in Slesia sita, ad acta praesentia personaliter constitutus, vigore mandati de persona sua per litteras missiles a proconsule et consulibus civitatis Praussniczensis regni Slesiae, nomine honestarum Margarethae, relictæ viduae olim Gregorii Barcke, civis Praussnicensis ac Hedvigis, filiae eiusdem Gregorii, factas, sponte et libere recognovit et fassus est, se nominibus praefatarum Margarethae et Hedvigis de ratihabicione illarum cavendo novem florenos pecuniae numeri et monetae polonicalis, nec non tunicam *curtham* alias *pulgiernacze* et pectorale

alias *zupicze* panni nigri coloris post mortem et obitum discreti olim Joannis Bercko (sic), filii dictae Margarethae Berczkowa Praussniczensis, qui Cracoviae obiit, a venerabili domino Joanne Fabio de Bobowa, arcium liberalium baccalaureo, accepisse et cum effectu levasse. De quibus quidem novem florenis pecuniae et de tunica ac pectorali supranominato praefatus Lucas nominibus Margarethae et Hedvigis supranominatae eundem dominum Joannem Fabium suprascriptum quietavit et liberum [in] perpetuum dimisit. Praesentibus venerabili et nobilibus viris dominis ...¹⁾ a Cracovia, arcium liberalium magistro. rectore scholae sanctae Mariae in circulo Cracoviensi, Laurencio Vithowski,²⁾ Zlothniczki, testibus circa praemissa et me Simone Swieykowski, publico et actus praesentis notario.

461. [p. 388]. Veneris XXIV aprilis.

Venerabilis Jacobus Gwasdawski, decretorum doctor, monitus est ac citatus per Albertum bedellum, primo, secundo, tercio et superabundanti quarto, ut tunicam, quam ad acta nostra reposuit iam dudum pro mulcta decem florenorum, quae illi secundum statutum universitatis et facultatis iuridicae erat decreta et inflicta, eximit, alioqui distraheretur; in terminoque praesenti comparens contumaciter eximere noluit. Dominus autem rector videns eius tantam contumaciam decrevit distrahendum praedictum pignus, ac pecuniam pro tunica acceptam in usus universitatis iuxta statutum praedictum convertendam. Praesentibus bedellis universitatis.

Acta coram eodem domino rectore anno domini MDLII commutatione aestiva continuantur.

462. [p. 390]. Die Mercurii IV iunii.

Venerabiles domini Benedictus Herbest et Gregorius de Sambor, arcium magistri, collegae minoris collegii artistarum, petierunt sibi concedi facultatem abeundi ad quaedam sua obeunda negocia, abesseque ut possint a Cracovia per aliquotum (sic) tempus. Quia vero nonnulli praelati ac eciam magistri hoc ipsum petierunt, dominus rector illis concessit quatuor mensium absenciam, ita tamen, ut loco sui alios magistros ad legendas lectiones suas publicas substituant. Praesentibus magistro Martino Pilznensi, collega maioris collegii ac bedellis universitatis.

463. [p. 391]. Die XVIII septembris.

Venerabilis dominus Jacobus Molitor, arcium magister et iuris licenciatus, ordinarius lector in iure canonico, personaliter veniens pro-

¹⁾ Brak imienia.

²⁾ Brak imienia.

testatus est contra venerabilem Jacobum Belzik, iuris doctorem, quod ille recedens ex habitacione sua in aliam, ut prius deteriorem condicionem habitacionis fecerat, ita nunc determinans fecit; stans in ea seram ab hostio ferroo testudinis amovit violenter ac eciam ab hostio stubellae aliam seram ademit, parietem excavavit, fornacem perforavit, fenestram vitream camerae accepit, claves. quae geminae sunt, asportavit aliaque incommoda et damna habitacioni fecit, insuper et cellarium occupavit. Quae omnia praesentibus doctore Adamo de Cracovia, magistro Martino Pilznensi, Vito de Zator ac aliis fidedignis demonstravisse se asseruit, coramque illis protestatum fuisse atque super omnibus his se iure agere velle sollemniter contestans. Praesentibus bedellis universitatis.

Acta actorum coram reverendo domino Martino Crokier de Cracovia, philosophiae et iurisprudenciae doctore, canonico ecclesiae cathedralis Luceoriensis et almae universitatis studii generalis Cracoviensis rectore, anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo secundo commutatione hiemali canonice electo, quarta vice rectoratu fugente, continuantur et maxime incipiendo ab anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo tercio.

464. [p. 393]. Actus constitucionis procuratoris¹⁾.

Venerabilis magister Iacobus Cracoviensis, iuris canonici licenciatus et lector ordinarius, in mei notarii publici et testium infrascriptorum, ad hoc rogatorum et assumptorum praesencia, in habitacione propria collegii iuristarum in publica causarum audiencia personaliter comparens, contra et adversus venerabiles magistros dominos Thomam Piotrcovium, maioris collegii et Albertum Sieciechovium, minoris hincinde respective collegiatos in causa, occasione absenciae et privacionis collegiaturarum, officiorum et ascensus, ad agendum, defendendum per dominum rectorem in instigatorem officii legitime est constitutus et deputatus, alias in forma iuris plenissima mandati. Praesentibus honorabilibus dominis Gregorio a Radom, altaria ibidem, Andrea Posnaniensi, litterarum studioso et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

¹⁾ Ta i następna zapiska wciągnięte zostały do księgi z datą: Lunae XV mensis aprilis. Jestto data mylna, obie zapiski pochodzą bowiem z przed dnia 5 marca, prawdopodobnie z końca lutego, jak z treści ich niewątpliwie widać. Data 15 kwietnia spowodowana została przez to, iż Gwiasdowski przez całe półrocze zimowe nie wciągał zapisek do księgi i dopiero 15 kwietnia to jest na parę dni przed obiorem nowego rektora (24 kwietnia) wpisał naraz całą serię aktów z ostatnich kilku tygodni (i to nie zachowując chronologicznego porządku), zaś na czele położył datę wpisu zamiast daty dokonanej czynności.

465. [p. 393]. *Proposicio ipso die facta.*

Reproductis litteris monicionum contra et adversus venerabiles magistros dominos Thomam Piotrcovium, astrologum maioris collegii, et Albertum Sieciechovium, minoris collegi collegas ab auditorio emanatis et debite executis, per affixionemque publice ad valvas ecclesiarum et collegii maioris extensis, ut facilius res pateat, citatosque praefixio termini arceat, per venerabilem magistrum Iacobum Cracoviensem, licenciatum, quem dominus in instigatorem officii sui legitime deputaverit, accusataque ipsorum citatorum contumacia et absencia in termino non comparencium, diucius, quam par erat, expectatorum, petiit eos propter absenciam, onerum non adimplecionem collegiaturarum ac ascensuum earundem iuxta ereccionem atque negligenciam, tam per se quam alios commissam, omnino ad residenciam personalem cogi, alioqui in defectu officii ac oneribus eorum viis iuris privari, destitui et ammoveri et alios diligenciores in eorum loca et officia surrogari. Et eo facto, dominus nolens quicquam in huiusmodi negotio praecipitanter agere, ne forsitan videatur alicui in ea parte praeiudicari, negotio huiusmodi intra se bene digesto et discusso ad probandum propositionem admisit, citacionemque contra testes inducendos in contumaciam ipsorum de et super praetensa absencia et negligencia extradendam decrevit. Et nihilominus ad omnes et singulos actus substantiales et accidentales essencialesque usque ad sententiae diffinitivae prolacionem inclusive, ubi commode citandi essent per edictum publicum, aulam principis alias valvas minoris collegii obiter deputavit secundum iuris formam ac ad ulteriora processu temporis coram sui praesencia procedendum mandavit. Praesentibus, quibus immediate supra, testibus et me Iacobo Iacobini Gwiasdowski, notario publico, adhibitis.

466. [p. 394]. *Veneris quinta marcii, quae erat ante dominicam Letare proximam.*

Venerabilis magister Jacobus Cracoviensis, iuris canonici licenciatus lectorque ordinarius in universitate Cracoviensi, ut et tamquam instigator officii, reproducta citacione ab auditorio domini iudicialiter emanata atque executi, accusataque contumacia venerabilium magistrorum dominorum Thomae Piotrcovii et Alberti Sieciechovii, hincinde respective collegiatorum, peccit post induccionem testium in contumaciam in causa concludi et sentenciam diffinitivam ferri. In praesencia magistri Gawlowski, ex adverso asserti procuratoris, mandatum procuratorium in continenti facto et in scriptis iudicialiter producentis, praemissa petita impediens et publicari dicta testium, copias decerni et terminum dicendi contra praefigi petentis. Magistro praedicto instigatore officii replicante et allegante, praetensum productum mandatum insufficiens fuisse et esse, nec aliquod ius procuracionis pro magistro Thoma Piotrcovio tribuere et propterea illud repelli et refutari et in causa, ut supra, concludi ac voluntatem suam domini pronunciarum. Et eo facto dominus in contumacia citatorum, iuxta tenorem citacionis in termino non comparencium, in causa conclusit et pro concluso omnino

habere voluit. Praesentibus honorabilibus dominis Alberto Dzierzkowski, altaria sanctae Mariae Magdalenae Cracoviensis. Andrea Posnaniense, litterarum studioso et me Jacobo Gwiasdowski, notario publico.

467. [p. 398]. Contra venerabilem dominum doctorem Thurobin constitucio procuratoris. Lunae XXII marci post dominicam Laetare.

Ingenuus Andreas Smoczki a Syrakow, bonarum litterarum studiosus, est legitime et personaliter per dominum in instigatorem officii constitutus et deputatus in causa occasione proventuum perceptorum trium videlicet annorum et quatuor mensium altaris tituli sancti Thomae Canthariensis, in ecclesia cathedrali Cracoviensi siti, spectatorum pro lectore Institutionum, habita [a Joanne Turobino] alia collegiatura nempe ordinaria in collegio dominorum iuristarum, contra et adversus venerabilem et egregium virum Joannem Thurobinum, decretorum doctorem, ad agendum. defendendum, procurandum, libellum verbo vel in scriptis summarie producendum, iuramenta quaecunque licita et honesta in forma praestandum. sententiam diffinitivam ferri petendum, alias in forma plenissima mandati. Praesentibus venerabili et ingenuis dominis Jacobo Crompheltio, patricio Cracoviensi, canonico ecclesiae collegiatae in summo Posnaniensi. decretorum doctore et consiliario per dominum electo. ad hoc assumpto, Nicolao et Alberto, bedellis universitatis et me Jacobo Jacobini Gwiasdowski a Pobiedziski, notario universitatis publico, assumpto actorum scriba. testibus.

468. [p. 398]. Propositio contra eundem.

Ingenuus Andreas Smoczki, instigator officii domini, proposuit verbaliter, loco libelli producendi, attento eo potissimum, quod simpliciter, summarie ac de plano. sine strepitu et figura iudicii, eciam sine quavis iuris solennitate tractari et expediri causae ac negotia forensia expediri absolviq; debeant coram reverendo universitatis domino rectore, contra venerabilem Joannem de Thurobin, decretorum doctorem, in causa occasione census quadraginta florenorum singulis annis proveniencium et ex altari tituli sancti Thomae Canthariensis, in ecclesia cathedrali Cracoviensi siti, pro lectore Institutionum imperialium pertinencium, per tres continuos annos et menses quatuor videlicet ab anno domini 1557 a quartali Luciae progressive usque ad annum domini 1561 et diem primam aprilis percepti, nullum onus ferentem ratione dictae lecturae Institutionum et habita alia collegiatura et ascensu, puta ordinaria in collegio dominorum iurisperitorum. Petiit propterea dictum censum per tot annos perceptum per eundem restitui ac fisco universitatis applicari. Et quia legem, quam in alterum tulit utcunque et promulgavit, videlicet in magistrum Jacobum licenciatum, eandem eciam solus ferat, necesse est. Et nihilominus petiit, propositiorem loco libelli producendo, ad probandum admitti alias ad videndum et audiendum locum aliquem publicum deputari, in quo per edictum seu affixionem litterarum ad valvas citari debeat, similiter deputari usque ad sententiae diffinitivae prolacionem inclusive ac eius deman-

dacionem fiendam, ac ad alia. quae iuris et rationis fuerint, fieri mandari decerni. Quo facto dominus in contumaciam ex adverso dicti principalis Thurobini citati, diucius, quam par erat. expectati, non comparentis nihilque penitus agere curantis, locum publicum et honestum, ostium habitacionis ipsius solitae ac privatae doctoris Thurobini in collegio iuristarum sitae, deputavit patenter vivaque vocis oraculo decrevit. Praesentibus dominis. [ut] supra, testibus.

469. [p. 399]. Lunae XXIX marci post Judica.

Instigator officii deputatus, magister Andreas Smoczki de Syrakow, reproducta citacione domini ab auditorio emanata, legitime et personaliter executataque contumacia venerabilis domini doctoris Joannis Thurobin ex adverso principalis, nihil impigantis (sic), petit in causa concludi et sententiam diffinitivam ferri. Et dominus diucius, quam par erat, [expectans] post horam XVI-am fluentem in contumaciam conclusit in causa et pro concluso habere voluit et nihilominus sententiam diffinitivam in scriptis tulit et promulgavit verbis infrascriptis:

Concludimus¹⁾ Christi nomine invocato, ipsum solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes in causa et causis inter instigatorem officii nostri ab una et venerabilem Joannem de Thurobin, decretorum doctorem et collegam collegii dominorum iurisperitorum Cracoviae siti, de et super certorum proventuum ac census ex altari tituli sanctorum Angelorum. in ecclesia cathedrali Cracoviensi sito et pro lectore Institutionum imperialium spectante, iniuste perceptorum et illorum occasione, partibus ab altera, coram nobis in prima instantia autoritate ordinaria vertente et mota. Ex his, quae in huiusmodi causa vidimus et testium ac iurium produccione²⁾ didicimus, dicimus, decernimus, pronunciamus et declaramus: praefatum Joannem Thurobinum, decretorum doctorem, anno domini 1557 circa quartale Luciaelectum fuisse et esse in lectorem ordinariae leccionis et iuris canonici collegii iuristarum Cracoviensium et habita praefata collegiatura ordinaria ab eodem tempore et anno supramemorato videlicet 1558, 1559 ac 1560, nec non usque ad annum domini 1561 ad diem primam mensis aprilis intertenuisse collegiaturam seu lecturam Institutionum imperialium. una cum praedicta collegiatura ordinaria census et proventus dictae lecturae Institutionum imperialium, per tres annos et quatuor fere menses singulis annis quadraginta florenos recipiendo, pro se usurpando ac in usus suos convertendo, nullos labores in lectura Institutionum imperialium a tempore supramemorato ferendo, nec lecciones aliquas praelegendo — male, illicite, indebite et iniuste; sibi que talia facere minime licuisset neque licere. Ob hoc ferat eandem legem, quam in alium tulit. Census quoque et proventus praefatos ab annis et tempore supramemorato ad summam centum et triginta florenorum exerescentes, pro lectore Institutionum spectantes, per praefatum Joannem de Thurobin indebite perceptos, ad solutionem et re-

¹⁾ Dopisano wspólnie na marginesie: Cassata est haec sententia ex sententia rectoris sequentis et consiliariorum eius, ut videre licet infra die iulii septima. [Por. zapisę nr. 475].

²⁾ Cod.: productorum.

stitutionem dictae summae centum et triginta florenorum fisco celebris universitatis studii generalis Cracoviensis dictum Ioannem Thurobinum cogendum et compellendum fore cogique et compelli debere, prout cogimus et compellimus; eundemque in litis expensis propterea factis condemnamus. Quarum taxationem nobis imposterum reservamus, hac nostra sententia diffinitiva mediante.

Anno domini 1563 die Luciae suprascripta XXIX^a marcii lecta, lata et in scriptis pronunciata praesens sententia per dominum rectorem, instante instigatore officii, in contumaciam ex adverso principalis, speciali citatione ad hoc vocati non comparentis. Praesentibus dominis Nicolao de Barcovie. Alberto Shamothuli, bedellis praedictae universitatis et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, testibus circa praemissa.

470. [p. 396]. Concludimus Christi nomine invocato, ipsum solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes in causa et causis inter instigatorem officii nostri ab una et venerabiles dominos magistros Thomam Piotrcovium maioris collegii artistarum et Albertum Sieciechovium, minoris collegii, hincinde respective collegas, de et super privacione collegiaturarum Astrologiae et Poëticae, quas obtinent et illarum occasione, partibus ab altera, coram nobis in prima instancia autoritatae ordinaria vertentibus et motis. Ex his, quae in huiusmodi causa vidimus et testium attestacionibus ac iurium produccione didicimus, vidimus, dicimus, decernimus et declaramus: praefatos magistros Thomam Piotrcoviensem et Albertum Sieciechoviensem longo spacio et intervallo temporis contra ereccionem collegiaturarum praedictarum, quas tenent et possident, a praedictis collegiaturis absentare ac [negligere] onera, videlicet lecciones praelegendi et actus seu disputationes visitandi, per se ferenda, ad quae ex ereccione collegiaturarum praedictarum tenentur et sunt obligati et astricti, iniuste, inique ac indebite: eisque talia facere minime licuisse neque licere. Et ob hoc praefatos venerabiles magistros Thomam Piotrcoviensem, maioris collegii collegam, de collegiatura Astrologiae et Albertum de collegiatura Poëticae earumque officiis, habitacione et ascensu, ad quas—inquam collegiaturas alias—destituimus et privamus. dando facultatem illis, quorum interest, eligendi et vocandi alios ad dictas collegiaturas; et ut ceteri vocati per se non per alios agant et munia obeant suarum collegiaturarum, hac nostra sententia diffinitiva mediante. Lecta. Anno domini M^oD^oLXIII die XXIX marcii lecta, lata et in scriptis pronunciata praesens diffinitiva sententia per dominum rectorem, instante et petente instigatore officii. In contumaciam ex adverso principalium, ad hoc speciali citatione citatorum, non comparencium. Praesentibus dominis Alberto Shamotuli, Nicolao, bedellis celebris universitatis et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico.

471. [p. 397]. Mercurii ultima mensis marcii.

Actus demandacionis sententiae.

Instigator officii domini, reproducta citatione ab auditorio emanata et debite executi contra venerabiles magistros dominos Thomam Piotrcov-

viensem et Albertum Sieciechoviensem, petiit sententiam diffinitivam contra praefatos magistros emanatam et promulgatam, eo quod nulla appellatione suspensa transiit in rem inchoatam, debitae executioni demandari, expensas in lite propterea factas taxari et litteras desuper opportunas decerni. Et dominus in contumaciam ex adverso principalium, nihil penitus facere curancium, sententiam diffinitivam protensam debitae executioni demandavit, expensas ad unum florenum moderacione praevia taxavit et litteras necessarias desuper in forma dandas decrevit. Praesentibus venerabilibus dominis magistris Iacobo Gorski, Ioanne Vielicio, collegiatis maioris collegii et me Iacobo Gwiasdowski, notario publico, praesentis actus scriba.

Acta actorum, sententiarum, decretorum, obligationum etc. in rectoratu primo reverendi domini Sebastiani a Clepars, ibidem ecclesiae sancti Floriani decani, theologi et universitatis procancellarii, ad eum magistratum rectoratus anno 1563 in commutationem aestivam legitime electi.

472. [p. 401]. Die Lunae maii septima decima.

Venerabilis magister Stanislaus Pinczow, in collegio maiori residens et contra mandatum domini rectoris et statuta universitatis leccionem acceptam per vicarium absolvens, monitus ex officio domini rectoris per Nicolaum bedellum die duodecimi maii, ut per se laboraret et si se gravatum sentiret, die Lunae proxima hora 19 ad dicendum, cur ad id non teneretur apud dominum rectorem compareret, in termino comparens, infirmitatem corporis allegavit, quae se impediret et se laborare non admitteret. Et dominus, nullum indicium infirmitatis in eo videns, decrevit inhaerendo statutis, ipsum debere per se laborare et omnes lecciones eius praecedentes per substitutum factas et faciendas pro non lectis in universitate habendas.

473. [p. 403]. Ultima iunii.

Venerabilibus viris magistro Ioanne Leopoliensi, ecclesiae sanctae Annae decano, magistri Alberti Leopoliensis procuratore, et magistro Martino Pilznensi, eiusdem ecclesiae praefatae canonico, magistro Valentini Urzędow procuratore, agentibus contra dominos regales Iacobum Gorsky, Ioannem Wieliczka et Andream Troperum pro pecunia quartalis Pentecostes, proxime praeteriti, per eos suis principalibus tamquam absentibus ablata — dicentibusque eos minime id facere debuisse, tum quod praecedentibus quartalibus id non fecissent, tum quod absentia praefatis magistris ab universitate concessa nondum expirasset. Regalibus autem ex adverso ius¹⁾ et consuetudinem allegantibus, quod sors absencium inter praesentes actu per se laborantes

¹⁾ Cod.: nos.

debeat dividi. Dominus decrevit, ius et consuetudinem allegatam debere intelligi de absentibus sine favore et concessione universitatis. Quia vero praefati magistri Albertus Leopoliensis et Valentinus Wrzędow absunt per concessionem universitatis, iussit pecuniam illis per dominos retentam restitui ad proximam diem Saturni¹⁾.

474. [p. 403]. Venerabilis magister Andreas Troperus, a gravamine facultatis artisticae, quod se habere putavit, appellans ad officium rectoratus contra venerabiles magistros facultatis artisticae magistrum Joannem Curzelowium, decanum, magistrum Martinum Pilsnensem et ceteros adcitatos, proposuit. quod sibi sortem divisionis fisci feria quarta post ferias Pentecostes proxima²⁾ habitae iniuste et inique retinissent et nequaquam dandam decrevissent; iniusticiamque facti eorum hoc declaravit, quod fideliter decanum praecedentem agens laborasset. nihilque, quod ad officium suum pertinuit, praetermisisset. Ex adverso dominus Martinus nomine omnium accusatorum respondit, dominum Troperum multas in decanatu negligencias commisisse. Inter ceteras diebus dominicis quinquies continue in disputationibus baccalaureorum non adfuisse, sub examine magistrandorum substitutum eius pro quaestionibus Phisicorum Georgica Virgilii legisse et, quod summum est, finem debitum commutationis suae leccionis non attigisse, dominicam scilicet Palmarum³⁾, sed ad dominicam tantum Laetare⁴⁾ legisse, admonitumque per seniore facul-tatis, ut legere pergeret ad dominicam Palmarum, respondisse: „iam ad nauseam istas quaestiones legi, non possum amplius in illis immorari“. Et propterea petiit sententiam facultatis de non danda illi sorte divisionis confirmari et approbari, asserens veterem observacionem facultatis esse, ut non habenti leccionem suam [ad] principium commutationis aut finem tota sors divisionis, quantacunque fuerit, denegetur et inter alios laborantes dividetur. Cui Troperus: verum est (inquit) me tantum ad dominicam Laetare legisse, sed ultra obligatum non fuisse, quod longum fuerit intervallum, nec eciam si voluisset. diucius legere potuisse propter impedimenta legalia, scilicet rectoris convocaciones et domus, cuius erat praepositus. Respondit magister Martinus: alios decanos in simile intervallum incidisse et aliquando longius et brevius, et tamen usque ad dominicam Palmarum leccionem suam continuasse; idque metrica de novem decanis comprobavit. Impedimenta quoque legalia non legendi illi non fuisse, dixit; quia si voluit convocacionibus domus adesse, debuit tunc per vicarium leccionem explere et ultimam per se obire, quod optime facere potuisset. Quibus exauditis dominus et bene secum expensis decrevit, excusaciones domini Troperi esse vanas, tum quod, ut legeret ad Palmas usque, fuerit per seniore de facultate magistrorum admonitus, tum quod alios decanos, qui participes fisci esse voluerunt, sic laborasse et legisse metrica testetur et impedimenta, quae dixit. optime evadere potuisset aut vicegerentem in convocacionibus habendo (ut in iustis impedimentis permittitur) aut pro se valentem magistrum substituendo. Et hinc facultatem artisticam non inique sed iuste cum eo egisse (iuxta vete-

¹⁾ 3 lipca.²⁾ 2 czerwca.³⁾ 4 kwietnia.⁴⁾ 21 marca.

rem consuetudinem. quae legis vim habet) agnovit et factum ipsius sua sententia diffinitiva approbavit, a qua dominus Troperus ad reverendos dominos consiliarios verbo appellavit, cui appellacioni iuxta privilegia dominus locum dedit. Praesentibus Martino Racziass, Ioanne Curzelowio et Nicoiao atque Alberto bedellis.

475. [p. 404]. Julii VII.

Venerabilis ac egregius dominus Ioannes Turobinus, arcium et iuris utriusque doctor, canonicus ecclesiae cathedralis Chelmensis etc. collega iurisperitorum collegii, litteris citacionis, quae a reverendo patre domino rectore emanarunt, debite ut apparuit executis, reproductis, in contumaciam Andreae Smoczsky, servitoris olim domini doctoris Krokieri ac instigatoris officii eiusdem et non comparentis, petiit sententiam per venerabilem dominum Martinum Krokierum, olim rectorem universitatis, iniquam, iniustam, nullam, manifestam iniquitatem in se continentem, erroneam, absque litis contestacione et aliis, quae ad substantiam ordinis iudiciarii pertinent, omissis et de facto (ut dicitur) saltem praesumptam, ad instigationem praefati instigatoris officii latam, cassari, revocari, rescindi et annihilari ac super eodem negotio concludi, sententiam diffinitivam ferri ac instigatori perpetuum silencium imponi ac eundem in expensis condemnari. Et reverendus pater dominus rector in causa conclusit et sententiam diffinitivam huius tenoris tulit: Concludimus, Christi nomine invocato, in causa, quae inter venerabilem et egregium dominum Ioannem Turobinum, iuris utriusque doctorem, decanum Crusciensem, canonicum Chelmensem ac collegam collegii iurisperitorum, appellantem ex una et Andream de Syrakow, dictum Smoczky, servitorem olim domini doctoris Krokieri, olim rectoris, ac eiusdem officii instigatorem appellatum, de et super restitutione census percepti altaris sanctorum Angelorum et Thomae Cantuariensis in ecclesia cathedrali Cracoviensi, indebite, ut praetendebant, percepti, coram nobis et consiliariis nostris ex vi appellacionis mota fuit vel agitabatur, partibus ex altera. Ex his, quae in causa vidimus, intelleximus et cognovimus matura nobiscum et consiliariorum nostrorum deliberacione ac assensu praehabitis, dicimus, pronunciamus, decernimus et declaramus, venerabilem dominum Martinum Krokierum, decretorum doctorem, antecessorem in eodem magistratu nostrum, in causa male, inique, iniuste et nulliter processisse sententiamque non cognita causa, absque litis contestacione ac aliis ad substantiam ordinis iudiciarii pertinentibus praetermissis, erroneam, manifestae iniquitatis, iniustam et nullam ad instigationem officii sui instigatoris tulisse et pronunciasse, dominum autem doctorem Turobinum a tali, si dici meretur, sententia, a qua et parum fuit necesse appellare, bene ad nos et consiliarios nostros provocasse, appellacionemque suam inter fatalia iuris interposuisse et prosecutum fuisse. Instigatoris vero praedicti molestacionem et perturbacionem iniustam, iniquam et de facto praesumptam fuisse. Et propterea talem sententiam revocamus, cassamus, nullam ac rescissam pronunciamus, doctoremque Ioannem Thurobinum a causa et impetitione instigatoris officii

liberamus et absolvimus, perpetuumque silentium ipsi instigatori imponimus ac eundem in litis expensis praefato domino Turobino condemnamus, hac nostra sententia diffinitiva in scriptis pronuntiata mediante. Anno domini 1563 die Mercurii septima iulii lecta est et in scriptis pronuntiata sententia per reverendum patrem dominum Sebastianum, universitatis rectorem, instante venerabili domino Ioanne Turobino, decretorum doctore etc., principali, in contumaciam instigatoris officii. Praesentibus dominis Alberto et Nicolao, bedellis, Paulo Paulowsky a Syeprez, testibus, et me Iacobo Gwiasdowsky, decretorum doctore, notario publico.

Hoc etiam post praedictam sententiam reverendo domino doctori Ioanni Turobino domini consilarii cum rectore iniunxerunt, ut secum ineat rationem, quantum pecuniae ad praefatum altare Institutionum pertinentis, titulum eius gerens et labores illi annexos non sustinens, perceperit et ad lectorem missarum ac aedificia suae habitationi necessaria exposuerit et hoc facto secundum conscienciam suam de residuo, si quod fuerit, fisco universitatis respondeat pro suo in illam amore.

476. [p. 405]. Die Saturni septima augusti.

Ad instanciam venerabilium et eximiorum dominorum praepositi, doctorum et magistrorum collegii maioris academiae Cracoviensis et magistri Ioannis Curzelowiensis, facultatis artisticae decani, (per reverendum dominum Andream Przeclawsky. scholasticum et in spiritualibus vicarium generalem Cracoviensem. — iudicem commissarium a reverendissimo domino Philippo Padnievio, episcopo Cracoviensi, in causa cum venerabili magistro Gregorio Novicampiano, praetendente factam sibi per illos esse in hoc iniuriam, quod ante se praefatum magistrum Ioannem Curzeloviensem ad collegium suum vocaverint et elegerint, datum — ad iudicium reverendorum dominorum rectoris, decanorum et consiliariorum universitatis anno 1563 die Lunae secunda mensis augusti iuxta privilegia universitatis remissorum), convocacione per dominum rectorem decanorum et consiliariorum ad cognitionem et decisionem praefatae causae facta. In ea venerabilis magister Ioannes Curzelovius exhibitis litteris remissionis causae suae et venerabilium viro- rum praepositi, doctorum et magistrorum collegii maioris academiae Cracoviensis procuratorio nomine — relatione ab Alberto bedello universitatis audita, quod venerabilem magistrum Andream Troperum, magistri Gregorii Novicampiani procuratorem legitimum ad causam cognitioni et decisioni domini rectoris, decanorum et consiliariorum universitatis Cracoviensis commissam citaverit, — petit praefatum dominum magistrum Andream Troperum, praesentem. ut ius sui principalis magistri Gregorii Novicampiani, cuius praetextu se in accipienda possessione collegiaturae maioris, ad quam unanimi consensu dominorum doctorum et magistrorum vocatus et electus est, inhibitione reverendissimi domini episcopi Cracoviensis impedit, ostenderet, declararet et produceret, cogi et compelli. Cui ex adverso magister Andreas Troperus respondens, se esse procuratorem magistri Gregorii Novicampiani, negavit. Sed esse convictus [est], per hoc, quod iam plures actus in

isto negotio magistri Gregorii apud reverendum dominum Andream Przelawsky, iudicem commissarium, obierit et sustinuerit. Tandem feriis se defendere conatus est. At actor feriis illum renunciasse per actus sub eis apud reverendum dominum iudicem commissarium obitos, docuit et cogi ad respondendum instanter petiit. Tum ille cogi se ad respondendum non debere ait, quod a remissione reverendi domini iudicis commissarii appellaverit. Quem actor cogi debere dixit, quod virtute appellacionis assertae nullam inhibitionem processus in causa importaverit. Respondere itaque iussus, iratus abiit. Tum pars actorea in contumaciam illius iura sua producere monita, produxit statutum collegii maioris de eleccione et vocacione magistrorum ad collegiaturas et beneficia universitatis ex libro statutorum eiusdem universitatis folio octavo extractum; produxit et aliud ex eiusdem libri folio decimo, cui titulus est: De non assumptibus facultatem¹⁾, produxit item ex libello conclusionum domesticarum conclusionem vetustissimam, libertatem vocacionis et eleccionis dominis doctoribus et magistris collegii maioris tribuentem. Quam etiam per totam universitatem esse confirmatam anno 1508 sententia, ex libro conclusionum universitatis folio 36 extracta, simul ac consuetudine perpetua et exemplis innumeralibus, demonstravit. Ex quibus omnibus petiit, magistri Gregorii conatum contra se iniquum et frivolum esse pronunciar, super hoc negotio concludi ac sententiam diffinitivam fieri ipsique magistro Gregorio perpetuum silentium in eo imponi. Et dominus rector, praemissa suffragiorum ab assesoribus suis dominis decanis et consiliariis inquisitione, ex ipsorum concordi iudicio et voluntate in causa conclusit et sententiam diffinitivam huius tenoris tulit: Concludimus, Christi nomine invocato in causa, quae inter venerabiles et eximios viros praepositum, doctores et magistros collegii maioris academiae Cracoviensis et magistrum Ioannem Curzelowiensem, facultatis artisticae decanum, ex una et magistrum Gregorium Novicampianum, collegam minoris collegii, de et super vocacione et eleccione praefati magistri Ioannis Curzeloviensis ad maius collegium iniuste, ut praetendebat, ante ipsum facta, coram nobis et decanis consiliariisque nostris ex vi remissionis mota fuit et agitabatur, partibus ex altera. Ex his, quae vidimus, intelleximus et cognovimus, matura nobiscum et decanorum consiliorumque nostrorum deliberacione, examinacione et assensu praehabitis, dicimus, pronunciamus, decernimus ac declaramus, venerabilem magistrum Gregorium Novicampianum, collegam minorem, nulla esse affectum iniuria a reverendis dominis praeposito, doctoribus et magistris collegii maioris academiae Cracoviensis per hoc, quod venerabilem magistrum Ioannem Curzelowiensem ante ipsum ex collegio minori in gremium suum collegii maioris asciverint, vocaverint et elegerint, ut qui hac vocacione et eleccione iuxta statuta, conclusiones domesticas et universitatis, simul ac consuetudines sibi a maioribus traditas pro-

¹⁾ Istotnie w manuskrypcie statutów Collegii maioris, pochodzącym z XV w., a wydanym przez Szujskiego w I tomie Arch. do dziejów lit. i ośw. str. 1—20 znajdując się dopisane w ciągu tekstu pismem XVI wieku oba powołane postanowienia; ob. I. c. str. 13—14.

cesserint. Ipsiusque magistri Gregorii Novicampiani contra praefatos dominos praepositum, doctores et magistros maioris collegii et magistrum Ioannem Curzelowiensem, facultatis artisticae decanum, conatus, attentata et impedimenta interposita fuisse et esse iniqua, frivola et iniusta privilegiisque et statutis tam universitatis, quam collegii eius maioris adversa. Et propterea vocacionem et eleccionem dicti magistri Ioannis Curzelowiensis ad gremium collegii maioris factam approbamus et eum ab omni impetitione magistri Gregorii Novicampiani liberamus perpetuumque silentium in hoc negotio ipsi imponimus ac eundem in litis expensis praefatis dominis praeposito, doctoribus et magistris collegii maioris atque magistro Ioanni Curzelowiensi, facultatis artisticae decano, condemnamus, hac nostra sententia diffinitiva mediante.

Anno Domini 1563 die Saturni septima augusti lecta est et in scriptis pronunciata haec sententia per reverendum dominum Sebastianum a Cleparz, ecclesiae sancti Floriani decanum, universitatis Cracoviensis procancellarium et rectorem, instantibus venerabilibus et egregiis dominis praeposito, doctoribus et magistris collegii maioris ac magistro Ioanne Curzeloviensi. facultatis artisticae decano, principalibus. In contumacia magistri Andreae Troperi, procuratoris magistri Gregorii Novicampiani, collegae minoris. Praesentibus dominis facultatum decanis ac consiliariis, simul ac Nicolao et Alberto, bedellis.

In rectoratu secundo praefati domini doctoris Sebastiani, ad quem legitime electus est anno 1563 die Galli.

478. [p. 407]. Die decima octava novembris.

Venerabilis magister Andreas Troperus, collega maioris collegii, veniens sponte ad habitationem domini rectoris, ab appellacione, quam interposuerat a decreto, die ultima Junii¹⁾ contra se in accione cum facultate artistica lato, recessit eique in perpetuum renunciavit

479. [p. 408]. Die Jovis nona marcii 1564.

Venerabiles magistri Joannes Vieliczka, Andreas Troperus et Joannes Curzelovius, collegae maioris collegii regales. testes induxerunt citatos, Petrum a Proboszczowice, ecclesiae sancti Floriani et Martinum Pilsnensem, ecclesiae sanctae Annae Cracoviae canonicos, quod venerabilis magister Stanislaus Pinczovius negaverit, se esse collegam regalem feria tertia septima marcii in publica convocacione dominorum doctorum et magistrorum in vaporario communi collegii maioris tunc habita. Qui duo praefati magistri Petrus Proboszczovius et Martinus Pilsnensis praemisso iuramento de dicenda veritate, singuli speciatim examinati, concorditer affirmarunt, se eo tempore ex ore magistri Sta-

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 474.

nislai Pinczovii haec verba audivisse: „ego non sum regalis“. Actum praesente Alberto bedello et Casparo Trzebotnicski.

479. [p. 409]. Die Mercurii quinta iulii¹⁾.

Magister Gabriel a Shadek, senior bursae pauperum, optaturus collegiaturam minorem ex resignacione magistri Gregorii Sambor vacantem, facere id a praeposito maioris colegii Joanne Curzeloviense et consiliariis eius ex mandato omnium patronorum non est admissus eo, quod fama spargebatur, illum mox accepta praefata collegiatura ab academia discessurum. Quapropter. ut liber esset in opcione, obligavit se infra decursum unius anni integri hinc non discessurum, sed fideliter pro bono universitatis laboraturum. Quod si discesserit anno non elapso, potestatem dedit dominis doctoribus et magistris maioris collegii alium magistrum in locum suum ad collegium minus vocandi, absque aliqua sui adceitacione.

In rectoratu reverendi domini Dobroszielski Anno 1566 [commutatione hiemali]²⁾.

480. [p. 410]. Anno domini 1566 die Martis XIX martii magister Paulus Ostiensis, minoris collegii collega, instanter petiit sibi dari veniam absenciae ad unum mensem ab inicio innovacionis studii ad quoddam negocium praegnans conficiendum. Rector vero, ne dictus magister videretur contemptibilior aliis, vel sponte absentantibus vel etiam cum venia a collegio abeuntibus, concessit illi absenciam unius mensis ab innovacione studii proxime futura, hac condicione adiecta, ut constituat loco sui lectorem idoneum ad legendum, disputandum et ad alia onera facultatis suae et domus exequenda.

481. [p. 411]. Anno 1566 6 die maii³⁾. Magister Gregorius Novicampianus, minoris collegii collega, qui multo tempore absentabatur, monitus est, ut intra unum mensem redeat et maneat laboreque per se iuxta statutum universitatis, sub poena privacionis collegiaturae vigore statutorum eiusdem.

482. [p. 410]. Anno domini 1566 X die maii. Magister Thomas Crasnostavius proposuit contra magistrum Martinum Piotreovitam, se ab illo esse affectum verbis famae laesivis et aestimacionem ipsius lacerantibus. Qui respondit, se id fecisse quibusdam probris ab ipso provocatus. Actor autem non negavit, se ipsum provocasse probris, verum maiora se ab illo audivisse respondit, quam ea fuere, per quae provocatus est. Dominus, videns causam a partibus involutam,

¹⁾ Odtąd półrocze letnie r. 1563/4 (za rektorstwa Sebastjana z Kleparza).

²⁾ Z półr. zimowego i letniego roku 1564/5 (za rektorstwa Zygmunta ze Słężycy) brak zapisek.

³⁾ Odtąd półrocze letnie r. 1565/6 (za rektorstwa Jana Dobrosielskiego).

inducendos testes decrevit prima iuris et partibus terminum hodiernum ad eandem primam iuris continuavit. Qua adveniente testes examinati et signanter Polonus, nam alter erat Germanus, narravit originem contencionis illorum, quae ex levibus processit et in tantum crevit, quod unus actor videlicet dixit reo: „Nullus locus te sustinet, nam ex omni loco eiectus es et terra loci post te eicitur“. Cui respondit reus: „et ad tuos mores ubique spuitur“. Deinde reus actorem vocavit spurium, actor vero reum meretricis filium. Quo testimonio audito, dominus vocatis partibus decrevit poenam secundum statutum unius sexagenae singulis illorum, intra octavam universitati sub excommunicatione solvendam. Et ut deprecentur invicem in eodem loco et coram eisdem, coram quibus haec dicta sunt; nam par pari relatum est et ita talione omnia compensata. Actor, videlicet magister Thomas Crasnostavius, neque poena reposita neque reconciliacione facta de Cracovia discessit.

483. [p. 411]. Fideiussio providorum Blasii Hortulani et Gasparis Raiman, pro venerabili Christophero Nisensi, canonico Wratislaviensi. Anno domini 1566 die Mercurii 22 maii. Coram officio nostro constituti personaliter providi Blasius Hortulanus et Gaspar Rayman, introligatores librorum et cives Cracovienses, sani mente ac corpore, non compulsi nec coacti, nec aliquo sinistro errore seducti, palam recognoverunt, fideiussisse ac ex nunc fideiubere venerabilem Christopherum Nisensem, canonicum ecclesiae cathedralis Wratislaviensis, celebris academiae Cracoviensis scholarem, in carcerem episcopalem Cracoviensem detrusum, ad instanciam nobilis Adami Janczowsky, occasione enormis vulneris praedicto Adamo Janczowsky ab ipso Christophero, ut asseritur, complicibusque suis in faciem illati, iudicio ac foro nostro ad instanciam nobilis Adami Janczowsky, aut eius legitimi procuratoris, a praefato tempore fideiussionis post quatuor septimanas prima die, si tunc iuridica fuerit, aut alias proxima die hanc sequenti iuridica, constituturos, sublata quavis excusacione ac dilacione. Utque haec fideiussio cercior firmiorque sit, praedicti Blasius Gasparque cives bona omnia mobilia ac immobilia, quocunque locorum sint ac quibuscunque nominibus vocentur, obligarunt ac inscripserunt, prout ex nunc obligant inscribuntque; ita ut si forte pro tempore assignato ac recepto praedictum Christopherum canonicum ad instanciam Adami Janczowsky in foro iudicioque nostro non constituerint, aut constituere neglexerint, ex tunc supradicto Adamo Janczowsky pro vulnere illato, ut asseritur, a Christophero canonico ex praenominatis bonis suis respondere debebunt, ac praesentibus se ultra submitunt, obligant inscribuntque responsuros, coram quocunque iudice, sive rectore sive civitatis Cracoviensis, requisiti fuerint, usque ad plenariam satisfaccionem. Quam fideiussionem sic factam, consenciente (sic) ad eam partis adversae legitimis procuratoribus, habentibus ad id speciale mandatum a praedicto Janczowsky, videlicet nobilibus Andrea Swiecziczky, Jacobo Zabyczky, Joanne Raczymsky, Simone Wisoczky, Paulo Gosliczky, studiosis almae academiae Cracoviensis, dominus ut iustam admisit roburque firmitatis habere decrevit. Et ut partes ipsae inter se ipsarumque amici ac fa-

miliares pacem tranquillitatemque usque ad tempus praefatum quatuor septimanarum servant. neve aliquis eorum vel amicorum familiariumque ipsius in alterum vel ipsius amicos familiaresque insurgere verbis famae laesivis, ex quibus proceditur ad pugnas, minis, vel quod absit, armis animoque nocendi ac laedendi audeat praesumatque, vadium centum florenorum partibus dominus rector interposuit, ita ut parti laesae pars offendens sine omni exceptione ac procrastinatione, quamprimum id sufficienter testibus fidedignis probatum fuerit, praedictum vadium centum florenorum numeret ac plenarie reponet. Quod quidem vadium, sic per dominum rectorem interpositum decretumque, ab utraque parte susceptum est per suos procuratores, nemine reclamante. Et dominus robor firmitatis habere decrevit. Actum in collegio maiori in domo solitae residenciae rectoris, anno et die. quibus supra. Praesentibus egregio viro Felice Sicpreio, arcium magistro, philosophiae medicinaeque doctore, professore in academia Cracoviensi et venerabili magistro Martino Clodaviensi. collega maiori et aliis quam plurimis fidedignis testibus, ad praemissa vocatis ac requisitis.

485. [p. 412]. Propositio providi Laurencii Sikora civis Cracoviensis, contra venerabilem magistrum Albertum Sczebrzeszin. praefectum scholae sancti Spiritus Cracoviae, occasione famulae per ipsum flagris caesae.

Anno, quo supra, die Veneris 24 maii. Coram officio nostro comparens personaliter providus Laurencius Sikora, civis Cracoviensis, una cum honesta Helizabeth, famula sua, ex parte eiusdem nomine tutorio ac herili proposuit in et contra venerabilem magistrum Albertum Sczebrzeszin pro eo, quod anno praesenti die certa media luce missam ab hera sua Helizabeth Sikorzina ad praefectam coenobii alias *do mistrziney* in platea sancti Spiritus pro commodandis vehiculis alias *thaki*, eamque ut noviciam, ignaram loci falsamque vocabulo praefectae alias *mistrziney*, ingressam scholam sancti Spiritus, vicinam coenobio illi, dominum magistrum Albertum pro vehiculis commodandis nomine herae petiisse, moxque eiusdem iussu foribus scholae clausis a scholaribus convocatis denudatam, virgis acriter caesam contra omnem honestatem atque femineum pudorem, quod se probaturum recepit, si ab eo negatum fuerit, petens sibi de eo iusticiam administrari. Et in continenti comparens personaliter venerabilis magister Albertus, animo litem contestans ad propositionemque respondens, se fecisse confessus est. Adiecit tamen, non iniquo animo a se factum esse, sed consuetudine, quociens rudes servi ab heris in scholam correctum mittuntur, tocies petere solent a scholae praefecto commo- dato forpices vel simile quippiam et confestim virgis emendantur, sicque cum eadem famula factum esse. Et dominus rector auditis parvum propositis et responsis ad decretum ferendum ad deliberandum accepit pro prima iuris hora 12, idemque tempus utrique parti assignavit. Praesentibus bedellis et familia.

486. [p. 412]. Causa providi Martini Waliszowski, civis Clepardiensis cum Joanne Gaiowski, baccalaureo, praefecto scholae sancti Floriani una cum ipsius hipodidascalo.

Anno, quo supra, die Jovis 30 maii. Coram officio nostro constitutus personaliter providus Martinus Waliszewski, civis Clepardiensis, actor, proposuit contra ingenuum Joannem Gaiowski, arcium baccalaureum, praefectum scholae sancti Floriani in Clepardia, tanquam principalem reum, ac contra discretum Nicolaum Szamotuli, suum hipodidascalum alias locatum, complicem pro eo, quod feria quarta proxime transacta uterque eorum mala minati sunt ac verbera. Alter vero — locatus — honestae Helizabeth Waliszowska, matri eiusdem, his verbis: „memor esto tu improbe tuque improba anus, quae in te brevi superventura sunt“. Item passim tempore nocturno, obambulantes atria sub parietibus domus ipsius actoris, cantilenas decantare ipsumque impedire solent. Nec non [accusavit] praefatum baccalaureum cum uxore mutata nonnunquam veste deambulare, confabulari in locis privatis et internuncios pueros ad eam mittere, de quo cum admonitus fuerat ab ipso actore per venerabilem Felicem Debno, concionatorem apud sanctum Florianum et praepositum hospitalis ad sanctum Valentinum in Clepardia, tamen non abstinuit. Ob quae facta sibi suspectum esse praefatum baccalaureum de adulterio cum uxore sua, asseruit, petens a domino iusticiam administrari. In continenti vero — uterque comparens personaliter animo litem contestandi — baccalaureus confessus est, se dixisse famulo praefato haec, quae asseruntur, sed non animo nocendi; cantilenas se decantasse negavit, cum uxore actoris [se esse] aliquociens locutum in publico tamen, non in privato loco, sed post admonicionem abstinuisse. Locatus vero ipsius se minatum esse negavit, sed expostulasse cum domina, quod ex domo ipsius illi verbera evenirent, dixit. Et dominus auditis parcium propositiionibus et responsis, mandavit sub poena carceris graviterque edixit ac interminatus est praedicto Joanni baccalaureo ac ipsius hipodidascalo, ut omnino a praedictis minis, cantilenis ac suspicionibus quibusvis abstineant, ita ut si de praedictis testibus fidedignis convicti fuerint, aut alter eorum convictus, extunc in carcerem detrudendus erit, nec inde mittendus usque ad plenariam satisfaccionem parti laesae. Quod decretum utraque pars suscepit et dominus robur firmitatis habere decrevit. Actum in domo solitae residenciae nostrae anno et die, quibus supra. Praesentibus bedellis et familia eiusdem.

487. [p. 413]. Decretum domini in causa Laurencii Sikora.

Anno, quo supra, die Veneris ultima maii. Comparentibus personaliter Laurencio Sikora, actore, propositiionem priorem confirmante atque venerabili magistro Alberto Sczebrzessinio, adcitato per Albertum bedellum ad audiendum decretum domini ipsoque in sua sententia permanente. Dominus decrevit, ut praefatus magister Albertus, reus, per octavam parti laesae satisfaceret verbis deprecatoriis,

domum scilicet praefati Laurencii veniens, ipsum uxoremque eius verbis honestis deprecetur, ancillae praefatae pro verberibus ac dehonestacione satisfaciat. Pro poena vero domino rectori solvat unam sexagenam. Et ne praedicta Helisabeth ancilla a magistro Alberto vel ipsius scholaribus exprobraciones eius facti habeat, dominus sub poena decem marcarum edixit. Ita ut si convictus fuerit testibus fidedignis praedictus magister Albertus vel ipsius scholares — magistro iubente vel consenciente vel connivente — exprobrasse id factum praefatae ancillae, extunc poenam decem marcarum apud dominum rectorem tenebitur ac debet realiter et cum effectu reponere. Quod decretum ab utraque parte est susceptum et dominus robur firmitatis habere decrevit. Actum in domo solitae residenciae domini rectoris anno et die, quibus supra. Praesentibus bedellis et familia.

488. [p. 413]. Anno domini MDLXVI die Veneris XV mensis Junii.

Coram officio rectoratus comparentes personaliter venerabilis Christopherus Schleupnerus, canonicus ecclesiae cathedralis Wratislaviensis et universitatis Cracoviensis studiosus, cupiens quamprimum transigi negocium suum cum nobili Adamo Janczewski, studioso universitatis Cracoviensis, occasione controversiae super vulnere enormi coram praefato rectoratus officio exortae et sollicitus de fideiussoribus, a fideiussoria coram eodem officio facta et actis inscripta liberandis, petiit, ut totum negocium per arbitros ab utraque parte locandos posset transigi. Quae quidem petitio — ex consensu alterius partis ipsius Adami Janczewski, — ut habeat vim et robur atque, si fieri posset, etiam bonum effectum, decretum est.

489. [p. 413]. Anno itaque eodem die Lunae XVII die mensis iunii.

In communi stuba maioris collegii arbitri locati, videlicet ex parte venerabilis Christopheri Schleupneri, canonici Wratislaviensis, venerabiles magistri Nicolaus Bodzeczin, Joannes Leopoliensis, ecclesiae collegiatae sancti Floriani canonici, Joannes Briger, archidiaconus Glogoviensis. Martinus Pilsnensis, ecclesiae collegiatae sanctae Annae Cracoviae decanus, ex parte vero Adami Janczewsky magister Joannes Cracoviensis, collegii minoris collega, Simon Volski, canonicus Scarmiriensis, Jacobus Zabiczky, Valentinus Wroblowsky, studiosi universitatis Cracoviensis et bursae Jerusalem incolae, per internuncios ex numero suo missos, videlicet magistrum Nicolaum Bodzeczin et magistrum Joannem Briger atque magistrum Joannem Cracoviensem et Simonem Volski, [petierunt sententiam] inter partes nominatas latam et decretam propter maiorem ipsius certitudinem in acta officii rectoratus inscribi. Quod decreto rectoris dum obtinuissent, hoc verborum tenore sententiam praefatam exposuerunt: Controversia et causa utriusque partis diligenter trutinata et per multos tractatus expensa atque examinata — (acceptoque compromisso manu stipulata ad singulorum arbitratorum manus a parte utraque, videlicet Christophero Schleupnero et Adamo

Janczowsky, quod decretum et sententiam arbitrariam in causa praesenti, occasione enormis [vulneris] in frontem et nasum ipsi Adami Janczowsky per Christopherum Schleupnerum cum suis complicitibus inflicti, essent habituri firmam ratam et inviolabilem, atque quod pars, quae nollet acquiescere sententiae, vel acquiescens eidem in omnibus et singulis punctis satisfacere nollet, succumberet poenae ducentarum marcarum monetae et numeri polonialis parti, eidem sententiae acquiescenti et eadem omnia et singula tenenti, solvendarum) — decrevimus, ut Christopherus Schleupnerus sustineat carceres medii anni, pro condicione sua honestos, in habitatione magistrali tunc in maiori collegio vacante in valvis, versus templum sanctae Annae, incipiendo proxima feria sexta, quae erit dies XXI iunii. Pro impensis autem, quas fecit, damnis et iacturis, quas toto valetudinis suae tempore tulit Adam Janczowsky, ut solvat quinquaginta florenos monetae polonicae, per mediam sexagenam computatos, in decursu quatuor hebdomadarum. Atque, ut cum chirurgo de opera in curando vulnere suscepta idem Christopherus Schleupnerus componat. Praeterea, ut dominus Adam Janczowsky faciat obligationem — super omnibus bonis suis mobilibus et immobilibus, habitis nunc et in posterum habendis, in actis castrensibus Cracoviensibus, recedendo a terra et districtibus suis quo ad hunc actum et eandem in acta terrestria Cracoviensia in decursu unius anni transfes rat per se vel per legitimum procuratorem suum — de securitate eidem Christophero Schleupnero, consanguineis et amicis ipsius, tam ab ipso met Adamo Janczowsky quam a submissis quibuscunque per ipsum personis. Ad haec ut Adam Janczowsky non desit cum suis amicis et familiaribus ipsi Christophero Schleupnero, si quando operam eius postulaverit contra complices suos, vel potius autores istius casus utrique parti miserandi; utque ab utraque parte datis sibi manibus et mutuis complexibus in praesentia dominorum arbitrorum reconcilientur et omnem noxam sibi condonent, eandem vero reconciliacionem ut incipiat Christopherus Schleupnerus. Quod quidem decretum pars utraque a dominis arbitris se suscepisse personaliter fassa est et inviolabiliter servaturam coram officio rectoratus repetiit atque promisit; utque in acta inscriberetur. una cum praefatis arbitris petiit et obtinuit.

490. [p. 414]. Causa officii cum quibusdam magistris occasione famosi libelli in universitatem, signanter tamen in quosdam magistros, scripti.

Anno, quo supra, die Lunae prima iulii. Coram officio nostro constitutus personaliter instigator officii proposuit contra venerabiles dominos magistros Gregorium Sambor, collegam maiorem, ecclesiae collegiatae sanctae Annae canonicum, Josephum Vrzedow, Joannem Cracoviensem, Joannem Wielicium, collegas minores, Martinum Petricovium et Albertum Pisdrensem, pro eo quod audivit ex rumoreque certo didicit, scriptas [esse] litteras diffamatorias alias libellum famosum contra universitatem, signanter tamen contra quosdam magistros, ex consensu et conspiracione praefatorum magistrorum. Eundemque libellum famosum in valvis maioris et minoris collegii itemque bursae

Jerusalem die sacratissimo Corporis domini¹⁾ appendisse ac publicasse. Quem libellum famosum, una cum charta minori materiam famosi libelli in quendam magistrum continente, produxit, petens illos et quemlibet eorum secundum leges in scriptores ac publicatores famosorum libellorum sancitas puniri sanctamque iusticiam administrari. In continenti vero comparantes personaliter praefati magistri, quilibet eorum praestito corporali iuramento ad sancta Dei Evangelia, haec seorsim recognoscebant: Primus magister Gregorius Sambor auctorem libelli famosi coram officio per instigatorem producti recognovit magistrum Albertum Sczebrzeszin, id se scire ex ore ipsius auctoris dixit. Factum autem consilio magistri Josephi Urzedow, qui eidem magistro Alberto Sczebrzeszin chartam minorem manu propria scriptam, in qua materia famosi libelli super quendam magistrum continetur, dedit, eamque chartam idem magister Albertus concredidit magistro Gregorio petens, ut ab illo diligenter servetur gracia detensionis, si factum palam prodierit. Ceterum manum auctoris in libello praedicto non esse propriam, nec scire, cuius sit. Denique nec consensum ad scribendum praefatum libellum famosum nec consilium dedisse, affirmavit. haecque omnia ita se habere, consciencia sua approbavit. — Secundus magister Josephus Urzedow auctorem praedicti libelli famosi esse magistrum Albertum Sczebrzeszinum, recognovit. Cuius vero manu scriptus sit, sibi non constare, dixit. Consilio autem suo scriptum esse non negavit, cum et ipsemet chartam minorem, materiam famosi libelli in quendam magistrum continentem, manu propria scriptam praefato magistro Alberto ministraverit ob id, quod ipse quoque se scripturum in eum aliquando promiserat. Ceterum in ea, quae in totam universitatem ac in magistrum alterum per praedictum magistrum Albertum scripta sunt, nunquam consensisse nec ante id scivisse, dixit. — Tercius magister Joannes Cracoviensis: nec se auctorem praefati libelli famosi esse, nec quis sit auctor publicatorque eius, neque cuius manu scriptus sit, scire, praeterquam quod minorem chartam manu magistri Gregorii Sambor scriptam credidit. Ceterum nec suasu nec consilio suo. Idem iure iurando approbavit. — Quartus magister Joannes Wielicius nec auctorem praefati libelli nec publicatorem se esse, dixit, nec quis fuerit hactenus scire, insuper cuius manu scriptus sit, sibi non constare, nisi quod in minori charta manum magistri Martini Racziasz vel magistri Josephi Urzedow credidit; se quicquam suasisse vel consentisse negavit²⁾; idemque iure iurando corroboravit. — Quintus magister Martinus Petricovius recognovit, se nihil penitus scire de famoso libello, nempe quis ipsius auctor fuerit, quis item publicator cuiusque manu fuerit scriptus; idem iure iurando confirmavit. — Sextus magister Albertus Pisdreus idem, quod magister Martinus Petricovius recognovit, iuramentoque corporali firmavit, praeterquam minorem chartam manu Josephi Urzedovii scriptam asseruit. Et dominus auditis parciis propositis et responsis pro ferendo decreto ad deliberandum cum suis consiliariis vel prout sibi melius videbitur, accepit. Praesentibus eximiis ac venerabilibus Joanne Turobinio, iurisprudenciae doctori, archidiacono

¹⁾ 13 czerwca.

²⁾ Cod.: asseruit.

Crusviciensi, Felice Siepreio, medicinae doctore et magistro Martino Clodaviensi, collega maiori. Actum anno et die, quibus supra.

491. [p. 415]. Quietacio venerabilis Christophori Schleupneri, canonici Wratislaviensis, a nobili Adamo Janczowski de satisfaccione concordiae secum factae.

Anno domini 1566 die X Julii. Coram officio nostro constitutus personaliter nobilis Adamus Janczowski, palam recognovit verbisque expressis fassus est, sibi satisfactum esse a venerabili Christophoro Schleupnero, canonico Wratislaviensi in omnibus punctis, clausulis, contentis in concordia, inter eos facta anno eodem, die XVII Junii et ad acta officii rectoratus inscripta ¹⁾ occasione enormis vulneris in faciem illati praedicto Janczowski a supranominato Christophoro Schleupnero. De quibus, tanquam effectualiter redditis, perceptis et sibi persolutis, eundem ac alios ad id interesse habentes pro se et successoribus suis cavendo, quietat liberosque pronunciat in aevum, cassans, revocans ac in nihilum redigens obligacionem inscripcionemque in praedicta concordia sibi factam, in omnibus suis punctis, clausulis, articulis, in toto et per omnia, nolens amplius illam esse alicuius roboris et momenti, sed eidem in perpetuum effectualiter renuncians. Simulque promittens ac se obligans in forma plenissima sub vadio ducentarum marcarum, quarum pars cedere debet praedicto Christophoro, pars autem universitati Cracoviensi, huius iniuriae illatae ac obligacionis factae gracia neque eandem Christopherum canonicum nec aliquem ipsius amicorum ac familiarium dicto, facto aut scripto hic et ubivis locorum infestaturum vel infamaturum — vel per se solum vel per quasvis submissas personas, neque in spiritali neque in saeculari iure aut aliquibus aliis modis humana industria excogitandis — perpetuo et in aevum; immo si quid amplioris quietacionis vel cassacionis hic non expressae praedictus Christopherus Schleupnerus iuxta consuetudinem reique exigenciam opus haberet, id praefatus Adamus Janczowski in toto, plenarie et absque omni defectu recognoscit, non secus si effectualiter de verbo hoc loci inserta adscriptaque essent in forma plenissima. Actum in collegio maiori in domo solitae nostrae residenciae. Anno et die, quibus supra. Praesentibus venerabili Martino Clodaviensi, arcium magistro ac collega maiori, nobili Simone Juskowski ac discreto Alberto bedello, testibus.

Anno domini 1566 2 octobris Martinus barbitonsor personaliter veniens ad officium nostrum recognovit, sibi satisfactum esse ab Adamo Janczewski, ratione curacionis vulnerum enormium, illi olim inflictorum, de quo ipsum quietat. Actum anno et die, quibus supra.

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 489.

Acta actorum coram reverendo domino Martino Croker de Cracovia, philosophiae et iurisprudentiae doctore, canonico ecclesiae cathedralis Luceoriensis et almae universitatis studii generalis Cracoviensis rectore anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo sexto commutatione hiemali canonice electo, quinta vice rectoratu fungente, continuantur.

492. [p. 418]. Anno, quo supra, decima octava novembris. Coram reverendo domino Martino Crokero etc. et in praesentia reverendorum ac venerabilium omnium dominorum doctorum et magistrorum studii generalis Cracoviensis, duntaxat salariatorum, in convocacione sub tali tenore verborum facta: Egregie domine doctor et magister venerabilis! Sit tua dominacio hodie hora vigesima in stuba collegii dominorum iurisperitorum ad consulendum, tractandum de professoribus absentibus a bursa iuristarum et collegiaturis minoris collegii et finaliter concludendum et contra eos auctoritate sacrae regiae Maiestatis sententiam diffinitivam pronunciandum et alia, quae iuris fuerint, faciendum super hiis et aliis preponendis, prout diligitis bonum universitatis et sub poena unius floreni polonialis. Detur omnibus dominis doctoribus et magistris duntaxat salariatis ex parte domini rectoris. — In eademque convocacione doctorum et magistrorum discretus Simon, studii generalis Cracoviensis bedellus et officii rectoratus instigator, reproductis litteris monicionis sub titulo reverendi domini Joannis etc.¹⁾ emanatis ac sigillo rectoratus communitis et per affixionem ad valvas cathedralis Cracoviensis et collegiatarum sanctae Annae Cracoviae ac sancti Floriani in Cleparz ecclesiarum executis, accusavit contumaciam venerabilis domini Jozepi Conarzewski, decretorum doctoris, bursae iuristarum senioris, Benedicti Cotharszki, Pauli Usczie, arcium magistrorum et minoris collegii collegarum, dictis litteris monicionum, ut praemissum est, monitorum et non comparere ac ad residenciam beneficiorum, locorum officiorumque suorum, in ipso universitatis Cracoviensis studio per illos et eorum quemlibet obtentorum, non redeuncium. Et in eorum contumaciam petiit iuxta contenta huiusmodi litterarum monicionis et iuxta mandatum sacrae regiae Maiestatis desuper factum²⁾ ac eciam iuxta continenciam privilegiorum et statutorum eiusdem studii generalis Cracoviensis, eos huiusmodi beneficiis et possessione illorum amoveri, patronisque seu electoribus dictorum beneficiorum, locorum, officiorum seu collegiaturarum [potestatem dare] alias personas praesentandi, eligendi et conferendi. Supramemoratus vero dominus rector nihil in talibus praecipitanter agere volens, ante omnia votum omnium doctorum et magistrorum in eadem convocacione praesentium super eo negotio requisivit. Qui

¹⁾ Jana Dobrosielskiego tj. poprzedniego rektora.

²⁾ Mandat powyższy Zygmunta Augusta, z dnia 15 lipca 1566, ob. Cod. dipl. univ. t. V str. 63.

ex unanimi voto concluderunt: iuxta mandatum sacrae regiae Maiestatis et contenta litterarum monicionum ac privilegia et statuta universitatis ad huiusmodi privacionem esse procedendam, eo adiecto, quod si dominus rector aut doctores vel magistri per eos, qui huiusmodi beneficiis, officiis, locis privabuntur, occasione huiusmodi privacionis aliquas difficultates, molestias quomodocunque iudicialiter seu extraiudicialiter, eciam in curia Romana, inferrent, universitas¹⁾ studii generalis Cracoviensis eos expensis et impensis ex fisco suo tuebitur et defendet. Post quam quidem conclusionem praefatus reverendus dominus rector, instante praedicto instigatore officii, praefatos monitos et non comparentes pronunciavit contumaces et in eorum contumaciam iuxta mandatum sacrae regiae Maiestatis, contenta huiusmodi monicionis ac inhaerendo privilegiis et statutis universitatis studii Cracoviensis ad sententiam diffinitivam privacionis processit, quam sub huiusmodi tenore verborum tulit et pronunciavit:

Concludimus Christi nomine invocato, ipsum solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes, in causa et causis inter instigatorem officii nostri ab una et egregios ac venerabiles dominos Jozephum Conarzewski, decretorum doctorem et bursae iuristarum seniore, Benedictum Kotharszki et Paulum Usczie, arcium liberalium magistrum et minoris collegii collegas, de et super bursae iuristarum et collegiaturarum privacione, quas obtinent et illorum occasione, partibus ab altera, coram nobis in prima instancia ex mandato sacrae regiae Maiestatis vertentibus et motis. Ex his, quae in huiusmodi causa et causis vidimus, inhaerendo privilegiis et litteris ereccionum praedictarum bursae iuristarum et collegiaturarum minoris collegii, insuper oboedientes mandato sacrae regiae Maiestatis, dicimus, decernimus, declaramus et sententiamus praefatos Jozephum Conarzewski, Benedictum Kotharszki et Paulum Usczie longo spacio et intervallo temporis, contra ereccionem praedictarum bursae iuristarum et collegiaturarum minoris collegii, quas tenent et possident, a praedictis bursa et collegiaturis abesse ac absentari, oneraque incumbencia, videlicet lecciones praelegendo, actus celebrando, seu disputationes visitando per se non adimplere nec satisfacere dictis oneribus, ad quae²⁾ ex ereccione bursae ac collegiaturarum praedictarum tenentur et sunt obligati et astricti, — inique, indebite et iniuste eisque talia facere minime licuisse neque licere. Et ob hoc praefatos Jozephum Conarzewski, seniore bursae iuristarum et Benedictum Kotharszki ac Paulum Usczie, minoris collegii collegas, a praedictis bursae iuristarum senioratura et collegiaturis minoris collegii eorumque officiis, habitacione, ascensu, emolumentis, ex dictis bursa et collegiaturis provenientiis ac ascensu ad quascunque alias collegiaturas potiores et meliores, destituimus et privamus et praefatas bursam iuristarum et collegiaturas, quas obtinebant, vacare decernimus, dantes facultatem, quorum interest, eligendi et vocandi alios ad dictas bursam iuristarum et collegiaturas minoris collegii utque ceteri electi et vocati per se agant et obeant munia suarum bursae et collegiaturarum; hac nostra sententia diffinitiva me-

¹⁾ Cod.: universitatis.²⁾ Cod.: atque.

diante. Praesentibus nobilibus et discretis Alberto, studii generalis Cracoviensis bedello. Petro Psarszki et Alberto Rudniczki, testibus ad praemissa vocatis et rogatis et me Casparo Smigroth. publico et praesentis actus notario.

493. [p. 420]. Anno. quo supra. die undecima decembris. Venerabilis dominus Joannes Vielcieus, arcium liberalium magister et collega minoris collegii, nec non nobiles studiosi Andreas Moczilowski, rector scholae sanctae Annae. Joannes Jakimowski, Martinus Bicszki, Valentinus Vroblowski. inhabitantes bursam philosophorum, fideiusserunt et obstrinxerunt fidem suam, eliberando de poena carcerum universitatis studiosum Joannem Borakovium de Varszawia sub poena ducentorum aureorum, reverendissimo domino Cracoviensi applicandorum, ad statuendum eundem coram domino rectore tocicens, quociens opus fuerit, ad iustificandum se de criminibus ipsi per famatos dominos proconsulem et consules ac cives Cracovienses obiectis, usque ad sententiae diffinitivae prolacionem.

494. [p. 420]. Anno. quo supra, die vero sedecima decembris. Coram reverendo domino Martino Crokero etc. et in praesentia reverendorum ac venerabilium omnium dominorum doctorum et magistrorum studii generalis Cracoviensis dumtaxat salariatorum, in convocacione sub tali tenore verborum facta: Egregie domine doctor et magister venerabilis. Sit tua dominacio hodie hora vigesima in stuba communi dominorum maioris collegii artistarum ad tractandum de professoribus absentibus a collegiaturis minoris collegii auctoritate sacrae regiae Maiestatis et finaliter concludendum ac sententiam diffinitivam pronunciandum et alia, quae iuris fuerint, faciendum, nec non ad eligendum seniores bursarum seu contuberniorum Jerusalem et philosophorum, super hiis et aliis proponendis, prout diligentis bonum universitatis et sub poena unius floreni polonialis. Detur omnibus dominis doctoribus et magistris dumtaxat salariatis. Ex parte domini rectoris. — In eademque congregacione doctorum et magistrorum discretus Simon, studii generalis Cracoviensis bedellus et officii rectoratus instigator. reproductis litteris monicionis sub titulo reverendi domini Joannis etc.¹⁾ emanatis ac sigillo rectoratus communitis et per affixionem ad valvas cathedralis Cracoviensis et collegiatarum sanctae Annae Cracoviae et sancti Floriani in Cleparz ecclesiarum executis, accusavit contumaciam venerabilium dominorum Andraeae Recepta, Martini Fox, arcium magistrorum et minoris collegii collegarum, dictis litteris monicionum, ut praemissum est, monitorum et non comparencium ac ad residenciam beneficiorum, locorum, officiorumque suorum in ipso universitatis Cracoviensis studio, per illos et eorum quemlibet obtentorum, non redeuncium. Et in eorum contumaciam petiit iuxta contenta huiusmodi litterarum monicionis et iuxta mandatum sacrae regiae Maiestatis desuper factum ac eciam iuxta continenciam privilegiorum et statutorum eiusdem studii generalis Cracoviensis eos huiusmodi beneficiis, officiis, locis seu collegiaturis per reverendum dominum rectorem prae-

¹⁾ Dobrosielskiego.

fatum privari et a possessione illorum amoveri, patronisque seu electoribus dictorum beneficiorum, locorum, officiorum seu collegiaturarum alias personas praesentandi, eligendi et conferendi etc. Supramemoratus vero dominus rector nihil in talibus praecipitanter agere volens, ante omnia votum omnium doctorum et magistrorum in eadem convocacione praesencium super eo negotio requisivit. Qui ex unanimi voto concluderunt, iuxta mandatum sacrae regiae Maiestatis et contenta litterarum monicionum ac privilegia et statuta universitatis ad huiusmodi privacionem esse procedendum, eo adiecto, quod si dominus rector aut doctores vel magistri per eos, qui huiusmodi beneficiis, officiis, locis privabuntur, occasione huiusmodi privacionis aliquas difficultates, molestias quomodocumque seu iudicialiter seu extraiudicialiter, eciam in curia Romana inferrent, universitas¹⁾ studii generalis Cracoviensis eos expensis et impensis ex fisco suo tuebitur et defendet. Post quamquidem conclusionem praefatus reverendus dominus rector, instante praedicto instigatore officii, praefatos monitos et non comparentes pronunciavit contumaces et in eorum contumaciam iuxta mandatum sacrae regiae Maiestatis, contenta huiusmodi monicionis et inhaerendo privilegiis ac statutis universitatis studii Cracoviensis, ad sententiam definitivam privacionis processit, quam sub huiusmodi tenore verborum tulit et pronunciavit:

Concludimus, Christi nomine invocato, ipsum solum Deum prae oculis habentes, pro tribunali sedentes, in causa et in causis inter instigatorem officii nostri ab una et egregium ac venerabiles dominos Andream Recepta, Martinum Fox, arcium liberalium magistros et minoris collegii collegas de et super collegiaturarum privacione, quas obtinent et illorum occasione, partibus ab altera, coram nobis in prima instancia ex mandato sacrae regiae Maiestatis vertentibus et motis. Ex his, quae in huiusmodi causa et causis vidimus, inhaerendo privilegiis universitatis nostrae ac privilegiis et litteris ereccionum praedictarum collegiaturarum minoris collegii, insuper oboedientes mandato sacrae regiae Maiestatis dicimus decernimus, declaramus ac sententiamus, praefatos Andream Recepta, Martinum Fox, longo spacio et intervallo temporis contra ereccionem praedictarum collegiaturarum minoris collegii, quas tenent et possident, a praedictis collegiaturis abesse et absentari oneraque incumbencia, videlicet lecciones praelegendo, actus celebrando seu disputationes visitando, per se non adimplere nec satisfacere dictis oneribus, ad quae ex ereccione collegiaturarum praedictarum tenentur et sunt obligati et astricti, — inique, indebite et iniuste, eisque talia facere minime licuisse neque licere. Et ob hoc praefatos Andream Recepta, Martinum Fox, minoris collegii collegas, a praedictis collegiaturis minoris collegii eorumque officiis, habitacione, ascensu ad quascumque alias collegiaturas potiores et meliores, destituimus et privamus et praefatas collegiaturas, quas obtinebant, vacare decernimus, dantes facultatem, quorum interest, eligendi et vocandi alios ad dictas collegiaturas minoris collegii, utque ceteri vocati et electi per se agant et obeant munia suarum collegiaturarum; hac nostra

¹⁾ Cod.: universitatis.

sentencia diffinitiva mediante. Praesentibus nobilibus et discretis Alberto, studii generalis Cracoviensis bedello, Petro Psarski et Alberto Rudnicki, testibus ad praemissa vocatis et rogatis et me Casparo Smigroth, publico et praesentis actus notario.

495. [p. 422]. Anno, quo supra. die vero decima septima decembris.

Nobilis et discretus Joannes Borakovius accusavit contumaciam famatorum dominorum proconsulis, consulum et civitatis Cracoviensis inhabitantium civium, in termino hodierno — iuxta praefixionem, per reverendum dominum rectorem studii generalis Cracoviensis termini factam ad accusandum praefatum Joannem Borakovium de criminibus et excessibus illi extra iudicialiter obiectis et propter quae obiecta ipse Borakovius fuerat incarceratus, — non comparencium. Peciit se ab ulteriori impetitione et instancia praefatorum proconsulis, consulis et civium absolvi, fideiussoresque suos a fideiussoria per reverendum dominum rectorem liberos pronunciari. Reverendus itaque dominus rector de consilio dominorum consiliariorum et decanorum facultatum ac seniorum patrum sibi assidencium — in contumaciam supramemoratorum dominorum proconsulis, consulum et civium non comparencium — praefatum Joannem Borakovium ab ulteriori ipsorum impetitione et instancia absolvit et fideiussores de fideiussoria pro ipso facta liberos pronunciavit. Acta sunt haec in collegio maiori in praesentia reverendorum dominorum Sebastiani a Cleparz, canonici Cracoviensis, Michaelis a Vislicia, decani. Joannis Dobroszelski, custodis ecclesiae sancti Floriani in Cleparz ¹⁾.

Acta in rectoratu tercio reverendi domini Ioannis Turobini, arcium et iurisprudenciae doctoris, decani Crusficensis, canonici ecclesiae cathedralis Chelmensis et academiae Cracoviensis rectoris, anno domini 1568 in commutationem hiemalem legitime electi.

496. [p. 423]. Die Mercurii III novembris.

Venerabiles domini Stanislaus Grzebski et Stanislaus Sokolowsky, arcium magistri et collegae maioris collegii, procuratores magistri Iosephi Menert de Biecz, proposuerunt contra Martinum de Biecz, arcium magistrum, quod nollet florenos 4 in moneta ex mutuo sibi debitos solvere. Qui magister Martinus, quia confessus est iudicialiter debitum, dominus habita ratione aegritudinis et egestatis magistri Iosephi decrevit, ut infra quindenam praefatus debitor dictos florenos 4 solveret.

¹⁾ Z trzech następujących półroczy tj.: z półrocza letniego 1566/7 (za rektorstwa Marcina Krokiera), z półrocza zimowego 1567/8 (za rektorstwa Zygmunta ze Stężycy) i z półrocza letniego 1567/8 (za rektorstwa Marcina Krokiera) — brak jest zapisek.

497. [p. 423]. Die Veneris XII novembris.

Ad proposicionem doctoris Iacobi Belzik occasione iniuriarum verbalium, sibi insolenter et cum clamore publice in collegio iurisperitorum illatarum, cocae vero suae occasione verbalium et realium — ut pote verberacionis — iniuriarum, magister Iacobus Molitor, licenciatus. non diffitens insolentes clamores in collegio cum coca domini Belze et iactaciones mutuas lapidum, respondit, se non fuisse in causa sed cocam domini Belze, quod isti publici clamores, iactaciones lapidum et mutuae verberaciones ac capillaciones in media die concursantibus hominibus facti erant. Quare dominus, innitens quibusdam domus constitutionibus, propter has insolencias publicas et domus debonestacionem praefatum Molitorem in poena unius sexagenae pro commodis domus eiusdem convertendae condemnavit; doctori autem Belze intencionem suam, quia Molitor negabat, se illum affecisse aliqua iniuria, probare mandavit; cum coca vero domini Belzik de his iniuriis et verberibus arbitrio bonorum virorum transigere [Molitori] mandavit.

498. [p. 423]. Die Lunae penultima novembris.

Magister Bernardus de Cracovia, collega minoris collegii, citatus ad videndum illum privari collegiatura ob certas et legitimas causas, comparuit beneque deliberatus sponte et libere officio collegiaturae et altaris renunciavit, expressisque [verbis] collegiaturum cum altari eidem collegiaturae adiuncto resignavit. Et dominus altare tituli S. Simonis et Judae in ecclesia beatae Mariae Virginis et — — — sic resignatam vacare decrevit ad eandemque alium his, quibus interest, [dedit eligendi potestatem].

499. [p. 426]. Die Veneris III Iunii [1569] ¹⁾.

Ad proposicionem Thomae Brem de Cerdonia, civis Cracoviensis, nomine filii sui pueri septennis [propter] enorme vulnus in fronte pistilo ligneo inflictum per unum adolescentem Caspari subiectum et illum, cum actor esset comediae cuiusdam, pro persona habentem, contra Casparem de Posnania, arcium baccalaureum, seniore scholae sancti Iohannis, proponentis, ut pote [contra] eum, qui et autor et actor esset comediae, in qua is adolescens, qui tam enorme vulnus puero praefato infixit, eiusque esset subditus et servitor. Casper praefatus confessus est, eum adolescentem esse quidem ex schola sua et servitorem suum vulnusque praefato puero infixisse. sed per imprudenciam, seque hoc nomine non teneri, cum non ipse sed servitor eius hoc pararet. Praefato Thoma replicante, se esse in culpa, cum ipse sit dominus eius, cumque actorem et praesentem esse in comedia, cum iste servitor eius puerum vulneraverit roganteque, ut saltem ad solucionem chirurgo et satisfaccionem condemnetur, cum ipse sit in solvendo, servitor autem suus nihil habet, quod det et quod magis est, quod eum occultet nec in praesenciam officii praesentet. Et dominus, ut praefatus

¹⁾ Odtąd później letnie r. 1568/9 (za rektorstwa Jana Turobina).

Casper baccalaureus curam adhibeat diligentem in medicando puero, ne moriatur propter tam enorme vulnus illi inflictum et chirurgum adhibeat peritum illique, si salvus fuerit puer, solvat et satisfacciat, decrevit et mandavit sub poena exclusionis ab academia. Ibidemque est per Simonem bedellum monitus, ut decreto domini pareat. Qui nihil horum se facturum temere professus est et pollicitus; reque ipsa promissis satisfecit, nam brevi tempore Cracovia clanculum excessit.

500. [p. 425]. XXI Octobris die Veneris ¹⁾.

Venerabiles domini Gabriel de Szadek et Andreas de Brzezini, arcium magistri et collegae minoris collegii, suo et aliorum professorum, de quorum ratihabicione caverunt, nomine, verbo proposuerunt contra venerabilem Stanislaum de Radoszicze, arcium magistrum et collegam minoris collegii ac plebanum in Proszowicze, quod is existens plebanus Proszoviensis decimas manipulares, ad se quoque ex dismembracione certorum commissariorum per reverendissimum dominum Andream Zebrzidowski, olim episcopum Cracoviensem, facta pertinentes, sine consensu eorum vendidit florenosque 96 pecuniae pro illis contra ordinacionem et dismembracionem accepit, petentes propterea illum puniri medietatemque pecuniae sibi dandam mandari et cogi. Praefatus autem Stanislaus de Radoszicze allegavit, se nihil de eiusmodi ordinacione in vendendis decimis predictis scivisse, verum in eo consuetudinem antecessoris sui secutum fuisse, qui illis irrequisitis et sine illorum consensu semper eiusmodi decimas vendebat. De medietate vero decimarum praedictarum illis danda respondit, ordinacionem et dismembracionem allegatam inconsulte, illicite et inique fuisse factam, immo et contra ius canonicum, docens sine diminucione beneficia conferri; esseque dictam ordinacionem cum maximo praeiudicio plebani ecclesiaeque suae coniunctam, onera magna in ecclesia perferentis, insuper et pensione marcarum 30 cuidam Alexandro canonico Varszoviensi oneratam ecclesiam praefatam; petiitque se ab eiusmodi oneribus liberum fieri et pronunciari. Et dominus visa et lecta eiusmodi ordinacione commissariorum dixit, non sui esse iuris et potestatis talem ordinacionem et dismembracionem per commissarios reverendissimi Cracoviensis factam infringere et mutari; sed si deberet mutari aut saltem moderari, hoc a reverendissimo Cracoviensi moderno esset petendum. Ideoque inhaerens ordinacioni eiusmodi decrevit ac mandavit, ut in posterum decimas eiusmodi praefatus Stanislaus de Radoszicze, Proszoviensis plebanus, sine scitu et consensu illorum non vendat, pecuniam vero pro decimis acceptam Gabrieli Szadковиensi et Andreae Brzezini in quindena reponat. A quo decreto Stanislaus Radoszicze verbo appellavit posteaque infra fatalia iuris scripto interposuit. Ad quam idem dominus rector indifferenter ad indifferenter appellatum respondit: „Si ad universitatem appellas, tuam appellacionem refutamus. Sin ad reverendissimum dominum episcopum Cracoviensem, deferimus terminumque proseguendae appellacioni semestre praefigimus“. Praesentibus bedellis academiae Cracoviensis.

¹⁾ Odtąd półroczne zimowe r. 1569/70 (za rektorstwa Jana Turobina).

501. [p. 427]. Anno domini 1569 die Lunae XIV mensis novembris. Honesti Laurencius, Stanislaus, Nicolaus et Magdalena, liberi honesti olim Marci Manyka, tabernatoris de Luboricza, coram reverendo domino Ioanne Turobino, arcium et iuris utriusque doctore, decano Crusticensi etc. et almae universitatis studii generalis Cracoviensis rectore, contra venerabilem dominum Iacobum Crumphelt, decretorum doctorem, in Luboricza plebanum, verbo proposuerunt, quomodo ipse eorum tabernam in Luboricza haereditariam et ad eos iure naturali successionis spectantem et pertinentem, occupavit et occupat in magnum eorum praeiudicium et damnum, petendo ipsum ad deoccupationem huiusmodi tabernae per praefatum dominum rectorem cogi et compelli. In praesencia praefati domini Iacobi, plebani, ad id per bedellum universitatis citati, qui animo et intencione litem legitime contestandi negavit, huiusmodi tabernam ad eos, sed ad plebanum in Luboricza spectare et pertinere. Et ibidem in continenti praefati actores pro verificatione suae propositionis duos testes, videlicet honestos Iacobum Bendel de Doiasdow et Stanislaum Duda, textorem de Cosmerow, ad id per eundem universitatis bedellum citatos, constituerunt. Qui quidem testes mediis suis iuramentis, per eos flexis genibus ad signum passionis Domini praestitis, recognoverunt et testificati sunt. praefatam tabernam praefatorum actorum esse haereditariam illorumque maiores a septuaginta annis alias a memoria sua semper in possessione dictae tabernae fuisse, nihilque ecclesiae in Luboricza et plebano ex ea, nisi duas marcas pecuniae, unam plebano et alteram ministro ecclesiae in praefata Luboricza, annui census debere. Et reverendus dominus rector praefatus, audita huiusmodi praedictorum testium iuratorum recognitione et testimonio, decrevit, ut ipse dominus Iacobus plebanus praefatam tabernam praedictis actoribus dimittat, salvo tamen censu duarum marcarum pecuniarum ex eadem taberna singulis annis, una videlicet marca plebano et altera marca pecuniarum ministro ecclesiae in Luboricza, per possessores dictae tabernae solvendo. Quod decretum ipse dominus plebanus approbavit ac eandem tabernam praedictis actoribus liberam dimisit. Praesentibus ibidem honorabili et discretis Paulo a Zator, mansionario sanctae Barbarae Cracoviae, Alberto Albimontano, bedello universitatis, Martino, ipsius domini rectoris servitore, testibus, et me Casparo Zmigrodensi, publico et huius actus notario.

502. [p. 427]. Anno, quo supra, die Veneris II decembris.

Decretum confirmatorium decreti per facultatem artisticam contra magistrum Albertum Vendrogoski, minorem collegam, lati super privatione fisci eiusdem facultatis ob negligencias suas. In causa appellationis inter venerabiles dominos magistrum Albertum Vendrogoski, collegam minoris collegii appellantem ex una et magistrum Gabrielem Szadek, decanum ac totam facultatem artisticam, — de et super privatione fisci ob negligencias, ut praetendebant, commissas, — coram nobis autoritate ordinaria ac tota doctorum et magistrorum salariato-

rum universitate, ad hoc secundum petita magistri Vendrogoski speciali convocacione vocatorum. in secunda instancia mota et controvertente, partibus ex altera. Ex his. quae in causa vidimus, constitucionibus et legibus ac consuetudine dictae facultatis artisticae cognovimus et intelleximus, dicimus. declaramus et pronunciamus. decanum praefatum cum tota magistrorum facultate in causa contra magistrum Albertum Vendrogoski bene et legitime processisse, in ipsumque ob negligencias contra leges et statuta facultatis suae commissas animadvertisse, ac sorte, quae diligentibus cedere solet, illum privasse; Albertum vero Vendrogoski a tali privacione per facultatem sibi facta male et inique appellasse. Eaque propter decretum privatorium facultatis artisticae approbamus, ratificamus, confirmamus ac in suo robore conservamus, magistro autem Vendrogowski in hac causa perpetuum silentium imponimus. Hac nostra sententia interlocutoria, quam de consilio et assensu omnium doctorum ac magistrorum academiae Cracoviensis ferimus hoc scripto, mediante.

503. [p. 428]. Anno domini 1570 die Lunae sexta mensis marcii. Venerabilis dominus doctor Iacobus Cromfelt Belzik, collega collegii iurisperitorum, instante communitate professorum eiusdem collegii iurisperitorum, multocius ante privatim submonitus, ut rationem faceret de perceptis et expositis ex redditibus ad altare in ecclesia sanctae Mariae Magdalenae pro mensa contubernii iuristarum fundatum. Quamquidem rationem a XX et ultra annis non fecit, neque facere voluit. Iudicialiter ergo monitus est, ut iam tandem sine aliqua tergiversacione et excusacione vana et frivola certa et statuta aliqua die faceret. Et dominus rector eiusmodi rationem faciendam per praefatum doctorem Belzik feria quinta aut sexta proxima post dominicam Conductus Paschae ¹⁾ decrevit et mandavit sub excommunicacione.

504. [p. 428]. Die Mercurii die XIII aprilis.

Venerabilis et egregii viri Sigismundus a Stezicza, iuris pontificii doctor, canonicus Cracoviensis et Nicolaus de Bodzeczin ac Martinus Pilsnensis, sacrae theologiae doctores, canonici sancti Floriani, executores olim doctoris Martini Crokieri testamenti, citato doctore Iacobo Belzik per Simonem bedellum universitatis, accusaverunt eius contumaciam et temeritatem. nolentis [reponere] reliquam summam pecuniae, ex anno gratiae olim domini Martini Crokieri Luboricensis plebani debitam, pro dominica Laetare ²⁾ aut ad summum pro dominica Laetare (sic) ex composito et condicto reponendam; petierunt illum cogi et compelli ad reponendum et solvendum. In praesentia eiusdem domini Belzik, plebani Luboricensis, nihil ad propositum dicentis et, ne reponat, frivola quaedam causantis et adferentis. Et dominus rector audita aequa et iusta praefatorum dominorum executorum petitione, decrevit et mandavit hanc reliquam summam pecuniae ex anno gratiae debitam ad pri-

¹⁾ 6 lub 7 kwietnia.

²⁾ 5 marca.

mam iuris ¹⁾ reponere et solvere realiter et cum effectu et in defectu reposicionis et solucionis illum [excommunicatum] declaravit.

505. [p. 428]. Venerabilis Martinus de Radomskie, senior tum contubernii iurisperitorum et executor olim Stanislai Grot, notarii et procuratoris. cum a multis creditoribus impeteretur et vocaretur in ius domini rectoris propterea, quod nollet solvere debita, quae ipse Stanislaus, dum viveret, contraxit et debitus erat, ex facultatibus eiusdem Stanislai Grot, veritus [est], ne ab amicis diffidens, aliquam de eiusdem mortui — ex letali vulnere sibi inflicto — haberet facultatibus. Et dominus rector — habita ratione iuris canonici (quo cautum est, ut debita post funus curatum omnium primum exsolvantur debitoribus) — [ut debita] pro ratione facultatum relictarum solverentur, decrevit et mandavit ²⁾. Praesentibus bedellis universitatis.

506. [p. 429]. Die Veneris XXI aprilis. Venerabilis Iacobus Molitor, licenciatus iuris, monitus ex decreto domini rectoris per Simonem bedellum universitatis, ut infra octavam reponeret poenam 4 florenorum grossorum 22 pro negligenciis, quas plurimas commisit hac hiemali commutatione in praelegendis publicis leccionibus. Qui quidem Molitor, quamvis multo plures negligencias ultra hanc praecedentibus duabus commutationibus commiserit, tamen dominus rector illas sibi dimisit et submonuit, ut in posterum diligencior sit; sed ille, pro ingenio suo et natura incurabili, eum se in hac proxime praecedenti commutatione praestitit, qualis semper fuit in prelegenda lectione ordinaria, quae primaria est et praecipua. Quare ulterius eius negligencias et contemptum admonicionis et ingratitude dominus rector ferre non potuit, non immemor iuramenti, quod praestitit de puniendis negligentibus lectoribus, atque illum ea poena 4 florenorum grossorum 22 mulavit. Quia vero adveniente termino solucionis nihil praestitit temere et contumaciter, dominus rector illum [excommunicatum] declaravit et litteras declaracionis in forma dandas mandavit. Praesentibus bedellis universitatis.

Acta actorum, causarum, decretorum etc. in rectoratu primo reverendi domini Stanislai Pincevii, sacrae theologiae doctoris, custodis sancti Floriani, commutatione aestiva anno domini 1570.

507. [p. 430]. Die Lunae 5 Junii. Famatus dominus Erasmus Strhusz civis cracoviensis proposuit contra Dominum Johannem Zdraszowski, arcium baccalaureum, legitime citatum, occasione florenorum 47 et grossorum aliquot, pro panno sibi debitorum. Praefatus vero Iohannes Zdraszowski, in termino personaliter comparens, respondit, se

¹⁾ Trzy ostatnie wyrazy zostały współcześnie wykreślone.

²⁾ Ob. zapiskę nr. 532.

quidem accepisse pannum a domino Strhusz praefato pro pueris Wyelepolszi et hoc velle solvere secundum registra, pannum vero pro magnifico domino Casparo Zebrzidowski. castellano Rogosinensi, negavit se accepisse aut fidem aliquam dedisse, sed tandummodo cum famulis praefati domini castellani causa eleccionis melioris panni adfuisse, nec se velle nec debere pro magnifico domino solvere, neque ad id cogi posse. Et dominus rector auditis hinc inde partibus, quod confessus est praefatus Joannes Zdraszowski decernendo mandavit in quindena solvere secundum registra, ut volebant. Et ibidem est monitus per Stanislaum bedellum, ut decreto pareret. Quod vero negavit, distulit ad primam iuris. ut melius deliberatus decernat et in spem concordiae. Praesentibus Simone ac Stanislaio, bedellis universitatis.

508. [p. 430]. Die Mercurii 7 Junii. Juxta exigenciam termini comparentibus personaliter famato domino Erasmo Strhusz, cive Cracoviensi, actore et domino Joanne Zdraszowski reo, occasione certi debiti panni non soluti, et persistentibus in propositis et responsis affirmative et negative, datur ad probandum vel deferendum juxta formam iuris hinc ad unam octavam. Praesentibus bedellis.

In rectoratu secundo eiusdem commutatione hiemali 1570.

509. [p. 431]. Anno domini 1570 die vero 23 mensis octobris. Instigator officii reverendi Stanislai Pincevii, sacrae theologiae doctoris, collegiatae sancti Floriani in Cleparz custodis et cathedralis Cracoviensis ecclesiae poenitenciarum ac almae universitatis studii generalis Cracoviensis rectoris, Albertus Albimontanus reproductis litteris monicionis ex officio praefati domini rectoris emanatis et. ut apparuit, legitime executis accusataque contumacia venerabilis domini Martini Racziasz, minoris collegii collegae, huiusmodi litteris monicionis non parentis et in eius contumacia petiit ipsum collegiatura minoris collegii ob non residenciam personalem privari et a possessione illius amoveri ac aliae personae idoneae eandem conferri et dari. In praesentia venerabilis domini Iosephi Urzedoviensis, maioris et Martini Bieccensis, minoris collegii collegarum, qui docti de mandato praefati magistri Martini Racziasz per patentes litteras manu ipsius scriptas ac subscriptas ac sigillo ipsius communitas, allegaverunt, monicionis suprascriptae executionem ad noticiam praefati domini Martini Racziasz non pervenisse, petentes propterea hodiernum terminum rectorem ad unum mensem prorogari et continuari, offerentes se ipsum dominum Martinum Racziasz de huiusmodi termino interea cercionari. Et reverendus dominus ad petitionem illorum terminum hodiernum ad idem faciendum ad unum mensem prorogavit et continuavit. Praesentibus

In rectoratu tercio eiusdem commutatione aestiva [1571].

510. [p. 432]. Anno 1571 die Martis X iulii. Nobilis Ioannes Dubiczki ex Lithuania, ex districtu Osmianiensi veniens Cracoviam, citavit ad praesenciam nostram honorabilem Bartholomaeum Scharfenberg de Cracovia, alias Ostrogorski, arcium baccalarium, asserens et proponens, quod illi, prout petierat, sororium suum Danielelem Sczesnouicz secum Cracoviam assumere ac ducere institutionis bonae gracia permiserat et curae illius tradiderat et commendaverat, et non invento puero Cracoviae quaesivit scireque voluit ex praefato baccalario, ubi nam sit puer is, quem illi commiserat et quem ille secum acceperat, quo factus (sic) quidve factum cum puero. Comparens autem coram nobis personaliter praefatus Bartholomaeus, arcium baccalarium, legitime citatus, fassus est et recognovit, sibi quidem traditum fuisse puerum ac eum in curam suam recepisse et Cracoviam secum duxisse. verum in itinere, in oppido Rozana, tempore quadagesimae anni eiusdem a se insperate disparuisse et aufugisse et hoc se probaturum accepit et dixit testimonio advocati oppidi eiusdem, cui ibidem mox fugam pueri denunciavit protestatusque coram eodem sit (sic). Et dominus rector mandavit ac decrevit, ut baccalarium praefatus probaret hoc testimonio advocati haberetque ab illo testimonium, quod illum idem advocatus vidit in Rozana et in domo sua sanum et benevalentem et quod exinde occulte aufugerit et quod baccalarium coram illo tanquam coram officio protestatus hoc sit (sic). Partibus autem idem dominus rector terminum praefixit et assignavit ad primam iuris post festum sancti Michaelis proxime instans¹⁾ ad ulterius in eadem causa procedendum, si puer non fuerit inventus et idem baccalarium in probatione sua per advocatum defecerit. Qui quidem baccalarium ibidem ad acta officii rectoratus monitus est per Simonem Albimontanum, servum universitatis, ut termino sub poena excommunicationis pareret. Praesentibus ibidem egregio domino doctore Jacobo Cromfelth de Cracovia et famato Simone, fratre eius germano, cive et consule Cracoviensi, avunculo praefati baccalarii ac servis universitatis²⁾.

511. [p. 432]. Anno, quo supra, die Lunae prima octobris. Honorabilis Bartholomaeus Scharfenberg de Cracovia, alias Ostrogorski, iuxta assignacionem et exigenciam termini legitime et personaliter comparens, parte vero altera, videlicet nobili Ioanne Dubiczki ex Lithuania in termino sibi praefixo non comparente nec per se nec per procuratorem, peciit se a termino et ab ulteriori in causa de puero Daniel Sczesnouicz mota impetitione absolvi et liberum pronuciari. Et dominus in contumaciam partis actoreae non comparentis a termino praefatum Bartholomaeum, arcium baccalarium, absolvit. Praesentibus bedellis universitatis.

¹⁾ 29 września.²⁾ Ob. niżej zapiskę nr. 548.

Acta actorum, causarum, decretorum, in rectoratu primo reverendi domini Nicolai Bodzencyn, philosophiae et litterarum sacrarum doctoris, canonici ecclesiae cathedralis Wratislaviensis et collegiatae sancti Floriani in Cleparz, commutatione hiemali, ad quem magistratum rectoratus anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo canonice electus [est].

512. [p. 433]. Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo penultima mensis octobris. Personaliter comparens coram iudicio rectoris Barbara, aliquando focaria domini Iacobi Cromfelth, iuris prudentiae doctoris et plebani in Luborzicza, professoris publici in academia Cracoviensi, proposuit et questa est graviter contra praefatum dominum Iacobum Cromfelth, doctorem iurisprudenciae, legitime citatum, quod cum apud eum ageret focariam, ab eo esset impregnata et ab eo tempore omnis ratio honeste vivendi esset ei adempta, quoniam non possit aliquos graves labores perferre propter imminentem partum; petitque sibi a praefato domino doctore Iacobo Cromfelth provideri de victu in hac sua necessitate. Contra quam querelam praefatae Barbarae de suburbio Cracoviensi, quondam suae focariae, dominus doctor Iacobus Cromfelth respondit, quod iam cum illa composuisset, dans illi tres florenos numeri et monetae polonicalis per manus magistri Iosephi Urzendowii, collegae maioris collegii. E contrario vero Barbara praefata dixit, quod hoc quidem verum esset, quod asserebat dominus doctor Iacobus Cromfelcius, sed quoniam ultra praefatos tres florenos promiserat bono verbo se illi daturum alia, quae erant ad victum necessaria et cum ista non daret certis temporibus promissa, facile consumpsit pecuniam trium florenorum in tanta annonae caritate. Et dominus rector, recte trutinatis et expensis singulorum dictis et responsionibus, decrevit, ut dominus doctor Iacobus Cromfelcius praefatae Barbarae praegnanti unam marcam pecuniarum numeri et monetae polonicalis daret, ut haberet unde viveret usque ad partum, ne mulier pressa paupertate et moerore confecta aliquid mali moliretur in prolem. Decrevit item sub poena decem marcarum, ut eadem Barbara non molestaret dominum doctorem Iacobum Cromfelcium usque ad partum; abdita vero prole reliquit facultatem eidem Barbarae agendi contra dominum doctorem Iacobum Cromfelcium ratione alimentorum et aliarum rerum secundum iuris formam. Dominus autem doctor Iacobus Cromfelcius, parens decreto domini rectoris, in instanti numeravit praefatae Barbarae marcam pecuniarum. Acta sunt haec in praesencia venerabilis viri domini magistri Iosephi Urzendow, collegae maioris collegii Cracoviensis nec non procuratoris universitatis, Iacobi de Waszosze, Ioannis de Opoczno et bellorum academiae, testium.

513. [p. 434]. Anno domini 1571 quarto decimo mensis decembris. Marcus Krzik, civis Raguszanus, veniens in praesentiam rectoris una cum famulo vicecapitanei castri Cracoviensis Alberto Volikowsky, questus est contra Stanislaum Zabloczki, servum publicum

academiae, quod res nonnullas eiusdem Marci Raguszani apud se haberet, quas Georgius. praefati Marci Raguszani frater germanus, ad eundem Stanislaum Zabloczky invito Marco extulisset peciitque praefatus Marcus Krzik Raguszanus, ut dominus rector cogeret Stanislaum Zabloczky ad reddendas praefatas res, vel saltim ut reviderentur et arrestarentur apud eundem Stanislaum Zabloczky autoritate domini rectoris. Ex adverso Stanislaus Zabloczky, bedellus academiae, dixit, se habere nonnullas res apud se depositas et oppignoratas in triginta florenis monetae et numeri polonialis per Georgium Raguzanum, fratrem germanum ipsius Marci Krzik, sed eas se non posse tradere Marco. donec illi solveretur debitum; et mandatum haberet specialiter a Georgio depositario, ut illi liceret easdem res extrahere sine proprio incommodo. Insuper asseruit, quod propedentim deberet venire Cracoviam Georgius, in quo iure posset experiri dictus Marcus Krzik super proprietate rerum. Et dominus auditis objectis et responsis admisit revisionem debere fieri rerum, quae apud Stanislaum Zabloczky oppignoratae erant, eciam arrestum posuit, ne cuiquam extraderentur, donec veniret Cracoviam Georgius Krzik, depositor earum.

514. [p. 435]. Die decima septima decembris. Honestus Balthasar Giganto, civis Raguszanus, constitutus personaliter obtulit mandatum sacrae regiae Maiestatis coram domino rectore, quo docebat, quod germani fratres Marcus et Georgius Krzikowie, cives Raguszani, multum pecuniae ei deberent pro mercimoniis. quae illis sub certis chyrographis dederat, quorum gracia mercimoniorum data illi est potestas per sacram Maiestatem regiam, ut eos captivaret, tanquam debitores suos; idemque petiit a domino rectore, ut res omnes depositae apud Stanislaum Zabloczky, famulum academiae, apud iudicium domini rectoris conscriptae reponerentur certitudinis maioris gracia. Et dominus rector convocato consilio decrevit, ut coram iudicio rectoris reponerentur res omnes depositae per Georgium Krzik apud Stanislaum Zabloczky, quod et factum est. Ibidem in instanti petiit Stanislaus Zabloczky, ut res. quas ipse deposuit in iudicio rectoris, arrestatae manerent apud dominum rectorem, donec illi solverentur triginta floreni in moneta et numero poloniali. Ad quod consensit Balthasar Giganto, civis Ragusanus.

515. [p. 435]. Die vigesima decembris. Comprehensi sunt germani fratres Georgius et Marcus Krzikowie, cives Ragusani et coniecti sunt in carcerem arcis Cracoviensis instante Balthasaro Giganto, cive Raguszano; qui, ut liberi essent a custodia carceris, consenserunt, ut omnes res, quascunque habuit domi suae Stanislaus Zabloczky depositas, darentur Balthasaro Giganto, civi Raguszano; qui noluit illas accipere, nisi prius iuraret Stanislaus Zabloczky, quod bona fide et integre eas reposuit in iudicio domini rectoris. Et dominus inductis certis rationibus decrevit, ut iuraret Stanislaus Zabloczky diemque iuramenti certam statuit. Qua adveniente, quoniam iam paratus esset iuramentum praestare Stanislaus Zabloczky, venit Balthasar Giganto, civis Raguszanus, affirmans, non esse opus iuramento, quando ipse Stanislaus bona fide de omnibus rebus apud se depositis testatus sit, et

quod etiam ex Georgio captivo omnia esse vera didicerant, quae ipse Stanislaus Zabloczky de rebus apud se depositis dixisset. Acta sunt coram testibus, familia domini rectoris, Simone bedello et aliis multis.

516. [p. 436]. Item eodem anno, XXII decembris, constitutus personaliter Bartholomaeus Groyczky [et] Stanislaus Wylczek, notarius sacrae regiae Maiestatis camerae Cracoviensis, nomine et ex parte nobilis Iacobi Gumowsky, eiusdem telonei senioris notarii, loco et nomine Iacobi Rokoszowsky, subcamerarii Posnaniensis, teloneorum regni Poloniae praefecti generalis, petierunt a domino rectore vigore regii mandati, quod ostendebant, ad omnes praefectos, capitaneos civitatum et omnium communitatum, ut dominus rector autoritate sua arrestum poneret super res Marci et Georgii Krzikowye, civium Ragusanorum, propter non persolutum vectigal a certis mercantiis. Dominus autem communicato consilio cum consiliariis academiae Cracoviensis autoritate sua posuit arrestum.

517. [p. 416]. Eodem die Albertus Wolykowsky, famulus domini administratoris castri Cracoviensis, petiit, ut res, quae essent depositae et oppignoratae apud Stanislaum Zabloczky, mandato domini rectoris, traderentur ad officium capitanei Cracoviensis; ad quam petitionem dominus rector respondit, se hoc libenter facturum, si non intercessissent arresta ad instantiam Stanislai Zabloczky et generosi Iacobi Rokoszowsky, subcamerarii Posnaniensis, teloneorum regni Poloniae praefecti. Ibidemque decrevit dominus rector, ut Balthasar Giganto, Marcus et Georgius Krzikowye, cives Ragusani, componerent cum praefecto teloneorum eiusque vices gerentibus de non persoluto vectigali a mercantiis; quod se partes facturas promiserunt. Acta sunt haec in praesentia testium infrascriptorum Simonis, bedelli academiae, magistro Gasparo Radoszice, collega minoris collegii et familia domini rectoris [praesente].

518. [p. 437]. Die vigesima quinta Decembris. Constituti personaliter coram domino rectore Bartholomaeus Groyczky et Stanislaus Wylczek, nomine domini Stanislai Gumowsky, senioris notarii telonei camerae Cracoviensis, permiserunt, ut libere extradarentur res omnes, quae erant arrestatae ad postulacionem generosi domini Iacobi Rokoszowsky, ratione non persoluti vectigalis, affirmantes, quod iam satisfactum sit Jacobo Rokoszowsky, praefecto telonei et eius vices gerentibus; ad hoc quoque consensit et Stanislaus Zabloczky, academiae famulus publicus, quoniam iam ei persoluti essent triginta floreni in moneta polonica et numero, quos mutuo dederat Georgio Krzik, abeunti ad dominum Macziewowsky, capitaneum Scepusiensem. Ibidem quoque constituti Georgius et Marcus, fratres germani, cives Ragusenses, permiserunt easdem res percipere de manibus Stanislai Zabloczky secundum descriptum numerum Balthazaro Giganto, civi Ragusano, tanquam huic civi plurimum pecuniae debebant pro mercantiis ab eodem acceptis. Interim, dum haec aguntur, venit famulus domini Stanislai Kmytha, tunc surrogati defuncto capitaneo et palatino Cracoviensi, petens, ut omnes res, quascunque deposuerat Georgius Krzik apud Stanislaum Zabloczky et

quoecunque locorum haberentur. mitterentur ad arcem Cracoviensem, ut eo facilius inter Georgium et Marcum. fratres germanos et Balthasarum Giganto. cives Ragusanos, negocium componeretur. quod erat magni momenti, de debito et de comminacionibus factis inter partes. Dominus vero rector decrevit. ut Stanislaus Zabloczky, famulus, non modo istas res. quas apud dominum rectorem deposuerat, videlicet pannum varii generis et coloris, francas telas [varii] quoque coloris, quoque duos saccos, sed etiam equos, vestes, telam lineam, quae apud se domi habebat. bona fide reponeret in iudicio domini surrogati arcis Cracoviensis. Quod et factum est, omnia enim conscripta bona fide tradita sunt; ad quod etiam Georgius et Marcus, fratres germani, nec non ipse Balthasar Giganto, cives Ragusani, consenserunt. Acta sunt haec in praesencia testium ad hoc specialiter vocatorum, magistri Iosephi de Urzendorf. decani facultatis artisticae, Marenii Stanislai, item Stanislai Curzeloviensis. collegarum maioris collegii, Simonis bedelli, Iacobi de Waszosza et aliorum.

519. [p. 438]. Anno domini 1572 die nona mensis ianuarii. Constitutus personaliter nobilis dominus Stanislaus Taranowsky, altaria ecclesiae parochialis sanctae Mariae in circulo Cracoviensi, recognovit coram domino rectore, sibi satisfactum esse a spectatae fidei domino Stanislao Gostynsky, vulgo dicto Recepta, advocato Cracoviensi, pro viginti quinque aureis ungaricalibus. quos aliquando agens in studio Patavino magistro Andreae Gostynsky. filio praefati Stanislai Gostynsky, advocati Cracoviensis, mutuo dederat. Proinde permisit potestatem tollendi pecuniam dicto domino Stanislao Gostynsky a venerabili viro domino magistro Thoma Paulino, praeposito ecclesiae sancti Nicolai extra muros Cracoviae, quae ad instantiam nobilis domini Stanislai Taranowsky autoritate domini vicarii cracoviensis arrestata fuit, quaeque etiam iure naturali devoluta est post mortem magistri Andreae Gostynsky ad manus domini Stanislai Gostynsky, advocati Cracoviensis, tamquam parentis, qui in praefatum magistrum Andream Gostynsky filium suum legitimum multos sumptus fecerat tam in academia Cracoviensi, quam in academia Pataviensi. Venerabilis vero vir dominus magister Thomas Paulinus Cracoviensis, praepositus praefatae ecclesiae sancti Nicolai, in instanti numeravit domino Stanislao Gostynsky, advocato Cracoviensi, triginta sex florenos una cum sex grossis numeri et monetae polonicae, de quibus ad acta domini rectoris praefatus venerabilis vir dominus Thomas Paulini Cracoviensis, praepositus ecclesiae sancti Nicolai, quietavit et pro omni indemnitate et securitate cavet sub censuris ecclesiasticis contra omnes personas, ad hanc pecuniam filii sui magistri Andreae mortui aliquid iuris habere potentes. Acta sunt haec in praesencia Simonis et Stanislai, ministrorum academiae et familiae domini rectoris.

520. [p. 438]. Anno domini 1572 die XX februarii. Constitutus personaliter venerabilis vir dominus magister Ioannes Wyczkowski, praepositus ecclesiae collegiatae in Wychow et altaria in ecclesia parochiali Virginis Mariae in circulo Cracoviensi sita, questus est graviter contra egregium virum dominum Martinum Radom-

skya, doctorem iurispudenciae et professorem publicum iurispudenciae in academia cracoviensi, quod eius opera retineatur pecunia, quae illi debetur tamquam possessori altaris in ecclesia parochiali Virginis Mariae siti. Ex adverso egregius vir dominus Martinus Radomskya respondit, quod id iure facere deberet, quominus extraderetur domino Wyeczkowski pecunia per procuratorem universitatis, quoniam dum resignaret dominus magister Wyeczkowski parochiam Ilkussensem eidem egregio domino doctori Martino Radomsky, non integre eidem restituerat res pertinentes ad parochiam Ilkussensem, quas iuxta inventarium, quod apud phiscarios in collegio maiori habetur, a praedecessore suo egregio domino doctore Joanne Dobroszielsky, canonico Cracoviensi et quondam plebano Ilkussensi, receperat, nempe duas vaccas bonas, almarium ciscineum, cantarum, magnum stamen. capacem duarum ollarum vini, patellam pro piscibus coquendis, lavatorium ferreum dealbatum, pulvinar coopertum alba cute, gallum cum duodecim gallinis, currum cum quatuor rotis bene munitis ferro et in¹⁾ se deferrente, supellectilem quoque ligneam ad culinae usum necessariam, nempe duos alveos, scutellas quinque, victualia cum leguminibus, quatuor coretos pistae, unum pultium et alium mili, unam ollam butiri, lignorum cumulum pro culina paratorum. Insuper adiecit dominus doctor Martinus Radomskya, quod balneum usui adhuc aptum passus esset sua negligencia dominus magister Wyeczkowski destrui et in nihilum redigi, cuius robora tandem in suum usum, non ad usus successoris, idem magister Wyeczkowski convertit. Quae omnia praefatus egregius dominus doctor magister restaurabat marcis triginta numeri et monetae polonialis. Pecitque dominum rectorem, ut in eisdem magistrum Ioannem Wyeczkowski condemnaret aut ad restitutionem rerum non extraditarum iam prius enumeratarum cogi. Contra haec dicta respondendo magister Ioannes Wyeczkowski dixit, quod non potuit vaccas restituere, quod propter senium interiissent; almarium quoque, quoniam non poterat eo uti in templo propter vetustatem, in suum advertisse usum; alias vero res restituisse praefato domino doctori Martino Radomskya, nec quidquam debere successori suo in plebanatu Ilkussensi. Nulla vero scripta aut testimonia ad confirmationem suorum dictorum adferebat. Egregius vir dominus doctor Martinus confirmando suam affirmationem protulit sub sigillo advocati Ilkussensis inventarium in praesencia sacerdotum illius ecclesiae factum, quo ostendit, quid acceperat rerum et quid non post discessum magistri Ioannis de plebanatu Ilkussensi. Egregius quoque dominus doctor Ioannes Dobroszielsky, canonicus ecclesiae cathedralis cracoviensis, praedecessor magistri Ioannis Wyeczkovsky in plebanatu Ilkussensi, interrogatus, ut bona fide diceret tamquam vir aetatis propectae, an omnia reliquisset, quae continentur in inventario collegii minoris et secundum quem (sic) antecessores sui successoribus omnia integre reddebant, constanter respondit, se omnia bona fide reddidisse domino magistro Ioanni Wyeczrowsky, quoniam iure adactus istud facere coactus est. De vaccis quoque interrogatus dixit, se non antiquas dedisse sed iuvenes, quae

¹⁾ Wyraz wykreślony.

enim senio confectae erant, istas se vendidisse testabatur et loco illarum iuvenes reliquisse. Quibus omnibus diligenter expensis et examinatis dominus rector una cum consiliariis, qui aderant consilio eius, decrevit, ut pro omnibus rebus, quas non reddidisset secundum inventarium prius dictum successori suo, magister Ioannes Wyeczkwsky solveret viginti marcas pecuniarum numeri et monetae polonicae, pro quibus vaccae et aliae res pro usu plebani Ilkussensis emerentur. Quod decretum egregius dominus doctor Martinus Radomsky approbavit, suscepit et domino rectori gratias egit, contra vero magister Ioannes Wyeczkwsky verbo indifferenter appellavit a decreto.

521. [p. 440]. Die XXI mensis februarii. Magister Ioannes Wyeczkwsky habita meliori deliberacione secum et in animo suo, suscepit decretum domini rectoris, unum solum hoc petens, ut ea, quae contra eum proposita erant, iuramento confirmaret egregius dominus doctor Martinus Radomsky; quod decreto domini rectoris praefatus egregius dominus doctor Martinus libens fecit, quamvis parum hoc fuit necessarium; tamen, ut testaretur se omnia veraciter contra magistrum Ioannem proposuisse et scrupulos ostendisse, non erat difficilis in praestando iuramento. Parendo itaque decreto domini rectoris magister Ioannes Wyeczkwsky numeravit viginti marcas pecuniarum, ut pro illis emerentur vaccae et aliae res pro usu plebani Ilkussensis easque ad acta domini rectoris reposuit.

522. [p. 440]. Insuper item reposuit ad acta domini rectoris eodem die quinque marcas pecuniarum numeri et monetae polonicae, quos debebat olim domino Adamo, sacerdoti de villa Brutky, pro labore, quem assumpserat in legendis missis circa altare in ecclesia parochiali Virginis Mariae in circulo Cracoviensi sita, cuius nunc est possessor dominus magister Ioannes Wyeczkwsky; quas recepit post hoc dominus Iacobus de Rokythno, sacristanus in ecclesia parochiali Virginis Mariae, tamquam executor olim domini Adami de Brutky ipsumque dominum magistrum Ioannem Wyeczkwsky de perceptis praefatis quinque marcis pecuniarum quietavit et liberum fecit ad acta domini rectoris.

523. [p. 441]. Insuper eadem die praefatus magister Ioannes Wyeczkwsky, praepositus Wyelunensis, accepit ex manibus domini magistris Iosephi Vrzendoviensis, collegae maioris et procuratoris universitatis, reliquam pecuniam, quod manserat ex septuaginta duabus marcis, quas illustres domini de Tencyn solverunt pro altari, cuius possessor est dominus magister Ioannes Wyeczkwsky et easdem apud dominum magistrum Vrzendow reposuerant tamquam apud procuratorem universitatis iuxta fundacionem altaris. Et eundem magistrum Ioseph Vrzendowiensem quietavit et liberum fecit de percepta pecunia, cuius numerus erat marcae quadraginta et septem. Nam viginti et quinque marcae ex summa septuaginta duarum marcarum repositae sunt ad persolvendas res, quas non integre relinquerat successori suo in plebanatu Ilkussensi et ad persolvendum debitum quinque marcarum, quod debebat olim domino Adamo de Brutky. Acta sunt in prae-

sencia testium egregii domini doctoris Martini Pilsnensis, canonici ecclesiae cathedralis Vratislaviensis et collegiatae sancti Floriani in Cleparz. Stanislai Zabloczky, bedelli academiae atque familiae domini rectoris.

524. [p. 441]. Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo quarta die mensis marcii. Magister Andreas Brzeszyny, collega minoris collegii, citato personaliter magistro Stanislao Marennio, collega maioris collegii, petiit a domino rectore, ut cogeret praefatum magistrum Stanislaum Marennium ad faciendos sumptus pro extorquendo censu altaris sancti Donati, cuius ipse magister Marennius fuerat quondam possessor. Ad quam petitionem respondit magister Stanislaus Marennius, quod iam dedisset non parum pecuniae, cum alii, qui sperant se aliquid pecuniae recepturos ex redditibus eiusdem altaris sancti Donati, ne unum ternionem dederint. Et dominus rector decrevit, ut quisque pro quantitate pecuniae, quam sperat se accepturum, contribuat ad litem. Quod decretum uterque magistrorum grato animo acceptavit. Acta sunt haec in praesencia bedellorum et familiae domini rectoris.

525. [p. 442]. Anno domini, quo supra, die decima mensis aprilis. Questa est coram domino rectore Aeva, mulier de Podbrzeze, contra dominum Iacobum Cromfelcium, iurisprudenciae doctorem et plebanum in Luborzieza, quod illi nollet solvere duos florenos numeri et monetae polonialis, quos illi promiserat se daturus ob hanc causam, ne eum scilicet impediret tamquam haeres in empcone horti, [venditi per] Lucam quondam famulum domini doctoris Iacobi Cromfelcii. Ad quam querelam Aevae mulieris dominus doctor Iacobus Cromfelcius respondens dixit, quod non meminisset se aliquando promisisse daturum hos duos florenos Aevae de Podbrzeza et cum illi revocasset in memoriam, dixit, quod promiserat, sed ioco et non serio, coepitque reconvenire praefatam Aevam propter octo grossos, quos illi mutuo dederat. Ipsa autem Aeva detulit iuramentum doctori Iacobo Cromfelcio et cum iam paratus esset iurare, dominus rector admonuit praefatum dominum doctorem Cromfelcium, quam turpe esset iurare doctori et sacerdoti pro tam exigua pecunia. Tandem persvasus istis rationibus domini rectoris, petiit dominum rectorem, ut inveniat certam rationem concordiae, ut esset liber ab impetitione praefatae Aevae de Podbrzeza. Dominus autem rector persvasit quoque praefatae mulieri, ut acciperet unum florenum in moneta et libera esset a solutione octo grossorum, quorum gracia reconveniebatur. Tandem praefata Aeva persvasa a domino rectore — videbat enim, quod nihil esset acceptum, si iurasset dominus doctor Cromfelcius — accepit in instanti florenum unum [et] libera facta est a solutione octo grossorum. Acta sunt haec in praesencia bedellorum, magistri Stanislai Curzeloviensis, collegii maioris collegae et Iacobi de Waszosze, famuli domini rectoris.

**In secundo rectoratu eiusdem reverendi domini Nicolai Bodzencyn
commutacione aestiva anno domini 1572.**

526. [p. 443]. Anno, quo supra. decima nona mensis maii. Constitutus personaliter coram domino rectore magister Andreas Zielensky, collega et praepositus minoris collegii. una cum consiliariis egregio viro domino doctore Ioanne Dobroszielsky, canonico cracoviense et magistro Stanislao Curzelowiense, pecierunt nomine doctorum et magistrorum maioris collegii Cracoviensis, ut pecunia viginti marcarum numeri et monetae polonialis, quam ex decreto domini rectoris ad officium rectoris reposuerat magister Ioannes Wyeczowsky. praepositus Wielunensis, quondam plebanus in Ilkusz, ratione vaccarum et aliarum rerum non extraditarum per eum successori plebano Ilkussensi, daretur per officium dominis doctoribus et magistris maioris collegii tamquam patronis veris et legitimis, ad quod eciam magister Albertus Buszewsky plebanus consensit. Et dominus rector audita petitione praepositi et consiliariorum tradidit in manus praepositi et consiliariorum praefatas viginti marcas pecuniarum, decernendo, ut non ad alios usus convertantur praefatae viginti marcae pecuniarum, quam ad coemendas vaccas, ad restauracionem domus plebanalis et ad comparandas res necessarias in dote plebanali. Quibus viginti marcis pecuniarum numeratis et realiter acceptis, praefatus magister Ioannes Zielensky praepositus cum consiliariis prius nominatis, nomine doctorum et magistrorum minoris collegii, officium rectoris quietavit et satisfactum esse suae petitioni fassus est. Acta sunt haec anno et die, quibus supra. Praesentibus Stanislao Zabloczky et Simone Albimontano, bedellis academiae et Jacobo a Waszosza, famulo domini rectoris.

527. [p. 445]. Obligacio communitatis minoris collegii de Grammatica communitati maioris collegii facta. Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo, vigesima die augusti. Coram officio et actis rectoris comparentes personaliter venerabiles viri arcium liberalium magistri, collegae minoris collegii, Petrus Szlowacius, praepositus domus minoris, Paulus a Lodzia, Valentinus Wydavius, consilarii, in praesencia reverendorum et venerabilium Andreae Zielensky, praepositi, Ioannis Dobroszielsky, sacrae theologiae doctoris et canonici ecclesiae cathedralis Cracoviensis, Stanislai Curzelowiensis, consiliariorum communitatis collegii maioris, ad eum actum a praefata communitate deputati, recognoverunt suo et totius communitatis collegii minoris nomine, de ipsius communitatis ratihabicione caventes et mandatum communitatis suae actis exhibentes, quia collegiaturam Grammaticae cum ipsius fundo et redditibus, unam ex collegiaturis minoris collegii, in tanta rerum iniquitate et rerum modestia — ex speciali gracia et favore atque ad beneplacitum reverendorum et venerabilium praepositi, doctorum et magistrorum et totius communitatis collegii maioris — obtinuerunt pro mensa suo communi collegii minoris sub iis, quae subiciuntur, condicionibus. Primo; ut redditus et proventus ex fundo praefatae collegiaturae Gram-

maticae appellatae per manus et quietacionem praepositi collegii maioris, pro tempore existentis, percipiant. Deinde quod arendatori eiusdem fundi et praedii nihil molestiae tam verbo quam facto, nec per se nec per submissas personas, facient. Si quid autem viderint aut cognoverint per negligenciam arendatoris, pro tempore existentis, in detrimentum fundi et praedii fieri, non aliter, quam per medium praepositi maioris collegii et consiliariorum ipsius, pro tempore existentium, agere et incommodis occurrere debebunt. Adhuc ex obligatione plebano ecclesiae parochialis sancti Sthephani Cracoviae, pro tempore existenti, unam marcam pecuniarum polonicalem annuatim ex eisdem redditibus persolvant. Et nisi aliquis magistrorum pro aliqua commutatione Grammaticam legendam per sortem vel proprium motum acceperit, ex redditibus et proventibus eiusdem collegiaturae Grammaticae appellatae, ut Grammatica legatur, providere erunt astricti et tenebuntur. Postremo, ut fundus eiusdem praedii pro collegiatura Grammaticae spectans integre et absque diminucione aliqua permaneat, diligenter custodire debebunt et si quid alienatum cognoverint, diligenter recuperandum curabunt impensis propriis ex fundo et praedio eodem perceptis, implorato etiam auxilio, si opus fuerit, patronorum praefatae collegiaturae et fundi ipsius. Quas quidem condiciones omnes et singulas se et totam communitatem praefatam minoris collegii plene et integre et firmiter servaturos polliciti sunt et praesenti inscriptione obligarunt, sub privacione et ammissione eiusdem gratiae et benignitatis, a praefatis praeposito, doctoribus et magistris totaque communitate collegii maioris tanquam patronis ipsis collatae et ad beneplacitum concessae. Acta sunt haec anno et die, quibus supra, praesentibus venerabilibus magistris Stanislao Marenio, Ioanne Waysz Leopoliensi, collegis maioris collegii, discretis Iacobo de Waszosza, Stanislao Zabloczky et Simone Albimontano, bedellis academiae Cracoviensis, testibus specialiter ad hoc vocatis.

In tercio rectoratu eiusdem reverendi domini Nicolai Bodzencyn, ad quem canonice fuit reelectus commutatione hiemali, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo.

528. [p. 449]. Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo tercio secunda mensis aprilis, ratione facta de perceptis et expositis pro usu academiae per procuratorem universitatis coram domino rectore Nicolao Bodzencyn, theologiae doctore etc. patribus senioribus atque decanis omnium facultatum, egregii domini doctores Sigismundus de Steszicza, canonicus ecclesiae cathedralis Cracoviensis et Ioannes Turobinus, decanus ecclesiae collegiatae Cracoviensis, professores iuris canonici in academia Cracoviensi. petierunt a domino rectore et senioribus patribus et decanis omnium facultatum, ut debitum octoginta marcarum et sex atque grossorum viginti septem

et quinque ternariorum solveretur ab universitate Cracoviensi. Quam pecuniam octoginta sex marcarum et viginti septem grossorum et quinque ternariorum de consensu olim rectorum et tocius academiae procuratores universitatis perceperunt ad aedificia academiae, praecipue vero ad aedificia domus canonistarum, ex pecunia bursae canonistarum. In signum vero istius debiti certi protulerunt syngraphas litteras, munitas sigillo rectorum et subscriptas manu eorum. Et tandem ex unanimi consensu veterum patrum seniorum et decanorum omnium facultatum, decrevit dominus rector, ut praefatum debitum octoginta sex marcarum et grossorum viginti septem et quinque ternariorum per procuratorem universitatis persolveretur.

529. [p. 450]. Tandem vero anno eodem die vero decima octava aprilis, missi sunt a tota facultate et communitate dominorum doctorum iurisprudenciae cum plenaria potestate egregii domini doctores eiusdem facultatis canonicae, Jacobus Cromfelcius Cracoviensis etc., Martinus Radomsky, professores publici et Petrus Scotnyczky, senior bursae canonistarum, qui eandem pecuniam 86 marcarum et grossorum XXVII, ternariorum 5 levaverunt et cum effectu perceperunt de manibus venerabilis viri magistri Iosephi de Urzendor, collegae maioris et procuratoris universitatis; restitueruntque syngraphas praedictas et quietaverunt totam universitatem studii generalis Cracoviensis ad acta praesencia domini rectoris. Praesentibus magistris Stanislao Curzeloviensi, Andrea Zielensky, maioribus collegis et bedellis universitatis. In cuius rei testimonium eidem doctores infrascripti se suis manibus propriis subscripserunt. Ego Iacobus Cromfelcius Cracoviensis manu sua, scio ita esse. Ego quoque Martinus Radomsky, qui supra, idem esse fateor. Similiter etiam ego Petrus Scotnicus, idem qui supra, non aliter se rem habere recognosco, manu mea etc.

Acta actorum in primo rectoratu domini Martini Glicii Pilznensis, ecclesiarum cathedralis Wratislaviensis et collegiatae sancti Floriani in Cleparz canonici, in commutatione aestiva anno domini 1573 sequuntur.

530. [p. 451]. Die 26 maii anno eodem. Magister Stanislaus Amicinus Cracoviensis, Venceslaus Bazanius baccalarius.

Valentinus Bazenius baccalarius, senior scholae sanctae Annae, contra magistrum Stanislauum, seniore[m] scholae arcensis, Amicinum Cracoviensem appellatum. proposuit, retentum sibi esse ab eodem salarium ex officio hypodidascale, quod tempore periculosissimo pestis in eadem schola, absente praefato magistro, sustinuit. Magister primum negabat, aliquid se retinuisse, deinde ex allegatis baccalaurei concessit se retinuisse, sed non tantum, quantum baccalarius expetebat. Rector

controversia audita et allegacionibus examinatis decrevit, ut magister Stanislaus Amicinus Cracoviensis Venceslao Bazenio baccalaureo unam marcā solvat pro festo sancti Martini¹⁾, in anno praesenti venturo, tunc scilicet, quando eidem magistro annuum praemium, seniori scholae arcensis solvi consuetum, persolutum fuerit.

531. [p. 454]. Rectoratus officium cum regalibus professoribus [1 iunii].

Citati ad tribunal rectoris regales professores requisiti sunt, quasnam prae se ferant causas, quoniam et contra conclusiones universitatis tunc ipsis exhibitas et contra mandatum rectoris generale ad exercitationes non igrederentur bini cum decano suae facultatis singulis diebus legibilibus, sed tantum singuli, cum magna iactura studiorum et ipsorum conscienciae insecurity. Qua propositione audita regales professores petierunt sibi dari inducias deliberatorias et obtinuerunt ad primam iuris, qua die prima iunii adveniente comparentes, responderunt, se non teneri ad exercitandum iuxta conclusiones allegatas et ipsis exhibitas, sed iuxta consuetudinem a praedecessoribus suis acceptam et in metricis facultatis arcium annotatam, quod scilicet non bini, sed singuli cum decano ad exercitandum ingrediebantur; secundum quam consuetudinem se conservari petierunt. Rector respondit, consuetudinem istam temere et sine consensu universitatis in facultatem et metricam artistarum irrepsisse, nec valere eandem contra conclusiones expressas et in libro conclusionum universitatis scriptas. Ideoque eandem consuetudinem damnatam esse per universitatem anno ab hinc quarto in rectoratu reverendi domini doctoris Ioannis Turobini et anno praesenti, die vero decima mensis februarii, sub rectoratu reverendi domini doctoris Nicolai Bodzecini, quemadmodum in libro conclusionum universitatis annotatum est. Regales professores dixerunt, se magna affectos esse iniuria per inscriptionem domini Nicolai, quoniam tunc non est tractatum in illa convocacione per universitatem de exercitacionibus, neque quicquam conclusum; petieruntque suspendi negocium et causam ipsis intentatam, donec transigant cum praefato domino doctore Nicolao super eadem iniuria ipsis irrogata. Rector causam suspendit et transigere negocium infra octavam decrevit²⁾.

532. [p. 451]. Dominus Martinus Radomsko cum domino Iacobo Cromfelcio. Die tertia iunii.

Doctor Iacobus Cromfelcius pro informacione iudicis dixit, se dedisse ex testudine communitatis collegii dominorum iurisperitorum, in qua libri, privilegia et thesaurus pro tempore existens servantur.

¹⁾ 11 listopad;

²⁾ U dołu tej zapiski dopisano współcześnie: De exercitacionibus regalium vide conclusionem universitatis noviter factam folio 146. — Por. konkluzję z r. 1550 i 1569 w Muczkowskiego Statuta nec non liber prom., str. LXIII i d.

honorabili olim Alberto Widra, altaris tituli Assumpcionis gloriosissimae Virginis in templo sanctae Magdalenae, calicem, crucem, ampulas, omnia argentea, pro eodem altari pertinentia, ad usum circa praefatum altare praedicto altaris. Verum quoniam praefatus altaris eadem clenodia ex templo sanctae Magdalenae et ab altari praefato in ecclesiam cathedralem Cracoviensem et capellam Rosarum transtulerat, ex eisdem clenodiis, dum finiret sacrum, ex altari cum reverendo olim iurisprudenciae doctore Adamo Metello Cracoviensi conspectam crucem accepisse et in praefata testudine ad scrinium reposuisse. Calicem vero post mortem praefati Alberti Widrae reverendum dominum Ziolkowsky, canonicum Cracoviensem, utpote executorem ipsius Widrae, in manus altaris, successoris immediati, magistri Ioannis Leopoliensis dedisse. Ampulas autem argenteas nondum haecenus repertas esse, ad quas restituendas in praefatam testudinem, unde sine consensu communis dominorum iurisperitorum extraditae sunt, praedicta communis doctorem Iacobum Cromfelcium iudicialiter cogit. Idem ergo dominus Iacobus Cromfelcius contra reverendum iurisprudenciae doctorem et collegam, dominum Martinum Radomskie, pro hodierna die citatum, tanquam contra executorem Stanislai Groth, iurisprudenciae studiosi ante annos prope modum sex occisi et qui fuit executor praedicti Alberti Widra, cui tradita sunt nominata clenodia, proposuit: ipsum dominum Martinum Radomskie, tanquam executorem executoris, debere praedictas ampulas argenteas restituere aut valorem ipsarum verum persolvere atque sic evincere dominum Iacobum Cromfelcium ab impetitione communis praefatae, seu patronorum praedicti altaris. Utque hoc faciat, petiit ex officio rectoratus ipsum compelli. Ad quam propositionem dominus Martinus Radomskie respondit, non posse constare, Stanislau Groth fuisse executorem honorabilis olim Alberti Widrae. Posito vero et non concesso, eum fuisse executorem Widrae, non tamen posse requiri de debitis aut retentis executorem executoris, cum adhuc superstes est et primus et principalis executor Alberti Widrae reverendus dominus Ziolkowsky, canonicus Cracoviensis. Ad haec, etsi ipse non fuit principalis executor Stanislai Groth, attamen paratum se esse evidenter ostendere, iam se esse perfunctum executoris officio in exequendo testamento, dum omnia debita, propter quae impetebatur, decreto magistri rectoris domini Ioannis Turobinii die 13 Aprilis 1570, ut in actis rectoratus ¹⁾, compulsus et ab executione testamenti intra fatalia a nemine impeditus, persolvit. Et post solutionem debitorum, rerum Stanislai Grothi apud se nihil omnino relictum est. Ad eam responsionem domini Martini Radomskie, doctore Iacobo non replicante, rector decrevit: Quandoquidem non constat Stanislau Groth fuisse executorem Stanislai Widrae et eiusdem Widrae extitit principalis executor superstes et paratus est dominus Martinus Radomskie ostendere, se perfunctum officio executoris nec ab executione a quoquam intra fatalia impeditus, liberum esse praefatum doctorem Martinum Radomskie ab impetitione domini Iacobi Cromfelcii.

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 505.

533. [p. 452]. Dominus Iacobus Cromfelcius cum magistro Ioanne Leopoliensi.

Reverendus iurisprudenciae doctor Iacobus Cromfelcius, collega dominorum iurisperitorum, proposuit contra venerabilem magistrum Ioannem Leopoliensem, iurisprudenciae baccalaureum, quia ipse, existens altarista tituli Assumpcionis gloriosissimae Virginis in templo sanctae Magdalenae, retinet annum graciae ad honorabilem olim Albertum Widra, in eodem altari praedecessorem suum immediatum, pertinentem, postulavitque praefatum magistrum Ioannem Leopoliensem ad huiusmodi annum graciae reponendum cogi per officium rectoratus propter solvendas ampulas argenteas altari praedicto, quas amisit Albertus olim Widra, altarista existens; propter quarum restitutionem a praebendario templi sanctae Mariae Magdalenae, reverendo domino doctore Ioanne Turobino, aut iuxta verum valorem persolucionem iudicialiter impetitur et cogitur dominus Iacobus Cromfelcius tanquam is, qui easdem ampulas argenteas ex testudine et thesauro eiusdem communitatis absque ipsius consensu praedicto Widrae extradiderit. Ad quam propositionem et postulacionem venerabilis magister Ioannes Leopoliensis legitime citatus respondit: annum graciae ab aliquo exigere est executorum testamenti, aut quibus illi mandato speciali commiserint; quoniam vero reverendus dominus Iacobus Cromfelcius nec est executor Alberti Widra, nec mandatum ab ipsius executoribus ostendit, ad propositionem ipsius se non debere respondere et ad postulacionem factam non teneri. Dixit et per dominum rectorem decerni petiit. „Eciamsi vero protulisset mandatum (quod nec dicto nec facto praestitit) ab executoribus testamenti Alberti Widrae, nihilominus non teneor ad persolucionem anni graciae, quoniam reverendus dominus doctor Cromfelcius dedit mihi occasionem gravis iacturae et altari huic atque successoribus meis in eodem altari periculosae per amissionem privilegii et ereccionis eiusdem altaris, propter quam amissionem privilegii et ereccionis coactus sum cum censitis componere et de retentis censibus per aliquot annos medium cum magno damno et praeiudicio meo ipsis dimittere“. Qua propter petiit se ab ista impetitione domini Iacobi Cromfelcii liberum pronunciari. Cui responsioni et petitioni doctore Iacobo Cromfelcio non contradicente, rector decrevit: Quoniam reverendus doctor Iacobus Cromfelcius nec est executor honorabilis olim Alberti Widra, nec mandatum aliquod ab executoribus ipsius exhibet ad annum graciae a venerabili magistro Ioanne Leopoliensi exigendum, eundem Ioannem Leopoliensem liberum esse ab ista impetitione domini doctoris Iacobi Cromfelcii. De amissione autem privilegii et ereccionis praefati altaris salvam reservat accionem iis, quorum interest, cum reverendo domino doctore Iacobo Cromfelcio.

534. [p. 453]. Dominus Iacobus Cromfelcius cum domino Ioanne Turobino [5 iunii].

Reverendus iurisprudenciae doctor Iacobus Cromfelcius a decreto iudicii collegii iurisperitorum (per commissarium iudicem, reverendum dominum doctorem Iacobum Mollitoris, de restituendis amissis ampulis

argenteis ab altari tituli Assumpcionis gloriosissimae Virginis in capella sanctae Mariae Magdalenae sito, ad instanciam reverendi domini doctoris Ioannis Turobini, eiusdem capellae praebendarii, facto et lato) appellans, appellacioneque prius verbo, deinde scripto interposita, eandem appellacionem coram officio rectoris prosecuturus, pro die hodierna, quae est quinta mensis iunii, reverendum dominum doctorem Ioannem Turobinum appellando citavit et petiit, decretum illud rescindi, quoniam cum gravamine ipsius sit factum et se liberum pronunciari ab impetitione praefati domini doctoris Turobini. Qua proposicione et postulacione audita reverendus doctor Ioannes Turobinus petiit decretum in suo robore conservari et doctorem Iacobum Cromfelcium ad parendum rei iudicatae compelli. Quoniam decretum illud iam transiit in rem iudicatam et appellacio desertata (sic) est, nam dominus doctor Cromfelcius priusquam prosequeretur assertam appellacionem, per praecedentem rectorem monitus, monicione in scripto data et legitime executi, ut sub poena excommunicationis satisfaceret rei iudicatae, satisfaccionem detrectans incidit in poenam excommunicationis; cuius effectum rectore suspendente in ultimam diem ante dies caniculares, ad eiusmodi suspensionem consensit. Et quia approbavit decretum, priusquam enim prosequeretur appellacionem et nondum in termino ex appellacione proveniente ad solvendum ampullas condemnatus, intentavit accionem pro iisdem ampullis recuperandis reverendo domino doctori Martino Radomskie et venerabili magistro Ioanni Leopoliensi. Ad quam responsionem replicando reverendus dominus doctor Cromfelcius fassus est, se consensisse in suspensionem effectus excommunicationis. sed hoc fecisse ex metu, ne excommunicatione impediretur a peragendis officiis pastoralibus in festis proxime venturis. Et contra doctorem Radomskie et magistrum Leopoliensem intentata accione pro ampullis, egisse ex persvasione ipsiusmet doctoris Ioannis Turobini. Rector examinatis allegacionibus decrevit, desertatam (sic) esse appellacionem et causam transiisse in rem iudicatam, parendumque rei iudicatae intra quindenam sub poena excommunicationis. A qua sententia dominus Iacobus Cromfelcius ad consiliarios appellavit, tunc verbo et postea intra fatalia scripto apostolosque petiit. Rector pro apostolis dedit: „Etsi non sentimus te gravatum, ne tamen suspicias, in favorem factum decretum, deferimus“. Praesentibus bedellis universitatis et familia.

535. [p. 455]. Regales professores cum domino Nicolao Bodzeczin. Die 8 iunii.

Coram officio rectoratus comparentes reverendi et venerabiles domini Nicolaus Bodzecinus, sacrae theologiae doctor—et regales professores, [qui] contra praefatum dominum Nicolaum pro tunc citatum proposuerunt, se magna iniuria ab ipso esse affectos, quia sub rectoratu suo in conclusionibus universitatis inscripsit, quod anno praesenti die decima februarii deliberatum fuisset et conclusum per universitatem, regales debere ingredi ad exercitandum singulis diebus legibilibus cum decano suae facultatis binos, cum in universitatis congregacione, tunc celebrata de aliis rebus, nulla fieret mencio exercitacionum ad regales

professores pertinencium, deque ipsis nullam deliberacionem esse factam ex parte exercitacionum, nihilque omnino hac de re conclusum per universitatem tunc congregatam¹⁾. Reverendus dominus doctor Bodzecinus respondit, se nulla affecisse iniuria regales professores per inscripcionem suam in conclusionibus universitatis factam, cum ex consensu et conclusione universitatis eandem inscripcionem fecit. Et in vim probacionis assercionis suae. chartam, — articulos propter memoriam tunc ad illam deliberacionem introducendos continentem. — manu propria ipsius doctoris Nicolai Bodzecini scriptam, non apud se servatam, sed in libro conclusionum universitatis post expiracionem rectoratus ipsius relictam et, dum causa controverteretur, casu repertam. produxit. In qua eciam articulus de exercitacionibus regalium introducendus erat annotatus. Rector itaque, examinatis diligenter propositis et responsis parciū, decrevit: Innitendum et standum esse scripto in librum conclusionum universitatis inserto et dominos regios professores teneri iuxta conclusiones universitatis ad exercitaciones, iuxta disposicionem conclusionum universitatis. A quo decreto regii professores appellarunt ad consiliarios universitatis vel, si dominus rector permetteret, ad totam universitatem, si prius convocaretur in aliquo casu, quam consilarii. Et dominus rector, quoniam de fide libri universitatis agitur, appellacioni detulit, prout postulant.

536. [p. 455]. Dispensatoris maioris collegii recognicio. Die 10 iunii.

Coram officio rectoratus et actis praesentibus constitutus honorabilis Ioannes a Dobrzankow, dispensator maioris collegii, animo et corpore bene sanus, prospectum esse volens primum conscienciae suae, deinde existimacioni de fide sua integra, conceptae per famatam olim et honestam Catherinam Pawlewa *midlarka*, civem Cracoviensem, in platea columborum manentem, benefactricem suam specialem, recognovit, quia eadem Catherina *midlarka* misit ad se seu ad manus suas fideles per honestam virginem et filiam suam Elisabetham ista clenodia ad servandum propter securitatem in testudine: praetextam super auro filaceo margaritis diversae qualitatis consertam; et cingulum viginti duas rosas argenteas et unum *zankiel* in praetexta aurofilacea continentem; et duos annulos aureos, alterum cum tribus lapillis, videlicet duobus rubinis, in quorum medio diamantum, alterum cum diamanto acuto. Quibus clenodiis per eandem Elisabetham, puellam suam, talia verba adiecit: „Domina parens mea haec clenodia esse Margarethae filiae suae tibi significat, sed per ipsam oppignorata apud Iudaeos, ne destruerentur, aut in usura perirent, redemit quinquaginta florenis, petitque a te, ut referas, te numerasse istos quinquaginta florenos ex propria pecunia ad postulacionem ipsius Catherinae, matris praedictae Margarethae. Postquam autem eadem Margaretha redemerit a te ista clenodia, eam pecuniam quinquaginta florenorum ipsi Catherinae matri, si superstes fuerit, restitues, sin autem prius, quam re-

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 531.

dempcio facta fuerit. vita mortali defungetur. tunc eandem pecuniam aequaliter divides inter omnes filias ipsius⁴. Tandem eadem Catherina *miłlarka* ex gravi morbo decumbens eandem Elisabetham puellam ad se misit, ut eadem clenodia ipsi mitteret exhibenda coram iudicio bannito, ad testamentum per ipsam faciendum in domum suam advocato. Post quam exhibicionem eadem clenodia viceversa ad me remisit per famatum civem et apothecarium Cracoviensem Adamum, generum suum. Quoniam vero eadem Margaretha praefata clenodia redimere non vult, sed assidua importunitate eadem a me repetit, ideo ad cavendum periculo meo et damnum reliquarum ipsius sororum praecavendo, eadem clenodia omnia ad officium et acta officii rectoratus repono, extradanda cum quietacione, postquam de iure constiterit, cui cedere debeant.

537. [p. 456]. Magister Paulus Lodzia cum Iacobo Orzechowsky.

Venerabilis magister Paulus de Lodzia proposuit contra Iacobum Orzechowsky, discipulum suum. qui. dum pro erratis ipsius eum corrigere vellet, verbis famae laesivis et detractivis ipsum praeceptorem suum affecit; et postea armatus contra eundem praeceptorem suum in collegium minus venit. Ad quam propositionem respondit Iacobus Orzechowsky, se et verbis contradixisse et armatum venisse contra dominum magistrum, „quoniam non pro demerito meo voluit me verberare et postea verberavit non virga aut flagello, quemadmodum praeceptorem decuit, sed baculo. quod nobili et honesto homini non erat ferendum“. Magister respondit. se ipsum verberasse non baculo, sed bacillo, cui clavis est alligatus ad privetum. quem tunc in manibus tenebat, verberasseque sine periculo et dolore, quoniam percussio facta est in turgentibus caligas. Decretum est. ut Iacobus Orzechowsky pro verbis detractivis et iniuriis. contra magistrum Lodzia prolatis, quatuor grossos, pro armis autem contra ipsum portatis sex grossos poenarum solvat universitati iuxta statutum — et magistri ac praeceptoris suo, duobus studiosis suae condicionis secum assumptis, reconcilietur. Arma vero ad officium rectoris deponat. Idque faciat intra diem naturalem sub poena excommunicacionis. Qui eadem die decreto paruit et satisfecit. Et magister seorsim admonitus, ut postea prudenter et caucius corrigat suos discipulos. ne quid discriminis paciatur.

538. [p. 454]. Rectoratus officii cum domino Stanislao Pincevio [14 Junii?].

Ex commissione universitatis rector iturus in contubernium studiosorum iurisprudenciae, assumptis secum aliquibus ex doctoribus theologiae et omnibus doctoribus iurisprudenciae, propter debitam dispositionem mensae communis in eodem contubernio faciendam, per bedellum universitatis misit ad dominum Stanislavum Pincevium postulare, ut secum iret ad praefatum actum. Qui per eundem bedellum respondit, se non iturum. Rector vero secundo per eundem bedellum misit, rogans et petens, ut eat. si quidem universitatis huic actui vo-

luit interesse theologos. Respondit, se non iturum, quoniam interim non vacaret. Rector tercio misit eundem bedellum, mandans, ut sub poena unius floreni ad eum actum eat. Respondit, se non iturum. Actu illo cum aliis theologis ac iurisperitis expedito, rector praefatum dominum Stanislaum Pinczevium in crastino, quod fuit 13 iunii, vocavit in iudicium et statuto exhibito sub titulo: „De exhibicione honoris et obedienciae rectori“, in poena unius floreni ipsum condemnavit et sub poena excommunicationis ad occasum solis reponendam mandavit. In continentique, ut pareat decreto monitus est et paruit, reposito floreni. Praesentibus reverendo domino Iacobo Cromfelcio, iurisprudentiae doctore et bedellis universitatis.

539. [p. 457]. Procurator universitatis cum Alberto Tokarz. Die 22 iunii.

Comparentes personaliter ad officium et acta praesencia venerabilis dominus magister Iosephus Urzedow, decanus ecclesiae collegiatae sanctae Annae Cracoviae et procurator reddituum et proventuum universitatis, cum Alberto Tokarz atque Margaretha, coniuge ipsius, recognoscentes, quia accedente consensu domini rectoris et factum approbante fecerunt certum contractum inter se occasione lapideae universitatis, in platea mensatorum sitae inter moniales sancti Dominici ex utraque parte et a Ioanne Krzizankowsky acquisitae, in hunc, qui sequitur, modum: Quia eandem lapideam tenebit et inhabitabit praefatus Albertus Tokarz cum coniuge sua per modum arendae, primum quidem uno quadrali anni, quod erit a proximo futuro festo sancti Ioannis Baptistae ¹⁾ usque ad festum sancti Michaelis archangeli ²⁾, similiter proxime in anno praesenti futurum, ratione cuius arendae numerabit in manus praefati reddituum universitatis procuratoris pro quadrali anni praedicto duas marcas et viginti quatuor grossos pecuniae et monetae polonialis et ipsimet coniuges onera civilia omnia sustinebunt; atque in aedificiis domus istius reparare tenebuntur ea, quae duodecem grossis reparari possunt; cetera autem maiora procurator universitatis reparare tenebitur. Deinde eandem arendam continuabunt per annum integrum, qui incipiet a festo sancti Michaelis archangeli in anno presenti proximo futuro et desinit similiter pro festo sancti Michaelis in anno sequenti millesimo quingentesimo septuagesimo quarto; ratione cuius arendae annuae numerabit [Tokarz] in manus praefati procuratoris decem marcas monetae et numeri polonialis consveti, quinque marcas pro festo Nativitatis Domini in anno praesenti et reliquas quinque marcas pro festo sancti Michaelis in anno sequenti; et reliqua onera superius expressa perferet et propria pecunia expedit. Quod autem satisfactorius sit contractui praescripto, constituit coram officio et actis praesentibus fideiussores duos, famatos cives Cracovienses possessionatos Bartholomaeum, mensatorem in platea lata manentem et Iacobum, pictorem ex platea mensatorum. Qui tunc praesentis fideiussionis onus acceptarunt.

¹⁾ 24 czerwca.

²⁾ 29 września.

540. [p. 458]. Procurator universitatis cum Andrea Kanyski. Die 22 iunii anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo tercio.

Venerabilis dominus magister Iosephus Uredoviensis, decanus ecclesiae collegiatae sanctae Annae Cracoviae et procurator reddituum atque proventuum universitatis cum Andrea Kanyski, instigatore Cracoviensi [et] cum Margaretha. coniuge ipsius, coram officio et actis praesentibus recognoverunt, quia — accedente consensu magistri domini rectoris et factum approbante — fecerunt certum contractum inter se, occasione lapideae universitatis. in platea fratrum, vulgo Ungarorum bursa dictae, sitae, in hunc, qui sequitur, modum. Qui praefatus Andreas Kanysky cum praedicta coniuge sua eandem lapideam tenebunt et inhabitabunt per annum integrum, qui incipiet a festo sancti Michaelis archangeli ¹⁾ in anno praesenti millesimo quingentesimo septuagesimo tercio et terminabitur pro simili festo sancti Michaelis archangeli in anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo quarto. Racione cuius arendae annuae numerabunt in manus praefati procuratoris reddituum universitatis centum florenos per mediam sexagenam in moneta polonicali computatos. quinquaginta florenos pro festo Nativitatis Domini in anno praesenti et reliquos quinquaginta florenos pro festo sancti Michaelis in anno proxime futuro millesimo quingentesimo septuagesimo quarto. Et eandem domum ita per arendam inhabitantes ipsimet onera civilia sustinebunt, quae rector universitatis pro tempore existens sustinere permiserit atque in aedificiis lapideae istius reparare tenebuntur ea, quae duodecem grossis reparari possunt. Utque in eadem domo lapidea universitatis inquilinos foveat. primo et principaliter litterarum et philosophiae studiosos et in defectu horum sacerdotes vel artifices honestos, uxores habentes ²⁾, ita modestos et compositos, ut nihil dedecoris ex domo illa universitas paciatur; nec faciet ex eadem domo cauponam aut tabernam et alia, per quae domus eadem libera ab oneribus civilibus servilis esse cogatur. Quae omnia et singula se praestatueros in summa arendae solvenda et condicionibus observandis, bono verbo praedicti coniuges promiserunt et propter maiorem certitudinem fideiussores ad haec omnia statuerunt ad officium et acta praesentia, famatos cives Cracovienses Clementem Hortulanum, introductorem ex platea columborum et Stanislaum Bodzeczki, qui olim mastella civitatis Cracoviae fuit. Qui tunc personaliter praesentes ad omnia et singula praemissa onus fideiussionis libere susceperunt, sub poenis excommunicacionum per rectorem pro tunc existentem, si per ipsorum principalem primum et tandem per ipsos fideiussores in aliquibus condicionibus praemissis satisfactum non fuerit, contra ipsum et ipsos decernendis et sub restitutione impensarum, si procuratorem reddituum universitas in hac causa aliquos expendere contigerit. Praesentibus Alberto Tokarz, Bartholomaeo mensatore, Iacobo pictore, civibus Cracoviensibus, familia domini et bedellis universitatis ³⁾.

¹⁾ 29 września. ²⁾ Cod.: habentibus.

³⁾ Porównaj zapiskę nr. 556.

541. [p. 459]. Magnifica palatina Cracoviensis cum Alberto Mieskowski et Benedicto Leopoliensi, studiosis. Die 12 augusti.

In causa magnificae dominae palatinae Cracoviensis, relictæ magnifici olim Stanislai Miskowsky, palatini Cracoviensis, ex una et honestorum Alberti Mieskowski. Benedicti Leopoliensis. studiosorum universitatis Cracoviensis. ex altera partibus, occasione trium tabularum ex maceria circa piscinas suae magnificenciae per quempiam evulsarum et in piscatorio proiectarum atque per praefatos studiosos. prout accusabantur. receptorum. ex iis, quae in causa vidimus et audivimus, decernimus: Praefatos studiosos ignorasse. tabulatas istas ipsius magnificenciae fuisse. utque unam tabulatam, quam fassi sunt per asprecia-tum (sic) baiulum accepisse. ut in eundem locum restituerent. De duabus autem, quas se recepisse negarunt. ut iuramentum praestent ad primam iuris. — Quod decretum nomine magnificenciae suae suscepit nobilis Caspar Coszinski, famulus suae magnificenciae. pro iusticia administranda ad officium rectoris a sua magnificencia missus. Terminò iuramenti praestandi adveniente, praefatus Caspar Koszynski nomine magnificenciae suae petiit eundem ex certis causis differri primo et secundo ad XXI mensis augusti et obtinuit. partibus consencientibus ¹⁾. — Et tandem iuramenti praestandi terminò adveniente, iuramentum ipsis nomine magnificae dominae palatinae dimisit. Ne autem hoc amplius faciant. rector mandavit sub poena decem florenorum monetae et numeri polonialis, per mediam sexagenam computatorum, fisco universitatis numeranda apud acta rectoris. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini.

542. [p. 459]. Instigatoris officii et domini Stanislai Pincevii.

Die 18 septembris facta per rectorem universitatis convocacione hac serie verborum: „Reverende domine doctor et magister venerabilis! Adsit dignitas vestra hodie hora XIX in communi hypocausto collegii maioris ad deliberandum et determinandum, quomodo vindicanda sit laesa dignitas venerabilis rectoris et in rectore suo ipsa universitas per quendam doctorem periurum et ad consulendum, quomodo advertendum sit in magnas negligencias per aliquos doctores et magistros hac commutacione commissas, sub debito obedienciae iuratae et poena non contradicendi. Detur reverendis et venerabilibus dominis senioribus patribus, decanis facultatum et reliquis consiliariis universitatis, specialiter reverendo domino doctori Pincevio. Ex parte rectoris universitatis“. In qua quidem convocacione instigator officii proposuit contra reverendum dominum doctorem, ecclesiae sancti Floriani custodem et tunc praepositum maioris collegii, dictum Pincevium, quod ipse, existens praepositus maioris collegii, contra rectoris universitatis dignitatem in quadam deliberacione, 15 septembris statim a prandio per

¹⁾ Reszta zapiski dopisano widocznie później.

communitatem tunc praesentem habita, verbis parum decentibus et detractivis consurrexit et suum officium praepositi officio rectoris universitatis praeposuit. in vilipendium universitatis et in scandalum professoribus eandem communitatem inhabitantibus; petiitque praefatum dominum Stanislaum Pincevium secundum statuta universitatis animadverti. Ad quam propositionem instigatoris praefatus dominus Stanislaus Pincevius quaedam negavit, quaedam autem fassus est; et domini diligenti deliberacione facta per reverendum dominum doctorem Nicolaum Bodzecinum, Wratislaviensem et sancti Floriani canonicum, tunc rectori proxime assidentem, decreverunt, ut sub poena arbitranda per rectorem et ipsius consiliarios dominus doctor Pincevius ibidem in eadem convocacione deprecaretur, primum rectorem universitatis, deinde consiliarios universitatem repraesentantes et utrisque reconciliaretur. Et die crastina statim a prandio ut similiter deprecationem faciat in communitate collegii maioris, ad tollendum scandalum ipsi communitati datum. Cui decreto in toto per dominum doctorem Stanislaum Pincevium satisfactum est.

543. [p. 460]. Privacio collegiaturae Astronomiae magistri Ioannis Lathossii. [Die 18 septembris].

Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo tercio, die vero augusti 26 in termino ex monicione et citacione legitime executi contra venerabilem magistrum Ioannem Lathossium Cracoviensem, minoris collegii collegam, ab academia et collegiatura sua absentem, instigator officii proposuit: „Magnifice domine rector huius celebris academiae! Coram officio reverendae dominationis vestrae exhibeo hanc monicionem et citacionem legitime et debite executam contra venerabilem magistrum Ioannem Lathossium Cracoviensem, minoris collegii collegam ¹⁾ et eundem iuxta contenta monicionis in hoc termino ex monicione et citacione proveniente accuso, quia iam multo tempore temere sine accepta venia et permissione rectoris atque universitatis absens, tantisper ad residenciam personalem et ad docendum publice ad aliaque officia collegiaturae Astronomiae dictae, quam possidet, exercenda et ad onera academiae ferenda non rediit, substituto praesertim loco sui in lectorem Astronomiae professore, qui in eadem facultate satis mediocriter est versatus; et propterea rarius et negligenter legentem, neque disputationes ordinarias unquam pro ipso obeuntem. [Peto], ut secundum continenciam privilegiorum et iuxta statuta et conclusiones universitatis adversus ipsum procedatur ad privacionem collegiaturae et ad exclusionem ex collegii minoris communitate; decernique [postulo] eadem collegiaturam vacare et dari potestatem iis, quorum interest, alium magistrum idoneum in eandem collegiaturam Astronomiae vocare“. In quo quidem termino comparentes venerabiles magistri Ioannes Wielicius, maioris et Martinus Biecius, minoris collegii collegiati, asserentes, se esse procuratores praefati magistri Ioannis La-

¹⁾ Dopisano obok na marginesie ręką XVII wieku: Idem postea doctor medicinae et professor publicus universitatis Cracoviensis.

thossii, proposicione instigatoris officii audita, pro praefato magistro Ioanne Lathossio se interposuerunt et petierunt ab officio magnifici domini academiae rectoris terminum praesentem continuari ad festum divi Michaelis archangeli proxime futurum¹⁾. Instigator autem officii postulavit mandatum procuratorium per dominos magistros praefatos, interponentes se pro magistro Lathossio, exhiberi. Quoniam vero domini magistri praedicti asserti procuratores interim de mandato legitimo docere et illud exhibere non potuerunt, terminum prorogari petierunt et prorogacionem ad octavam obtinuerunt decreto. Octava adveniente, ad petitionem praefatorum magistrorum, tunc in termino comparencium, iterum prorogatus est idem terminus ad primam iuris. Eodem termino adveniente, rursus ad similem petitionem venerabilium dominorum magistrorum et parentum ipsius magistri Lathossii, idem terminus continuatus est ad quindenam, quatenus vel ipsi praefati domini magistri exhibeant mandatum legitimum ad causam praesentem vel ipsemet magister Ioannes Lathossius redeat personaliter ad universitatem propter labores collegiaturae, Astronomiae dictae, per se sustinendos et ad reliqua ipsius onera ferenda. Instigatore officii consensiente ad omnes istas prorogaciones et continuaciones terminorum. Terminum tandem hoc adveniente, anno eodem die vero 18 septembris, almae universitatis Cracoviensis rector, ne quid praecipitanter et inconsulte facere in hoc negotio videretur, convocatis per schedam more solito consiliariis universitatis, hoc totum negotium et praecedentem processum coram ipsis exposuit et quid tandem amplius faciendum sit, ex singulis ipsorum quaesivit et ex unanimi ipsorum sententia tale decretum tulit: „In nomine domini Amen. Pro tribunali sedentes et Deum solum prae oculis et sanctam iusticiam habentes, nos doctor Martinus Pilznensis, universitatis Cracoviensis rector, ex seniorum patrum, decanorum omnium facultatum et consiliariorum universitatis consilio et unanimi sententia ex iis, quae in causa praesenti coram nobis et officio nostro proposita per instigatorem officii nostri vidimus et audivimus, dicimus et decernimus: Quandoquidem venerabilis magister Ioannes Lathossius Cracoviensis, minoris collegii collega, legitime monitus et citatus est ante tredecim ab hinc hebdomadas ad residenciam personalem, ad docendumque publice per se. in academia et ad ferenda onera atque officia universitatis et suae collegiaturae Astronomiae dictae monicioque et citacio legitime executi sit. hactenus tamen post diutina et temerariam absenciam sine venia a rectore accepta et absque permissione ab universitate impetrata non rediit, neque in termino per gratiam et favorem nostrum tocies continuato per se aut per alium speciale legitimum et sufficiens mandatum ad hoc habentem comparet, causas rationabiles, cur praemissa per instigatorem officii nostri proposita et postulata fieri non debeant, allegaturus et in damnum academiae lecciones astronomicas [exercet] per alium magistrum in eadem facultate satis mediocriter versatum, proptereaue evasive et negligenter legentem, neque ordinarias disputationes eidem collegiaturae annexas toto

¹⁾ 29 września.

praefatae absenciae tempore pro ipso obeuntem, nec cetera onera academiae in loco et ordine ipsius magistri Latoss exequentem. Proinde ex tunc et ex nunc nos ad instanciam instigatoris officii nostri ipsum magistrum Ioannem Lathoss Cracoviensem eadem collegiatura Astronomiae privamus et eandem vacare decernimus facultatemque concedimus et potestatem damus iis, quorum interest, alium magistrum idoneum in locum ipsius secundum statuta universitatis ad eandem collegiaturam in onera et officia atque ad proventus eiusdem collegiaturae vocare, hac nostra sententia diffinitiva mediante“. Praesentibus bedellis universitatis et me Casparo a Zmigrod, sacra apostolica auctoritate publico notario et actus eiusdem coram officio rectoratus scribe. Anno et die, quibus supra.

544. [p. 461]. Dominus Iacobus Cromfelt cum domino Ioanne Turobino. Die 4 novembris 1573.

Reverendus sacrorum canonum doctor Iacobus Kromfelcius, parendo decreto domini rectoris superiori commutatione aestiva, ut in actis annotatum est, contra se lato¹⁾ et satisfaciendo rei iudicatae, anno domini 1573 die vero 26 octobris reposuit coram officio rectoratus ampullas duas argenteas noviter fabrefactas in locum perditarum ab altari tituli Assumptionis gloriosissimae Virginis in capella sanctae Mariae Magdalenae sito, quas quidem ampullas noviter factas aequivalere perditis in bona consciencia asseruit. Nihilominus reservavit sibi salvam accionem de repetenda hac iactura sua et agendo loco et tempore opportunis cum dominis executoribus honorabilis olim Alberti Widra, cui, ut possessori altaris praefati, easdem ampullas ex testudine collegii dominorum iurisperitorum tradiderat. Nec tamen ipse adhuc vivens nec post mortem ipsius executores testamenti eius hactenus easdem restituerunt. De quibus quidem ampullis argenteis repositis reverendus dominus doctor Ioannes Turobinus, praebendarius praefatae capellae sanctae Mariae Magdalenae modernus, ipsum dominum doctorem Iacobum Cromfelcium quietavit et ad absolucionem a gravioribus consensit, ampullasque ad se accepit, altariae cum sciencia patronorum et caucione eiusdem altariae tradendas pro usu altaris, ad quod praefatae ampullae argenteae pertinent.

545. [p. 462]. Arenda domus universitatis penes bur-sam Ungarorum. Die quinta novembris anno domini 157 tercio.

Venerabilis magister Iosephus Uredoviensis, decanus ecclesiae sanctae Annae, maioris collegii collega et reddituum universitatis procurator, cum famato cive et sartore Cracoviensi Ioanne Kacziczky coram officio et actis praesentibus recognoverunt, quia — accedente consensu magnifici domini pro tunc rectoris universitatis et factum approbante — fecerunt certum contractum inter se, occasione domus universi-

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 534.

tatis in platea fratrum penes bursam Ungarorum sitae in hunc. qui sequitur, modum: Quoniam praefatus Ioannes Kacziczki eandem domum tenebit per modum arendae triennalis. quae incipiet a festo sacratissimo Pascae in anno proxime futuro millesimo quingentesimo septuagesimo quarto ¹⁾ et terminabitur pro simili Paschatis festo in anno millesimo quingentesimo septuagesimo septimo ²⁾. Racione cuius arendae singulis annis tenebitur solvere in manus procuratoris reddituum universitatis quindecim marcas polonicas pro duabus ratis, videlicet pro festo sancti Michaelis ³⁾ archangeli septem cum media marcas et sic consequenter, incipiendo primae rathae solucionem a festo sancti Michaelis in anno domini 157 quarto proxime futuro. Et eandem domum ita per arendam praefatam inhabitans, ipsemet onera civilia sustinebit, quae rector universitatis pro tempore existens sustinere permiserit. Atque in aedificiis domus eiusdem reparare proprio sumptu tenebitur, tam in muratis quam ligneis aedificiis. quicquid quindecim grossos non excesserit. Et domum honeste, munde semper conservabit. Quae omnia se servaturum diligenter praefatus Ioannes Kacziczky promisit sub rescissione eiusdem arendae. quandocunque repertus fuerit aliquid horum praetermisisse vel in solucione non satisfacisse. Et propter maiorem certitudinem solucionis census pro rata utraque fideiussores constituit famatos cives Cracovienses Andream Koziel. tabernatorem et Simonem Radziczki. pellionem. utrumque de platea hospitali. Qui tunc personaliter praesentes fideiussoriae onus susceperunt. Praesentibus bedellis universitatis et Valentino Niesziebiensky, Bartholomaeo Skorczinsky. Thoma Trabeczki, studiosis universitatis.

Et statim ex consensu magistri domini rectoris per procuratorem reddituum universitatis ipsi Ioanni Kacziczky data est realis et actualis possessio arendae praefatae in eadem domuncula a festo Pascatis proxime futuro. In praesencia moderni arendatoris et bedellorum universitatis.

546. [p. 464]. Memoriale. [Die XXII aprilis].

Tunc convocati seniores omnium bursarum et scholarum praeceptoresque privati — sub poena unius floreni ab ipsis exigenda, si negligentes fuerint in exequendis statutis et si licenciam discipulorum suorum non refrenaverint aut, si ipsi refrenare non possint, rectori non tempestive exposuerint.

¹⁾ 11 kwietnia.

²⁾ 7 kwietnia.

³⁾ 29 września.

Acta actorum in tercio rectoratu domini Martini Glicii Pilznensis, ecclesiarum cathedralis Wratislaviensis et collegiatae sancti Floriani in Kleparz canonici, in commutacione aestiva anno domini 1574 sequuntur.

547. [p. 465]. Palatina Cracoviensis cum Nicolao Streboss studioso. Die XXI maii.

Ad proposicionem et querelam magnificae dominae, relictae magnifici olim palatini Cracoviensis Stanislai Miskowski viduae, contra Nicolaum Streboss, studiosum de bursa Ieruzalem, occasione demolitae maceriae circa piscinas in Cerdonia, idem Streboss negavit narrata, prout narrantur, quia istic, dum maceria demoliretur, non fuit, hocque se probaturum testibus recepit. Et dominus rector testes induci vel in defectu testium iuramentum in octava praestari decrevit. Qua adveniente, dum testes induxisset, qui iurare de veritate dicenda nollent, nec ipse iuramentum praestare vellet, dominus praefatum studiosum Streboss in damno, quod ipse unus inferre potuit, cuius aestimacionem sibi taxandam reliquit, dum requisita iudicialiter pars fuerit, condemnavit et decrevit, ut intra quadriduum magnificam dominam palatinam cum duobus studiosis conveniat et factum deprecetur.

548. [p. 465]. Bartholomaeus Scharffenberg, baccalaureus, Ostrogorski. [Die tertia augusti].

Anno domini 1574 die vero 27 iulii honorandus arcium liberalium baccalaureus Bartholomaeus Scharffenberg Ostrogorsky de Cracovia, postquam cognovit incorporatum esse iuramento solito universitati Cracoviensi et in metricam studiosorum eiusdem universitatis inscriptum honestum adolescentem Danielem Szessznowicz ex Lituania, petiit ab officio rectoratus dari sibi eiusdem incorporacionis et inscripcionis testimonium, quod propter aequam et iustam petitionem obtinuit sub tali forma: „Anno domini 1574 commutacione aestivali Daniel Felicis Szessznowicz de Debniky, dioecesis Wilnensis, est incorporatus universitati Cracoviensi et in metricam studiosorum eiusdem universitatis inscriptus. Rector modernus sigillo officii et manus propriae subscriptione scripsit“.

Die tandem tertia mensis augusti praefatus baccalaureus Bartholomaeus Ostrogorsky per bedellum universitatis praedictum adolescentem Danielem Szessznowicz citavit ad officium rectoratus. Quo in termino legitimo comparente, idem baccalaureus in praesencia ipsius petiit sibi legi ex actis rectoratus controversiam de ipso habitam, cuius tenor sequitur talis: „Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo, die Martis decima iulii. Nobilis Ioannes Dubiczki“ etc.¹⁾. — Qua controversia lecta petiit interrogari ab eodem adolescente, num ipse sit Daniel Felicis Szessznowicz de Debniky, dioecesis Wilnensis, quem ipsi nobilis Ioannes Dubiczky Cracoviam ad instituen-

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 510—511.

dum liberalibus studiis commiserat? Quod dum libere et ingenue agnosceret. rursus ab eodem interrogari petiit. an ex oppido Rozana se in scio et praeter spem disparuerit et aufugerit ab ipso Bartholomaeo baccalaureo? Respondit, se hoc fecisse in oppido Rozana metu afflictionis propter res tunc ipsi baccalaureo per negligentiam amissas. Quae omnia ipse Bartholomaeus Ostrogorsky baccalaureus solenniter coram officio rectoratus, bedellis universitatis et Thoma Trabeczky, Ioanne Begiel. studiosis et testibus ad praemissa vocatis et rogatis. protestatus est. Et protestacionem hanc suam cum toto ipsius actu in acta rectoratus universitatis inscribi petiit et inscriptionis extractum in forma publica legitima sibi dari postulavit ad purgandas iniquas et impias suspiciones et refellendam accusacionem iam factam vel postea quocunque tempore vel ubivis locorum faciendam per ipsum Ioannem Dubiczky.

549. [p. 469]. Nicolaus Scharffenberg cum magistro Casparo Radosicio. [Die sexta mensis augusti].

Die eadem [prima augusti] famatus dominus Nicolaus Scharffenberg, civis et bibliopola Cracoviensis, recognovit, quia venerabilis dominus magister Caspar Radosicius, ecclesiae collegiatae sanctae Annae praepositus, solvit sibi sex florenos in moneta polonicali per mediam sexagenam computatos ad rationem debiti fideiussorialis duodecem florenorum et decem novem cum medio grossorum pro Sebastiano Corvino, arcium baccalaureo, occasione librorum per ipsum Corvinum acceptorum. contracti. Prasentibus bedellis universitatis et familia domini.

Die 6 augusti famatus dominus Nicolaus Scharffenberg coram actis praesentibus recognovit, iam sibi factum esse satis in reliquo praefati debiti fideiussorialis a venerabili domino Casparo Radosicio praefato, ecclesiae sanctae Annae praeposito, ideoque [eum] de toto debito superscripto liberum facit et in perpetuum quietat.

550. [p. 466]. Margarethae Talezina quietacio dispensatoris collegii. Die undecima augusti.

Coram officio rectoratus et actis praesentibus honesta Margaretha alias Marvssa Talezina, civis cracoviensis, clenodia apud officium rectoris anno praeterito millesimo quingentesimo septuagesimo tercio per dispensatorem collegii maioris die decima iunii reposita et eadem die supra in eisdem actis ¹⁾ specificata, repositis vigore illius inscriptionis pro interesse suarum sororum quadraginta florenis, recepit et dispensatorem Joannem de Dobrzankow ex eisdem clenodiis quietavit atque liberum dimisit in perpetuum. Nihilominus in continenti super eosdem quadraginta florenis arrestum fecit et per bedellum universitatis posuit, ne cuiquam extradatur prius, quam ipsa Margaretha de eisdem cum sororibus in iure civili transegerit iudicialiter. Praesentibus familia domini et bedellis universitatis.

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 535.

551. [p. 467]. Procurator universitatis cum Alberto Tokarz. Die 16 augusti.

Comparentes personaliter ad officium rectoratus et acta praesencia venerabilis dominus magister Iosephus Uredoviensis, ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz canonicus et reddituum universitatis procurator, cum Alberto Tokarz et Margaretha, coniuge ipsius, recognoverunt, quia accedente consensu magnifici domini rectoris et factum approbante fecerunt certum contractum inter se occasione domus universitatis, in platea mensatorum inter moniales sancti Dominici ex utraque parte sitae, in hunc, qui sequitur, modum: Quia eandem domum lapideam universitatis tenebit et inhabitabit cum coniuge sua quiete et honeste per modum arendae toto triennio sequenti, incipiendo a festo sancti Michaelis archangeli ¹⁾ in anno praesenti millesimo quingentesimo septuagesimo quarto usque ad simile festum sancti Michaelis archangeli in anno millesimo quingentesimo septuagesimo septimo. Ratione cuius arendae numerabit in manus praefati aut pro tempore existentis procuratoris reddituum universitatis undecem marcas pecuniae polonicae, in quamlibet computando quadraginta octo grossos, idque pro duabus ratis ita distinctis: quinque marcas cum media pro festo Paschatis sanctissimi ²⁾ proxime in anno praesenti millesimo quingentesimo septuagesimo quarto futuri et quinque cum media marcas reliquas pro festo sancti Michaelis archangeli in anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo quinto venturo et sic consequenter pro annis et ratis intra hanc triennem arendam sese consequentibus. Et eandem lapideam dicti coniuges inhabitantes onera civilia ipsimet sustinebunt, quae rector universitatis pro tempore existens sustinere permiserit atque in aedificiis domus eiusdem propriis sumptibus ea reparabunt omnia, quae duodecem grossis reparari possunt, cetera vero, quae duodecem grossos excesserint, procurator reddituum universitatis reparare tenebitur. Quod si condicionibus praescriptis non satisfecerint, liberum erit procuratori reddituum universitatis cum rectoris universitatis consensu hanc arendam rescindere et cuicumque alteri, quando-cunque velit, praefatam domum universitatis arendare et — praedictis Alberto et Margaretha coniugibus ab eadem domo exclusis — liberam et integram possessionem dare. Quem contractum cum ipsius sic, ut praemissum est, condicionibus rector universitatis admisit, admissum approbavit et actis praesentibus inseri mandavit. Praesentibus Thoma Trabeczki, Ioanne Begiel, studiosis, Simone et Stanislaw, bedellis universitatis.

552. [p. 468]. Magister Valentinus Vidaviensis cum instigatore officii. Die 26 augusti.

Magister Valentinus Vidaviensis, collega collegii maioris, ad instigatoris officii instanciam citatus, interrogatus est, cuiusnam autho-

¹⁾ 29 września.

²⁾ 11 kwietnia. — Pierwotnie było napisane: Nativitatis Domini, co poprawiono zaraz z uwagą na boku dopisaną: Rector correxit.

ritate pro magistro Gabriele Szadek, sacrae theologiae baccalaureo et collega maioris collegii, temere ab universitate absente, legeret orationem Ciceronis pro Deiotaro, cum magister Szadek teneatur ad theologicam leccionem secundum promocionem suam, et qui in eadem theologia laboravit usque ad dies caniculares proxime praeteritos ¹⁾. Ipse respondit, hoc se facere primum ex commissione praefati magistri Gabrielis Szadek, deinde ex permissione domini decani facultatis philosophicae. Qui decanus citatus negavit narrata, prout narrantur, quia etsi decanatus officium magistro Mathiae Lwowkc commiserat, sed tantum ad duos actus unius diei, nempe ad intimacionem, quae solet fieri per decanum postridie Bartholomaei ²⁾, ad valvas collegii — (iam per se, priusquam in negotio suo discederet, paratam) — applicandam et nisi tempestive rediisset, ut subordinaret magistrum aliquem, qui loco sui exercitacionem faceret illo die. Et dominus rector, ad ausus eiusmodi temerarios et praesentes et in posterum futuros reprimendos, leccionem istam oracionis pro Deiotaro non debere haberi pro laboribus magistri Gabrielis Szadek, qui iam tot gradibus ad locupletiores provisionem processit, ideoque contra ipsum, tanquam temere ab universitate absentem et neque per se nec per alium legitime laborantem, litteras monicionis cum praefixione termini ad redeundum pro laboribus continuandis decrevit. Praesentibus decano facultatis artisticae, bellis universitatis et familia domini.

553. [p. 468]. Instigator officii contra absentes. [Die 29 augusti].

Contra reverendos et venerabiles dominos Iacobum Cromfelth et Iacobum Gorsky, doctores iurisprudence et contra Gabrielem Szadek atque Andream Brzezina, magistros, ad instanciam instigatoris officii decreta est monicio cum citacione et praefixione termini, ut Iacobus Cromfelth et Andreas Brzezina intra octo dies ex Luborzicza et Wietrzychowice, Iacobus Gorsky ex Plocia, Gabriel Szadek ex Posenia intra viginti dies redeant ad collegiaturas et labores continuandos in universitate. Execucio monicionis facta dominico die 29 augusti.

554. [p. 469]. Senior bursae pauperum cum Seraphino Sendomiriensi.

Die secunda mensis septembris ³⁾ venerabilis magister Paulus de Lodzia, senior bursae pauperum, ad acta praesencia personaliter constitutus, suo et provisoris atque totius communitatis bursae pauperum nominibus, de ipsorum ratihabicione cavendo, recognovit, se accepisse viginti florenos in moneta polonica per mediam sexagenam computatos, ab honesto arcium et philosophiae studioso Seraphino Sendomiriensi, in bursa Jerusalem manente, tanquam executore testamenti reverendi olim magistri arcium et medicinae doctoris Martini Uredo-

¹⁾ 14 lipca.

²⁾ 25 sierpnia.

³⁾ W ten sposób poprawiono wpisaną pierwotnie datę: Die prima mensis augusti.

viensis, canonici Sendomiriensis, pro restauracione aedificiorum bursae pauperum per praedictum testatorem legatos. Quapropter tam ipsum dominum Seraphinum, quam reliquos eiusdem testamenti coexecutores ex praefata pecunia percepta tam suo, quam provisoris et tocius communitatis bursae pauperum nominibus, quietat et liberos facit in perpetuum. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini rectoris.

555. [p. 472]. Procurator universitatis cum Stanislao bedello. Die secunda septembris anno praesenti.

Ex consensu rectoris universitatis venerabilis magister Iosephus Uredoviensis, collegii maioris collega et ecclesiae sancti Floriani canonicus, cum Stanislao, bedello universitatis, personaliter ad officium et acta praesencia comparentes, recognoverunt, se fecisse certum contractum occasione domus universitatis. nova bursa dictae, per modum arendae in hunc, qui sequitur, modum: Quia praefatus Stanislaus bedellus tenebit et possidebit hanc domum per arendam et non alio iure toto sequenti proxime triennio. quod incipiet a festo sancti Michaelis archangeli ¹⁾ in anno praesenti millesimo quingentesimo septuagesimo quarto et terminabitur in anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo septimo in eodem festo sancti Michaelis archangeli. Racione vero eiusdem arendae ²⁾ singulis annis ad duas ratas in manus procuratoris reddituum universitatis pro tempore existentis numerabit decem marcas. per quadraginta octo grossos monetae polonicae in quamlibet marcam computando, quinque quidem marcas pro festo sacratissimo Pascae, reliquas autem quinque marcas pro festo sancti Michaelis archangeli. Insuper tenebitur aedificia domus eiusdem integra sollicitudine sua diligenti conservare et labefacta aut destructa, quae non excedant sumptum medii floreni, propria pecunia reparare toties, quoties opus fuerit; praeterea curare, ut domum ita honeste conservet, ne quam ignominiam aut obtreccionem universitas ex eadem paciatur. Ideoque inquilinos in eadem servabit honestos, pacificos et bonae conservacionis, praecipue vero studiosos, in quorum defectu homines sacramento matrimonii copulatos et timoratos atque in ecclesia catholica permanentes. Ipsemet quoque Stanislaus honeste et concorditer vivere sine iusta querela eandem domum inhabitantium debet et diligenter cavere. ne controversiis rectorem universitatis. satis negotiorum et molestiarum cum ceteris habentem, ipse, tanquam eius famulus, molestat aut perturbet. Quae omnia et singula obligavit et praesentibus se facturum et completurum obligat sub rescissione eiusdem arendae et domus per disposicionem procuratoris reddituum universitatis -- cum scitu tamen et consensu rectoris -- alio cuivis collocandae (sic). Praesertim si semel, ad summum bis, monitus officiosae obligacioni in toto vel in aliqua parte ipsius non satisfecerit. Actum praesentibus Thoma Trabeczki. Ioanne Begiel, studiosis et Simone, bedello universitatis.

¹⁾ 29 września.

²⁾ Cod.: anni.

556. [p. 469]. Procurator universitatis cum Andrea Kanisky. Die tertia mensis septembris.

Venerabilis magister Iosephus Uredoviensis, canonicus ecclesiae sancti Floriani, procurator reddituum universitatis, cum honesto Andrea Kanisky et Margaretha coniuge ipsius coram officio et actis praesentibus recognoverunt, quia approbante domino rectore universitatis fecerunt certum contractum inter se, occasione lapideae universitatis in platea fratrum — vulgo bursam Ungarorum dictae — sitae, in hunc, qui sequitur, modum: Quia praefatus Andreas Kanisky cum uxore sua praedicta eandem lapideam tenebunt per modum arendae et non alio iure atque inhabitabunt per totum et integrum triennium proxime sequens, quod incipiet a festo sancti Michaelis archangeli ¹⁾ in anno praesenti millesimo quingentesimo septuagesimo quarto et terminabitur in anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo septimo similiter in festo sancti Michaelis archangeli. Racione cuius arendae singulis annis numerabit in manus praefati aut pro tempore existentis procuratoris reddituum universitatis centum florenos in moneta polonica, per mediam sexagenam computatos, ad duas ratas pro festo videlicet Paschatis sanctissimi nostri Ihesu Christi quinquaginta florenos et pro festo sancti Michaelis archangeli reliquos quinquaginta florenos. Et eandem domum praefati coniuges toto tempore praefato arendae inhabitantes ipsimet onera civilia sustinebunt, quae rector universitatis pro tempore existens sustinere permiserit; atque in lapideae et domus eiusdem tam lapideis quam ligneis aedificiis reparare suo sumptu tenebuntur ea omnia et singula, quae duodecem grossis reparari poterunt. In eademque domo inquilinos fovebunt primo et principaliter studiosos litterarum et philosophiae et in defectu horum sacerdotes vel artifices honestos, uxores habentes, ita modestos et compositos cum familia sua, ut nihil dedecoris aut periculi universitas paciatur ex eadem domo sua, nec facient ex ea cauponam aut tabernam et alia eiusmodi, per quae haec domus militaris et universitatis libera, servilis esse cogatur ad onera civilia. Quae omnia et singula se praestaturos in summa et ratis arendae solvendis et condicionibus conservandis bona fide et sub rescissione eiusdem arendae promiserunt et praesenti inscriptione se obligarunt. Nihilominus propter maiorem securitatem et certitudinem super iis omnibus fideiussores statuerunt, personaliter tunc constitutos ad officium rectoris, famatos cives Cracovienses: Clementem Hortulanum, introligatorem, ex platea columborum et Stanislaum Bodzeczky, ex platea fratrum, qui olim mastella Cracoviensis fuit, qui libere et non compulsi ad omnia praemissa, bona fide per coniuges praefatos arendantes implenda, onus fideiussionis susceperunt. Et si quid per praefatos arendantes coniuges, tam in solucione ratarum, quam in adiunctis condicionibus neglectum fuerit et non satisfactum, ipsimet se soluturos et satisfacturos absque omni dilacione, renunciando omni-

¹⁾ 29 września.

²⁾ Tak poprawiono poprzednio wpisaną datę: Nativitatis Domini, a na boku anotowano: Rector correxit.

bus excepcionibus et remediis iuris et facti, tanquam hic specificè expressa essent, se obligarunt in primo termino tanquam peremptorio, ad quodcumque officium vocati fuerint. Acta sunt haec praesentibus Alberto Tokarz de mensatorum platea, Bartholomaeo mensatore, Thoma Trabeczki, Ioanne Begiel, studiosis, Stanislao et Simone, bedellis universitatis ¹⁾).

557. [p. 470]. Rector universitatis cum consulibus Cracoviensibus. Die 13 mensis et anni eiusdem.

Rector universitatis misit ad senatum Cracoviensem in praetorium congregatum venerabiles magistros Iosephum Uredoviensem, canonicum ecclesiae sancti Floriani et procuratorem reddituum universitatis et Nicolaum Czerwiensko, postulatam, ut quartalia septem pro collegiatura Medicinae per doctorem Mathiam de Myechow fundata, — post resignationem doctoris Felicis Sieprcii eiusdem collegiaturae vacante, — hactenus retenta et per quinque marcas solvi debita universitati, persolvant pro auccione census eiusdem collegiaturae convertenda, alioquin rector secundum formam privilegii contra ipsos procedere cogetur ²⁾). Spectabiles domini proconsul cum consulibus principio se soluturos negabant eadem retenta. indignum et iniquum putantes rempublicam debere solvere, dum vacante collegiatura non est laboratum. Quibus responsum est, non tantum hanc collegiaturam in medicinis sed alias omnes interim vacasse a laboribus — propter pestem in duobus annis proxime elapsis bis saevientem. Eciamsi vero aliis collegiatis laborantibus haec collegiatura ex certa aliqua causa vacaret, nihilominusolvere tenerentur, quoniam acceperunt summam pecuniarum in vim reemptionis, a qua singulis annis se obligarunt soluturos viginti marcas. per singula quartalia quinas persolvendo. Tandem domini proconsul et consules responderunt: „quando quidem ex emptione census reemptionalis ista quartalia sunt retenta — et non ex liberalitate reipublicae Cracoviensis haec collegiatura est fundata, — promittimus nos soluturos, modo paululum dominus rector expectet, donec pro festo sancti Michaelis archangeli ³⁾ census civiles colligentur“. Statimque mandant, praesentibus nunciis rectoris, notario seniori, ut meminerit solutionis huius, quam primum pecunia aliqua ad manus ipsius pervenerit, revisis quietacionibus.

558. [p. 471]. Dorothea Raiowa cum Thoma Ungaro de Cziayktornia. Anno, quo supra, die vero Veneris prima die octobris.

In nomine Domini Amen. Deum prae oculis et sanctam eius iusticiam habentas, in causa appellacionis ad tribunal nostrum rectoratus

¹⁾ Por. zapiskę nr. 540.

²⁾ Na marginesie dopisano: Summa 35 marcarum.

³⁾ Ob. Cod. dipl. univ. III. str. 231 i Kod. dypl. m. Krak. cz. II—IV. str. 716 i n.

⁴⁾ 29 września.

a decreto provisoris bursae pauperum inter honestos Dorotheam Rayowa, in cellario sub eadem bursa. et Thomam Ungarum de Czaykornia, studiosum in eadem bursa manentes, partibus ex utraque, ex iis, quae in causa praesenti adducta, producta et exhibita vidimus, audivimus et cognovimus. Quia Dorothea Raiowa Thomae Ungaro certo tempore deponenti *torbam* apud ipsam ad servandum sine ostensione manifesta, quid fuerit intus et quantum, accipiens praefatam *torbam* dicebat: „non esse ipsi Thomae timendum periculum damni, quia antea unus magistrorum deposuerat apud me quingentos taleros et quidam Ungarus centum aureos, integre tamen ipsis omnia restituta“. Et quia, dum idem Thomas postularet aliquociens exhiberi sibi *torbam*, ut inde pro victu et libris comparandis aliquid pecuniae acciperet, praefata Dorothea interdum eandem *torbam* ex cista sua ipsi exhibebat, qua in habitationem per Thomam accepta et pecunia pro necessitate ex ipsa percepta, eandem rursus ipsi Dorotheae servandam deponebat. Interdum vero, dum eidem Dorotheae eandem *torbam* propter accipiendam ex ipsa pecuniam ipsi Thomae exhibere propter occupationes non vacaret, ex proprio sacculo eadem Dorothea interim ipsi suam pecuniam concedens, dicebat: „non vacat nunc mihi ire ad cistam. sed ecce tibi propriam pecuniam meam do, donec mihi postea vacabit“. Et quoniam ab eodem Thoma Ungaro postulavit sibi dari mutuo decem florenos et eosdem secundum postulationem obtinuit; et quia, dum abitura esset Czestochoviam, dedit ipsi Thomae unum florenum in moneta, dicens: „nunc sibi non vacare propter repentinum discessum, sed ecce meum florenum do tibi, qui sufficiet tibi pro victu per duas hebdomadas, donec rediero“. Atque quoniam coram Matthaeo Leopoliensi, studioso bursae pauperum, eadem Dorothea dixit (quemadmodum in testimonium citatus cum iuris iurandi sacramento deposuit): „Thomam Ungarum apud se deposuisse ad servandum pecuniam habereque adhuc circiter septuaginta florenos“; et coram Stanislaw Siradiense, servitore de bursa pauperum, bene iam adulto, qui similiter citatus ad deponendum testimonium veritatis, sacramento iuris iurandi deposito, recognovit, quia praefata Dorothea coram ipso dixit: „Thomam Ungarum apud se habere pecuniae non parum in sacculo, qui est instar coxae meae“. Ideo ex praesumptionibus istis probabilibus et argumentis verisimilibus, accedente praesertim non tantum semiplena sed evidenti etiam probacione, per depositionem testium iuratorum adducti, decernimus et pronunciamus: Decretum provisoris bursae pauperum, — quo decretum est, ut ipsa Dorothea Raiowa iuramento evadat, quod non extenderit manum ad rem proximi sui. — parum iuste et in gravamen, iniuriam et damnum praefato Thomae Ungaro esse latum. Decretum vero iudicii bursae pauperum, a quo appellatum est ad provisorem, aequius et iustius fuisse, neque rescindi debuisse. Quo decretum est, ut idem Thomas secundum probaciones suas superius inductas, iuramento confirmaret, se in eadem *torba* deposuisse certum numerum pecuniae ad servandum apud Dorotheam Raiowa, et post praestitum per ipsum Thomam iuramentum eandem Dorotheam pecuniae summam in iuramento specificandam, apud eam depositam, ipsi Thomae Ungaro restituere debere. Damnum vero, si quodpiam ipsi Dorotheae inde provenit, sibimet im-

putare debebit, quia *torbam* acceperit in depositum, non cognito, ut asserebat. quid et quantum fuisset intus. Cuius quidem iuramenti, met tamen tercio similis condicionis. per ipsos in animam principalis praestandi, — talem formam praesenti decreto praescribimus: „Ego Thomas iuro etc. quia apud Dorotheam Raiowa, inquilinam cellarii sub bursa pauperum, deposui *torbam* seraculo oclusam, cum pecunia inter deponendum quidem generaliter nominata sed in numero non specificata, cuius erant septuaginta talari antiqui et decem septem aurei ungarici, de quo pecuniae meae deposito, ne cuiquam diceret, ipsam obsecrabam. Et dum aliquociens eandem *torbam* ab ipsa Dorothea in habitationem meam accipiebam, percepturus inde pro victu et libris comparandis aliquid pecuniae, rursus eandem ad servandum deponens nihil fraudis et doli commisi nec eandem *torbam* ipse scidi, nec scindendi eius occasionem aliquam, — ut pecunia per scissionem eiusmodi *torbae* (ut factum est) tolleretur, — cuiuspiam dedi. Et quia eiusdem pecuniae praefatae, post ultimam perceptionem ipsius per me, in eadem *torba* adhuc supererant triginta sex talari antiqui et quindecim aurei ungarici, per ipsam Dorotheam mihi in *torba* eadem non reddit, iudicis autem decreto reddendi. Sic me Deus adiuvet et sancta Dei Evangelia!“

Hac nostra sententia definitiva mediante, lecta et pronunciata anno et die, quibus supra, praesentibus magistro Paulo de Lodzia, seniore bursae pauperum et bedellis universitatis. A qua sententia et gravamine ipsius Dorothea praedicta Raiowa ad consiliarios universitatis appellavit et apostolos accepit: „etsi non sentimus te gravatam, experiendum tamen permittimus“.

559. [p. 472]. Margarethae Talezina quietacio officii. Die 1 octobris.

Honesta Margaretha Talezina, olim Ioannis Talega kiklarii et civis cracoviensis relicta vidua, postquam coram officio docuit minutis ex actis advocacialibus cracoviensibus — de data anno domini 157 quarto feria sexta ante festum sancti Matthei apostoli et evangelistae ¹⁾ et feria quinta ante festum sancti Michaelis archangeli proxima ²⁾, — se fecisse transaccionem cum sororibus suis de quadraginta florenis, apud officium rectoratus arrestatis iuxta inscriptionem hic in actis anno eodem die vero undecima augusti ³⁾, rector eosdem quadraginta florenos extradidit. Et postquam eosdem numeravit atque porrexit, officium rectoratus quietavit in perpetuum. Praesentibus Georgio Friser, cive cracoviensi, bedellis universitatis et familia domini.

560. [p. 474]. Dorothea Raiowa cum Thoma Ungaro de Cziayktornia. [Die 8 octobris].

Appellationem partes praescriptae die prima octobris factam ⁴⁾ pro-

¹⁾ 18 września.

²⁾ 23 września.

³⁾ Ob. zapiskę nr. 550.

⁴⁾ Ob. zapiskę nr. 558.

sequebantur in convocacione consiliariorum universitatis die octava eiusdem mensis sed propter angustiam temporis, quod post dismembracionis ex plebanatibus divisionem supererat. tunc diligenter trutinata causa absolvi non poterat. Ideo ad aliud tempus commodius reiecta, salvo utriusque partis iure et illaeso permanente.

Ad arbitrium virorum bonorum florenos 50 restituit Dorothea Ungaro ¹⁾.

Acta actorum coram reverendo domino Iacobo Gorsky, iuris utriusque doctore, ecclesiae cathedralis Plocensis canonico et almae universitatis studii generalis Cracoviensis rectore, ad annum Domini millesimum quingentesimum septuagesimum quartum feliciter ordiuntur.

561. [p. 475]. Die Iovis XX mensis octobris.

Venerabili domino Petro Skothniczky, iurisprudenciae doctore et contubernii iurisperitorum seniori, in poena decem marcarum pecuniarum — ob illatam iniuriam verbalem reverendo domino Martino Pilsnensi, sacrae theologiae doctore. cathedralis Vratislaviensis et collegiatae sancti Floriani in Olieparz ecclesiarum canonico, protunc universitatis studii generalis Cracoviensis rectori. irrogatam, — condemnato reverendus dominus rector cum consiliariis et decanis facultatum, huiusmodi poenam decem marcarum condonaverunt ac a solutione illius absolverunt, ea tamen condicione adiecta, quod si ipse dominus Petrus Skothniczky aliquid tale postea admisisse convincatur, ut in duplo huiusmodi poenae puniatur. Praesentibus, ut supra [bedellis universitatis].

562. [p. 477]. Die XXVIII ianuarii.

Discretus Paulus ²⁾ de Cracovia, bursam pauperum inhabitans quinque florenos pecuniarum pro educacione puellae Annae, ipsius Pauli sororis. honesto Mathiae, muratori de Cracovia, ex decreto domini rectoris pro dominica Reminiscere ³⁾ proxime futura sub censuris ecclesiasticis solvet. Praesentibus, ut supra, [bedellis].

Acta actorum coram reverendo domino Ioanne Turobino, arcium et iuris utriusque doctore, decano Crusficiensi et canonico Chel-

¹⁾ Zdanie to dopisano odmiennem pismem, widocznie w jakiś czas później.

²⁾ Poprawiono później na: Andreas, oraz równocześnie dopisano: Qui florenos. quinque eidem muratori iam solvit.

³⁾ 27 lutego.

mensi et universitatis studii generalis Cracoviensis rectore, in commutatione aestiva anno Domini 1575 ordiuntur.

563. [p. 478]. Feria secunda tredecima iunii.

Honestae Dorotheae Trebaczowa de Cracovia ad proposicionem occasione 30 florenorum in moneta, qui illi per quendam pileatorem, civem Cracoviensem, erant debiti. per reum infrascriptum acceptorum. Item florenorum 5 per eandem Doroteam pro chirurgo et medicina ac servicio in illius aegritudine expositorum. Item florenorum..., quos exposuit eadem in sumptus illius ac familiae secum laborantis. Item marcarum 10 vadii in contractu sponsaliorum appositi ac per illum transgressi. Item florenorum 5 circa eadem sponsalia, pro usu et necessitate proborum virorum tunc praesencium. expositorum. Item florenorum 8, quos ab habitatione per illum conducta [debit], per eandem solutorum. Paulus sartor, inquilinus contubernii studiosorum pauperum nuncupati, animo et intencione litem contestandi, confessus est, sponsalia cum praefata Dorothea actrice publice contraxisse, exterum illam pro uxore habere nolle, seque cetera negare, neque se eidem debere aliquid in proposicione contentorum. Et dominus rector probare aut iuramentum deferre mandavit infra octavam. ac interea arbitrio bonorum virorum super hisdem rebus transigere. si fieri possit. Quia vero praefatus sartor videbatur ipsi Dorotheae suspectus esse de loci mutacione et profeccione alio hinc, petiit supellectilem, quam in habitatione contubernii pauperum sua habet, arrestari et sub arrestum poni. Et dominus rector arrestum admisit et senicri contubernii praedicti per bedellum mandavit, ne res seu supellectilis praedicta sartori extradatur usque ad litis decisionem et determinacionem.

564. [p. 478]. Feria sexta XXI iulii.

Ioannis Latos, arcium magistri, ad proposicionem occasione septem marcarum pecuniae, ex collegiatura sua acceptae, eandemque ab reo infrascripto repetente, magister Martinus Biecenis, collega minor, allegavit, has septem marcas sibi datas esse pro labore, quem subivit in profitenda leccione unius commutationis. Ioanne Latos praefato hoc negante, cui per Martinum Biecensem delatum est iuramentum. Qui rursus retulit eidem Martino praestandum. Quod idem praestitit, datas sibi praedictas marcas et donatas pro labore. Atque ita absolutus est ab ulteriori impetitione.

565. [p. 478]. [III septembris]. Venerabilis Ioannes Latos, arcium magister, citato magistro Stanislao Marenio, arcium magistro, collega maioris collegii et fiscario olim eiusdem collegii, petiit eundem cogi et compelli ad solvendum duas marcas pecuniae et numeri communis per fiscarium praefatum ratione almanach ¹⁾ confecti, astronomo dari consvetas et debitas. Qui quidem Marenius respondit, se iam quie-

¹⁾ Estreicher Bibl. polska tom XXI str. 115—117 nie zna almanachu ani prognostyku Latosza z tą datą.

tatum ex ratione fiscaria per communitatem maioris collegii, atque ita nihil illi debere. Magistro Latos excipiente ac dicente: „fieri potest, quod es quietatus, sed de duabus marcis, quas mihi non dedisti, quietari non potuisti“. Marenio replicante dicenteque, has duas marcas apud se arrestatas per venerabilem Nicolaum Bodzancinum, tum academiae rectorem, fuisse easdemque apud eundem reposuisse. Quod ut probaret, magister Latos duplicando petiit. Quia vero reposicionem allegatam probare nec actis nec evidentibus argumentis Marenius potuit, magister Latos petiit ipsum ad solvendum praedictas duas marcas cogi et compelli. Et dominus rector decernendo, easdem marcas duas ipsi magistro Latos dare et solvere infra octavam mandavit. Magistro Marenio verbo appellante ab eiusmodi decreto ad consiliarios universitatis. Et dominus rector super eiusmodi appellatione respondit in haec verba: „Non sentimus te gravatum“. Consilarii autem congregati decretum de solvendis duabus marcis praedictis magistro Latos approbaverunt. Quas quidem duas marcas magister Marenius a communitate maioris collegii acceptas magistro Latos III septembris reddidit et solvit, de quibus idem magistrum Marenium quietavit liberumque fecit.

Acta actorum coram reverendo domino Iacobo Gorsky, iuris utriusque doctore, ecclesiae cathedralis Plocensis canonico et almae universitatis studii generalis Cracoviensis rectore, ad annum domini millesimum quingentesimum septuagesimum quintum commutatione hlemali feliciter ordiuntur.

566. [p. 481]. Anno Domini MDLXXVI. Die Mercurii XI mensis ianuarii.

Instigator officii reverendi domini rectoris, Simon Novimontanus, contra venerabilem dominum Ioannem Cracoviensem, arcium magistrum, altaris tituli sancti Bartholomaei in ecclesia cathedrali Cracoviensi siti altaristam, verbo proposuit, quod ipse circa praedictum altare iuxta contenta fundacionis et ereccionis non residet, missas legere et alia onera eidem altari incumbencia explere contra conscienciam suam et in multorum Christi fidelium scandalum negligit, fructus proventusque eiusdem altaris tollit et percipit, hoc ipsumque altare pro derelicto habet; petens propterea ipsum praedicto altari privari et patronis alium praesentandi facultatem concedi. In praesentia praefati domini magistri Joannis Cracoviensis, altaristae, ad hoc speciali citacione, sub titulo et sigillo praefati domini rectoris emanata et per edictum publicum in facie ecclesiae cathedralis Cracoviensis executi, citati, qui animo et intencione litem legitime contestandi, allegavit, se propter curam pastorem, quae illi circa ecclesiam parrochiam, quam in oppido Thimbarck possidet, incumbit et ad quam obligatus est, non potuisse neque posse residere, nullas tamen negligencias in divinis officiis et aliis oneribus circa praedictum altare hactenus ab apprehensione possessionis illius commissas fuisse et esse; petens se propterea ab instancia

et impetitione praedicti instigatoris officii absolvi. Et reverendus dominus rector, audita ipsius domini magistri altariſtae responsione et inhaerendo ordinationi fundacionis et ereccionis dicti altaris de residencia personali circa dictum altare in eadem ereccione contentae, attentoque eo, quod ipsius domini magistri praesentia circa ecclesiam parrochialeſ ad peragenda officia divina et ad administracionem sacramentorum ecclesiasticorum requiritur, absenciam a praedicto altari ipsi domino magistro altariſtae hinc ad commutacionem proxime venturam concessit et indulsit, ita tamen, ut interim praedictum altare in divinis officiis et aliis oneribus ipsi altariſtae incumbentibus non negligatur. Praesentibus bedellis universitatis.

567. [p. 482]. Die Veneris secunda mensis marcii.

Venerabiles et egregii domini Iacobus Cromfelt, Martinus Radomskie et Iacobus Molitoris, iurisprudence doctores, specialiter citati et personaliter constituti ad requisicionem reverendi domini Iacobi Gorsky, utriusque iuris doctoris, canonici Plocensis et universitatis Cracoviensis rectoris, recognicionem et testificacionem de pecunia ad fiscum dictae universitatis pertinente a promotis baccalaureis et licenciatis iuris per olim venerabilem et egregium Ioannem Thurobinum, iurisprudence doctorem, decanum Crusviciensem, exacta et percepta talem fecerunt et praestiterunt, ut sequitur. Imprimis praefatus doctor Iacobus Cromfelt, tanquam decanus et promotor, recognovit, se quinque florenos pecuniae a doctore Petro Skothniczky et alios quinque florenos a doctore Stanislao Petronio, Praemisliensi canonico, et duos florenos a magistro Ioanne Leopoliensi, iurisprudence baccalaureo nomine fisci acceptos, praefato olim doctori Ioanni Thurobino ad servandum tradidisse. Supradicti autem doctor Martinus Radomskie duos florenos pecuniae et doctor Iacobus Molitoris tres florenos pecuniae ante promocionem suam pro fisco universitatis praefato olim Ioanni Thurobino dedisse et consignasse, dixerunt et affirmaverunt ac eorum quilibet medio corporali iuramento ad sancta Dei Evangelia in forma solita praestito dixit et asseveravit ac affirmavit. Qua recognicione sic, ut praemissum est, facta honorabilis Martinus Sandomiriensis, notarius consistorii Cracoviensis, praefati olim doctoris Ioannis Thurobini testamenti executor, suo et dominorum tutorum ac coexecutorum sui nomine decem septem florenos pecuniae usitatae. iuxta affirmacionem iuratam supradictam, ad officium praefati domini rectoris et in manus eius reposuit cum effectu. De quibus est ab eo quietatus. Praesentibus venerabili et discretis viris magistro Iozepho Urzendovio, Clepardiensis canonico, decano artisticae facultatis et procuratore fisci, Simone Albimontano et Stanislao Zabloczky, bedellis universitatis et gymnasii Cracoviensis, testibus.

568. [p. 483]. Die Veneris XVI mensis marcii.

Venerabilis dominus Sebastianus Brunakowsky, praepositus sanctae Praxedis in Drobnyn, executor testamenti venerabilis olim domini Ioannis Dobrosielsky, maioris collegii collegae et canonici Cracoviensis, suo et coexecutoris sui venerabilis domini Mathiae Smusowsky, ca-

nonici Plocensis, nominibus petiit. per reverendum dominum Iacobum Gorsky, iuris utriusque doctorem, ecclesiae cathedralis Plocensis canonicum ac universitatis studii generalis Cracoviensis rectorem, venerabiles dominos Ioannem Curzelioviensem et Martinum Clodaviensem, sacrae theologiae baccalaureos, ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Clieparz canonicos ac rerum et pecuniarum morte praefati olim Ioannis Dobrosielsky derelictarum collectores, ad assecurandum centum florenos pecuniarum numeri et monetae polonicalis. per ipsos a praefato domino Sebestiano Brunakowsky — pro continuandis studiis dicti olim domini Ioannis Dobrosielsky propinquorum et in defectu eorum aliorum studiosorum in universitate studii Cracoviensis iuxta voluntatem praedicti olim domini Ioannis Dobrosielsky, canonici Cracoviensis, — acceptos, cogi et compelli. In praesentia praefatorum dominorum Ioannis Curzelioviensis et Martini Clodaviensis, qui evitando occasione huiusmodi centum florenorum pecuniarum aliquas difficultates et molestias petitam assecurationem detractabant. Et praefatus reverendus dominus rector decrevit et mandavit, praedictos centum florenos pecuniarum ad thesaurum domus collegii maioris securitatis causa esse reponendos, ut de huiusmodi pecunia pro qualitate personarum pro continuandis studiis propinquis praefati domini olim Ioannis Dobrosielsky vel aliis studiosis contribuatur. Praesente praefato domino Sebestiano Brunakowsky et ad praemissa consenciente Praesentibus nobili Paulo Cracoviensky. arcium baccalaureo, praesentibus praedicti olim venerabilis domini Ioannis Dobrosielsky et bedellis universitatis.

569. [p. 483]. Venerabilis dominus Sebestianus Brunakowsky, praepositus sanctae Praxedis in Drobnyn, executor testamenti venerabilis olim domini Ioannis Dobrosielsky, maioris collegii collegae et canonici Cracoviensis, suo et coexecutoris sui venerabilis domini Mathiae Smosowsky, canonici Plocensis, de illius ratihabicione in forma iuris cavendo. nominibus. apud acta praesentia personaliter constitutus, recognovit et fassus est, se septuaginta tres florenos et viginti tres grossos pecuniarum, quos venerabilis olim Ioannes Dobrosielsky, collega maioris collegii et canonicus Cracoviensis. in additiones mensae maioris collegii in sua praepositura exposuerat, ac quinque florenos anni gratiae ab executoribus venerabilis olim Michaelis a Vislicia, theologiae doctoris, in canonicatum ecclesiae cathedralis Cracoviensis praefati olim Ioannis Dobrosielsky successoris, nec non quatuor florenos pro habitu theologico pro venerabiles dominos Ioannem Curzelioviensem et Martinum Clodaviensem, sacrae theologiae baccalaureos, ecclesiae sancti Floriani in Clieparz canonicos, rerum et pecuniarum praedicti olim Ioannis Dobrosielsky derelictarum collectores, collectos, ab ipsis dominis collectoribus accepisse et in effectu levasse, de qua pecunia superius expressa praedictos dominos collectores praedictus dominus Sebestianus Brunakowsky quietavit et liberos dimisit. In praesentia praefatorum dominorum collectorum, qui praedictam quietacionem acceptaverunt ac sese ab huiusmodi colleccione ulteriori quarumcunque rerum aut debitorum praedicti olim Ioannis Dobrosielsky exoneraverunt. Praesentibus, ut supra.

Acta actorum coram suprascripto reverendo domino Iacobo Gorski, iurisprudenciae doctore, canonico Plocensi et universitatis studii generalis Cracoviensis rectore pro commutatione aestivali anno Domini 1576.

570. [p. 484]. Die Mercurii XXX mensis maii.

Nobilis Nicolaus Burkath, generosi domini¹⁾ Camienieczsky servitor, contra ream infrascriptam verbo proposuit, quomodo ipse certo die ad cellarium sub bursa Ungarorum, cuius rea infrascripta pro nunc hospitam agit, ebrius venit ibidemque obdormivit. illoque dormiente sunt illi quindecim floreni pecuniae minus aliquod grossis sublati; asserens per neminem alium, nisi per ream infrascriptam huiusmodi pecuniam esse furto sublatam. petens ipsam ad restitutionem supradictae pecuniae alias ad respondendum propositioni suae per reverendum dominum rectorem universitatis studii generalis Cracoviensis cogi et compelli. In praesentia honestae Annae, nobilis Hieronimi Racieczky supradicti cellarii pro nunc hospitis uxoris. ad id per bedellum universitatis citatae. quae animo et intencione litem legitime contestandi recognovit, praedictum Nicolaum Burkath ebrium in cellarium supradictum venisse ac sese ibidem deposuisse; negavitque ipsa Anna aliquam pecuniam ipsius Nicolai Burkath accepisse, petens se ab instancia et impetitione ipsius Nicolai per reverendum dominum rectorem absolvi. Reverendus vero dominus rector decrevit, quatenus medio suo corporali iuramento. quod supradictam pecuniam ex reservaculo alias *z kieszeniey* ipsius Nicolai Burkath praedicta Anna non accepit, affirmet. Quod iuramentum ipsa Anna flexis genibus et tacto signo passionis Domini duobus digitis praestitit. ac medio huiusmodi iuramento, quod supradictam pecuniam ipsi Nicolao Burkath non abstulit, affirmavit, petens se ab instancia et impetitione praedicti Nicolai Burkath absolvi. Et reverendus dominus rector post huiusmodi praesticionem iuramenti praedictam Annam absolvit. Praesentibus Simone Albimontano et Stanislawo Zabloczky, bedellis universitatis et gymnasii Cracoviensis, testibus.

571. [p. 485]. Die Veneris VIII mensis iunii.

Honestus Paulus sartor, inquilinus contubernii pauperum. honestae Dorotheae Trebaczowa de Cracovia in liberam recepcionem rerum ipsius Pauli, per ipsam Dorotheam in contubernio pauperum auctoritate reverendi domini rectoris studii generalis Cracoviensis arrestatarum, coram reverendo domino rectore consensit; praedicta vero Dorothea, ratam et gratam habens apud se praedictarum rerum recepcionem. praefatum Paulum de omnibus debitis per ipsum Paulum sibi quocunque nomine contractis et occasione quorum accionem et litem coram reverendo domino rectore anno proxime praeterito tredecima die mensis

¹⁾ Brak imienia.

iunii intentaverat¹⁾, quietavit ac liberum de huiusmodi accione occasione praedictorum debitorum dimisit; salva tamen accione occasione sponsaliorum per praedictum Paulum cum ipsa per verba de praesenti contractorum, quam sibi cum ipso Paulo salvam et integram reservavit et reservat. Praesentibus Simone Albimontano et Stanislaw Zabczy, bedellis universitatis, testibus.

572. [p. 485]. Die Veneris XIII mensis iulii.

Venerabilis dominus Paulus Lodzia, arcium magister, collega maioris collegii et universitatis Cracoviensis omnium reddituum procurator, apud acta praesentia personaliter constitutus, domum in platea mensatorum inter domos monialium sancti Dominici ex utraque parte sitam et ad praefatam universitatem studii generalis Cracoviensis spectantem et pertinentem, honesto Iosepho Mrozek, sartori, a festo sancti Michaelis, proxime venturo²⁾, usque ad decursum trium annorum proxime sese et immediate sequencium sub condicionibus infrascriptis locavit et arendavit: Imprimis, quod ipse Iosephus Mrozek quatuordecem marcas pecuniarum singulis annis durante huiusmodi locacione et arenda pro rathis et temporibus infrascriptis, septem videlicet marcas pecuniarum pro solennis Paschae et alias septem marcas pecuniarum pro sancti Michaelis festis et temporibus sese proxime et immediate sequentibus, praefatae universitati studii generalis Cracoviensis per manus procuratoris sub ammissione huiusmodi arendae dare et solvere [debebit]. Cellarium eiusdem domus restaurare et testitudinem novam latericiam in ea aedificare, gradus seu scalas eiusdem domus suis impensis reparare seu restaurare, membranas novas vitreas ad eandem domum necessarias similiter suis impensis dare, facere et eadem omnia pro suo sumptu reparata ibidem integra relinquere. Ad quae omnia ipse dominus Iosephus Mrozek consensit ac omnes et singulas condiciones suprascriptas se adimpleturum submitit, inscripsit et obligavit. Et pro maiori securitate praemissorum spectabiles dominos Valentinum Crokier et Lucam Morka, medicinae doctorem, consules Cracovienses, apud eadem acta praesentes, fideiussores pro se statuit et posuit. Qui quidem domini Valentinus Crokier et Lucas Morka pro ipso Iosepho Mrozek, sartore, fideiusserunt, ac sese fideiussores pro adimplendis suprascriptis condicionibus pro ipso Iosepho manu stipulata posuerunt. Quod si vero praedictus Iosephus Mrozek, sartor, supradictis condicionibus satisfecerit et eas adimplebit, extunc post decursum huiusmodi triennii non debebit ab huiusmodi arenda praedictae domus ammoveri, sed iterum ad aliud triennium et sic deinceps de triennio in triennium ad beneplacitum dominorum doctorum et magistrorum dictae universitatis pro tempore existentium praedicta domus debebit locari. Actum in praesentia reverendi domini Iacobi Gorski, philosophiae et iurisprudence doctoris, canonici Plocensis et praefatae universitatis studii generalis Cracoviensis rectoris, ad praemissa con-

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 563.

²⁾ 29 września.

sencientis. Praesentibus venerabilibus dominis Stanislao Radoszoviano, iurisperitorum collegii et Ioanne Wieliogorsky, minoris collegii collegis, arcium magistris et famato domino Erasmo Czeczotka iuniore, cive Cracoviensi, testibus.

573. [p. 488]. Dominus Glowno cum judaeo Jacobo Pyrzicz. Anno Domini 1576 die vero 25 septembris.

Coram officio rectoris universitatis perfidus judaeus Jacobus Pyrzicz proposuit contra excellentem virum, doctorem in medicinis Michaelem a Glowno, quia ipsius uxor ab eodem judaeo accepit sabellum valoris sex florenorum, solutionem promittens, quos hactenus non solvit. Petitque adiudicari sibi solutionem aut relaxationem arresti super sex florenis apud iudicium capitaneale Cracoviense ex parte eiusdem domini Glowno factum. Contra proponens dominus doctor Glowno suo et uxoris suae nomine negavit narrata, prout narrantur. Et dum pars utraque nullas rationes nec documenta haberet, quibus intentum suum probaret, ad iuramentum per doctorem Glowno in animam uxoris suae praestandum secundum leges universitatis negotium pervenit. Quod doctor Glowno animadvertens, ne iuramentum occasione exiguae pecuniae praestaret, quod de maxima etiam summa praestare non est solitus, eosdem sex florenos in officio castri Cracoviensis arrestatos, arrestum relaxando, libere ipsi Jacobo judaeo dimisit et accipiendos ab eodem officio permisit. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini.

Acta actorum, causarum, decretorum etc. in rectoratu quarto reverendi domini Stanislai Pincevii, sacrae theologiae doctoris, decani sancti Floriani, commutatione hiemali anno domini 1576.

574. [p. 488]. Locacio domunculae penes bursam Ungarorum Joanni Kaczicz. Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo sexto die 25 octobris.

Venerabiles domini magistri Paulus Lodzia, maioris collegii collega et procurator universitatis, accedente consensu et approbante id magnifico domino Stanislao Pinczoviensi, protunc rectore universitatis, locavit, conduxit et arrendavit domunculam praefatam, universitatis Cracoviensi propriam, quae iacet penes bursam Ungarorum, famato Joanni Kacziczky, civi et sartori Cracoviensi, ad terminum, incipiendo videlicet annum primum a festo Paschae proxime venturo ¹⁾ usque ad simile festum Paschae in anno 1580 ²⁾ sub eodem censu annuo videlicet quindecim marcarum pecuniae monetae et numeri polonialis et sub eisdem condicionibus in inscripcione superioris locacionis

¹⁾ 30 marca.

²⁾ 3 kwietnia.

triennii in actis rectoratus eiusdem expressis et contentis, de data videlicet anno 1573 die 5 novembris ¹⁾, quae inscripcio locacionis eiusdem domunculae facta est cum eodem domino Joanne Kacziczky. Quiquidem praefatus Joannes Kacziczky ibidem constituit pro se fideiussores cives Cracovienses, videlicet famatos viros Simonem Radziczky, pellionem et Stanislaum Soltisek, mercatorem. Praesentibus et protunc existentibus bedellis universitatis ac eciam magistro Josepho Urzedovio, canonico sancti Floriani et aliis quam plurimis.

575. [p. 489]. [Die XIX decembris]. Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo sexto XVII novembris emanatae sunt litterae monicionis ex officio magnifici domini Stanislai Pinczoviensis, sacrae scripturae doctoris et decani ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz, contra omnes et singulos ab academia pro tunc absentes et in litteris monicionis contentos. Quarum quidem litterarum executio legitime facta est apud ecclesiam cathedralem Cracoviensem et collegiatam Omnium Sanctorum Cracoviae et sancti Floriani in Cleparz per certos executores et hebdomadarios pro tunc existentes. Deinde et per affixionem earundem litterarum monicionis ad valvas collegii maioris, artistarum et iuris peritorum, ut contentis in eodem monitorio expressis parerent. In termino itaque hodierno exe[cucioni] eiusdem monicionis praefixo, videlicet die Mercurii XIX mensis decembris. instigator officii praefati magnifici domini studii generalis Cracoviensis rectoris, videlicet Albertus Albimontanus, reproductis litteris supranominatae monicionis ex officio prae-nominati domini rectoris emanatis et, ut apparuit, debite executis, accusavit contumaciam absencium et non comparencium dominorum citatorum litteris monicionis et petiit monitorii contenta exequi. Et in continenti ibidem reverendus dominus Nicolaus Bodzeczyn, custos sancti Floriani et collega maioris collegii, personaliter et per se ipsum comparuit, allegans causas iustas et rationabiles suae absenciae collegio maiori Cracoviensi et petiit instanter licenciam absenciae a praefato domino rectore universitatis usque ad principium commutationis anni proxime sequentis et continuacionem termini hodierni ad tempus suprascriptum sibi dari et prorogari. Et dominus rector praefatus. visis ipsius domini Nicolai Bodzeczyn legitimis et rationabilibus causis ac eciam competentibus, praesentibus talem licenciam illi dedit et concessit et terminum hodiernum ad hoc idem tempus suprascriptum, videlicet ad primam iuris post festum sancti Marci ²⁾, ex decreto suo distulit ac prorogavit.

576. [p. 491]. Item venerabilis dominus Stanislaus Sokolowsky, collega maioris collegii, cui eciam terminus ex eodem monitorio in hodiernam diem inciderat, per magnificum dominum rectorem supranominatum est absolutus et licencia illi per universitatem absenciae illius est concessa iuxta litteras sacrae regiae Maiestatis, prout lacius in libro conclusionum est descriptum.

Item egregio domino Petro Scotnicio, collegae collegii iuris peritorum, per suum procuratorem comparenti et petenti eciam terminum

¹⁾ Ob. zapiszkę nr. 545.

²⁾ 25 kwietnia.

hodiernum prorogari et per dictum dominum rectorem sibi concedi, dominus autem rector praefatus ex iustis causis terminum hodiernum eidem domino Scotnicio ad unum mensem prorogavit ad idem faciendum.

Item eodem die magister Albertus Vedrogovius, qui contentis in monitorio paruit, hoc est quia venit ad residenciam suae collegiaturae ante terminum praefixum per praefatum dominum rectorem, est absolutus et liber a termino pronunciatus.

Item venerabili domino magistro Sebastiano Clodaviensi, collegae minoris collegii, absenti et per procuratorem suum legitimum comparenti in termino hodierno. Qui quidem procurator ipsius petiit nomine ipsius terminum hodiernum suo praefato principali per dominum rectorem prorogari. Et dominus rector praenominatus visis iustis causis huius postulacionis terminum quoque hodiernum hinc ad unum mensem ad idem faciendum distulit et prorogavit.

Item magistro Sebastiano a Felstin, minoris collegii collegae, in termino hodierno illi legitime praefixo nec per se nec per suum procuratorem comparenti, praefatus dominus rector, visa ipsius tali contumacia et ausencia nolensque ad execucionem ipsius monitorii celeriter properare, suo proprio motu ad diem aliam opportunam alias ad beneplacitum suum distulit et prorogavit terminum. Praesentibus circa praemissa existentibus bedellis universitatis et aliis plurimis fide dignis

577. [p. 492]. Anno domini 1577 die vero Lunae 1 mensis ianuarii venerabilis magister Andreas Brzezini, maioris collegii collega, decanus ecclesiae collegiatae sanctae Annae, contra dominum Stanislaum Zavacium Picum, medicinae doctorem et lectorem ordinarium, civem ac consulem Cracoviensem, legitime citatum et personaliter comparentem, proposuit, ut sedecem marcas pecuniae solveret et de praedio et villa Tradnovicze, fundo collegiaturae suae, libere cederet et cum gracia evacualet iuxta quaedam pacta ac concordiam [et] compositionem amicabilem, ut asserebat, per certos arbitros inter eos super hoc iam prius factam. Ex adverso eximius dominus doctor Stanislaus Zavaci (sic) Picus partim proposita ac narrata negavit, partim appellabat, partim ad aliud forum et iudicium, ut castrense aut terrestre, iuxta quandam obligationem triennalis arendae cum antecessore immediato possessoris magistri Andreae Brzezini ibi factam, hanc causam pertinere allegavit. Et dominus rector, exauditis partibus, magistro Andreae Brzezini probationem ad primam iuris decrevit. Praesentibus bedellis universitatis et aliis.

578. [p. 493]. Die eadem Lunae 1 mensis ianuarii.

Eximius dominus doctor Stanislaus Zavacius Picus contra venerabilem magistrum Andream Brzezini proposuit de quodam scripto seu charta vel. ut ille dicebat, de libello famoso per praefatum magistrum Andream Brzezini in et adversus eum cum quadam famula ancilla eius scripto, quem accusando iusticiam petiit. Ex adverso magister Andreas Brzezini negavit narrata et scriptum se exhiberi vel copias

eius dari petiit. Et dominus rector domino doctori Stanislao Pico probationem decrevit.

579. [p. 493]. Die Saturni XXIII februarii. Egregius dominus doctor Iacobus Gorski, collegii iuristarum collega etc., discedens hinc et praesertim iturus in Prussiam et Thoruniam, accepit apud rectorem veniam licenciamque, quam dominus rector ei ex eius valde bonis, legitimis ac utilibus rationibus et causis adductus, quantum in ipso erat et in quantum rectori liceret, dedit et concessit, hoc adiecto, ut interea per alium idoneum sui gradus et ordinis leccionem collegiaturae suae legeret et suppleret, ac quanto citius posset, — sine tamen aliqua determinatione et praefixione ei certi temporis — redire ad collegium suum curaret ac per se iuxta exigenciam collegiaturae suae legeret.

580. [p. 494]. Arenda domus universitatis bursae Ungarorum.

Anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo septimo die vero vigesima quinta mensis februarii. Venerabilis magister Paulus a Lodzia, professor regius, procurator reddituum universitatis cum honesto Andrea Kanisky et Margaretha, coniuge ipsius, coram officio et actis praesentibus recognoverunt, quia approbante domino rectore universitatis fecerunt certum contractum inter se, occasione lapideae universitatis in platea fratrum, vulgo bursam Ungarorum dictae, sitae, in hunc, qui sequitur, modum: Quia praefatus Andreas Kanisky cum uxore sua praedicta eandem lapideam tenebunt per modum arendae et non alio iure atque inhabitabunt per totum et integrum triennium proxime sequens, quod incipiet a festo sancti Michaelis archangeli¹⁾ in anno praesenti millesimo quingentesimo septuagesimo septimo et terminabitur in anno domini millesimo quingentesimo octuagesimo, similiter in festo sancti Michaelis archangeli. Racione cuius arendae singulis annis numerabit in manus praefati aut pro tempore existentis procuratoris reddituum universitatis centum et decem florenos in moneta polonicali, per mediam sexagenam computatos, ad duas rathas, pro festo videlicet Paschae sanctissimi domini nostri Jesu Christi quinquaginta quinque florenos et pro festo sancti Michaelis archangeli reliquos quinquaginta quinque florenos. Et eandem domum praefati coniuges toto tempore praefatae arendae inhabitantes ipsimet onera civilia sustinebunt, quae rector universitatis pro tempore existens sustinere permiserit. Demum parietem ligneam ex parte lapideae *xxiazecza* dictae suo aere atque sumptu restaurare tenebuntur. In eademque domo inquilinos fovebunt, primo et principaliter studiosos litterarum et philosophiae, et in defectu horum sacerdotes vel artifices honestos, uxores habentes, ita modestos et compositos cum familia sua, ut nihil dedecoris aut periculi universitas paciatur ex eadem domo sua, nec facient ex

¹⁾ 29 września.

ea cauponam aut tabernam et alia eiusmodi. per quae haec domus militaris et universitatis libera servilis esse cogatur ad onera civilia. Quae omnia et singula se praestaturos in summa et ratis arendae solvendis et condicionibus observandis bona fide et sub rescissione eiusdem arendae promiserunt et praesenti inscripcione se obligarunt. Nihilominus propter maiorem securitatem et certitudinem super his omnibus fideiussores statuerunt personaliter tunc constitutos ad officium rectoris. famatos cives Cracovienses Albertum Gilowicz, civem et pistorem Cracoviensem in platea columbarum et Stanislaum Guthowszki, aurifabrum ex platea fratrum, qui libere et non compulsi ad omnia praemissa bona fide per coniuges praefatos arendantes implenda onus¹⁾ fideiussionis susceperunt. Et si quid per praefatos arendantes coniuges tam in solucione ratharum, quam in adiunctis condicionibus neglectum fuerit et non satisfactum, ipsimet se soluturos et satisfacturos absque omni dilacione, renunciando omnibus excepcionibus et remediis iuris, tanquam hic specificè expressa essent, se obligarunt, in primo termino tanquam peremptorio. ad quodcunque officium vocati fuerint. Acta sunt haec praesentibus Alberto Piotrcoviensi, baccalaureo. Stanislao et Simone. bedellis universitatis.

581. [p. 497]. Die Lunae mensis aprilis.

Venerabilis magister Iacobus Charuinius, iuris baccalaureus. petens et accipiens a domino rectore praesentacionem ad altare Institutionum imperialium iuxta eleccionem suam anno 1573 die XXV octobris pro se et conclusionem super hoc factam. In qua concessum sibi habuit et inscriptum ab illo tempore locum priorem ad optandam collegiaturam iuris consultorum, et praesertim ante eum quicumque post haec in bursam vocatus fuerit; insuper eciam et regressum in collegio artistarum in suo loco et ordine. Ideo ad tollendam omnem occasionem in posterum omnium et quarumcunque ac cum quibuscunque controversiarum, quae inde forsàn potuissent suboriri et subsequi, libere et sponte ac bene deliberatus recessit ab his praecipue duabus condicionibus in conclusione expressis, videlicet a prioritare loci et signanter ante futurum seniore[m] bursae iuristarum et a regressu in collegium. Et ab his, dum acciperet praesentacionem, primo coram rectore recessit, postea eciam mense [et] die, ut supra, ad acta haec eisdem totaliter et integre renunciavit. In praesencia venerabilis magistri Martini Becensis, iuris baccalaurei, senioris bursae iuristarum, in cuius potissimum praeiudicium et gravamen quodam modo videbatur tendere ac aliquando posse esse haec de prioritare loci clausula.

¹⁾ Cod.: eius.

**In quarto rectoratu domini Martini Pilznensis anno Domini 1577
acta actorum sequuntur. Commutacione aestiva.**

582. [p. 498]. Danielis, ministri Evangelicorum, cum Matthia Puhaczoviensi [10 maii].

In causa Inter Danielelem, ministrum evangelicorum, per generosum dominum Sigismundum Palczowsky, vicecapitaneum Cracoviensem, actorem ex una et Matthiam Puhaczoviensem, studiosum universitatis Cracoviensis, reum citatum et conventum, partibus ex altera, occasione invasionis in publica platea et in lapidea, vulgo dicta *Brog*¹⁾ et inflicti vulneris eidem ministro, diligenter examinatis allegatis parcium et responsis, rector secundum leges et statuta universitatis Cracoviensis decrevit, Matthiam praedictum Puhaczoviensem arma, quae contra statuta universitatis deferebat, debere ad officium rectoratus cum poena sex grossorum reponere, pro arbitrio rectoris—in quoscunque voluerit usus—disponenda. Et quoniam in via publica atque in domum liberam invasionem cum suo principali, qui fuga sibi consuluit, fecit, carceribus tradendum esse, et de vulneracione sive per ipsum Matthiam, sive per principalem, cui tunc adhaerebat, illata, bonorum virorum arbitrio transigendum. Actum die decima maii anno, quo supra.

583. [p. 498]. Proscriptio sediciosorum. Anno eodem die 30 maii.

Ad instanciam instigatoris officii contra Valentinum Stanislai de Pultusko et Mathiam Stanislai Sassin, studiosos universitatis Cracoviensis, rector talem tulit sententiam: In nomine domini Amen. Pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, ex iis, quae in causa vidimus, audivimus et ex citatorum propria recognicione percepimus, hanc sententiam definitivam ferimus. Quia vos Valentinus Stanislai de Pultusko et Mathias Stanislai Szassin, dioecesis Ianoviensis, in taberna invasione violenta et armata manu contra se mutuo insurrexistis, occasionemque dedistis vulnere et necis, adhaec coemiterium et scholam ecclesiae sanctae Annae armorum strepitu et clamoroso tumultu invasistis, talia vobis facere non licuisse et contra iuramentum, dum incorporaremini universitati, praestitum fecisse, bonamque existimacionem universitatis isto facinore plurimum laesisse, hac sententia nostra definitiva mediante decernimus. Et quia tantam dignitatem — incorporacionem universitati — leviter duxistis et contemnistis, primum nomine preclaro studiosorum et scholarium universitatis Cracoviensis vos singillatim privo, deinde a participacione privilegiorum et patrocinio libertatum universitatis Cracoviensis vos reicio, tandem ad statum et condicionem, in qua fuistis, priusquam incorporaremini universitati vos restituo, a iurisdiccioneque rectoris universitatis alieno.

¹⁾ O napadach na Bróg obacz Węgierskiego Kronikę str. 20 i d. oraz reskrypt Stefana Batorego z dnia 27 kwietnia 1577 w Cod. dipl. univ. V str. 99 („ministrum contumeliis ac vulneribus affecerat“).

Anno eodem die secunda iunii similiter proscriptus est ab universitate Mathias Alberti Szlozie de Pubaczow, propter violatos fuga carceres, in quos erat coniectus ex decreto, a principio huius commutationis aestivae descripto ¹⁾).

584. [p. 500]. Studiosi scholae beatae Virginis et Ioannes Zyelenski. Anno eodem die quinta augusti.

In causa inter Ioannem Zielenski, civem et tabernatorem Cracoviensem, actorem, ex una et Martinum Wiskicy (sic), arcium liberalium baccalaureum, conventum, ex altera partibus. Ex his, quae in praesenti causa vidimus, audimus et ipsarummet parcium confessione deprehendimus, decernimus: Martinum Wiskiczki baccalaureum dedisse occasionem tumulti in domo et taberna eiusdem Ioannis Zyelenski, die 28 iunii excitati; ideoque poena carceris ipsi pro arbitrio nostro sustinenda, postquam convalesceret, ipsum punimus. Andream vero, Ioannem et Stanislaum Siradiensem, Andream Vidaviensem, studiosos universitatis Cracoviensis, qui huic tumulti in taberna eadem intererant, secundum statutum universitatis de non frequentandis tabernis in poena duodenorum grossorum, per singulos intra octavam reponendorum, condemnamus et eosdem ad spectabilem et famatum dominum proconsulem Cracoviensem remittimus pro administranda ipsius iusticia ex praefato Ioanne Zyelenski cum braseatore ipsius Iacobo et ipsorum complicibus. Quia ille contra officium et debitum boni oeconomi tumultum istum facile conquieturum, vel per ipsummet sopiendum, exasperavit et vehementer auxit, cum obserata domo, petentibus studiosis, ut abire permitterentur et non obtinentibus, primum in baccalaureum ebrium ex levi causa et verbali tantum contencione cum uxore ipsius saevire incepit, eidem in scamno sedenti colaphos inferendo et humi prostratum genibus tundendo, pugnis verberando, crinibus, auribus violenter trahendo, veste ipsius — camisella ex hatlaszo — poenitus lacerata et colmiria indusii discerpta. Similiter Andream Siradiensem violenter prostratum in terram crinibus per totum atrium sine misericordia trahendo, Ioanni vero Siradiensi pacifice ad mensam stanti bis colaphum inferendo. Reliquis studiosis supplicantibus, ut a saeviendo desisteret, eis autem in angulos fugientibus, ne a braseatore praedicto districto gladio — et complicibus fustibus et lignis ipsos impugnantibus — laederentur, prout ab ipso braseatore Andreas Widaviensis laesus est in capite et manu. Nec prius reseratum ostium studiosis tocies petentibus, quam ad libitum esset in baccalaureum et ipsos saevitum. Reserato tandem ostio, dum egrederentur, unus ipsorum, Martinus Cracoviensis, ex fenestra eiusdem domus superiori, supra ingressum sita, lapide enormiter vulneratus in capite, periculose decumbit, cui vel parentibus ipsius reservatur salva accio pro vivo vel defuncto.

¹⁾ Ob. zapiszkę nr. 582.

In quinto rectoratu domini Martini Pilznensis, commutatione hiemali 1577 ¹⁾.

585. [p. 501]. Vitus, pannitonsor Clepardiensis, — Stanislaus Roznowski. Anno Domini 1577, die vero 22 octobris.

Honestus Vitus, pannitonsor Clepardiensis, cum omnibus inquilinis suis proposuit contra discretum Stanislaum Roznowski, studiosum, quia ipsius domum manu armata cum suis complicebus primum post secundam noctis, deinde circiter quartam horam noctis praecedentis invasit, fenestras, ostia secuit; quod iam se fecisse recognovit, sed iniuria lacessitus. Rector decrevit, ut propter invasionem nocturnam alienae domus et perturbationem pacis publicae carceres sustineat et arma, quibus invasionem faciebat, ad officium reponat. Qui armis depositis et carceribus septem horarum susceptis, ex carceribus exivit per apercionem seraculi per alium quempiam factam. Quod dum ad noticiam rectoris pervenit, eundem ad instantiam instigatoris officii citare iussit, atque ut rediret in carceres, decrevit, quos postea integra die sustinuit; sustinuissetque diucius, nisi febris supervenisset et ipsum exagitareret vigore vehementi. Reservata illi salva accione de iniuriis cum Vito pannitonsore in foro et iudicio ipsius competenti, si quam habere videbitur.

586. [p. 501]. Communitas collegii maioris et Stanislaus doctor Picus. Anno, quo supra, die 29 octobris ²⁾.

Praepositus et consilarii collegii maioris, citato per bedellum universitatis domino doctore Stanislaŏo Zavacio, dicto Picus, in academia Cracoviensi medicae facultatis professore et in termino citationis comparante, nomine suo et totius communitatis collegii praefati — et [singulariter] Stanislaus Cureloviensis, Melchior Skrzinensis, magistri et collegae eiusdem collegii, — contra ipsum proposuerunt, quia ille contra privilegia universitatis, statuta et consuetudines atque iuramentum suum, spreto legitimo et immediato tribunali rectoris universitatis, eandem communitatem et praefatos magistros evocavit ad forum ipsis incompetentis castrense Cracoviense citacione castrensi. Petieruntque eum ad poenam privilegii descriptam condemnari et ne deinde idem facere praesumat, eundem cohiberi. Domino doctore Pico multis evasionibus porius quam legitimis excepcionibus iudicium rectoris universitatis detrectantibus et forum declinantibus [se defendente]. Visis itaque et diligenter expensis propositis et responsis, allegacionibus et replicacionibus hinc inde adductis bene examinatis, rector universitatis decretum huiusmodi tulit: Non obstantibus allegacionibus et excepcionibus frivolis ad negociumque praesens impertinentibus, per dominum doctorem Stanislaum Zavacium Picum adductis, decernimus, eundem dominum doctorem Stanislaum Picum deliquisse et contra privilegia

¹⁾ Cod.: 1578.

²⁾ Na marginesie był jakiś obszerniejszy dopisek do tej sprawy, ale go współcześnie starannie wykreślono — tak, że dziś jest nieczytelny.

universitatis ad forum incompetens propositum et consiliarios totamque communitatem et singulariter magistros Stanislaum Cureloviensem, Melchiorum Skrziniensem evocasse et traxisse ipsumque hoc facere nec decuisse nec debuisse, tanquam sacramento iurisiurandi de promovendo bono universitatis obstrictum. Ideoque in poena privilegii descripta praefatae universitatis decem marcarum grossorum pragensium, pro universitatis fisco realiter et in effectu reponenda, condemnamus. Et secundum statutum universitatis „de poena insurgentium contra rectorem vel universitatis privilegia“ reponendae poenae tempus praefigimus unius mensis, ab hodierna die computando, sub poena carceris aut exclusionis ab universitate, quod erit in arbitrio rectoris¹⁾. A qua sententia praefatus dominus doctor Stanislaus Picus non appellavit secundum privilegia universitatis, sed protestacionem fecit contra rectorem et iurisdiccione ipsius ministeriali et nobilibus secum adductis in praepiudicium et discrimen tam privilegiorum, quam officii rectoratus universitatis.

587. [p. 502]. Instigator officii contra dominum Stanislaum Picum. Anno eodem die 1 novembris. An instantiam instigatoris officii citato domino doctore Zavacio Pico, in academia Cracoviensi facultatis medicae professore, et comparente, instigator officii in gravi querela proposuit, quia ipse dominus doctor Stanislaus Picus, oblitus iuramenti sui universitati praestiti de promovendo bono illius et de observandis legibus et privilegiis eius, ausus est ad officium et iudicium rectoris universitatis novam insolitam et inusitatam formam in causis de plano tractandis secundum statutum de iudiciis rectoris inducere et libertatem universitatis in servitutem adducere. Petitque eum ab ausu hoc temerario reprimi poena statuti „de insurgentibus contra rectorem vel universitatis privilegia“. Ad quam propositionem et querelam praefatus dominus doctor Stanislaus respondere noluit, priusquam instigator dicto mandato instigationis suae doceret. Instigatore replicante, non esse iuris et consuetudinis, instigatorem mandatum habere et in iudicio exhibere, siquidem officium praesens sit, quod de instigatore suo fidem facere possit. Officium itaque interloquendo decrevit, respondendum esse directe. Doctore Stanislao Pico respondere nolente, rector universitatis eum in poena statuti decem marcarum condemnavit et reponendum pro fisco universitatis intra unum mensem, a die hodierna computando, sub poena carceris vel exclusionis ab universitate, quod erit in arbitrio domini rectoris, decrevit. Domino doctore Pico non appellante, sed contra privilegia universitatis temere ministeriali et nobilibus protestante contra iurisiurandi sui sacramentum.

588. [p. 503]. Dominus Mollitor cum magistro Iosepho Zarnoviensi.

Anno et die, quibus supra. Dominus Iacobus Mollitor Cra-

¹⁾ Statut, o którym tu mowa, nie jest dziś znany, obacz Archiwum do dziejów lit. i oświaty, tom II str. 365.

coviensis, collegii iurisperitorum collega. ad instanciam magistri Iosphi Zarnoviensis, notarii civitatis Crossnensis, citatus ad redimendum chyrographum super quatuor florenis polonicalibus, in mutuum ipsi per magistrum Iosephum datis, petiit dilacionem solvendi ad quindenam et ex consensu actoris obtinuit. Supervenienteque quindena quatuor florenos reposuit ad officium et chyrographum apud officium relictum accepit. Petiitque, ne prius extraderentur ab actis praefati quatuor floreni, quam magister Iosephus restitueret libros, commodato ipsi per dominum Iacobum Mollitorem datos, videlicet Speculatorem¹⁾ in magno volumine, ex donacione Amicini pro biblioteca iurisperitorum, et tabulas seu figuras super Institutiones scriptas.

589. [p. 504]. Proscripcio rebellis studiosi. Anno eodem [MDLXXVIII] die vero undecima marcii

Ad instanciam instigatoris officii contra Martinum Alberti Golab Cracoviensem, studiosum universitatis, rector talem tulit sentenciam: In nomine Domini, Amen. Pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes Martinum Alberti Golab Cracoviensem, ad instanciam mulieris per ipsum enormiter vulneratae quater citatum et non comparentem. deinceps ad instanciam instigatoris officii ad audiendam sentenciam proscipcionis ab universitate propter inobedienciam, rebellionem et periurium ipsius non comparentem et per bedellum, denunciantem de non comparendo. eam ipsam sentenciam proscipcionis debite ipsi intimatam ferimus et publice pronunciamus, privantes eundem nomine clarissimo studiosi et restituentes ipsum in pristinum statum laicum, in quo, priusquam incorporaretur universitati, fuit, adimimusque illi omnes libertates, praerogativas, privilegia studiosorum eiusdem universitatis et defensam rectoris.

590. [p. 505]. Decanus facultatis philosophicae cum licenciatis. Anno Domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo die undecima marcii.

Coram officio rectoris personaliter comparens venerabilis magister Stanislaus Squiernieviensis, decanus facultatis philosophicae, contra venerabiles dominos in eadem facultate licenciatos, tunc legitime citatos et personaliter comparentes, gravi in querela proposuit, quia ipsi in levipendium et derogacionem autoritatis officii decanatus — contra antiquam consuetudinem, a tempore immemorabili in universitate observatam et semper in usu habitam — ipsum excluserunt a dispositione et administracione convivii. die licenciaturae ipsorum universitati et hospitibus tunc vocatis appositae, et remanencias — pro labore decano dari donarique solitas — ipsi inter se in damnum decani, quod ad viginti florenos aestimavit, diviserunt. Petens iusticiam sibi de dominis licenciatis administrari et ad resarciendum damnum cogi. Dominis licenciatis respondentibus, se nihil absque sciencia decani fecisse, postquam enim omnia ad convivium necessaria dispensatores ipsorum coe-

¹⁾ Vincencius Bellovacensis.

missent. domino decano eadem exhibuisse et demonstrasse, remanencias vero nullas vel parvas fuisse. Examinatis itaque propositis et responsis parcium dominus rector decrevit, utrinque erratum esse: licenciatos non debuissie quicquam facere sine scitu et arbitrio decani, qui gnarus esse debet consuetudinum universitatis in huiusmodi actu et secundum easdem dirigere licenciatos. Decanus vero, quia non statim auctoritate rectoris repressit licenciatos, quando officio decanatus ius inferri incipiebat. Itaque totum negocium, ut iam tunc fieri potuit, ita in integrum restituit, ut die hodierna statim a convocacione facultatis dispensatores et duo deputati a licenciatis coram decano et consiliariis ipsius ex facultate philosophica fidelem faciant rationem ex omnibus perceptis et expositis atque pro remanenciis ipsi decano persolvant octo florenos. Quod utrimque facere debent sub poena non admissionis promotorum in cathedram, donec satisfactum fuerit.

591. [p. 507]. Procurator universitatis — Mathias Puchwicz. Anno eodem die 14 aprilis.

Venerabilis magister Paulus Lodensis, canonicus ecclesiae collegiatae sanctae Annae et reddituum universitatis procurator, coram officio et actis praesentibus recognovit, sibi satisfactum esse per famatum Mathiam Puchwicz, civem Cracoviensem, arendatorem domus lapideae universitatis ab honesta Sophia Gola emptae et in platea sanctae Annae sitae, de medio censu decem octo marcarum, per quadraginta octo grossos computatarum, ad ratam sacratissimi Pascatis proveniente. De quo quidem medio censu decem octo marcis sic persoluto et percepto suo atque totius universitatis nomine ipsum Mathiam Puchwicz quietat et liberum facit in perpetuum. Praesentibus Andrea Pilznensi, Simone Uredoviensi, studiosis, Simone et Stanislao, bedellis universitatis.

592. [p. 507]. Invasores alienarum domorum incarcerati.

Simon Famecius Casimiriensis et Nicodemus Pilznensis, arcium baccalaurei, ad instantiam instigatoris officii, quia nocturno tempore discurrentes per plateas ad tabernas comperti sunt vim inferre atque invadere armata manu domos civiles. ut per diem naturalem carceres sustinerent, rector decrevit et statim in effectum deduxit.

In sexto rectoratu domini Martini Pilznensis, canonici Cracoviensis et Wratislaviensis, commutacione aestiva 1578 acta.

593. [p. 503]. [Die 1 iunii]. Instigator officii proposuit contra generosum dominum Joannem Tarnowsky, castellanidem Radomiensem, quia die ultima Maii in ecclesia cathedrali Cracoviensi sub mandato

reitoris in anniversario tunc celebrato, ausus est ire ad offertorium in calceis aulicis seu turcicis et petiit ipsum in poena statuti de habitu studiosorum condemnari. Et dominus rector auditis propositis et responsis, ipsum condemnavit in poena sex grossorum, intra octiduum reponenda, sub poena dupli. — Eadem die reposita [est].

594 [p. 508]. Anno eodem die 15 septembris.

Studiosus universitatis Cracoviensis. Niedzwiczki iunior, ad instantiam instigatoris officii citatus et accusatus, quia uteretur calceis turcicis in collegio maiori et sic impediret strepitu publica studia, condemnatus est in poena sex grossorum, quam intra diem naturalem reposuit.

595. [p. 508]. Anno eodem die 17 septembris.

Baccalaureus Cureloviensis de schola sancti Joannis, accusatus [est] per civem Cracoviensem, quia puerum et filium ipsius enormiter in faciem virga percussit; qui dum responderet, se iratum fuisse et praeter voluntatem ipsius hanc laesionem accidissee, per rectorem condemnatus est in decem grossis cum expedicione medicinae.

Acta actorum coram reverendo domino Jacobo Gorsky, iuris utriusque doctore, archidiacono ecclesiae metropolitanae Gnesnensis, canonico Plocensi et almae universitatis studii generalis Cracoviensis rectore, ad annum domini 1578 commutatione hiemali feliciter ordiuntur.

596. [p. 510]. Anno, quo supra, die vero 11 novembris Dorothea Pudlowska, famula domini doctoris Iacobi Molitoris, ab vicia rapacitatis, ebrietatis, impudenciae, rixarum, turbarum, quae ebria excitabat et alia scandala turpitudinesque, quas tum domi tum foris sine pudore faciebat, praecipue vero, quod e cellario ebria erumpens egregium dominum Stanislaum Radosicze, licenciatum iuris, collegam iuris consultorum; a tergo invasit fustequae eum percussit in publica platea cum maximo scandalo omnium, iniuriarum et ignominia totius universitatis omniumque ordinum eius, cum in hoc uno membro totum corpus universitatis laesum sit et externis quidvis audendi contra magistros et doctores per eam exemplum datum sit, quodque citata iussu reitoris ad haec crimina audienda non comparuerit, — decreto reitoris de domo furisconsultorum et ab omnibus locis, iuribus, privilegiis et libertate universitatis perpetuo exclusa; poena in doctorem Molitorem, si eam retinuerit [et] receptaverit (et in omnes alios) decem marcarum decreta, toties quocies decretum hoc contempserit, quam poenam si negliget, ascensu ad beneficia privabitur. Praesentibus bedellis. Stanislaus Lutheczki, notarius universitatis, signavit.

597. [p. 510]. Anno, quo supra, die vero 28 novembris. Zophia, famula domini Iacobi Cromfelcii, ob turpitudines saepius admissas, turbas excitatas, clamores et rixas, maxime quod regia Maestate 27 novembris a publica disputatione e collegio maiore redeunte¹⁾ una cum doctore suo in fenestra auditorii publici sine pudore se spectandam aulae praeberit, ideo ut milites in eam nivem ac scommata iactarent, boni autem viri eo spectaculo offenderentur et scandalizarentur, moresque collegii et licenciam tantam reprehenderint, decreto rectoris e domo iurisconsultorum in perpetuum exclusa; poenaeque in doctorem Iacobum Cromfelth decreta, quocienscumque eam receptaverit, decem marcarum, quod in ceteros quoque, qui eam receptaverint, decernitur; multum enim infamiae mulieres impudentes collegio iurisconsultorum pariunt et nomen universitatis infamant, ob idque severioribus decretis cohercendae sunt cum suis dominis et receptatoribus. Praesentibus bedellis. Stanislaus Lutheczky, notarius universitatis, signavit.

598. [p. 511]. Die 23 ianuarii [MDLXXIX]. Eodem die accio orta inter Clementis, librorum glutinatoris, relictam et inter Andream de bursa Ungarorum. Illa agit, detinere coclearia argentea Andream pro duodecim florenis, mutuo datis suo viro Clementi, se [tamen] velle ei duodecim numerare et coclearia reddi; Andreas [vero respondit:] ultra eos duodecim a se Clementi numeratos pro vino ad nuptias et aliis rebus acceptis iussu Clementis, qui coclearia pignori dedit, quinquaginta florenos sibi debere Clementem et propterea coclearia iure detinere. donec illi satisfiat eo nomine. Rector decrevit, debere Andream probare cum testibus debitum. Praesentibus bedellis.

Andreas loco probacionis iuramentum detulit relictae Clementis, quae iuravit, se nihil illi debere pro vino et aliis rebus, nec scire, an maritus suus Clemens iusserit vinum dari pro nuptiis suo nomine. Decrevit rector, ut Andreas pignus acceptis duodecim florenis restitueret. Et quia Andreas respondit, coclearia oppignorata a Clemente, non ab uxore eius, nec se debere illi pignus restituere, ne a liberis Clementis, ut haeredibus. eo nomine postea impeteretur; rector decrevit, ut apud acta civilia relictam Clementis fideiussoribus datis Andreae caveret, neminem eum eo nomine impetiturum.

599. [p. 512]. Eodem die 16 marcii.

Eximius dominus doctor medicinae. Martinus Foxius, professor academiae Cracoviensis, proposuit super dominum doctorem iuris Martinum Radomsky, quod dedit petenti privilegium libertatum laneorum ad altare, cuius patronus est dominus doctor Martinus Foxius, mutuo reverendo domino doctori iuris, quod ille bona fide se restitutum pollicitus erat. petiitque eum cogi ad restituendum dictum privilegium. Ex adverso dominus doctor iuris Martinus Radomsky confessus est, se accepisse et restitutum bona fide, ut promisit, quod autem nunc

¹⁾ O obecności króla na tej dyspacie ob. Morawski w Rozpr. Akad. wydz. filolog. serya II, tom II. str. 273.

[non] restituat, causam dixit, quod illud privilegium ad confirmandam causam suam, quae vertitur coram regia Maiestate, per suos procuratores misit. Rector decrevit, bona fide restituendum ut primum poterit, ita tamen, ut ea potestas non extendatur ultra sex menses, sub poena excommunicacionis.

600. [p. 513]. Die 8 aprilis anno, quo supra.

Dominus Martinus Radomskie, doctor, praepositus sancti Nicolai et Stanislaus Radossycze, licenciatius iuris. praepositus domus collegii iurisconsultorum, deputati a communitate iurisconsultorum ad rationem audiendam pecuniae perceptae et expositae pro bursa iurisconsultorum, quam haecenus dispensavit dominus doctor Iacobus Cromfelcius, retulerunt apud rectorem, se diligenter et fideliter exegisse eam rationem a dicto domino doctore Cromfelcio, dispensatore eius pecuniae, recognoveruntque, in perceptis fuisse quingentos decem florenos et duodecem grossos, in expositis vero ducentos et sex florenos octo grossos, quibus detractis a perceptis supradictis, restabant trecenti quatuor floreni et quatuor grossi. Ex quibus centum sexaginta adiuncti sunt ei summae. quae data est duobus civibus, videlicet Ioanni Osogowsky, sartori, et Simoni Radzieczky, pellifici, pro censu reempcionali, ita ut tantum restant centum quadraginta septem floreni; ex quibus adhuc pro lectis ad altare Ioannis elemosinarii domino doctore Cromfelcio pro annis septem. incipiendo ab anno domini 1572 usque ad annum 1578 inclusive et pro expensis ad lites in causis Minoczky, Palczowsky, Dziemsky factis, dedimus florenos quadraginta quinque; restant per eum solvendi centum duo floreni, ad cistam reponendi ad festum sancti Martini¹⁾ sub poena dupli. Ipsomet doctore Iacobo Cromfelcio personaliter ad omnia consenciente.

601. [p. 514]. Die 25 aprilis anno, quo supra.

Per instigatorem officii accusatus dominus doctor Iacobus Cromfelcius, quod contra decretum et conclusionem antefactam²⁾ de non receptanda muliere, dicta Zophia, eam receptet tociesque monitus non cessat. Decrevit rector. ut iuxta conclusionem et decretum superius factum reponat decem marcas intra diem naturalem sub poena excommunicacionis.

Eadem die, praeposito domus instigante, idem dominus Iacobus doctor iussus [est] reponere pecuniam cum scrinio datam (centum florenos) sibi a domino doctore Sigismundo ad reponendam eam in thesauro publico, quam ille retinet domi. Et quoniam dictus dominus doctor finxit quoddam furtum et eam pecuniam sublatam, quod domini convocacione facta et iudicio decreverunt fictum esse et totam domum infamatam; et praeterea, quod dominus doctor ausus [est] etiam ex alia pecunia — non requisita communitate — partem in alios usus convertere, ne alii eius exemplo talia audeant, decrevit [rector]. inabilem esse

¹⁾ 11 listopada.

²⁾ Ob. zapiske nr. 597.

ad acciones publicas, officia domus et clavibus portandis; pecuniam autem cum scrinio debet reponere intra septem dies sub poena privationis beneficii; qui, si contumax fuerit et non satisfecerit intra dies quatuordecim, excludendum [eum esse] ab universitate, libertatibus et privilegiis eius. arrestatis eius omnibus proventibus et suppellectili. A qua sententia dominus doctor appellavit ad consiliarios et rector detulit appellacioni, sed servatis servandis et reposita poena, quae est descripta in temere appellantes in declaracione privilegiorum et libertatis universitatis. facta per serenissimum Sigismundum Augustum regem et approbata per universitatem (sic) et serenissimum Stephanum regem et consiliarios eius¹⁾. Praesentibus bedellis.

In quinto rectoratu reverendi domini Iacobi Gorsky, iuris utriusque doctoris, archidiaconi Gnesnensis, canonici Plocensis, commutatione aestivali, anno Domini 1579.

602. [p. 516]. Anno, quo supra, die vero 7 maii.

Convocatione facta per rectorem hoc tenore verborum: Clarissime domine doctor, magister venerabilis! Adsit dominacio tua hodie hora 12 apud rectorem de cognoscenda et audienda appellacione a rectoris sententia facta²⁾ per Iacobum doctorem Cromfelcium ad consiliarios. Detur senioribus patribus et consiliariis rectoris sub poena non contradicendi.

In quo termino appellacionis reverendi doctoris Iacobi Cromfelcii ex parte rectoris universitatis Cracoviensis factae, post deliberacionem consiliariorum factam, decretum est. decreta magnifici domini rectoris, a quibus praedictus, dominus doctor appellaverat, robur suum habere cum ea tamen moderacione, ut praefatus dominus doctor centum florenos polonicos in scrinio a reverendo domino doctore Sigismundo a Sthezieza, canonico Cracoviensi, eidem datos, ex integro communitati iurisperitorum restituat pro festo Pentecostes proxime futuro³⁾. Debet autem duos viros probos, possessionatos vel doctores et tales, quibus magnificus dominus rector acquiescere possit, fideiussores statuere intra triduum; alioqui, nisi praestiterit, in omnibus punctis et clausulis sententiam latam superius a magnifico domino rectore approbamus. Praesentibus bedellis ...

50 (sic) florenos non reposuit et fideiussores non dedit, in sententiam igitur rectoris incidit⁴⁾.

603. [p. 516]. Anno, quo supra, die vero 11 maii.

Dominus Lagiewniczky, vicepalatinus, questus est super Andream,

¹⁾ Dokument dziś nieznany.

²⁾ 7. czerwca.

³⁾ Ob. zapiskę nr. 601.

⁴⁾ Dopisane później odmienną ręką.

bursae Ungarorum inhabitatorem, quod ille vinum Itali Gasparis domi suae teneat, quod vinum praeter constituciones regni Italus emat et vendat, ipsum Andream testem producens, quod dixerit, vinum non suum esse sed Itali. Comprobat hoc testimonio praeconis generalis, hoc auditum esse ex Andrea. Dicebat autem dominus vicepalatinus novem vasa in cellario esse vini dicti Itali, quod se dicebat cognovisse ex quodam, qui emerat duo vasa. Idem dominus vicepalatinus prima accusatione, cum Andreas abesset, affirmabat, Andream id confessum in praetorio cum quaereretur ex eo de eo vino, cuius esset. Sed Andreas negavit, se unquam de ea re in praetorio fuisse et dominus vicepalatinus secunda accione, non in praetorio, sed ante domum Andreae hoc se ex eo audivisse cum praecone, referebat. Miserat autem rector bedellum cum praecone eodem, ut vini vasa novem, quae dicebantur esse Itali, viderent et consignarent, donec iudicio res discerneretur. Sed praeco sive ministerialis una cum bedello recognoverunt, duo tantum vasa vini reperta et tercium incoceptum ad complenda alia vasa relictum, quae uxor Andreae sua esse, non Itali affirmavit et ita ministerialis recognovit. Rector igitur, quia et narratio de confessione Andreae, quod primo dicebatur, eum confessum esse in praetorio apud magistratum praesente ministeriali et ipso domino vicepalatino — et deinde, negante Andrea, se ea de re in praetorio fuisse, ipse dominus vicepalatinus, mutata sua assercione, ante domum id est bursam Ungarorum hoc confessum ab eo se audivisse [dicebat] et quod praeterea vinum non est inventum, ita ut narrabat dominus vicepalatinus, ut ministerialis cum bedello attulerunt et quod ex cuiusdam narratione non debita dominus vicepalatinus asserebat, novem vasa esse vini, quae inventa non sunt, — rector dictum Andream absolvendum duxit et ad meliorem resolutionem sententiam distulit in adventum magnifici domini palatini. Praesentibus bedellis.

604. [p. 517]. Anno, quo supra, die vero prima mensis iunii.

„Apud reverendam dominacionem tuam, iudicem universitatis Cracoviensis ordinarium, magnifice domine rector! Petrus Skotnicius etc. nomine principalis graviter queritur coramque proponit contra venerabilem dominum Iacobum Cromfelcium, decretorum doctorem etc., primum, quia ipse nuper non ita pridem transacto anno in absentia Skotnicii prostitutam quandam meretricem, manifestum furem, nomine Maydlenam, in habitacionem ipsius immisit per puerum Petrum quendam et Victorem, quos violenter fenestra intrare dictus doctor Cromfelcius mandavit, qui quidem pueri sui effracta superiori fenestra ex mandato heri sui ipsam ingredi meretricem fecerunt, ostia aperiendo ad omnes cameras praedicti Skotniczky. [Itaque Cromfelcius] bona diripere, omnia, quae intus [Skotnicius] habuit, furari consensit et permisit maximeque damni et detrimenti occasionem dedit, ostia obserari, cistas, in quibus res suae reponebantur, violenter aperiri, bonaque sua omnia mobilia diripi, rapi, furari et auferri furi opem tulit, unde et universitati plurima damna in aedificiis data sunt, ipsi vero Skotnicio

vestimenta, supellectilia, omnia vasa coquinaria, indusia, lectisternia, libri, victus furata. adempta et asportata sunt per dictam Maydlenam, auxilio. opera et consensu domini doctoris Cromfelcii. Apostolus vero Christi et faciendos et consenciendos eadem poena mulctandos esse, censet; quod sane et iure canonico magis declaratur c. qui cum fure de furtis, ubi dicitur: non fur solum, sed ille reus tenetur, qui furti conscius quaerente possessore non indicat. Equidem Skotnicius possessorem bonorum sibi ablatorum tantisper quaesivit, dominus Cromfelcius vero nedum furtum indicavit, verum etiam occultavit, furem pecunia corrumpibat. ut quidem libri sibi extradantur, ut ipse fur nuper publice coram vestra reverenda dominacione fatebatur. Iuraque civilia ipsum furti teneri attestantur. ut Instit., De obligacione, quae ex delictis nascitur: At ubi ope Menii Tibius furtum fecerit. ambo furti tenentur. Accedit eo aliud damnum, quod Skotnicio praefatus Cromfelcius dedit una cum complicitibus suis, quos ipse melius novit, [quia] nonaginta florenos, ex zuppis Wieliciensibus pro professore novorum iurium annuatim per 40 florenos provenientes¹⁾, pro se usurpavit in remque suam convertit in grave praeiudicium et enorme detrimentum Petri Skotniczii; hactenusque rem alienam apud se detinet, neque restituere vult. Quae omnia damna ad ducentas marcas sibi aestimat, illa vero furta ad mille ducatos hungaricos, quos Skotnicius amittere malit, quam ea furta pati, unde et suae aestimacioni propter furem non nihil derogatum esse existimat et damna quam maxima patitur. Qua propter idem Skotnicius. nomine quo supra, a reverenda dominacione vestra, magnifice domine rector! vehementer petit per celsitudinem tuam definitivamque sententiam vestram decerni, dici, pronunciari et declarari, praedictum dominum Cromfelcium, uti participem conscius et opitulantem furti damnorumque datorum, iuxta constitutiones canonicas et civiles reum teneri ipsumque Iacobum Cromfelcium dicto Petro Skotniczky ad plenam pro omnibus damnis satisfaccionem condemnandum esse. et [ad] acceptarum ex zuppis pecuniarum restitutionem compellendum esse, condemnari et compelli debere et uti malefactorem poenis ecclesiasticis coercendum et mulctandum esse, atque etiam sicuti scelere et vitae turpitudine inquinatum et notatum ab honestorum coetu segregari et ex collegio excludi et infamem pronunciari, iusticia sancta mediante. Salvo tamen iuris beneficio addendi, corrigendi, mutandi et alium, si opus est, libellum porrigendi etc. Et protestor prout iuris et [consuetudinis] est etc.⁴

At contra doctor Cromfelcius, citatus in eodem termino, libelli copias petiit et terminum ad deliberandum, alias ad dicendum contra, a domino rectore obtinuit.

605. [p. 519]. Anno, quo supra, die vero 12 iunii.

In termino praefixo ad dicendum contra libellum domini Skotniczky dominus doctor Iacobus Cromfelcius promisit se per arbitros satisfacturum pro damnis in libello contentis domino doctori Skotni-

¹⁾ Cod.: *provenientibus*.

czky. Et rector decrevit, satisfaccionem debere esse intra dies septem, alioquin teneri dominum Iacobum Cromfelcium, ut confessum. Praesentibus bedellis.

606. [p. 520]. Anno, quo supra, die vero 17 iunii.

Dominus Iacobus de Skolathow. praebendarius sanctissimae Trinitatis et venerabilis capituli ecclesiae cathedralis Cracoviensis vice-procurator, nomine venerabilis capituli Cracoviensis, ut legitimus procurator ad hanc causam conventus. mandatum habens legitime confectum, proposuit contra nobilem dominum Gabrielem Wissoczky, quod de domo venerabilis olim Erassmi Mieliensky, canonici Cracoviensis, armaturam accepit dicti capituli Cracoviensis, quam capitulum venerabili Erassmo Mieliensky ad usum non tam eius, quam ipsius capituli, si aliquis tumultus incideret, concesserat, ut et aliis canonicis concedit; petiitque compelli dominum Gabrielem Wissoczky ad restituendam eam armaturam; numerus autem armaturae est septem cathafracta sive thoraces ferrei cum tegminibus capitis. Praestituit autem terminum restitutionis intra septem dies sub poena exclusionis ab universitate. Ex adverso vero nobilis dominus Gabriel Wissoczky [dixit], se non teneri ad restituendum eam armaturam, quod negavit eam esse capituli, sed propriam supradicti olim reverendi domini Erassmi Mieliensky. Rector decrevit probationem venerabili capitulo, quod capituli sit armatura, per duos testes.

Vicerectore Martino Foxio medicinae professore.

607. [p. 521]. Anno, quo supra, die vero 11 septembris.

Ex decreto magnifici domini rectoris, anno eodem die 19 augusti lato, Mathias Kwieczinsky petiit sibi satisfieri a magistro Stanislao Radoszyce, iuris licenciato. Contra is, se paratam pecuniam habere, negavit, sed ciphum argenteum, quem ab eodem Mathia iuxta taxam senioris aurifabrurum in praetorio Cracoviensi acceperat. eidem ad officium rectoris posuit, ita ut defalcatis sibi florenis 20, reliquum redderet parata pecunia, Mathias vero partem eius videlicet operculum se accepturum esse, ciphum vero ipsum et si quid esset addendum iuxta eandem taxam, se domino magistro Stanislao daturum recepit. Quod ita fieri debere, ut Mathias postulavit, vicerector decrevit. Praesentibus bedellis.

608. [p. 522]. Anno et die, quibus supra.

Instigator officii contra dominum Iacobum Molitorem, iuris doctorem, proposuit, quod famulam dictam Doroteam Pudlowska. decreto magnifici domini rectoris anno Domini 1578 die 21 novembris lato¹⁾ propter quaedam vicia et facinora exclusam foveret, quae die 3 mensis currentis ebria in habitatione eiusdem domini doctoris Molitoris cla-

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 596.

moribus collegium dominorum iuristarum et plateam implevit, cum magno scandalo et dedecore domus illius. Petiitque dictus instigator dominum doctorem Molitorem in poena decem marcarum condemnari, iuxta decretum magnifici domini rectoris. Contra dominus Molitor, se quidem eam fovere, sed ex permissione magnifici domini rectoris, dixit; clamasse vero propterea, quod eam propter excessum a praeposito domus iudicatum castigaret. Quam tamen se libenter ablegaturum esse recepit, dummodo pecuniam in zuppis Vieliensibus sibi retentam emoveret, ut haberet, unde eidem famulae pro serviciis multorum annorum persolveret. Vicerektor his diligenter expensis, tametsi dominus doctor Molitor de licencia a magnifico domino rectore concessa fovendae eius famulae non doceret, multam tamen decem marcarum ex singulari gracia domino doctori Iacobo pro hac vice condonavit. Quia vero mores eius famulae et vicia a nemine inhabitantium ferri possunt, decrevit, ut praefatus dominus doctor famulam hanc ablegaret et omnino ex collegio excluderet infra diem naturalem, sub poena dupli, hoc est viginti marcarum. A quo decreto dominus doctor Molitor ad consiliarios appellavit.

609. [p. 523] Anno, quo supra, die vero 16 septembris.

Mathias Kwieczinski operculum argenteum ponderis marcarum 2 et scoti 1 — in taxa ab aurifabris senioribus in praetorio Cracoviensi facta — percepit et quod ultra viginti florenos excreverat, reposuit, nempe florenos in moneta sex et grossos 17½. Stansque ibidem ad acta rectoris praesentia dominum Stanislaum Radoszicium, iuris licenciatum, de praefatis florenis 20 quietavit.

Acta actorum in septimo rectoratu reverendi sacrae theologiae doctoris Martini Glicii Pilznensis, ecclesiarum cathedralis Cracoviensis [et] Wratislaviensis canonici, anno Domini 1579 commutatione hiemali.

610. [p. 523]. Decanus artisticæ facultatis — Marcus Piaseczki, baccalaureus. Die 16 novembris.

Ad accusationem decani facultatis artisticæ, quia baccalaureus Marcus Piaseczki in ordine suo non vult suscipere praesidentiam disputationis in lectorio inferiori, eundem rector condemnavit in poena statuti facultatis artisticæ octo grossorum intra octavam reponendorum, et nihilominus obeundam disputationem sub poena dupli. Reposuit statim.

611. [p. 524]. Zorawski cum Mlodzianowski.

In causa honorabilis Gregorii Zorawski, baccalaurei et Nicolai Mlodzianowski, studiosi universitatis Cracoviensis, dominus rector tale

decretum tulit, ut Zorawski carceres publicos sustineat. qui ad operam illicitam et inhonestam induxit suis persvasionibus et numerata pecunia eundem Mlodzianowski, atque ut Mlodzianowski ad officium reponeret pecuniam novem aureorum ungaricorum, quos pro ministerio operae illicitae et turpis per Zorawski inductus et persvasus acceperit, in pios usus et pauperum subsidium ex officio convertendam. Mlodzianowski pecuniam praefatam reposuit integram. Zorawski carceres integra die sustinuit. Pecunia die festo sanctae Catherinae¹⁾ ad templa pauperibus danda, singulis grossos singulos, erogata est.

612. [p. 527]. Collegium iuris peritorum. Anno eodem 1579 mensis decembris die 7 in vigilia Concepcionis gloriosissimae Virginis.

Rector universitatis, consideratis multis scandalis in collegio dominorum iurisperitorum in dedecus universitatis quibusdam exortis et quibusdam continuatis, atque visis discordiis inter professores subortis et defectibus bursae iurisperitorum cognitis, mandavit praeposito illius collegii. ut convocacionem faceret ad audienda ea. quae per rectorem universitatis proponuntur. In qua quidem convocacione principio dominus rector voluit cognoscere causas istius modi discordiarum, dissensionum, odiorum, inimiciciarum et scandalorum, publice et privatim universitati primum, deinde illi facultati magnum dedecus inducendum, auditisque singulorum sententiis et querelis contra invicem, collegit praecipuas causas fuisse tres, quae deordinacionem istius modi inter ipsos et domum atque facultatem ipsorum inducerent. Primum quidem, quia statuta illius domus per universitatem sancitata illi, quorum interest in illa domo. non exequerentur. Deinde, quia talem familiam utriusque sexus haberent et foverent. quae [inter] ipsos professores facile credulos delacionibus vanis, falsis, vel saltem probabilibus narracionibus et delacionibus — discordiam et inimicicias nutriret²⁾. Postremo talia opera diaboli inter se exercentes, quia gracia Dei carerent.

Ad primam itaque causam submovendam dominus rector mandavit, sub obedienciae iuratae debito et poena decem marcarum fisco universitatis applicanda, praeposito domus et collegii iurisperitorum, ut omnino omnia statuta manuteneret et fideliter exequeretur. nemini parcendo cuiusvis status, aetatis, condicionis eminenciaeque fuerit.

Dum autem hoc decerneretur, narratum est, praepositum se non habere, quia dominus Iacobus Cromfelcius, qui prae se fert. se esse praepositum, tanquam inhabilis ad hoc officium gerendum non est legitime electus ex decreto domini rectoris praecedentis, supra in actus rectoratus anno Domini 1579 die 25 aprilis descripto folio 253³⁾. Quod decretum dominus rector legendum curavit et secundum illud decretum, animadvertens illud transiisse in rem iudicatam, decrevit, illegitimam fuisse hanc eleccionem praepositi, doctoremque Cromfelcium debere recedere ex eodem officio et alium iuxta statutum eligendum

¹⁾ 25 listopada.

²⁾ Cod.: nutrent.

³⁾ Ob. zapiske nr. 602.

praepositum, prout ibidem statim electus est dominus Iacobus Gerscius in ordine vocacionis suae ad collegium iurisperitorum.

Ad secundam vero causam submovendam dominus rector decrevit, familiam domus utriusque sexus. ex antiquis scandalis saepenumero factis ex collegio hoc decreto alicuius rectoris vel vicerectoris exclusam, propter superaddita noviter scandala amplius non ferendam esse in collegio iurisperitorum et exclusionem cum poenis ibidem praefixis urgendam et in executionem per praepositum ponendam, sub poena in praepositum superius decreta. Curandumque deinceps dominis collegium iurisperitorum inhabitantibus, ne faciles et credulas aures praebeant delacionibus, narracionibus et criminacionibus. quas vel familia ipsorum, vel extranei ad illos alterius de altero perferunt. Sed per primam occasionem benigne et sedulo animo ex illo vel illis cognoscant, qui delati sunt, num agnoscant, se haec dixisse. quae ad illos delata sunt. Quod si agnoverint et cognoscentes, sibi talibus dictis vel factis iniuriam aut dedecus esse illatum, agant cum legitimo magistratu de tali iniuria vindicanda secundum leges. Si negaverint et negativam suam certam esse deduxerint, contra leves, vanos, falsos et malignos narratores similiter procedendum esse et non desaeviendum in alterius famam, honestatem et existimacionem.

Ad terciam autem causam submovendam dominus rector decrevit, ut exclusis a sua societate et collegio operibus diaboli, Dei opera accersantur, condonatisque iniuriis inimiciciisque sopitis, rixis sedatis et in praecipitium inferni relegatis. sibi ipsis mutuo reconcilientur, noxas deprecantur, dileccionem et charitatem mutuam amplectantur, honorem debitum sibi invicem exhibeant, dignitatem suam invicem semper et ubique tueantur et firmitus membrum compaciatur infirmiori.

Dum vero haec decernerentur, ut melius stabilirentur et in executionem ponerentur. postulatum est a domino rectore, ut ea, quae iniimicicias et rixas statim excitare possint, submoveat. Quorum illud est primum, ut cognoscat, an decanus facultatis iurisperitorum legitime sit licenciatus, videtur enim incongruum esse, ut licenciatus praesit doctoribus. Et dominus rector decrevit, magistrum Stanislaum Radosiensem, iurisprudenciae licenciatum, non esse legitime electum decanum iurisperitorum, cum ex ea causa, quia licenciatus non potest praeesse doctoribus, tum ex alia, quia licenciatus indiget promotione doctorali, quam praeter ceteros maxime administrare solet decanus. Ideoque alterius decani eleccio in diem proxime sequentem decreta est et effectum sortita.

Aliud, quia pecunia communitatis per dominum Iacobum Cromfelcium in scrinio non est reposita iuxta decretum rectoris et consiliariorum universitatis, superius in iisdem actis rectoratus folio 254 ingrossatum ¹⁾. nec condicionibus ibidem expressis satisfactum, postulatum est. ut dominus rector eundem ad restituendum et reponendum compelleret. Itaque dominus rector decrevit, — sub poena excommunicationis et centum florenorum in moneta et numero polonicali, fisco col-

¹⁾ Ob. zapiske nr. 601.

legii iurisperitorum irremissibiliter extunc prout et exnunc applicanda, [ut reponeret] ad festum Epiphaniarum ¹⁾ in anno proxime venturo futurum.

Praeterea, ne talia damna vel aliqua alia communitalis pecunia paciatur, quem ad modum istis proxime praeteritis temporibus passa est, postulatum est a domino rectore, ut prospiciat. Et dominus rector decrevit, ad testudinem, in qua pecunia communitalis asservatur per procuratorem universitatis, mutandas esse omnes seras, imo, si necessarium erit, plures addendas esse. — Et claves non penes duos tantum, ut prius, sed deinceps penes quatuor custodes thesauri habendas ita, ut singuli habeant unam a testudine et unam ab armario et scrinio in armario. — Ut autem semper sciatur per hos, quorum interest, quantum sit pecuniae communis, rationem faciant collectores pecuniae et fiscarii singulis annis secundum statutum communitati, die aliquo competenti in Quadragesima ad hoc deputando.

Quoniam vero contra fas et aequum esse dominus rector agnovit, certam partem pecuniae communis distractam esse in privatos usus doctorum et loco pecuniae chyrographa tantum posita esse in cistam, quapropter idem dominus rector decrevit ad evitandum periculum, quod inde subsequi possit, ut omnes et singuli domini iurisprudenciae professores pecuniam communitalis in cistam restituant et chyrographa sua accipiant ad festum Purificacionis Mariae ²⁾ in anno proxime venturo, sub poena per dominum rectorem contra eos, qui non satisfecerint huic decreto, arbitrandi. Et ne quis in posterum audeat communem pecuniam sine consensu rectoris et totius communitatis in privatos usus accipere, idem dominus rector cum praesentaneo consensu dominorum doctorum iurisprudenciae decrevit. Si quis autem contrarium fecerit tam extraneus, quam accipiens pecuniam communem in privatos usus, ascensu tunc ipsum legitime sequente ad beneficia et officia tantisper sit privatus, donec restituat talem pecuniam communem in locum suum. Haec omnia et singula acta, decreta, scripta sunt cum consensu dominorum iurisprudenciae doctorum, per convocacionem praepositi in commune hypocaustum congregatorum. Anno et die, quibus supra.

613. [p. 529]. De bursa dominorum iurisperitorum.
[Die 7 decembris].

In eadem convocacione senior et studiosi, bursam dominorum iurisperitorum inhabitantes, gravi in querela ad dominos rectorem et doctores tam dicto quam scripto proposuerunt sua incommoda, quibus illam bursam inhabitantes premuntur assiduo.

Primum, quia illis pecunia pro mensa communi fundata non extraditur et quae extraditur, non in tempore competenti, ut pro commoditate fori minori precio necessaria sibi coemere possint. Decretum est ex unanimi rectoris universitatis et dominorum doctorum iurisprudenciae consensu, tanquam provisorum praedictae bursae, ut domini fiscarii et custodes thesauri atque dispensatores pecuniae publicae semper tem-

¹⁾ 6 stycznia.

²⁾ 2 lutego.

pestive pecuniam pro necessitatibus bursae eiusdem extradant, maxime vero tunc. quando ad ipsos senior bursae cum aliquo consiliario vel antiquiore studioso venerit, ut causam legitimam necessitatis exposuerit. Non prius tamen pecunia denuo danda. quam rationem fecerit ex pecunia prius ab ipsis percepta; ubi si apparuerit, seniore rationabiliter et pro evidenti necessitate mensae communis aliquid de propria pecunia exposuisse ultra pecuniam ipsi per dominos fiscarios datam, ut alacrior ad similia facienda reddatur, statim illi erit solvendum. Et registrum rationis uniuscuiusque particularis apud eosdem fiscarios relinquat, reservandum pro ratione generali coram omnibus provisoribus bursae iurisperitorum per praepositum convocandis, per eundem seniore singulis annis die sanctae Elisabeth¹⁾ facienda. Quod si in ratione aliqua particulari dubium aliquid emerit, non remoretur pecuniae numerationem (sic) ipsi seniori et necessitatis mensae communis; dubium vero quam primum ad patres referatur resolvendum et debito modo erratum commissum corrigendum.

Secundum proposuerunt, se maxime gravari, praesertim cum sint numero pauci, magnis expensis mensae in dandis porcionibus seniori, cocae, terciano, sine aliquo subsidio externo ad tales expensas. Petieruntque, se hac in parte iuvari. Decretum itaque est, ut ex communi pecunia, ad mensam bursae istius pertinenti, singulis hebdomadis additionem decem grossi per fiscarios dentur. nec senior more aliorum contuberniorum teneatur ad bursam ponendam aut partem reddituum suorum aliquam contribuere ad mensae communis sustentacionem sit astrictus. Quod quidem decretum tantum ad beneplacitum rectoris et doctorum durabit.

Tercium proposuerunt, quia omnia pro usu mensae communis empta statim exhauriuntur et mox deficiunt, petierunt itaque, hac in parte sibi prospici et salubre consilium dari. Decretum est, ut una camera ad eam rem accomodacior pro penu convertatur et clausuris duabus obseratur, a clausuraque una senior unam clavem. ab alia vero aliam consiliarius vel hebdomadarius habeat, nec unus absque altero eandem carbanam aperire vel ingredi audeat, sub poena per provisos in transgressores arbitrandam.

Quartum proposuerunt, se non habere, unde salarium familiae, cocae et terciano solvant, sine quorum ministerio vivere commodum nec mensam communem habere possunt — et iam quatuor quartalia se cocae retinuisse, exposuerunt. Decretum est, ut salarium familiae ex communi pecunia pro mensa consignata per dominos fiscarios solvatur ad instar aliarum bursarum.

Quintum proposuerunt, se gravari intolerabili statuto de negligentibus leccionibus. quo decernitur excludendos, qui neglexerint leccionem aut duas. Decretum est, moderandum esse statutum in poena: ut contra negligentes ex casu aliquo sit poena ulius grossi. ad usus mensae et coquinae communis convertendi; contra vero negligentibus lectiones, disputationes ex temeritate vel saepenumero vel semper remaneat poena exclusionis ex bursa.

¹⁾ 19 listopada.

Sextum proposuerunt, quia habitationes meliores absentes a bursa retinent, praesentes autem et commoditatem meliorem ad studia tractanda desiderantes deteriores possident. Decretum est, ut quicunque sine facultate absentiae, nedum a seniore bursae. sed etiam a domino rectore universitatis obtenta, duobus mensibus continue abfuerit, habitatione meliore privetur et ipsius habitatione concessa praesenti, res ipsius omnes et singulae diligenter et fideliter in praesentia bedellorum universitatis vel alterius ipsorum et duorum testium conscribantur et in inventarium referantur, atque ad habitationem deteriore transferantur cum bona provisione a damnis. Interim vero. quam primum fieri poterit, ille, qui in eius habitationem commigraverit, eidem significet, sibi concessam esse habitationem ipsius. res vero ex eadem habitatione translatas in habitationem hanc vel illam; ideo curet quam primum venire et rebus suis prospicere, ne, si damnum in rebus suis acceperit, frustra aliquem lacescere velit ita praemonitus.

Septimum proposuerunt de stillicidiis, non tantum rebus ipsorum sed aedificiis bursae plurimum incommodantibus. Et dominus rector ex certis causis ipsum moventibus hanc propositionem distulit ad convocationem universitatis.

Octavum proposuerunt, quia libri communitalis eiusdem bursae, qui sint et ubi sint, nescitur, quibus studiosi libenter uterentur secundum mentem eorum, qui ipsos legaverunt vel donaverunt. Decretum est, ut senior cum duobus consiliariis eosdem libros conscribat et locum, ubi sint, ostendat. Domini autem doctores iurisprudentiae facultatem regentes et provisores bursae suae facultatis, postquam habuerunt eorundem inventarium, de ipsis disponent pro commoditate studiosorum eiusdem facultatis et incolarum bursae suae. Similiter debere fieri de tota suppellectili ad communitatem spectante.

Nonum proposuerunt, quia baccalaurei et studiosi iurisprudentiae retinent pleraque altaria, ratione quorum pro gloria et honestate eiusdem facultatis residere tenentur circa universitatem et facultatem iurisperitorum, non tamen resident. Postulant eos compelli ad residenciam personalem, ut augeatur numerus eorum. qui ad mensam communem pertinent et symbolo maiori facto commodius vivatur cum seniore et familia domus. Decretum est et postulatum a domino rectore universitatis, ut tales omnes ad instanciam instigatoris officii [rector] citet et cum ipsis secundum statuta, privilegia, conclusiones et consuetudines universitatis ab immemorabili tempore usitatas procedat.

Decimum proposuerunt. quia cum magno incommodo rerum et studiorum suorum coguntur expectare dominos doctores et professores facultatis suae ad explicandas lecciones, qui, ut apparet, occupantur interim rebus et negociis villioribus et alio tempore sine quovis periculo et incommodo facilius expediendis atque sine scandalo transigendis. Libro enim posito in cathedra per servitores, vix ipsimet sequuntur in quadra horae. auditoribus tunc vel algentibus vel frigentibus aut intencionem remittentibus animumque despondentibus. Decretum est, ut singuli domini doctores et professores secundum statuta universitatis ingrediantur ad lecciones legendas temporibus et horis competentibus. Neque deinceps praetendendam esse illam excusacionem hactenus

in favorem sequiciei usurpatam: „non habeo, cui legam, ideo expecto auditores“. Quod in aliis fieri solet facultatibus, itidem in hac fiat. Legant vel servitori vel parietibus, Deo praesente et diligenciam uniuscuiusque et evasivam professionem considerante et auditores successu temporis subministrante. Alioquin leccio serius incepta et per decanum annotata pro lectione non habebitur et [professor], tanquam non legerit, punietur.

614. [p. 531]. Instigator officii contra absentes. Anno et die, quibus supra [7 decembris].

Ad instanciam instigatoris officii contra reverendos et venerabiles Nicolaum Bodzecin, ecclesiae collegiatae sancti Floriani custodem, sacrae theologiae doctorem. magistrum Iosephum Urzedow, eiusdem ecclesiae canonicum, collegas maioris collegii, magistrum Stanislaum Radosicium, ecclesiae collegiatae sanctae Annae praepositum. magistrum Iacobum Carvinium, iurisprudenciae licenciatum et Institutionum imperialium professorem, magistrum Albertum Wedrogowski, Iacobum Pilznensem, collegam minoris collegii, decreta est monicio cum citatione et praefixione termini die trigesima ab executione, ut intra praefixum terminum redeant ad loca, collegiaturas et lecturas suas in universitate continuandas. Cuius quidem monicionis executio facta est anno Domini 1579 die 6 decembris, prout eadem executio a tergo monicionis scripta indicat.

615. [p. 531]. Instigator officii — Marcus Piasseczki.

Instigator officii contra Marcum Pyaszeczki, baccalaureum arcium, proposuit, quia ille, immemor sacramenti praestiti de obediendo rectori universitatis, tertia ab hinc die citatus ad perhibendum testimonium veritatis in causa vertente inter Andream Pilznensem, baccalaureum et Martinum Szawlowski, studiosum, comparere recusavit, prout non comparuit. Petiitque ipsum condemnari in poena statuti de contumacibus. Et Marco Pyaszeczki¹⁾ per vim responsionis adferrente occupationes suas et causas ut non causas allegante, dominus rector ipsum condemnavit in poena statuti praenominati sex grossorum intra octavam reponenda sub poena dupli. Qui veritus poenam dupli, in crastino poenam simpli reposuit et dum peteret gratiam, obtinuit, sub ea tamen condicione, ut si hoc secundo commiserit et per contumaciam deliquerit, iam non poenam simpli sed dupli reponere teneatur, quam condicionem accepit. Praesentibus bedellis et familia.

616. [p. 524]. Iuris peritorum collegium cum domino Iacobo Cromfelcio. Anno Domini 1579 die vero 14 decembris.

Egregius dominus doctor Iacobus Cromfelcius ad acta rectoratus universitatis Cracoviensis domini Martini Pilzuensis, canonici Craco-

¹⁾ Cod.: Szawlowski.

viensis. — ad rationem centum quinquaginta duorum florenorum iuxta suas inscripciones collegii iurisperitorum communitati iuxta acta rectoratus¹⁾ reponendorum ab hinc ad Epiphaniarum festum²⁾ proxime futurum — pignus reposuit, videlicet 25 aureos ungaricales. antiquos fere omnes. annulum *drotwi* aureum ponderis tredecim aureorum, alium annulum signeti aureum ponderis circiter octo aureorum. pectorale aureum cum lapillis ponderis quinque cum medio aureorum. pomum argenteum deauratum, *knefik*i argenteos deauratos undecem et duodecem argenteas extremitates a ligulis antiquitus circa vestes portari solitas.

617. [p. 524]. Dominus Iacobus Gorski cum professoribus novorum iurium. [Die eadem].

Excelsus doctor Iacobus Gorscius ad officium rectoratus reposuit duas ampulas argenteas. quas ex narratione aliquorum existimabat esse capellae sanctae Mariae Magdalenae. cuius interim est possessor, sed postea diligentius informatus rescivit, easdem ampulas argenteas pertinere ad altare sancti Thomae Aquinatis in ecclesia cathedrali Cracoviensi et novorum iurium professores. Quae reposicio facta est praesentibus doctoribus Petro Skothniczki et Stanislaw Radossice, novorum iurium professoribus. Qui easdem ampulas pro usu altaris sui praefati ab officio acceperunt et tam doctorem Iacobum Gorscium, quam officium rectoratus quietarunt. Praesentibus bedellis et familia.

618. [p. 525]. Magister Stanislaus Radossicius — dominus Petrus Skothniczki. Die 16 decembris.

Ex decreto domini rectoris magister Stanislaus Radoszice, iurisprudenciae licenciatus. praestitit corporale iuramentum ad sancta Dei Evangelia, se nulla accepisse a domino doctore Petro Skothnicio chyrographa, per quorum suppressionem aut sibi usurpacionem damnum pateretur in suis quartalibus praedictus dominus Skothniczky in zuppis Wieliciensibus, ad ipsius collegiatam novorum iurium pertinentibus. Praesentibus bedellis et familia.

619. [p. 525]. Rector universitatis — Lectores novorum iurium.

Ad sopiendas multiplices et diuturnas controversias, per lectores novorum iurium ad officium rectoratus introduci consuetas, rector universitatis decrevit, ut exnunc et extunc novorum iurium professores non audeant sibi praecipere quartalium solucionem in zuppis Wieliciensibus sub poena decem florenorum monetae polonicae per mediam sexagenam computatorum, pro fisco universitatis per eum, qui huic decreto contrarium fecerit, luenda. Ad quod facilius evitandum quietaciones ad zuppas Wielicienses non nisi utraque manu, vel procura-

¹⁾ Ob. wyżej zapiskę nr. 612.

²⁾ 6 stycznia.

toris in absencia principalis, subscriptas tradant vel alternatim eadem quartalia exigant. Praesentibus bedellis et familia domini.

620. [p. 525]. Doctores Cromfelcius — Skothniczki. Anno eodem die 18 decembris.

In causa dominorum doctorum iurisprudenciae Iacobi Cromfelcii et Petri Skothniczki occasione quartalium per dominum Kromfelcium ex zuppis Wieliciensibus nomine domini Skothniczki perceptorum, ut ex quietacionibus apparuit, rector universitatis dominum Cromfelcium ad solvendum . . . florenos in moneta ipsi domino Skothniczki condemnavit ad unam octavam sub poena excommunicacionis. In continenti dominus Cromfelcius a domino Petro Skothniczki repetiit solutionem pro susceptis et peractis oneribus circiter medio anno in absencia doctoris Skothniczki tam in cathedra, quam in altari, quos labores ipse sibi taxabat ad triginta florenos. Et dominus rector, moderando eandem taxam, onera et labores ad quinque florenos taxavit, deducendo ex summa supra expressa 40 florenorum domino Skothnicio numerandorum et persolvendorum. Praesentibus bedellis.

621. [p. 525]. Doctor Skothniczki — licenciatus Radosicius. Anno et die eadem.

Ex dictis et productis inter dominos doctores Skothnicium et magistrum Stanislaum Radosicium, iurisprudenciae licenciatum, occasione duorum quartalium tunc specificatorum, dominus rector decrevit, dominum licenciatum Radosicium ipsi domino doctori Skothniczki debere persolvere eiusmodi duo quartalia, viginti florenos monetae et numeri polonialis per mediam sexagenam computando, idque intra quatuor hebdomadas ab hinc sub poena excommunicacionis. Quod decretum utraque partes susceperunt.

622. [p. 526]. Dominus Cromfelcius — Skothniczki. Die eadem.

Coram officio et actis rectoratus comparentes domini doctores Iacobus Cromfelcius et Petrus Skotniczki. collegae iurisperitorum collegii. Doctor Petrus Skothniczki quietavit in perpetuum dominum Iacobum Cromfelcium de omnibus quartalibus, per ipsum ex zuppis Wieliciensibus nomine domini Skothniczki acceptis usque ad quartale sanctae Crucis anno Domini 157 sexto inclusive. Quam quietacionem dominus Iacobus Cromfelcius acceptavit. Praesentibus bedellis et familia domini.

623. [p. 526]. Arbitratores domini Cromfelcii et Skothnicii. Die 23 decembris.

Excellens et venerabilis dominus Stanislaus Zavacius Picus, magister Ioannes Cureloviensis, magister Martinus Clodaviensis, baccalaurei sacrae theologiae, canonici ecclesiae collegiatae sancti Floriani,

magister Paulus Lodensis. ecclesiae collegiatae sanctae Annae canonicus. arbitratores et amicabiles compositores controversiarum inter egregios viros Iacobum Cromfelcium et Petrum Skothnicium, iurisprudentiae doctores et collegas, mediante compromisso ex utraque parcium sponte et libere facto, recognoverunt coram officio et actis rectoratus, se inter praefatos dominos doctores Iacobum Cromfelcium et Petrum Skothniciensem fecisse amicabilem compositionem et arbitralem sententiam definitivam. Primum ut doctor Petrus Skothnicus tunicam reverendam, loco pignoris ipsi datam, ex nunc restituat, alteram autem vestem, subbam mardurinam adamasci coelestini pro festo Purificationis Mariae¹⁾ reddat. Deinde, ut dominus Iacobus Cromfelcius ipsi doctori Skothnicio nunc sex florenos pro lignis emendis numeret atque decem marcas monetae et numeri polonialis intra diem naturalem solvat, quinque autem marcas pro feria secunda post Conductum Pascae²⁾ in anno proxime venturo persolvat. Postremo ut omnia chirographa, ad eam usque diem inter se mutuo sibi data. habeant pro mortificatis in perpetuum (exceptis tantum chyrographis ad pecuniam communitatis aut bursae iurisperitorum pertinentibus). Quam amicabilem compositionem et arbitralem compromissalem sententiam partes praefatae in toto et in singulis partibus eius manutenere obligantur, sub poena centum aureorum ungaricalium pro parte eandem sententiam tenente in medietate et alia medietate pro fisco universitatis irremisibiliter applicanda. Eandem itaque amicabilem compositionem et arbitralem compromissalem sententiam tam ipsi arbitratores et amicabiles atque compromissales compositores, quam ipsaemet partes compromittentes petierunt per officium rectoratus approbari et ratificari in actaque rectoratus inscribi. Et dominus rector, sciens iusta petentibus consensum non debere denegari. approbavit, ratificavit et actis praesentibus inscribi curavit. Praesentibus bedellis.

624. [p. 526]. Quietacio inter dominum Cromfelcium et Skothnicium.

Ibidem comparentes personaliter excellentes viri Iacobus Cromfelcius et Petrus Skothnicus, iurisprudentiae doctores et collegae, recognoverunt, satisfactum esse illi condicioni in arbitraria sententia, hic proxime inserta de numerandis sex florenis pro emendis lignis domino Skothnicio per dominum Cromfelcium. De quibus perceptis dominus Skothnicus ipsum dominum Cromfelcium quietavit in perpetuum. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini.

625. [p. 526]. Instigator officii — Laurencius Gadowski.

Instigator officii proposuit contra Laurencium Gadowski, arcium baccalaureum, bursae philosophorum inhabitatorem, quia ipse immemor condicionis suae baccalaureatus et contra mandatum generale et spe-

¹⁾ 2 lutego.

²⁾ 11 kwietnia.

ciali domini rectoris utitur pileo publice et privatim formae scythicae, petiitque eum in poena vel statuti vel mandati condemnari; Laurencio Gadomski causas ut non causas pro excusacione adferrente. Et dominus rector eundem in poena statuti sex grossorum ipsum condemnnavit intra octavam reponenda. Quam cum in octava non reposuit, additatus est et condemnatus in poena dupli inter naturalem diem reponenda sub poena tripli. Et statim reposuit poenam dupli duodecem grossos

626. [p. 532]. Instigator officii contra absentes. Anno Domini 1580 die 8 ianuarii.

Termino monicionis et citacionis contra absentes ab universitate professores in hodiernam diem incidente, iuxta execucionem legitime factam et in litteris eiusdem monicionis et citacionis descriptam, instigator officii exhibitis litteris monicionis petiit contra absentes professores ab universitate, nec in termino monicionis et citacionis comparentes, contumacia ipsorum non obstante, procedi usque ad sententiae definitivae prolacionem, ne universitas amplius per ipsorum absenciam detrimentum paciatur. In instanti excellens iurisprudenciae doctor Iacobus Gorscius, archidiaconus Gnesnensis, canonicus Plocensis, collega collegii iurisperitorum, reproducto mandato sufficienti ad praesentem terminum et causam ipsi per excellentem doctorem sacrae theologiae Nicolaum Bodzecinum, custodem ecclesiae collegiatae sancti Florani, concesso, petiit. ut propter arduas et graves causas sui principalis terminus praesens ipsi differatur ad initium commutacionis aestivae immediate sequentis, utque habeatur ratio laborum ipsius, quos diuturno tempore cum dignitate in academia sustinuit et periculi atque incommodi ipsius, si nunc in vacancia beneficiorum in ecclesia cathedrali Wratislaviensi, cuius est canonicus, praesens ibidem non interesset. Et dominus rector, auditis et diligenter examinatis causis absenciae praefati doctoris Nicolai Bodzecini, terminum praesentem cum totius causae processu continuavit ad quartale proxime sequens Cinerum, alias ad primam iuris post dominicam Reminiscere in Quadragesima¹⁾.

Deinceps magister Stanislaus Radossicius, praepositus ecclesiae collegiatae sanctae Annae, in termino hodierno per se comparens. in vim responsionis suae contra propositionem instigatoris officii et contra monicionis atque citacionis contenta, allegavit. se non teneri ad residenciam personalem circa universitatem, quia habet praeposituram in ecclesia sanctae Annae, beneficium emeritum et nulli oneri alligatum. Instigator opposuit, hoc beneficium semper fuisse obligatum officiis sustinendis vel rectoratus universitatis vel provisionis alicuius bursae, aut consiliarii universitatis. Replicando magister Stanislaus Radossicius respondit, dato et non concesso ita aliquando fuisse, se tamen non teneri ad personalem residenciam in isto beneficio, quod ipsum nequitquam sustentare potest, quia decem octo marcae, quae cum summa difficultate pro hoc beneficio percipiuntur, exponuntur pro vicario ex parte praepositi in ecclesia sanctae Annae habendo et pro fabrica domus

¹⁾ 28 Iutego.

praepositurae atque scholae. „Si et in quantum universitas providerit mihi de competenti sustentacione in hoc beneficio, libenter manebo personaliter circa universitatem et omnia onera et officia, quae mihi imponentur et quae gracia divina adiuvante ferre potero, libenter et citra tergiversacionem sustinebo“. Et dominus rector causam hanc ad convocacionem universitatis in propinquo futuram reiecit propter sui informacionem in tali casu.

Tandem magister Petrus Gorecinius, collegii minoris collega et Simon Kowalewski, venerabilis capituli Cracoviensis notarius, producto mandato legitimo et sufficienti in eadem causa et termino praesenti, nomine eximii viri Iacobi Charnivii, Institucionum imperialium professoris, canonici ecclesiae metropolitanae Gnesnensis, contra proposicionem instigatoris in vim responsionis allegarunt, magistrum Iacobum Charnivium in canonicatu Gneznensi nondum certo constituisse residenciam, malleque circa universitatem personaliter residere et pro posse suo universitatis commune bonum promovere, si uberior ipsi contigisset provisio. Petieruntque praesentem terminum differri vel saltim continuari ad festum Pascae, quo tempore mediante ipse magister Iacobus Charnivius, iurisprudenciae licenciatus aut certas iam sedes figet Gneznae aut ad academiae labores continuandos revertetur. Et dominus rector praesentem terminum cum toto ipsius effectu continuavit ad quartale proxime futurum Cinerum alias ad feriam secundam post dominicam Reminiscere¹⁾.

Postea magister Albertus Wedrogowski, collega minoris collegii, personaliter comparens, ad instigatoris officii proposicionem in vim responsionis allegavit, se non temere absentasse ab academia, sed facultatem accepisse absentiae a praecedente domino rectore cum onere legendi per alium, hocque se hactenus fecisse, immo per se iam bis legisse. Deinde, quia maxime occupatur in defendendis bonis et fundo collegiaturae suae villae Szidzina contra vicinos, certas porciones eiusdem fundi violenter sibi usurpantes. Instigatore officii replicante, quia praecedens rector suum successorem non potest nec debet onerare facultatibus extendentibus se ultra rectoratum suum, cum unusquisque rector in sua inauguracione iurat secundum statuta animadvertere indiligencias et negligencias magistrorum et doctorum omnium, neque super hoc statuto dispensare potest praecedens rector successorem suum. Nec fundum collegiaturae suae assidue tuetur, sed certis tantum temporibus iisdemque iuridicis in terrestri iure. Et dominus rector decrevit, allegaciones magistri Wedrogowski invalidas esse, allegacionibus autem instigatoris officii standum, ipsumque magistrum Albertum Wedrogowski per se laborare ex nunc prout extunc debere. Quodsi aliqua ardua necessitas postulaverit eiusdem fundi respectu, quia laborare per se non possit, coram rectore pro tempore futuro istam arduam necessitatem experiendam esse, et dominus rector facere debebit, quod erit aequitatis.

Mox venerabiles magistri Ioannes Cureloviensis, Martinus Clodaviensis, Stanislaus Marennius, sacrae theologiae baccalaurei et canonici

¹⁾ 28 Iutego.

ecclesiae collegiatae sancti Floriani. exhibito mandato sufficienti per magistrum Petrum Slovacium, maioris collegii collegam et astrologum, ad hunc actum et praesentem terminum competenti, nomine venerabilis magistri Iosephi Urzedow. collegae collegii maioris et canonici ecclesiae eiusdem sancti Floriani, contra propositionem instigatoris officii in vim responsionis allegarunt. magistrum Iosephum Urzedovium non temere abesse ab universitate, sed permissu domini rectoris praecedentis et praeterea voti reddendi causa Romam ad limina beati Petri et Pauli profectum esse; ideoque petierunt, ut propter opus et negotium hoc conscienciosum liberum pronunciari a termino praesenti. Instigatore officii replicante, dominum rectorem hoc non potuisse facere ex causis supra allegatis et vota facienda vovenda et reddenda esse iis, qui sunt sui iuris, non autem iis, qui alieni sunt iuris, sine admissione horum, quorum iuris fuerit nunc et in amplius. Et dominus rector, auditis allegatis responsis et replicatis, decrevit, terminum praesentem continuandum esse cum totius causae processu ad quartale Cinerum proxime instans alias ad dominicam Reminiscere¹⁾.

Illico venerabiles magistri Nicolaus Czerwienscius, Valentinus Vidavius, Petrus Goricius, Clemens Wielicius. maioris et minoris collegii professores, similiter exhibito mandato ad hunc terminum et actum sufficienti, nomine magistri Jacobi Pilznensis, collegae collegii minoris contra propositionem instigatoris officii in vim responsionis allegarunt, magistrum Jacobum Pilznensem abesse ab academia ex magna et urgente necessitate et labores universitatis per alium diligenter supplere. Necessitas autem ista est, quia visu aliquo privatus valde reculit; spem tamen habet in Deo, per medicinam. quam Altissimus de terra produxit, se visum recuperaturum, si quietem et commodiorem vivendi rationem penes matrem suam in patria, ut hactenus habuit, ita deinceps habuerit, praesertim cum iam altero oculo praeter spem omnium melius cernere incipiat. Itaque petierunt terminum praesentem ad mensem maium continuari Et dominus rector, afflicto nolens addere afflictionem, neque tamen volens commoditatis universitatis oblivisci. eundem terminum continuavit ad quartale Cinerum proxime sequens alias ad feriam secundam post dominicam Reminiscere¹⁾. Quae quidem omnia acta sunt praesentibus magistris, quibus supra, bedellis universitatis et familia domini.

627. [p. 534]. Stanislaus Grocholisky — Albert Wedrogowski. Anno eodem die 11 ianuarii.

In termino ex citacione proveniente coram officio rectoratus, Stanislaus Grocholiski, civis Cracoviensis, contra magistrum Albertum Wedrogowski, minoris collegii collegam, proposuit, quia ipsi Alberto Wedrogowski, magistro et collegae, loco pignoris. dum careret pecunia ipsi pro foeni acervis decem solvenda, dedit clenodia argentea deaurata, tunc specificata, quae quidem clenodia paratus est ab ipso eximere, sed ipse pecuniam accipere non vult. Magister Albertus We-

¹⁾ 28 Iatego.

drogowski respondit, se non negare loco pignoris ipsum Grocholski sibi dedisse ante sexennium, sed sub ea condicione, si non exemerit eadem clenodia ad festum Pascae tunc futurum, ad proprietatem ipsius magistri Wedrogowski perventura. quam ipse Grocholski actu et in effectu, nisi exemerit, esset perditurus. Negante id Grocholski et rectore de illicitis pactis admonente, cum magister Wedrogowski peteret se conservari in iure communi, quod talia pacta permittit, atque se iudicari secundum privilegia universitatis, dominus rector decrevit, magistrum Albertum Wedrogowski iuxta privilegia universitatis ab hinc in octava debere iurare hora 16 in haec verba: „Quia in pactis occasione clenodiorum in pignus datorum intercessit talis condicio: si non redemero haec clenodia pro festo Pascatis tunc proximo futuro. mihi Stanislaŏ Grocholsky peribunt et in tuam proprietatem cedent. Sic me Deus adiuvet et haec sancta Crux“.

628. [p. 534]. Dominus Iacobus Mollitor et procurator universitatis. [Die 11 ianuarii].

Ad officium rectoratus ad instanciam domini Iacobi Mollitoris accersitus magister Paulus Lodensis, procurator reddituum universitatis, interrogatus, cur non daret proventum pro quartalibus ex zuppis Wieliciensibus domino Iacobi Mollitori, ad lecturam ipsius ordinariam in iure canonico spectantibus, respondit. se eadem quartalia nondum percepisse. Et dominus rector die 11 ianuarii mandavit eidem procuratori, ut quartalia eadem reponat, postquam perceperit, non alibi, quam ad officium rectoratus, propter poenam decem marcarum solvendam, contra ipsum dominum Mollitoris per praecedentem rectorem decretam, si foveret quandam famulam Dorotheam Pudlowska, cui decreto cum non satisfacit, nec eandem mulierem scandalosam ex domo sua removit, sed in hactenus retinet, poenae in ipsum decretae succubuit pro fisco universitatis applicandae. Nihilominus praefato domino Iacobo Mollitoris mandavit, ne eandem mulierem amplius in habitacione et conversacione sua retineat, sub poena dupli ex quartalibus ipsius pro fisco universitatis detrahenda, vel si quartalia non sufficerint, aut aliquo casu interim defecerint, sub poena exclusionis ex collegio cum eadem muliere ut famosa ita scandalosa.

629. [p. 535]. Grocholiczki—Wedrogowski. Die 18 ianuarii.

Termino iuramenti adveniente inter magistrum Albertum Wedrogowski et Stanislaum Grocholiczki ex decreto die 11 ianuarii lato et superius ad acta eadem inscripto¹⁾, utraeque partes attentabant terminum et coram domino rectore diligenciam protestabant. Sed quoniam hoc seorsim faciebant et videbatur transigendum negocium aliqua compositione ad evitandum iuramentum, dominus rector eundem terminum in vigore isto, quem hodie habere debuit, nullius partis iuri nocendo, continuavit ad primam iuris. Praesentibus bedellis et familia.

¹⁾ Ob. zapiske nr. 627.

630. [p. 535]. Instigator officii — dominus Mollitoris. [Die 13 ianuarii].

Dominus Iacobus Mollitoris ad instanciam instigatoris officii citatus die 13 ianuarii, contra quem instigator proposuit, quia ipse veniens ad habitationem rectoris inter caetera questus est, se fuisse iudicatum per rectorem praecedentem et condemnatum in decem marcis occasione coetricis alienandae de facto non de iure, ideoque non teneri ad reposicionem decem marcarum. in quibus nedum a praecedenti rectore anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo die 21 novembris. sed etiam ab ipsius vicerectore anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo nono die 11 septembris, immo etiam a praesenti rectore anno domini millesimo quingentesimo octogesimo die 11 ianuarii¹⁾ condemnatus sit. Ideoque minus iuste arrestatum ipsi esse per modernum dominum rectorem quartale ipsi ex zuppis Wieliciensibus per manus [procuratoris] reddituum universitatis ipsi solvi solitum et non alibi per primam occasionem acceptum reponendum, quam ad officium rectoratus esse. Dumque dominus rector diceret: „si putabas te iniuste condemnatum esse. recurrendum fuisse ad remedium appellacionis, priusquam decretum transiisset in rem iudicatam.“ et dicente domino Mollitoris: „ad quem mihi appellandum fuit?“... respondit rector: „ad consiliarios primum, deinceps, si gravaretur, ad universitatem“. Dominus autem Mollitoris respondit: „Quomodo illi me iudicare possint. qui propter ignoranciam legum et processus iuris iudicare nesciunt“. Quia ergo talia verba ausus est proferre in contemptum et levipendium rectoris tanquam capitis et consiliariorum eius immo et totius universitatis, oblitus iuramenti sui de promovendo bono universitatis. peciit idem instigator ipsum in poena statuti condemnari. Interrogatus dominus Mollitoris, quidquam ad istam proposicionem instigatoris responderet, dixit, se ignorasse de hoc statuto et non meminisse, si quid tale dixerit, attamen, si quid dixerit, eadem omnia revocare exnunc. prout extunc. Instigatore officii impugnante, non sufficere universitati, si dominus revocat notam. qua illam aspersit, nec statutum ad revocacionem condemnat sed ad poenam pecuniariam vel poenam carceris tales. qui ex suppositis universitatis contra eandem aut privilegia eius vel contra rectorem aliquid verbum detractivum aut piarum aurium offensivum dixerit. Et dominus rector perlecto statuto. de verboque ad verbum pronunciato, praedictum dominum Iacobum Mollitoris in poena decem marcarum condemnavit, intra tempus praefinitum in statuto ad fiscum universitatis reponenda, vel in defectu reposicionis ex quartalibus ipsius ex Wieliciensibus zuppis per procuratorem reddituum universitatis percipiendis ad officium rectoratus reponenda. A qua sententia et decreto rectoris dominus Iacobus Mollitoris verbo appellavit. Praesentibus domino Iacobo Gorsky et bedellis universitatis. Quam appellacionem etiam scripto interposuit apud dominum rectorem die 18 ianuarii et apostolos peciit, quos dominus rector in termino iuris se daturum obtulit.

¹⁾ Ob. zapiski nr. 596, 607, 628.

631. [p. 536]. Gorzissewski — Wissomyrski. [Die 18 ianuarii].

Anno et die eodem Ioannes Gorziszewski, civis Cracoviensis, citato ad praesenciam domini rectoris Matthia Wiszomyrski, arcium baccalaureo a sancta Anna, accusavit eum violenciae, ipsi et domui ipsius illatae, quia idem baccalaureus in domum ipsius veniens barbam illi violenter depilavit circa horam noctis quartam, matrem uxoris suae periculose cum cervicis excusione verberavit, hospites ipsius Ungaros molestavit Ex adverso Matthias Wissomyrski respondit. se gravissima affectum esse iniuria ab ipso Gorziszewski, nam — ut livores notabiles in facie denotabant et in manibus tam livores, quam tumores et vulnera ostendebant — ab eodem et complicitibus eius verberatus est et vix non interfectus. adhaec in locum sordidum inclusus atque per totam noctem retentus est. Et dominus rector, dum videret, quia in controversia ultro citroque aliqua sibi concederent, aliqua negarent, ad testes se revocantes, decrevit ad primam iuris inducendos testes.

632. [p. 536]. Caspar Marzeczeki -- dominus Iacobus Mollitoris. Anno, quo supra. die 26 ianuarii.

Famatus Caspar Marzeczeki, civis et tabernator Cracoviensis, contra dominum Iacobum Mollitoris, iurisperorum collegiatum. citatum et in termino comparentem, questus est. quia debitum pro cerevisia a quadriennio accepta, ad quatuor florenos computatum et tocies privatim et publice apud dominis rectoribus praecedentibus repetitum, [non solvit]. Et doctor Iacobus Mollitoris recognovit debitum mediante calculo verificandum, se tamen non habere. unde solvat, cum quartalia ipsi pro collegiatura ex zuppis Wieliciensibus non solvantur propter negligentem exactionem procuratoris reddituum universitatis. Et dominus rector accersito procuratore praedicto, quaesivit causam, cur negligenter, prout accusatur, exigat quartalia ex zuppis? Respondit. diligentissimam curam se adhibere in exigendo, sed propter defectum pecuniae officiales zupae nolunt esse solvendum. Tandem dominus rector decrevit, ut dominus Marzeczeki paululum expectet solutionem et interim calculum faciat cum domino Mollitoris. procurator vero pecuniam, quam primum acceperit, non alibi. quam ad acta rectoris reponat, ad dominum Iacobum Mollitoris pertinentem. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini.

633. [p. 537]. Ioachim sutor cum studiosis. Anno, ut supra, die vero 30 ianuarii.

Ioachimus sutor, tabernator de platea dicta *szwieczka*, contra studiosos Iacobum Pradzewski, Iacobum Karkazina, Adamum Giziczki, Abraam Lapanowski de bursa Ierusalem, citatos, gravi in querela proposuit, quia praeter antiquas iniurias et damna, quae illi anno proxime praeterito in domum suam venientes intulerunt — per dissipationem suis insolenciis hospitem non solvencium cerevisiam — nuper feria quinta,

quae fuit 26 ianuarii, post horam terciam noctis invasionem in domus ipsius conducticiam fecerunt et armatis manibus hostium domus et fenestralia secuerunt in magnam levitatem et detrimentum eius et coniugis et filiarum ipsius. Ad quam querelam praefati studiosi responderunt. vidisse quidem se invasionem istam et seccionem, verum se illi non immiscuisse, imo ne tetigisse quidem domum ipsius sed a longe stetisse — et pacifice deinceps in bursam Hierosalem, quam inhabitant, nondum tunc oclusam, rediisse. Ioachimo sutore contra ipsorum responsionem replicante, habereque tunc se testes allegante, dominus rector decrevit, inducendos testes ad secundam iuris, quae futura est die tercia februarii.

634. [p. 537]. Felix Soieczki, studiosus iurisprudenciae. Anno, quo supra, die vero prima februarii.

Felix Soyeczki, studiosus de bursa iurisperitorum. postulantibus gravibus, ut asserebat, negociis ipsius circa aulam regiam, peciit sibi permitti absenciam a bursa, donec negocia transigeret, veritus, ne poenam contra absentes ab eadem bursa. decretam et superius in actis rectoratus superius folio 261 descriptam¹⁾, incurreret. Et dominus rector, ne ipsi in negociis aliquo modo noceret, vel occasionem damni daret, absenciam eidem concessit ad initium commutationis aestivae. proxime a festo sancti Georgii imminentis, ea tamen condicione, ut nisi redierit ad primam diem, vel ad summum ad terciam diem innovacionis studiorum in commutatione praedicta aestiva, habitacione, iuxta hoc idem decretum folio 261 superius descriptum, privetur. Et praefatus Soieczki condicionem suscepit et pro absencia sibi concessa gratias egit. Praesentibus bedellis et familia.

635. [p. 537]. Doctores Skothniczky et Kromfelcius iurisperiti. [Die 1 februarii].

Coram officio et actis praesentibus rectoratus anno et die, quibus supra, comparens personaliter excellens iurisprudenciae doctor Petrus Skothniczky, satisfaciendo decreto et amabili composicioni ad acta praesencia superius folio 259 descriptis²⁾, excellenti iurisprudenciae doctori Iacobo Cromphelcio reposuit vestem subbam marduribus subductam in adamasco coelestini coloris, anticipando festum Purificacionis gloriosissimae Virginis Mariae³⁾, et petiit ab eodem doctore Cromfelcio in termino praesenti ex citacione quietari in perpetuum. Et dominus Iacobus Cromfelcius doctor eundem in sufficientissima forma quietavit, salvam tamen sibi relinquens accionem contra doctorem Skothniczki de adamasci in eadem subba destruccione.

Ibidem dominus doctor Iacobus Cromfelcius, satisfaciendo articulo alio eiusdem arbitralis sententiae. omnia chyrographa, quae ipsi dominus doctor Skothnicus quocunque loco et tempore ipse super se nomine debiti cuiuscunque dederat et quae ad eam usque diem inter se quovis pacto mutuo fecerant, mortificat in perpetuum, — praeter

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 613.

²⁾ Ob. zapisę nr. 623.

³⁾ 2 lutego.

chyrographa ad pecuniam communitatis iurisperitorum aut bursae ipsorum pertinencia. Et reservata sibi accione contra eundem dominum Skothniczky de libro commodo dato atque ipsi domino Iacobo Cromfelcio non restituto cum tribus reliquis restitutis.

636. [p. 538]. Doctores Cromfelcius — Skothnicus. Anno Domini 1586 die vero tercia februarii.

Doctor Iacobus Cromfelcius in termino ex citacione proveniente coram domino rectore proposuit contra doctorem Petrum Skothnicum, quia ipsi non restituit librum commodato datum et quia vestem marduribus subductam coelestini coloris, de cuius restitutione ipsum doctorem Skothnicum die prima februarii, ut superius in actis praesentibus apparet ¹⁾, quietavit. eandem restituit laceratam in multis locis. Petiitque ipsum compelli tam ad restitutionem libri, quam ad raparacionem vel solucionem vestis. Ad quam proposicionem responsurus doctor Skothnicus, primum protestatus est contra doctorem Cromfelcium, quia ille incidit in poenam centum aureorum per arbitros inter ipsos vallatam. quoniam renovat causam de libro, iam per eosdem arbitros sopitam. Deinde negavit, se lacerasse eandem vestem neque laceracionis occasionem dedisse tam per se, quam per alium. Petiitque salvam accionem sibi relinqui agendi de poena vallata et per ipsum dominum Cromfelcium loco et tempore suis sibi reponenda. Et dominus rector reservata salva accione decrevit, dominum Skothnicum debere iuramentum praestare ab hinc in octava, quia eandem vestem non laceravit neque lacerandi per se vel per alium occasionem praestitit. Sic eum Deus adiuvet et sancta evangelia.

637. [p. 538]. Ioachim sutor et tabernator. Anno et die eodem.

Ex decreto die 30 ianuarii per dominum rectorem, ut in actis supra ²⁾. lato, Ioachimus, sutor et tabernator cracoviensis, ad probandam intencionem et proposicionem suam contra studiosos induxit unum testem, alios vero se habere non posse asseruit, ideo quia vicini et inquilini ipsius testari non audent contra studiosos. Et dominus rector in causa magni praesertim momenti unum testem non sufficere dixit, Ioachimus autem sutor plures se habiturum recepit. Et dominus rector. salva et integra causa introducta, postulatum admisit. Praesentibus bedellis et familia.

638. [p. 538]. Doctores Cromfelcius et Skothnicus. Anno eodem, die vero decima februarii.

In praesencia doctoris Iacobi Cromfelcii doctor Petrus Skothnicus, satisfaciendo decreto superius inscripto ³⁾, ita postulante domino

¹⁾ Ob. zapiszkę nr. 635.

²⁾ Ob. zapiszkę nr. 633

³⁾ Ob. zapiszkę nr. 636.

Cromfelcio, nec volente dimittere ipsi iuramentum corporale ad sancta evangelia, iuramentum praestitit ista forma, quae in decreto est expressa.

639. [p. 538]. Instigator officii contra studiosos. Anno et die eodem.

Ad querelam magnifici domini palatini Cracoviensis contra studiosos de bursa Ierusalem Iacobum Pradzewski, Iacobum Karkarzina, Abraamum Lapanowsky cum ipsorum complicitibus, ex protestacione in officio et actis castrensibus facta, occasione violentae strepitu armorum invasionis et viginti seccionum in ostium et fenestras lapideae acialis circa ecclesiam beatae Virginis in platea sancti Floriani et excussionis membranarum lapidibus lateribus circa horam septimam noctis, dominicam proxime praecedentem subsequentis. Instigator officii proposuit et nedum insolentiam magnam sed demenciam extremam ipsorum secundum leges, privilegia universitatis et secundum mandatum generale domini rectoris, ne deinceps talia et ipsi et alii ipsorum exemplo in dedecus universitatis et suum grande periculum patrare auderent, puniendos (sic) petiit. Ad quam proposicionem et postulacionem instigatoris studiosi praefati responderunt, se non dedisse occasionem ad talem tumultum, sed vim ipsis illatam vi repulisse. Instigatore officii replicante: „quandoquidem fatentur, se ultos esse iniuriam propriam strepitu armorum contra iuramentum, dum universitati incorporarentur, praestitum et concedunt, nocte profunda se extra bursam, quam inhabitant, fuisse et per plateas discursisse, peto ipsos in poena periurii et deinceps iuxta statutorum disposicionem condemnari“. Et dominus rector causam praesentem cum toto ipsius effectum limitavit ad primam iuris [ad] horam vigesimam causa melioris informacionis ab iis, qui iniuria sunt affecti. Prasentibus bedellis et familia domini.

640. [p. 539]. Andreas Szawlowski et executores testamenti domini Petri Posnaniensis. Anno et die, quibus supra.

Nobilis Andreas Szawlowsky de Podlachia coram officio et actis praesentibus recognovit, quia ex manibus reverendorum dominorum Martini Pilznensis, canonici Cracoviensis, Ioannis Posnaniensis, scholastici Scarmiriensis. Valentini Brzostowski, plebani Raciborowiensis, executorum testamenti reverendi olim et clarissimi doctoris Petri Posnaniensis, canonici Cracoviensis, praepositi sancti Floriani et plebani in Hadinow, Laszicze et Sararz in Podlachia, haec infra scripta accepit transferenda ad praedictas ecclesias in Podlachia. Primo duo antependia cum duabus mappis, noviter tunc comparata sedecem florenis et duodecem grossis, corporalia tria cum custodiis in *serzynki* involutis cum strophiliis eciam tribus, pro usu ecclesiae in Hadinow, in tali apparatu valde deficienti. Deinde duo exempla bibliorum polonicorum, alterum pro ecclesia Hadinoviensi, alterum pro ecclesia Sarazensi; et unam marcam polonicalem pro onere earundem omnium rerum perferendarum. Item recognovit, se accepisse a praefatis dominis executoribus

viginti florenos in moneta polonicali, nobili Stanislaŏ Pruszinowsky, reverendi olim domini Petri testatoris per multos annos famulo in plebanatu Lessiciensī. perferendos, prout hoc praedictus Stanislaus Pruszinowski manus suae proprio scripto, ad dominos executores dato, eidem Andreae Szawlowski commiserat cum potestate quietandi, si quid nomine ipsius impetraret et acciperet. De quibus omnibus praefatus Andreas Szawlowski praedictos dominos executores quietavit in perpetuum et omnia se bona fide facturum sub consciencia et nobilitate sua praesenti recognicione obligavit. Praesentibus magistro Andrea Zielienski, decano et magistro Valentino Vidavio, canonico ecclesiae sanctae Annae, collegis maioris collegii, Ioanne Sirocensi, Andrea Iagielski, studiosis, Simone Albimontano, Stanislaŏ Zabloczki. bedellis universitatis.

641. [p. 539]. Custodes thesauri universitatis cum executoribus, ut supra. Anno, quo supra, die vero undecima mensis februarii.

Coram officio et actis praesentibus comparentes personaliter reverendi et venerabiles domini, sacrae theologiae doctores, Stanislaus Pincevius, decanus et Nicolaus Bodzecinus, custos ecclesiae collegiatae sancti Floriani, custodes thesauri universitatis et collegii maioris, recognoverunt, se accepisse per manus reverendi domini doctoris Martini Pilznensis. canonici Cracoviensis et executoris testamenti reverendi olim domini doctoris Petri Posnaniensis, praepositi ecclesiae sancti Floriani et canonici Cracoviensis, ipsius et coexecutorum eius magistri Ioannis Posnaniensis, scholastici Scarmiriensis et Valentini Brzostowski, plebani Raciboroviensis. nomine, in publica convocacione [per] totam universitatem anno praesenti die 15 ianuarii celebrata cum magna animi gratitudine acceptasse tredecem pocula argentea in circumferenciis deaurata et affabre praeparata in unaque teca clausa, vulgo *rostruchanki* dicta. cum ea, quae tunc interposita est, condicione, ut anima praefati testatoris oracionibus Christi fidelium in mandatis rectoris, singulis quartalibus fieri solitis, inter reliquos doctores et benefactores universitatis per baccalaureos sacrae theologiae, interim concionem sacram ex antiqua consuetudine facientibus, diligentissime commendetur ex nunc et in perpetuum. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini rectoris. Quae quidem pocula valoris supra 200 florenorum monetae per ipsos custodes thesauri in locum publicum servata et aliis clenodiis universitatis adscripta et adiuncta sunt, praesente praeposito maioris collegii et procuratore reddituum universitatis.

642. [p. 541]. Doctores Cromfelcius et Skothnicius. Anno et die, quibus supra [19 februarii].

Doctor Iacobus Cromfelcius veritus, ne protestacio domini Petri Skothnicii anno eodem die vero tercia februarii in actis praesentibus facta ¹⁾ aliquid ipsi detrimenti in posterum adferat, eundem dominum

¹⁾ Ob. zapiskę nr. 636.

Petrum Skothnicium citari curavit ad docendum, quonam modo ipsi vadium, de quo protestatus est, solvendum succubuerit. Qui in termino citacionis ad eandem proposicionem se non debere respondere dixit, quia ipsius esset — iuxta iuris communis disposicionem — dominum Iacobum Cromfelcium citare ad suam protestacionem contra ipsum factam. Et dominus rector decrevit, utrique parti iure communi liberum esse ad protestacionem additare et, quod praesentitur, imminenti periculo occurrere. Et iniunxit partibus ulterius in causa procedere. Et dum dominus Skothnicus urgeret, ipsum dominum Cromfelcium succubuisse vadium vallatum per dominos arbitros centum aureorum ideo, quia ea renovaret, quae per ipsos sunt sopita, eciam occasione libri, de quo ipsum dominum Skothnicium coram officio rectoratus impetiverat, dominus rector decrevit: Si non satisfaceret iis, quae sunt expresse in sententia dominorum arbitrorum posita, vel eadem in dubium vocaret, dominus Cromfelcius succubisset poenae vallatae. Sed quia intentavit accionem ipsi domino Skotnicio de eo, quod expresse non est positum in sententia arbitrorum, non succubuisse. Ideo protestacionem domini Skotnicii contra dominum Cromfelcium factam nullius esse momenti ex nunc et in perpetuum. Ab accione vero domini Skothnicii per dominum Cromfelcium de libro, ut praemissum est, intentata liberum facit semper. — Praesentibus licenciatis iuris Stanislao Radosicio et Martino Biecio atque bedellis universitatis.

643. [p. 541]. Dominus Skothniczki — Stanislaus Radosicius licenciatus. Anno et die eodem.

Doctor Petrus Skothnicus citatum magistrum Stanislaum Radossicium. licenciatum iuris, accusavit, quia non satisfecerit decreto domini rectoris pro parte sua anno Domini 1579 die 18 decembris, ut superior in actis¹⁾ habetur, prolato. Petitque decretum illud in executionem poni. Magistro Radosicio inopiam et defectum pecuniae allegante et petente. ut ex quartalibus ipsius in zuppis Wieliciensibus repetat et accipiat. Et dominus rector causam praesentem ab hinc ad dominicam Laetare²⁾ cum executione decreti limitavit, ut interim dominus Skothnicus experiatur, an eadem pecunia sine damno et magna sua difficultate accipere possit.

644. [p. 542]. Doctor Petrus Skothnicus — Iacobus Cromfelcius. Anno et die eodem. [Die ultima februarii].

Coram actis praesentibus doctor Petrus Skothnicus recognovit, sibi satisfactum esse per doctorem Iacobum Cromfelcium de pecunia quinque marcarum, quas numerandus illi erat feria secunda post Conductum Pascae proxima³⁾ iuxta decretum arbitrorum et amicabilem composicionem inter ipsos latam et in actis praesentibus anno Domini 1579 die 23 decembris inscriptam⁴⁾ De quibus quinque marcis exnunc

¹⁾ Ob. zapisęę nr 621.

²⁾ 1^a marca.

³⁾ 11 kwietnia.

⁴⁾ Ob. zapisęę nr. 623.

ipsum doctorem Iacobum Cromfelcium quietat sub ista tandem conditione, ut ipsi, quam primum redierit doctor Skothnicus Cracoviam, det duos florenos in moneta polonicali — et uno quartali proxime sequenti, alias tredecim septimanis, ad altare divi Thomae Aquinatis in ecclesia cathedrali Cracoviensi missas et alia onera expediat propriis suis sumptibus per se vel per alium. Praesentibus, quibus supra [venerabili Felice Dębno, praedicatore ecclesiae sancti Floriani et bedellis universitatis].

645. [p. 542]. Praepositi bursarum—instigator officii. Anno et die, quibus supra.

Praepositi bursarum Hierosalem [et] philosophorum, ad instanciam instigatoris officii citati, quia iuxta conclusionem universitatis non attendebant in mandato proxime praeterito, quoniam studiosorum abfuissent a mandato rectoris in quartali Cinerum in ecclesia sanctae Annae celebrato. Et praepositi in vim responsionis alii dixerunt, se nescivisse de conclusione universitatis, quoniam nuper Cracoviam venerunt, alii scire se. qui abfuissent, sed ex causis. Dominus rector decrevit postea neminem excusaturum ignoranciam crassam, nec ipsorum esse causas absentiae cognoscere. sed vel rectoris universitatis, vel bursarum seniorum.

646. [p. 543]. Instigator officii contra absentes. Anno et die, quibus supra.

In termino prima iuris post Epiphaniarum¹⁾ in hodiernam diem continuato comparentes personaliter venerabiles magistri Ioannes Curoloviensis. licenciatus. Martinus Clodaviensis. sentenciarius. Stanislaus Marennius, sentenciarius sacrae theologiae. ecclesiae collegiatae sancti Floriani in Cleparz canonici, Petrus Slovacijs. astrologus, praeeccupando instigatoris officii accusationem suppliciter petierunt, ad certum et competens aliquod tempus adhuc prorogari absentiam venerabili magistro Iosepho Uredovio, collegae maioris collegii et canonico ecclesiae collegiatae sancti Floriani, quoniam prorogacio prior et continuacio propter brevitatem temporis et longam hinc distanciam Romam usque ad noticiam ipsius nondum potuit pervenire. aut — si pervenerit — responsum ipsius tam cito huc perferri non potuit. Et dominus rector eundem terminum prorogavit et continuavit ad feriam secundam post dominicam Misericordiae²⁾ ea tamen conditione adiecta. ne vel ipse magister Iosephus Uredovius vel procuratores eius tunc allegare possint vacancias, nec ideo occasionem petendi habeant libertatem a termino. quia et praesens et futurus terminus est continuatus ex termino, qui inciderat in diem legibilem post Epiphaniarum, ut supra in actis praesentibus folio 262.

647. [p. 543]. Anno et die eodem. Similiter comparentes in termino hodierno, ex prima iuris post Epiphaniarum in praesentem

¹⁾ 8 stycznia. Obacz zapiskę nr. 626.

²⁾ 18 kwietnia. Obacz zapiskę nr. 655.

diem continuato¹⁾, venerabiles magistri Valentinus Vidaviensis, collegii maioris collega, canonicus ecclesiae collegiatae sanctae Annae et Clemens Vielicensis, minoris collegii collega, praecoccupantes similiter accusationem instigatoris officii, petierunt, ad certum et competens aliquod tempus iterum prorogari et continuari absenciam venerabili magistro Iacobo Pilznensi, qui convalescit, gracia Dei, a gravi sua infirmitate et quantocius desiderat et efflagitat redire in universitatem et suae vocacioni respondere. Et dominus rector compaciendo afflicto, continuavit hodiernum terminum ad feriam secundam post Conductum Pascae²⁾, ea tamen condicione adiecta, ne vel ipse magister Iacobus Pilznensis vel procuratores eius tunc allegare possint vacancias, neque ideo occasionem arripiant petendi libertatem a termino, quia et praesens terminus et futurus est continuatus ex termino, qui post vacancias inciderat in diem legibilem post festum Epiphaniarum in primam iuris, ut supra in actis folio 262.

648. [p. 543]. Anno et die, quibus supra. Instigator officii accusavit in termino hodierno — ex continuacione termini supra descripti legitime provenientis — excellentis viri domini Nicolai Bodzecini, ecclesiae collegiatae sancti Floriani custodis, contumaciam, quia neque per se, neque per alium comparet in termino sibi praefixo, praesertim cum iam in collegium redierit ad suam residenciam. Et dominus rector habendo respectum ad defatigacionem ipsius ex itinere, praesentem terminum cum ipsius toto vigore ab hinc ad quindenam continuavit.

649. [p. 543]. Anno et die eodem. Similiter instigator officii in termino hodierno — ex continuacione termini supra descripti legitime provenientis — accusavit excellentis viri magistri Iacobi Charvinii, iuris licenciati, canonici Gnezniensis, contumaciam, quia neque per se neque per procuratorem suum comparet in termino ipsi praefixo et petiit ipsum secundum contenta monicionis et citacionis officio et lectura Institucionum imperialium privari et alium in locum ipsius permitti, quibus interest, vocari, ne universitas et facultas iurisperitorum amplius fraudetur in suis emolumentis, ex tali lectura provenientibus. Et dominus rector privacionem decrevit, eius tamen privacionis effectum ad ferias sancti Stanislai in maio proxime in anno praesenti celebrandas³⁾ suspendit. Praesentibus bedellis.

650. [p. 544]. Thomas Trabeczki — Hieronymus Chlapowski. Anno, quo supra, die 11 marcii.

Coram officio et actis praesentibus comparens personaliter Thomas Trabeczki, arcium baccalaureus, plenipotens Andreae Burzinski, studiosi, proposuit contra studiosum de bursa Jerusalem Hieronymum Chlapowski, quia praefatus Burzinski dedit illi commodato vestem dictam *gyermak*, quam idem Chlapowski apud Iudaeum oppignoravit, petiitque eandem vestem redimi et ipsi tanquam plenipotenti ad restituendum compelli. Et Hieronymus Chlapowski in vim responsionis re-

¹⁾ Obacz zapiszkę nr. 626.²⁾ 11 kwietnia.³⁾ 8 maja.

cognovit proposita. prout proponuntur et se velle facere satis postulacioni, sed hic Iudaeus interim abest, propediem, ut accepit ex aliis Iudaeis, rediturus; ideoque postquam redierit, se redempturum et restitutum eandem vestem recepit. Dominus igitur rector decrevit, ut Hieronymus Chlapowski hoc in effectu praestat ab hinc ad quartam diem sub poena statuti. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini.

651. [p. 545]. Instigator officii — Hieronymus Chlapowski. Anno et die, quibus supra.

Instigator officii proposuit contra Hieronymum Chlapowski, studiosum de bursa Hierusalem. quia ipse contra statuta universitatis et mandatum generale domini rectoris audet incedere eciam in praesentiam et ad tribunal rectoris in habitu corporis indecenti et prohibito studiosis, hoc est in calceis aulicis seu turcicis. Ad quam accusacionem Hieronymus Chlapowski respondit, se nescivisse, an hoc ipsi non liceat. Et dominus rector, crassa ignorancia non obstante, ipsum Chlapowski condemnavit in poena statuti sex grossorum, quam reponere debet sub poena dupli ab hinc quarta die. Praesentibus ut supra.

652. [p. 545]. Stanislaus Graiowski cum Beata vidua Anno et die eisdem [11 marcii].

Comparens coram officio et actis rectoratus Stanislaus Grayowski petiit sibi arrestum decrevi in omnibus rebus honestae Beatae viduae in bursa Ungarorum vulgo dicta manente, quae in subitanam aegritudinem incidit et clausis organis sensuum periculose decumbit, ut debitum, quod ipsi pro piscibus tenetur per medium eiusmodi arresti recuperare possit. Et dominus rector arrestum decrevit et matri familias, absente patre familias in eadem domo per bedellum intimare iussit. Quae coram domino rectore comparens, deferendo mandatis magistratus, se suscipere arrestum dixit, sed custodiam rerum eiusdem Beatae viduae se nolle suscipere, solenniter protestata est. Insuper protestata est, quia ipsa ad easdem res pocioritatem iuris habet ante omnes creditores, occasione census ab habitacionibus ipsi Beatae conductis, in quibus manet postulavitque, se circa istam pocioritatem iuris conservari. Et dominus rector decreto suo mediante ipsam seu eius maritum alias oeconomum eiusdem domus conservavit et conservat. Praesentibus, quibus supra.

Atque, ut dominus Graiowski suboravit, qui easdem res custodiat, et ne clanculum efferantur, — si et inquantum in ista periculosa valetudine eadem Beata defuncta fuerit, — quam primum domino rectori significet, ut res ipsius sigillo rectoratus obsignentur et ipse damnum non paciatur. Si quid vero maioris ponderis et melioris aestimacionis iam sit ablatum, ut asseritur, per matrem ipsius Beatae decumbentis, in foro competenti ab ipso requiratur vel solucio debiti occasione arrestatarum rerum repetatur.

653. [p. 546]. Stanislaus Graiowski — Sophia Dominicowa. Anno, quo supra, die vero 12 marcii.

Coram actis et officio rectoratus comparentes personaliter Stanislaus Graiowski et Sophia Dominicowa, mater Beatae olim viduae in domo universitatis vulgo bursa Ungarorum dictae, die undecima marcii inopinata morte defunctae, recognoverunt, talem inter se fecisse compositionem et amicabilem concordiam: Quia idem Stanislaus Graiowski bona omnia et totam supellectilem post decessum eiusdem Beatae viduae ex officio domini rectoris universitatis Cracoviensis arrestata, occasione debiti decem octo marcarum pro piscibus salsis ipsi Grayowski per Beatam retenti, ex eodem arresto libere disponenda eidem Sophiae Dominikowa dimittit, sub hac tamen condicione, ut praefata Sophia Dominikowa ipsi Stanislaŧo Graiowski det et solvat viginti florenos in moneta Poloniae per mediam sexagenam computatos ad duas ratas, videlicet pro dominica Palmarum proxime ventura ¹⁾ decem florenos et pro festo sancti Stanislai in maio ²⁾ reliquos decem florenos. Et praefata Sophia Dominikowa hoc ipsum se facturam bono verbo promisit et praesenti obligacione, recedendo quo ad hunc actum a iurisdiccione sua civili, ad satisfaccionem se obstrinxit. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini rectoris.

654. [p. 546]. Seniores aurifices cum Valentino aurifice.

Coram officio et actis praesentibus seniores contubernii aurificum Cracoviensium questi sunt contra Valentinum Foltin, aurificem, manentem in domo universitatis vulgo Ungarorum dicta, quia ipsis laborem aurifici interciperet et onera civilia et contubernii ferre nollet atque societatem cum ipsorum contubernio suscipere recusaret. In vim responsionis Valentinus Foltyn dixit, se libenter velle suscipere contubernii aurificum societatem et opera artis facere, sed impensas, quae requiruntur ad talem suscepcionem, se praestare non posse, ideoque domum universitatis inhabitare, quae immunitates habet militares. Et dominus rector decrevit: „Quandoquidem domus universitatis vulgo Ungarorum dicta est militaris et inhabitantes ipsam aurifices nunquam cogeantur ad suscipiendam societatem contuberniorum neque hunc Foltin posse compelli, sed, si volunt eundem esse in contubernii sui societate, allevient illi onera ista, quibus sufficere non potest“. Et seniores aurifices receperunt haec perferenda ad suum contubernium. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini.

655. [p. 547]. Instigator officii contra absentes. Anno eodem die vero vigesima aprilis.

Instigator officii in termino ex limitacionibus terminorum supra descriptorum ³⁾ ad hodiernam diem proveniente accusavit contumaciam citatorum professorum ad residenciam in universitate et labores iuxta

¹⁾ 27 marca.

²⁾ 8 maja.

³⁾ Ob. zapiszkę nr. 646.

vocationem uniuscuiusque obeundos; videlicet reverendi domini Nicolai Bodzeczin, custodis et venerabilis magistri Iosephi Uredoviensis, canonici ecclesiae sancti Eloriani, qui in termino ipsis praefixo neque per se neque per procuratores suos comparentes, poenis in monitorio et citatione debite executis succubuerunt. Petiit itaque ipsos secundum contenta monicionis et citacionis collegiaturis ipsorum privari et concedi potestatem iis, ad quos pertinet, in locum ipsorum alios vocari, ne universitas amplius in suis commodis et debitis obsequiis fraudetur. Et dominus rector privacionem decrevit in utrumque, eius tamen privacionis effectum ad primam iulii suspendit. Praesentibus bedellis et familia domini.

656. [p. 547]. Magister Tanski — Makowska baccalaureus.

Anno eodem venerabilis magister Ioannes Tanski, senior scholae arcensis, questus est contra Sebastianum de Makowska, baccalaureum, quia ille tam per semet, quam per fratrem suum obambulando domos civium et nobilium a schola ipsius arcensi avocat diversis persuasionibus scholares ad paedagogiam suam, quam tenet apud magnum procuratorem castri cracoviensis. Quae omnia praefatus baccalaureus negavit. Et cum magister competentes probaciones habere non posset, quia testes inducendi essent alterius iurisdiccioneis, dominus rector decrevit, ut ab inculpacione iste se purget — iuxta privilegia — iuramento proxima feria sexta hora tredecima praestando. Etsi in posterum hoc facere, de quo inculpatus fuit, ausus fuerit. poenae unius sexagenae tocies, quociens deprehensus et legitime convictus fuerit, subiacebit. Quod decretum utraque partes per expressum susceperunt. Praesentibus bedellis universitatis et familia domini.

657. [p. 548]. Bursae philosophorum senior et communitas. Anno. quo supra. die vero 22 aprilis.

Provisor bursae philosophorum cum tota communitate studiosorum ipsi adhaerente contra senioremem eiusdem bursae gravi cum querela questi sunt de inhonestate inducta in bursam tempore nocturno. Rector decrevit, utrinque peccatum esse. quia et senior inducere non debuit inhonestatem et studiosi non debuerunt consurgere armata manu in senioremem, ideoque ab utraque carceres sustinendos. Provocatum [est] per studiosos ad consiliarios, qui ab rectore impetrarunt moderationem decreti.

658. [p. 548]. Officium castrense contra Irszman studiosum. Anno et die, quibus supra.

Discretus Albertus Irssman, studiosus in schola sancti Floriani Clepardiae manens, ad instantiam magnifici domini palatini et capitanei Cracoviensis, domini Petri Zborowski, — propterea quia conscius et in custodia fuit, quod manus suae scripto recognovit, dum quidam scholares, ex eadem schola sancti Floriani profugi, demolirent parietem

circa locum sepulturae evangelicorum extra muros Cracoviae, — ab universitate decreto rectoris est exclusus, a consorcio studiosorum, a libertatibus, a scholis et bursis, a defensione rectoris eiusdem universitatis proscriptus et in ordinem beanorum, in quo, priusquam incorporaretur universitati, fuit, est relegatus.

In rectoratu octavo reverendi domini doctoris Martini Pilznensis, ecclesiarum cathedralium Cracoviensis et Wratislaviensis canonici etc., actorum rectoratu finis.

Hoc anno circa festum sancti Michaelis reverendus dominus doctor Socolovius, praepositus ecclesiae sancti Floriani in Cleparz, ad praesentacionem universitatis ex iure patronatus per sacram regiam Maiestatem concessio¹⁾, primus institutus est et pacificam ipsius possessionem accepit.

¹⁾ Ob. Cod. dipl. univ. tom V str. 92 (z r. 1574).

INDEX

personarum, locorum et rerum memorabilium *).

- Abduccio puerorum, scholarium 28, 55, 56, 68, 106, 119, 340.
- Absencia a leccionibus, a residencia 47, 91, 92, 105, 118, 134, 160, 161, 164, 204, 205, 206, 208, 215, 218—9, 220, 221, 226, 228, 232, 238, 246, 248, 277—8, 284, 298, 299, 300, 320, 321, 323, 325, 331, 336. — Ob. Negligencia.
- a mandato rectoris 336.
- Absolutio ab excommunicatione 53.
- Acta castrensia 171, 243. — Ob. Castrum, Notarius.
- officialatus 203. — Ob. Notarius.
- rectoris ob. Rector.
- scabinalia 77.
- spiritualia 47.
- Actus carnalis 87.
- sabbativus 51, 214.
- Acupictor 125.
- Adamus, praefectus scholae OO. SS. 174. — Por. Bendorski Adam.
- sartor 99.
- medic. dr. ob. Brzeziny.
- senior bursae iuristarum ob. Mathla (Metellus).
- bedellus ob. Szamotuliensis.
- magister ob. Chęcini.
- physicus ob. Tuszyn.
- Advocatus Cracoviensis 261, oppidi Rozana 257, oppidi Ilkusch 262, de Biezanow 220.
- Aedificia academiae 267. — Ob. Domus, Lapidea.
- Aelementorum liber 19.
- Aestivale 209, 210.
- Aestuarium collegii maioris 173.
- Agricola Rudolphus 20.
- Aher (Haer, Haer) de Cracovia Philippus, decretorum doctor, a. 1537 altaris ad s. Annam et Mariam, a. 1546 senior bursae iuristarum, a. 1540 canonicus vratislaviensis 12, 13, 14, 15, 26, 47, 49, 54, 57, 58, 59, 61, 63, 65, 75, 123, 129, 130, 132, 134, 146, 148, 149, 150—2, 160.
- Ala 212.
- Albertus, studens de ludo s. Stephani 6.
- studens a ludo s. Spir. 72.
- praefectus domus Jerus., collega minor ob. Wędrogowski.
- coll. minor ob. Sieciechoviensis.
- de Ponte Regio, sartor ob. Strey.
- bedellus ob. Albimontanus.
- Albimontanus Albertus, bedellus universitatis (a. 1549—1570) 156, 164,

*) Cyfry oznaczają stronnice. Osoby występujące w Aktach wymienione są z ważniejszymi tytułami. (Rok przy pewnym tytule dodany oznacza datę, pod którą ów tytuł po raz pierwszy tutaj się pojawia). — Przy osobach występujących tutaj, a znanych z działalności pisarskiej, podany jest odsyłacz do »Bibliografii« Estreichera. (Odsyłacz przy literach O — Z odnosi się do »Bibliografii XV—XVI stulecia«, Kraków 1875).

- 193, 198, 200, 202, 205—6, 209, 215, 218, 220—2, 226, 229, 234, 235, 237—8, 241—2, 245, 247, 250, 253, 256.
- Albimontanus Simon, bedellus universitatis (a. 1569—1580) 252, 254, 256—7, 261, 265—6, 283, 285, 287, 293, 295—6, 301, 307, 334.
- Albinus Joannes, bacc., rector (gymnasiarcha) scholae sandomiriensis 54, 55.
- Album universitatis 128, 182, 196.
- Alciati Processus iuris 190.
- Alexander, canonicus Varschov. 252.
- Alimenta 5, 67, 177.
- Almanach 291. — Ob. Ephemerides, Judicia.
- Almarium 262.
- Altare (Ad) privilegium 309.
- angelorum in eccl. s. Spir. 234. — Ob. Kromfelt.
- Joannis elem. 310.
- Institucionum 235, 301.
- in eccl. s. Mariae 251, 263.
- tituli Assumptionis in eccl. Mariae Magd. 254, 269, 270, 279.
- tituli Annunciationis in eccl. s. Flor. 200.
- in eccl. s. Annae 49, (coll. iurist.) 123.
- Thomae Aquinatis 322, 336.
- Thomae cantuariensis 229, 234.
- s. Donati 264.
- s. Bartholomaei in eccl. cath. 292.
- OO, Sanctorum in arce crac. 49.
- Amicus Cracoviensis Stanislaus, mag. phil. [ob. Estreicher Bibliografia XII. s. 136] 267—8, 306.
- Amoncius Joannes, stud. de Lithuania 148.
- Ampulae argenteae 58, 60—1 (val. 20 gross.), 269, 270, 279.
- Andreas de bursa Ungarorum 309, 312.
- cantor d. Stephani 76.
- servus doctoris Noczkowski 12, 13.
- familiaris mag. Georgii 2.
- magister, senior bursae philos. ob. Kobylino.
- arcium baccal. ob. Jezow.
- coll. maior ob. Brzeziny.
- coll. minor ob. Dambrowski.
- Andreas doctor, senior bursae iurist. ob. Strzembosz.
- Anima (De) liber 206.
- Anna honesta 25.
- sororina doctoris Valent. Ravensis 209.
- Annonae caritas 258.
- Annulus 72 (valoris 4 flor.), 272, 322 (*drotow*). — Ob. Anus.
- Anus dependentes a peplo 72.
- Antepedia cum mappis 333.
- Antoninus [de Cassovia?], doctor medicinae (Pataviensis) [ob. Estreicher Bibl. XII. s. 177] 205.
- Antonius, doctor et prof. theol., decanus s. theol. ob. Napachanie.
- Annus gratiae 62, 64, 214, 254, 270, 294.
- Apolonia, uxor bedelli ob. Borkowice.
- Apostolos dare 70, 81, 215, 223. — Ob. Appellacio.
- Apotheca 7, apothecarius 27, 273.
- Apparitores castrenses 120, civiles 188.
- Appellacio 9, 20, 28, 43, 54, 69, 82, 84, 86, 97, 101, 108, 121—2, 152—3, 173, 175, 181, 197, 215, 219, 221, 222, 222, 236—7, 252—3, 271, 288, 289, 305, 311, 329. — Ob. Provocacio.
- Aquarum ductus 49.
- Arbitri 79, 143, 173, 175, 215, 218, 242, 324, 335. — Ob. Compositio, Compromissum.
- Archus 195.
- Arena (in) prior 186, conventus 195.
- Arenda (arendacio) villarum et domorum universitatis 115, 135, 155, 184, 200, 274, 275, 279, 286, 296, 297—8, 300.
- Aristoteles 20 (Exposicio), 206 (Analecticum libri, de anima).
- Arithmeticae leccio 17.
- Arma 8, 50, 194—5, 202, 304 (armata manus). 333. — Ob. Archus, Cultrum, Cathedra, Gladium, Sagitta.
- Armatura 314.
- Armenus 126.
- Arnoldus Valentinus, capitaneus praet. 196.
- Aromatarius 151.

- Arrestacio, arrestum 57, 60, 176, 191, 299, 260, 282, 291, 338. — Ob. Sequester.
- Artes, Artistae ob. Collegium, Domus, Facultas.
- Artifices 139, 140, 274—5, 286, 300. — Ob. Aurifices, Cechmagister, Sarctores.
- Artis Veteris lectura 30, 51—2 (exercitium). — Ob. Lectura.
- Arundinensis ob. Trzciana.
- Arx Cracoviensis 49, 201, 259. — Ob. Altare, Castrum, Ecclesia, Schola.
- Astrologia et astronomia ob. Collegiatura.
- Astrologus universitatis 85—7, 89, 227—8, 231, 327, 336.
- Astronomus 34, 291. — Ob. Almanach.
- Augustini liber 219.
- Aula regia 151, 171, 331.
- Aurifaber (Cracovita) Stanislaus, doctor theologiae, a. 1539 poenitenciarum in arce, a. 1540 custos s. Floriani 10, 49, 53—4, 73.
- Aurifices (aurifabri) 2, 7, 301, 314, 339.
- Authentica Habita, bulla 31.
- Baculus 24, 195
- Bądorski ob. Bendorski.
- Baionhazi Franc., Hungarus 205.
- Balneum 41. 262.
- Baltazaris sutoris uxor 95, 96.
- Bandorski ob. Bendorski.
- Bangh Franciscus, patricius crac. 137.
- Bank Joannes 23.
- Baranowski Nicolaus, praeconsul 196.
- Barba 70 (abrasio), 104 (hispida, pro-tensa), 330.
- Barbara ex platea Slawkov. 76. — focaria 258.
- Barbitonsor 9, 87, 196, 245. — Ob. Chirgus.
- Barchan 122.
- Barcke (Bercko) Gregorius, civis Prausnicensis 225—6.
- Barckowice (Barcovic) ob. Borkowice.
- Bartholomaeus pelliio 113. — mensator 275.
- Bartholomaeus altaria ad S. An-nam 2, 25—6, 46—7, 49. — magister 87. — famulus rectoris ob. Zadrowski.
- Barwicz Joannes et Hedvigis 209, 210.
- Bazanius Venceslaus, bacc. 267—8.
- Beanorum ordo 341.
- Beata vidua 338.
- Bedellus ob. Notarius universitatis.
- Bedlenski (Bedlyensky, Bidlen-ski) Stanislaus, civis crac. 10, 11, 33.
- Begiel Joannes 282—3, 285, 287.
- Behm ob. Martinus.
- Bellovacensis Vinc. (Speculator) 197.
- Belze Jacobus, arcium magister, altaria ad s. Spir., ob. Kromfelt Jac. — (Belsze, Belza) Martinus, iuris doctor, a. 1536—1537 rector univ. 1, 2, 3, 4, 8, 22, 30, 33, 35—6, 38, 41, 44—5, 73, 91.
- Belzik Jacobus doctor ob. Kromfelt.
- Bendel Jacobus 253.
- Bendorski Adamus 175. — Ob. Adamus. — (Bandorski) Felix, arcium magister, a. 1542 theol. licenc., a. 1545 canonicus s. Annae et coll. maior, a. 1558 canon. s. Floriani 51, 80, 116, 137, 157. 207, 213—4, 216, 218—9. — Stephanus, arc. bacc., moderator scholae 174—5, 195.
- Benedictus magister, coll. min. ob. Kozmin. — ob. Kotarski.
- Benefactores univers. 334.
- Beneficia univers. 61. — Ob. Collegiatura, Zuppae.
- Bernardus studens 6.
- Bercko ob. Barcko.
- Bertachini Repertorium 190.
- Beyey Christophorus 205.
- Biala (a) Vitus, sacr. litt. prof., prior conv. Praed. 128.
- Bielaczow Stanislaus, iuris bacc. 205.
- Biblia (liber) 206, polonica 333.
- Bibliopolae 10, 59, 66, 85, 204, 282. — Ob. Chalcographi, Impressores.

- Bibliotheca iuristarum 2, 22, 306, 320.
 Bidlenski ob. Bedlenski.
 Bidgostia (a) Joannes, famulus dni Rąbowski 171.
 Bidgostiensis Albertus, arcium bacc., 7, 10, 20, 21, 67, 131.
 Bieciensis cancellaria 155, 184.
 Bieciensis Albertus 39.
 — Joannes 178.
 — Josephus Menert 250.
 — (Biecius) Martinus, coll. minor, licenciatius iuris 248, 250, 277, 291, 301, 335.
 — (Byycz) Paulus, disc. ludi 27, 28.
 — Stanislaus 37—8.
 Biedrzycki Joannes 218.
 Biel (Byel, Byelski) Stanislaus, prof. theol. 18, 55.
 Bierzanyenski Joannes 148.
 Biezanow capitularis 220.
 Birrum 17.
 Blasius studiosus, Hungarus 151—3.
 Blazek Mathias, cmetho 220.
 Bobowa (de) Joannes (Fabius), arc. bacc. 226.
 Bobowski plebanus 164.
 Bochnenses zuppae ob. Zuppae.
 Bochnia (a) Albertus, tabernator 106.
 — (de) Andreas, magister 24, 47.
 — (de) Barbara 5.
 — (a) Sbigneus, arc. bacc. 206.
 Bodzaczin ob. Bodzenczin.
 Bodzeczki Stan., mastella crac. 275.
 Bodzenczin Franciscus, de s. Stephano 140.
 — (Bodzaczin, Bodzeczcin, Bodzeczcinus, Bodzancinus) Nicolaus Joannis, arcium bacc., notarius publ., et univ., a. 1550 praepositus domus artistarum. a. 1571 phil. et litt. sacr. doctor, a. 1566 s. Floriani canonicus, a. 1571 can. vratisl., a. 1571—3 rector univ., a. 1576 custos s. Flor., custos thesauri univ. 31, 35, 42, 44, 45, 157, 161, 171, 173, 242, 254, 258, 265—6, 268, 272, 277, 292, 298, 321, 325, 334, 337, 340.
 Bohemus ob. Głaywicz Georgius.
 Bonaventura sanctus 25.
 Bonicanensis Berardus, episcop. Cameriensis, legatus apost. 225.
 Borakovius de Varsavia Joannes, stud. 248, 250.
 Boratinski, vicecapitaneus castri 194.
 Borek Stanisł., decanus cracov. 90, 123.
 Borkowice (Borkowycze) (de) Nicolaus dictus Samson, a. 1539—63 notarius univ. (sapiencia, bedellus, executor) 50, 64, 65, 67, 69, 70, 74—7, 80—82, 86, 90, 94, 95, 98, 103—4, 108, 110, 125, 128, 142, 144—5, 156, 159, 170, 166, 171, 176, 178, 191—2, 196—9, 200, 202, 206, 208, 209, 214, 215, 222, 229, 231—2, 234—5, 237.
 — Apolonia, uxor eius 200.
 Borkowski Christ., studiosus 216—7.
 Bornemissa Franciscus, Hungarus 153.
 Borszinski Petrus, arc. mag. 225.
 Botharzynski M. 186.
 Braseator 303. — Ob. Tabernator.
 Brem de Cracovia Thomas 251.
 Brendis Martinus 131, 152.
 Breviarium Romanum 90, scriptum 130.
 Breyter Lucas 225.
 Briger Joannes, archid. Glogov. 242.
 Brog lapidea 302.
 Bromirz (Bronysch) Stanislaus, studiosus 176, 187.
 Bromyrski Martinus 82—3.
 Bronysch ob. Bromirz.
 Brudowski Meczslaus 54—5.
 Brunakowsky Sebastianus 293—4.
 Brutky (de) Adamus 263.
 Brzezek (de) Andreas 52, 53.
 Brzezze (de) Zophia, coctrix 32—3.
 Brzeziny (Brzeszynny, Brzezini) (de) Adamus med. doctor, a. 1537 et sq. decanus med. facult. 22, 93, 151, 152, 185.
 — Andreas, arc. mag., collega maior, 252, 284, 299.
 — Mathias 32.
 — Simon, arc. bacc. 19, 24.
 Brzikow (in) plebanus (Makolski) 133.

- Brzostowski Valentinus, dioecesis prem., notarius publicus 123.
 — Valentinus, plebanus Raciboroviensis 333—4.
 Budziszow (de) Nicolaus arcium bacc., a. 1557 arc. magister et decanus fac. art. 10, 203—4, 211—2.
 Budzynski (Buzinski) Stanislaus magister, a. 1543 coll. minor, a. 1548 doctor 8, 92, 126, 151, 161—2, 175, 190, 193, 197.
 — Stanislaus, nobilis 190.
 — Valentinus 190.
 Buk (de) Albertus bacc. arcium 85—6, 89.
 Burkath Nicolaus 295.
 Bursa (Contubernium) canonistarum ob. iuristarum.
 — olim Germanorum nunc nova 37, 57, 59, 94, 95, 199, 205.
 — Jerusalem 7, 9, 10, 18, 29, 49, 52—3, 82—3, 85, 92, 102, 117, 151, 187, 194, 211, 243, 248, 281, 330, 333, 336—7, 338.
 — iuristarum (canonistarum) 2, 3, 6, 36, 54, 68, 70, 79, 92, 97, 101, 129, 130, 131, 134, 147—8, 149, 150—153, 160, 164, 197, 220, 246—7, 273, 290, 318—321, 331—2.
 — pauperum 6, 16, 18, 54, 89, 96, 109, 119, 121, 157, 178—9, 194—5, 217, 219, 284, 288, 289, 290—1, 295.
 — philosophorum 3, 5, 28, 33, 88—9, 186, 190, 194, 195, 248, 324, 340.
 — Ungarorum 73, 107, 300, 309, 312, 338—9.
 Bursae 110, 132, 162, 168, 169, 333, 336. — Ob. Carbana, Cellarium, Mendici, Provisor, Senior, Scholares, Terrianus, Testudo.
 Burzinski Andreas 337.
 Busko Ruthenica 123, 163, 164.
 Byecz ob. Biecensis.
 Byedrzycki ob. Biedrzycki.
 Byel ob. Biel.
 Byem ob. Ilkusch.
 Byycz ob. Biecensis.
 Caesareus de tempore 26.
 Caesarii Dialectica 197.
 Caffman ob. Kaufman.
 Calcei aulici seu turcici 308, 338.
 Calcographi ob. Chalcographi.
 Caligae 273, de zamesch 130.
 Calisch ob. Kalisz.
 Calix 58, 60, 269.
 Cameralia 36, 54, 134, 338.
 Camieniecz. Kamienieczsky ob. Kamieniec, Kamieniecki.
 Camisia 165.
 Campanila 213.
 Cancellarius regni (Ocieski) 206—7; vicecancellarius regni (Przeremski) 204.
 — universitatis ob. Episcopus cracov.
 Canonistae ob. Bursa, Collegium, Facultas.
 Cantarus invadiatus 7.
 Cantilenae 241.
 Cantor J. 72.
 Cantrifusor Mathias, magister 5.
 Cantrifusor 193.
 Cappella Rosarum 209, s. Mariae Magd. 279, 322.
 Capicz ob. Kapietz.
 Capitaneus cracoviensis 194 (vicecapitaneus Boratinski), 207 (Ocziezsky). 260 (Kmita), 296 (iudicium), 302 (vicecapitaneus Palczowsky).
 Capitulum 57 (s. Annae), 83—4 (s. Floriani), 303 (cancellarius capit. cath.).
 Captivacio 259.
 Capuscyanka ob. Kapuscianka.
 Carbana bursae 54, domus minoris 171.
 Carcer 28, 30, 32, 52, (in praetorio) 67, 71, 82, 102, 206, (episcopalis) 239, (arcis crac.) 259, 302—4, 307, 316.
 Carnisprivium 176.
 Carlinski ob. Karlinski.
 Carniczki ob. Karnicki.
 Carnult ob. Karnult.
 Carvathca 189.
 Carvinus ob. Charvinus.
 Casimiria (de) Barbara 121.
 Casimiriensis Famecius Simon, arc. bacc. 307.
 Casimiriensis civis 125.
 — schola 112, 121.
 — ecclesia S. Jacobi 145.
 Casprowicz ob. Kasprowicz.

- Caspar notarius ob. Zmigrod.
- Castellione Nicolaus, murator, lapicida, a. 1540 architectus murorum castris crac. 73—4, 100—1, 122—3.
- Castellione Hedvigis (Wlocho-wa), uxor Nicolai 73—4, 107, 111, 113, 122—3.
- Castrum cracoviense 73, 82, 120, 183, 186, 194, 195, 216, 258, 260, 340. — Ob. Acta, Castellione, Arx, Capitaneus, Carcer, Forum, Judicium, Officium, Schola.
- Catharina, uxor Adae ob. Szamotuliensis. — ob. Krupek, Laskosz.
- Cathedra doctoralis 224.
- Cathefracta 314.
- Catonis Praecepta 39.
- Kaufman ob. Kaufman.
- Caupo vini 188, 301. — Ob. Tabernator.
- Cechmagister 81 — Ob. Czech.
- Cedrowski Bartolomaeus 124.
- Cellarium 9, 295, 296, 308, 312.
- Cementum 100, 108.
- Ciemerman Stan. et Sophia 3.
- Censurae ecclesiasticae 7, 20, 59, 187.
- Census 24, 91, 93, 95, 109, 114, 118, 135, 155—6, 184, 199, 200, (altaris) 230, 253, (reempcionalis) 287, 307, (reempcionalis) 310.
- Cera 18.
- Cerdonia (Cerdonis) Martinus ob. Krokier. — (de) Gregorius ob. Tasznyk.
- Cesius Stanislaus ob. Czesla.
- Chabelski Simon 102.
- Chalcographus 66, 158. — Ob. Bibliopola, Impressor, Typographus.
- Chanczini (de) (Chanczinensis) Adamus, bacc., magister 37, 57, 64, 94, 104.
- Andreas 37—8.
- Stanislaus, praep. in Busko 152, 153, 164, 186.
- Charvinius (Carvinius) Jacobus, iuris bacc., a. 1579 iuris licenciatus, professor Instituc., a. 1589 canon. Gnesn. 301, 321, 326, 337.
- Chelmensis canonicus 234, 290. — Ob. Turobin.
- Chelmensis episcopus (Dziaduski) 210.
- Chirographus (cirographus) 56, 65, 122, 166, 191, 204, 208, 306, 318, 331.
- Chiroteca pro gradu doctoratus 139.
- Chirurgus (cirurgicus) 7, 27, 112—3, 121, 129, 216 (seu barbitonsor), 243, 251—2.
- Chlapowski Hier. 337—8.
- Chochman ob. Kaufman.
- Choczow (de) Stanislaus 157.
- Choynowski (Hoynowski) Felix, med. doctor 12, 13, 14, 15.
- Christophorus servitor ob. Storzych.
- Chrosnya (Chroszcznya) Martinus, arcium et med. doctor, colleg. in poesi 32, 34.
- Ciechanow (Cyechanow) (a) Petrus 139.
- Ciessielski Andreas [ob. Estreicher Bibl. XIV. s. 283] 117.
- Cieszkowita ob. Czeszkowita.
- Cingulus 4, 73, 206, 272.
- Ciphus argenteus 314.
- Cipsar (Cypsar) Stan., consul cracov. 1.
- Cirurgicus ob. Chirurgus.
- Cista lignea 202, rectoratus 37.
- Cizowski Joannes 117.
- Laurencius 134, 142.
- Clavisius Angelus 118.
- Clemens, librorum glutinator 308.
- Clementinorum libri 7, 20, 21.
- Clenodia 273, 289, 327, (universitatis) 334.
- Cleparz (Cleparz) ob. Kleparz.
- Klodaviensis ob. Klodaviensis.
- Cmethones 115, 137, 156, 184—5. — Ob. Ruricolae, Villani.
- Coassessores rectoris 80. — Ob. Consiliarii.
- Cocina (in) plebanus 209.
- Cobilino ob. Kobylino.
- Coclearia 46, 164, 209, 210.
- Coelo (De) et mundo 17.
- Coenobium divi Marci 182.
- Collega maior, minor ob. Collegium.
- Collegiata s. Annae, s. Floriani, OO. SS. ob. Ecclesia.
- Collegiatis (de) statutum 86.
- Collegiatura 34, 62, 206, 219, (resignatio, optio) 238, 268, 271, 299, 322, 340.

- Collegiatura Astronomiae 34, 277—9.
 — Astrologiae 231.
 — medicinae 287.
 — de fundacione Dombrowka 34.
 — in poesi 34, 60, 231.
 — ordinaria iuristarum 229.
 — novorum iurium 219.
 — S. Leonardi 109.
 — regalis 160, 204. — Ob. Professores regales.
 — Grammaticae 265—6.
 — villae Szidzinu 326.
 Collegium (Domus) iuristarum (canonistarum, canonicum, iurisperitorum, iurisconsultorum) 29, 35—6, 79, 41, 98, 123, 141, 150, 204, 227, 230, 251, 254, 255, 267, 268, 270, 300—1, 305, 308—9, 310, 315—6, 321, 323, 325.
 — (Domus) maius artistarum 2, 4, 7, 12, 16, 18, 22, 25, 29, 40, 44, 47, 50, 63, 64, 69, 81, 87, 91, 93—4, 114, 128, 129, 147, 173, 178, 182, 188, 198, 207, 208, 224, 227, 232, 233, 234, 236—7, 242—3, 245, 256, 258, 262, 264—5, 272, 276, 279, 283—4, 291, 296, 299, 308—9, 321, 334.
 — (Domus) minus artistarum 5, 7, 8, 10, 11, 23, 25, 30, 34, 36, 46, 50, 69, 86—7, 90—2, 97, 104, 109, 110, 143, 145, 158—9, 171—2, 208, 227, 231, 237, 242, 246—7, 251—2, 256, 260, 264—5, 277, 326.
 — artistarum (maius? minus?) 203, 301; artistarum et teologorum (maius) 64.
 Collopendium 9.
 Colo ob. Kolo.
 Comedia 251.
 Comendarz ob. Kommendarz.
 Comicia 109, Piotrowiae celebrata 158.
 Commissarii episcopi crac. 252.
 Communitas iurisperitorum 270. — Ob. Collegium (Domus).
 Compositio amicabile 79—80. — Ob. Arbitri, Compromissum.
 Comprivnicia (Comprownicia) ob. Koprzywnica.
 Compromissum 81, 242. — Ob. Compositio.
 Compurgatores 201.
 Conarzewski ob. Konarzewski.
 Conclusiones universitatis 268, 271—2, 301; domesticae 236. — Ob. Constitutiones, Ordinacio, Statuta.
 Congregacio universitatis 45, 81, 271. — Ob. Convocacio.
 Conopniczki ob. Konopnicki.
 Conservator univers. 45. — Ob. Episcopus crac.
 Consilia domus minoris 161.
 Consiliarii (Consilium) universitatis, rectoris 16, 19, 23—5, 28, 34—5, 37, 39, 65, 69, 73, 77, 79, 81, 87, 96, 114—5, 160, 172, 181, 195, 215, 235, 237—8, 244, 263—4, 271, 277—8, 290, 311, 317, 340 (provocacio ad).
 Consistorium ob. Notarius.
 Constitutiones universitatis 118. — Ob. Conclusiones, Statuta.
 Consuetudo, quae vim legis habet 234; scholarum 56.
 Consules (consulares) cracovienses 1, 33, 60, 83, 129, 162, 165—6, 169, 170—1, 190, 257, 299. — Ob. Proconsul (Praeconsul), Senatus.
 Contubernium ob. Bursa, Bursae.
 — iurisperitorum 255. — Ob. Collegium.
 — aurificum (seniores) 339.
 Contumacia 45, 52—3, 299, 321.
 Conventus in Arena 105; fratrum praedicatorum 128.
 Convivia 172—3, 306.
 Convocacio universitatis 18, 22, 26, 34—5, 39, 40—1, 49, 64—5, 67, 83, 97, 103, 120, 124, 172—3, 219, 223—4, 246, 248, 254, 268, 277, 316, 334. — Ob. Congregacio.
 Convocationes domus maioris 233.
 Coquina 209; collegii maioris 207; bursae 319.
 Corona aurea 183.
 Corpus iuris 222; canonici 197. — Ob. Jus.
 Corthenae 110.
 Corvinus Sebastianus, arc. bacc. 282.
 Cosmin ob. Kozmin.
 Cosmerow ob. Kosmerow.
 Costen ob. Kosten.
 Coszinski ob. Koszinski.

- Cotharski ob. Kotarski.
 Cozłowski ob. Kozłowski.
 Crabusz ob. Krabusz.
 Cracovia, Cracoviensis ob. Advocatus, Artifices, Carcer, Castellanus, Castrum, Coenobium, Consules, Contubernium, Conventus.' Domus, Ecclesiae, Episcopus, FEMALE, Institae, Judicium, Kiklaris, Lapidea, Lictores, Ludus, Mastella, Monasteria, Parrochiae, Platea, Praetorium, Schola, Senatus, Smatrus, Vendeta.
 Cracovia (de) Adam, doctor (1563) 227.
 — Adam, doctor iuris, senior bursae iuristarum ob. Matla (Mettelus).
 — Adamus, apothecarius 273.
 — Adamus, parochus Luborzcensis 208.
 — Andreas canonicus s. Flor., procurator capituli 30, 32.
 — Christopherus ob. Storzycz.
 — Franciscus 222.
 — Erasmus, dictus Vonzam, doctor iuris et theol., decanus iurispr. a 1538, a. 1541—2 rector 35, 39, 76—84.
 — Erasmus, mag., abbas Clarae Tumbae 63.
 — Jacobus, baccal. arcium ob. Gregier.
 — Jacobus, bacc. s. canon. 21—2.
 — Jacobus magister, moderator scholae s. Stephani 24.
 — Jacobus, magister, moderator ludi s. Virg. 55, 65.
 — Jacobus, lic. et lector ordinarius iuris ob. Molitor.
 — Jacobus ob. Kromfelt.
 — Joannes, collega minor 243—244. — Por. Wieczkowski.
 — Jacobus, senior domus eccl. s. Joannis 90, 111, 117.
 — Joseph, magister 17, 18, 19.
 — Lazarus, magister 70—1.
 — Malchiarus 194, 195—7.
 — Mathias, magister, canonicus eccl. s. Annae, praep. domus maioris 47, 93.
 — Mathias, murator 290.
 — Martinus, pelliio 56.
 Cracovia (de) Martinus 183, 189. — Por. Krokier.
 — Martinus studiosus 303.
 — Paulinus magister ob. Cracovia (de) Thomas.
 — Philippus, decretorum doctor ob. Aher.
 — Simon, magister, moderator scholae s. Spiritus ob. Scipio.
 — Stanislaus, arc. bacc. 19, 21, 22, 26. — Por. Radosicze.
 — Stanislaus, mag. phil. ob. Amicinus.
 — Stanislaus, collega maior, canon. s. Annae ob. Czyesla.
 — Stanislaus, doctor theol., custos s. Flor., ob. Aurifaber.
 — Thomas Paulinus v. Paulini magister, a. 1537 decanus arc., senior bursae pauperum, canonicus s. Annae a. 1548, canon. et procurator capituli s. Flor. a. 1553, praepositus s. Nicolai a. 1558 22, 29, 36, 47—8, 51, 152, 167, 174, 199, 206, 213, 261.
 — Theodulus, studiosus 124, 183, 189, 190—1.
 Craiowski ob. Kraiowski.
 Crasnostaw ob. Krasnostaw.
 Czacowia ob. Krawczowia.
 Creacio in doctorem 224.
 Cregel ob. Kregel.
 Criminales causae 43, 69. — Ob. Furtum, Homicidium.
 Cristina, ducissa Hessiae 165.
 Cristini Laurencius canon. Scarbimiriensis 129.
 Crokier Joannes, Martinus, Valentinus ob. Krokier.
 Cromer ob. Kromer.
 Cromphelt ob. Kromfelt.
 Crosno (Crosnensis) ob. Krosno.
 Crumphelt ob. Kromfelt.
 Crupek ob. Krupek.
 Crupski ob. Krupski.
 Crusvicia ob. Krusvicia.
 Cula ob. Kula.
 Cultrum alias *thessak* 203.
 Curia Caes. Maiestatis 219.
 — Romana 247.
 Curowski ob. Kurowski.

- Currus 262.
 Cursores facult. theolog. 219.
 Curta ob. Kurta.
 Curzelovius ob. Kurzelovius.
 Cutno ob. Kutno.
 Custodia 28. — Ob. Carcer.
 Custodes thesauri 318. -- Ob. Fiscarii,
 Fiscus, Thesaurus.
 Cyehanow ob. Ciechanow.
 Cypsar ob. Cipsar.
Czamaletum 130, 165, 209, 210.
 Czaple villa 114—5, 155, 184.
 Czarnkowski Andreas, secr. regius
 148.
 Czarnovoyska Nicolaus 171.
Czech 140.
 Czelacz (in) curatus 87.
 Czełuziński Stanislaus, stud. 216,
 217.
 Czerwiensis Nicolaus, magister,
 coll. maior 327.
 Czyśnik Petrus, iudex Tachoviensis
 165—6.
 Cziayktornia (de) Thomas, Unga-
 rus 287—8, 289.
 Czieszkwita (Czeyskovyth, Czie-
 skovita, Czyeszkowita, de Czie-
 skovicze, Czyeskovice) Marti-
 nus, a. 1537—38 magister arcium et
 decanus, canon. s. Annae, coll. maior
 18, 34—5, 44—4, 46, 63.
 Czirnivicensis abbas 197.
 Czosnowski Stan. 218.
 Czudzilo Stan., ollifex 121.
 Czyeyskovita ob. Czieszkwita.
 Czyesla (Cesius) Stanislaus, a. 1538
 —1540 collega maior, canon. s. An-
 nae et procurator capit. 48, 50—1,
 52, 56, 65, 66.
 Czyrnyczki Paulus, stud. 6.
 Czyzhewscy Laurencius, Johan-
 nes et Stanislaus 131.
 Dąbrowski Stawyschin Nicolaus
 nobilis 10.
 Dambek (Dąbek) de Ilkusch Ni-
 colaus, stud., a. 1545 notarius publ.,
 secr. episc. 29, 39, 117.
 Dambrowski Andreas mag. bon.
 arc. a. 1536 mag. scholae, a. 1537
 coll. minor, a. 1550 canon. posn. 4,
 18, 25, 26, 36, 161.
 — Albertus bacc. s. theolog., praedi-
 cator ad s. Mariam, a. 1552 collega
 maior 81, 157, 185, 213—4.
 — (de Sznyenna, Znena, Snena)
 Gregorius bacc. arcium et iuris, a.
 1542 doctor iuris canon., a. 1544 prae-
 pos. eccl. s. Annae 7, 10, 20—1, 79,
 94—6, 98—9, 100—1, 103, 105, 107,
 108, 111, 113, 122—3, 140, 142—3,
 144, 176, 179 180, 185, 198.
 — Nicolaus, plebanus in Żarnowiec
 201.
 Daniel, minister evangelicorum 302.
 Dębno (a) Felix, arcium bacc., a. 1580
 praedicator s. Flor. 202—3, 241, 336.
 Debitum 80, 97, 99, 100, 122, 124, 126,
 144, 193, 202, 208.
 Decani 4 (fac. canonist.), 22 (arcium), 35
 (theol.), 41, 44, 50—51 (fac. artist.),
 69, 73, 83, 103, 119, 223 (iurid.), 233,
 237 (artist.), 290, 306—7 (philos.), 317
 (iurisperit.). — Ob. Eleccio, Facultas.
 Decimae 93, 115, 155, 184, 224.
 Decimale lignorum 11, 39, 57.
 Decisiones Rothae 197.
 Decretum provisoris bursae 33.
 Dedenski (Dedynski) Stanislaus,
 studens de bursa Jerus. 52, 53.
 Dehonestacio 117. — Ob. Iniuria.
 Delacio 201.
Delia 203. — Ob. Pectorale.
 Depositum 193, 189.
 Deprecacio (deprecatoria verba) 36, 40,
 70, 107, 157, 173, 175—6, 187, 195,
 199, 209, 241, 277, 281.
 Diaboli opera 316—7.
 Dialectica 107 (Caesarii), 205 (Hispani).
 Didae Praeceptorium 26.
 Dieta salutis 25.
 Diffamacio 13. — Ob. Libellus famosus.
 Diffidacio 30.
 Dilacio 75.
 Dilectus (a Łowicz) Mathias, ma-
 gister 2, 12.
 Dionenes doctor 129.
 Dionisii libri 99.

- Discipulus 192. — Ob. Scholaris.
 Dismembratio ex plebanatibus 290.
 Dispensator 116 (minoris collegii), 164 (regis), 272 (maioris coll.), 282.
 Disputationes 219, 233, 247, 274, 297, 315.
 Dissipatio Academiae 154.
 Dobrichow ob. Dobrzecchow.
 Dobrosielski (Dobroszielsky, Dobroszielski, Dobroszelsky) Johannes, magister, a. 1540 coll. minor, a. 1553 bacc. theol. et canon. s. Annae, a. 1567 custos ecc. s. Floriani, a. 1572 coll. maior 51, 60, 198, 250, 265, 243—4.
 Dobrzankow (a) Johannes, a. 1583 dispensator maioris coll. 272, 282. — Ob. Dobrzankowski.
 Dobrzankowski Johannes, altaris s. Annae, a. 1545 disp. minoris collegii 116. — Ob. Dobrzankow.
 Dobrzecchow (Dobrichow) 77, 79.
 Doccio 43.
 Doctoralis cathedra 224.
 Doctoratus 139 (chyrothecae), 222, 224. — Ob. Promocio.
 Doctores arcium et medicinae non bulati 225.
 Doiazdow 253.
 Dombrowka (Dumbrowka) ob. Collegiatura.
 Dombrowski ob. Dambrowski.
 Domificator 113.
 Dominici de s. Geminiano Commentaria 98.
 Dominikowa Sophia, mater Beatae 338—9.
 Domuncula penes bursam Ungar. 297.
 Domus presbiterorum ad s. Johannem 117.
 — Walterotowa 59.
 — in platea mensatorum 296.
 — iuristarum, minor, maior ob. Collegium.
 — ob. Hyndergmach, Lapidea.
 Donati Metodius 39.
 Dorotea 175.
 — sutoris uxor 95, 96.
 Dotalicium 126, 207.
 Drobnyn (in) ecclesia 293—4.
 Droginya (in) plebanus 104.
 Drotowi annulus 322.
 Dubiczki Johannes ex Lithuania 257, 281—2.
 Ductus aquarum 49.
 Duda Stan., textor 253.
 Dziaduski Johannes, episc. chelm. 102.
 Działeszice Andreas mag. 51.
 Dziedzielowicz Johannes 146.
 — (Dzieciłowicz) Stanisł. 145.
 Dzierzkowski Albertus, altaris 229.
 Ecclesia ob. Altare, Capella, Schola.
 — s. Annae 2, 12—3, 18, 25, 47—9, 54, 56—9, 61—2, 64—6, 79—81, 85, 89, 93—5, 97—9, 100—1, 104, 107, 108, 111, 113, 116, 122—4, 137, 140, 142, 144, 148, 152, 167, 174, 179, 180, 185, 198, 200—1, 209, 215, 232, 237, 242—3, 246, 248, 274—5, 279, 282, 299, 307, 324—5, 334, 336—7.
 — s. Barbarae 85—6, 90—1, 106, 108, 253.
 — cathedralis 49 (praedicatio), 74, 88, 95—6, 130, 208, 215, 246, 256, 266, 307, 336.
 — Corporis Domini 207.
 — s. Egidii 161.
 — s. Floriani in Cleparz 2, 17, 23, 26—7, 301, 40—2, 44—9, 56—7, 60—1, 63—6, 73, 80—84, 86—7, 90—4, 97, 99, 100—1, 110, 114, 118—120, 126, 135, 138, 154—8, 162, 168, 174—5, 177, 179, 182—4, 192, 198—200, 207—9, 218, 220, 237, 242, 246, 248, 240, 254, 256, 258, 264, 267, 276—7, 281, 283, 285, 287, 290, 293, 294, 323, 325, 327, 333, 336, 337, 340, 341.
 — s. Jacobi 145.
 — s. Joannis 90.
 — s. Marci 185.
 — s. Mariae Magdalenae 254.
 — s. Mariae (beatae Virginis) 2, 12—3, 26—7, 28, 46, 48—9, 59, 168, 218, 228, 251, 261, 262—3, 333.
 — s. Nicolai 29, 35, 40, 44, 65, 80, 113, 123, 126, 149, 166, 179, 213, 214, 261, 310.

- Ecclesia Omnium Sanctorum* 3, 298.
 — s. *Stephani* 76—7, 90, 265, 266.
 — s. *Spiritus* 9, 15, 28, 33.
Economicorum lectura 17.
Educacio puellae 298.
Elbingensis 91.
Electio 103 (novi rectoris), 149 (decani), 152 (decani), 227, 270, 317 (decani).
Elisabetha, filia *Pawlewae* 272.
Endrichmani Grammatica 20. — Ob. *Hendrichman*.
Ephemerides 158, 159. — Ob. *Judicia*.
Episcopus cracoviensis 55, 59, 66, 67, 70, 78, 84, 108, 112, 117, 121, 138 (vicarius), 141 (vicarius), 163 (vicarius), 166, 168, 177, 183, 217, 219, 235—6, 239, 248, 252. — Ob. *Cancellarius*, *Conservator*.
Epistolandi modus 39.
Erasmus ob. *Cracovia* (de).
 — *Roterodamus* ob. *Roterodamus*.
Ethicorum libri 17.
Euclides 17.
Eustachius Stanisl. 37.
Evangelici 302, 341.
Eviccio 19.
Examen 5 (promocio), *magistrandorum* 51, 52, 233.
Exclusio de collegio 45, a *bursa* 68, ab *universitate* 302, 306, 341. — Ob. *Privacio*.
Excommunicacio 10, 15 (a *canone lata*), 24, 53, 84, 86, 93, 122, 156, 200, 222, 239, 255.
Executores (bedelli) ob. *Notarius*.
 — *testamenti* 46, 63, 99, 255, 269, 284, 293.
Exercitationes 22, 268, 272.
Exercitium 17 (de *Coelo*, *Metheororum*), 51—2 (De *generatione*, *Veteris artis*, *Posteriorum*, *Loycalium*, *Metaphysicae*).
Expunccio 210, 212.
Fabianus Hungarus 142.
Fabius Joannes ob. *Bobowa*.
Facieitergia 183.
Facultas arcium (philosophica) 10, 17, 22, 211, 213, 237, 253, 300, 306, 315.
 — *canonistica* (iuridica) 4, 63, 152, 221.
Facultas medica 94, 185, 304—5.
 — ob. *Artes*, *Collegium*, *Decani*, *Jus*, *Medicina* etc.
Famecius Simon 307.
Familia domus iurisperitorum 317, 319.
Famula ob. *Mulier*.
Febris 304.
Felix mag. ob. *Sierpcz*.
 — coll. minor ob. *Bendorski*.
 — med. doctor ob. *Sierpcz*, *Chojnowski*.
 — civis *Ravensis* 209.
Ferale crac. 1. — Ob. *Sepulturae locus*.
Feriae 112, 190, 236.
Ferrariense studium 128.
Ficinus Marsilius 193.
Fideiussores 4, 15, 19, 27, 28, 71, 141, 274, 282, 286, 298, 301.
Fides militaris 91, 110, 178. — Ob. *Juramentum*, *Sacramentum*.
Filippus, dux *Hessiae* 165.
 — decretorum doctor. canon *virat.* ob. *Aber*.
Fiscarii 202, 318.
Fiscus 231, 233, 247. — Ob. *Custodes*, *Procurator*, *Testudo*, *Thesaurus*.
Fisica, *Fisicus* ob. *Phisica*, *Phisicus*.
Florianowa B. *impressor* (*Unglerowa*?) 59.
 — *Halena* 158.
Focaria 95, 177, 180, 258.
Foghyelweder Andreas, civis 40.
Foltin Valentinus aurifex 339.
 — *Valentinus sellifex* 174.
Forum castrense 304. — Ob. *Judicium*.
Foxius Martinus, *arcium* mag., a. 1566 coll. minor, *medicinae* prof. [et doctor *Bononiensis*], a. 1579 *vicerektor* [ob. *Estreicher Bibl. XVI. s. 273*] 248—9, 309, 314.
Francia (ex) *Rupertus* 37.
Franciscus ob. *bacc.* 55.
 — *magister* ob. *Sandomiria*.
 — *pastor pecorum* 87.
 — *Hungarus*, *aulicus regis* 151, 152, 153.
Friser Georgius, civis 289.
Fuderae 165.
Fuga pueri 257. — Ob. *Abduccio*.
Funebrales 203. — Ob. *Sepultura*.
Furtum 31, 55, 313.

- Gadek a Plocia Mathias, mag. 182.
 Gadowski Laur., arc. bacc. 324—5.
 Gaiowski Joannes, bacc., praef. scholae 241.
 Galczina 68.
 Gambin Joannes, stud. 182.
 Ganda ob. Jezow Andreas.
 Ganellus Benedictus 225.
 Ganthowski Bartholomeus, vicarius crac. 177.
 Garbarz Martinus ob. Krokier.
 Gaulowski Petrus, notarius 221.
 Gawlowski mag. 228.
 Gawron de Crupnyki Nicolaus 185.
 Generacione (De) 17, 51.
 Geographica tabula 206.
 Georgius apothecarius 27.
 — arc. bacc. 68.
 — mag., moderator scholae OO. SS. 2, 3, 17.
 — advocatus 151.
 — discipulus barbitonsoris 196.
 Germanus 239. — Ob. Bursa.
 Germanicus sermo 68.
 Giebultow 88.
 Gieraltowski 157.
 Giganto Balthazar, civis Raguszanus 259—261.
 Giliwicz Albertus, civis et pistor crac. 301.
 Gimnasiarcha ob. Hymnasiarcha (praefectus scholae); universitatis ob. Rector.
 Giziczki Adamus, stud. 330.
 Glacz Jacobus vel Jodocus (Just-glacz), civis et mercator crac., 110, 111, 112. — Ob. Jodocus.
 Gladius 196, 203, 207—8.
 Glaywycz (de) Georgius, Bohemus 55.
 Glicius Pilsnensis Martinus magister, a. 1558 dec. fac. artist., a. 1562 coll. maior, canon. s. Annae, a. 1570 theol. doctor, can. s. Floriani, a. 1572 canon. vratisl., a. 1573—4 et 1577—8 rector univer. [ob. Estreicher Bibl. XVII. s. 166] 210, 226—7, 232, 233, 237, 254, 264, 267, 281, 290, 302—4, 307, 333—4, 341.
 Gliwicz (a) Simon, stud. 188—9.
 Glogoviensis archidiaconus (Briger) 242.
 Glowno Michael, mag., a. 1545 coll. minor, a. 1576 doctor medicinae 51, 96, 97, 117, 118, 297.
 Glutinator librorum 309. — Ob. Introli-gator.
 Gnesnensis archiepiscopus 54, 63, 112, 161; archidiaconus 202; canonicus 161, 163, 202, 326, 337.
 Gnoynik (in) plebanus 59.
 Gola Sophia 307.
 Golab Albertus 306.
 Golanowski Nicolaus 190.
 Gorcinus (Goricius) Petrus, coll. minor 326—7.
 Goreczki Nicolaus, custos vielunensis et canon. unieiov. 163.
 Gorha (in) plebanus 182.
 Goricius rb. Gorcinus.
 Gorski Abrahamus 122.
 — Franciscus, villicus 220.
 — (Gorsky) Jacobus, magister, a. 1573 coll. maior, a. 1574 doctor iurisp. et canon. cath. ploc., a. 1574 et 1576, 1578, 1579 rector univ., archid. gnesnensis, a. 1577 collega et praepos. coll. iurisp. [ob. Estreicher Bibl. XVII. s. 259—263] 176, 232, 284, 290, 292—6, 300, 308, 311, 317, 322, 325, 329.
 — Stanislaus, stud. 117.
 Gorziszewski Joannes, civis 330.
 Gosliczki Laurencius [ob. Estreicher Bibliogr. XVII. s. 276—8] 218.
 — Paulus, stud. 239.
 Gostyn (Gostynyn) Jacobus, magister arc. 22, 51.
 Gostynin Gregorius Nicolai, publ. notarius 205—7, 214, 218.
 Gostynski (Gostenius) Andreas, dictus Recepta, arc. magister, a. 1566 coll. minor [ob. Estreicher Bibl. XVII. s. 288—9] 211—3, 248—9, 261.
 — Stanislaus, dictus Recepta, advoc. Cracoviensis 261.
 Gothfycz (Kothfycz) Nicolaus 24.
 Gothsckalci Simonis Metudius 25.
 Graboschice Josephus, stud. 196.
 Gracia rectoris 53, 321.

- Gracialistae domus minoris 161.
 Graiowski Stan. 338—9.
 Grammatica 6, 20, 106, 206. — Ob. Collegiatura, Helias, Hendrichman, Perrotus.
 Gregier providus 31.
 — Jacobus, bacc. arc. 30—1.
 Gregorius baccal. ob. Novicampianus.
 — coll. maior ob. Sambor.
 — litteratus 151, 153.
 — procurator ob. Novicampianus.
 — rector ob. Szamotuliensis.
 — venerabilis [Szamotuliensis?] 34.
 — substitutus s. Barbarae 108.
 Grocholski (Grocholiski) Stanislaus, civis crac. 327—8.
 Grochowsky Nicolaus 157.
 Gromphelt (Grumphelt) Jac. ob. Kromfelt.
 Grosewna Elisabeth 71, 72, 75.
 Grot (Groth) Stanislaus, olim iurispr. stud., notarius 255, 269.
 Groyczki Bartholomaeus [ob. Estreicher Bibl. XVII s. 403] 260.
 Grumkowa de Wyelopolye Zophia 26—7.
 Grumphelt ob. Kromfelt.
 Grzebski Stan., arcium mag. [ob. Estreicher Bibl. XVII s. 447—8] 250.
 Grzymala (Grzimala) Mathias bacc. iuris pont., notarius, plebanus in Dobrichow 12, 15, 31, 77, 78—9, 132, 147, 186.
 Gumowski Jacobus, notarius, senior telonei 260.
 Guthowski Stanisł., aurifaber 301.
 Gwiazdowski (Gwazdowski, Gwazdowsky) Jacobini Jacobus, de Pobiedziska, baccal. et notarius publicus, a. 1550 vicesgerens bursae iuristarum, a. 1561 decretorum doctor et decanus fac. iuridicae 102—6, 108—114, 116—122, 125—9, 131—2, 134, 137, 139, 140, 143, 145—8, 152—3, 160, 162—7, 170—1, 174—6, 179, 182—3, 185—186, 219, 222—3, 226—9, 231—2, 235.
 Gvilhelmi Modus Epistolandi 39.
 Gyeultow ob. Giebultow.
 Gyermaak 337.
 H. P. ob. Hispanus P.
 Habitacio rectoris 198, 237; in coll. artistarum (opcio) 44; in coll. iuristarum 227, 230; in bursa 77—8, 164, 338.— Ob. Bursa, Cameralia, Collegium, Hypocaustum, Domus, Vaporarium.
 Habitacionis destructio 3.
 Habitus 172; theologicus 294; indecens 338; rusticus 207.— Ob. Calcei, Vestis.
 Hadinow (in) plebanus et ecclesia 333.
 Haer, Hahe ob. Aher.
 Halena, uxor Mathiae ob. Scharfenberg.
 Haliczanin Mathias de Camyeniec 196.
 Haller Johannes, bibliopola 10.
 Hebdomadarii 298, 319.
 Hedvigis vidua 87.
 Helbingensis Bartholomeus, Prutenus, arc. bac. 91.
 Heliae Petri Grammatica 206.
 Hendrichmani Grammatica 6, 20.
 Herbesth Bened., arc. mag. [ob. Estreicher Bibl. XVIII s. 118—124] 226.
 — Nicolaus, arc. mag., coll. minor 8, 10, 17, 23, 30, 51.
 Herborth Valentinus, episc. premisliensis 220.
 Heretici libelli 159.
 Hesiodi Georgica 39.
 Hessiae dux 165.
 Heytman praetorii 171.
 Hieronymus impressor ob. Scharfenberg.
 Hierusalem bursa ob. Bursa.
 Hipodidascalus (Padidascalus) 55, 207, 241.— Ob. Hymnasiarcha, Litteratus, Locatus, Ludi moderator, Praeceptor, Schola.
 Hisperga Joannes, bacc. arc. 5.
 Homicidium 182.
 Horacii Sermones (Satirae) 52.
 Hortulania 41.
 Hortulanus Blasius 239.
 — Clemens, introductor 275.
 Hospicium 117 (dominae Lorinczova), 151, 153, 188.— Ob. Taberna.
 Hospitale 6 (puerorum alendorum s. Spiritus), 241 (s. Valentini in Clepardia).
 Hoynowski ob. Choynowski.

- Hungari 142, 152—3, 287—9. — Ob.
 Bursa Ungarorum, Ungari.
 Hymnasiarcha 55. — Ob. Hipodidasculus,
 Praeceptor, Schola.
 Hyndergmach 90.
 Hypocaustum commune 35, 43.

 Jachimowicz Mathias 128.
 Jacobei ob Kurzeloviensis.
 Jacobellus Jacobus, physicus 59.
 Jacobus, altaria ad s. Spir. ob. Krom-
 felt
 — baccalarius theol. ob. Sierpcz.
 — civis cracoviensis 77.
 — coll. maior ob. Pilsnensis.
 — decanus s. Floriani ob. Kleparz.
 — decretorum doctor ob. Kromfelt.
 — doctor iuris ob. Belzik, Gorski.
 — iuris licenciatus ob. Molitor.
 — introductor 174.
 — magister de Cracovia ob. Kromfelt.
 — moderator ludi b. Virginis 55, 65.
 — notarius ob. Gwiazdowski.
 — notarius 13.
 — pictor 275.
 — praepositus posnan. 83.
 — procurator univ. ob. Waszozse.
 — quondam consistorii scriba ob. Gwia-
 zdowski.
 — rector univ. ob. Kleparz.
 — senior bursae ob. Wyrzykowski.
 Jactarow (de) Joannes, bacc. arc.
 (moderator ludi s. Mariae?) 27, 28.
 Jagielski Andreas 334.
 Jakimowski Joannes 248.
 Janczewski (Janczowski) Adam
 239, 242—3, 245.
 Janoviensis dioecesis 302.
 Januszek Joannes, famulus 108.
 Januszowski Joannes, organista
 188, 215, 216.
 Jarachowski Ludovicus, stud. 194.
 Jaroslaw (a) Jacobus, stud. 152.
 Idzikowski Gabriel, bacc. 52—3.
 Jedlenski 174.
 Jedlienski Laurencius 202.
 Jedvath Lazarus, mag. 67.
 Jezow (de) Andreas, dictus Gan-
 da, arc. bacc. 11, 14, 15, 16, 19.
 Jezow Mathias 60.
 — Stanislaus 22.
 Igolomia villa 135, 199.
 Ignorancia iuris 336, 338.
 Ilkusch (de) (Ilkusus) Martinus
 praepositus s. Nicolai, doctor et prof.
 s. theol., a. 1537 vicerector univ., a.
 1538 dec. theol. 21, 29, 34—5, 40—1,
 44, 54, 60, 65, 167.
 — Nicolaus ob. Dambek.
 Ilkussiensi advocatus 262.
 — parochia et plebanus 138, 262—3, 265.
 — civitatis circulus 60.
 Impregnatio 258.
 Impressores 21, 59, 66, 87, 88, 89, 153—4,
 158. — Ob. Chalcographi, Typographi.
 Incorporatio universitati 302, 306. —
 Ob. Exclusio.
 Induciae deliberatoriae 14, 43, 118, 268.
 Infamia 6, 163, 188. — Ob. Iniuriae.
 Informacio summaria 189.
 Inhabilitas ad officia 207, ad beneficia
 209.
 Inhibicio 221.
 Iniciacio in iurisprudencia 221.
 Iniuriae (actuales, verbales, reales) 2, 12,
 14, 15, 18, 25, 30, 35, 38, 71, 78, 79,
 86, 88, 117, 102, 105—6, 107, 112,
 119, 120, 132—3, 134, 139, 140, 143,
 162—3, 172, 176, 186, 200—1, 217,
 239, 241, 251.
 Inobediencia rectori 306.
 Insolencia 82.
 Instigator officii rectoris 14, 16, 23, 64,
 84, 104, 124, 159, 180, 194—5, 206,
 214, 220—1, 223, 228—9, 243, 264—8,
 256, 276, 278, 283, 292, 301, 305, 306,
 307, 310, 320, 321, 324—5, 327, 329,
 333, 336—7, 339.
 Institae alias mercimonia 122, 239.
 Institutiones imperiales 133, 139, 229,
 230, 306, 313, 337. — Ob. Corpus iu-
 ris, Jura, Jus.
 Intentacio causae criminalis 43.
 Internuncius universitatis 103.
 Interulae 130.
 Intimacio decani 284, famosa 106.
 Intitulacionis actus 22.
 Introitum bursae pecunia 36.

- Introligatores 90, 157, 174, 239, 275, 286, 309. — Ob. Glutinator, Ligator.
- Invasio 307, 331, 333.
- Inventarium collegii maioris 262.
- Joachim, sutor de platea *szwieczka* 330, 332.
- Joannes, arcium mag. ob. Wielicius.
- bibliopola posnaniensis (Wolrab?) 204.
- bedellus ob. Mszczonow. — Por. niżej: Joannes servus.
- canonicus s. Floriani, theol. doctor ob. Piotrkovita.
- collega maior ob. Dobrosielski, Trzciana.
- decanus arc. ob. Mstow.
- decanus crusv., prof. iuris can. ob. Turobin.
- impressor ob. Scharfenberg.
- magister ob. Kaufman.
- medicinae doctor ob. Noczkowski.
- notarius ob. Mszczonow.
- notarius consistorii 164.
- organista ob. Januszewski.
- plebanus in Tussonice 31.
- praepositus coll. maioris ob. Kurze-
loviensis.
- praepositus eccl. ob. Wieczkowski.
- prof. s. paginae ob. Napachanie.
- rector ob. Sanok, Turobin.
- servus universitatis 44—5, 47, 49 (Mszczonow?)
- servitor Blasii Hungari 151.
- studiosus 116.
- vicesacrista s. Annae 49.
- Jocus 264.
- Jodocus Ludovici, aulicus regius 165. — Ob. Glacz, Justglacz.
- Jopa seu ventilis 12.
- Josephus, moderator ludi OO. SS., senior contubernii iurist. ob. Konarzewski.
- coll. maior, decanus s. Annae ob. Urzendoviensis.
- tabernator 171.
- magister ob. Cracovia (de).
- senior bursae Jerusalem 10.
- Irzman Albertus, stud. 340.
- Istula 11, 27.
- Italica studia 207. — Ob. Patavinum, Ferrariense studium.
- Italia ob. Roma, Pisauria.
- Italus Franciscus, apothecarius 7.
- Caspar 312.
- Nicolaus, murator, architecta ob. Castellione.
- Mathias 111.
- Mauricius 118.
- Alexander 203.
- de Padwa Joannes Maria (Padovano), lapicida regius 199.
- Judaei 47, 72, 88, 216—8, 242, 337—8.
- Judicia astrologica 85, 158—9. — Ob. Ephemerides.
- Judicium bannitum (leopol.) 99, 239 (crac. civit.); capitaneale 297, castrense 217, facultatis artist. 213. — Ob. Jus, Jurisdiccio (reitoris), Rector.
- Julius III papa 179.
- Jura civilia (Institutiones) 313, nova 1, 22, 313, 322. — Ob. Collegiatura, Jus, Lectura, Leges.
- Juramentum 9, 20, 23, 36, 38, 39 (maliciae), 64, 68, 75, 86 (expurgatorium), 96, 102, 103—9, 111, 113, 128, 129, 131, 146, 165, 166, 174, 189, 194, 195, 201, 211, 237, 243, 253, 263, 264, 276, 281, 288, 289, 295, 296, 309, 322, 328, 333, 340. — Ob. Fides, Sacramentum, Periurium.
- Jurisdiccio rectoris (domini) 45, 58, 66 (in bibliopolas), 69, 84, 105, 108, 124, 140, 149, 159 (in impressores), 186, 200, 216. — Ob. Apellacio, Inobediencia, Remissio.
- civilis 339.
- episcopi 108, 124, 141 — Ob. Episcopus.
- senioris bursae iurist. 148, 150. — Ob. Bursa.
- Jurisprudenciae professores et doctores 63, 221, 222, 223, 262, 273, 284. — Ob. Bursa, Collegium, Collegiatura, Institutiones, Jura, Jus, Leges.
- Juristarum bursa, contubernium, collegium, facultas ob. Bursa, Collegium, Facultas.
- Jurkova Anna, chirurgica 121.
- Hedvigis 50.
- Jus canonicum 205, 224, 226, 230, 255, 266, 313.

- Jus commune 335.
 — theutonicum magdeburgense 127.
 — propinquitatis 130.
 Juskowski Simon 245.
 Justglacz Jodocus, mercator 112. —
 Ob. Glacz, Jodocus.
- Kaczeyki (Kacziczky) Joannes,
 civis et sartor 279, 280, 297, 298.
 Kalisz (Calisch) (de) Simon, ma-
 gister, syndicus universitatis 14, 15, 16,
 19, 20, 71, 92—3.
 — Stephanus ob. Lipzki.
 Kamieniec 124 (ludus), 126 (civis), 192,
 196.
 Kamieniec (de) Paulus 151.
 Kamienieczsky generosus 295.
 Kaniski (Kanycki) Andreas 275,
 286, 300.
 — Margaretha 275.
 Kapietz (de) Valentinus 17.
 Kapusczyanka de Rava Anna, nunc
 Jendrzeiowa 130, 134—5.
 Karkazina (Karkarzina) Jacobus,
 stud. 330, 333.
 Karkossyn (ex) Andreas 14.
 Karlinski 114, 115.
 Karnyczki (Carniczki, Karnicz-
 sky, Karniczky) Matheus, sup-
 positus universitati, notarius capituli
 114, 115, 127, 135, 136, 137, 155, 157,
 183—4, 200.
 — Stanislaus 200.
 Karnult Johannes 166.
 — (Kazala) Laurencius, bacc., di-
 pensator regis 165.
 — Marcella 165—6
 Kasimiria ob. Casimiria.
 Kasprowicz Stanislaus 215, 216.
 Katharina ob. Catharina.
 Kauffman (Caffman, Cauffman,
 Chochman, Kauchman, Koch-
 man) Joannes [ob. Estreicher Bibl.
 XIV s. 7—8] magister et coll. minor, a.
 1538 praep. maioris coll., a. 1540 ca-
 non. s. Annae, a. 1542 canon. s. Flo-
 riani. 32, 34, 35, 40, 51, 53, 63, 87, 91.
 Kayska Joannes, vicarius ad b. Virg.
 218.
- Kazala ob. Karnult.
 Kielcensis (Kyelce) scholasticus Nic. (Wie-
 liczka) 85, 183.
 Kierschin ob. Kyrschen.
 Kieszenia 295.
 Kiklarius cracov. 289.
 Kleczinski Mathias 194.
 Kleparz (Clepardia) 90 (civis), 110 (lu-
 dus), 241 (civis) — Ob Ecclesia s. Flo-
 riani.
 Kleparz (Clepardia, Cleparz, Klie-
 parz, Klepars) (de) Jacobus, arc.
 et theol. doctor theol. professor, a. 1538
 consil. theol., decanus s. Flor., a. 1546
 canon. cracov., a. 1549—1551 rector
 univ. 35, 41, 44, 48, 49, 54, 65, 73,
 83, 124, 144, 157, 165, 167, 175, 182.
 — Laurencius 200.
 — Sebastianus, magister arcium, a.
 1538 coll. min., a. 1545 can. s. Flor.,
 a. 1558 doctor s. theol., a. 1561 theol.
 prof., a. 1563—4 rector univ., canon.
 cracov. 17, 45, 93, 114, 154, 177, 209,
 213—4, 220, 232, 237, 250.
 — Simon, caupo vini 188.
 — Stanislaus, vicecantor 2.
 — (Clepardiensis) Vitus, panniton-
 sor 304.
 Klodawa (de) Simon 37.
 Klodaviensis Martinus magister,
 a. 1566 coll. maior, s. theol. bacc., can.
 s. Flor., a. 1580 sentenciarius 240, 245,
 294, 326, 336.
 — Sebastianus, mag., coll. minor
 299.
 Klphow (a) Andreas, vicarius 166.
 Klyeparz ob. Kleparz.
 Kmytha Stanislaus, surrogatus cap.
 et palat. crac. 260.
 Knefiki argentei 322.
 Kobylin (Cobilin, Kobilin) (de)
 Andreas arcium magister, a. 1536
 senior bursae philos., a. 1537 praepos.
 domus minoris, a. 1542 can. Annae
 et astrologus [ob. Estreicher Bibl. XVII
 s. 156—7] 3, 4, 5, 22, 26, 27, 30, 85,
 86, 87, 89.
 — Nicolaus, mag. 48, 208.
 Kolakowski Joannes 208.

- Kolo(a) Mathias, stud. 196.
 Kommendarz Felix, civis Ravensis 209, 210.
 Komprovnica ob. Pokrzywnica.
 Konarski Tom. 54.
 Konarzewki (Conarzewski) Josephus bacc. iuris et moderator ludi OO. SS., a. 1552 magister, a 1561 doctor decret. et senior cont. iuristarum [ob. Estreicher Bibl. XIV. s. 341] 164, 190—1, 218, 220, 246—7.
 Konopnicki (Conopnyczki) Stanisł., arc. bacc. et notarius 194, 195.
 Korczbok Joannes, canon. crac. [ob. Estreicher Bibl. XX. s. 115] 216.
 Kosmerow (de) textor 253.
 Koscieski Stan., notarius publ. 202—3.
 Kosten (de) Jacobus, senior bursae philos. 28, 33.
 — (Costin) Mathias, prof. s. theol. [ob. Estreicher Bibl. XIV. s. 430] 86, 93, 96.
 Koszynski Caspar 276.
 Kotarski (Cotarski, Kotharski) Benedictus de Ploczka, arc. magister, coll. minor 211—2, 213, 219, 246—7.
 Kowalewski Simon, notarius capit. 326.
 Kovalowa Margaretha 6.
 Koziel Andreas, tabernator 280.
 Kozierowski Barthol. 194.
 Kozłowski Albertus 196.
 Kozmin (Coszmyn, Koszmyn, Cozminius, Cozmyn, Cosmin) Benedictus, a. 1537 coll. maior, consiliarius facult. arcium, a. 1539 canon. s. Annae, a. 1542 bacc. theol., a. 1558 can. s. Flor. [ob. Estreicher Bibl. XX. s. 194—5] 22, 35, 41, 51, 55, 77, 94, 209.
 Krabusz (Krabus) Bartolomeus 56.
 — Nicolaus 62.
 — Stanislaus, notarius publ. 81—2, 84.
 Kraiowski (Craiovski) Paulus arc. bacc. 294.
 Krassnistaw (de) Stanislaus, litt. stud. 119, 120—1.
 Krassnistaw (Crassnostavius, Crasnostaviensis) Thomas, arc. mag., ludi s. Spir. moderator 119, 130, 238—9.
 Krassnostaviensis canonicus (Turobin) 162.
 Krawczowa Anna 171—2.
 Krczanczice (in) praepositus ob. Kula.
 Kregl M., consul crac. 170.
 Krempa villa 114, 155, 184.
 Krobyn (de) Joannes, sacrificus 70.
 Krokier (Crokier, Krokier, de Cerdonia, Cerdonis, *Garbasz*, Cracoviensis) Martinus, phil. et decret. doctor, a. 1536 coll. maior., a. 1537 canon. s. Flor., a. 1442 in Liszki plebanus, a. 1558 canon. luceor., a. 1558, 1563, 1566 rector universitatis 7, 10, 17, 18, 23, 25, 26, 27, 29, 30—1, 33, 35, 36, 38, 43—4, 46—9, 51, 54, 67, 68, 69, 70, 81—84, 88, 99, 97, 90, 118—9, 129, 135, 166, 204, 214, 223, 227, 234, 246, 248, 254.
 — Valentinus 269.
 Kromer (Cromer) Barthol., praeconsul 168, 170.
 Kromeri (Cromeri) oratio 193.
 Kromfelt (Crumphelcius, Cromphelcius, Crumphelt, Cromphelt, Gromphelt, Grumphelt, de Belsze, Belza, Belzik, de Cracovia patricius, Jacobus a. 1536 arcium magister, altar. ad s. Spirit., a. 1542 decr. doctor, a. 1545 coll. canonistarum, iuris lector ordin., a. 1563 canon. posnaniensis, a. 1569 in Luborzica plebanus, a. 1579 praep. coll. iurisp. (illegitime electus) 4, 11—12, 14, 15, 80, 90, 98, 140, 222—3, 227, 229, 251, 253, 254, 257—8, 264, 267—9, 270—1, 273, 279, 285, 293, 309, 310—7, 321, 323, 324, 331—2, 334—6.
 — Simon, frater eius, consul. crac. 257.
 Kropiek Petrus 26.
 Krosnensis civitas 306.
 Krosnensis Laurencius, bacc. 182.
 Krosno (Crosno, Crossno) (de) Mathias, sartor 91.

- Krosno Martinus, arc. et medic. doctor, 58, 136, 200. — Por. Chrosnya.
- Krossianka (Crossianka) Barbara 5.
- Krupek Catharina, Joannes, Stanislaus 127.
- Krupniki ob. Gawron Nic.
- Krupski Valerianus, palatinus 178.
- Krusviciensis (Crusviciensis) ecclesiae decanus 221, 234, 290; archidiaconus 245.
- Krzesim Felix 117.
- Krzyk Georgius et Marcus, cives Ragusani 258, 259, 260—1.
- Książnynycze (Xsiąsnynycze) villa 135, 199.
- Kula Laurencius, praepositus in Krczanczice 122, 131, 133.
- Kureloviensis ob. Kurzelovius.
- Kurowski Thomas, litt. stud. 186.
- Kurski Felix 202.
- Kurtka* (tunica) alias *pulgiernaczce* 225.
- Kurzelowius (Curzeloviensis, Cureloviensis, Curzelovius, Muscenius) Joannes, bacc. theol., a. 1563 decan. fac. art., a. 1565 praep. maioris coll., a. 1576 eccl. s. Flor. canonicus [ob. Estreicher Bibl. XXII. s. 639—640] 219, 233—4, 235—8, 294, 323, 326, 336.
- Kurzeloviensis (Cureloviensis) Stanislaus (Jacobeus?), magister, coll. maior [ob. Estreicher Bibl. XVIII. s. 371] 261, 264, 305, 308, 309.
- Kutno (Cuthno) (de) Joannes 107.
- Kwiatkowski Theophilus, aulicus 210.
- Kwiczinsky Mathus 314, 315.
- Kyrchen (Kierschin) Michael, cantor eccl. b. Virg. 28.
- Kythanczana micka* 130.
- Kyy Jacobus, altaris ad S. Spiritum 28, 33.
- Labores cmetonum 42, 115, 137, 137, 155, 184, 199.
- Łączinensis cancellaria 155.
- Łacki (Lanczki, Łaczski, Łaczki) Mathias, decr. doctor, lector ordin. iuris, a. 1536 archidiaconus Pomeraniae a. 1550 cancellarius archipraesulis gnesnensis [ob. Estreicher Bibl. XXI. s. 53] 2, 7, 8, 13, 63, 161.
- Łagiewniczky vicepalatinus 311.
- Lanckoronski Clemens 213.
- Lanius cracov. 28.
- Łapanowski Abraham, stud. 330, 333.
- Lapidea Brog 302, *Rynczkowska* seu *Trebka* in Ilkusch 60.
- universitatis 274, 275, 283, 286, 300 (*azizyczna* dicta), 307. — Ob. Bursa, Collegium, Domuncula, Domus.
- Lapicida 113, 199. — Ob. Italus.
- Laridum alias *gizha* 171.
- Laszice (in) ecclesia 333, 334.
- Laski Stanisł. 4.
- Lasko (in) praepositus 56.
- Laskosz Catharina, Laurencius, Paulus, Jacobus 41—2.
- Lassocki 210.
- Lassowski Paulus 117.
- Latera 100, 108.
- Latos (Lathosius) Johannes, arc. mag. [ob. Estreicher Bibl. XXI. s. 115—6] 277—8, 279, 291—2.
- Laurencius mansionarius 85—6, 90.
- Leccio, Lecciones 23 (innovacionis dies), 27, 56, 86 (ordinaria), 98, 103, 205 (in iura canonico), 222, 231, 247, 249, 255, 284 (theologica), 300, 320. — Ob. Absencia, Exercicium, Lector, Negligencia.
- Lectisternia 26.
- Lector (Lectores, Lectura) 1, 17, 22 (novorum iurum), 30 (veteris artis), 59 (theologiae), 66 (in theologia), 84 (Sexti), 203, 232 (pro professore legens), 296 (regales), 320, in iure canonico 224, 226, 230, 337 (lecturae privacio). — Ob. Collegiatura, Exercicium, Leccio, Poeta, Professores, Orator.
- Lectorium inferius 315, superius 214.
- Legatus apostolicus (Bonioanensis) 225.
- Leges in scriptores famosorum libellorum 244. — Ob. Jus.
- Lelow(a) Joannes, organista s. Floriani 119.

Lenciensis cancellaria 184.

Leopoliense iudicium 99.

Leopoliensis (de Leopoli) Albertus, a. 1551 litt. studiosus, a. 1561 mag., coll. maior, a. 1563 proc. s. Annae [ob. Estreicher Bibl. XXI. s. 181] 178, 220, 232—3.

— Benedictus, stud. 276.

— Joannes [dictus Waysz], magister, a. 1545 moder. scholae Corp. Christi, a. 1550 coll. minor, a. 1563 decanus s. Annae, a. 1566 canon. s. Flor. [ob. Estreicher Bibl. XXI. s. 183] 113, 161, 171, 204, 219, 232, 242, 266.

— Joannes litt. stud. 116.

— Martinus, arc. bacc., a. 1552 mod. scholae castri 56, 192, 196.

— Mathias ob. Lwowek.

— Nicolaus, arc. mag., a. 1550 coll. minor, a. 1557 lector regalis 173, 182, 203, 206.

— Stanislaus, arc. bacc., a. 1550 coll. minor [ob. Estreicher Bibl. XXI. s. 185] 106, 173.

Leporina subducta 39.

Levipendium rectoris 18, 329. — Ob. Rector.

Lezelsko (de) Martinus, doctor s. pag. 16.

Lhowicz ob. Lowicz.

Libelli famosi 6, 26, 64, 138, 163, 201, 243—4, 290. — Ob. Litterae diffamatoriae.

— heretici 159.

Libellus conclusionum domesticarum 236. — continens visiones et nigromanciam 24.

— sive propositio 6, 39 (summarius), 73 (reconvencionalis), 75 (reconv.), 106, 109, 120, 166 (articulatus), 313.

— sive libri 6, 18, 91, 193 (Oracionum), 203. — Ob. Libri.

Liber conclusionum 160, 236 (univ. et coll. maioris), 268, 298. — Ob. Conclusiones.

— statutorum 205, 236. — Ob. Statuta.

Libraria maior 118. — Ob. Biblioteca.

Libri 2 (hursae iuristarum), 6 (Postilla, Hendrichmanus, Hortulus), (Clementi-

narum), 17, 20 (Priscianus, Tartaretus, Endrichmanus, Rudolphus, Valla, Melanchton), 20 (liber scriptus et Clementinae), 23 (subtractus), 25 (Gotschalculus, Dieta salutis), 26 (Dida Caesareus), 39 (Catonis Praecepta, Modus epist., Hesiodus, Buccolica, Salustius, Donatus, Perrotus), 48 (invadiati libri), 52 (pro vadio dati), 58 (Ornitoparchus), 59 (Rubricella), 66 (Zoltarz Wrobla) 75, 85 (Judicium astrologicum), 90 (Breviarium et Missale), 98 (Speculator, Dominicus), 99 (Dionisius), 107 (Dialectica Caesarii), 110, 111 (depositi), 118 (Summa angelica. Processus), 119, 120, 146 (Quintilibnus, Adagia Erasmi, Lynacrus, Valla, Ovidius), 153 (Rubricella), 158 (Judicia), 190 (Alciati, Processus, Bertachini Repertorium), 193 (Oraciones Maciejowski, Cromeri et Orichovii), 193 (Novum Testamentum, Viridarium), 197 (Speculum) 206 (Dialectica P. H., Aristoteles, Helias, Biblia), 210 (Augustinus, Gregorius), 212, 218 (oppignorati), 232 (Almanach), 306 (Speculator), 320 (comm. iuristarum), 332 (commodatus). — Ob. Bibliopolae, Impressores, Introligatores, Glutinator, Libellus, Ligator, Typographus.

Licencia absentiae ob. Absencia.

Licenciati fac. philosophicae 306.

Lictores civitatis 170.

Ligator librorum 157. — Ob. Introligator.

Ligna 54. — Ob. Decimale.

Lipczki (a Calisch) Stephanus 29. Lipsense studium 182.

Liszki villa (Lyski Lyszki), 87, 88.

Lithuanica ars (corrigia) 165.

Lithuania (studentes ex) 257, 281.

Lithuanus Adam, Georgius, Martinus 50.

Litterae diffamatoriae 85, 243. — Ob. Libelli famosi.

— monicionis 246, 256.

— missiles 225.

— necessariae 232.

— opportuna 232.

- Litterae promocionis* 225.
 — *Suae Regiae Maiesutis* 168—9, 220, 298.
 — *testimoniales* 182.
Litterarum clausarum et privatarum violenta intercepcio 42.
Litteratus 151 — *Ob. Scholae moderator.*
Litura seu expunccio in metrica fac. art. 210—2.
Locacio seu arenda (domus, villae) 41, 60, 114, 135, 155, 163, 199.
Lodzja Nicolaus, arc. magister, a. 1536 moderator ludi s. Annae, a. 1554 custodthesauri 14, 37, 38, 51, 81, 201.
 — *de (Lodzja, Lodensis) Paulus mag., a. 1572 cons. rect., a 1574 senior bursae pauperum, a. 1576 coll. maior et univ. procurator, a. 1577 prof. regius, a. 1578 canon. s. Annae, 165, 273, 284, 289, 296, 300, 307, 328.*
Logica (Loicalia) 51.
Lomzanus Andreas, incola bursae 187.
Lorinczowa Sophia, vidua 90, 117.
Lorkowicz (Zathoriensis) Vitus, a. 1556—62 notarius univ., instigator officii 163, 202—3, 221, 224, 227.
Lovicz (a) Antonius, stud. 141, 144—5.
 — *Felix, campanator s. Annae* 185.
 — *(Lhowicz) Joannes, medicinae doctor* 35, 51.
 — *Matheus, mag. ob. Dilectus.*
 — *(Lowycz) Stanislaus, medic. doctor [ob. Estreicher Bibl. XXI s. 422]* 41, 44, 66.
Lubaczow 99, 100.
Lubienko 115, 155, 184.
Lublin 67.
Lubochnia maior et minor 155, 184.
Lubochen (Lubochnya) (de) Laurenicius 36, 38.
 — *(de Magna) Albertus arc. bacc.* 210.
Luborzicza, villa et plebanatus 1, 41—2, 95—6, 150, 153 (taberna), 254, 258, 264, 284.
Luborzica (de) Andreas 6.
Lucas Hungarus 142, 151, 152.
Lucas chirurgicus 112—3, 121.
Luceoriensis canonicus 246. — *Ob. Krokier.*
Lucow (de) Stanislaus 69.
Ludus (litterarius) sanctae Annae 14, 38, 140, 143, 196, 182.
 — *castri crac.* 105, 106, 120.
 — *s. Floriani in Cleparz* 110—1.
 — *s. Mariae (divae Virginis)* 55, 65, 75.
 — *Omnium Sanctorum* 105, 106, 107, 154, 164.
 — *s. Spiritus* 27, 28, 32, 72, 130, 143.
 — *s. Stephani* 6, 24, 140, 145.
 — *in Camyenyecz Podoliae* 124.
 — *ob. Gymnasiarcha, Hipodidascalus, Litteratus, Padidascalus, Praeceptor, Schola, Studentes.*
Lupus 88.
Lutheczki Stan., a. 1578 notarius univ. 308, 309.
Lwowki (Lwowek) (de) Simon 47, 48.
Lwowko (de) Mathias (a Leopoli?) mag. [por. Estreicher Bibl. XVII s. 260] 284.
Lynacri in Procli sphaeram praefacio 146
Lyski villa ob. Liszki.
Maceria 276.
Macieiewski Samuel, episcopus crac. 193.
 — *capitaneus Scepuysiensis* 260.
Maidenburgense ius 127.
Maestas Caesarea 130.
 — *Regia* 83 (physicus), 109 (curia), 109, 110, 130, 178, 188, 218, 220, 246—8, 249, 259, 260, 298, 309, 310. — *Ob. Curia, Litterae.*
Maka (de Cleparz) Andreas 52.
Makolski Albertus, in Brzikow plebanus 122, 131, 133—4, 147—8, 151, 164.
Makow Michael, incola bursae 190.
Makova pectoralis 130.
Makowieczki Thoma's 189.
Makowska (de) Sebastianus 340.
Makowski Joannes 194.
Malarczanka Anna 3, 4, 5.
Malogoszcz 77.

- Maluski Luka, arc. bacc. 33.
Mandatum 27 (rectoris), 143, 151, 336
(in ecc. s. Annae celebratum).
Mansionarii 197.
Mantuani Buccolica 39.
Manyka Marcus, tabernator 253.
— Laurencius, Nicolaus, Stanislaus. Magdalena 253.
Manyovice (de) Lucas 196.
Marchewka Martinus, civis vislic.
99.
Marcus tercianus 164.
Marennius Stanislaus, magister,
a. 1572 coll. maior, sentenciarius s.
theol., a. 1575 fiscarius coll. maioris,
a. 1580 canon. s. Floriani [ob. Estreicher Bibl. XXII s. 148] 261, 264, 265,
292, 326, 339.
Margaretha 272.
— focaria 96.
Marci'us ob. Pilsno Simon.
Marsilius Ficinus 193.
Martinus bibliopola (Siebeneycher?)
et ejus vidua Anna 99.
— canonicus s. Floriani ob. Krokier.
— capellanus suffraganei crac. 144.
— chirurgicus 112—3, 121.
— collega minor, senior contubernii ob.
Raciąsz.
— coll. minor ob. Biecenensis, Klodaviensis.
— doctor theol. ob. Ilkusz; med. ob.
Chrosnia, Krosno; iuris ob. Belsze.
— magister, moderator ludi OO. SS.
105—6.
— magister, moderator ludi s. Flor. in
Kleparz 110—1.
— magister ob. Cieszkovita.
— notarius dni Glacz 110—1.
— pello 56.
— senior contubernii ob. Radomskie.
— servitor rectoris 253.
— substitutus castri crac. 186.
Maruchowski Stanislaus 107, 109,
122.
Marzecki Caspar, civis 335.
Mastella crac. 275, 286.
Mathias aurifaber 7.
— bacc. 186. — Ob. Grzimala.
— famulus ob. Mathusz.
Mathias iuris doctor, rector ob. Łącki.
— magister ob. Dilectus, Cantrifusor.
Mathla (Metellus) Adamus, patri-
cius crac., doctor iuris, a. 1536 senior
bursae iurist., a. 1548 coll. canon.,
primarius eccl. maioris, plebanus in
Luborzica, a. 1557 poenitenciarus eccl.
cath. 2, 3, 4, 6 (magister de Cracovia),
36, 38, 54, 68, 69, 77, 80, 84, 95,
96, 103, 150, 208, 227.
— Hieronimus ob. Spiczynski.
Mathusz Mathias, famulus 104,
110—1, 112, 113.
May Simon, civis vislic. 99.
Mayowa Dorothea 99.
Maydlena 312—3.
Mazovita 72.
Medica ars 94, 224.
Medicina (medicinae doctor) 35, 126,
224—5, 296, 327.
— ob. Collegiatura, Facultas.
Medicus ob. Antoninus, Brzeziny Adam,
Choynowski, Chrosnya Mart., Krosno
M., Lowicz, Protomedicus, Morka, Nocz-
kowski, Petrus dr., Phisicus, Pilsnen-
sis, Sierpcius, Szamotuliensis, Uredo-
viensis, Wieliczka Nicolaus.
Melanchton Philippus 20.
Mendici scholares 162, 168. — Ob. Scho-
lares.
Menert ob. Biecz Josephus.
Menius 313.
Mensa communis 162, 172, 318.
Mensalia 165.
Mercancia 200.
Mercimonia 259.
Metamorphoseos libri, val. 20 gros. 19.
Metaphysicae exercitium 52.
Metellus Adam ob. Matla.
Meteororum exercitium 17.
Metrica universitatis 17, fac. canon. 63;
artistarum 268, 281.
Miaskowski (Myaskowsky) 52.
Michael magister 117. — Ob. Glowno.
— servus 197—8.
— professor s. litt. ob. Wislica.
Michalowski Nicolaus, plebanus in
Michow 203.
Michow (in) plebanus 203.

- Miczka* 8, 23, 130.
Midlarka 272—3.
Miechow (Myechow) (de) Mathias 287.
Miechoviensis schola ob. Schola.
Miedzyna (Myedzyna) (de) Martinus 22.
Mielec (Myelyecz) (de) Barbara Vacca 9.
Mieliensky Erasmus, canon. crac. 314.
Mieskowski Albertus, stud. 275.
Miklasch Bartholomaeus, civis Casimir. 125.
Milkowski Paulus, notarius civit. 123.
Minister evangelicorum 302.
Miska (de Stradomia) Jacobus 192.
Miskowski ob. Myszkowski.
Missale Romanum 90, Cracoviense 90.
Missnensis dioecesis 182.
Mistrzyniej (Do) 240.
Mitra dicta myczka de axameto 8. — Ob. Miczka.
Młodzianowski Nicolaus, stud. 315, 316.
Mocilowski Andreas, rector scholae 248.
Moderator (rector, magister) scholae ob. Gymnasiarcha, Hipodidasculus, Padi-dascalus, Litteratus, Ludus, Schola.
Modliszewski Stanislaus, stud. 129.
Modrzewski Albertus, procurator consistorii 139, 153.
Modzel Joannes, laboriosus 66.
Modzielewski Jacobus et Gregorius, nobiles de Sokółanka 109.
Mogilnica (Moghylnycza) Hieronimus 37, 38.
 — Mathias, bacc. 37.
 — Paulus, notarius consist. 176, 186, 187.
Molendinum, dictum gorni 203.
Molitor (Molitoris, Cracoviensis), Jacobus, arc. mag. et iuris licenc., a. 1568 coll. iurisp., doctor iuris, a. 1561 lector iuris canonici 224, 226, 227, 228, 251, 270, 293, 305, 306, 308, 314, 315, 322, 320, 320.
Monachi 194.
Monasterium s. Francisci 225.
 — ob. Coenobium, Conventus, Religiosi.
Monico contra absentes 205. — Ob. Absencia, Litterae.
Monile 206.
Monitorium in facie ecclesiae 160.
Morbus gallicus 90.
Morka Lucas, doctor medicinae 296.
Morsthyn Joannes, proconsul 71, 157.
 — Georgius, civis 104.
Mrowiczki Stanislaus, notarius publ. 202.
Mrozek Josephus 296.
Mstow (de) Joannes, a. 1538 arcium decanus, a. 1539 canon. s. Annae, procurator capit. s. Annae, a. 1548 cantor eccl. s. Floriani et in Ilkusch plebanus 41, 44, 51, 54, 57, 58, 138, 180.
Mszczonow (de) Joannes, notarius univ. (sapiencia) 1, 5, 9, 13, 19, 21—2, 30, 32, 67, 69, 71, 80.
Mulieres impudentes, schandalosae 162, 173, 174, 179, 309, 310, 312—3, 328.
Murator 290 (Castellione). — Ob. Architecta, Domifactor.
Musaeum iuristarum ob. Bursa.
Muscenius ob. Kurzeloviensis Joannes.
Musica 17, (micrologus) 58.
Mutilacio 10. — ob. Vulnere.
Mutum 31.
Myczka ob. Miczka.
Mye ob. Mie.
Mysthal Nicolaus, consul et chirurgicus crac. 129.
Myszkowski (Miskowski) Petrus, canon. et vicarius generalis, a. 1554 scholast. crac. 163, 169, 201.
 — Stanislaus, palatini crac. vidua 276, 281.
Nabachanie ob. Napachanie.
Nacio Joannes, vicarius ad s. Annam 209.
Nagorka Mathias 210.
 — Joannes 194.
Nagorsky Thaschnyk Gregorius 12

- Napachanie (Napachanye, Naba-
chanie) Antonius, a. 1539 decanus
fac. artist., a. 1542 doctor theol.,
prof. s. pag., a. 1545 canonicus s.
Flor., collega maior, a. 1552—3 rector
univ. [ob. Estreicher Bibl. XXIII. s. 30]
50, 51, 86, 94, 96, 101, 114, 124, 154,
157, 174, 177, 183, 192, 198, 207—8,
209, 211, 219, 220.
- Joannes, decanus facultatis canonici-
sticae 4.
- Nazarkowyc de Nova Villa Mat-
thias, Rutenus 99, 100.
- Neglencia actuum et leccionum 8, 10,
22—3, 24, 27, 30, 31, 52, 129, 132,
173, 228, 233, 247, 249, 254—5, 276,
292, 319. — Ob. Absencia.
- Netha de Stradomia 67, 70.
- Nicodemus smigmator 207.
- Nicolaus bedellus, sapiencia, notarius ob.
Borkowice.
- doctor, canon. crac. 37. — Ob. Bo-
dzanczyn, Pokrzywnica, Szadek.
- lapicida 113. — Ob. Italus
- magister ob. Kobylino.
- magister, rector scholae s. Annae
ob. Lodzia.
- Nieborski (Nyeborski) Joannes
117.
- Stephanus 193.
- Niedzwiczki, studiosus 308.
- Niedzwiedz (in) ecclesia parochialis 29.
- Nyedzwiednyk* 120.
- Niemsta (Nyemstha) Gregorius
91.
- Niesziebiensky-Valentinus, stud.
280.
- Nigromancia et visiones 24, 316—7
(opera diaboli).
- Nisensis Christopherus ob. Schleupnerus.
- Nockowski Joannes, medicinae do-
ctor 12, 13, 14.
- Nodi argentei 206.
- Noskowski Joannes, episc. Crac. 59.
- Nossale (de) Jacobus, introligator 90.
- Notarius universitatis (bedellus, servus,
scriba, sapiencia, famulus) ob. Albi-
montanus Albertus (1549—1570), Al-
bimontanus Simon (1569—1580), Bo-
dzenczin Nicolaus (1537—38), Borko-
wice Nicolaus (1539—63), Gaulowski
Petrus (1561), Gostinin Gregorius
(1557—1560), Gwiazdowski Jacobus
(1545—1553), Lorkowicz Vitus (1556
—1562), Luteczki Stan. (1578), Mszczo-
now Joannes (1536—1540), Ropczice
Valentinus (1536—37), Smoczki An-
dreas (1563), Szamotuliensis Adamus
(1542—1546), Szamotuli Albertus (1548
—1552), Zablocki Stanislaus (1571—
1580), Zmigrod Caspar (1573).
- publicus 21, 44. 63—4, 65, 67, 69,
71, 78, 81, 84, 104, 111—2, 114, 121,
123, 135, 194, 195, 202, 203, 279,
308—9.
- archiepiscopi 112.
- episcopi 31. — Ob. Rzeczkowski.
- consistorii 102, 154, 186—7, 202,
293. — Ob. Gwiazdowski, Mogilnica.
- capituli crac. 114, 115, 127, 326. —
Ob. Karnicki.
- civitatis 99 (vislic.), 123 (Busko), 305
— 6 (Crosno).
- camerae Regiae Majestatis 260.
- dni legati 225,
- dni Glacz 110—1.
- dni Bidlenski 33.
- senior telonei 260.
- Nova civitate (a) Joannes 199.
- Stanislaus ob. Byel.
- Nowak Stanislaus 220.
- Nowe Syolo* (Nova Villa) 99.
- Novicampianus (a Nowopole, Nowo-
politanus) Albertus, a. 1543 coll.
minor [ob. Estreicher Bibl. XXIII. s.
200] 92, 157, 182.
- Gregorius, arc. bacc., a. 1561 coll.
minor et praeb. s. Adalb., 198, 224,
235, 236, 237—8.
- Nowoforo (de) Mathias, organista 35.
- Nowogrodienses pelles 165.
- Nowopolitanus (a Novopole) Albertus
ob. Novicampianus.
- Nupciae 309.
- Nye z mnichi to panye bandzie* 194.
- Oborski Joannes, studens 23.
- Obrąbski (Obramski) Sigismun-

- dus, magister, a. 1558 bacc. s. theol.,
 a. 1542 coll. minor, a. 1552 coll. maior
 86, 188, 214, 215.
 Ocziesty Joannes, capitaneus crac.
 207.
 Odakowsky Nicolaus, mag. 157.
 Odrzywol (de) Mathias, arc. bacc.
 91, 107.
 Oeconomus bursae 338. — Ob. Bursa.
 Offensio verbalis 157. — Ob. Iniuria.
 Officialatus ob. Acta.
 Officium castrense 82, 260. — Ob. Ca-
 strum.
 Officium domini rectoris ob. Instigator.
Ogrodnik ob. Hortulanus.
 Ogrodniki (de) Joannes et Ma-
 thias 49, 50.
 Olbinowski Prandota, civis San-
 decensis 127.
 Olkusch ob. Ilkusch.
 Ollifex 121.
 Opathow (de Magna) Mathias 60.
 Opathowicze (de) Joannes 191.
 Opoczno (de) Joannes 258.
 — Mathias, theol. prof. 19.
 Opoczno (in) decimae 115.
 Oppatowvecz (de) Georgius 58.
 Opoczensis civis 99.
 Oppignoracio 259, 272. — Ob. Pignus.
 Orator 51, 223.
 Ordinacio antiqua 158.
 Organista 35, 119 (s. Floriani), 188, 215
 — 6.
 Organum ecclesiae 213—4.
 Orichovii Oracio 193.
 Orlik Martinus 209.
 Ornitoparchi Musicae micrologus 58.
 Orsula (de Rava) 209.
 Ortulus 6.
 Orzechowski Alexius, litt. stud.
 praep. in Smigrod 1, 4, 9.
 — Jacobus 273.
 — (Orzechowsky) Rochus 52, 53.
 — Stanislaus 193.
 Osmaniensis districtus 257.
 Osogowsky Joh. sartor 310.
 Osski Stanislaus 124.
 Osswiaczimensis palatinus (sic) 188.
 — capitaneus (Ocieski) 207.
 Ossyeczki Sczirbicz Hieronymus,
 stud. 186.
 Ostiensis Paulus, coll. minor 238.
 Ostrogorski ob. Scharfenberg Barthol.
 Ovidii Epistolae 144, 146. — Ob. Me-
 tamorphoseon liber.
 Ozharowski Stan., stud. 109.
 Oziembowski Stanislaus, altari-
 sta pisdrensis 108, 110, 112.
 Pabianice (Pabyanycze) (de) Ni-
 colaus 60, 61.
 Pabianowski Jacobus, notarius ar-
 chiep. 112.
 Padidasculus (Hipodidasculus) 106.
 Pańnievius Philippus, episcopus
 crac., vicecancellarius 219, 235.
 Padwa (de) Johannes Maria 199. —
 Ob. Italus.
 — ob. Patavinum studium.
 Paedagogus 26, iuvenum 195, apud pro-
 cur. castri 340.
 Palatini cracoviensis vidua (Miskowska)
 276, 281.
 Palatinus et capitaneus cracoviensis 260
 (surrogatus palatino St. Kmytha), 311
 (vice palat. Łagiewnicki), 340 (P. Zbo-
 rowski).
 — osswiaczimensis [sic, zam. capitaneus?] 188; sandomiriensis (J. Tęczyński) 31.
 Palczowski Sigism., vicecapitaneus
 crac. 302.
 Pallium, val. 3 fertonum 32.
 Paluczki Gothardus 85.
 Pannitonsor 304.
 Pannum 21, 23, 256.
 Parrochiae cracovienses 163, 168, 170.
 Passnik Barthol., consul crac. 170.
 Patavinum studium 261.
 Patricii cracovienses ob. Kromfelt, Matla.
 Patronatus ius 341.
 Paulinus (Paulini) Thomas, praep. eccl.
 ob. Cracoviensis.
 Paulowsky Paulus a Syerpcz 235.
 Paulus papa 1.
 — notarius consistorii ob. Mogilnicza.
 — professor ob. Lodzia.
 — coll. minor ob. Ostiensis.
 — vicarius ad s. Mariam 49.

- Paulus sartor 295.
 Pawlewa Catharina, *midlarka* 272, 273.
 Pecora 136. — Ob. Arenda.
 Pectorale argenteum 72 (val. 1 sexag.), 322.
 — alias *delia* 203, alias *sserdak* 202, alias *zupicze* 226.
 Pecunia communis 318.
 Pellicea 46 (vulpinea), 48, 56.
 Pellicium 165.
 Pello 6 (discipulus), 37, 46, 48, 56, 80, 208.
 Pelvis aerea 4.
 Pensio pro parte lectorum 203.
 Periurium 211, 212. — Ob. Juramentum.
 Pernuss Servacius 243.
 Pernuszova Agnes 47, 48, 49.
 Pernuszova Anna 202.
 Perroti Gramatica 39.
 Perspectivae recognicio 17.
 Pestilencia, pestis 98, 138, 141, 142, 145, 150.
 Petricovius Martinus, mag., ob. Piotrko-vita.
 Petrus coll. minor, decanus eccl. ob. Proboszczowice.
 — in med. doctor, consul cracov. [por. Estreicher Bibl. XV—XVI w. str. 178?] 83.
 — pello 46, 48.
 — ligator librorum 157.
 — senior contubernii ob. Skotnicki.
 — Hispanus 205. — Ob. Hispanus.
 — arcium bacc. 6, 21.
 — sartor 207.
 Philippus, dux Hessiae 165.
 Philippus de Cracovia, doctor ob. Aher.
 Phiscarii ob. Fiscarii.
 Phisicorum quaestiones 233.
 Phisicus 34, 35, 40, 44, 59, 83, 94.
 Pholtin Valentinus, sellifex 174.
 Piasecki Marcus, bacc. 315, 331.
 Piątek (Pyątek) Joannes 10.
 Piatka (Pyathka) Bartol. a Ploczka 37, 38.
 Pictor 275.
 Picus Stanisl. ob. Zawacius.
 Pienyzek Jacobus 117.
 Pignus 21, 95, 309, 327, 337. — Ob. Oppignoracio.
 Pileator 291.
 Pilei 6, 77, 88 (de axameto), 165, 325.
 Pilsnensis Albertus doctor 2, 3.
 — Andreas, bacc. 307, 321.
 — Jacobus, coll. maior 321, 327, 337.
 — Joannes 194.
 — Martinus ob. Glicius, Martinus.
 — Mathias 218.
 — Nicodemus, arc. bacc. 307.
 — (de) Simon (Maricus) doctor [ob. Estreicher Bibl. XXII s. 206] 128, 157.
 — Stanislaus, arc. mag. 156.
 Pilsno (Pyłszno) 26, 150 (praepositus).
 Pinczoviensis (a Pinczow, Pinczovius, Pincevius) Stanislaus, magister, a. 1545 coll. minor, a. 1653 coll. maior, a. 1557 lector regalis, a. 1570 theol. doctor, eccl. s. Flor. custos, eccl. cath. poenitenc., a. 1570, 1571 et 1576 rector univ. 101, 103, 104, 109, 110, 145, 175, 199, 201, 206, 232, 237, 256, 273, 276, 277, 294 334.
 Piorunowski Joannes, stud. 106.
 Piotrkovia (comicia) 186.
 Piotrkoviensis Albertus, bacc. 301.
 — Jacobus 126.
 — (Piotrkowita, Pyotrkowita) Joannes, arc. bacc., a. 1536 decanus s. Annae, a. 1539 theol. bacc., coll. maior, theol. lector ordinarius, a. 1543 canon. s. Floriani, a. 1543—5 rector univ., a. 1556 poenitenc. cath. 18, 28, 39, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 66, 80, 90, 92, 100, 117—8, 124, 135, 139, 140, 160, 183.
 — (Petricovius) Martinus, mag. coll. minor 238, 243, 244.
 — Mathias, arc. bacc. 144.
 — (Piotrcovius) Thomas, coll. maior, astrologus 227, 228, 231.
 Pisarski Georgius, incola bursae 195.
 Pisauria 225.
 Piscaria (de) Joannes, lector mis-sarum ad OO. SS. 3.

- Piscatorium 276.
 Piscinae 116.
 Pisdrensis Albertus 243—4.
 Pisdrensis altaria (Oziembowski) 108, 110, 112.
 Pistor 32, 201.
 Plateae cracovienses: 7 (castrensis), 8 (arcensis), 10 (*vysina*), 17 (divi Stephanii), 32 (s. Floriani), 73 (fratrum), 76—7 (Sławkoviensis), 113 (s. Joannis), 168 (fratrum), 171 (vulgo *golambia*), 194 (s. Annae), 274 (mensatorium), 280 (fratrum), 283 (mensatorium), 286 et 301 (columborum, fratrum), 330 (*szwieczka*), 332, 333 (s. Floriani). — Ob. Domus.
 Plathnyerz Josephus 8.
 Plae 165.
 Plebanatus ob. Ilcussiensis, Luborzicza.
 Pleczki Sebastianus 49—50.
 Plocia 284, plocensis canonicus et ecclesia 293—4.
 Plocia (a) ob. Gadek Mathias.
 Ploczka (ex) ob. Kotarski, Piatka.
 Ploczki Andreas 91.
 Plumatica 125.
 Pobyedziska (de) Jacobus ob. Gwiazdowski.
 Pobieg Andreas, praepos. mansionariorum 191, 197.
 Pocioritas iuris 338.
 Pocula argentea (*rostruchanki*) val. 200 flor. 334.
 Podlachia 333.
 Podolia ob. Kamieniec.
 Podoski Lucas 36, 38.
 Poena sex grossorum 24, 302, 308, 321, 328; XII grossorum 215; unius floreni 274; 4 florenorum 255; X marcarum (florenorum) 18, 41, 45, 46, 72, 82, 84, 91, 104, 118, 125, 157, 173, 175, 178, 242, 270, 365; unius sexagenae 105, 195, 239, 251; C marcarum (ducatorum, florenorum) 102, 132, 140; CC marcarum (aureorum, florenorum) 79, 243, 245; securitatis CC marcarum 141; vallata 74; dupli 53, 105; carceris 132, 207, 241; excommunicacionis 221, 317; talionis 43, 68; exclusionis ex bursa 319; privacionis beneficiorum 201, 247, 249, 254; suspensionis a benef. 95; exclusionis ab. univ. 69; virgis emendacio 240. — Ob. Carcer, Censurae, Excommunicacio, Inhabilitas ad officia, Relegacio, Talio.
 Poesis (Poetica) ob. Collegiatura.
 Poeta 34.
 Pokrzywnicza (Comprovincia) Albertus, arc. bacc. 87, 91.
 — Martinus, magister 16, 50—51.
 — Nicolaus, iuris doctor, canon. crac. 18, 35, 41, 44.
 Polmiski 193.
 Polonica biblia 333. — Ob. Wróbel.
 Polonus, testis 239.
 Pomeraniae archidiaconus ob. Łacki M.
 Ponikiewski Stan. ob. Punikiewski.
 Ponikowski (a Ponyekew) Valentinus, stud. 36, 38.
 Pons Regia 23, 138, 192, 196. — Ob. Stradomia.
 Ponte (de) Regia Bartholomeus, magister 23.
 Porąbski Adam, plebanus 64, 65.
 Poremba (de) Joannes Nicolaus 216.
 Porembsky Petrus, cancell. capituli 203.
 Porta 27.
 Posnania 139, 284.
 Posnania (de) (Poznaniensis) Andreas, stud. 139, 226, 229.
 — Caspar, arc. bacc. 251, 252.
 — Gregorius 31.
 — Joannes, mag. 23, 24, 51, 70.
 — Joannes, schol. scarmiriensis 333—4.
 — Nicodemus, familiaris zuppae Bochn. 82.
 — Petrus, can. crac. 93, 333—4.
 — Venceslaus 30.
 Poznaniensis dioecesis 224—6; capitulum 161; xenodochium s. Barbarae 150; praepositus eccl. 83; subcamerarius 260; canonicus 161, 229; archidiaconus 29, 41 (ob. Szamotuliensis Greg.); bibliopola (Wolrab?) 204.
 Possessio 134.

- Posteriorum exercitium 51.
 Postillae libri 6.
 Pradzewski Jacobus, stud. 330, 338.
 Praeceptor 26, 106, 196, 273, 280 (scholae privatus).
 Praeco 312.
 Praeconsul 71, 168, 170, 196. — Ob. Proconsul.
 Praedicatio 49.
 Praedicator 185.
 Praemisliensis ob. Premisliensis.
 Praepositus domus minoris 48, collegii iurisperitorum 316. — Ob. Bodzenczin Nicol., Collegium, Gorski Jacobus, Kauffman Jonnes, Kobylin Andreas, Kurzeloviensis Stanislaus.
 Praescriptio 303.
 Praetexta 72.
 Praetorium 33, 64, 69, 170, 171, 196, 314.
 Praga (de) Petrus, pedagogus 26.
 Prandium 276.
 Praecium pro eruditione litterarum 106.
 Premisliensis episcopus (Herborth) 220; dioecesis 123.
 Prisciani liber 20.
 Privacio collegiaturae, beneficiorum, ascensus 160, 213, 219, 221, 224, 228, 231, 308. — Ob. Collegiatura, Lectura, Poena.
 Privilegia universitatis 58, 66, 84, 87, 139, 235, 304, 305, 309, 328. — altaris 270, 309; theologorum 219.
 Proboszczewicze (a) Petrus, collega minor, decanus eccl. [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 183] 143, 158, 207, 215.
 Processiones 24.
 Processus iuris 118 (J. Andreae), 329.
 Proclus Diadochus 146.
 Proconsul 71. — Ob. Praeconsul.
 Procopiades ob. Szadek.
 Procurator capituli s. Annae 65.
 — magnus castri 340.
 — collegii minoris 50.
 — consistorii 139.
 — universitatis 54, 56, 60, 62, 65, 199, 258, 266, 274—5, 287, 296—7, 307, 329.
 Professores novorum iurium 322. — Ob. Jura, Lector.
 — regales 206, 232, 238, 268, 271. — Ob. Collegiatura, Lector.
 Promocio 52 (magistrandum), 63, 79, 94 (in arte), 107, 125, 128, 148, 222 (in iure), 293, 317.
 Proszewicze (de) Simon (Zacius), mag. arc. [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 194] 19.
 Proschoviensis (Proschevicze, Proschovitha) Stanislaus, bacc. 131, 152, 183.
 Proszowiensis plebanus (Stan. a Radoszice) 252.
 Protestacio contra iurisdictionem rectoris 305. — Ob. Provocacio.
 Protomedicus generalis 225.
 Proventus collegiaturae 34, 62.
 Provisor bursae 69. — Ob. Bursae senior.
 Provocacio 305, 341. — Ob. Apellacio.
 Pruszinowski Stanislaus, famulus 334.
 Prussicze civitas 225.
 Prutenus 91.
 Przasznicz (a) Felix, studiosus 91.
 Przeczlawsky Andreas, scholasticus, vicarius generalis 235—6.
 Przedborz Stanislaus, consul Ilkusiensis et Anna, uxor ejus 60, 61.
Przistawki 193.
 Psalterium decantandum 167, polonicum [Wrobla Zoltarz] 66.
 Psarski (Psarszki) Petrus 215, 216, 248, 250.
 Pszonka Nicolaus, plebanus in Gnoynik 59.
 Puchwicz (Puhaczoviensis?) Mathias, stud. 302, 307.
 Pudlowska Dorotea 308, 314, 328.
 Puhaczoviensis ob. Puchwicz.
Pulgiernacze ob. Kurtha, Gyermak.
 Pultussko (de) Stanislaus, stud. 302.
 Pulthoviensis ecclesia 197, mansionarii 191.
 Pulvinar 202.
 Punikiewsky (Ponikiewski) Stanislaus, mag. 204, 207, 209.

Purgacio canonica 50.

Purpurian 21, 23.

Pylszno ob. Pilsno.

Quaterniones (et quaestiones in Corpus iuris) 222.

Quinterniones (in fac. astrologica deperdit) 85.

Quintiliani liber 20, 146.

Rabianowski Jacobus 122.

Rabowski Horradus, alicus regis 175.

Raciboroviensis plebanus 353—4.

Raciborski Petrus, cantrifusor 193.

Raciąsz Martinus, a. 1558 senior contubernii, a. 1566 coll. minor 210, 234, 244, 256.

Raczyasz Paulus, magister 8, 10, 23.

Raczynski Joannes, stud. 239.

Radlinski Martinus, arc. bacc. 4.

Radoczanka de Schidlow Anna 97.

Radom (a) Gregorius, altarista 227.

Radomiensis castellanida 307.

Radomskie (de) (Radomsky) Martinus, doctor iuris, a. 1570 senior contubernii iurisperitorum 211, 212, 255, 261. 262—3, 266, 269, 293, 309, 310.

— Stanislaus, stud. 225.

Radoszice (Radosicius) Gaspar, coll. minor 260, 282.

— (de Radosicze. Radoszovianus) Stanislaus, arc. mag., licentia-tus iuris, a. 1578 coll. iurisp. 252, 297, 308, 314, 315, 317, 322—3, 325, 335.

Radowicze (de) Leonardus 222.

Radwanski Joannes 219.

Radzanowski Stanislaus 80.

Radziezky Simón, pello 280, 298, 310.

Raguszanus ob. Giganto, Krzik.

Radziezky Hieronimus 295.

Raiowa Dorothea 287, 288, 289.

Rakowski Andreas 205.

— Jacobus, scholaris 193.

Łambieski Laurencius, consul crac. 165—6.

Rantuch (villa) 32.

Raptus puellae 32.

Rava (a) cives ob. 130, 134, 135, 209, 210.

Ravensis Felix ob. Commendarz.

Ravensis M. mag., senior bursae pauperum 179.

— Paulus, arc. bacc. 76, 88.

— Stanislaus, studiosus in ludo s. Spir. 130, 210.

— (de Rawa) Valentinus, magister arc., a. 1537 coll. maior, a. 1545 canon. s. Annae 32, 34, 35, 36, 64, 106, 178, 204, 209, 210.

Rayman Gaspar, introigator 239.

Recepta ob. Gostynski.

Recognitiones leccionum 16, 17, 22. — Ob. Lecciones.

Reconciliacio 26, 83, 141, 149, 201, 243.

Rector 14, 105 (officium), 29 et 91 (vice rectoris agens), 32, 122 (famulus), 198 (habitacio). — Ob. Apellacio, Cista, Conclusiones, Consiliarii, Convocacio, Eleccio, Instigator officii, Jurisdictio, Habitacio, Levipendium, Mandatum, Notarius univ., Vicerector.

Rector scholae 86 (particularis). — Ob. Gymnasiarcha, Ludus, Praeceptor, Schola.

Regales professores ob. Professores.

Regestra leccionum 17, 22. — Ob. Lecciones.

Regestra (mercatoris) 256.

Regulski Petrus 202.

Relegacio 302, 306. — Ob. Exclusio.

Religiosi 29, 53.

Remissio causae 31, 42, 57, 76, 79, 138, 163, 186, 235.

Reservaculum alias *kieszenia* 295.

Residencia 200, 256, 299, 320, 325, 337, 339. — Ob. Absencia.

Resignacio collegiaturae 219. — Ob. Collegiatura.

Retha 180.

Revisio 259.

Revocacio seu cassacio sententiae 234, 329.

Richwalski Stanislaus 208.

Rimer Bartholomeus, consul crac. 170. — Por. Rymer.

- Rinulino Joannes, Hungarus 205.
 Rogosinensis castellanus (Zebrzydowski) 256.
 Rogulska Hedvigis 126.
 Rokoszowski Jacobus, subcamerarius posn., praefectus telonei 260.
 Rokythno (de) Jacobus, sacristanus 263.
 Roma 161 (Romipetae), 224, 336.
 Ropczicze (a) Valentinus, servitor univ., notarius 9, 10, 11—15, 16—32.
Rostruchanki 334.
 Roszan (de Rózan) Séraphinus 71, 74.
 Roterodamus Erasmus 146 (Adagia), 193, 210.
 Rothkowsky Jacobus 197.
 Roviczki Felix, scholaris 189.
 Rozana oppidum 257.
 Roznowski Stanislaus, stud. 307.
 Rubrica 222—3. — Ob. Jurisprudencia.
 Rubricellae 59, 153—4 (Cracovienses).
 Rudniczki Albertus 250.
 Rudnyczki Joannes, lit. stud. 112.
 Rudnyczki Stanislaus 88.
 Ruricolae 115. — Ob. Cmetones.
 Ruthenus Mathias ob. Nazarkowicz.
 Rymer Leonardus 143. — Ob. Rimer.
 Rynczkowska lapidea (in Ilkusch) 60.
 Rzęczicza (villa) 184.
 Rzeczkow (de) Jacobus, praebendarius 88.
 Rzęczkowski Stanislaus, notarius episcopi 102, 107, 111, 112, 113, 119, 131.
 Rzeschow Laurencius 166.
 Sacramentum 117 (militare), 189, 197. — Ob. Juramentum.
 Sagittae 194.
 Sagittarius 71.
 Salarium 27, 56, 87, 110, 144, 153, 163, 167, 177, 267.
 Sallustius 39.
 Sambor (de) Gregorius (Vigiliarius), coll. maior [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 148] 226, 227, 243—4.
 Samson Nicolaus, bedellus univ. ob. Bor-kovice.
 Sancciones ecclesiae 172.
 Sandecensis civis 127, praepositus 130, 138.
 Sandzicz M. 1.
 Sandomiria (de) Felix, discipulus artis pell. 6.
 — Franciscus, mag. 145.
 — Gabriel 145.
 — Martinus, notarius consistorii et plebanus 131, 152, 202, 293.
 — Mathias ob. Grzimala.
 — Seraphinus, stud. 284.
 Sandomiriensis castellanus (Macieiewski) 219, canonicus (Uredoviensis) 285, palatinus (Tęczynski) 31, schola 54, hym-nasiarcha 55.
 Sanok (a) Joannes, arcium et decret. doctor, a. 1540, 1545—6, 1551 rector univ., a. 1542 praepositus s. Nicolai, a. 1539 poenitenc. in arce crac., a. 1544 plebanus in Luborzica 33, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 44, 45, 49, 54, 66, 80, 81, 95, 96, 103, 114, 123, 126—7, 129, 149, 166, 167, 179, 182, 213, 214.
 Sararz (in) ecclesia 333.
 Sartores (Sarctores) 168, 196, 207, 279, 280, 295, 297—8, 310.
 Sassin (Szassin) Mathias Stan. 302.
 Sathcoviensis Albertus, arc. mag. 225.
Sazhen 130.
 Sc... ob. Sk...
 Scabinatus ob. Acta.
 Scepusiensis capitaneus (Macieiewski) 260.
 Schamotuliensis ob. Szamotuliensis.
 Scharfenberg Bartholomeus, alias Ostrogorski, arc. bacc. 257, 281—2.
 — Halena 21.
 — Hieronimus 158.
 — Marcus 59.
 — Mathias 21, 66, 89.
 — Michael, 59.
 — Nicolaus 204, 282.
 Schffnywicz Zacharias 151.
 Schidlow 97.
 Schimkowicz ob. Szymkowicz.
 Schindler, civis crac. 151.
 Schleupnerus Christopherus, ca-

- nonicus vřatisl., studiosus (por. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 195, pod Sleupnerus] 242, 248, 245.
 Schmigrod ob. Zmigrod.
 Schola ob. Abduccio, Bursa, Hipodidascalus, Mendici, Ludus, Paedagogus, Praeceptor, Padidascalus, Rector, Xenodochium.
 — s. Annae 37, 39, 168, 195, 248, 267, 326.
 — castrı crac. (arcensis) 119, 120, 192, 340.
 — in Casimiria 112, 121, 125.
 — Corporis Christi 4, 23, 113, 121, 207, 208.
 — s. Floriani 241, 340.
 — s. Johannis 251, 308.
 — s. Mariae (b. Virginis) 168, 198, 182, 226.
 — OO. Sanctorum 2, 50, 54, 91, 168, 174.
 — s. Spiritus 11, 23, 24, 28, 56, 141, 163, 240.
 — s. Stephani 168.
 — Sandomiriensis 54, 55, Ikussiensis 52, Miechoviensis 20.
 Scholae particulares (privatae) 86, 106.
 Scholares 169, 192, 193, 340. — Ob. Mendici, Studentes.
 Scipio Simon de Cracovia, magister, moderator scholae s. Spiritus 8, 9, 11, 14, 15, 23, 24, 27—8, 30, 32—3.
 Scitica forma ob. Scythica.
 Scolares ob. Scholares.
 Scriba ob. Notarius.
 Scutellae stanneae 4, 220.
 Scythicae formae pileus 325.
 Sczebrzeszin Albertus, praef. scholae 240, 241, 244.
 Szczesnowicz Daniel Felix 257, 281.
 Sczirbicz ob. Ossyczki.
 Sdzarowski. (Szdżarowsky) Stephanus, arc. bacc. notarius publ., a. 1548 praepositus xenodochii s. Barbarae Posnaniensis 29, 104, 131, 134, 150—1.
 Sebastianus, venditor vestium 21.
 — notarius civitatis Vislic. 99.
 — rector scholae b. Mariae 198.
 Sebastianus, mag. arcium, coll. minor 45. — Ob. Kleparz.
 — moderator scholae ob. Vanzan.
 Secechovicus ob. Sieciechoviensis.
 Securitas vitae 30.
 Sedicio 53.
 Sellifex 174.
 Senatus civitatis crac. 190.
 Sendomiria ob. Sandomiria.
 Senior facultatis 232. — Ob. Facultas.
 Senior (prövisor) bursae 69, 109, 157; pauperum 54, novae 37, iuristarum 220, 301, 319. — Ob. Bursa.
 Seniores bursarum 280.
 Sentenciarii 219.
 Sepultura 180, 341.
 Sequester 32, 50, 61. — Ob. Arrestum.
 Serdak alias pectorale 202.
 Sermones Horacii 52.
 Servitor praetoralis 170.
 Servitores (famuli) rectoris ob Notarius, Rector, Storzycz, Ważosze, Zadrowski.
 Servitores minoris domus 161.
 Serzynki 333.
 Sexti lector ordinarius 84. — Ob. Jus.
 Sexti libri ob. Dominici.
 Shamotuliensis ob. Szamotuliensis.
 Siebeneycher Martinus, bibliopola 99.
 Sieciechoviensis (Secechovicus) Albertus, mag., coll. minor 208, 218, 219, 227—8, 231—2.
 Sienyczki (Syenyczki) Nicolaus, stud. 4.
 Sieprcz (de) Albertus, arc. bacc. [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 193] 19.
 — (Sieprcius) Felix, arc. mag., medicinae doctor [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI w. str. 200] 143, 157, 224—5, 240, 245, 287.
 — (Szyeprcz, Szieprcz) Jacobus, bacc. theol. arcium decanus, canonicus s. Annae 2, 17, 56—8.
 — (a) Paulowski Paulus 235.
 Sigismundus I, rex Poloniae 1, 145, 193. — Ob. Maestas.
 Sigismundus Augustus, rex Pol. 168—9, 204, 246, 311. — Ob. Maestas.

- Sigismundus bacc. ob. Ograbski.
 — canonicus, doctor 96, 103, 182.
 Sigonius ob. Daniel minister (2).
 Sikora Laurencius, civis. crac.
 — 240—1.
 Sikorka ob. Sykorka.
 Sikorzyna Helizabéth 240.
 Silvae 116, 137, 156, 185.
 Simon bedellus (minister) ob. Albimontanus.
 — moderator scholae s. Spiritus ob. Scipio.
 — magister (Zacius) ob. Proszewycze.
 — magister et sindicus ob. Kalisz.
 — med. doctor ob. Pilsno (Marcius).
 — medicinae doctor ob. Szamotuliensis, Łowicz.
 — consul et civis crac. 257.
 Sindicus universitatis 15, 16. — Ob. Kalisz.
 Sirienses Andreas, Joannes et Stan. 303.
 Sirocensis Joannes, stud. 334.
 Skarbimiriensis (Skarmiriensis) canonicus — (Cristini) 129, (Wolski) 242; scholasticus — 333—4.
 Skarzinowsky Joannes, sacerdos — 157.
 Skavina (de) Albertus 3.
 Skolator (de) Jacobus, praebendarius s. Trinit. 314.
 Skorczinsky Barthol., stud. 280.
 Skorek Albertus, plebanus 70.
 Skotnicki (Scotnicus, Skotniczky) Petrus, iurispr. doctor; senior contubernii [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 195]. 267, 290, 298, 299, 312—3, 322—3, 324, 331—2, 334—5.
 Skrzidina 1.
 Skrzinensis Melchior, mag. 304, — 305.
 Staweczki Stan. 143.
 Slavek Jacobus, mag. 166.
 Slawiński Mathias 147.
 Sledniżky Stanislaus, mag., parochus in Proszowycze 203.
 Slesia 225.
 Sliwka ob. Szliwka.
 Slomniki ob. Szlomniki.
 Sloschova (a) Nicolaus, presbyter 190.
 Slovacijs Petrus, coll. minor et maior [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 195] 265, 327, 336.
 Smatruss cracov. 122.
 Smigmator 207.
 Smigrod ob. Zmigrod.
 Smoczki (a) Syrakow Andreas, stud. litt. 229, 230, 234.
 Smolenski Stan. 117.
 Smrokow ad Przedslawicze 115.
 Smusowsky (Smosowsky) Mathias, canon. plocensis 293—4.
 Smygyelski 90.
 Snena (Znina) ob. Dambrowski Greg.
 Sochaczew (a) Caspar, ludi moderator 140.
 — (Szochaczow) Stanislaus 52—3.
 Soiczki Felix, stud. iuris 231.
 Sokolanka 109.
 Sokolowsky Stanislaus, arc. mag., coll. maior, praep. s. Floriani [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 196] 290, 298, 341.
 Soltisek Stan. mercator 298.
 Speculator (Vinc. Bellovacensis) 306.
 Speculatoris volumina 98.
 Spelka de Posnan Andreas 139.
 Spiczynski Mathia Hieronimus, civis crac. [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 197] 2.
 Sponsalia 291, 296.
 Spoth Stanislaus 211.
 Srothmistrz Nicolaus 197.
 Szerdak ob. Serdak.
 Stachłowo (de Stbachłowo) Mathias, mag. 64.
 Staffiowski Stanislaus 196.
 Stanislaus, senior bursae pauperum 16, 18.
 — carpentarius 5.
 — cancellarius et familiaris episcopi 145.
 — apothecarius 27.
 — aurifex 2.
 — domifactor 113.
 — heythmann praetorii 171.
 — vicarius divi Nicolai 113.
 — concentor 55.

- Stanislaus consul 60.
 — praefectus praetorii 33.
 — arcium bacc., lic. iuris ob. Radosicze.
 — baccalarius 68.
 — notarius ob. Lutheczki, Krabus, Zablocki.
 — magister ob. Budzinski.
 — bedellus ob. Stanislaus notarius.
 — coll. maior, canon. s. Annae ob. Czyesla.
 — prof. s. theol. ob. Byel.
 — coll. maior ob. Kurzeloviensis. Marrenius, Pinczow.
 — custos ob. Aurifaber.
 Staruchowski Nicolaus, incola bur-sae 187. — Por. Starzechowski?
 Starzechowski Nicolaus 202—3.
 — (de Starzechowice) Petrus 203.
 — Stanislaus 203.
 Staszycze, Staszycza ob. Stezyca.
 Stawiszyn Nic. ob. Dąbrowski Nicolaus.
 Stawiszyn (Stawissin. Stawissius, Sthawyschin) Gregorius, custos ecclesiae s. Floriani, doctor s. pag., professor theol., a. 1539 rector univ. [ob. Estreicher Bibl. tom XVI s. 150] 16, 29, 30—1, 39, 40, 42—3, 47, 60, 62, 63, 64.
 Statuta domus 48, 161, 164 (minoris); 316 (iuristarum); 44, 48 (domus maioris).
 — facultatis 102, 152, 221—2 (canonicae), 226, 254 (iuridicae), 17 (artisticae).
 — provincialia 20.
 — ecclesiae vratisl. 63.
 — regni 117, 115 (in ruricolas).
 — universitatis 8, 9, 15, 22, 24, 26, 27, 41, 53, 86 (de collegiatis), 89, 94, 125, 160, 181, 226, 232, 237, 246, 248, 273, 274, 277, 280, 302, 333. — Ob. Conclusiones.
 Stephanus arc. bacc. 129.
 — presbyter et lector missarum 141.
 — praepositus xenodochii s. Sebastiani 144—5.
 — rex 311.
 Stęzice (Stheszicze) Joannes, canon. 256.
 — (Stheszicza, Steszyca, Stazhicz, Sthazhicz, Sthazica, Staszycze, Stussycza, Sthazicza) Sigismundus, doctor iuris, praep. sandecensis, can. cath., a. 1546 rector univ. 63, 130, 138, 142, 147, 157, 173.
 Sthorzych Christophorus, servitor rect., notarius 198—9, 200—1.
 Sthramer de Nuremberg 71.
 Stillicidium 320.
 Stipendium 125.
 Stradom ob. Pons Regia.
 Stradomya (de) Nicolaus, pellio 80.
 — Albertus ob. Strey.
 — Jacobus 192.
 — Netha 67, 70.
 Strekowski Joannes 117.
 Strey (de Ponte Regia) Albertus, sartor 192, 196.
 Strikowski Andreas, stud. litt. 170—2.
 Stropholus 76, 333.
 Strusz (Strhusz) Erasmus, civis crac. 255, 256.
 — Georgius, civis crac. 46—6.
 Strzelno 126. — Ob. Krosno.
 Strzembosz (Stremboss, Strzambosz, Sthrambosch) Andreas, magister, a. 1543 senior bursae iurist., a. 1550 doctor iuris pont., a. 1557 lector novorum iurum 69, 70, 77, 79, 93, 173, 205, 208, 218, 219.
 — Adam, mag. 70.
 — Nicolaus 103, 281.
 Stubba communis 18, 26; maior 64.
 Stubella 227.
 Studentes divae Annae 37. — Ob. Scholares.
 Studium generale ob. Ferrariense, Patavinum.
 Subba mardurina 324, 331.
 Stuzycza ob. Stezyca.
 Subditi 99. — Ob. Cmetones, Ruricolae.
 Subducta de harassio 190, regulina 39, vulpine 130.
 Sudolski (Szudolsky) Stanislaus, decanus 67, 68—9, 70, 73, 79.
 Suffraganeus crac. 144. — Ob. Episcopus.
 Suleiow 183.
 Summa Angelica Clavisi 118.
 Superpilicium 146.

- Suppositi universitatis 105. — Ob. Impressores, Introligatores.
- Suspensio a proventibus 95.
- Sutores 90, 330, 332.
- Swiecziczky Andreas, stud. 239.
- Swieykowski Simon, clericus 224, 225—6.
- Sye... ob. Sie...
- Syllanus Panucius de Roma, protomedicus 224—5.
- Symbolum bursae 205.
- Syrakow obacz Smoczki Andreas.
- Szadek (Schadek, Shadek) Adam, litt. stud. 127.
- (Sadecius) Gabriel Eutropius (vel Elitropius) scholaris, a. 1574 senior bursae, coll. minor, a. 1569 dec. fac. artist. [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 189] 205, 207, 209, 210, 238, 252—3, 284.
- (Sadek) Nicolaus (Procopiades) a. 1537 bacc. s. theologiae, canonicus s. Flor., a. 1538 procurator univ., a. 1542 decanus eccl. s. Flor., s. paginae professor et doctor, a. 1548—49 et 1557 rector univ., a. 1558 canonicus cracov. [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 173] 29, 36, 48, 54, 56, 60, 64, 66, 80, 81, 83, 87, 91, 94, 100—2, 108, 114, 118, 119, 120, 129, 134, 135, 146, 151, 154, 157, 162, 166, 168, 174, 175, 177, 179, 182, 183, 185, 199, 200, 203, 205, 206—8, 210, 211, 213, 214, 216, 218, 220.
- Szamknyszevicze (de) Albertus 67, 69, 70, 71.
- Szamotuliensis Adam, arc. bacc., bedellus, servus univ., notarius 80, 81, 83, 89, 92, 96, 97 99, 101, 104—6, 109, 110, 118, 120, 121, 123, 124—5, 126, 129, 146—7, 152.
- Catharina, uxor eius 92.
- Albertus, bedellus, notarius publ. 146—7, 152, 163, 166, 171, 174, 178, 183, 186, 190, 194, 197, 198, 231.
- Gregorius, doctor iuris, archidiaconus posn., eccl. in Niedzwiedz praepositus, a. 1537 rector univ., collega canonist. [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 201] 29, 38, 41, 98 (medicus).
- Szamotuliensis Nicolaus 241.
- Simon, med. doctor 71, 75, 93, 94, 101.
- Szawlowski Andreas de Podlachia 333—4.
- Martinus, stud. 321.
- Szczirbicz Hier. ob. Ossyeczki.
- Szidlow 97.
- Szidlow (de) Anna, dicta Radoczanka 93.
- Szidzina villa 66, 326. — Ob. Collegiatura.
- Szieliensky 67. — Ob. Zielenski.
- Szimkowicz Gregorius, Armenus, civis Camenecensis 126.
- Szłomnyki 88.
- Szlovacius ob. Slovaci.
- Szlyvka Albertus 6.
- Szmygrad ob. Zmigrod.
- Sznyenna Gregorius ob. Dąbrowski (de Znin).
- Szupycze (szupyczka)*, vestis pectoralis 6, 21. — Ob. Zupicze.
- Szykorka puer 54.
- Surzecki (Zurzeczek) Joannes, custos woynicensis 64, 65.
- Szwynyczka pywnyczka* 37.
- Tabartum 27, 47.
- Taberna 8 (apud Vaszykova), 9, 17, 37, 41 (plebanalis), 72 (apud Blazek), 188, 206, 253, 280, 301, 302, 303, 397. — Ob. Cellarium, *Szwynyczka pywnyczka*.
- Tabula geographica 206.
- Tabulae expensarum 192, 202.
- Tachoviensis ecclesia 165, iudex 166.
- Taki (Thaki)* vehicula 240.
- Talega Joannes 289.
- Talezina Margaretha (Marussa) uxor ejus 282, 289.
- Talionis poena 2, 239. — Ob. Poena.
- Tanski Joannes, senior scholae ar. censis 340.
- Tapecia 165.
- Taranowsky Stan., altaris 261.
- Tarlo 56.
- Nicolaus 100.

- Tarnow (a) Joannes, castellanus crac.
[Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. s. 202] 186.
— Albertus, stud. 147.
— Petrus 13.
Tarnowita (Tharnow) Adam, mag. ob. Tuczyn Adam.
Tarnowsky Joannes, castellanida Radomiensis 307.
Tartareti depositio 20.
Taszyk de Cerdonia Gregorius 42—3.
Tatarka Stanislaus, arc. bacc. 45.
Taystra (*Thaystra*) 130.
Tęczyński J. palatinus sand. 31.
Tela 47.
Telegdinus Nicolaus, arc. lib. et phil. bacc. 205.
Telonei praefectus (Rokoszowski, Gumowski) 260.
Tencin 206.
Tendlarca Sophia de Cracovia 103—4.
Teodolus stud. 129.
Teologia 59, 60, 61, 66, 284, 334. — Ob. Collegiatura, Lectura, Facultas, Domus.
Tercianus bursae iuristarum 164, 319.
Tessauri custos 201. — Ob. Fiscarius.
Tessaurus 30 (iuris consultorum), 334 (universitatis).
Testamentum 80, 87, 88, 90, 99, 130, 135, 157, 165, 189, 193, 202, 209, 219, 333—4.
Testes (testimonium) 130 (instrumentarii), 133, 139, 183, 189, 207, 253, 321, 332.
Testudo comm. iurisp. 270, bursae iurisp. 318.
Textor 253.
Th... (Tha..., Thē..., Thi..., Tho..., Thr..., Thu..., Thw..., Thy... etc.) ob. T.
Tibius 313.
Ticzinensis ob. Tuczyn (a).
Titulus ob. Altare.
Tobia s, civis Opoczensis 99.
Tokarz Albertus et Margeretha 274—5, 283.
Tomas Aquinas ob. Altare.
Tomas barbitonsor 87.
— astrologus, coll. maior ob. Piotrkovius.
Tomas studiosus ob. Trebeczki.
— magister, praepositus s. Nicolai 213—4.
— magister, senior bursae paup. 54.
— magister, canon s. Annae 77, 152.
— vicarius eccl. cathedralis 74.
— vicarius in Cleparz 200.
Torba 288.
Trabeczki ob. Trebeczki.
Tradnovice (Thrudnovycze, Tradnovicze, Trudnovicze) villa 44, 59, 61—2, 299.
Treciana (de Trejana, Trezanensis) Joannes, mag., coll. maior, a. 1554 canonicus s. Annae 147, 157, 160, 200.
Trebażowa Dorothea 291, 295.
Trebeczki (Trabeczki) Tomas, studiosus, a. 1580 bacc. arc. 282—3, 285, 287, 337, 341.
Trzecieski ob. Trzeczieski.
Troperus Andreas, arc. lib. mag. [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. s. 204] 224, 232—3, 234, 236—7.
Troszczinski (Troszinsky, Troszinski) Bartholomaeus, stud. 117, 121.
Troyanus, praep. in Lasko 56.
Trzebka (lapidea in Ilkusch) 60.
Trzebotnicki Caspar 238.
Trzecieski M., aulicus regius 188.
Tuchow Jacobus, bacc. s. canon., mag. [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 204] 2, 3, 5.
Tuczyn (Tuszyn, Thuzyn, Thuczyn, Tarnovita) Adam, mag., physicus, med. doctor [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 203] 33, 34, 35, 40, 47, 50.
— Joannes ob. Kaufman.
Tumultus 168, 178, 194, 195, 303, 314, 333.
Tunica 12 (de purpian), 20 (ligata), 32 (val. 40 gross.), 38 (lunensis), 70 (val. I floreni), 130 (*dzika*), 145, 165, 202, 324 (reverenda).
Turcici calcei 303, 338. — Ob. Calcei.
Turkova de Cracovia Catharina 202.
Turobino(a) (Thurobin, Turobinus, Thurobinus) Joannes, magister,

- a. 1543 coll. minor, a. 1544 iuris licenc., a. 1545 iuris doctor et iuris civ. (Instit.) lector, a. 1561 iuris canonici lector, a. 1550 canonicus Crassnostav., altaris s. Mariae et cath., a. 1561 decanus Crusficiensis et canonicus Chelmensis, a. 1566 archidiaconus Crusficiensis, a. 1561, 1568—70 et 1575 rector univ., a. 1573 praebend. capellae s. Mariae Magd. [Ob. Estreicher Bibl. XIX s. 70] 51, 64, 90, 96, 97, 100, 102, 103, 125—6, 133, 139, 160, 162, 168, 182, 221, 225, 229, 230, 231, 234, 235, 244, 250, 253, 266, 271, 279, 291, 293.
- Purpyn (Turpin) Stanislaus 99, 100.
- Turris ecclesiae s. Nicolai 213.
- Tusz Joannes, sagittarius 71.
- Tussonicze (in) ecclesia 31.
- Tworzyanski Albertus, arc. bacc. 19.
- Tyczyn Georgius, mag. [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 203] 23.
- Tymbark (Thimbark) (in) ecclesia parochialis 292.
- Typographi ob. Chalcographi, Impressores.
- Uchanski Jacobus, canonicus crac. et secret. regis 117.
- Ungari 287—8. — Ob. Hungari.
- Unglerowa Helena, relicta Floriani 66, 153. — Ob. Florianowa.
- Unieioviensis canonicus 163.
- Urzedow (de) Andreas, bacc. iuris 12, 14.
- (Urzendow, Urzedoviensis, Urzedoviensis, Urzedoviensis, Urzedovius) Josephus, a. 1566 coll. minor, a. 1570 collega maior, a. 1571 procurator univ., a. 1572 decanus facultatis artisticae, a. 1573 decanus colleg. s. Annae, a. 1574 canonicus eccl. s. Floriani 243—5, 256, 258, 261, 263, 267, 274, 275, 279, 283, 285, 286, 295, 321, 327, 336, 340.
- (Urzedoviensis) Martinus, arc. et med. doctor, canonicus Sandominien-sis [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. s. 205] 284—285.
- Urzedow Simon, studiosus 307.
- Valentinus, coll. maior 220, 233.
- Uszcie Paulus, arc. mag. 246, 247.
- Uxor 174 (fugitiva), 241 (adultera). — Ob. Mulieres.
- Vaccae 262—3, 265.
- Vadium (vallata poena) 217 (C marcarum), 240, 335. — Ob. Poena.
- Wafrus 72.
- Valentinus, lector missarum 88.
- impressor 21.
- chirurgicus 7, 27.
- bedellus, servus univ. ob. Ropczyce (de).
- coll. maior ob. Ravensis.
- magister ob. Vidaviensis.
- Valerianus (Protaszewicz), episcopus vilnensis 204.
- Waliszewska Helizabeth 241, 242.
- Waliszewski Martinus, civis Clepardiensis 241.
- Walkanowski de Malogoszcz Albertus 77.
- Valla Laur. (Eleganciae) 146, depositio 20.
- Vallata poena ob. Vadium; Poena.
- Valterothowa Joanna Barbara 59. — Ob. Watenrotus.
- Valvae eccl. cath. 76, minoris collegii 228—9.
- Vanzan Sebastianus, mag. arc. moderator scholae 156, 182, 185.
- Vaporarium 34 (coll. maioris), 39 (domus canon.), 40 (coll. maioris), 41 (domus canon.), 128 (aestivale), 150 (bur-sae iurist.), 211 (coll. maioris), 237 (coll. maioris).
- Varschovia 248, Varschoviensis; canonicus (Alexander) 253.
- Varschovia (a) Anna 176.
- Varschoviensis (de) Varschovia) Bartolomeus 197.
- Petrus, arc. bacc. mag. 21, 185.
- Simon 61, 69.
- Varta (de) Albertus cantor vicarius s. Nicolai 28, 120.
- Vasa 209.
- Vasan ob. Vanzan.

- Vassowna Catharina 183.
 Vassowycz Joannes 91.
 Waszosze (Waszoszą) (de) Jacobus, famulus rectoris 258, 261, 264, 265—6.
 Waszykowa 8.
 Vathenrotus sutor 90.
 Waysz Joannes ob. Leopoliensis.
 Vectigal 260.
 Wedrogowski Albertus, arcium mag., a. 1549 praefectus domus Jerus., a. 1554 collega minor [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 207] 156—7, 201, 211, 225, 253—4, 299, 321, 326, 327—8.
 Vendeta 21, 37 (gallorum).
 Venia absenciae ob. Absencia.
 Verberacio 242, 273.
 Vestes 5 (val. 5 marc.), 6, 21 (pectoralis alias *szupycze*), 21 (venditor vestium), 71 (ondulata), 88, 103 (italica), 103 (muliebris), 165 (*galeth*), 171 (*gizha*), 210 (vulpibus subducta), 303, 337 (*gyermak*). — Ob. Aestivale, Calcei, Curta, Delia, Gyermak, Pectorale, Pellicea, Pileus, Serdak, Subba, Subducta, Szupycze, Tabartum, Tunica, Vitta, Zupica.
 Wiackowski ob. Wieczkowski.
 Vicarius ecclesiae ob. Ecclesia.
 — legens pro professore 232.
 Vicerector 47, 92. — Ob. Rector.
 Victrici ecclesiae 210, 213, 220.
 Vidaviensis Andreas 303.
 — (Widavius) Valentinus, mag., canon. s. Annae [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 209] 265, 283, 327, 334, 337.
 Vidra Albertus, altaria 269, 270.
 Wieczkowski (Wiączkowski, Wyączkowski, Wyeczkowski) Joannes, arcium mag., mag. scholae castrensis, a. 1550 coll. minor, a. 1553 cantor eccl. s. Floriani, a. 1572 praepositus eccl. vielunensis, altaria b. Virg. 76, 105—6, 119, 120—1, 171, 173, 175, 198—9, 261—2, 263, 265.
 Wielgowski nobilis 25. — Ob. Wielogłowski Seb.
 Wieliczka (in) plebanus 79.
 Wielicenses zupae ob. Zupae.
 Vielicensis Clemens, coll. minor 327, 337.
 Wielicius (a Wyeliczka) Joannes, arc. mag., a. 1561 senior bursae pauperum, a. 1563 prof. regalis, a. 1566 coll. minor, a. 1573 coll. maior 210, 211—2, 218, 232, 243—4, 248, 277.
 Wieliczka (Vyeliczka) Nicolaus, arc. et med. doctor, a. 1542 et 1543 rector universitatis, scholasticus Kellensis, a. 1551 altaria castri crac. 80, 85, 90, 92, 183.
 Vielogłowski Sebastianus 37. — Ob. Wielgowski.
 Wielogorski Joannes, arc. mag., coll. minor [por. Estreicher Bibl. XVII s. 260] 297.
 Vielopole (de) Sophia ob. Grumkowa.
 Wielepolszczy pueri 256.
 Vielunensis custos (Goreczki) 163, praepositus (Wieczkowski) 265.
 Vienna 219.
 Vierzenski Joannes 120.
 Vietor Jeronimus, impressor 66, 87.
 Vietoris Hieronimi Barbara 153—4.
 Wietrzichowice 284.
 Wilczek (Wylczek) Stanislaus, notarius R. Maj. 260.
 Wilkowa willa 225.
 Villa Nova 99.
 Villani ob. Subditi.
 Villicus 220.
 Vilna (Vylna) 7.
 Vilnensis episcopus (Valerianus Protaszewicz) 204, dioecesis 281.
 Vincencius, lanius crac. 28.
 — bacc. 56.
 Vinum 18, 189, 312.
 Violencia 33, 67, 117, 171. — Ob. Inuriae.
 Virgili Georgica 233. — Ob. Mantuanus.
 Virga 240. — Ob. Poena.
 Viridarium poetarum 193.
 Wirzicki Stanislaus, plebanus in Cocina 209.
 Virzikowski ob. Wyrzykowski

- Visiones 24.
 Wiskicy (Wiskiczki) Martinus, arc. bacc. 303.
 Vislicenses cives (Simon, Adamus, Martinus) 99.
 Vislicensis civitas 99, officium consulare 99.
 Vislicensis Hilarius 173.
 Vislicia (a Wyslica, Visliciensis, Vislicza) Michael, theol. doctor, a. 1538 coll. maior, canon. s. Annae, a. 1542 canon. s. Floriani, a. 1567 decanus s. Flor. [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 168] 40, 51, 54, 86, 93, 99, 154, 183, 250.
 — (Vislicza) Joannes [Ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 157] 25.
 Visnka Leonardus, a. 1544 doctor theol., prof. s. pag., decanus eccl. s. Floriani, a. 1545 cantor eccl. s. Flor., a. 1547 custos eccl. s. Flor. 96, 97, 101, 135, 154, 183.
 Vissoczicze 224.
 Vistula ob. Istula.
 Viszomyrski Mathias, arc. bacc. 330.
 Vithowski Laur., rector scholae 226.
 Vitta alias *rantihuch* (val. 10 gross.) 32.
 Vladislaviensis ecclesia 2.
 Wlochowia Hedvigis, relicta Nicolai 107, 111, 113, 122—3. — Ob. Castellione.
 Woiakowo (in) plebanus (Porąbski) 64, 65.
 Woinarowski Joannes, praep. s. Jacobi 145.
 Woinicensis custos (Szurzecki) 64, 65.
 Woinicz (a) Michael, mag. 153, 140.
 Volikowki (Wolykowski) Albertus, fam. castri 258, 260.
 Volborcz baccalarius 6.
 Volboriensis Laurencius, mag. et praebendarius 30, 101, 102.
 Volborz (circa) decimae 115.
 Wolska Margaretha 206—7.
 Volski Nicolaus, praepositus Pilcensis 150.
 — Simon, canonicus Skarbim. 242.
 — Stanislaus, tabern. 206.
 Vorczon (a) Joannes Hyncius, arc. bacc. 182.
 Woy... ob. Woi...
 Wozykowski Alexander 218.
 Vratislaviensis ecclesiae statuta 63.
 Vratislaviensis canonicus 129 (Aher); 239, 242 (Christ. Nissensis vel Schleupnerus); 258, 277, 325 (Bodzencin); 264, 267, 281, 290, 341 (Pilsnensis).
 Wroblowski Jacobus 219.
 — N. 186.
 — Valentinus, stud. 242, 248.
 Wrocziriss Joannes 218.
 Wrzesinski Procopius 224.
 — Stanislaus 224.
 Vulnera (Vulneracio) 9, 10, 72, 82, 121, 127, 141, 171, 176, 178, 186, 197, 208, 217, 251, 255, 306, 330.
 Vulpinea pellicea ob. Pellicea.
 Wychorowski (Vycharowski) Laurencius 49, 50.
 Wye... ob. Wie...
 Wyrzykowski (Virzichowski, Virzikowski, Virzikowski) Joannes, a. 1543 coll. minor. a. 1544 senior bursae paup. 91, 96, 109, 157.
 — Joannes 92.
 Wysocki (Vissoczki) Simon, stud. [ob. Estreicher Bibl. XV—XVI st. str. 212] 239.
 Wysocki (Wissoczky) Gabr. 314.
 Wyszegrad (de Vyssogroth, Vyschograd) Jacobus, mag., plebanus in Droginia 24, 32, 104.
 Wyszegrad (Wyssegrot, Vyshegrath) Petrus 36, 38, 39.
 Vyskowa Anna, pistrix 32.
 Wyzkulety Gregorius, Hungarus 205.
 Xenodochium s. Sebastiani 144—5.
 — s. Spiritus 141.
 — posnaniense s. Barbarae 150.
 — ob. Ludus, Schola etc.
 Xiassnycze ob. Książnice.
Xiążeczka lapidea 200.
 Ząbek de Brzezek Andreas 52, 53.
 Zabloczki Stan., bedellus univ. (a. 1570 et sq.) 257, 258, 259, 260, 265—6, 283, 285, 287, 293, 295, 296, 301, 307, 334.

- Zabyczky Jacobus, stud. 239.
 Zacius ob. Proszewycze.
 Zadorowski Martinus 211.
 Zadrowski Bartholomeus, famulus rectoris 120, 121—2.
 Zak (Zhak) Martinus, servitor praetorii crac. 170.
 Zakliczin Johannes, scholaris 208, 209, 210.
 Zalassowski Stanislaus, stud. de bursa Iherusalem 127.
 Zalczina (Zhalczina) Anna, institrix 122.
Zamesch 150.
 Zamoycki Josephus, notarius legati 225.
Zankiel 272.
 Zardeczki Nicolaus, litt. stud. 163.
 Zarnowicz (in) plebanus 201.
 Zarnoviensis Josephus, notarius civit. Crosno 305—6.
 Zassin ob. Sassin.
 Zator (a) Joannes, vicarius s. Annae 201.
 — Paulus, mansionarius s. Barb. 253.
 — Stanislaus 202.
 — Vitus ob. Lorkowicz.
 Zatoriensis capitaneus (J. Ocieski) 207.
 Zavacius Picus Stanislaus, med. doctor [Ob. Estreicher Bibl. XV.—XVI st. str. 212] 299, 304—5, 323.
 Zavaczki Mathias, vicarius 123.
 Zavichosth (in) decimae 184.
 Zavichostensis palatinida (Krupski) 178.
 Zayglycz Andreas, pelliparius 37.
 Zborowski Petrus, palatinus crac. 340.
 Zdarowski ob. Sdarowski.
 Zdraszowski Johannes, arc. bacc. 255.
 Zebrzidowski Caspar, castell. Rogosinensis 253.
 Zebrzidowski Andreas, episc. crac. 252.
 Zegarmistrz Martinus 174.
 Zelawski (Zhelawski) Joannes, stud. 118.
 Zielenski (Szielenski) 67.
 — Andreas, mag., praepositus coll. maioris 265, 267, 334.
 — Joannes, tabernator 303.
 Zielonki (Zyelonki) (in) plebanus (Mathias Crac.) 93.
 Ziemianin (Zyemyanin) Stanislaus 9.
 Ziolkowsky, canonicus crac. 269.
 Zmigrod (in) praepositus (Al. Orzechowski) 1, 4, 9.
 Zmigrodensis (in Shmigrod, Smygroth, Smygroth, Szmygrod, Smigrodensis) Caspar, arc. bacc., a. 1546 notarius publ., altaris ecclesiae 45, 71, 122, 131, 142, 152, 248, 250, 253, 279.
 Znena (Znin, Snena) ob. Dambrowski Greg.
 Zophia famula 309, 310.
 Zorawski Greg. bacc. 316—6.
Zupicze alias pectorale 226. — Ob. Szupycze.
 Zuppae Bochnenses 61, 82, 190.
 — Wielicenses 235, 313, 315, 322—3, 329, 330.
 Zurzecki (custos Woynicensis) ob. Szurzecki.

C O R R I G E N D A.

Str.	1—10	u góry	zam.	MDXXXVII	ma być	MDXXXVI.
"	2	wiersz 30	"	scholarium	"	scholarum.
"	2	" 32	"	monentibus	"	moventibus
"	2	" 36	"	familiaribus, ipsius	"	familiaribus ipsius,
"	4	" 5	"	scultellarum	"	scutellarum.
"	32	" 12	"	Caffman	"	Caffman,
"	72	" 20 i 23	"	cantorem	"	Cantorem
"	72	" 34	"	praedictus	"	praedictis
"	88	" 24	"	Racensem	"	Ravensem
"	133	" 24	"	egregi	"	egregii
"	133	" 37	"	illaque	"	illaque
"	158	" 15	"	Ephemeribus	"	Ephemeridibus
"	166	" 23	"	Czokier	"	Crokier
"	204	" 9	"	patrui	"	Patrui
"	226	" 24	"	MDLII	"	MDLXII
"	261	" 46	"	Wychow	"	Wyelun
"	262	" 43	"	minoris	"	maioris
"	265	" 5 i 18	"	minoris	"	maioris
"	340	" 3	"	Eloriani	"	Floriani
"	354	" 40 (kol. I)	"	55	"	65
"	354	" 43 (kol. II)	"	211	"	231

A D D E N D A.

Na str.	353:	Famuli rectoris ob. Servitores.
" "	355:	Hosius Stan., canon. 123.
" "	263:	Medicus ob. Glowno Mich.
" "	365:	Notarius univ. ob. Sthorzych Christ.
" "	365:	Nuremberg 71.
" "	366:	Patruus Joannes, bibliopola 204.

37.16